የኢትዮጵያ ፡ ንጉሥ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ።

ግ ው ጫ ፤

ገጽ ፡

መ ቅ ድ ም ። . . . . . ፩

ቊ ፡ ፩ ፤ የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን . . . . . ፩

ቊ ፡ ፪ ፤ የጊዜ ፡ ወሰን ፡ . . . . . ፫

ቊ ፡ ፫ ፤ ስለ ፡ ቃላት ፡ ትርጓሜ ፡ . . . . . ፪

አንደኛ ፡ መጽሐፍ ። ስለ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ . . . . .

ምዕራፍ ፡ ፩ ፤ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፡ . . . . . ፪

ቊ ፡ ፬ ፤ በሌላ ፡ አካኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ በሕግ ፡ ካልተገለጸ ፡ ከስን ፡ ተቀብሎ ፡ ለማከራከር ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ ስለመሆኑ ፡ . . . . . ፬

ቊ ፡ ፭ ፤ የመጨረሻ ፡ ውሳኔ ፡ ስላገኙ ፡ ጉዳዮች ፡ . . . . . ፭

ቊ ፡ ፮ ፤ ዳኝነት ፡ እንዲታይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ . . ፭

ቊ ፡ ፯ ፤ ስለ ፡ ቀደምትነት ፡ . . . . . ፯

ቊ ፡ ፰ ፤ በቀጠሮ ፡ ላይ ፡ ስለሚገኙ ፡ ክሶች ፡ . . . . . ፯

ቊ ፡ ፱ ፤ ሥረ ፡ ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . ፯

ቊ ፡ ፲ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የግዛት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . ፰

ቊ ፡ ፲፩ ፤ ክሶችን ፡ ስለ ፡ ማጣመር ፡ . . . . . ፰

ምዕራፍ ፡ ፪ ፤ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በሥረ ፡ ነገር ፡ ከርከር ፡ ላይ ፡ ስላላቸው ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ . . . . . ፱

ቊ ፡ ፲፪ ፤ መሠረቱ ፡ . . . . . ፱

ቊ ፡ ፲፫ ፤ ስለ ፡ ወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ . . . . ፲

ቊ ፡ ፲፬ ፤ ስለ ፡ አውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ . . . . ፲

ቊ ፡ ፲፭ ፤ ስለ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ . . . . ፲

ቊ ፡ ፲፮ ፤ በገንዘብ ፡ መጠን ፡ የተወሰነ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ . . . . . ፲፩

ገጽ ፡

ቊ ፡ ፲፯ ፡ ተጣምረው ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ክሶች ፡ . . . . . ፲፪
ቊ ፡ ፲፰ ፡ በገንዘብ ፡ ግምት ፡ ሊወሰን ፡ ስለማይችል ፡ ሃብት
ምዕራፍ ፡ ፫ ፡ በግዛት ፡ ክልል ፡ ስለሚወሰን ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ . . . . . ፲፫
ቊ ፡ ፲፱ ፡ መሠረቱ ፡ . . . . . ፲፫
ቊ ፡ ፳ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ በሚኖር ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . . ፲፫
ቊ ፡ ፳፩ ፡ በመንግሥት ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . ፲፬
ቊ ፡ ፳፪ ፡ በሕግ ፡ በተመሠረቱ ፡ ድርጅቶች ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . . ፲፬
ቊ ፡ ፳፫ ፡ በውርስ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . ፲፭
ቊ ፡ ፳፬ ፡ በውል ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . ፲፭
ቊ ፡ ፳፭ ፡ በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . . ፲፭
ቊ ፡ ፳፮ ፡ በተለያየ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ በሚገኝ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . . ፲፮
ቊ ፡ ፳፯ ፡ በሰው ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ በደረሰ ፡ ጉዳት ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . . ፲፮
ቊ ፡ ፳፰ ፡ በመክሰር ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . ፲፯
ቊ ፡ ፳፱ ፡ ከአንድ ፡ ስለሚበልጡ ፡ የክስ ፡ ምክንያቶች ፡ . . ፲፯
ቊ ፡ ፴ ፡ ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ክስና ፡ ስለተከሣሽ ፡ ከሳሽ ፡ ክስ ፡ ፲፯
ቊ ፡ ፴፩ ፡ ክስን ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ሥፍራ ፡ ስለማዛወር ፡ . . . . ፲፰
ሁለተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ በከሣሽነት ፡ ወይም ፡ በተከሣሽነት ፡ የመግት ፡ ተካፋይ ፡ ስለመሆን ፡
ቊ ፡ ፴፪ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ፡ . . . . . ፲፱
ምዕራፍ ፡ ፩ ፡ ጠቅላላ ፡ ደንቦች ፡ . . . . . .
ቊ ፡ ፴፫ ፡ ከሣሽ ፡ የመሆን ፡ ችሎታ ፡ . . . . . ፲፱

ገጽ ፡

ቊ ፡ ፴፬ ፤ ስለ ፡ ውክልና ፡ ስለ ፡ እንደራሴነት ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ሞግዚትነት ፡ .... ፳፫
ቊ ፡ ፴፭ ፤ ከሣሾች ፡ የጎብረት ፡ ክስ ፡ ስለሚያቀርቡበት ፡ ሁኔታ ፡ .... ፳፫
ቊ ፡ ፴፮ ፤ ተከሣሾችን ፡ በአንድነት ፡ አጣምሮ ፡ ስለመክ ሰስ ፡ .... ፳፭
ቊ ፡ ፴፯ ፤ በአንድ ፡ ወይም ፡ በብዙዎች ፡ ተከራካሪዎች ፡ ላይ ፡ ስለሚፈረድባቸው ፡ ወይም ፡ ስለሚፈረድላ ቸው ፡ ፍርድ ፡ .... ፳፮
ቊ ፡ ፴፰ ፤ በነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ በወኪል ፡ አግባይነት ፡ ስለ ፡ መሟገት ፡ .... ፳፮
ቊ ፡ ፴፱ ፤ በአንድ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ተደምሮ ፡ መከሰስ ፡ የሚ ገባውን ፡ ስለመተውና ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ የማያገባ ውን ፡ ሰው ፡ አጣምሮ ፡ ስለመክሰስ ፡ .... ፳፮
ቊ ፡ ፵ ፤ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ ስለመጨመር ፡ ወይም ፡ ስለ መተካት ፡ .... ፳፫
ቊ ፡ ፵፩ ፤ የሦስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ጣልቃ ፡ ገብነት ፡ .... ፳፬
ቊ ፡ ፵፪ ፤ ስለ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጣልቃ ፡ ገብነት ፡ .... .. ፳፬
ቊ ፡ ፵፫ ፤ ሦስተኛ ፡ ወገኖችን ፡ በክስ ፡ ውስጥ ፡ ስለማገባት ፳፭
ቊ ፡ ፵፬ ፤ የንግድ ፡ ሽሪኮችን ፡ በሚነግዱበት ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ስም ፡ ስለ ፡ መክሰስ ፡ .... ፳፮
ቊ ፡ ፵፭ ፤ የንግድ ፡ ሽሪኮችን ፡ ስም ፡ ስለመግለጽ ፡ .... ፳፮
ቊ ፡ ፵፮ ፤ በራሱ ፡ ስም ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ በሚ ነግድ ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ .... .. ፳፮
ቊ ፡ ፵፯ ፤ በንግድ ፡ ሽሪኮች ፡ መካከል ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ፳፯

ምዕራፍ ፡ ፪ ፤ ስለ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መሞት ፡ ወይም ፡ መክሰር ፡ .... ፳፰
ቊ ፡ ፵፰ ፤ ስለ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ መሞትና ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ ያለማቋረጥ ፡ .... ፳፰

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፯፱ ፤ ከከሣሾቹ ፡ ያንዱ ፡ ወይም ፡ ካንዱ ፡ የበለጡት ፡ መሞት ፡ .... ፭፭

ቍ ፡ ፯ ፤ ከተከሣሾቹ ፡ ያንዱ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ የበለጡት ፡ መሞት ፡ .... ፭፱

ቍ ፡ ፱፩ ፤ ከንግድ ፡ ሸሪኮች ፡ ውስጥ ፡ አንዱ ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚኖር ፡ የክስ ፡ መብት ፡ .... ፭፱

ቍ ፡ ፱፪ ፤ ስለሟቹ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪዎች ፡ .... .. ፡

ቍ ፡ ፱፫ ፤ ከርክሩ ፡ ከተሰማ ፡ በኋላ ፡ ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ከተ ከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ የበ ለጠ ፡ ብዛት ፡ ያላቸው ፡ ስለመሟገታቸው ፡ .... ፡

ቍ ፡ ፱፬ ፤ እጣውን ፡ ለመከፈል ፡ ስለማይችል ፡ ከሣሽ ፡ (ስለ ከሠረ ፡ ከሣሽ) .... ፡፩

ቍ ፡ ፱፭ ፤ የክስ ፡ መቅረት ፡ ወይም ፡ መሠረዝ ፡ ስለሚያስከ ትለው ፡ ውጤት ፡ .... ፡፩

ቍ ፡ ፱፮ ፤ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ በከርከር ፡ ያለውን ፡ የጥቅም ፡ መብት ፡ ስለማስተላለፍ ፡ ... ፡፪

ምዕራፍ ፡ ፫ ፤ ስለወኪሎችና ፡ ስለ ፡ ተሟጋቾች ፡ .... ፡፪

ቍ ፡ ፱፯ ፤ መሠረቱ ፡ .... ፡፪

ቍ ፡ ፱፰ ፤ ስለ ፡ ነገረፈጆችና ፡ ስለ ፡ ወኪሎች ፡ በጠቅላላው ፡ ፡፫

ቍ ፡ ፱፱ ፤ ለመንግሥት ፡ ነገረፈጅ ፡ ሆነው ፡ እንዲከራከሩ ፡ ስለተፈቀደላቸው ፡ ሰዎች ፡ .... ፡፫

ቍ ፡ ፩ ፤ በመንግሥት ፡ ቬተ ፡ ወይም ፡ ሠራተኛ ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ .... ፡፫

ቍ ፡ ፩፩ ፤ ለጦር ፡ ኃይል ፡ አባሎች ፡ ስለሚወከሉ ፡ ነገረ ፈጆች ፡ ወይም ፡ እንደራሴዎች ፡ .... ፡፭

ቍ ፡ ፩፪ ፤ በእስር ፡ ቤት ፡ ለሚገኙ ፡ ሰዎች ፡ እንደራሴ ፡ ወይም ፡ ነገረፈጅ ፡ ሆነው ፡ ስለሚከራከሩ ፡ ወኪ ሎች ፡ .... ፡፭

ቍ ፡ ፩፫ ፤ ተሟጋች ፡ ስለማቆም ፡ .... ፡፭

ገጽ ፡

ቊ ፡ ፰፬ ፡ ወኪሎች ፡ ወይም ፡ ነገረፈጆች ፡ መጥሪያ ፡ ስለ ሚቀበሉበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፴፯

ምዕራፍ ፡ ፬ ፡ ስለ ፡ ባለጉዳዮች ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብና ፡ ሳይቀርብ ፡ መቅረት ፡ . . . . . ፴፯

ቊ ፡ ፰፭ ፡ ባለጉዳዩ ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ አስፈላጊ ፡ ስለ መሆኑ ፡ . . . . . ፴፰

ቊ ፡ ፰፮ ፡ ከብዙ ፡ ከሣሾች ፡ ወይም ፡ ተከሣሾች ፡ መካከል ፡ ያንዱን ፡ ብቻ ፡ መቅረብ ፡ . . . . . ፴፰

ቊ ፡ ፰፯ ፡ ስለ ፡ ሽሪኮች ፡ መቅረብ ፡ . . . . . ፴፰

ቊ ፡ ፰፰ ፡ አንዳንድ ፡ ባለጉዳዮች ፡ ራሳቸው ፡ እንዲቀርቡ ፡ ለማዘዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ፡ . . . . ፴፱

ቊ ፡ ፰፱ ፡ ስለ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መቅረብ ፡ . . . . ፴፱

ቊ ፡ ፱ ፡ የተከሣሹ ፡ አለመቅረብ ፡ . . . . . ፴፱

ቊ ፡ ፱፩ ፡ የክሱ ፡ መዝገብ ፡ መዘጋት ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፡ . . . . . ፵

ቊ ፡ ፱፪ ፡ በሚቀጥለው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ስለመቅረብ ፡ . . . ፵

ቊ ፡ ፱፫ ፡ የከሣሹ ፡ አለመቅረብ ፡ . . . . . ፵

ቊ ፡ ፱፬ ፡ የክሱ ፡ መዝገብ ፡ መዘጋት ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፡ . . . . . ፵፩

ቊ ፡ ፱፭ ፡ የብዙ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ ያለመቅረብ ፡ . . . . ፵፩

ቊ ፡ ፱፮ ፡ የሦስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ያለመቅረብ ፡ . . . . . ፵፪

ቊ ፡ ፱፯ ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ የታዘዘው ፡ ሰው ፡ ያለመቅረብ ፡ . . . . . ፵፪

ቊ ፡ ፱፰ ፡ ተከሳሽ ፡ በሌለበት ፡ የተሰጠውን ፡ ውሣኔ ፡ ስለ ማንሳት ፡ . . . . . ፵፪

ሦስተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔርን ፡ ክስ ፡ የሚመለከቱ ፡ ድንጋጌዎች ፡ . . . . . ፵፫

ቊ ፡ ፱፱ ፡የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ፡ . . . . . ፵፫

ምዕራፍ ፡ ፩ ፡ ስለ ፡ አቤቱታ ፡ . . . . . ፵፫

ገጽ ፡

ቊ ፡ ፹ ፤ በአቤቱታ ፡ ማመልከቻ ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ስለሚ ገለጹ ፡ ነገሮች ፡ .... ፯፬

ቊ ፡ ፹፩ ፤ በተቀዳሚነት ፡ መፈጸም ፡ ስለሚገባቸው ፡ ግዴ ታዎች ፡ .... ፯፭

ቊ ፡ ፹፪ ፤ አዲስ ፡ ነገር ፡ .... ፯፭

ቊ ፡ ፹፫ ፤ ነገርን ፡ በግልጽ ፡ መካድ ፡ ተገቢ ፡ ስለመሆኑ ፡ . ፯፭

ቊ ፡ ፹፬ ፤ ውልን ፡ ስለመካድ ፡ .... ፯፮

ቊ ፡ ፹፭ ፤ በክርክር ፡ ላይ ፡ የሚቀርቡትን ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነ ዶች ፡ ባለቀጋንነት ፡ ስለማስረዳት ፡ .... ፯፮

ቊ ፡ ፹፮ ፤ ስለ ፡ አእምሮ ፡ ሁኔታ ፡ .... ፯፮

ቊ ፡ ፹፯ ፤ ግለታወቂያ ፡ ስለመስጠት ፡ .... ፯፯

ቊ ፡ ፹፰ ፤ በነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ስለሚታወቁ ፡ ውሎ ችና ፡ ሕጋዊ ፡ ግንኙነቶች ፡ .... ፯፯

ቊ ፡ ፹፱ ፤ ሕጋዊ ፡ ስለሆኑ ፡ ግምቶች ፡ .... ፯፯

ቊ ፡ ፺ ፤ ከፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ክርክር ፡ መሥመር ፡ ውጭ ፡ ስለ መውጣት ፡ .... ፯፰

ቊ ፡ ፺፩ ፤ አቤቱታን ፡ ስለማሻሻል ፡ .... ፯፰

ቊ ፡ ፺፪ ፤ አቤቱታን ፡ ስለማረጋገጥ ፡ .... ፯፱

ቊ ፡ ፺፫ ፤ አቤቱታን ፡ ስለመፈረም ፡ .... ፯፱

ምዕራፍ ፡ ፪ ፤ ስለመጥሪያ ፡ .... ፯

ክፍል ፡ ፩ ፤ መጥሪያ ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለመቀበልና ፡ ለተ ጠሪው ፡ ስለመስጠት ፡ .... ፯

ቊ ፡ ፺፬ ፤ መጥሪያ ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለማስወጣት ፡ .... ፯

ቊ ፡ ፺፭ ፤ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡ .. ፯፩

ቊ ፡ ፺፮ ፤ መጥሪያን ፡ ለነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ ስለመስጠት ፡ .... ፯፩

ቊ ፡ ፺፯ ፤ መጥሪያ ፡ ለንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ ስለመስጠት ። ፯፩

ቊ ፡ ፺፰ ፤ መጥሪያን ፡ ሽሪክ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ስለመስጠት ፯፪

ቊ ፡ ፺፱ ፤ በወኪል ፡ አማካይነት ፡ ለሚነግድ ፡ ተከሣሽ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ፡ .... ፯፫

	ገጽ ፡
ቊ ፡ ፮ ፡ በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ በሚቀርብ ፡ ክስ፡ ለንብረቱ ፡ ወኪል ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ፡	፱፫
ቊ ፡ ፮፩ ፡ መጥሪያን ፡ ለተከሣሽ ፡ ቤተሰቦች ፡ ስለመስጠት ።	፱፫
ቊ ፡ ፮፪ ፡ መጥሪያ ፡ የተቀበለ ፡ ሰው ፡ ደረሰኝ ፡ መፈረም ፡ የሚገባው ፡ ስለመሆኑ ።	፱፫
ቊ ፡ ፮፫ ፡ተከሣሽ ፡ መጥሪያን ፡ ለመቀበል ፡ እምቢተኛ ፡ ስለመሆኑ ፡ ወይም ፡ ስላለመገኘቱ ።	፱፬
ቊ ፡ ፮፬ ፡መጥሪያው ፡ የተሰጠበትን ፡ ሁኔታና ፡ ጊዜ ፡ ስለ ማረጋገጥ ፡	፱፬
ቊ ፡ ፮፭ ፡ በምትክ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።	፱፭
ቊ ፡ ፮፮ ፡ በፖስታ ፡ ስለሚላክ ፡ መጥሪያ ።	፱፭
ቊ ፡ ፮፯ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ለሚኖር ፡ ተከሣሽ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።	፱፮
ቊ ፡ ፮፰ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ ለሚኖር ፡ ተከሣሽ፡ ስለሚላክ ፡ መጥሪያ ።	፱፮
ቊ ፡ ፮፱ ፡ ለመንግሥት ፡ ወይም ፡ ለኩባንያ ፡ ሠራተኞች ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።	፱፯
ቊ ፡ ፯፲ ፡ መጥሪያ ፡ ለተከሣሽ ፡ እንዲሰጥ ፡ የታዘዘ ፡ ሰው ፡ ስላለበት ፡ ግዴታ ።	፱፯
ክፍል ፡ ፪ ፡ ስለምሥክሮች ፡ አጠራርና ፡ አቀራረብ ።	፱፰
ቊ ፡ ፯፲፩ ፡ መጥሪያ ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለመቀበል ።	፱፰
ቊ ፡ ፯፲፪ ፡ለምስክሮች ፡ ስለሚከፈል ፡ ውጭ ።	፱፰
ቊ ፡ ፯፲፫ ፡ ተቀማጭ ፡ የሆነው ፡ ገንዘብ ፡ የማይበቃ ፡ ሲሆን ፡ ስለሚታዘዝ ፡ ተጨማሪ ፡ ሄሣብ ። . . .	፱፰
ቊ ፡ ፯፲፬ ፡ በመጥሪያው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ጉዳዮች ።	፱፱
ቊ ፡ ፯፲፭ ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።	፱፱

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፱፲፮ ፡ ስለመጥሪያ ፡ አሰጣጥ ። . . . . . ፳፫
ቍ ፡ ፱፲፯ ፡ መጥሪያ ፡ ለመስጠት ፡ ስለተወሰነ ፡ ጊዜ ። . . . ፳፭
ቍ ፡ ፱፲፰ ፡ የጥሪን ፡ ትእዛዝ ፡ ስለማያከብሩ ፡ ምስክሮች ። ፳፭
ቍ ፡ ፱፲፱ ፡ የምስክርነት ፡ ቃልን ፡ መስጠትና ፡ የተጠየቀ
ውን ፡ ማስረጃ ፡ ማቅረብ ፡ ግዴታ ፡ ስለመሆኑ ። ፳፮
ቍ ፡ ፱፳ ፡ ምስክርን ፡ ስለማሰናበት ። . . . . . ፳፯
ቍ ፡ ፱፳፩ ፡ የምስክርነት ፡ ቃልን ፡ ለመስጠት ፡ መይም ፡
የጽሑፍ ፡ ማስረጃን ፡ ለማቅረብ ፡ ስላለመቻል ። ፳፭
ምዕራፍ ፡ ፫ ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ እንደራሴ ፡ ሆኖ ፡ ስለሚወከል ፡
ምትክ ፡ ዳኛ ፡ . . . . . ፳፱
ቍ ፡ ፱፳፪ ፡ ሥሠረቱ ። . . . . . ፳፱
ቍ ፡ ፱፳፫ ፡ ለምትክ ፡ ዳኞች ፡ የሚከፈለውን ፡ አበል ፡ ለፍ
ርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ማስያዝ ። . . . . . ፴
ቍ ፡ ፱፳፬ ፡ ስለምትክ ፡ ዳኞች ፡ ሥልጣን ። . . . . . ፴፫
ቍ ፡ ፱፳፭ ፡ ምስክሮችን ፡ በምትክ ፡ ዳኞች ፡ ፊት ፡ አቅርቡ፡
ስለመመርመርና ፡ ቃላቸውን ፡ ስለመቀበል ። . ፴፫
ቍ ፡ ፱፳፮ ፡ ተከራካሪዎች ፡ ወኖች ፡ በምትክ ፡ ዳኛ ፡ ፊት ፡
ስለሚቀርቡበት ፡ ሁኔታ ። . . . . . ፴፬
ክፍል ፡ ፪ ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ፊት ፡ ቀርበው ፡ ስለሚጠየቁና ፡ ስለ
ሚመረመሩ ፡ ምስክሮች ። . . . . . ፴፰
ቍ ፡ ፱፳፯ ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ስለሚሾምበት ፡ ቦታ ። . . . . ፴፰
ቍ ፡ ፱፳፰ ፡ ምትክ ፡ ዳኞች ፡ የታዘዙትን ፡ ሥራ ፡ ስለመጨ
ረሳቸው ። . . . . . ፴፰
ቍ ፡ ፱፳፱ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በጠየቁ ፡
ጊዜ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የምትክ ፡ ዳኝነት ፡ ሥልጣን ። ፴፱
ቍ ፡ ፱፴ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚወሰደው ፡ እር
ምጃ ። . . . . . ፴፱
ቍ ፡ ፱፴፩ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተመለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ ድን
ጋጌ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚጠየቅ
ጉዳይ ፡ ስላላቸው ፡ ተፈጻሚነት ። . . . . . ፴፱

ክፍል ፡ ፫ ፡ ምትክ ፡ ዳኛች ፡ ግስረጃን ፡ በሚመለክት ፡ ጉዳይ ፡ ስለሚወስዱት ፡ ሌላ ፡ እርምጃ ። . . . . . ፷፯
ቍ ፡ ፪፻፪ ፡ በሥፍራው ፡ ላይ ፡ በመገኘት ፡ ስለሚደረግ ፡ ምርመራ ። . . . . . ፷፯
ቍ ፡ ፪፻፫ ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ የተሰጠውን ፡ ሥራ ፡ ስለሚያከናውንበት ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ። . . . . . ፷፯
ቍ ፡ ፪፻፬ ፡ በምትክ ፡ ዳኛች ፡ ስለሚደረግ ፡ የሂሳብ ፡ ምርመራ ። . . . . . ፷፯
ቍ ፡ ፪፻፭ ፡ ስለተጨማሪ ፡ ምርመራ ። . . . . . ፷፱
ቍ ፡ ፪፻፮ ፡ ልዩ ፡ አሞቂ ፡ (ኢክስፔርት) ስለመሾም ። . . . . ፷፱

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፬ ። ሰነዶችን ፡ ስለማቅረብ ፡ ታሽገው ፡ እንዲጠበቁ ስለማድረግና ፡ ስለመመለስ ።

ቍ ፡ ፪፻፯ ፡ የጽሑፍ ፡ ግስረጃ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ጊዜ ። . ፫
ቍ ፡ ፪፻፰ ፡ ለክርክሩ ፡ አግባብ ፡ ያልሆኑትን ፡ ወይም ፡ ከነገሩ ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ የሌላቸውን ፡ ግስረጃዎች ፡ ስላለመቀበል ። . . . . . ፫፩
ቍ ፡ ፪፻፱ ፡ በግስረጃነት ፡ በሚቀርቡ ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ምልክት ፡ ስለማድረግ ። . . . . . ፫፩
ቍ ፡ ፪፻፲ ፡ በግልባጭ ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ ምልክት ። . . . . . ፫፩
ቍ ፡ ፪፻፲፩ ፡ ተቀባይነት ፡ በሌላቸው ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ ምልክት ። . . . . . ፫፪
ቍ ፡ ፪፻፲፪ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተቀበላቸውንና ፡ የነቀፋቸውን ፡ ጽሑፎች ፡ ስለመመዝገብ ። . . . . . ፫፫
ቍ ፡ ፪፻፲፫ ፡ የጽሑፍ ፡ ግስረጃ ፡ ተከብሮ ፡ ታሽጉ ፡ እንዲቀመጥ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ። . . . . . ፫፫
ቍ ፡ ፪፻፲፬ ፡ የጽሑፍ ፡ ግስረጃዎችን ፡ ስለመመለስ ። . . . . ፫፫
ቍ ፡ ፪፻፲፭ ፡ አንዱ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከሌሎች ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ወይም ፡ ከሌላ ፡ ክፍል ፡ ስለሚጠይቀው ፡ ፫፬

ገጽ ፡

ጽሑፍ ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ ሰነድ ፡ . . . . ፫፻፱

ቍ ፡ ፻፸፮ ፡ ስለጽሑፍ ፡ ሰነዶች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በግዙፍ ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ ስላለው ፡ ተፈጻሚነት ፫፻፱

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፭ ፡ ለጊዜው ፡ ስለሚሰጡ ፡ የግንጃና ፡ ሌሎች ፡ ትእዛዞች ፡

ክ ፍ ል ፡ ፩ ፡ ክፍርድ ፡ በፊት ፡ ስለሚሰጥ ፡ የእሥራት ፡ ትእዛዝ ፡

ቍ ፡ ፻፸፯ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለመቅረብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ዋስትና ፡ . . . . . ፫፻፭

ቍ ፡ ፻፸፰ ፡ ስለዋስትና ፡ የሚያዝ ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ . . . .

ቍ ፡ ፻፸፱ ፡ ዋስትናን ፡ ለማስወረድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ . . . . . ፫፻፯

ቍ ፡ ፻፹ ስለዋስትና ፡ የሚያዝ ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ሌላ ዋስ ፡ ለመስጠት ፡ እምቢተኛ ፡ ስለመሆን ፡ . . ፫፻፯

ክ ፍ ል ፡ ፪ ፡ ክፍርድ ፡ በፊት ፡ ንብረት ፡ እንዲረከብ ፡ ስለግድረግ ፡

ቍ ፡ ፻፹፩ ፡ ተፈላጊውን ፡ ዕቃ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ለግቅረብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ዋስትና ፡ . . . . . ፫፻፯

ቍ ፡ ፻፹፪ ፡ ንብረት ፡ ስለግስከበር ፡ ወይም ፡ ስለግስያዝ ፡ ፫፻፰

ቍ ፡ ፻፹፫ ፡ የንብረት ግስያዝ ፡ ወይም ፡ ግስከበር ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፡ . . . . . ፫፻፰

ክ ፍ ል ፡ ፫ ፡ ለጊዜው ፡ ስለሚሰጥ ፡ የግንድ ፡ ትእዛዝ ፡

ቍ ፡ ፻፹፬ ፡ የግንድ ፡ ትእዛዝ ፡ ለጊዜው ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፫፻፱

ቍ ፡ ፻፹፭ ፡ ውል ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ግዴታ ፡ ተደጋግሞ ፡ እንዳይረርስ ፡ ወይም ፡ ለግፍረስ ፡ የተወሰደው ፡ እርምጃ ፡ እንዳይተዋል ፡ ስለሚሰጥ ፡ የግንጃ ፡ ትእዛዝ ፡ . . . . . ፫፻

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፱፻፮ ፡ የግዝን ፡ ትእዛዝ ፡ ስላለማክበር ። . . . . . ፻፰

ቍ ፡ ፱፻፯ ፡ ላንደኛው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ስለሚሰጥ ፡ ማስ ታወቂያ ። . . . . . ፻፱

ቍ ፡ ፱፻፰ ፡ የግዝው ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሻሻል ፡ ሊነሳ ፡ ወይም ፡ ሊሠረዝ ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ። . . . . . ፻፱

ቍ ፡ ፱፻፱ ፡ በሕግ ፡ በተቋቋመው ፡ የንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ ላይ ፡ የሚሰጥ ፡ ግዝ ፡ ትእዛዝ ፡ በማኅበሩ ፡ ሥራ መሪዎች ፡ ላይ ፡ ስላለው አስገዳጅ ነት ። . . . . ፻፲

ከ ፍ ል ፡ ፬ ። ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

ቍ ፡ ፱፻፲ ፡ ከርክሩ ፡ በሚቀጥልበት ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ እን ዲሸጥ ፡ ተቀዳሚ ፡ ትእዛዝ ። . . . . . ፻፲

ቍ ፡ ፱፻፲፩ ፡ ከርክር ፡ የተነሣበትን ፡ ሀብት ፡ በአንድ ፡ ሥፍራ አኑሮ ፡ ስለመጠበቅ ፡ እንዳይበላሽ ፡ ስለሚደረግ ለት ፡ ጥንቃቄና ፡ የመቆጣጠር ፡ ምርመራ ። . . . . ፻፲

ቍ ፡ ፱፻፲፪ ፡ ስሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለባላጋ ራው ፡ ማስታወቂያ ፡ ስለመስጠት ። . . . . . ፻፲፫

ቍ ፡ ፱፻፲፫ ፡ ሽያጭን ፡ ስለማገድ ። . . . . . ፻፲፬

ቍ ፡ ፱፻፲፬ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚቀመጥ ፡ ገንዘብ ። . . . . ፻፲፬

ቍ ፡ ፱፻፲፭ ፡ ስለሌሎች ፡ ትእዛዞች ። . . . . . ፻፲፭

ከ ፍ ል ፡ ፭ ። ተቀባይ ፡ የሚሆን ፡ ሰው ፡ ስለመሾም ።

ቍ ፡ ፱፻፲፮ ፡ ተቀባይ ፡ የሚሆን ፡ ሰው ፡ ስለሚሾምበት ፡ ሁኔታ ። . . . . . ፻፲፭

ቍ ፡ ፱፻፲፯ ፡ ለተቀባዩ ፡ ስለሚከፈል ፡ አበል ። . . . . . ፻፲፯

ቍ ፡ ፱፻፲፰ ፡ ስለተቀባዩ ፡ ግዴታዎች ። . . . . . ፻፲፯

ቍ ፡ ፱፻፲፱ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተቀባዩን ፡ ግዴታ ፡ ስለሚፈጽ ምበት ፡ ሥርዓት ። . . . . . ፻፲፯

ከ ፍ ል ፡ ፮ ። ስለግሽግና ፡ የሀብት ፡ ዝርዝር ፡ ስለግዘ ጋጀት ።

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፪፫ ፡ መሠረቱ ። . . . . . ፱፫

ቍ ፡ ፪፫፩ ፡ እሽግ ፡ እንዲያረግ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ። ፱፫

ቍ ፡ ፪፫፪ ፡ ስለመዝገብ ። . . . . . ፱፫

ቍ ፡ ፪፫፫ ፡ ስለማይታሸግባቸው ፡ ነገሮች ። . . . . . ፱፱

ቍ ፡ ፪፫፬ ፡ ስለ ፡ ኑዛዜዎችና ፡ ስለ ፡ ሌሎች ፡ ጽሑፎች ። . . ፱፱

ቍ ፡ ፪፫፭ ፡ እሽግን ፡ ስለማንሳት ። . . . . . ፯

ቍ ፡ ፪፫፮ ፡ የዕቃዎችንና ፡ የንብረቶችን ፡ ዝርዝር ፡ ስለማዘጋጀት ። . . . . . ፯

ክፍል ፡ ፯ ። ተገድዶ ፡ የመያዝን ፡ ሕጋዊነት ፡ ለማጣ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡

ቍ ፡ ፪፫፯ ፡ ተገድዶ ፡ በመያዝ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ። . . . . . ፲፩

ቍ ፡ ፪፫፰ ፡ እንዲቀርብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ። ፲፪

ቍ ፡ ፪፫፱ ፡ ጉዳዩን ፡ ስለመስማት ፡ ውሣኔ ፡ ስለመስጠትና ፡ ስለማመልከቻ ፡ አቀራረብ ። . . . . . ፲፪

ምዕራፍ ፡ ፯ ፡ ስለ ፡ ፍርድና ፡ ስለ ፡ ትእዛዝ ፡

ክፍል ፡ ፩ ፡ አጠቃላይ ፡ ድንጋጌዎች ፡

ቍ ፡ ፪፬፡ ፍርድ ፡ የሚሰጥበት ፡ ጊዜ ። . . . . . ፲፫

ቍ ፡ ፪፬፩ ፡ የፍርድ ፡ አሰጣጥ ፡ ሁኔታና ፡ ፎርም ። . . . . ፲፫

ቍ ፡ ፪፬፪ ፡ በፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ ሐተታ ፡ ላይ ፡ ስለሚሰፍሩ ፡ ነገሮች ። . . . . . ፲፬

ቍ ፡ ፪፬፫ ፡ ስለውሳኔ ፡ አጻጻፍ ፡ ሥርዓትና ፡ በላዩም ፡ ስለ ሚገለጹት ፡ ነገሮች ። . . . . . ፲፮

ቍ ፡ ፪፬፬ ፡ ስለ ፡ ፍርድና ፡ ስለ ፡ ትእዛዝ ፡ ግልባጭ ። . . . . ፲፯

ክፍል ፡ ፪ ፡ በእንዳንድ ፡ ውሣኔ ፡ ውስጥ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የተለየ መምሪያ ።

ቍ ፡ ፪፬፭ ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ሀብት ፡ ለማስረከብ ፡ ስለሚሰጥ ውሣኔ ። . . . . . ፲፱

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፻፹፯ ፡ በየጊዜው ፡ ለሚከፈል ፡ ዕዳ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ። . . . . . ፻፲፯
ቍ ፡ ፻፹፰ ፡ ይዞታንና ፡ ያላግባብ ፡ የተወሰደ ፡ ጥቅምን ፡ ስለ ሚመለከት ፡ ውሣኔ ። . . . . . ፻፲፯
ቍ ፡ ፻፹፱ ፡ ስለማስተሳሰብ ። . . . . . ፻፲፯
ቍ ፡ ፻፺ ፡ በሽርክና ፡ የተቋቋመ ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ እን ዲፈርስ ፡ በቀረበ ፡ ክስ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ። . . . ፻፲፯
ቍ ፡ ፻፺፩ ፡ ንብረትን ፡ ለመካፈል ፡ ወይም ፡ ይዞታን ፡ ለመለ የት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ። . . . . . ፻፲፰
ቍ ፡ ፻፺፪ ፡ በማቻቻል ፡ ውሳኔ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ። . . . ፻፲፰

ምዕራፍ ፡ ፯ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ድንጋጌዎች ።

ክፍል ፡ ፩ ፡ ስለ ፡ ጊዜ ፡ አወሳሰንና ፡ ስለቀጠሮ ።

ቍ ፡ ፻፺፫ ፡ ስለ ፡ ጊዜ ፡ አወሳሰንና ፡ አቆጣጠር ። . . . . . ፻፲፰
ቍ ፡ ፻፺፫ ፡ የጊዜን ፡ ውሣኔ ፡ ስለማክበር ። . . . . . ፻፲፱
ቍ ፡ ፻፺፬ ፡ የጊዜን ፡ ወሰን ፡ ስለማራዘም ፡ . . . . . ፻፲፱
ቍ ፡ ፻፺፭ ፡ የተወሰነውን ፡ ጊዜ ፡ ስለማሳለፍ ፡ . . . . . ፻፲፱
ቍ ፡ ፻፺፮ ፡ አዲስ ፡ የጊዜ ፡ ውሣኔ ፡ ስለመስጠት ፡ . . . . . ፻፲፱
ቍ ፡ ፻፺፯ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጊዜን ፡ በመወሰን ፡ ቀጠሮ ፡ መስ ጠት ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፻፳
ቍ ፡ ፻፺፰ ፡ ቀጠሮ ፡ የሚያስከትለው ፡ ውጤት ፡ . . . . . ፻፳፩
ቍ ፡ ፻፺፱ ፡ ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ ያለ መፈጸም ፡ . . . . . ፻፳፩

ክፍል ፡ ፪ ፡ ለኪሣራ ፡ ለሚከፈል ፡ ገንዘብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ዋስ ትና ፡

ቍ ፡ ፪፻ ፡ ከሣሽ ፡ የኪሣራ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲያስይዝ ፡ ስለሚ ጠየቅበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፻፳፪
ቍ ፡ ፪፻፩ ፡ የዋስትና ፡ መስጠት ፡ ግዴታን ፡ ያለመፈጸም ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፡ . . . . . ፻፳፪
ቍ ፡ ፪፻፪ ፡ ከይግባኝ ፡ ባይ ፡ ስለሚጠየቅ ፡ የኪሣራ ፡ መያዣ ፻፳፫

ገጽ ፡

ወይም ፡ ዋስትና ። . . . . . ፻፫

ክ ፍ ል ፡ ፫ ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ (አፈጻጸት)

ቍ ፡ ፪፻፫ ፡ የጉዳዩ ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ እንዲረ
ጋገጥ ፡ ስለማድረግ ። . . . . . ፻፩

ቍ ፡ ፪፻፬ ፡ የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ በጽሑፍ ፡ የሰጠው ፡ ወገን ፡
እንዲቀርብ ፡ ስለማድረግ ። . . . . . ፻፬

ቍ ፡ ፪፻፭ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የሚሰጡ ፡ ነገሮች ፡ ወሰን ።

ቍ ፡ ፪፻፮ ፡ የመሐላን ፡ ቃል ፡ ለመቀበል ፡ ስለሚችል ፡ ባለ
ሥልጣን ። . . . . . ፻፭

ክ ፍ ል ፡ ፬ ፡ ትእዛዝን ፡ ያለመፈጸም ፡ ስለ ፡ ሚያስከትለው ፡
ውጤት ።

ቍ ፡ ፪፻፯ ፡ መሠረቱ ፡ . . . . . ፻፮

ቍ ፡ ፪፻፰ ፡ ስሕተትን ፡ ስለማረም ። . . . . . ፻፯

ቍ ፡ ፪፻፱ ፡ በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡
የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ እንዲሠረዝ ፡ ወይም ፡ እንዲዘጋ ፡
ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ። . . . . . ፻፰

ቍ ፡ ፪፻፲ ፡ አቤቱታን ፡ ስለመቀበል ። . . . . . ፻፱

ቍ ፡ ፪፻፲፩ ፡ ስለ ፡ ይግባኝ ። . . . . . ፻፲

ቍ ፡ ፪፻፲፪ ፡ ክርክሩ ፡ ስለሚጸናበት ፡ ሁኔታ ። . . . . . ፻፲፩

አ ራ ተ ኛ ፡ መ ጽ ሐ ፍ ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ስለሚታዩ ፡
መደበኛ ፡ ክርክሮች ፡

ክ ፍ ል ፡ ፩ ፡ ም ዕ ራ ፍ ፡ ፩ ፡ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፡

ቍ ፡ ፪፻፲፫ ፡ ክስ ፡ የሚጀመረው ፡ የክሱን ፡ ምክንያት ፡ የሚ
ገልጽ ፡ አቤቱታ ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ ስለመሆኑ ፡ . . . . ፻፲፪

ቍ ፡ ፪፻፲፬ ፡ ክስ ፡ ስለሚመዘገብበት ፡ መዝገብ ፡ . . . . ፻፲፫

ቍ ፡ ፪፻፲፭ ፡ ለዳኝነት ፡ ስለሚከፈል ፡ ገንዘብ ፡ . . . . ፻፲፬

ቍ ፡ ፪፻፲፮ ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ አቀራረብና ፡ አገላለጽ ፡ . . . . ፻፲፭

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፪፻፲፯ ፡ ለክሱ ፡ መሠረት ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ አጣምሮ ፡ ስለማቅረብ ፡ . . . . . ፪፲

ቍ ፡ ፪፻፲፰ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረትን ፡ ለማስመለስ ፡ ተጣምረው ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ክሶች ፡ . . . . . ፪፲

ቍ ፡ ፪፻፲፱ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪዎች ፡ ኑዛዜ ፡ አስፈጻሚዎችና ፡ ወራሾች ፡ ስለሚያቀርቡትና ፡ ስለሚቀርብባቸው ፡ ክስ ፡ . . . . . ፪፲፩

ቍ ፡ ፪፻፳ ፡ ያላገባብ ፡ ተጣምሮ ፡ መክሰስን ፡ ስለመቃወም ፡ ፪፲፩

ቍ ፡ ፪፻፳፩ ፡ ክሱ ፡ ተነጣጥሎ ፡ ስለሚታይበት ፡ ሁኔታ ፡ ፪፲፪

ክ ፍ ል ፡ ፮ ፡ ስለ ፡ ክስና ፡ ስለመከላከያ ፡ ጽሑፍ ፡

ቍ ፡ ፪፻፳፪ ፡ በክስ ፡ ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ ስለሚሠፍሩ ፡ ነገሮች ፡ ፪፲፪

ቍ ፡ ፪፻፳፫ ፡ ከክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ጽሑፎችና ፡ መግለጫዎች ፡ . . . . . ፪፲፫

ቍ ፡ ፪፻፳፬ ፡ የሚጠየቀውን ፡ ዳኝነት ፡ በዝርዝር ፡ ስለመግለጽ ፡ . . . . . ፪፲፬

ቍ ፡ ፪፻፳፭ ፡ ለክርክሩ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ ነገር ፡ ለይቶ ፡ ስለመግለጽ ፡ . . . . . ፪፲፬

ቍ ፡ ፪፻፳፮ ፡ ገንዘብን ፡ ለመጠየቅ ፡ በሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫዎች ፡ . . . . . ፪፲፭

ቍ ፡ ፪፻፳፯ ፡ በየጊዜው ፡ ስለሚከፈል ፡ ሂሣብ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ . . . . . ፪፲፭

ቍ ፡ ፪፻፳፰ ፡ መብትን ፡ ስለመመሥረት ፡ ስለማስከበር ፡ ወይም ፡ ስለመሠረዝ ፡ . . . . . ፪፲፭

ቍ ፡ ፪፻፳፱ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሬጅስትራር ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ የሚቀርብለትን ፡ አቤቱታ ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ ብሎ ፡ ስለሚመልስበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፲፮

ቍ ፡ ፪፻፴ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሬጅስትራር ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ስለሚቀበልበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፲፮

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፱፻፴፩ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የከሰ ፡ አቤቱታው ፡ ተቀባይ ነት ፡ እንዲኖረው ፡ ስለሚመሰንበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . ፻፲፯
ቍ ፡ ፱፻፴፪ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ተቀባይነት ፡ ማጣቱ ፡ ወይም መሠረዙ ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፡ . . . . . ፻፲፯
ቍ ፡ ፱፻፴፫ ፡ የከሰን ፡ ማመልከቻ ፡ ለሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ስለመስጠት ፡ . . . . . ፻፲፰
ቍ ፡ ፱፻፴፬ ፡ በመከላከያ ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ዝር ዝር ፡ ነገሮች ፡ . . . . . ፻፲፰
ቍ ፡ ፱፻፴፭ ፡ ነገሩን ፡ በመሸሸግ ፡ ስለማስተባበል ፡ . . . . ፻፳
ቍ ፡ ፱፻፴፮ ፡ በማናቸውም ፡ ክስ ፡ ስለማቻቻል ፡ በሚቀርብ ፡ ጥያቄ ፡ ውስጥ ፡ መ ገለጽ ፡ ስለሚገባቸው ፡ ነገሮች ፡ ፻፳
ቍ ፡ ፱፻፴፯ ፡ በተለያዩ ፡ ምክንያቶች ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ የመቻቻል ፡ ጥያቄና ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ . . . . ፻፳፩
ቍ ፡ ፱፻፴፰ ፡ የመከላከያን ፡ ቃል ፡ ስለ ፡ መመርመር ፡ . . . ፻፳፩
ቍ ፡ ፱፻፴፱ ፡ ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ክርክሮች ፡ . . . . . ፻፳፩
ቍ ፡ ፱፻፵ ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነዶችን ፡ ለማሳመን ፡ ስለሚሰጥ ፡ ማስታወቂያ ፡ . . . . . ፻፳፪

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ፡ ክስን ፡ ስለመስማት ፡ የመጀመሪያ ፡ ክስ ፡ ሲከፈት ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡

ቍ ፡ ፱፻፵፩ ፡ ተከራካሪዎቹን ፡ ስለመመርመር ፡ . . . . . ፻፳፪
ቍ ፡ ፱፻፵፪ ፡ በዕምነት ፡ መሠረት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ፻፳፫
ቍ ፡ ፱፻፵፫ ፡ ማብራሪያ ፡ . . . . . ፻፳፬
ቍ ፡ ፱፻፵፬ ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ስለሚ ቀርቡ ፡ መቃወሚያዎች ፡ . . . . . .
ቍ ፡ ፱፻፵፭ ፡ በቀረቡት ፡ መቃወሚያዎች ፡ ላይ ፡ ስለሚ ሰጥ ፡ ውሣኔ ፡ . . . . . ፻፳፭
ቍ ፡ ፱፻፵፮ ፡ የነገር ፡ ጭብጥ ፡ ስለመያዝ ፡ ወይም ፡ ስለማስ ያዝ ፡ . . . . . ፻፳፮
ቍ ፡ ፱፻፵፯ ፡ የነገር ፡ ጭብጥ ፡ አመሠራረት ፡ . . . . . ፻፳፯
ቍ ፡ ፱፻፵፰ ፡ ጭብጥን ፡ ለመመሥረት ፡ ስለሚያገለግሉ ፡ ፻፳፯

ገጽ ፡

ፍሬ ፡ ነገሮች ፡ . . . . . ፀ፫

ቍ ፡ ፀፀ፵፱ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጭብጥን ፡ ከመያዙ ፡ በፊት ፡ ምስክሮችንና ፡ በጽሑፍ ፡ ማስረጃዎችን ፡ ለመመርመር ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፀ፳፯

ቍ ፡ ፀፀ፶ ፡ ክስ ፡ በቀረበበት ፡ የሀብት ፡ ግምት ፡ ወይም ፡ ዋጋ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚነሳ ፡ ክርክር ፡ . . . . . ፀ፳፰

ቍ ፡ ፀፀ፶፩ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተያዙትን ፡ ጭብጦች ፡ ለማሻሻል ፡ ወይም ፡ ለመሠረዝ ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ። ፀ፳፱

ቍ ፡ ፀ፶፪ ፡ በሕግ ፡ በተቋቋመው ፡ የንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ ላይ የሚሰጥ ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ በማጎበሩ ፡ ሥራ ፡ መሪዎች ላይ ፡ ስላለው ፡ አስገዳጅነት ። ፀ፳፱

ቍ ፡ ፀፀ፶፫ ፡ በቅን ፡ ልቦና ፡ በተደረገ ፡ ስምምነት ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለሚሰጠው ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ . . . . . ፀ፳፱

ቍ ፡ ፀፀ፶፬ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚለያዩበት ፡ ጉዳይ ፡ ያለመኖሩ ፡ ሲታወቅ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ፡ ፀ፴

ቍ ፡ ፀፀ፶፭ ፡ የሚያከራክር ፡ ነገር ፡ ስላላቸው ፡ ከሣሾችና ፡ ተከሣሾች ፡ . . . . . ፀ፴

ቍ ፡ ፀፀ፶፮ ፡ ማስረጃ ፡ ያለማቅረብ ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፡ . . . . . ፀ፴፩

ቍ ፡ ፀፀ፶፯ ፡ ስለ ፡ መጥሪያ ፡ . . . . . ፀ፴፩

ቍ ፡ ፀፀ፶፰ ፡ ስለክሱ ፡ መከፈትና ፡ ሙግትን ፡ የመጀመር ፡ መብት ፡ . . . . . ፀ፴፪

ቍ ፡ ፀፀ፶፱ ፡ የክስ ፡ ቃል ፡ መስጠትና ፡ ማስረጃ ፡ ስለማቅረብ ፀ፴፪

ቍ ፡ ፀፀ፷ ፡ በብዙ ፡ ጭብጦች ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማስረጃ ፡ ፀ፴፪

ቍ ፡ ፀፀ፷፩ ፡ የማስረጃ ፡ አቀራረብ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . ፀ፴፫

ቍ ፡ ፀፀ፷፪ ፡ የምስክርን ፡ ቃል ፡ ስለመተርጐም ፡ . . . . . ፀ፴፫

ቍ ፡ ፀፀ፷፫ ፡ ጥያቄ ፡ የማይቀርብበት ፡ ሁኔታ ፡ ወይም ፡ ፎርም ፡ . . . . . ፀ፴፬

ቍ ፡ ፀፀ፷፬ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሌሎችን ፡ ምስክሮች ፡ ቃል ፡ ለመቀበል ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፀ፴፬

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፱፻፷፭ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የምስክሮችን ፡ ቃል ፡ ባስቸኳይ ፡ ለመቀበል ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ፡ . . . . . ፱፻፸

ቍ ፡ ፱፻፷፮ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ምስክሮችን ፡ አስጠርቶ ፡ እንደገና ፡ ለመመርመር ፡ ስለመቻሉ ፡ . . . . . ፱፻፸፩

ቍ ፡ ፱፻፷፯ ፡ የምስክርነትን ፡ ቃል ፡ ለመስጠት ፡ ፈቃደኛ ፡ ስላለመሆን ፡ . . . . . ፱፻፸፪

ቍ ፡ ፱፻፷፰ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ስለምስክሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መጥሪያ ፡ በተላከላቸው ፡ ተከራካሪዎች ፡ ላይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ስለመሆኑ ፡ . . . . . ፱፻፸፫

ቍ ፡ ፱፻፷፱ ፡ የምስክርን ፡ ቃል ፡ በመዝገብ ፡ ላይ ፡ ስለማስፈር ፡ . . . . . ፱፻፸፬

ቍ ፡ ፱፻፸ ፡ በጥያቄ ፡ አቀራረብ ፡ ላይ ፡ የሚቀርበውን ፡ መቃወሚያ ፡ ስለመመዝገብ ፡ . . . . . ፱፻፸፭

ቍ ፡ ፱፻፸፩ ፡ ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ዳኛ ፡ ስለመዘገበው ፡ ማስረጃ ፡ . . . . . ፱፻፸፮

ቍ ፡ ፱፻፸፪ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ምርመራ ፡ ለማድረግ ፡ ስለመቻሉ ፡ . . . . . ፱፻፸፯

ቍ ፡ ፱፻፸፫ ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ . . . . . ፱፻፸፰

ምዕራፍ ፡ ፫ ፡ ክርክርን ፡ ስለማቋረጥ ፡ . . . . . .

ክፍል ፡ ፩ ፡ ስለ ፡ መገላገልና ፡ ከክስ ፡ ውጭ ፡ ስለመሆን ፡ . . . .

ቍ ፡ ፱፻፸፬ ፡ መሠረቱ ፡ . . . . . ፱፻፸፱

ቍ ፡ ፱፻፸፭ ፡ ስለ ፡ እርቅ ፡ ወይም ፡ ስለግልግል ፡ . . . . . ፱፻፹፱

ቍ ፡ ፱፻፸፮ ፡ የእርቅ ፡ ወይም ፡ የግልግል ፡ ስምምነት ፡ ስለሚያዛቸው ፡ ጉዳዮች ፡ . . . . . ፱፻፹፩

ቍ ፡ ፱፻፸፯ ፡ የእርቅንና ፡ ሥልግልን ፡ ስምምነት ፡ ስለመመዝገብ ፡ . . . . . ፱፻፹፪

ቍ ፡ ፱፻፸፰ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ፈቃድ ፡ ክስን ፡ ስለመተው ፡ ወይም ፡ ከክርክር ፡ ውጭ ፡ ስለመሆን ፡ . . . . . ፱፻፹

ቍ ፡ ፱፻፸፱ ፡ ያለ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፈቃድ ፡ ክስን ፡ ስለመተው ፡ ውሳኔ ፡ ከክርክር ፡ ውጭ ፡ ስለመሆን ፡ . . . . . ፱፻፹፩

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፪፻፹ ፡ ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ ተጽርጦ ፡ ስለመቅረቱ ፡ . . . . . ፪፻፵፩

ክፍል ፡ ፮ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚተመተ ፡ ገንዘብ ፡ . . . . . ፪፻፵፩

ቍ ፡ ፪፻፹፩ ፡ ተከሣሽ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ገንዘብ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚያሲዝበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፻፵፩

ቍ ፡ ፪፻፹፪ ፡ ተከሣሽ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ገንዘብ ፡ በከፊል ፡ ስለሚያሲዝበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፻፵፪

ቍ ፡ ፪፻፹፫ ፡ የተያዘው ፡ ገንዘብ ፡ ዕዳውን ፡ በሙሉ ፡ የሚ ያሸንፍ ፡ መሆኑን ፡ አምኖ ፡ ስለመቀበል ፡ . . . . ፪፻፵፪

እምስተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ ልዩ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . ፪፻፵፫

ምዕራፍ ፡ ፩ ፡ በአጭር ፡ ሁኔታ ፡ በሚወሰኑ ፡ ክርክሮች ፡ ላይ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . ፪፻፵፫

ቍ ፡ ፪፻፹፬ ፡ በክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚሰፍር ፡ ጽዩ ፡ መግለጫ ፡ . . . . . ፪፻፵፫

ቍ ፡ ፪፻፹፭ ፡ ተከሣሹ ፡ ባለመቅረቡ ፡ በሌለበት ፡ ስለሚ ሰጥ ፡ ፍርድ ፡ . . . . . ፪፻፵፬

ቍ ፡ ፪፻፹፮ ፡ ቀርቦ ፡ ለመከላከል ፡ ፈቃድ ፡ እንዲሰጥ ፡ ስለ ሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ . . . . . ፪፻፵፬

ቍ ፡ ፪፻፹፯ ፡ ተከሣሹ ፡ ለመከላከል ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ያቀ ረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ ሲያጣ ፡ ስለ ሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ . . . . . ፪፻፵፭

ቍ ፡ ፪፻፹፰ ፡ ጉዳዩን ፡ በከፊል ፡ ስለመወሰን ፡ . . . . . ፪፻፵፭

ቍ ፡ ፪፻፹፱ ፡ በአንድ ፡ ወይም ፡ በብዙ ፡ ተከሣሾች ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ . . . . . ፪፻፵፭

ቍ ፡ ፪፻፺ ፡ መከላከል ፡ ስለሚፈቀድበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . ፪፻፵፮

ቍ ፡ ፪፻፺፩ ፡ ለወደፊት ፡ ክስ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ሁኔታ ፡ ፪፻፵፮

ቍ ፡ ፪፻፺፪ ፡ ፍርድን ፡ ስለማገድ ፡ . . . . . ፪፻፵፮

ምዕራፍ ፡ ፪ ፡ አላፊነትን ፡ ለማስወገድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡

ቍ ፡ ፪፻፺፫ ፡ ትርጓሜ . . . . . ፪፻፵፯

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፱፻ ፯፱ ፡ አላፊነትን ፡ ለማውረድ ፡ ለሚቀርብ ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ . . . . . ፱፻፯፱
ቍ ፡ ፱፻ ፹፩ ፡ ክስ ፡ የቀረበበትን ፡ ብር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ማስቀመጥ ፡ . . . . ፱፻፹፩
ቍ ፡ ፱፻ ፹፪ ፡ ቱከሣሹ ፡ በከሣሹ ፡ ላይ ፡ ስለሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ . . . . ፱፻፹፪
ቍ ፡ ፱፻ ፹፫ ፡ በመጀመሪያው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ስለ ፡ ሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . ፱፻፹፫
ቍ ፡ ፱፻ ፹፬ ፡ ተከራዮችና ፡ ወኪሎች ፡ አላፊነትን ፡ የማስወረድ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ የማይችሉ ፡ ስለመሆናቸው ፡ . . . . ፱፻፹፬
ቍ ፡ ፱፻ ፹፱ ፡ ለመዝገብ ፡ ቤት ፡ ስለማስረከብ ፡ . . . . ፱፻፹፱

ምዕራፍ ፡ ፫ ፡ የተፋጠነ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . .
ክፍል ፡ ፩ ፡ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፡ . . . . . .
ቍ ፡ ፲፻ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ፡ . . . . ፲፻
ቍ ፡ ፲፻፩ ፡ ክስ ፡ የሚቀርብበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . ፲፻
ቍ ፡ ፲፻፪ ፡ ማመልከቻው ፡ ተቀባይነትን ፡ የሚያጣበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . ፲፻፪
ቍ ፡ ፲፻፫ ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ፡ ፲፻፫
ቍ ፡ ፲፻፬ ፡ በቀናው ፡ ጉዳይ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚሰጡ ፡ ትእዛዞች ፡ . . . . ፲፻፬
ቍ ፡ ፲፻፭ ፡ የማረጋገጫ ፡ ወረቀት ፡ ስለመስጠት ፡ . . . . ፲፻፭
ቍ ፡ ፲፻፮ ፡ ስለ ፡ ይግባኝ ፡ . . . . . ፲፻፮

ክፍል ፡ ፪ ፡ ልዩ ፡ ጉዳዮች ፡ . . . . . .
ቍ ፡ ፲፻፯ ፡ ስብሰባ ፡ . . . . ፲፻፯
ቍ ፡ ፲፻፰ ፡ ስለመሾም ፡ . . . . ፲፻፰
ቍ ፡ ፲፻፱ ፡ ውሣኔዎችን ፡ ስለመሻር ፡ . . . . . .
ቍ ፡ ፲፻፲ ፡ ለማሰናበት ፡ ለማስወገድና ፡ ለመሻር ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ . . . . ፲፻፲
ቍ ፡ ፲፻፲፩ ፡ ሽርክናን ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ድርጅትን ፡ ፲፻፲፩

ገጽ ፡

ስለማፍረስ ፡. . . . . ቍ ፡ ፫፻፲፪ ፡ የበጐ ፡ አድራጐት ፡ ድርጅቶችን ፡ ስለማቀላቀል ፡. . . . . ፫፻፲፪
ቍ ፡ ፫፻፲፫ ፡ ጋብቻን ፡ ስለመቃወም ፡. . . . . ፫፻፲፫
ቍ ፡ ፫፻፲፬ ፡ ክልከላን ፡ ለማስወገድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡. . . . . ፫፻፲፬
ምዕራፍ ፡ ፩ ፡ ስለግልግል ፡. . . . . ቍ ፡ ፫፻፲፭ ፡ መሠረቱ ፡. . . . . ፫፻፲፭
ቍ ፡ ፫፻፲፮ ፡ የግልግል ፡ ዳኞች ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚሾሙበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ፫፻፲፮
ቍ ፡ ፫፻፲፯ ፡ የግልግል ፡ ዳኝነት ፡ አፈጻጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . ፫፻፲፯
ቍ ፡ ፫፻፲፰ ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተዘመድ ፡ ሽምግልና፡ ዳኞች ፡ ስለሚሰጡት ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡. . . . . ፫፻፲፰
ቍ ፡ ፫፻፲፱ ፡ ብይኑን ፡ ስለማስፈጸምና ፡ ስለይግባኝ ፡. . . . ፫፻፲፱
ስድስተኛ ፡ መጽሐፍ ፡ ስለይግባኝ ፡ ፍርድን ፡ መቃወምና ፡ ፍርድ ፡ እንዲሻሻል ፡ ወይም ፡ እንዲጣራ ፡ ስለማመልከት ፡. . . . . ክፍል ፡ ፩ ፡ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፡. . . . . ቍ ፡ ፫፻፳ ፡ ይግባኝ ፡ ስለሚፈቀድበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . ፫፻፳
ቍ ፡ ፫፻፳፩ ፡ ይግባኝ ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣን ፡ ስላላቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡. . . . . ፫፻፳፩
ቍ ፡ ፫፻፳፪ ፡ ስለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ዙፋን ፡ ችሎት ፡. . . . . ፫፻፳፪
ቍ ፡ ፫፻፳፫ ፡ ይግባኝ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ጊዜና ፡ ስለአቀራረቡ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . ፫፻፳፪
ቍ ፡ ፫፻፳፬ ፡ ጊዜው ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ እንዲከፈት ፡ስለሚቀርብ ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡. . . . . ፫፻፳፫
ቍ ፡ ፫፻፳፭ ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲከፈት ፡

ገጽ ፡

ስለሚቀርብ ፡ የፈቃድ ፡ መጠየቂያ ፡ ማመል
ከቻ ፡. . . . . ፪፻፳፫
ቍ ፡ ፫፻፳፭ ፡ በቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጠው ፡
ውሣኔ ፡. . . . . ፪፻፳፬
ቍ ፡ ፫፻፳፮ ፡ በይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚጸፉ ፡
ነገሮች ፡. . . . . ፪፻፳፬
ቍ ፡ ፫፻፳፯ ፡ ይግባኝ ፡ ስለሚባልባቸው ፡ ምክንያቶች ፡. . . ፪፻፳፮
ቍ ፡ ፫፻፳፱ ፡ ስለአዲስ ፡ ነገሮችና ፡ ስለአዲስ ፡ ክርክሮች ፡.. ፪፻፳፯
ቍ ፡ ፫፻፴ ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻን ፡ ስለመሠረዝ ፡
ወይም ፡ ስለማሻሻል ፡. . . . . ፪፻፳፯
ቍ ፡ ፫፻፴፩ ፡ የከሣሽ ፡ ወይም ፡ የተከሣሽ ፡ ቍጥር ፡ ከአ
ንድ ፡ በላይ ፡ ሲሆን ፡. . . . . ፪፻፳፯
ክፍል ፡ ፪ ፡ ክርክር ፡ እንዳይቀጥልና ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡
ስለማገድ ፡. . . . . ፪፻፳፰
ቍ ፡ ፫፻፴፪ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚሰ
ጠው ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡. . . . . ፪፻፳፰
ቍ ፡ ፫፻፴፫ ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ የሰጠው ፡
ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚሰጠው ፡ የማገድ ፡ ትእ
ዛዝ ፡. . . . . ፪፻፳፰
ቍ ፡ ፫፻፴፬ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ፍርዱን ፡ ለማ
ገድ ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ፡. . . . . ፪፻፳፰
ቍ ፡ ፫፻፴፭ ፡ ፍርድን ፡ ለማገድ ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡
ወይም ፡ ምክንያት ፡. . . . . ፪፻፳፱
ቍ ፡ ፫፻፴፮ ፡ ፍርድን ፡ ለመፈጸም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ዋስ
ትና ፡. . . . . ፪፻፳፱
ክፍል ፡ ፫ ፡ ይግባኝን ፡ ስለመቀበልና ፡ ስለመስማት ፡. . . . . .
ቍ ፡ ፫፻፴፯ ፡ መልስ ፡ ሰጪ ፡ ሳይጠራ ፡ ይግባኝን ፡ ለመሠ
ረዝ ፡ ስለሚቻልበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ፪፫
ቍ ፡ ፫፻፴፰ ፡ ይግባኝ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ስለመወ
ሰን ፡. . . . . ፪፫

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፫፻፴፱ ፡ ከርከሉን ፡ የሚጀምረው ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ስለመሆኑ ፡. . . . . ፮፫፩

ቍ ፡ ፫፻፵ ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ በይግባኙ ፡ ላይ ፡ ስለሚያስማው ፡ ቅሬታ ፡. . . . . ፮፫፩

ቍ ፡ ፫፻፵፩ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለይግባኝ ፡ የቀረበለትን ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ ወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚመልስበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ፮፫፪

ቍ ፡ ፫፻፵፪ ፡ በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ በሰፈረው ፡ ማስረጃ ፡ መሠረት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡. . . . . ፮፫፫

ቍ ፡ ፫፻፵፫ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የነገሩን ፡ ጭብጥ ፡ አስተካክሎ ፡ ለመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚመልስበት ፡ ሁኔታ ፡. . ፮፫፫

ቍ ፡ ፫፻፵፬ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ውሣኔ ፡ ስለመቃወም ፡. . . ፮፫፬

ቍ ፡ ፫፻፵፭ ፡ ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡. . . . . ፮፫፬

ቍ ፡ ፫፻፵፮ ፡ የተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ አቀባበል ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . ፮፫፭

ቍ ፡ ፫፻፵፯ ፡ የፍርድ ፡ አሰጣጥ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . ፮፫፭

ቍ ፡ ፫፻፵፰ ፡ ስለ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡. . . . . ፮፫፭

ቍ ፡ ፫፻፵፱ ፡ የተወሰደን ፡ ነገር ፡ ለማስመለስ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡. . . . . ፮፫፮

ቍ ፡ ፫፻፶ ፡ ስለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖችና ፡ ስለአፈጻጸሙ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . ፮፫፮

ቍ ፡ ፫፻፶፩ ፡ ይግባኝ ፡ ስለሚባልባቸው ፡ ምክንያቶች ፡. . . ፮፫፯

ቍ ፡ ፫፻፶፪ ፡ ይግባኙ ፡ ስለሚቀርብለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡. . . ፮፫፰

ቍ ፡ ፫፻፶፫ ፡ ስለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡. . . . . ፮፫፰

ቍ ፡ ፫፻፶፬ ፡ ብይኑ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ ስለመመለስ ፡. . . . . ፮፫፱

ቍ ፡ ፫፻፶፭ ፡ ብይኑን ፡ ስለመሻር ፡. . . . . ፮፫፱

ገጽ ፣

ቍ ፣ ፫፻፺፮ ፣ ለግመልከቻው ፣ አተራረብ ፣ መሠረት ፣ ስለሚሆኑ ፣ ነገሮች ፣ . . . . . ፮፻
ቍ ፣ ፫፻፺፯ ፣ በግመልከቻው ፣ ላይ ፣ ስለሚሰጥ ፣ ውሣኔ ፣ . . ፮፻
ምዕራፍ ፣ ፫ ፣ ስለመታወም ፣ . . . . . .
ቍ ፣ ፫፻፺፰ ፣ መታወሚያን ፣ ለማትረብ ፣ ስለሚችሉ ፣ ወገኖች ፣ . . . . . ፮፻
ቍ ፣ ፫፻፺፱ ፣ መታወሚያን ፣ የሚያቀርቡበት ፣ ፎርም ፣ . . ፮፻፩
ቍ ፣ ፬፻፰ ፣ መታወም ፣ ስለሚያስከትለው ፣ ውጤት ፣ . . . ፮፻፩
ምዕራፍ ፣ ፬ ፣ ፍርድን ፣ ስለማጣራት ፣ . . . . . .
ቍ ፣ ፬፻፩፩ ፣ ፍርድ ፣ እንዲጣራ ፣ ስለሚቀርብ ፣ አቤቱታ ፣ . . . . . ፮፻፲፩
ቍ ፣ ፬፻፩፪ ፣ ስለኪሳራና ፣ ስለወጭ ፣ የሚሰጥ ፣ ዋስትና ፣ . . . . . ፮፻፲፩
ቍ ፣ ፬፻፩፫ ፣ አቤቱታን ፣ ስለመተበል ፣ . . . . . ፮፻፲፩
ቍ ፣ ፬፻፩፬ ፣ ማስታወቂያ ፣ ስለመስጠት ፣ . . . . . ፮፻፲
ቍ ፣ ፬፻፩፭ ፣ ስለዋስትና ፣ ወይም ፣ ስለወጭ ፣ መያዣ ፣ የሚሰጥ ፣ ተጨማሪ ፣ ትእዛዝ ፣ . . . . . ፮፻፲
ቍ ፣ ፬፻፩፮ ፣ በትእዛዙ ፣ መሠረት ፣ ስላለመፈጸም ፣ . . . . ፮፻፲፩
ቍ ፣ ፬፻፩፯ ፣ አቤቱታው ፣ እስኪሰማ ፣ ድረስ ፣ ስለሚሰጥ ፣ ትእዛዝ ፣ . . . . . ፮፻፲፩
ቍ ፣ ፬፻፩፰ ፣ ተጨማሪ ፣ መያዣ ፣ ወይም ፣ ተጨማሪ ፣ ዋስትና ፣ እንዲሰጥ ፣ ስለማድረግ ፣ . . . . . ፮፻፲፩
ቍ ፣ ፬፻፩፱ ፣ የችሎት ፣ ትእዛዝ ፣ ወይም ፣ ውሣኔ ፣ ስለሚፈጸምበት ፣ ሁኔታ ፣ . . . . . ፮፻፲፪
ቍ ፣ ፬፻፪ ፣ ስለ ፣ ማስፈጸም ፣ . . . . . ፮፻፲፪
ሰባተኛ ፣ መጽሐፍ ፣ ስለፍርድ ፣ አፈጻጸም ፣ . . . . . .
ምዕራፍ ፣ ፩ ፣ በኢትዮጵያ ፣ ግዛት ፣ ውስጥ ፣ የተሰጡትን ፣ ፍርዶች ፣ አፈጻጸም ፣ . . . . . .
ክፍል ፣ ፩ ፣ ፍርድን ፣ ስለሚያስፈጽሙ ፣ ፍርድ ፣ ቤቶች ፣
ቍ ፣ ፬፻፫፩ ፣ መሠረቱ ፣ . . . . . ፮፻፲፪

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፫፻፫፱ ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ትእዛዝ ፡ ስለማስተላለፍ ፡. . . . . ፻፹፯

ቍ ፡ ፫፻፬፫ ፡ የፍርድ ፡ ማስፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ በሚተላለፍበት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . ፻፹፰

ክፍል ፡ ፫ ፡ ስለአፈጻጸሙ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . .

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፩ ፡ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፡. . . . . ..

ቍ ፡ ፫፻፬፩ ፡ ፍርድን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ፍርድ ቤት ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ፡. . . . . ፻፹፱

ቍ ፡ ፫፻፬፭ ፡ ፍርድን ፡ በሚፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚወሰኑ ፡ ነገሮች ፡. . . . . ፻፹፱

ቍ ፡ ፫፻፫፯ ፡ የፍርዱን ፡ አፈጻጸም ፡ ስለማገድ ፡. . . . . ፲፯

ቍ ፡ ፫፻፫፯ ፡ በፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ላይ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ውሣኔ ፡ እስኪያገኝ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የፍርድ ፡ ማገድ ፡ ትእዛዝ ፡. . . . . ፲፯

ክፍል ፡ ፪ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻና ፡ ስለአፈጻጸሙ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . .

ቍ ፡ ፫፻፬፮ ፡ ፍርድ ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ስለሚይዛቸው ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ፡. . . . ፲፭

ቍ ፡ ፫፻፬፱ ፡ ንብረት ፡ እንዲከበር ፡ በሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ነገሮች ፡. . . . . ፲፰

ቍ ፡ ፫፻፫ ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድ ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡. . . . . ፲፫

ቍ ፡ ፫፻፫፩ ፡ በፍርድ ፡ የተወሰነ ፡ ጥቅም ፡ የተላለፈለት ፡ ሰው ፡ ስለሚያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡. . . . ፲፫

ቍ ፡ ፫፻፫፪ ፡ ዋስ ፡ ወይም ፡ ተያዥ ፡ የገባውን ፡ ግዴታ ፡ እንዲፈጽም ፡ ስለማድረግ ፡. . . . . ፲፬

ቍ ፡ ፫፻፫፫ ፡ በንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ወይም ፡ በወራሾች ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚቀርብ ፡ ፲፬

ገጽ ፡

አቤቱታ ፡. . . . . .

ቍ ፡ ፫፻፹፬ ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ በይርጋ ፡ ስለሚታገድበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ፻ ፶፬

ቍ ፡ ፫፻፹፭ ፡ ለፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ማመልከቻ ፡ የውሳኔ ፡ አሰጣጥ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . ፻ ፶፭

ቍ ፡ ፫፻፹፮ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳውን ፡ ስለመጠየቅ ፡. . . . ፻ ፶፮

ቍ ፡ ፫፻፹፯ ፡ የማሰር ፡ ትእዛዝ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡. . ፻ ፶፮

ቍ ፡ ፫፻፹፰ ፡ በማሠር ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ስለሚጻፉ ፡ ነገሮች ፡. . . . . ፻ ፶፯

ቍ ፡ ፫፻፹፱ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ የማቆየት ፡ ትእዛዝ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ፻ ፶፯

ቍ ፡ ፫፻፺ ፡ ከእሥራት ፡ ስለመለቀቅ ፡. . . . . ፻ ፶፰

ቍ ፡ ፫፻፺፩ ፡ መያዝና ፡ ተይዞ ፡ መለቀቅ ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፡. . . . . ፻ ፶፰

ቍ ፡ ፫፻፺፪ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ፻ ፶፰

ቍ ፡ ፫፻፺፫ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ መግለጫ ፡. . . . . ፻ ፶፱

ክፍል ፡ ፫ ፡ ስለ ፡ አፈጻጸም ፡ ሥርዓት ፡. . . . . ፻ ፷

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፩ ፡ ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፡. . . . . ፻ ፷

ቍ ፡ ፫፻፺፬ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡. . . . . ፻ ፷፩

ቍ ፡ ፫፻፺፭ ፡ ገንዘብ ፡ ስለሚከፈልበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . ፻ ፷፪

ቍ ፡ ፫፻፺፮ ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ውጭ ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ስለመክፈል ፡. . . . . ፻ ፷፪

ቍ ፡ ፫፻፺፯ ፡ ሁለቱም ፡ ወገን ፡ ተከራካሪዎች ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በሚሆኑበት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . ፻ ፷፫

ቍ ፡ ፫፻፺፰ ፡ ባንዱ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ሁሉም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በሚሆኑበት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . ፻ ፷፬

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፫፻ ፯፱ ፡ ተለይቶ ፡ በታወቀ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ፡ . . . . . ፪፻፫

ቍ ፡ ፪፪ ፡ በተለይ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔና ፡ የግንድ ፡ ውሣኔ ፡ . . . . . ፪፻፫

ቍ ፡ ፪፪፩ ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነድ ፡ እንዲፈረም ፡ እንዲረጋገጥ ፡ ወይም ፡ በሚዘዋወሩና ፡ በሚተላለፉ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶች ፡ ላይ ፡ እንዲፈረም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ . . . . . ፪፻፫

ቍ ፡ ፪፪፪ ፡ በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ፡ . . . . . ፪፻፭

ቍ ፡ ፪፪፫ ፡ ሀብትንና ፡ ንብረትን ፡ ስለማከፋፈል ፡ . . . . ፪፻፭

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፪ ፡ ንብረት ፡ ስለማስረከብ ፡ . . . .

ቍ ፡ ፪፪፬ ፡ ስለማይከበሩና ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ ስለማይወሰዱ ፡ ሀብቶች ፡ . . . . ፪፻፮

ቍ ፡ ፪፪፭ ፡ የሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ ተወስኖ ፡ ያልታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ስለሚከበር ፡ የንብረት ፡ መጠን ፡ . . . .

ቍ ፡ ፪፪፮ ፡ ከእርሻ ፡ ሰብል ፡ በተቀር ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ስለሚያዝበትና ፡ ስለሚከበርበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፪፻፮

ቍ ፡ ፪፪፯ ፡ የእርሻ ፡ ሰብል ፡ ስለሚከበርበትና ፡ ስለሚያዝበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . ፪፻፯

ቍ ፡ ፪፪፰ ፡ በተያዙ ፡ ወይም ፡ በተከበሩ ፡ ሰብሎች ፡ ላይ ፡ ስለሚጸኑ ፡ ድንጋጌዎች ፡ . . . . . ፪፻፰

ቍ ፡ ፪፪፱ ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ የማይገኝ ፡ ንብረት ፡ ስለሚከበርበት ፡ ወይም ፡ ስለሚያዝበት ፡ ሁኔታ ፡ ፪፻፱

ቍ ፡ ፪፪፲ ፡ በሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ ድርሻ ፡ ስለማይከበርና ፡ ስለማስያዝ ፡ . . . . .. ፪፻፲፩

ቍ ፡ ፪፪፲፩ ፡ ደመወዝ ፡ ስለሚያዝበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . .. ፪፻፲፩

ቍ ፡ ፪፪፲፪ ፡ የሚዘዋወር ፡ የገንዘብ ፡ ሰነድ ፡ ስለሚያዝበትና ፡ ስለሚከበርበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . ፪፻፲፪

ገጽ ፡

ቍ ፡ ፭፻፲፫ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በመንግሥት ፡ መሥ
ሪያ ፡ ቤት ፡ እጅ ፡ የሚገኝ ፡ ንብረት ፡ ስለሚያዝበ
ትና ፡ ስለሚከበርበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . ፭፻፲፮
ቍ ፡ ፭፻፲፭ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለሚያዝበትና ፡
ስለሚከበርበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፭፻፲፱
ቍ ፡ ፭፻፲፩ ፡ የተያዘ ፡ ወይም ፡ የተከበረ ፡ ንብረት ፡ ስለሚ
ለቀቅበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፭፻፳፫
ቍ ፡ ፭፻፲፯ ፡ ጥሬ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ የባንክ ፡ ኖት ፡ (የወረ
ቀት) ገንዘብ ፡ እንደከፈል ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ፭፻፳፫
ቍ ፡ ፭፻፲፯ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ በሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡
ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ፡ . . . . . ፭፻፲፰
ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፫ ፡ ሙብት ፡ አለን ፡ በማለት ፡ የሚያመለክቱት
ንና ፡ ይህንኑ ፡ ሙብት ፡ የሚቃወሙትን ፡ ተከ
ራካሪ ፡ ወገኖች ፡ አቤቱታ ፡ ስለመመርመር ፡
ቍ ፡ ፭፻፲፰ ፡ በተያዘ ፡ ወይም ፡ በተከበረ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡
ሙብት ፡ አለን ፡ ባይዎች ፡ ያቀረቡትን ፡ አቤቱታ ፡
ስለመመርመር ፡ . . . . . ፭፻፲፱
ቍ ፡ ፭፻፲፱ ፡ በአቤቱታው ፡ ወይም ፡ በመቃወሚያው ፡
ከስ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ፡ . . . . . ፭፻፳፭
ቍ ፡ ፭፻፳ ፡ በሚያዘው ፡ ወይም ፡ በሚከበረው ፡ ንብረት ፡
ላይ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ያላቸው ፡ ሙብት ፡ እንደ
ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የሙያዝ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡
ሥርዓት ፡ ስለሚተገበርበት ፡ ሁኔታ ፡ . . . . . ፭፻፳፭
ቍ ፡ ፭፻፳፩ ፡ በተያዘ ፡ ወይም ፡ በተከበረ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡
ያለውን ፡ ሙብት ፡ ለማሳወቅ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ፭፻፲፯
ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፮ ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ንብረትን ፡ የመ
ሸጥ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ . . . . . .
ቍ ፡ ፭፻፳፪ ፡ የተያዘው ፡ ወይም ፡ የተከበረው ፡ ንብረት ፡
እንዲሸጥ ፡ ስለማዘዝ ፡ . . . . ፭፻፲፯
ቍ ፡ ፭፻፳፫ ፡ የሐራጅ ፡ ሺያጭ ፡ መጾረትን ፡ ለሕዝብ ፡ ፭፻፲፯

	ገጽ ፡
ስለ ፡ ማስታወቅ ፡	
ቍ ፡ ፩፻፭፩ ፡ ሺያጭ ፡ እንዲደረግ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመል ከቻ ፡	፪፻፲፭
ቍ ፡ ፩፻፭፪ ፡ ማስታወቂያው ፡ የሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡	፪፻፲፮
ቍ ፡ ፩፻፭፫ ፡ ሺያጭ ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ጊዜ ፡	፪፻፲፱
ቍ ፡ ፩፻፭፬ ፡ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ ስለሚቆምበት ፡ ወይም ፡ ስለሚቋረጥበት ፡ ሁኔታ ፡	፪፻፲፱
ቍ ፡ ፩፻፭፭ ፡ ፪ኛ ፡ የሐራጅ ፡ ማስታወቂያ ፡ ስለሚወጣበት ፡ ሁኔታ ፡	፪፻፲፱
ቍ ፡ ፩፻፭፮ ፡ በጨረታ ፡ ለገዛው ፡ ንብረት ፡ ዋጋውን ፡ ሳይከፍል ፡ ወይም ፡ ግዴታውን ፡ ሳይፈጽም ፡ የቀረ ፡ ገዥ ፡ ንብረቱ ፡ በሁለተኛ ፡ ጨረታ ፡ ሲሸጥለት ፡ ለጐደለው ፡ ገንዘብ ፡ በአላፊነት ፡ ስለሚጠየቅበት ፡ ሁኔታ ፡	፪፻፳
ቍ ፡ ፩፻፭፯ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በሐራጅ ፡ የሚሸጠውን ፡ ሀብት ፡ ያለፈቃድ ፡ ለመግዛት ፡ የማይችል ፡ ስለመሆኑ ፡	፪፻፳፩
ቍ ፡ ፩፻፭፰ ፡ የሐራጅ ፡ ሺያጭ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘ ፡ ማናቸውም ፡ ባለሥልጣን ፡ በጨረታው ፡ መወዳደርና ፡ ንብረተ ፡ ለመግዛት ፡ የተከለከለ ፡ ስለመሆኑ ፡	፪፻፳፩
ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፫ ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለሚሸጥበት ፡ ሁኔታ ፡	
ቍ ፡ ፩፻፭፱ ፡ የእርሻ ፡ ሰብል ፡ ስለሚሸጥበት ፡ ሁኔታ ፡ . . .	፪፻፳፪
ቍ ፡ ፩፻፮፫ ፡ ቡቃያ ፡ ለሆኑ ፡ ሰብሎች ፡ ስለሚጸና ፡ ልዩ ፡ ድንጋጌ ፡	፪፻፳፫
ቍ ፡ ፫፻፮፩ ፡ ስለ ፡ ተዘዋዋሪ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶችና ፡ ስለ ንግድ ፡ ድርጅት ፡ አክሲዮኖች ፡	፪፻፳፫
ቍ ፡ ፩፻፮፭ ፡ የሺያጭ ፡ ሥርዓት ፡ በትክክል ፡ ያለመፈጸም ፡ ሽያጩን ፡ ስለሚያፈርስበት ፡ ሁኔታ ፡ . .	፪፻፳፫

ገጽ ፡

ቊ ፡ ፩፻፴፮ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረትን ፡ ዕዳንና ፡ አክሲዮ
ንን ፡ ለገዢው ፡ ስለማስረከብ ፡. . . . . ፱፻፳፬
ቊ ፡ ፩፻፴፯ ፡ የሚተላለፉ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶችና ፡ አክሲዮ
ኖች ፡ የሚዘዋወሩበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ፱፻፳፬
ቊ ፡ ፩፻፴፰ ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ንብረት ፡ ስለሚተላለ
ፍበት ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ፱፻፳፭
ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፮ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለሚሸጥበት ፡
ሁኔታ ፡. . . . . ፱፻፳፭
ቊ ፡ ፩፻፴፱ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የተፈረደበትን ፡ ገንዘብ፡
እስኪያዘጋጅ ፡ ሺያጩን ፡ ስለማቆየት ፡. . . .
ቊ ፡ ፩፻፵ ፡ ገዢ ፡ ስለሚያስቀምጠው ፡ መያዣና ፡ ሙሉ፡
ገንዘብ ፡ ባለመከፈሉ ፡ ስለ ፡ ሚደረግ ፡
ሽያጭ ፡. . . . . ፱፻፳፮
ቊ ፡ ፩፻፵፩ ፡ ዋጋ ፡ በሙሉ ፡ ስለሚከፈልበት ፡ ጊዜ ፡. . . . ፱፻፳፮
ቊ ፡ ፩፻፵፪ ፡ ዋጋው ፡ ሳይከፈል ፡ በቀረ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈ
ጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡. . . . . ፱፻፳፯
ቊ ፡ ፩፻፵፫ ፡ በማይንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ማናቸው
ውም ፡ መብት ፡ ላለው ፡ ሰው ፡ ስለሚሰጠው፡
የተቀዳሚነት ፡ መብት ፡. . . . . ፱፻፳፯
ቊ ፡ ፩፻፵፬ ፡ ሺያጭ ፡ እንዲሠረዝ ፡ ወይም ፡ እንዲቀር ፡
ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡. . . . . ፱፻፳፯
ቊ ፡ ፩፻፵፭ ፡ የሺያጩ ፡ ሥርዓት ፡ ተገቢ ፡ ባልሆነ ፡ መን
ገድ ፡ ወይም ፡ በማጭበርበር ፡ ተፈጽሟል ፡
በማለት ፡ እንዲፈርስ ፡ ወይም ፡ እንዲታገድ ፡
ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡. . . . . ፱፻፳፰
ቊ ፡ ፩፻፵፮ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በተሸጠው ፡ ንብረት ፡
ላይ ፡ መብት ፡ የሌለው ፡ መሆኑ ፡ በታወቀ ፡
ጊዜ ፡ ሺያጩ ፡ ስለሚፈርስበት ፡ ሁኔታ ፡. . . ፱፻፳፰
ቊ ፡ ፩፻፵፯ ፡ ሽያጩ ፡ ስለሚጸናበትና ፡ ወይም ፡ ስለሚሠ
ረዝበት ፡ ጊዜና ፡ ሁኔታ ፡. . . . . ፱፻፳፰

	ገጽ ፡
ቍ ፡ ፬፻፸፰ ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ ያለውን ፡ ንብረት ፡ ስለማስረከብ ፡.	፪፻፳፱
ቍ ፡ ፬፻፸፱ ፡ በተከራይ ፡ እጅ ፡ ያለውን ፡ ንብረት ፡ ስለማስረከብ ፡.	፪፻፳፱
ከፍል ፡ ፬ ፡ ማስረከብን ፡ ስለመም ፡ ወይም ፡ በእምቢተኛነት ፡ ስለመጋፋት ፡.	
ቍ ፡ ፬፻፹ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረትን ፡ ለማስረከብ ፡ እንቢተኛ ፡ ስለመሆንና ፡ መስናከል ፡ ስለመፍጠር ፡.	፪፻፴
ቍ ፡ ፬፻፹፩ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ስለሚፈጥረው ፡ መሰናክል ፡ ወይም ፡ የተቃዋሚነት ፡ ተግባር ፡. . . .	፪፻፴
ቍ ፡ ፬፻፹፪ ፡ በቅን ፡ ልቦና ፡ ባለመብት ፡ ነኝ ፡ በማለት ፡ ርክክቡን ፡ ስለሚቃወም ፡ ሰው ፡.	፪፻፴፩
ቍ ፡ ፬፻፹፫ ፡ በፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ኖይም ፡ በገዢው ፡ ስለሚፈጸም ፡ የይዞታ ፡ ማስለቀቅ ፡ ተግባር ፡.	፪፻፴፩
ቍ ፡ ፬፻፹፬ ፡ ነገሩ ፡ በፍርድ ፡ እስኪወሰን ፡ ድረስ ፡ መብቱ በተላለፈለት ፡ ወገን ፡ ላይ ፡ ደንቡ ፡ የማይጸናበት ፡ ስለመሆኑ ፡.	፪፻፴፩
ቍ ፡ ፬፻፹፭ ፡ ስለትእዛዝ ፡ ተፈጻሚነት ፡.	፪፻፴፪
ምዕራፍ ፡ ፭ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ሁኔታ ፡.	
ቍ ፡ ፬፻፹፮ ፡ መሠረቱ ፡.	፪፻፴፪
ቍ ፡ ፬፻፹፯ ፡ ስለማመልከቻው ፡ ፎርም ፡.	፪፻፴፪
ቍ ፡ ፬፻፹፰ ፡ ማመልከቻው ፡ ስለሚፈቀድበት ፡ ሁኔታ ፡. . .	፪፻፴፫
ቍ ፡ ፬፻፹፱ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ሥርዓት ፡.	፪፻፴፫
ቍ ፡ ፬፻፺ ፡ ስለ ፡ ውሳኔ ፡.	፪፻፴፬
ቍ ፡ ፬፻፺፩ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ብይን ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ሁኔታ ፡.	፪፻፴፬

የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት

የፍትሐ ፡ ብሔር ፡
ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ።

፲፱፻፶፭ ፡ ዓ. ም.

ነጋሪት ፡ ጋዜጣ ፡ ቁ ፡ ፫ ፲፱፻፶፭ ፡ ዓ ም ፡ በተለይ ፡ የወጣ ፡
አዲስ ፡ አበባ ፡

በግርማዊ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ዘኢትዮጵያ ፡ በሠላሳ ፡ ስድስተኛው ፡ ዓመታ ፡ መንግሥት ፡ ፲፱፻፺፮ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ይህ ፡ መጽሐፍ ፡ ታተመ ።

በብርሃንና ፡ ሰላም ፡ በቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ማተሚያ ፡ ቤት ፡ ታተመ ።

ድንጋጌ ፡ ቁጥር ፡ ፱፱ / ፲፱፻፺፯ ፡ ዓ. ም.

የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌ ፡

ሞጣ ፡ አንበሳ ፡ በአምነገደ ፡ ይሁዳ ፡
ቀዳማዊ ፡ ንጉሥ ፡ ሥላሴ ፡
ሥዩመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ በኢትዮጵያ ፡፡

በንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ መንግሥት ፡ ግዛታችን ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክርክር ፡ የሚመራበትንና ፡ የዳኝነት ፡ ሥራ ፡ አካሔድ ፡ በተሻሻለ ፡ ሁኔታ የሚቋቋምበትን ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ ማውጣት ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ስላገኘነው ፡

በተሻሻለው ፡ ሕገ ፡ መንግሥታችን ፡ በ፶፪ኛው ፡ አንቀጽ ፡ የተጸፈውን ፡ ተመልክተን ፡ የሚኒስትሮቻችን ፡ ምክር ፡ ቤት ፡ የመከረበትን ፡ ዓይተን ፡ ቀጥሎ ፡ ያለውን ፡ ድንጋጌ ፡ አውጀናል ፡፡

፩/ ይህ ፡ ድንጋጌ ፡ "በ፲፱፻፺፯ ፡ ዓ ም ፡ የወጣ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌ" ፡ ተብሎ ፡ ሊጠቀስ ፡ ይቻላል ፡፡

፪/ ይህ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ በ፲፱፻፺፯ ፡ ዓ.ም ልዩ ፡ መጽሐፍ ፡ ሆኖ ፡ በቁጥር ፡ ፫ ንጋሪት ፡ ጋዜጣ ፡ ታትሞ ፡ ከወጣበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ የጸና ፡ ይሆናል ፡፡

፫/ ግልጽ ፡ የሆነ ፡ ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ ውስጥ ፡ ለተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ በልምድ ፡ ወይም ፡ ተጽፈው ፡ ይሠራባቸው ፡ የነበሩት ፡ ደንቦች ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ ስለተተኩ ፡ በሙሉ ፡ ተሽረዋል ፡፡

አዲስ ፡ አበባ ፡ መስከረም ፡ ፳፮ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፺፯ ፡ ዓ. ም.

ጸሐፌ ፡ ትእዛዝ ፡ አክሊሉ ፡ ሀብተ ፡ ወልድ ፡
ጠቅላይ ሚኒስትርና የጽሕፈት ሚኒስትር ፡፡

የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት

ሀያ፡ አምስተኛ፡ ዓመት፡ ቁጥር፡ ፫ ። 25th Year No. 3	አዲስ፡ አበባ፡ መስከረም፡ ፳፰፡ ቀን፡ ፲፱፻፺፭፡ ዓ. ም. Addis Ababa 8th October 1965

ነጋሪት ጋዜጣ ።

በ ተ ለ ይ የ ወ ጣ

NEGARIT GAZETA

Gazette Extraordinary

ዋጋ	በኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት በጽሕፈት ሚኒስቴር ተጠባባቂነት የ ቆ ሙ ።	ቢያንስ በሙር አንድ ጊዜ ይታተማል ። የፖስታ ማዘዣ ቁ. 136

በድንጋጌ፡ ቁጥር፡ ፶፪ / ፲፱፻፺፭፡ ዓ. ም. የወጣ፡ የፍትሐ፡ ብሔር ፡ ሥነ፡ ሥርዓት፡ ሕግ፡ ድንጋጌ ።

DECREE No. 52 OF 1965
THE CIVIL PROCEDURE CODE DECREE

BACK

የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ።

የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ።

መቅድም ።

ቁጥር ፡ ፩ ። የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ።

(፩) ይህ ፡ ሕግ ፡ በሥራ ፡ ላይ ፡ እንዲውል ፡ ከታወጀበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ለሚቀርቡ ፡ ክሶችና ፡ በክርክር ፡ ላይ ፡ ላሉትም ፡ ክሶች ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) ክሱን ፡ ተቀብሎ ፡ መስማት ፡ የጀመረው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ያልተጠቀሰ ፡ ወይም ፡ የተሠረዘ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ በቀድሞው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ በነበረው ፡ ሥልጣኑ ፡ የጀመረውን ፡ ነገር ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

ቁጥር ፡ ፪ ። የጊዜ ፡ ወሰን ።

(፩) የዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌዎች ፡ በሥራ ፡ ላይ ፡ ከመዋላቸው ፡ በፊት በይርጋ ፡ የታገዱትን ፡ ጉዳዮች ፡ ይህን ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ባለፈው ፡ ይርጋ ፡ ዘመን ፡ የታገደውን ፡ ነገር ፡ ለማንቀሳቀስ ፡ አይቻልም ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የሚጸናው ፡ የይርጋ ፡ ዘመን ፡ የሚቆጠረው ፡ ሕጉ ፡ በሥራ ፡ ላይ ፡ እንዲውል ፡ ከታወጀበት ቀን ጀምሮ ፡ ነው ።

(፫) የዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌዎች ፡ የይርጋ ፡ ዘመኑ ፡ የሚጸናበትን ፡ ጊዜ ፡ የሚያራዝሙ ፡ ሲሆን ፡ የዘመኑ ፡ አቆጣጠር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በተወሰነው ፡ መሠረት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ሕጉ ፡ ከመጽናቱ ፡ በፊት ፡ ያለፈው ፡ ጊዜ ፡ ከዋናው ፡ ይርጋ ፡ ዘመን ፡ ላይ ፡ መቀነስ ፡ አለበት ።

(፬) ይህ ፡ ሕግ ፡ የይርጋ ፡ ዘመኑን ወሰን ፡ የሚያሳጥር ፡ ሲሆን ፡ ሕጉ ፡ ከመጽናቱ ፡ በፊት ያለፈው ፡ ዘመን ፡ ተቆጥሮ ፡ በቀድሞው ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ ተወስኖ ፡ የነበረው የይርጋ ፡ ዘመን ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫ ። ስለ ፡ ቃላት ፡ ትርጓሜ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በልዩ ፡ አኳኋን ፡ እንዲተረጐሙ ፡ በግልጽ ፡ የተመ ለከተ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ ቀጥሎ ፡ ያሉት ፡ ቃላቶችና ፡ አረ ፍተ ፡ ነገሮች ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ እንደተመለከተው ፡ ይተረጐማሉ ።

"አፈጻጸት ፡" ማለት ፡ እውነተኛነቱ ፡ በመሐላ ፡ ተረጋግጦ ፡ በጽሑፍ ፡ የተሰጠ ፡ ቃል ፡ ማለት ፡ ነው ።

"ፍርድ ፡ ቤት ፡" ማለት ፡ በሕግ ፡ የተቋቋመ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማለት ፡ ነው ።

"ውሳኔ ፡" ማለት ፡ ክርክሩን ፡ በሚሰማው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አስተያየት ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያቀረቡትን ፡ ክስና ፡ መልስ ፡ እንዲሁም ፡ ማስረጃዎቹን ፡ መርምሮ ፡ ስለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መብትና ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ አወሳሰን ፡ የሚሰጠው ፡ የመጀመሪያ ፡ ወይም ፡ የመ ጨረሻ ፡ ደረጃ ፡ ውሳኔ ፡ ማለት ፡ ነው ።

"የፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘብ ፡" ማለት ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱን ፡ በመደገፍ ፡ ፍርዱን ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚያስችል ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠለት ፡ ወይም ፡ የተፈረደለት ፡ ረቺ ፡ ወገን ፡ ማለት ፡ ነው ። ይህም ፡ ቃል ፡ ከተፈረደለት ፡ ወገን ፡ መብት ፡ የተላለፈለ ትን ፡ ወይም ፡ በተፈረደው ፡ ፍርድ ፡ እንዲጠቀም ፡ መብት ፡ ያገኘ ውንም ፡ ሰው ፡ አጠቃሎ ፡ የሚይዝ ፡ ነው ።

"ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡" ማለት ፡ የማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዳኛ ፡ ወይ ም ፡ ሠራተኛ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ሚኒስቴር ፡ ለዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ የሾ መው ፡ ባለሥልጣን ፡ ወይም ፡ ያዘዘው ፡ ሠራተኛ ፡ ማለት ነው ።

"የውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡" ማለት ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ የሚገኝ ፡ በአገሩ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የተቋቋመ ፡ የማናቸውም አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማለት ፡ ነው ።

"የውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡" ማለት ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ማለት ፡ ነው ።

"የመንግሥት ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡" የሚሉው ፡ ቃል ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተገለ ጹትን ፡ አጠቃሎ ፡ ይያዛል ።

(ሀ) በዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ በመንግሥት ፡ ሥም ፡ ሆኖ ፡ በፍርድ ፡ ቤቶች ፡ የሚሟገተውን ፡ እንዲሁም ፡

(ለ) በመንግሥት ፡ ነገረፈጅ ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ተወ ከሎ ፡ ስለመንግሥት ፡ ጉዳይ ፡ የሚሟገተውን ።

"ፍርድ ፡" ማለት ፡ የትእዛዝ ፡ ወይም ፡ የውሳኔ ፡ ወይም ፡ የብይን ፡ መሠ ረት ፡ ሆኖ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠ ፡ የፍርድ ፡ ቃል ፡ ማለት ፡ ነው ።

"የፍርድ ፡ ባለሰዳ ፡" ማለት ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ደንብ ፡ መሠረት ፡ በሕግ ፡ ሊፈጸም ፡ የሚችል ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የተ ሰጠበት ፡ ተረቺ ፡ ወገን ፡ ማለት ፡ ነው ።

"ሕግ ፡" ማለት ፡ አዋጆችን ፡ በአዋጅ ፡ የወጡ ፡ ትእዛዞችን ፡ የሕግ ፡ ክፍል ፡ ማስታወቂያዎችንና ፡ ደንቦችን ፡ አጠቃሎ ፡ የያዘ ፡ ቃል ፡ ነው ።

"ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ወይም ፡ ሞግዚት ፡" ማለት ፡ በሕግ ፡ ችሎታ ፡ የሌ ለውን ፡ ወይም ፡ የሚችን ፡ ንብረት ፡ የሚያስተዳድር ፡ ሰው ፡ ማለት ፡ ነው ።

"የማይገባ ፡ ጥቅም ፡" ማለት ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መን ገድ ፡ ከያዘው ፡ ወይም ፡ ከሚይዘው ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ላይ፡ ተገቢ ፡ በሆነ ፡ የሥራ ፡ ጥረትና ፡ ድካም ፡ ያገኘው ፡ ወይም ፡ ማግ ኘት ፡ የሚገባው ፡ ጥቅም ፡ ማለት ፡ ነው ። ይህም ፡ ወለድን ፡ ጨምሮ የሚይዝ ፡ ይሆናል ። ነገር ፡ ግን ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ የያ ዘውን ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ በተሻለ ፡ ዘዴ ፡ አስፋፍቶ ፡ ወይም አልምቶ ፡ ያገኘውን ፡ ጥቅም ፡ አይመለከትም ።

"ትእዛዝ " ማለት ፡ ከውሳኔ ፡ የተለየና ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚሰጥ ፡ ማና ቸውም ፡ ዓይነት ፡ እንደ ፡ ብይን ፡ የሚቆጠር ፡ ተፈጻሚ ፡ ትእዛዝ ፡ ማለት ፡ ነው ።

"ችሎታ ፡ የሌለው ፡ ሰው ፡" ማለት ፡ በሕጉ ፡ መሠረት ፡ ችሎታ ፡ የሌ ለው ፡ መሆኑ ፡ የተወሰነበት ፡ ሰው ፡ ማለት ፡ ነው ።

"ተሟጋች ፡" ማለት ፡ ጠበቃ ፡ ወይም ፡ ስለሌላ ፡ ሰው ፡ ጉዳይ ፡ ተወክሎ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲከራከር ፡ የተፈቀደለት ፡ ሰው ፡ ማለት ፡ ነው ።

"በይርጋ ፡ የታገደ ፡" ማለት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ የተወሰነው ፡ ዘመን ፡ ያለፈበት ፡ ጉዳይ ፡ ማለት ፡ ነው ።

"ሬጂስትራር ፡" ማለት ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ሹሙንና ፡ ረዳቱን ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ የሚገኙትን ፡ የመዝገብ ፡ ሠራተኞችና ፡ ጸሐፊዎች ፡ አጠቃሎ ፡ የሚይዝ ፡ ቃል ፡ ነው ።

"የአክሲዮን ፡ ማኅበር ፡ ተካፋይ ፡" ማለት ፡ የአክሲዮን ፡ ባለቤትነትን ፤ የዕዳ ፡ መተማመኛዎችን ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ የንግድ ፡ በነዶችን ፡ ባለቤትነት ፡ አጠቃሎ ፡ የያዘ ፡ ቃል ፡ ነው ።

አንደኛ ፡ መጽሐፍ ።።

ስለ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ።

ም ዕ ራ ፍ ፩ ፡

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቍ ፤ ፩ ። በሌላ ፡ አኳኃን ፡ እንዲፈጸም ፡ በሕግ ፡ ካልተገለጸ ፤ ክስን ፡ ተቀብሎ ለማከራከር ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ ስለመሆኑ ፡

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፤ በቀጥታ ፡ ወይም ፡ በግልጽ ፡ ካልታገዱ ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ የተዘረዘሩት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሁሉ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔርን ፡ ክስ ፡ ተቀብሎ ፡ ለማከራከር ፡ ሥልጣን ፡ አላቸው ።

ቍ ፤ ፪ ። የመጨረሻ ፡ ውሳኔ ፡ ስላገኙ ፡ ጉዳዮች ፡

(፩) በሕግ ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ማንኛውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክርክሩን ፡ ተቀብሎ ፡ የመጨረሻ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፤ ቀድሞ ፡ በፍርድ ፡ የተወሰነው ፡ ክርክር ፡ ሥረ ፡ ነገርና ፡ የተያዘው ፡ ጭብጥ ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ ከሆነ ፤ በክርክሩ ፡ ላይ ፡ የነበሩት ፡ ወይም ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ መብት ፡ ያገኙ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ በዚያው ፡ ነገር ፡ ሁለተኛ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ዓይነት ፡ ሌላ ፡ ክርክር ፡ ለማቅረብ ፡ አይችሉም ።

(፪) በቀድሞው ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ የማስረጃ ፡ ወይም ፡ የመከላከያ ፡ ወይም ፡ የመቃወሚያ ፡ መሠረት ፡ መሆን ፡ ይገባቸው ፡ ነበር ፡ ወይም ፡ ለመሆን ፡ ይችሉ ፡ ነበረ ፡ የሚባሉት ፡ ነገሮችና ፡ ምክንያቶች ፡ ሁሉ ፡ ለሥረ ፡ ነገሩ ፡ መሠረት ፡ በመሆን ፡ ከቀድሞው ፡ ውሳኔ ፡ ጋር ፡ ተቀላቅለው ፡ እንዳለቁ ፡ የሚቆጠሩ ፡ ናቸው ።

BACK

(፫) በቀድሞው ፡ ክርክርና ፡ ሙግት ፡ ላይ ፡ በግልጽ ፡ ዳኝነት ፡ ተጠይቆበት ፡ ጥያቄው ፡ ተቀባይነትን ፡ ሳያገኝ ፡ የታለፈ ፡ እን ደሆነ ፤ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ አግባብ ፡ የተጠየቀው ፡ ዳኝነት ፡ እንደ ተከለከለ ፡ ይቆጠራል ።

(፬) ማኅበራዊን ፡ ወይም ፡ ግላዊ ፡ መብትን ፡ መሠረት ፡ በማድ ረግ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ በቅን ፡ ልቡና ፡ ክስ ፡ አቅርበው ፡ የተከራ ከሩ ፡ ሲሆኑ ፤ በመብቱ ፡ አግባብ ፡ ያላቸው ፡ ሌሎች ፡ ሰዎች ፡ በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ተካፋይ ፡ ሳይሆኑ ፡ ቢቀሩም ፡ እንኳ ፤ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ አግባብ ፡ በክርክሩ ፡ ከገቡት ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ መብት ፡ እንዳገኙ ፡ ይቆጠራሉ ።

ቍ ፡ ፯ ። ዳኝነት ፡ እንዲታይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደ ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፤ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ይግባኝ ፡ ሊቀርብበት ፡ በሚ ችል ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ቅሬታውን አቅርቦ ፡ ከማሰማቱ ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ ይግባኝ ፡ ለማቅረብ ፡ ያልተ ፈቀደበት ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ቢሰጥበተ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ምክንያቶች ፡ ብቻ ፡ ፍርዱን ፡ ለፈረደው ፡ ወይም ፡ ትእዛዙን ፡ ወይም ፡ ውሳኔውን ፡ ለሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተወሰነውን ፡ ዳኝነት ፡ በመከፈል ፡ አቤቱታ ውን ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(ሀ) የመጨረሻው ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእ ዛዝ ፡ የተሰጠው ፡ በሐሰት ፡ ተዘጋጅቶ ፡ የቀረበውን ፡ ሰነድ ፡ ወይም ፡ ሐሰተኛ ፡ የምስክርነት ፡ ቃልን ፡ ወይም ፡ መደለያን ፡ ወይም ፡ ወንጀል ፡ ጠቅሰ ፡ የሆነ ፡ ተግባርን ፡ መሠረት ፡ በማድ ረግ ፡ ሲሆንና ፡ አቤት ፡ ባዩም ፡ ፍርድ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ አስ ፈላጊውን ፡ ትጋት ፡ አድርጐ ፡ ለማወቅ ፡ ያለመቻሉን ፡ ለማስረ ዳት ፡ የቻለ ፡ እንደሆነ ፡

(ለ) ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተዘረዘሩት ፡ ተግባሮች ፡ መፈጸማቸው ፡ ቢገለጽ ፡ ኖሮ ፡ ለፍርዱ ፡ መለወጥ ፡ ወይም ፡ መሻሻል ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ሊሆኑ ፡ ይችሉ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ለማስረዳት ፡ የቻለ ፡ እንደ ሆነ ።

(፪) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በደል ፡ ደርሶብኛል ፡ ሲባል ፡ የሚቀርበው ፡ አቤቱታ ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ በሚ ቀርብበት ፡ ዓይነት ፡ ነው ። እንዲሁም ፪ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) በ (ሀ) ሬደል ፡ የተነገሩት ፡ የተንኰል ፡ ተግ ባሮች ፡ መፈጸማቸውን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ትክክለኛ ፡ ግለረጃ ፡ በመ ሐላ ፡ ቃል ፡ ከተደገፈ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ መቅረብ ፡ አ ለበት ። ነገሩ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይለት ፡ የሚጠይቀው ፡ ወገን ፡ ተገኝቷል ፡ የሚለውን ፡ አዲስ ፡ ግለረጃ ፡ ካገኘበት ፡ ወይም ፡ መ ኖሩን ፡ ካወቀበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ውስጥ ፡ አቤቱ ታውን ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(፫) ዳኝመኛ ፡ ዳኝነት ፡ እንዲታይ ፡ የቀረበውን ፡ አቤቱታ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከመቀበሉ ፡ በፊት ፡ የአቤቱታውን ፡ ግልባጭ ፡ ለባለጋ ራው ፡ በመላክ ፡ አቤቱታው ፡ ሊሰማ ፡ የማይችልበትን ፡ መከራ ከሪያ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ ሰጥቶ ፡ ከርክሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይወስናል ።

(፬) ዳኝነቱ ፡ እንደገና ፡ ሊታይ ፡ ይገባዋል ፡ ወይም ፡ አይገባውም ፡ ሲል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማት ረብ ፡ አይቻልም ።

<u>ቍ ፲፯ ። ስለ ፡ ቀደምትነት ።</u>

(፩) አንድ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክስ ፡ መታየት ፡ የሚገባው ፡ በአ ንድ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(፪) አንዱን ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክስ ፡ ባንድ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ በበ ለጡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ዘንድ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚቻል ፡ ሲሆን ፡ የክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ በቀደምትነት ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ እንዳለው ፡ ተቆጥሮ ፡ ለከርክሩ ፡ ውሳኔ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

<u>ቍ ፲፰ ። በቀጠሮ ፡ ላይ ፡ ስለሚገኙ ፡ ክሶች ።</u>

(፩) ለከርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ ወይም ፡ ተመሳሳይነት ፡ ያለው ፡ ሆኖ ፡ ለውሳኔም ፡ የቀረበው ፡ ጭብጥ ፡ ሥረ ፡ ነገሩ ፡ አንድ ፡ ሲሆን ፡ እንዲሁም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡

አንድ ፡ ወይም ፡ ተመሳሳይ ፡ ሲሆኑና ፡ ክሱም ፡ ለባለ ፡ ሥልጣኑ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ በመሰማት ፡ ላይ ፡ ሆኖ ፡ በቀጠሮ ፡ ላይ ፡ የሚገኘውን ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክርክር ፡ ሌላው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተቀብሎ ፡ ለማከራከር ፡ አይችልም ። እንዲሁም ፡ ሌሎቹ ፡ ወገኖች ፡ ከዋናዎቹ ፡ ተከራካሪዎች ፡ ላይ ፡ መብት ፡ አለን ፡ በማለት ፡ በዚሁ ፡ ክርክር ፡ በቀረበበት ፡ በአንዱ ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችሉም ።

(፪) በውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ ክስ ፡ ቀርቦ ፡ ጉዳዩ ፡ በቀጠሮ ፡ ላይ ፡ የሚገኝ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ይህንኑ ፡ ነገር ፡ ተቀብለው ፡ ዳኝነት ፡ ከማየት ፡ አይከለከሉም ።

(፫) ለውሳኔ ፡ የቀረቡት ፡ ክርክሮች ፡ በሥረ ፡ ነገርም ፡ ሆነ ፡ በጭብጥ ፡ አንድ ፡ ዓይነትና ፡ ተመሳሳይ ፡ ሆነው ፡ በተለያዩ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ቀርበው ፡ መታየት ፡ የጀመሩ ፡ ቢሆኑም ፡ እንኳ ፡ የክርክሮቹ ፡ መነጣጠል ፡ ለዳኝነቱ ፡ ሥራ ፡ አመራር ፡ ወይም ፡ ለትክክለኛ ፡ ውሳኔ ፡ አሰጣጥ ፡ የማይመች ፡ ወይም ፡ የማይገባ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ በቁጥር ፡ ፲፩ ወይም ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፵፬ እና ፡ ፪፻፵፭ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ እንደነገሩ ፡ አግባብ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጥባቸዋል ።

<u>ቁ ፡ ፬ ። ሥረ ፡ ነገሩን ፡ ለመሰማት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።</u>

(፩) በሥረ ፡ ነገሩ ፡ ለመዳኘት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፴፩ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻው ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ በማለት ፡ መመለስ ፡ አለበት ።

(፪) የቀረበለትን ፡ ክስ ፡ ለመቀበልና ፡ ለመዳኘት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፵፬ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ መቃወሚያ ፡ ባያቀርብም ፡ እንኳ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፵፭ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ ብሎ ፡ ራሱ ፡ መመለስ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፲ ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የግዛት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚ ፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) ክርክሩ ፡ በተነሳበት ፡ ሥፍራ ፡ የግዛት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የከሰ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ የክፍሉ ፡ ባለሥልጣን ፡ ያልሆነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቁጥር ፤፤፬ በተመ ለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻው ፡ ተቀባይነት ፡ የለ ውም ፡ ብሎ ፡ መመለስ ፡ አለበት ። ስለሆነም ፡ ከቁጥር ፤፤፱ እስከ ፴ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ክሱ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገ ሩን ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ከሆነ ፡ በግዛቱ ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ነገሩን ፡ ለመቀበል ፡ የሚችል ፡ ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መኖ ሩን ፡ ምክንያት ፡ በማድረግ ፡ ብቻ ፡ የቀረበለትን ፡ ክስ ፡ አልቀበ ልም ፡ ለማለት ፡ አይችልም ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፤፤፯፬ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የግዛት ፡ ክልል ፡ ሥልጣን ፡ የለውም ፡ በማለት ፡ ለሚቀር ብለት ፡ መቃወሚያ ፡ ውሳኔ ፡ የሚሰጠው ፡ ክሱ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። ይህም ፡ ውሳኔ ፡ ፍትሕን ፡ የሚያጓድል ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ይግባኝ ፡ ሊቀርብበት ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፲፩ ። ክሶችን ፡ ስለማጣመር ፡

(፩) ሁለት ፡ ወይም ፡ ከሁለት ፡ በላይ ፡ የሆኑ ፡ ክሶች ፡ ወይም ፡ ይግ ባኞች ፡ በአንድ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርበው ፡ በመስማት ፡ ላይ ፡ በሚ ገኙበት ፡ ጊዜና ፡ ተከራካሪዎቹም ፡ ወገኖች ፡ ባንድ ፡ ዘንግ ፡ የተ መደቡ ፡ ሲሆኑ ፡ የቀረበውም ፡ የሕግ ፡ ክርክር ፡ ወይም ፡ የነገር ፡ ጭብጥ ፡ ተመሳሳይና ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ ሲሆን ፡ ከባለጉዳዮቹ ፡ እንደኛው ፡ ወገን ፡ ባመለከተ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ነቱን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ክሶቹ ፡ ተጣምረው ፡ በአንድነት ፡ እን ዲታዩ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ሁለት ፡ ወይም ፡ ከሁለት ፡ በላይ ፡ የሆኑ ፡ ክሶችን ፡ ወይም ፡ ይግባኞችን ፡ ያቀረቡት ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ በአንድ ፡ ዘንግ ፡ የተመደቡ ፡ ሲሆኑና ፡ ለውሳኔም ፡ የቀረበው ፡ የሕግ ፡ ጥያ ቄና ፡ የሥረ ፡ ነገር ፡ ጭብጥ ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ ሆኖ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ዘንድ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ተነጣጥለው ፡ የቀረ

ቡት ፡ ክሶች ፡ በአንድ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቢታዩ ፡ ለዳኝነቱ ፡ ሥራ ፡ አካሔድ ፡ ቀና ፡ መንገድ ፡ የሚሰጥ ፡ መሆኑ ፡ የተገመተ ፡ እንደ ሆነ ፡ ክሱን ፡ ከተቀበሉት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ አንዱ ፡ ማስረጃ ፡ መቀበልና ፡ ማከራከር ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ ክሶቹ ፡ ተጠቃለው ፡ በአንድነት ፡ እንዲታዩ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰጥልኝ ፡ በማለት ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ማንኛውም ፡ ወገን ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ።

(፫) ተነጣጥለው ፡ የሚሰሙት ፡ ክሶች ፡ የቀረቡት ፡ ከከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ በታች ፡ በሆኑ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ አቤቱታ ፡ የሚቀርበው ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። እንዲሁም ፡ ክሶቹ ፡ የቀረቡት ፡ በየጠቅላይ ፡ ግዛቱ ፡ ላሰቻሉ ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ አቤቱታው ፡ ለጠቅላይ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

(፬) ማመልከቻው ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አቤቱታውን ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ክሶቹ ፡ ተጠቃለው ፡ የሚታዩበትን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለይቶ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(፭) ተለያይተው ፡ የቀረቡት ፡ ክርክሮች ፡ በይግባኝ ፡ ደረጃ ፡ የቀረቡ ፡ ሆነው ፡ የሕግ ፡ ጥያቄዎችና ፡ የሥረ ፡ ነገር ፡ ጭብጦች ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ በሆኑ ፡ ጊዜ ፡ እንዲሁም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባንድ ፡ ዘንግ ፡ የተመደቡ ፡ ሲሆኑ ፡ የአፈጻጸማቸው ፡ ሥርዓት ፡ የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ በ፪ኛው ፡ እና ፡ በ፬ኛው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ም ዕ ራ ፍ ፪ ፡

ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በሥረ ፡ ነገር ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ስላላቸው ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡

ቍ ፡ ፲፪ ። መሠረቱ ።

(፩) ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጣቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ለደረጃቸው ፡ ትይዩ ፡ የሆነውን ፡ ክርክር ፡ ለመቀበልና ፡ ጉዳነት ፡ ለማየት ፡ ይችላሉ ። ክሱም ፡ የሚቀርበው ፡ የመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

BACK

(፪) ይግባኙን ፡ የሚሰሙት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፲፱፭፩ ፡ በተ
ነገረው ፡ መሠረት ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጣቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡
ናቸው ።

ቍ ። ፲፫ ፡- ስለወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፲፩/፪/ እና /፫ / እንዲሁም ፡ በቍጥር ፡ ፲፰ ፡
የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ የወረዳ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡
ቤቶች ፡ ሥልጣን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ተመድቧል ።

(ሀ) በሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ከ፭፻ ፡ የኢት/ብር ፡ የማይበልጥ ፡
ከሰ ፡

(ለ) በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ከ፭ሺህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ብር ፡ የማይ
በልጥ ፡ ከሰ ።

ቍ ። ፲፬ ፡- ስለአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፲፩ /፪/ እና /፫/ እንዲሁም ፡ በቍጥር ፡ ፲፰
የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ የአውራጃ ፡ ግዛት ፡
ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡
ሁኔታ ፡ ተመድቧል ።

(ሀ) በሚንቀሳቀስ ፡ ሀብት ፡ ከ፭ሺህ ፡ የኢት/ብር ፡ የማይበልጥ ፡
ከሰ ፡

(ለ) በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ከአሥር ፡ ሺህ ፡ የኢት /ብር ፡ የማ
ይበልጥ ፡ ከሰ ።

ቍጥር ፡ ፲፭ ፡- ስለ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡

(፩) የከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተ
መለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ተመድቧል ።

(ሀ) በሚንቀሳቀስ ፡ ሀብት ፡ ከአምስት ፡ ሺህ ፡ የኢት/ ብር ፡
በላይ ፡ የሆነ ፡ ከሰ ፡

(ለ) ለማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ግምቱ ፡ ከአሥር ፡ ሺህ ፡ የኢት /
ብር ፡ በላይ ፡ የሆነ ፡ ከሰ ።

(፪) ከዚህም ፡ በቀር ፡ የከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡
ለተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ የግል ፡ ሥልጣን ፡ አለው ።

(ሀ) በንግድ ፡ ሕግ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የተቋ

BACK

ቋሙ ፡ የንግድ ፡ ማኅበሮችና ፡ ድርጅቶች ፡ ስለሚደረጁበት ፡ ወይም ስለሚፈርሱበት ጉዳይ ፡ የሚቀርቡትን ፡ ክሶች ፡ ለመቀበል ፤

(ለ) ስለሚተላለፉ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶች ፡ ስለ ፡ ኪሣራና ፡ በባሕር፡ ሕግ ፡ በተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ የሚቀርቡትን ፡ ክሶች ፡ ለመቀበል ፤

(ሐ) በኢንሹራንስ ፡ ውል ፡ አፈጻጸም ፡ ላይ ፡ የሚነሳውን ፡ ክር ክር ፡ ለመቀበል ፤

(መ) በንግድ ፡ ምልክቶች ፡ በፓቴንትና ፡ በድርሰት ፡ ባለ ፡ ሀብ ትነት ፡ ላይ ፡ የሚነሱትን ፡ ክሶች ፡ ለመቀበል ፤

(ሠ) ንብረትን ፡ በማስለቀቅና ፡ ለሕዝባዊ ፡ ጥቅም ፡ በማዋል ፡ ምክንያት ፡ የሚነሱትን ፡ ክርክሮች ፡ ለመቀበል ፤

(ረ) በሕገ ፡ መንግሥቱ ፡ በአንቀጽ ፡ ፫፩ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የመንግሥት ፡ ሠራተኞች ፡ በሥራቸው ፡ ምክንያት ፡ የተሰጣቸውን ፡ አላፊነት ፡ በማጓደል ፡ የሚቀርበውን፡ ክስ ፡ ለመቀበል ፤

(ሰ) ስለ ፡ ዜግነት ፡ የሚቀርበውን ፡ ክስ ፡ ለመቀበል ፤

(ሸ) ወላጅነትን ፡ ለማረጋገጥ ፡ የሚቀርበውን ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ አቤቱታ ለመቀበል ፤

(ቀ) የግል ፡ ነፃነትን ፡ ወይም ፡ እካልን ፡ ነፃ ፡ ለማውጣት ፡ የሚ ቀርበውን ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ አቤቱታ ፡ ለመቀበል ፤

(፫) ከዚህም ፡ በቀር ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ስለ ፡ ተሰጠ ፡ ፍርድና ፡ ብይን አፈጻጸም ፡ ጉዳይ ፡ የሚቀርብለትን ፡ አቤቱታ ፡ ለመቀበልና ፡ ተገ ቢውን ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ የግል ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ከፍተ ኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፲፮ ። በገንዘብ ፡ መጠን ፡ የተወሰነ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ።

(፩) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ ለ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከተመደበው ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ የሚበልጥ ፡ ካ ልሆነ ፡ በቀር ፡ ክሱን ፡ ተቀብሎ ፡ ለማከራከር ፡ የሚቻለው ፡ በገን ዘቡ ፡ መጠን ፡ ዳኝነት ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት፡ ነው ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፪፪፬፩ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት፡ የቀረበውን ፡ የገንዘብ ፡ ክስ ፡ ለመቀበል ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚወስነው ፡ ከቁጥር ፡ ፪፪፭፪ እስከ ፡ ፪፪፭፰ የተመለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ በመከተልና ፡ በማመል ከቻው ፡ ላይ ፡ የተገለጸውን ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

(፫) ክሱ ፡ ቀርቦ ፡ የማሰረጃው ፡ መሰማት ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ እንደኛው ፡ ወገን ፡ የቀረበበትን ፡ ክስ ፡ በከፊል ፡ በማመኑ ፡ ምክንያት ፡ በክሱ ፡ ላይ ፡ የተመለከተው ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ የተቀነሰ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡ በተቀነሰው ፡ መጠን ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያስተላልፈዋል ። ወይም ፡ ራሱ ፡ ማስረጃውን ፡ በመቀበል ፡ ውሳኔ ፡ ሊሰጥበት ፡ ይችላል ።

(፬) በመሠረቱ ፡ ክሱ ፡ የቀረበው ፡ ሥልጣኑ ፡ ለሚፈቅድለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሆኖ ፡ ለከርከሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ የገንዘብ ፡ መጠን ፡ በጊዜው ፡ ኤኮኖሚ ፡ መለዋወጥ ፡ ምክንያት ፡ የቀነሰ ፡ ወይም ፡ የጨመረ ፡ እንደሆነ ፡ የዚህ ፡ ዓይነት ፡ መለዋወጥ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ሥልጣን ፡ ሊነካው ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፲፯ ። ተጣምረው ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ክሶች ፡

(፩) አንድ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ የሆኑ ፡ ከሳሾች ፡ በአንድነት ፡ ሆነው ፡ ባንድ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆኑ ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ክሶችን ፡ ያቀረቡ ፡ እንደሆነ ፡ ክሱ ፡ ተጣምሮ ፡ እንዲታይ ፡ ካልተደረገ ፡ በቀር ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ የሚወሰነው ፡ በቀረቡት ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ክሶች ፡ ጠቅላላ ፡ ግምት ፡ መሠረት፡ ነው ።

(፪) በአንድ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ብዙ ፡ አቤቱታዎች ፡ ቀርበው ፡ ከነዚሁ ፡ በከፊል ፡ ዋናውን ፡ ክስ ፡ የሚመለከቱ ፡ በከፊል ፡ ደግሞ ፡ ዋናውን ፡ ክስ ፡ መነሻ ፡ አድርገው ፡ ቅርንጫፍ ፡ ነገሮችን ፡ የሚመለከቱ ፡ በሆኑ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ በተለዋዋጭ ፡ ዳኝነት ፡ ለመጠየቅ ፡ የቀረቡ ፡ ሲሆኑ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ የሚወሰነው ፡ ከፍተኛ ፡ ግምት ፡ ያለውን ፡ አቤቱታ ፡ መሠረት ፡ አድርጐ ፡ በመከተል ፡ ነው ።

(፫) እንዲሁም ፡ ከሳሹ ፡ ባቀረበው ፡ ክስ ፡ ተከሳሹም ፡ በበኩሉ ፡ የተ ከሳሽ ፡ ከሳሽነት ፡ ክስ ፡ ያቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥል ጣን ፡ የሚወሰነው ፡ እንደኛው ፡ ወገን ፡ ያቀረበውን ፡ ከፍተኛ ፡ የሀብት ፡ ግምት ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፲፮ ። በገንዘብ ፡ ግምት ፡ ሊወሰን ፡ ስለማይቻል ፡ ሀብት ፡

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፲፭ ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ (፪) እና (፫) የተነገ ረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በገንዘብ ፡ ግምት ፡ ሊወሰን ፡ በማይቻል ፡ ሀብት ፡ ምክንያት ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ የሚታየው ፡ ክሱ ፡ በተነሳበት ፡ አውራጃ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፫ ።

በግዛት ፡ ክልል ፡ ስለሚወሰን ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ።

ቍ ፡ ፲፱ ። መ ሠ ረ ቱ ።

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እን ደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ክሱን ፡ እን ዲቀበሉ ፡ በሌላ ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ ሥልጣን ፡ ካልተሰጣቸው ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ግናቸውም ፡ ክስ ፡ መቅረብ ፡ የሚገባው ፡ ተከሳሹ ፡ በሚኖርበት ፡ ወይም ፡ ለግል ፡ ጥቅሙ ፡ በሚሠራበት ፡ ክፍል ፡ በሚያስችለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፪) ቁጥራቸው ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆኑ ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡ የሚቀ ርበው ፡ ክስ ፡ ከተከሳሾቹ ፡ አንዱ ፡ በሚኖርበት ፡ ወይም ፡ የግል ፡ ጥቅሙን ፡ ሥራ ፡ በሚያከናውንበት ፡ ክፍል ፡ በሚያስችለው ፡ ባለሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፳ ። ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ በሚኖር ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) ተከሳሹ ፡ የሚኖረው ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ግል ፡ ጥቅሙ ፡ ሥራውን ፡ የሚያከናውነው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ከሳሹ ፡ በሚመርጠው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ከሚገኘው ፡ ባንዱ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ ለክሱ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ሲሆንና ፡

ንብረቱም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ የሚገኝ ፡ ሲሆን ፡ ክሱ ፡ የሚቀርበው ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ክፍል ፡ በሚያስችለው ፡ ባለሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፪) ተከሳሹ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ዜጋ ፡ ሆኖ ፡ የሚኖረውና ፡ ሥራውንም ፡ የሚያካሒደው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ ሲሆን ፡ ነገር ፡ ግን ፡ በግዛቱ ፡ ውስጥ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ወይም ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፡ ክሱ ፡ የሚቀርበው ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ክፍል ፡ ባስቻለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፲ ፸፩ ። በመንግሥት ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

በመንግሥት ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በመሥሪያ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ ቅርንጫፍ ፡ በሆነ ፡ የመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ላይ ፡ የሚቀርበው ፡ ክስ ፡ በከሳሹ ፡ ምርጫ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ከተመለከቱት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ላንደኛው ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

(ሀ) ከሳሽ ፡ በሚኖርበት ፡ ወይም ፡ ለግል ፡ ጥቅሙ ፡ በሚሠራበት ፡ ክፍል ፡ ላስቻለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡

(ለ) ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ውል ፡ በተፈረመበት ፡ ወይም ፡ ውሉ ፡ ሊፈጸም ፡ በታቀደበት ፡ ክፍል ፡ ላስቻለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡

(ሐ) አላፊነትን ፡ ያስከተለው ፡ ወይም ፡ ለክሱ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ተግባር ፡ በተፈጸመበት ፡ ክፍል ፡ ላስቻለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

ቍ ፲ ፸፪ ። በሕግ ፡ በተመሠረቱ ፡ ድርጅቶች ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) በአንድ ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ የድርጅቱ ፡ ዋና ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ቅርንጫፍ ፡ መሥሪያ ፡ ቤቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ላስቻለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፪) በማኅበር ፡ ወይም ፡ በኮሚቴ ፡ ወይም ፡ በአደራ ፡ ንብረት ፡ ጥበቃ ፡ ድርጅት ፡ ላይ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ማኅበሩ ፤ ኮሚቴው ፡ ወይም ፡ ድርጅቱ ፡ በተመሠረተበት ፡ ቦታ ፡ ወይም ፡ እንዲመዘገብ ፡ በሕግ ፡ በተወሰነበት ፡ ቦታ ፡ ላስቻለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

BACK

(፫) የንግድ ፡ ማኅበር ፡ ወይም ፡ የአንድ ፡ ኩባንያ ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ በፈጸመው ፡ አላፊነት ፡ ምክንያት ፡ የተከሰሰ ፡ እንደሆነ ፡ ክሱ ፡ በዚህ ፡ ቁጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ በቁጥር ፡ ፭፯ (፩) በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፭፫ ። በውርስ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

ሂሣቡ ፡ በመጣራት ፡ ላይ ፡ ባለ ፡ ውርስ ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ በተነሳ ፡ ጊዜ ፡ ክሱ ፡ የሚቀርበው ፡ የውርሱ ፡ ክፍያ ፡ በተጀመረበት ፡ ቦታ ፡ ለሚገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፭፬ ። በውል ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) በውሉ ፡ ስምምነት ፡ ላይ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ ካል ተገለጸ ፡ በቀር ፤ በውል ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡ በከሳሹ ፡ ምርጫ ፡ ውሉን ፡ በተዋዋሉበት ፡ ክፍል ፡ ወይም ፡ ውሉ ፡ እንዲፈጸም ፡ በታቀደበት ፡ ክፍል ፡ በሚገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱ ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

(፪) ማመላለሻን ፡ (ትራንስፖርትን) በሚመለከት ፡ ጉዳይ ፡ ክር ክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡ ክሱ ፡ የሚቀርበው ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ አካ ባቢ ፡ ሁኔታ ፡ በባሕር ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፮፻፷ ወይም ፡ በንግድ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፭፻፵፯ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

(፫) በኢንሹራንስ ፡ ውል ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡ ክሱ ፡ የኢንሹራንሱ ፡ ኩባንያ ፡ ዋና ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ወይም ፡ ኩባንያው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ በተመዘገበበትና ፡ በሚሠራበት ፡ ቦታ ፡ ወይም ፡ ውሉ ፡ የተደረገበት ፡ ሀብት ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ባለቻለው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

(፬) በመያዣ ፡ በተቀማጭ ፡ ወይም ፡ በአደራ ፡ በተሰጠ ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ በሚነሳ ፡ ክርክር ፡ ክስ ፡ የሚቀርበው ፡ የመያዣው ፡ ወይም ፡ ተቀማጩ ፡ ወይም ፡ በአደራ ፡ የተሰጠው ፡ ሀብት ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ላስቻለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፭፭ ። በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፵፩ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተ

ጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ቢኖርም ፡ እንኳ ፡ በማይንቀሳ ቀስ ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ በተነሳ ፡ ጊዜ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ክሱ ፡ የሚቀርበው ፤

(ሀ) ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ የማይንቀሳቀሰውን ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ከኪራዩ ፡ የሚገኘውን ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ ያለ ፡ ኪራዩ ፤ እንዲሁም ፡ ያላገባብ ፡ ከተወሰደ ፡ አላባ ፡ ጋር ፡ ወይም ፡ ያለአላባ ፡ ለማስመለስ ፤

(ለ) የማይንቀሳቀሰውን ፡ ንብረት ፡ ስለማከፋፈል ፤

(ሐ) በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ማናቸውንም ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ መብት ፡ ለማስወሰን ፤

(መ) በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ለደረሰው ፡ ጉዳት ፡ ካሣ ፡ ለመጠየቅ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የማይንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ላስቻለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፪) በተከሳሹ ፡ በራሱ ፡ ወይም ፡ በስሙ ፡ በተያዘው ፡ የማይንቀሳ ቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ ደርሷል ፡ በማለት ፡ ክስ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ለደረሰው ፡ ጉዳት ፡ የተጠየቀውን ፡ ዳኝነት ፡ ተከሳሹን ፡ በማዘዝ ፡ ለማስከፈል ፡ የሚቻል ፡ ሲሆን ፤ ክሱ ፡ የሚቀርበው ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ላስቻለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፲፱ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፸፮ ። በተለያየ ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ በሚገኝ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) የማይንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ አቀማመጥ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ የዳኝ ነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ የሚገኝ ፡ ሲሆን ፤ ንብረቱ ፡ በከ ፊል ፡ በሚገኝበት ፡ በማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይቻላል ።

(፪) ንብረቱ ፡ የሚገኝበት ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ አጠራ ጣሪ ፡ ሲሆን ፡ ክሱ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ የሥልጣኑ ፡ ድርሻ ፡ የሚያሻማ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ሁኔታ ፡ ዘርዝሮ ፡ በመዝገብ ፡ ላይ ፡ ካሠፈረ ፡ በኋላ ፡ ክሱን ፡ ተቀ ብሎ ፡ ውሳኔ ፡ ሊሰጥበት ፡ ይችላል ። በዚህም ፡ ሁኔታ ፡ የሚሰጠው

ውሳኔ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ በሚገኝ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ እንደተሰጠ ፡ ይቆጠራል ።

(ፎ) የዚህ ፡ ቁጥር ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ ሊሆን ፡ የሚችለው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክርክሩን ፡ ተቀብሎ ፡ ለመስማት ፡ በንብረቱ ፡ ግምት ፡ መጠን ፡ የመዳኘት ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ ሲታወቅ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፭፯ ። በሰው ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ በደረሰ ፡ ጉዳት ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፤

(ሀ) በሰው ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ በደረሰ ፡ ጉዳት ፡ ምክንያት ፡ ካሣ ፡ የመጠየቅ ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡ ክሱ ፡ ጉዳቱ ፡ በደረሰበት ፡ ሥፍራ ፡ ለሚገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በቁጥር ፡ ፲ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

(ለ) በባሕር ፡ ላይ ፡ በደረሰ ፡ የመርከብ ፡ ግጭት ፡ በተነሳ ፡ ጉዳት ፡ ምክንያት ፡ ለሚነሱ ፡ ክርክሮች ፡ ክስ ፡ የሚቀርበው ፡ በባሕር ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፱፻፴፯ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፭፰ ። በመከሰር ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡

በመከሰር ፡ ምክንያት ፡ ለሚነሳው ፡ ክርክር ፡ ክስ ፡ የሚቀርበው ፡ የከሰረው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ድርጅቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ላስቻለው ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፭፱ ። ከአንድ ፡ ስለሚበልጡ ፡ የክስ ፡ ምክንያቶች ፡

በልዩ ፡ ልዩ ፡ ምክንያቶች ፡ ላይ ፡ የተመሠረተ ፡ ወይም ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ሥፍራዎች ፡ በተፈጠረ ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ እያንዳንዱ ፡ ምክንያት ፡ በተፈጠረበት ፡ ቦታ ፡ ለሚያስችለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክስ ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፮ ። ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ክስና ፡ ስለ ፡ ተከሳሽ ፡ ክሳሽ ፡ ክስ ፡

(ሀ) ተጨማሪ ፡ ክሽ ፡ ወይም ፡ ተከላሹ ፡ በበኩሉ ፡ በከሳሹ ፡ ላይ ፡ የሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ የሚታየው ፡ ዋናውን ፡ ክስ ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ። ይህንንም ፡ ክስ ፡ ለመቀበል ፡ የሚችለው ፡ ዋናውን ፡ ክስ ፡ መሥማት ፡ የጀመረው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በተጨማሪው ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ በተከሳሹ ፡ ክስ ፡

ግምት ፡ ላይ ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፪) የቀናው ፡ ክስ ፡ መነሳት ፡ ወይም ፡ መሠረዝ ፡ ተከሳሹ ፡ በክ ሳሽነት ፡ የሚያቀርበውን ፡ ክስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተቀብለው ፡ እን ዳያይ ፡ ሊያግደው ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፴፭ ። ክስን ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ሥፍራ ፡ ስለ ፡ ማዛወር ፡

(፩) ፍርድ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ምክንያቶች ፡ መሠ ረት ፡ በማድረግ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አቤቱታ ፡ ሲያ ቀርብና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የአቤቱታውን ፡ ተገቢነት ፡ አረጋ ግጦ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡

(ሀ) ነገሩን ፡ መስማት ፡ የጀመረው ፡ የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከርከሩን ፡ በትክክለኛ ፡ መንገድ ፡ ሰምቶ ፡ ያላንዳች ፡ አድልዎ ፡ ለመወሰን ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ማስረጃ ፡ ሲያ ቀርብ ፡ ወይም

(ለ) ዘወትር ፡ የማያጋጥምና ፡ አስቸጋሪ ፡ ከርከር ፡ የሚያነሳ ፡ የሕግ ፡ ጥያቄ ፡ መኖሩን ፡ ለማስረዳት ፡ ሲችል ፡ ወይም

(ሐ) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ቢሰጥ ፡ ለሁለቱም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖችና ፡ ለምስክ ከሮቹም ፡ ምቹ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ይህን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠቱ ፡ ባጭር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ትክክለ ለኛን ፡ ፍርድ ፡ ለማስገኘት ፡ የሚያስችል ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተነገረውን ፡ ይግባኝ ፡ የማይባል በትን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(ሀ) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠ ረት ፡ የግዛት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ በሥረ ፡ ነገሩ ፡ ለማከራከር ፡ የሚችለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክሱን ፡ እንዲቀበል ፡ በማዘዝ ፡ ወይም

(ለ) ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወደርሱ ፡ እንዲተላለፍለት ፡ አዞ ፡ ዳኝነቱን ፡ ለማየት ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ለጠቅላይ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያመለከተ ፡

BACK

እንደሆነ ፡ ነገሩን ፡ መስማት ፡ ከጀመረው ፡ ችሎት ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ችሎት ፡ እንዲዛወር ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ ትእዛዙን ፡ ለመስጠት ፡ የሚቻለው ፡ አመልካቹ ፡ ነገሩ ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ችሎት ፡ እንዲዛወርለት ፡ ያመለከተው ፡ በማስረጃ ፡ የተደገፈ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ለማቅረብ ፡ ሲችል ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ሁለተኛ ፡ መጽሐፍ ።።

በከሳሽነት ፡ ወይም ፡ በተከሳሽነት ፡ የመግት ፡ ተካፋይ ፡ ስለመሆን ።

ቍ ፡ ፴፪ ። የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ።

(ፊ) በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ በዚሁ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ ለሚቀርቡ ፡ ክሶች ፡ ሁሉ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናሉ ።

(ፂ) የዚህ ፡ ሕግ ፡ አንጋገር ፡ በይግባኝ ፡ የሚቀርቡትንም ፡ ክርክሮች ፡ እንደነገሩ ፡ አግባብ ፡ አጠቃሎ ፡ የሚመለከት ፡ በመሆኑ ፡ ከሳሽ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ይግባኝ ፡ ባይን ፡ ተከሳሽ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ መልስ ፡ ሰጭን ፡ ክስ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ይግባኝን ፡ አጠቃሎ ፡ የሚይዝ ፡ ይሆናል ።

ም ዕ ራ ፍ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ደንቦች ።

ቍ ፡ ፴፫ ። ከሳሽ ፡ የመሆን ፡ ችሎታ ።

(ፊ) በሕግ ፡ ችሎታ ፡ ያለው ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(ፂ) ለክሱ ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ ክሱ ፡ በተመሠረተበት ፡ ሀብት ፡ ላይ ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ መብት ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ ካልተረጋገጠ ፡ በቀር ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ክስ ፡ ማቅረብ ፡ አይ ፈቀድለትም ።

(ፃ) ከሳሽ ፡ ከተከሳሽ ፡ ላይ ፡ የሚጠይቀውን ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ መብት ፡ በማረጋገጥ ፡ አቤቱታ ፡ ካላቀረበ ፡ በቀር ፡ በማናቸውም ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ክስ ፡ ሊያቀርብ ፡ አይችልም ።

BACK

ቍ ፡ ፴፬ ። ስለ ፡ ውክልና ፡ ስለ ፡ እንደራሴነት ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ሞግዚትነት ።

(፩) በሕግ ፡ ችሎታ ፡ የላቸውም ፡ የተባሉ ፡ ሰዎች ፡ በሞግዚታቸው ፡ ወይም ፡ በተሾመላቸው ፡ እንደጅሌ ፡ ወይም ፡ አስተዳዳሪ ፡ ወይም ፡ ወኪል ፡ አግባይነት ፡ ለመክሰስ ፡ ወይም ፡ ለመከሰስ ፡ ይችላሉ ።

(፪) የሕግ ፡ ችሎታ ፡ የለውም ፡ የተባለ ፡ ሰው ፡ ሞግዚት ፡ ወይም ፡ እንደራሴ ፡ ያልተሾመለት ፡ እንደሆነ ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ እስኪሾምለት ፡ ድረስ ፡ ክርክሩ ፡ ወይም ፡ ክሱ ፡ ታግዶ ፡ ይቆያል ።

(፫) ከዚህ ፡ በታች ፡ በተመለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ በንግድ ፡ ሕግ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ሊከሱ ፡ ወይም ፡ ሊከሰሱ ፡ ይችላሉ ።

(፬) የባሕርን ፡ ጉዳይ ፡ በሚመለከት ፡ ነገር ፡ የሚሰጠው ፡ ውክልና ፡ ወይም ፡ እንደራሴነት ፡ የሚፈጸመው ፡ በባሕር ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

(፭) በንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ በኑዛዜ ፡ አስፈጻሚ ፡ በአደራ ፡ ንብረት ፡ ጠባቂ ፡ ሥር ፡ በሚተዳደር ፡ ንብረት ፡ ምክንያት ፡ በተጠቃሚዎችና ፡ በሌላ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ መካከል ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደሆነ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪው ፡ ኑዛዜ ፡ አስፈጻሚው ፡ የአደራ ፡ ንብረት ፡ ጠባቂው ፡ ስለዋናዎቹ ፡ ባለመብቶች ፡ ሆነው ፡ ለመከራከር ፡ ይችላሉ ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በተለይ ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ ዋናዎቹ ፡ ባለጥቅሞች ፡ በክርክሩ ፡ ተካፋይ ፡ እንዲሆኑ ፡ ማድረግ ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ።

ቍ ፡ ፴፭ ። ከሳሾች ፡ የጎበረት ፡ ክስ ፡ ስለሚያቀርቡበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ብዙ ፡ ሰዎች ፡ በአንድ ፡ ምክንያት ፡ ወይም ፡ ዓይነታቸው ፡ አንድ ፡ በሆኑ ፡ በብዙ ፡ ምክንያቶች ፡ የተመሠረተ ፡ ክስ ፡ ሲያቀርቡና ፡ ምክንያቱም ፡ እያንዳንዱን ፡ ከሳሽ ፡ የሚመለከት ፡ ሲሆን ፡ ከሳሾቹም ፡ ተነጣጥለው ፡ በየራሳቸው ፡ ስም ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚችሉ ፡ ሲሆኑ ፡ ለክሱ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡

መብት ፡ የጋራ ፡ ወይም ፡ የየራሳቸው ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ በሚቀ ርበው ፡ ክስ ፡ ሊወሰን ፡ የሚችለው ፡ የሕግና ፡ የሥረ ፡ ነገር ፡ ጭብጥ ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ ከሆነ ፡ ከሳሾቹ ፡ በጎብረት ፡ ሆነው ፡ አንድ ፡ ክስ ፡ ብቻ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላሉ ።

ቊ ፡ ፴፮ ። ተከሳሾችን ፡ በአንድነት ፡ አጣምሮ ፡ ስለመክሰስ ።

(፩) አንድ ፡ የክስ ፡ ምክንያት ፡ ብዙ ፡ ተከሳሾችን ፡ የሚመለከት ፡ ሲሆንና ፡ ተከሳሾችንም ፡ በጎብረት ፡ ወይም ፡ በግንባር ፡ ለመክሰስ ፡ የሚቻል ፡ ሲሆን ፡ እንዲሁም ፡ በአንድነትም ፡ ሆነ ፡ በተነጣላ ፡ ቢከሰሱ ፡ የሚወሰነው ፡ የሕግ ፡ ጥያቄና ፡ የሥረ ፡ ነገር ፡ ጭብጥ ፡ አንድ ፡ ሊሆን ፡ የሚችል ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ተከሳሾችን ፡ በአንድነት ፡ አጣምሮ ፡ ለመክሰስ ፡ ይቻላል ።

(፪) በአንድ ፡ ውል ፡ ወይም ፡ በሚተላለፍ ፡ የንግድ ፡ ሰነድ ፡ ላይ ፡ በተመሠረተ ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ ምክንያት ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚቻል ፡ ሲሆንና ፡ ከሳሹም ፡ ተከሳሾችን ፡ በጎብረት ፡ ወይም ፡ በምትክነት ፡ ወይም ፡ በተለዋዋጭ ፡ ወይም ፡ በነፍስ ፡ ወከፍ ፡ ለመክሰስ ፡ የሚችል ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ብዙዎቹን ፡ ተከሳሾች ፡ በአንድነት ፡ አጣምሮ ፡ ሊከሳቸው ፡ ይችላል ።

(፫) ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ የአደራ ፡ ንብረት ፡ ጠባቂዎች ፡ ኑዛዜ ፡ አስፈጻሚዎች ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪዎች ፡ የሚጠብቁትን ፡ ንብረት ፡ የሚመለከት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ከነዚህ ፡ ባንዱ ፡ ላይ ፡ በሚቀርበው ፡ ክስ ፡ ሌሎቹም ፡ ተከሳሽ ፡ መሆን ፡ አለባቸው ።

(፬) ከሳሹ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረትን ፡ ለማስለቀቅና ፡ ለመረከብ ፡ ክስ ፡ ባቀረበ ፡ ጊዜ ፡ በማናቸው ፡ ምክንያትና ፡ ሁኔታ ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ሠፍረው ፡ የሚገኙትን ፡ ሁሉ ፡ አጣምሮ ፡ መክሰስ ፡ ይገባዋል ።

(፭) ከሳሹ ፡ መብቱን ፡ ማግኘት ፡ የሚገባው ፡ ከየትኛው ፡ ተከሳሽ ፡ ላይ ፡ እንደሆነ ፡ ለይቶ ፡ ለማወቅ ፡ የሚያጠራጥር ፡ ሁኔታ ፡ ያጋጠመው ፡ ሲሆን ፡ አንዱን ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ የሆኑትን ፡ ሰዎች ፡ በጎብረት ፡ በመክሰስ ፡ አላፊነቱ ፡ የሚመለከተው ፡ የትኛውን ፡ እንደሆነ ፡ ተለይቶ ፡ እንዲወሰንለት ፡ ለማመልከት ይችላል ።

(፮) በዚህ ቁጥር በተጠገረው መሠረት በሚቀርበው ክስ ምክንያት ከብዙዎቹ ተከሳሾች አንዱ ወይም ቁጥራቸው ከአንድ የበለጡት ተከሳሾች በክሱ ላይ የተጠየቀው ሀብት በሙሉ አይመለከተንም በማለት ከክሱ ነፃ ሊሆኑ አይችሉም ።

ቍ ፴፯ ። ባንድ ወይም በብዙዎች ተከራካሪዎች ላይ ስለሚፈረድላቸው ወይም ስለማፈረድባቸው ፍርድ ።

ፍርድ ከዚህ ቀጥሎ በተመለከተው አኳኋን ሊሰጥ ይቻላል ።

ሀ/ ፍርድ ለሚገባቸው ላንድ ወይም ለብዙዎች ከሳሾች የሚገባውን ፍርድ በመስጠት ፣

ለ/ አንድ ወይም ብዙዎች ተከሳሾች በአላፊነት ስለሚጠየቁበት ክስ እንደየአላፊነታቸው መጠን እንዲፈረድባቸው በማድረግ ።

ቍ ፴፰ ። በነገረ ፈጅ ወይም በወኪል አማካይነት ስለመገገት ።

(፩) ብዙ ሰዎች በአንድ ዓይነት ክስ የጥቅም ግንኙነት ሲኖራቸው ለየብቻ ወይም በጎብረት ሊከሱ ወይም ሊከሰሱ ይችላሉ ። ስለሆነም ስለጋራ ጥቅማቸው ለመከላከል በወኪልነት እንዲከሱ ወይም በተከሳሽነት እንዲከላከሉ ፍርድ ቤቱ ሊፈቅድላቸው ይችላል ።

(፪) ከዚህ በላይ በንዑስ ቁጥር (፩) በተመለከተው ሁኔታ በነገረፈጅ ወይም በወኪል አማካይነት የከሰሰ ወይም የተከሰሰ ራሱም በክሱ ውስጥ ገብቶ ለመከራከር እንዲፈቀድለት ፍርድ ቤቱን ለመጠየቅ ይችላል ።

ቍ ፴፱ ። ባንድ ክስ ውስጥ ተጣምሮ መክሰስ የሚገባውን ስለመተውና በክሱ ውስጥ የማይገባውን ሰው አጣምሮ ስለመክሰስ ።

(፩) ባንድ ክስ ውስጥ ተጣምሮ መክሰስ የሚገባውን ሰው በክሱ ውስጥ ያለማግባት ወይም ሊከሰስ የማይገባውን አጣምሮ የመክሰስ ተግባር ከሳሹ ወነን ያቀረበውን ክስ ውድቅ አያደርገውም ። ፍርድ ቤቱ የቀረቡትን ተከሳሾች

ጉዳይ ፣ ተመልክቶና ፣ በከሳሽ ፣ የቀረበውን ፣ አቤቱታ ፣ መርምሮ ፣ ውሳኔ ፣ መስጠት ፣ ይችላል ።

(፪) በክሱ ፣ ውስጥ ፣ የሚያገባቸው ፣ ወገኖች ፣ ሳይገቡ ፣ ቀርተዋል ፣ በማለት ፣ ወይም ፣ የማያገባቸው ፣ ወገኖች ፣ ደግሞ ፣ በክሱ ፣ ተካ ፋይ ፣ ሆነዋል ፣ በማለት ፣ የሚቀርበው ፣ መቃወሚያ ፣ ሁሉ ፣ ሊቀ ርብ ፣ የሚገባው ፣ ክርክር ፣ ከመጀመሩ ፣ በፊት ፣ መሆን ፣ አለ በት ። ክርክሩ ፣ ከተጀመረ ፣ በኋላ ፣ በዚህ ፣ መልክ ፣ የሚቀርበው ፣ መቃወሚያ ፣ ተቀባይነትን ፣ አያገኝም ።

ቍ ፣ ፵ ። ተከራካሪ ፣ ወገኖችን ፣ ስለመጨመር ፣ ወይም ፣ ስለመተካት ።

(፩) በቅን ፣ ልቦና ፣ በተደረገ ፣ ስህተት ፣ ምክንያት ፣ ከሳሽ ፣ መሆን ፣ በማይገባው ፣ ሰው ፣ ስም ፣ አንድ ፣ ክስ ፣ የቀረበ ፣ እንደሆነ ፣ ወይም ፣ ተከሳሽ ፣ መሆን ፣ የሚገባው ፣ ሰው ፣ ስም ፣ አጠራጣሪ ፣ ሆኖ ፣ ሲገኝ ፣ የክሱ ፣ አቀራረብ ፣ በተንኰል ፣ ያልተደረገ ፣ መሆ ኑን ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ የተረዳው ፣ እንደሆነ ፣ በክሱ ፣ ላይ ፣ በተሳሳ ተው ፣ ሰው ፣ ስም ፣ ፋንታ ፣ የተገቢው ፣ ሰው ፣ ስም ፣ ተተክቶ ፣ እንዲቀርብ ፣ ወይም ፣ ሌላ ፣ ሰው ፣ እንዲተካ ፣ ለማዘዝና ፣ ይህም ፣ ስለሚፈጸምበት ፣ ጉዳይ ፣ አስፈላጊ ፣ ሆኖ ፣ የታየውን ፣ ተጨማሪ ፣ ትእዛዝ ፣ ለመስጠት ፥ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በራሱ ፣ አስተያየት ፣ ወይም ፣ ከባለ ፣ ጉዳዮቹ ፣ የሚቀርብለትን ፣ ክርክር ፣ በመመልከት ፣ በክሱ ፣ ውስጥ ፣ የከ ሳሽ ፣ ወይም ፣ የተከሳሽ ፣ ስም ፣ በግይገባ ፣ የተጠቀሰ ፣ ሆኖ ፣ ሲያ ገኘው ፣ ያላግባብ ፣ የተጻፈው ፣ ሰው ፣ ስም ፣ እንዲሠረዝና ፣ በም ትኩም ፣ በጉዳዩ ፣ አግባብ ፣ ያለው ፣ ሰው ፣ ስም ፣ እንዲተካ ፣ ለማ ዘዝ ፣ ይችላል ። እንዲሁም ፣ ስለ ፣ ውሳኔው ፣ አሰጣጥ ፣ አስፈላ ጊና ፣ ምቹ ፣ መሆኑን ፣ ያረጋገጠ ፣ እንደሆነ ፣ ማንኛውም ፣ አግ ባብ ፣ ያለው ፣ ሰው ፣ እንዲተካ ፣ ወይም ፣ አባሪ ፣ ሆኖ ፣ በነገሩ ፣ እንዲገባ ፣ ለማዘዝ ፣ ይችላል ። ስለሆነም ፣ ማንም ፣ ሰው ፣ ፈቃዱ ደኛ ፣ መሆኑን ፣ ሳይገልጽ ፣ በከሳሽነት ፣ ተባባሪ ፣ እንዲሆን ፣ አይገደድም ።

(፫) ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ነገሩ ፣ በሌላ ፣ ሁኔታ ፣ እንዲመራ ፣ ካላደረገ ፣ በቀር ፣ ተከሳሽ ፣ በ ተጨመረ ፣ ወይም ፣ በተተካ ፣ ጊዜ ፣ የክሱ

BACK

ማመልከቻ ፡ በተሻሻለ ፡ ሁኔታ ፡ ተለውጦ ፡ ግልባጩ ፡ ለተጨ መረው ፡ ወይም ፡ ለተተካው ፡ ተከሳሽ ፡ እንዲደርሰው ፡ መደረግ ፡ አለበት ። እንዲሁም ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ የተ ሻሻለው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ግልባጭ ፡ ለቀድሞው ፡ እንዲደር ሰው ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፴፫ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ለመ ክሰስ ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ማናቸውም ፡ ሶስተኛ ፡ ሰው ፡ እንደነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ በከሳሽ ፡ ወይም ፡ በተከሳሽ ፡ እግር ፡ ተተክቶ ፡ ለመከራ ከር ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ በዚህ ፡ መብት ፡ ለመጠቀም ፡ የሚቻ ለው ፡ የቀድሞው ፡ ከሳሽ ፡ ወይም ፡ ተከሳሽ ፡ የፈቀደ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፫) ይግባኝ ፡ በቀፈበለት ፡ የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ውስጥ ፡ ተካፋይ ፡ የነበረ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ በይግባኙ ፡ ከርከር ፡ ላይ ፡ ተካፋይ ፡ ሳይሆን ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ የይግባኙ ፡ ውጤት ፡ የሚመለከተው ፡ መሆኑን ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲረዳው ፡ የይግባኙን ፡ ከርከር ፡ መስሚያ ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ በግስተላለፍ ፡ ተካፋይ ፡ ያልሆነው ፡ ሰው ፡ በመልስ ፡ ሰጭነት ፡ አባሪ ፡ ሆኖ ፡ እንዲቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፵፭ ። የሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ጣልቃ ፡ ገብነት ።

(፩) ባንድ ፡ ክስ ፡ ሌሎች ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ በከርከር ፡ ላይ ፡ ባሉበት ፡ ጊዜ ፡ ማናቸውም ፡ ሶስተኛ ፡ ወገን ፡ በጉዳዩ ፡ ያገባኛል ፡ የሚል ፡ ሲሆን ፡ ከፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ በፊት ፡ ጣልቃ ፡ ገብ ፡ ሆኖ ፡ ሊመከራከር ፡ ይችላል ።

(፪) የጣልቃ ፡ ገብነቱ ፡ ማመልከቻ ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ያገባኛል ፡ የሚልበትን ፡ ምክንያት ፡ የሚዘረዝርና ፡ በተለይም ፡ የመብቱን ፡ ሁኔታ ፡ የሚገልጽ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(፫) የጣልቃ ፡ ገብነቱ ፡ መብት ፡ ተወስኖ ፡ አመልካቹ ፡ በክርክሩ ፡ ተካፋይ ፡ እንዲሆን ፡ የተፈቀደ ፡ እንደሆነ ፡ የጣልቃ ፡ ገቡ ፡ ማመ ልከቻ ፡ ግልባጭ ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ እስኪሰጣቸው ፡ ድረስ ፡ ክርክሩ ፡ ታግዶ ፡ ይቆያል ።

(፪) የጣልቃ ፡ ገብ ፡ ወገን ፡ ማመልከቻ ፡ ግልባጭ ፡ በራሱ ፡ ጉድለት ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ሳይደርሳቸው ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ጣልቃ ፡ ገቡ ፡ ነገሩን ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ እንደተወው ፡ ተቆጥሮ ፡ መብቱ ፡ ይሠረዝበታል ።

(፫) በዚህ ፡ ቁጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ከቁጥር ፡ ፱፻ ፯፫ እስከ ፡ ፱፻ ፯፱ ፡ ለተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተቃራኒ ፡ አይሆንም ።

ቁ ፡ ፯፪ ። ስለዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ ጣልቃ ፡ ገብነት ።

ሕግ ፡ የሚፈቅድለት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ በነገሩ ፡ ጣልቃ ፡ ገብ ፡ ሆኖ ፡ ለመከራከር ፡ ይችላል ። በተለይም ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ ውስጥ ፡ በጣልቃ ፡ ገብነት ፡ መከራከር ፡ አለበት ።

(ሀ) ስለ ፡ ሰዎች ፡ መብት ፡ /የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ከቁጥር ፡ ፩፻፲፯ — ፩፻፳፪ እና ፡ ፩፻፹፯ /

(ለ) ችሎታ ፡ ስለማጣት ፡ / የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ከቁጥር ፡ ፪፻፴፩ — ፫፻፲፱ — ፫፻፫፯ /

(ሐ) ስለጋብቻ ፡ / የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ከቁጥር ፡ ፭፻፶፱—፭፻፷—፭፻፷፱ እና ፡ ፭፻፲፪/

(መ) ስለ ፡ ኪሣራ ፡ /የንግድ ፡ ሕግ ፡ ቁጥር ፡ ፱፻፫፭—፱፻፫፷ ፡ ፱፻፷፱ ፡ ሺ፭ ፡ እና ፡ ሺ፲፯ / ።

ቁ ፡ ፯፫ ። ሦስተኛ ፡ ወገኖችን ፡ በክስ ፡ ውስጥ ፡ ስለማግባት ።

(፩) ተከሳሽ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ በተከሰሰበት ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ ተካፋይ ፡ ያልሆነ ፡ ሌላ ፡ ሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ከእ ፡ ጋር ፡ ድርሻ ፡ ካሣውን ፡ መክፈል ፡ አለበት ፡ የሚል ፡ ሲሆን ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ የሌለው ፡ ሦስተኛ ፡ ወገን ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ የሚገባበትንና ፡ ድርሻው ፡ የሆነውን ፡ ካሣ ፡ የሚከፍልበትን ፡ ምክንያት ፡ የድርሻውንም ፡ ልክ ፡ ጨምሮ ፡ ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ይግባኝ ፡ ብሎ ፡ በመግለጽ ፡ ማመልከቻውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ እንዲገባ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የፈቀደ ፡ እንደሆነ ፡ የክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ግልባጭና ፡ ለክሱ ፡ የተ

ሰጠው ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ እንዲያርሰው ፡ ይታዘዛል ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ እንዲቀርብ ፡ መጥሪያ ፡ ከተላከ ለት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ እንዳለ ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

(፫) በሥነተኛው ፡ ወገንና ፡ በተከሳሹ ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ የመ ብት ፡ መሰተካከል ፡ ጉዳይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ብመሰለው ፡ ሁኔታ ፡ ሊወስነው ፡ ይችላል ።

(፬) አንድ ፡ ተከሳሽ ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ያለ ፡ ሌላ ፡ ተከሳሽ ፡ ድርሻ ውን ፡ መክፈል ፡ ይገባዋል ፡ ብሎ ፡ በሚያመለክትበት ፡ ጊዜ ፡ አፈ ጻጸሙ ፡ የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በተመለከ ተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ። ስለሆነም ፡ በዚህ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ አመልካቹ ፡ በሌላው ፡ ተከሳሽ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ የመክሰስ ፡ መብት ፡ የሚነካበት ፡ አይሆንም ።

<u>ቍ ፡ ፵፮ ።የንግድ ፡ ሽሪኮችን ፡ በሚነግዱበት ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ስም ፡ በለ ፡ መክሰስ ፡</u>

ሁለት ፡ ወይም ፡ ከሁለት ፡ የሚበልጡ ፡ ሰዎች ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ የንግድ ፡ ሥራ ፡ አቋቁመው ፡ በሽርክና ፡ በሚሠ ሩበት ፡ ጊዜ ፡ በሽርክና ፡ የተቋቋመው ፡ ንግድ ፡ በሚጠራበት ፡ ስም ፡ ሊከሱ ፡ ወይም ፡ ሊከሰሱ ፡ ይችላሉ ። በዚህ ፡ ስም ፡ ሊከሱ ፡ ወይም ፡ ሊከሰሱ ፡ የሚችሉት ፡ ለክሱ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ የተነሳው ፡ ሽርክናው ፡ ጸንቶ ፡ በኖረበት ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ሲሆን ፡ ነው ። እንደዚሁም ፡ በጉዳዩ ፡ ያገባኛል ፡ የሚል ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ በተነሳበት ፡ ጊዜ ፡ በሽርክና ፡ ይሠሩ ፡ የነበሩት ፡ ሰዎች ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡ እንዲሰ ጠው ፡ ሲጠይቅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የጠየቀው ፡ ጉዳይ ፡ ተጣርቶና ፡ ተረጋግጦ ፡ እንዲሰጠው ፡ ሊያዝለት ፡ ይችላል ።

<u>ቍ ፡ ፵፯ ። የንግድ ፡ ሽሪኮችን ፡ ስም ፡ ስለመግለጽ ፡</u>

(፩) በሽርክና ፡ በተቋቋመ ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ስም ፡ ክስ ፡ የቀረበ፡ እንደሆነ ፡ ከሳሾቹ ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጆቻቸው ፡ ተከሳሾቹ ፡ ወገ ኖች ፡ የንግድ ፡ ድርጅቱ ፡ ሽሪኮች ፡ እነ ፡ ማን ፡ እንደሆኑ ፡ እንዲገለጽላቸው ፡ በጽሑፍ ፡ በጠየቁ ፡ ጊዜ ፡ የሽሪኮቹን ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡ የሚገልጸውን ፡ ዝርዝር ፡ በተጠየቀው ፡ መሠረት ፡ መስ ጠት ፡ አለባቸው ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ከሳሾች ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጆቻቸው ፡ ተፈላጊውን ፡ ጥያቄ ፡ ባለመመለሳቸው ፡ ክርክሩ ፡ እንዲቆም ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቂ ፡ መስሎ ፡ እስከታየው ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ ነገሩን ፡ በቀጠሮ ፡ ሊያቆየው ፡ ይችላል ።

(፫) የተጠየቀው ፡ የሽሪኮች ፡ የስም ፡ ዝርዝርና ፡ አድራሻ ፡ በሚገባ ፡ ተገልጾ ፡ ለከሳሾች ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ስማቸው ፡ አስቀድሞ ፡ እንደተመዘገበ ፡ ተቆጥሮ ፡ በመጀመሪያው ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ክሱ ፡ ይቀጥላል ። ስለሆነም ፡ ክሱ ፡ የሚመራውና ፡ ተፈጻሚነትንም ፡ የሚያገኘው ፡ በንግዱ ፡ ድርጅት ፡ ስም ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፵፮ ። በራሱ ፡ ስም ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ በሚነግድ ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

በራሱ ፡ ስም ፡ ሳይሆን ፡ ስለሌላ ፡ ሰው ፡ ሆኖ ፡ የንግድ ፡ ሥራ ፡ የሚሠራ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ የሚሠራው ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ በሚጠራበት ፡ ስም ፡ ሊከሰስ ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ ንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ሁሉ ፡ እንደተጠቢነቱ ፡ መጠን ፡ በራሳቸው ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ በሚነግዱ ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፵፯ ። በንግድ ፡ ሽሪኮች ፡ መካከል ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ በራሳቸው ፡ ስም ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ የንግድ ፡ ሥራ ፡ ስለሚሠሩ ፡ ሰዎች ፡ የተነገረውና ፡ የንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ ስለሚከሱበትና ፡ ስለሚከሰሱበት ፡ የተደነገገው ፡ በሽሪኮች ፡ መካከል ፡ በሚነሳው ፡ ክርክር ፡ ምክንያት ፡ እርስ ፡ በርስ ፡ ስለሚቀርበው ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ከሽሪኮቹ ፡ መካከል ፡ ተነጥለው ፡ ሽሪክ ፡ በሆኑበት ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ላይ ፡ በሚቀርበው ፡ ክስ ፡ ሁሉ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ።

ስለ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መሞት ፡ ወይም ፡ መክሰር ።

ቍ ፡ ፵፫ ። ስለ ፡ ተከራካሪው ፡ ወገን ፡ መሞትና ፡ ስለ ፡ ክሱ ፡ ያለመቋረጥ ።

(፩) ክርክሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ የሚያስችለው ፡ መብት ፡ የማያቋርጥ ፡ ከሆነ ፡ የከሳሽ ፡ ወይም ፡ የተከሳሽ ፡ መሞት ፡ ክርክሩ ፡ እንዲቆም ፡ አያደርገውም ።

(፪) በነገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያሉት ፡ የከሳሾች ፡ ወይም ፡ የተከሳሾች ፡ ቍጥር ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሆኖ ፡ ከነርሱ ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡ የሞተ ፡ እንደሆነና ፡ በሕይወት ፡ ያለው ፡ ወይም ፡ ያሉት ፡ ከሳሾች ፡ ክሱን ፡ የመቀጠል ፡ መብት ፡ ያላቸው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ከተከሳሾቹ ፡ ያንዱ ፡ መሞት ፡ በቀሩት ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡ የመክሰስን ፡ አላፊነት ፡ ያላስቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በዚህ ፡ ጉዳይ ፡ ያጋጠመውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በመመዝገብ ፡ የቀሩት ፡ ከሳሾች ፡ ሲያመለክቱ ፡ ክሱ ፡ በሕይወት ፡ ባሉት ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡ እንዲቀጥል ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፵፬ ። ከከሳሾቹ ፡ ያንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ የበለጡት ፡ መሞት ።

(፩) ቍጥራቸው ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ከሆኑ ፡ ከሳሾች ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ የበለጡ ፡ ከሳሾች ፡ የሞቱ ፡ እንደሆነና ፡ የነርሱ ፡ መብት ፡ ለቀሪው ፡ ወይም ፡ ለቀሪዎቹ ፡ የሚተላለፍ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ በሕይወት ፡ የነበረው ፡ አንዱ ፡ ከሳሽ ፡ የሞተ ፡ እንደሆነና ፡ የክሱ ፡ መብት ፡ ለሌላ ፡ የሚተላለፍ ፡ ሊሆን ፡ እንዲሁም ፡ በሕይወት ፡ ያሉት ፡ ከሳሾች ፡ ሲያመለክቱ ፡ የሚቹ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ተተክቶ ፡ ክሱን ፡ እንዲቀጥል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ እንደተመለከተው ፡ ክሱን ፡ ለመቀጠል ፡ መብት ፡ አለን ፡ የሚሉት ፡ ወገኖች ፡ ዋናው ፡ ከሳሽ ፡ ወይም ፡ ከሳሾች ፡ በሞቱ ፡ በአንድ ፡ ዓመት ፡ ውስጥ ፡ ክሱን ፡ ለመቀጠል ፡ እንዲፈቀድላቸው ፡ ሳያመለክቱ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነ ፡ የተጀመረው ፡ ክርክር ፡ ውድቅ ፡ ይሆናል ።

BACK

በክሱም ፡ ምክንያት ፡ ወጭ ፡ የተደረገው ፡ ገንዘብና ፡ ማንኛውም ፡ ሌላ ፡ ኪሣራ ፡ እንዲከፈለው ፡ ተከሳሹ ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፡ ሊከፈል ፡ ይገባል ፡ ብሎ ፡ የሚገምተውን ፡ ወጭ ፡ ሁሉ ፡ ከሚቹ ፡ ሀብት ፡ እንዲከፈል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(ይ) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በፍርድ ፡ ማስፈጸም ፡ ጉዳይ ፡ ውስጥ ፡ ያሉትን ፡ ነገሮች ፡ አይመለከትም ።

ቍ ፡ ፮ ። ከተከሳሾቹ ፡ ያንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ የበለጡት ፡ መሞት ።

(ሀ) ከተከሳሾቹ ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ቍጥራቸው ፡ ካንድ ፡ የበለጠ ፡ ተከሳሾች ፡ ቢሞቱና ፡ የመክሰሱ ፡ አላፊነት ፡ በሕይወት ፡ ባለው ፡ ወይም ፡ ባሉት ፡ ተከሳሾች ፡ የሚተላለፍ ፡ የሆነ ። እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ ሆኖ ፡ እርሱም ፡ የሞተ ፡ እንደሆነ ፡ የክሱም ፡ አላፊነት ፡ ነዋሪ ፡ ሆኖ ፡ የሚቆይ ፡ ሲሆንና ፡ አግባብ ፡ ያለው ፡ ወገን ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርብ ፡ የሚቹ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ተተክቶ ፡ ክርክሩን ፡ እንዲቀጥል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ ይችላል ።

(ለ) በሚቹ ፡ እግር ፡ ተተክቶ ፡ ተከሳሽ ፡ እንዲሆን ፡ የተደረገው ፡ ሰው ፡ ሕጋዊውን ፡ መንገድ ፡ በመከተል ፡ ለቀረበው ፡ ክስ ፡ ተገቢ ፡ የሆነውን ፡ መከላከያ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(ሐ) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በፍርድ ፡ ማስፈጸም ፡ ጉዳይ ፡ ውስጥ ፡ ያሉትን ፡ ነገሮች ፡ አይመለከትም ።

ቍ ፡ ፮፩ ። ከንግድ ፡ ሽሪኮች ፡ ውስጥ ፡ አንዱ ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚኖር ፡ የክስ ፡ መብት ።

(ሀ) ሁለት ፡ ወይም ፡ ቍጥራቸው ፡ የበዛ ፡ ሽሪኮች ፡ በሽርክና ፡ በተቋቋመው ፡ ንግድ ፡ ስም ፡ ሊከሱ ፡ ወይም ፡ ሊከሰሱ ፡ የሚችሉ ፡ ሲሆንና ፡ ከሽሪኮቹ ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ በላይ ፡ የሆኑት ፡ ክሱ ፡ ከመቅረቡ ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ ነገሩ ፡ ተጀምሮ ፡ በቀጠሮ ፡ ላይ ፡ ሳለ ፡ ቢሞት ፡ ወይም ፡ ቢሞቱ ፡ የሚቹ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ተተክቶ ፡ እንዲገባ ፡ ማድረግ ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ የሚቹ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ ሊሠራባቸው ፡ የሚችልበትን ፡ መብት ፡ አያስቀርበትም ፡ ይኸውም

(ሀ) የክሱ ፡ ተካፋይ ፡ ሆኖ ፡ ለመከራከር ፡ እንዲፈቀድለት ፡ የማመልከት ፡ መብቱን ፡

(ለ) በሕይወት ፡ ባለው ፡ ወይም ፡ ባሉት ፡ ሽሪኮች ፡ ላይ ፡ ሚቹ ፡ የነበረውን ፡ መብት ፡ ለመጠየቅ ፡ ወይም ፡ ለማስከበር ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፯፪ ። ስለ ፡ ሚቹ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪዎች ።

ከሳሽ ፡ ወይም ፡ ተከሳሽ ፡ ለነበረው ፡ ሚች ፡ የንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ነኝ ፡ ብሎ ፡ የቀረበው ፡ እንደራሴ ፡ ስለ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪነቱ ፡ ሥልጣን ፡ በቂ ፡ ያለመሆን ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይህን ፡ ክርክር ፡ አስቀድሞ ፡ መወሰን ፡ አለበት ። አስፈላጊ ፡ መስሎም ፡ የታየው ፡ እንደሆነ ፡ ባለፉት ፡ ምዕራፎች ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ ለቀረበው ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ስለሚቹ ፡ ሆኖ ፡ የሚከራከር ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ለመሾም ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፯፫ ። ክርክሩ ፡ ከተሰማ ፡ በኋላ ፡ ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ከተከራካሪ ዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ የበለጠ ፡ ብዛት ፡ ያላቸው ፡ ስለ ፡ መሞታቸው ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ምዕራፍ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ የበለጠ ፡ ቍጥር ፡ ያላቸው ፡ መሞት ፡ የመክሰስን ፡ መብት ፡ ወይም ፡ የመክሰስን ፡ አላፊነት ፡ የሚያስቀረው ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ ሙግቱ ፡ ተጠናቆ ፡ ለፍርድ ፡ ብቻ ፡ ያደረ ፡ ሲሆን ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ብዙዎቹ ፡ ቢሞትም ፡ እንኳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ሁሉ ፡ እንዳሉ ፡ ያህል ፡ በመቁጠር ፡ የፍርዱን ፡ ውሳኔ ፡ መስጠት ፡ አለበት ። ፍርዱም ፡ እንደማናቸውም ፡ መደበኛ ፡ ፍርድ ፡ ሁሉ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

BACK

ቍ ፡ ፱፪ ። ዕዳውን ፡ ለመክፈል ፡ ስለማይችል ፡ ከሳሽ ፡ (ስለ ፡ ከሠረ ፡ ከሳሽ ።)

(፩) ከሳሽ ፡ ክስ ፡ አቅርቦ ፡ ክርክሩን ፡ በመቀጠል ፡ ላይ ፡ ሳለ ፡ ኪሣራ ፡ የደረሰበት ፡ እንደሆነ ፡ ከኪሣራው ፡ የተረፈውን ፡ ንብረት ፡ ተረክቦ ፡ ለገንዘብ ፡ ጠያቂዎች ፡ እንዲያከፋፍል ፡ የታዘዘው ፡ ሰው ፡ በከሠረው ፡ ከሳሽ ፡ ተተክቶ ፡ ነገሩን ፡ ለመቀጠል ፡ የሚችል ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የከሳሹ ፡ መክሰር ፡ ምክንያት ፡ ሆኖ ፡ ክሱ ፡ እንዲቋረጥ ፡ አያደርገውም ። ስለሆነም ፡ የከሰረው ፡ ሰው ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪዎች ፡ ክርክሩ ፡ ለሚያስከትለው ፡ ኪሣራ ፡ በቂ ፡ የሚሆን ፡ ገንዘብ ፡ ለማስቀመጥ ፡ ወይም ፡ በነገሩ ፡ ለመግፋት ፡ ካልፈቀዱ ፡ ክሱ ፡ መቆም ፡ አለበት ።

(፪) የከሰረው ፡ ሰው ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ የኪሣራ ፡ መያዣ ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ ዋስ ፡ እንዲጠራ ፡ ታዞ ፡ ትእዛዙን ፡ ሳይፈጽም ፡ ወይም ፡ በቸልተኛነት ፡ ክርክሩን ፡ ሳይከታተል ፡ ቢቀር ፡ ተከሳሹ ፡ ይህንኑ ፡ ገልጾ ፡ በግመልከት ፡ ክሱ ፡ እንዲሠረዝለት ፡ ሊጠይቅ ፡ ይችላል ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ የገመተውን ፡ ኪሣራ ፡ በመወሰን ፡ ክሱን ፡ ሠርዞ ፡ የተወሰነው ፡ ኪሣራ ፡ ከከሠረው ፡ ሰው ፡ ንብረት ፡ እንዲከፈል ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ንዑስ ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ሥርዓት ፡ ላይ ፡ የሚገኙትን ፡ ነገሮች ፡ አይመለከቱም ።

ቍ ፡ ፱፫ ። የክስ ፡ መቅረት ፡ ወይም ፡ መሠረዝ ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

(፩) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ በተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ ክስ ፡ የቀረ ፡ ወይም ፡ የተሠረዘ ፡ እንደሆነ ፡ የቀረው ፡ ወይም ፡ የተሠረዘው ፡ ክስ ፡ ተመሥርቶ ፡ በነበረበት ፡ ምክንያት ፡ ሌላ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ወይም ፡ የተሠረዘውን ፡ ክስ ፡ እንደገና ፡ ለማንቀሳቀስ ፡ አይቻልም ።

(፪) ከሳሹ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ ከሳሽ ፡ የነበረው ፡ የሚቹ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ነኝ ፡ የሚል ፡ ባለአደራ ፡ ወይም ፡ የከሠረው ፡ ከሳሽ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የዋናው ፡ ከሳሽ ፡ መብት ፡ ተላልፎልኛል ፡ የሚል ፡ ሰው ፡ ክሱ ፡ ቀሪ ፡ በሆነ ፡

BACK

ወይም ፡ በተሠረዘ ፡ በስድስት ፡ ወር ፡ ውስጥ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ እንዲቀጥል ፡ ወይም ፡ ስርዙ ፡ እንዲነሳለት ፡ ለማመልከት ፡ ይች ላል ።

(ፎ) ክሱ ፡ ቀሪ ፡ የሆነው ፡ ወይም ፡ የተሠረዘው ፡ በክሳሽ ፡ ጉድ ለት ፡ ያለመሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ይህ ፡ ምክንያት ፡ ስላደረሰው ፡ ኪሣራ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ወስኖ ፡ የቀረው ፡ ወይም ፡ የተሠረዘው ፡ ክስ ፡ እንዲቀጥል ፡ ለማ ዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፶፮ ። የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ በክርክር ፡ ያለውን ፡ የጥቅም ፡ መብት ፡ ስለ ፡ ማስተላለፍ ።

አንድ ፡ ክርክር ፡ በመቀጠል ፡ ላይ ፡ ሳለ ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ መብት ፡ በስጦታ ፡ በውርስ ፡ በግዢ ፡ በዳረጎት ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ምክንያት ፡ ተላልፎል ኛል ፡ የሚል ፡ ሰው ፡ ጥቅሙን ፡ በሚመለከቱ ፡ ጉዳዮች ፡ በክር ክሩ ፡ ተካፋይ ፡ እንዲሆን ፡ ያቀረበውን ፡ ጥያቄ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ በክሳሽነት ፡ ወይም ፡ በተከሳሽነት ፡ የክ ርክሩ ፡ ተካፋይ ፡ ለመሆን ፡ ይችላል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፫ ።

ስለ ፡ ወኪሎችና ፡ ስለ ፡ ተማጋቾች ።

ቍ ፡ ፶፯ ። መ ሠ ረ ቱ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፷፭ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እን ደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ችሎት ፡ አቤ ቱታ ፡ ማቅረብ ፡ ወይም ፡ የአቤት ፡ ባዩ ፡ ለክርክር ፡ መቅረብ ፡ በተለይ ፡ ባለ ፡ ጉዳዩ ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ እንዲከራከር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ካላዘዘ ፡ ወይም ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ የሚያስገድድ ፡ ሕግ ፡ ከሌለ ፡ ራሱ ፡ ለመቅረብ ፡ የማይችል ፡ ወይም ፡ የማይፈቅድ ፡ ሲሆን ፡ ነገሩን ፡ ለማስረዳት ፡ ለመከራከር ፡ ለሚጠየቀው ፡ ሁሉ ፡ በቂ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ የሚችል ፡ ሰው ፡ በዋናው ፡ ባለ ፡ ጉዳይ ፡ ተተክቶ ፡ በነገረ ፡ ፈጅነት ፡ በወኪልነት ፡ በጠበቃነት ፡ እንዲከ ራከር ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፱፭ ። ስለ ፡ ነገረ ፡ ፈጅችና ፡ ስለ ፡ ወኪሎች ፡ በጠቅላላው ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ ስለ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ሆኖ ፡ በወኪልነት ፡ ወይም ፡ በነገረ ፡ ፈጅነት ፡ አቤቱታ ፡ ለማቅረብ ፤ ለመከራከር ፤ ለመሟገትና ፡ ነገሩን ፡ ለመከታተል ፡ የሚችሉ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ናቸው ።

(ሀ) የዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ ባለቤት ፤ ወንድም ፤ እህት ፤ ልጅ ፤ አባት ፤ አያት ፤ የሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ለውክልናው ፡ ወይም ፡ ለነገረ ፡ ፈጅነቱ ፡ አበል ፡ ሳይሰጣቸው ፡ ለመከራከር ፡

(ለ)የክሱ ፡ ወይም ፡ የአቤቱታው ፡ ግመልከቻ ፡ በሚቀርብበት ፡ የክፍሉ ፡ ባለሥልጣን ፡ በሆነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የግዛት ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ በግይገኙ ፡ ሰዎች ፡ ስም ፡ ሆነው ፡ የንግድ ፡ ወይም ፡ የሌላ ፡ ድርጅት ፡ ሥራ ፡ የሚያካሂዱ ፡ ሰዎች ፡ በዋናዎቹ ፡ ባለመብቶች ፡ ስም ፡ ሆነው ፡ የክስ ፡ ወይም ፡ የአቤቱታ ፡ ግመልከቻ ፡ በግቅረብ ፡ የነገረ ፡ ፈጅነት ፡ ወይም ፡ የወኪልነት ፡ ሥልጣን ፡ ሲኖራቸው ፡ ሊከራከሩ ፡ ይችላሉ ። ስለሆነም ፡ ይህን ፡ ለግድረግ ፡ የሚችሉት ፡ ዋናዎቹ ፡ ባለመብቶች ፡ በራሳቸው ፡ ሥም ፡ ሆኖ ፡ የሚከራከር ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ እንደራሴ ፡ በተለይ ፡ ያልወከሉ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፱፱ ። ለመንግሥት ፡ ነገረፈጅ ፡ ሆነው ፡ እንዲከራከሩ ፡ ስለተፈቀደላቸው ፡ ሰዎች ።

የመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ ስለመንግሥት ፡ ሆኖ ፡ በግናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክርክር ፡ እንዲያቀርብ ፡ የተፈቀደለት ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በግናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ችሎት ፡ ቀርቦ ፡ እንዲከራከር ፤ ነገሩን ፡ እንዲከታተል ፤ መልስ ፡ እንዲሰጥ ፡ እንደተወከለ ፡ እንደራሴ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፻ ። በመንግሥት ፡ ሹም ፡ ወይም ፡ ሠራተኛ ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) መንግሥት ፡ በሾመው ፡ ወይም ፡ በቀጠረው ፡ ሠራተኛ ፡ ላይ ፡ የቀረበበትን ፡ ክስ ፡ ሊከላከልለት ፡ የፈቀደ ፡ እንደሆነ ፡ ስለ ፡ ተከ

ሳሹ ፡ ሆኖ ፡ እንዲከላከል ፡ የታዘዘው ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ቀርቦ ፡ መልስ እንዲሰጥ ፡ መወከሉን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያስታውቅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የውክልናውን ፡ ማስረጃ ፡ ተቀብሎ ፡ እንዲመዘገብ ፡ ያደርጋል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ እንደተነገረው ፡ የመንግሥት ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ስለ ፡ ተከሳሹ ፡ መወከሉን ፡ ከቀን ፡ ቀጠሮው ፡ በፊት ፡ ያልገለጸ ፡ እንደሆነ ፡ በመንግሥት ፡ ሹም ፡ ወይም ፡ ሠራተኛ ፡ ላይ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ በግል ፡ ከሳሾች ፡ መካከል ፡ እንደ ፡ ቀረበ ፡ ክስ ፡ ተቀጥሮ ፡ ነገሩ ፡ ይቀጥላል ።

ቍ ፡ ፴፭ ። ለጦር ፡ ኃይል ፡ አባሎች ፡ ስለሚወከሉ ፡ ነገረፈጆች ፡ ወይም ፡ እንደራሴዎች ።

(፩) የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ የወታደራዊ ፡ አገልግሎቱ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለመቅረብ ፡ የማያስችለው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ራሱ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ወይም ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ ለመቀጠል ፡ ወይም ፡ በርሱ ፡ ላይ ፡ የቀረበውን ፡ ክስ ፡ ለመከላከል ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ በምትኩ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ወክሎ ፡ በነገረ ፡ ፈጁ ፡ አማካይነት ፡ ለመከራከር ፡ ይችላል ።

(፪) የውክልናው ፡ ሥልጣን ፡ የሚሰጠው ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ መኰንኖች ፡ ፊት ፡ መረጋገጥ ፡ አለበት ።

(ሀ) በአዛዥ ፡ መኰንን ፡ ፊት ፡ ወይም ፡ ባለጉዳዩ ፡ አዛዥ ፡ መኰንን ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በምክትል ፡ አዛዥ ፡ መኰንኑ ፡ ፊት ፡

(ለ) ባለጉዳዩ ፡ በጦር ፡ ኃይል ፡ መምሪያ ፡ ክፍል ፡ በአስተዳደር ፡ ሥራ ፡ የሚያገለግል ፡ ሲሆን ፡ በሥራ ፡ መሪው ፡ ወይም ፡ በሌላው ፡ የጽሕፈት ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ ፊት ፡

(ሐ) የባለ ፡ ጉዳዩ ፡ ፈርማና ፡ የክፍሉ ፡ ባለሥልጣን ፡ ተጨማሪ ፡ ፈርማ ፡ ለውክልናው ፡ ሥልጣን ፡ ትክክለኛነት ፡ በቂ ፡ ማስረጃ ፡ ይሆናል ። እንዲሁም ፡ የውክልናውን ፡ ሥልጣን ፡ ሰጭ ፡ የሆነው ፡ የጦር ፡ ኃይል ፡ ባልደረባ ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ ለመክሰስ ፡ ወይም ፡ የቀረበበትን ፡ ክስ ፡ ለመከላከል ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ ለማስረዳት ፡ የውክልናው ፡ ሥልጣን ፡ ብቻ ፡ በቂ ፡ ነው ።

(፬) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) ፡ በተመለከተው ፡ መሠ

ረት ፡ የወኪልነት ፡ ወይም ፡ የነገረ ፡ ፈጅነት ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ ስለ ፡ ዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ ሆኖ ፡ ለመክሰስ ፡ ወይም ፡ ለቀረበበት ፡ ክስ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፮፪ ። በእርስ ፡ ቤት ፡ ለሚገኙ ፡ ሰዎች ፡ እንደራሴ ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ሆነው ፡ ስለሚከራከሩ ፡ ወኪሎች ።

(፩) የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክርክር ፡ ያለበት ፡ ሰው ፡ በእሥር ፡ ቤት ፡ የሚገኝ ፡ ሲሆንና ፡ በመታሠሩ ፡ ምክንያት ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ ለመከራከር ፡ የማይችል ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በከሰሰበትም ፡ ሆነ ፡ በተከሰሰበት ፡ ጉዳይ ፡ እንደራሴ ፡ ሆኖ ፡ የሚከራከርለት ፡ ወኪል ፡ ወይም ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ለመተካት ፡ ይችላል ።

(፪) የሚሰጠውም ፡ ወኪልነት ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጅነት ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ በእስረኛው ፡ ከተፈረመበት ፡ በኋላ ፡ የወሕኒ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ ፈርሞበት ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይመዘገባል ።

(፫) ይህን ፡ ስለመሳሰለው ፡ ጉዳይ ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፷፩ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፫) እና (፬) የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፮፫ ። ተሟጋች ፡ ስለማቆም ።

(፩) ማንም ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ ዋና ፡ ባለጉዳይ ፡ የሆነው ፡ ከሳሽ ፡ ወይም ፡ ተከሳሽ ፡ ወይም ፡ ሕጋዊ ፡ እንደራሴው ፡ ስለራሱ ፡ ሆኖ ፡ እንዲከራከርለት ፡ ለተወሰነ ፡ ነገርና ፡ ለተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ የሚሆን ፡ የጽሑፍ ፡ ወኪልነት ፡ ወይም ፡ እንደራሴነት ፡ ካልሰጠው ፡ ወይም ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ለመቅጠርና ፡ ወኪል ፡ ለመሾም ፡ ብቻ ፡ ሥልጣን ፡ ከተቀበለ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ የጽሑፍ ፡ ውክልና ፡ ካልተሰጠው ፡ በቀር ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ ስለሌላ ፡ ሰው ፡ ጉዳይ ፡ ለመሟገት ፡ አይችልም ።

(፪) ለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የሚሰጠው ፡ የወኪልነት ፡ ወይም ፡ የነገረ ፡ ፈጅነት ፡ ሥልጣን ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ ወካዩ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ ውክልናው ፡ ወይም ፡ ፈጅነቱ ፡ ከተሰጠበት ፡ የክስ ፡ ወይም ፡ የመልስ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ስለ ፡ ጉዳዩ ፡ በተከፈተው ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ተቀማጭ ፡ ይሆ

BACK

ናል ። ጸንቶ ፡ የሚቆየውም ፡ ከሁለቱ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ የፈጅ
ነቱ ፡ ወይም ፡ የወኪልነቱ ፡ ሥልጣን ፡ የተቋረጠ ፡ መሆኑን ፡
በጽሑፍ ፡ እስኪያስታውቁና ፡ ይህንኑም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፈቅዶ ፡
እስኪያጸድቀው ፡ ወይም ፡ ከባለጉዳዮቹ ፡ አንዱ ፡ የሞተ ፡ እንደ
ሆነ ፡ ወይም ፡ የውክልና ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠበት ፡ ነገረ ፡ ውሳኔ ፡
እስኪያገኝ ፡ ድረስ ፡ ነው ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ ለተመለከተው ፡ ጉዳይ ፡
በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፫፻፵፱ ወይም ፡ ፪፻፷ የተመለከቱትን ፡
ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ስለሚቀርቡ ፡ የአቤቱታ ፡
ማመልከቻዎች ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ በብይን ፡
ምክንያት ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ይግባኞች ፡ ወይም ፡ የሰነዶችንና ፡
የማስረጃዎችን ፡ ግልባጮች ፡ መቀበል ፡ ወይም ፡ በክርክሩ ፡ ጊዜ ፡
የቀረቡትን ፡ ጽሑፎች ፡ ግልባጭ ፡ ለማግኘት ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡
ቤትና ፡ በፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ክፍል ፡ የተያዘውን ፡ ገንዘብ ፡
ለማስመለስ ፡ የሚቀርበው ፡ አቤቱታና ፡ ክርክር ፡ ሁሉ ፡ ከዋናው ፡
የሥረ ፡ ነገር ፡ ክርክር ፡ ጋር ፡ የተያያዘ ፡ ጉዳይ ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፶፩ ። ወኪሎች ፡ ወይም ፡ ነገረፈጆች ፡ መጥሪያ ፡ የሚቀበሉት ፡
ሁኔታ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቁጥሮች ፡ ለተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡
ከሚሰጠውም ፡ የወኪልነትና ፡ የነገረ ፡ ፈጅነት ፡ ሥልጣን ፡
በቀር ፡ ማንኛውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚልከውን ፡ የመጥሪያ ፡
ትእዛዝ ፡ ለመቀበል ፡ ብቻ ፡ ወኪል ፡ ወይም ፡ እንደራሴ ፡ ለመ
ሾም ፡ ይቻላል ።

(፪) የዚህም ፡ ዓይነት ፡ የወኪልነት ፡ ሥልጣን ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡
ወካዩ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡
ይቀመጣል ።

ም ዕ ራ ፍ ፬ ።

ስለ ፡ ባለ ፡ ጉዳዩ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብና ፡ ላይቀርብ ፡ መቅረት ።

ቍ ፡ ፶፪ ። ባለጉዳዩ ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ አስፈላጊ ፡ ስለመሆኑ ።

(፩) ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚቀርበውን ፡ ክርክር ፡ ወይም ፡ አቤቱታና ፡

ግናቸውንም ፡ ማመልከቻ ፡ ለማቅረብ ፡ ባለጉዳዩ ፡ ራሱ ፡ እንዲ ቀርብ ፡ አስፈላጊ ፡ ሳይሆን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የወኪልነት ፡ ወይም ፡ የንገረ ፡ ፈጅ ነት ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ ምትክ ፡ ሆኖ ፡ በመቅረብ ፡ ሊከራከር ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ በማናቸው ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ ዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ። ይህንንም ፡ ትእዛዝ ፡ የሚሰጠው ፡ ለክርክሩ ፡ አመላ ሰን ፡ የዋናውን ፡ ባለጉዳይ ፡ መቅረብ ፡ ፍጹም ፡ አስፈላጊ ፡ የሚያ ደርግ ፡ በቂ ፡ የሆነ ፡ ምክንያት ፡ ባጋጠመው ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(፪) እንዳንድ ፡ ጉዳዮችን ፡ በሥፍራው ፡ ላይ ፡ ሔዶ ፡ ለማጣራት ፤ ለመመርመር ፤ የምስክሮችን ፡ ቃል ፡ ለመቀበል ፡ የሚችል ፡ የፍ ርድ ፡ ቤት ፡ ወኪል ፡ ወይም ፡ እንደራሴ ፡ ልዩ ፡ አዋቂ ፡ (ኤክስ ፐርት) ተተኪ ፡ ጻኛ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ማዘዝ ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ ይህ ፡ ሥልጣን ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ በሥፍራው ፡ ላይ ፡ ተገኝቶ ፡ ሥራ ውን ፡ በሚያከናውንበት ፡ ጊዜ ፡ የዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ ወይም ፡ የንገረ ፡ ፈጁ ፡ በሥፍራው ፡ ላይ ፡ ያለመገኘት ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተወከለው ፡ ሰው ፡ የፈጸመውን ፡ ሥራ ፡ ዋጋ ፡ ሊያሳጣው ፡ አይችልም ።

<u>ቍ ፡ ፭፯ ። ከብዙ ፡ ከሳሾች ፡ ወይም ፡ ተከሳሾች ፡ መካከል ፡ ያንዱ ፡ ብቻ ፡ መቅረብ ።</u>

(፩) ከሳሾች ፡ ወይም ፡ ተከሳሾች ፡ በጎብረት ፡ ለተከሰሱበት ፡ ነገር ፡ ከመካከላቸው ፡ አንዱ ፡ ስለ ፡ ብዙዎቹ ፡ ሆኖ ፡ እንዲከራከርላ ቸው ፡ ለመወከል ፡ ይችላል ።

(፪) የውክልናውም ፡ ሥልጣን ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ ወካዮቹ ፡ ከፈረ ሙበት ፡ በኋላ ፡ ጉዳዩን ፡ ከሚመለከተው ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ ተያ ይዞ ፡ ይቀመጣል ።

<u>ቍ ፡ ፭፯ ። ስለ ፡ ሽሪኮች ፡ መቅረብ ።</u>

(፩) ሽሪኮች ፡ የሆኑ ፡ ያንድ ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ሥራ ፡ ተካፋ ዮች ፡ በንግድ ፡ ድርጅቱ ፡ ሥም ፡ የተከሰሱ ፡ እንደሆነ ፡ ራሳቸው ፡ መቅረብ ፡ ይገባቸዋል ። ነገር ፡ ግን ፡ ከሱ ፡ የሚቀጥለው ፡ በንግድ ፡

BACK

ድርጅቱ ፡ ስም ፡ ነው ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፮፯ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ መጥ ሪያው ፡ የተላከው ፡ የሽርክናውን ፡ የንግድ ፡ ሥራ ፡ ለሚመራው ፡ ሰው ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በንግዱ ፡ ድርጅት ፡ ውስጥ ፡ በሽርክና ፡ ተካፋይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ መቅረብ ፡ አይገባውም ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ እንደተመለከተው ፡ መጥሪያው ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ ሽሪክ ፡ ያለመሆኑን ፡ ለማስረዳት ፡ በተቃዋሚነት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ የተቃዋሚው ፡ መቅረብ ፡ ከላሹ ፡ በንግድ ፡ ድርጅቱ ፡ ስም ፡ ሌላ ፡ መጥሪያ ፡ ተቀብሎ ፡ ካደረሰ ፡ በኋላ ፡ ሽሪኮቹ ፡ ባለመቅረባቸው ፡ በሌሉበት ፡ በድርጅቱ ፡ ላይ ፡ ከማስፈረድ ፡ ሊያግደው ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፮፯ ። አንዳንድ ፡ ባለጉዳዮች ፡ ራሳቸው ፡ እንዲቀርቡ ፡ ለማዘዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ።

(፩) ማናቸውም ፡ ሙግት ፡ በመቀጠል ፡ ላይ ፡ ባለበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ጉዳዩ ፡ የሚመለከተው ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ሥራ ፡ መሪ ፡ ዲሬ ክተር ፡ ዋና ፡ ጸሐፊ ፡ ወይም ፡ ነገሩን ፡ ለማስረዳት ፡ ይችላል ፡ ብሎ ፡ የሚገምተው ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ አባል ፡ ወደ ፡ ችሎቱ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ነገሩ ፡ የሚመለከተው ፡ የመንግሥትን ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ መንግሥት ፡ ሆኖ ፡ እንዲከራከር ፡ የተወከለው ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ጉዳዩን ፡ ለማስረዳት ፡ የሚችል ፡ ሠራተኛ ፡ ወይም ፡ ባለሥልጣን ፡ ያላቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ጉዳዩን ፡ በሚገባ ፡ ለማብራ ራት ፡ ይችላል ፡ ብሎ ፡ የገመተውን ፡ ሠራተኛ ፡ ወይም ፡ ባለሥ ሥልጣን ፡ ወደ ፡ ችሎቱ ፡ ቀርቦ ፡ እንዲያስረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፮፱ ። ስለ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መቅረብ ።

(፩) ነገሩን ፡ ለማየት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ከላሽ ፡ ተከሳሾች ፡ ራሳቸው ፡ ወይም ፡ ወኪሎቻቸው ፡ ተሟል ተው ፡ መቅረብ ፡ አለባቸው ። የተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መቅ ረብ ፡ እንደተረጋገጠም ፡ ክርክሩ ፡ መሰማት ፡ ይጀምራል ።

(፪) የግራ ፡ ቀኙ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡

ሳይቀርቡ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገቡን ፡ ይዘጋ ዋል ። እንዲሁም ፡ ከርከሩ ፡ የቀረበው ፡ በይግባኝ ፡ የሆነ ፡ እንደ ሆነ ፡ የይግባኙን ፡ መዝገብ ፡ ይዘጋዋል ።

(ፎ) በከርከሩ ፡ ዋናው ፡ ባለ ፡ ጉዳይ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያላዘዘ ፡ ሲሆንና ፡ በምትኩም ፡ ወኪሉ ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጁ ፡ በቀነ ፡ ቀጠሮው ፡ ቀርቦ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ቍ ፡ ፺ ። የተከሳሽ ፡ ያለመቅረብ ።

ከርከሩ ፡ እንዲሰማ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ከሳሽ ፡ ቀርቦ ፡ ተከሳሹ ፡ ያልቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ለጉዳዩ ፡ ውሳኔ ፡ የሚሠጠው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሥርዓት ፡ ነው ።

(ሀ) ለተከሳሹ ፡ የተላከለት ፡ መጥሪያ ፡ የደረሰው ፡ መሆኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፡ በሌለበት ፡ የነገሩ ፡ መሠማት ፡ ይቀጥላል ።

(ለ) መጥሪያው ፡ በትክክል ፡ መድረሱ ፡ ያልተረጋገጠ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሁለተኛ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲላክ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(ሐ) መጥሪያው ፡ የደረሰው ፡ መሆኑ ፡ ቢረጋገጥም ፡ እንኳ ፡ ለተከ ሳሹ ፡ የተሰጠበት ፡ ቀን ፡ ለክሱ ፡ መልስ ፡ ማዘጋጀት ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በማይገመት ፡ አጭር ፡ ጊዜ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ ሲሆን ፡ የከርከሩን ፡ መሰማት ፡ ለሌላ ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ያስተላል ፈዋል ።

(መ) እንድ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ በላይ ፡ ለሆኑ ፡ ተከሳሾች ፡ የተላከው ፡ መጥሪያ ፡ ለተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ከተከሳሾቹ ፡ መካከል ፡ ላንዳን ዶቹ ፡ ሳይደርስ ፡ የቀረው ፡ በከሳሹ ፡ ቸልተኛነት ፡ ወይም ፡ ጉድ ለት ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ መጥሪ ያው ፡ ባልደረሰው ፡ ወይም ፡ ባልደረሳቸው ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡ የቀረበውን ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ ዘግቶ ፡ ለማሰናበትና ፡ ነገሩም ፡ ይግባኝ ፡ እንደሆነ ፡ የይግባኙን ፡ መዝገብ ፡ ለመዝጋት ፡ ይች ላል ። ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ከታየውም ፡ ክሱ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይለውጣል ። ስለሆነም ፡ መጥሪያ ፡ ያልደረሰው ፡ ተከ ሳሽ ፡ ወይም ፡ መልስ ፡ ሰጭ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ ወኪሉ ፡ ጉዳዩ ፡ በሚ ሰማበት ፡ ቀን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ወደ ፡ ችሎቱ ፡

ቀርቦ ፡ እንዲከራከር ፡ ሊታዘዝ ፡ ይችላል ። ይህ ፡ ሲሆን ፡ መጥ
ሪያ ፡ ባለመስጠቱ ፡ ምክንያት ፡ የሥረ ፡ ነገሩ ፡ ወይም ፡ የይግ
ባኙ ፡ ፋይል ፡ አይዘጋም ።

ቍ ፡ ፫፩ ። የክሱ ፡ መዝገብ ፡ መዝጋት ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፭፱ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፪) ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፫ ፡ (መ) በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ አንድ ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ የተዘጋ ፡ እንደሆነ ፡ ከሳሹ ፡ ተገቢውን ፡ ዳኝ ነትና ፡ የተወሰነውን ፡ ኪሣራ ፡ ከፍሎ ፡ ፋይሉን ፡ እንደገና ፡ ከማ ስከፈትና ፡ ነገሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ከማድረግ ፡ አያግደውም ።

(፪) ከሳሹ ፡ በቀነ ፡ ቀጠሮው ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረው ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ይህ ንኑ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ዳኝነትና ፡ ኪሣራ ፡ ሳይከፍል ፡ ፋይሉ ፡ እንደገና ፡ ተከፍቶ ፡ ነገሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ሊፈቅድለት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፪ ። በሚቀጥለው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ስለመቅረብ ።

በመጀመሪያው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ተከሳሹ ፡ ባለመቅረቡ ፡ ከርከሩ፡ በሌለበት ፡ እንዲቀጥል ፡ ከተደረገ ፡ በኋላ ፤ በሚቀጥለው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ቀርቦ ፡ በቀዳሚው ፡ ቀጠሮ ፡ ለመቅረብ ፡ ያልቻለው ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በሚገመት ፡ እክል ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ያቀረበውን ፡ ምክንያት ፡ በቂ ፡ አድ ርጉ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ በቀረበበት ፡ ቀን ፡ መከላከያውን ፡ አቅርቦ ፡ እንዲከራከር ፡ ይፈቀድለታል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ በሌለ በት ፡ ተሰምቶ ፡ የነበረው ፡ ከርከር ፡ ራሱ ፡ ባለበት ፡ እንደተሰማ ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፫፫ ። የከሳሽ ፡ ያለመቅረብ ።

ባንድ ፡ ነገር ፡ ክስ ፡ ያቀረበ ፡ ሰው ፡ ከርከሩ ፡ እንዲሰማ ፡ በተወ ነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነና ፡ ተከሳሹ ፡ ቀ ርቦ ፡ የተከሰሰበትን ፡ ነገር ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ያመነ ፡ እንደሆነ ፡ ከሳሹ ፡ በሌለበትም ፡ ቢሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከሳሹ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ላመነው ፡ ጉዳይ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። ከሳሹ ፡ የካደ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ መዝገቡን ፡

በመዝጋት ፡ ያሰናብተዋል ።

ቍ ፡ ፫፬ ። የክሱ ፡ መዝገብ ፡ መዘጋት ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፫፫ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ክስ ፡ ከተዘጋና ፡ በቍጥር ፡ ፭፱ (፪) ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፫ (መ) ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፫፫ ፡ ላይ ፡ በተነገረው ፡ ሁኔታ ፡ የይግባኝ ፡ መዝገብ ፡ ከተዘጋ ፡ በኋላ ፡ ከሳሹ ፡ ለመጀመሪያው ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ለይግባኙ ፡ ክርክር ፡ መነሻ ፡ የነበረውን ፡ ነገር ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችልም ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መዝገቡ ፡ በተዘጋ ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ እንደገና ፡ ተከፍቶ ፡ ነገሩ ፡ እንዲታይለት ፡ ከሳሹ ፡ ሊጠይቅ ፡ የሚችልበትን ፡ መብት ፡ አያስቀርበትም ። ከሳሹ ፡ በቀዳሚው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረው ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በሚገመት ፡ እክል ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ስለኪሣራውና ፡ ስለማናቸውም ፡ ወጭ ፡ አከፋፈል ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ የተዘጋው ፡ መዝገብ ፡ እንደገና ፡ ተከፍቶ ፡ ነገሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ትእዛዝ ፡ ሰጥቶ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይወስናል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ የሚሰጠው ፡ ከሳሹ ፡ ያቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ለመልስ ፡ ሰጭው ፡ ከደረሰው ፡ በኋላ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፫፭ ። የብዙ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ ያለመቅረብ ።

(፩) ከብዙ ፡ ከሳሾች ፡ መካከል ፡ አንድ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ የበለጡት ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነ ፡ የቀረቡት ፡ ከሳሾች ፡ ብቻ ፡ ክርክሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ሲያመለክቱ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ሁሉም ፡ እንደቀረቡ ፡ በመቁጠር ፡ ክርክሩ ፡ እንዲሰማ ፡ ለማድረግ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) አንድ ፡ ወይም ፡ ብዙዎች ፡ ተከሳሾች ፡ መጥሪያ ፡ ደርሷቸው ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነ ፡ የቀረበው ፡ ወይም ፡ የቀረቡት ፡ ተከሳሾች ፡ ባሉበት ፡ የክርክሩ ፡ መሰማት ፡ እንዲቀጥል ፡ ለማድ

ረግ ፡ ይቻለል ። ፍርድ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ ባልቀረበው ፡ ወይም ፡ ባልቀረቡት ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየ ውን ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፮ ። የሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ያለመቅረብ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፵፫ ፡ (፪) ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከሳሹ ፡ በተከሳሹ ፡ ላይ ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ ሶስተኛው፡ ወገን ፡ በአላፊነት መሰ የቅ ፡ ይገባዋል ፡ ሲል ፡ ተከሳሹ ፡ ባመለ ከተው ፡ መሠረት ይህ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገን ፡ ቀርቦ ፡ በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ በመግባ ፡ መልስ ፡ እንዲሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አዞ ፡ መጥሪያው ፡ ከደረሰው ፡ በኋላ ፡ ቀርቦ ፡ መልስ ፡ ሳይሰጥ ፡ ወይም ፡ አላፊ ፡ የማይሆንበትን ፡ ምክንያት ፡ በማስረዳት ፡ ሳይከራከር ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ዋናው ፡ ተከሳሽ ፡ የተፈረደበትን ፡ ፍርድ ፡ እንደተቀበለ ፡ ተቆጥሮ ፡ ከሳሹ ፡ ባመለከተው ፡ መጠን ፡ በአላፊ ነት ፡ የሚጠየቅበትን ፡ ድርሻውን ፡ እንዲከፍል ፡ ይገደዳል ።

(፪) ተከሳሹ ፡ በነገሩ ፡ የተረታና ፡ የተፈረደበት ፡ እንደሆነ ፡ በፍ ርዱ ፡ ተስማምቶ ፡ ከተቀበለው ፡ በኋላ ፡ ፍርድን ፡ ከመፈጸሙ ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ ፡ ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ መክፈል ፡ ያለበትን ፡ ድርሻ ፡ እንዲከፍል ፡ ይታዘዝልኝ ፡ ብሎ ፡ ተገቢውን ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርብ ፡ ይህ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገን ፡ ድርሻውን ፡ ለዋናው ፡ ተከሳሽ ፡ እንዲከፍል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእ ዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፫፯ ። ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ የታዘዘው ፡ ሰው ፡ ያለመቅረብ ።

ከሳሹ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካዘዘ ፡ በኋላ ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ስለ ፡ ከሳሽ ፡ ወይም ፡ ስለተከሳሽ ፡ ያለመቅረብ ፡ በዚህ፡ ምዕራፍ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ይፈጸምበታል ።

ቍ ፡ ፫፰ ። ተከሳሽ ፡ በሌለበት ፡ የተሰጠውን ፡ ውሳኔ ፡ ስለማንሳት ።

(፩) አንድ ፡ ተከሳሽ ፡ በክርክሩ ፡ ላይ ፡ ቀርቦ ፡ መልስ ፡ ሳይሰጥ ፡ ወይም ፡ ተገቢውን ፡ መከራከሪያ ፡ ሳያቀርብ ፡ በመቅረቱ ፡ በሌለ በት ፡ አንድ ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡ ሲሆን ፡ ውሳ

ኔው ፡ ወይም ፡ ትእዛዙ ፡ መስጠቱን ፡ በተረዳው ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ቀርቦ ፡ ትእዛዙ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ እንዲነሳለት ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ይህን ፡ ማመልከቻ ፡ በሚያቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ የጥሪው፡ ትእዛዝ ፡ በሚገባ ፡ ያልደረሰው ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ክርክሩ ፡ ሊሰማ ፡ በተቀጠረበት ፡ ቀን ፡ ቀርቦ ፡ መከራከሪያውን ፡ ያላሰ ማው ፡ ወይም ፡ መልስ ፡ ያልሰጠው ፡ በበቂ ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳ ፡ እንደሆነ ፡ የተከሳሹ ፡ አቤቱታ ፡ ላንደ ኛው ፡ ወገን ፡ ተከራካሪ ፡ እንዲደርሰው ፡ ካደረገና ፡ ተገቢውን ፡ ከሣራ ፡ ወይም ፡ መቀጮ ፡ እንዲከፍል ፡ ካዘዘ ፡ በኋላ ፡ ትእዛዙን ፡ ወይም ፡ ብይኑን ፡ በማንሳት ፡ ክርክሩ ፡ እንደገና ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይሰጣል ። ስለሆነም ፡ ነገሩን ፡ ለማመልከት ፡ በቀረ በው ፡ ተከሳሽ ፡ ላይ ፡ ተሰጥቶ ፡ የነበረውን ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ሲያነሳ ፡ ይህ ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲነሳላቸው፡ ቀርበው ፡ ባላመለከቱ ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡ የማይጸና ፡ መሆኑን ፡ ከተረዳው ፡ በእቤት ፡ ባዩ ፡ አመልካችነት ፡ የተነሳው ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ ላላመለከቱት ፡ ተከሳሾች ፡ እንዲፈጸምላቸው ፡ ማዘዝ ፡ አለበት ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ የፍ ርዱ ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ብይኑና ፡ ትእዛዙ ፡ በንባብ ፡ በተሰማበት ፡ ቀን ፡ አልነበርንም ፡ ለሚሉ ፡ ወገኖች ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ሰባተኛ ፡ መጽሐፍ ።።

የፍትሐ ፡ ብሔርን ፡ ክስ ፡ የሚመለከቱ ፡ ድንጋጌዎች ፤

ቍ ፡ ፫፻፱ ። የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ።

(፩) በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ በዚህ ፡ ሕግ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ለሚቀርቡ ፡ ክሶች ፡ ተፈጻሚ ፡ የሚ ሆኑ ፡ ናቸው ።

(፪) ይህ ፡ ድንጋጌ ፡ በይግባኝ ፡ ላይ ፡ ባሉት ፡ ጉዳዮች ፡ ተፈጻሚ ፡

በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ከሳሽ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ይግባኝ ፡ ባይን ፡ ተከሳሽ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ መልስ ፡ ሰጭን ፡ ክስ ፡ የሚ ለው ፡ ቃል ፡ ደግሞ ፡ የይግባኝ ፡ ክስንም ፡ አጠቃሎ ፡ ይይዛል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፩ ፡

ስ ለ ፡ አ ቤ ቱ ታ ።

ቍ ፡ ፫ ። በአቤቱታ ግመልከቻ ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ነገ ሮች ።

(፩) የአቤቱታ ፡ ጽሑፍ ፡ ግለት ፡ ከሳሽ ፡ የሚጠይቀውን ፡ ሁሉ ፡ ዘርዝሮ ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ ተከሳሽ ፡ የሰጠው ፡ የመከላከያ ፡ ጽሑፍ ፡ የተከሳሽ ፡ ከሳሽ ፡ የሚያቀርበው ፡ የክስ ፡ ጽሑፍ ፡ የይግባኝ ፡ ማቅረቢያ ፡ ጽሑፍ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ዓይነት ፡ ተጽፎ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀርብ ፡ የክስ ፡ መነሻ ፡ ወይም ፡ ለዚሁ ፡ የሚሰጠውን ፡ መልስ ፡ የሚመለከት ፡ ማናቸውም ፡ የጽሑፍ ፡ ማመልከቻ ፡ ማለት ፡ ነው ።

(፪) ማንኛውም ፡ የአቤቱታ ፡ ጽሑፍ ፡ ሁሉ ፡ በቀለም ፡ የተጻፈ ፡ ወይም ፡ በታተሙ ፡ ፎርሞች ፡ በቀለም ፡ ጽሕፈት ፡ የተሞላ ፡ ወይም ፡ በጽሕፈት ፡ መኪና ፡ የተመታ ፡ መሆን ፡ አለበት ። የሚጸፈው ፡ ለአቤቱታ ፡ ማቅረቢያ ፡ በተዘጋጀ ፡ የፎርም ፡ ወረ ቀት ፡ ላይ ፡ ሆኖ ፡ የሚገለጽበትም ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ አመልካቹ ፡ መብቱን ፡ የሚጠብቅበትን ፡ ምክንያት ፡ በአጭሩ ፡ የያዘ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ ስለመከላከያው ፡ የሚሰጠውን ፡ መልስ ፡ በአጭሩ ፡ የሚገልጽ ፡ ሆኖ ፡ ፎርሙም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ አንደኛ ፡ ሰንጠረዥ ፡ በመሆን ፡ በአባሪነት ፡ ከታተመው ፡ ጽሑፍ ፡ ጋር ፡ ተመሳሳይ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(፫) በፎርሙ ፡ ላይ ፡ ከተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ በቀር ፡ በተጨማ ሪነት ፡ መገለጽ ፡ የሚገባቸው ፡ ሌሎች ፡ ጉዳዮች ፡ ያሉ ፡ እንደሆነ ፡ የተጸፉበትን ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ በመግለጽ ፡ በአባሪነት ፡ ተጽፈው ፡ ከፎርሙ ፡ ጋር ፡ አያይዞ ፡ ለማቅረብ ፡ ይቻላል ።

(፬) በሚቀርበው ፡ የማመልከቻ ፡ ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ ቁጥር ፡ ወይም ፡

BACK

የገንዘብ ፡ ልክ ፡ መግለጽ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ቍጥሩ ፡ በአሐዝና ፡ በፊደል ፡ መጻፍ ፡ አለበት ። እንዲሁም ፡ የውጭ ፡ አገርን ፡ ገንዘብ ፡ የሚመለከት ፡ ነገር ፡ ሲያጋጥም ፡ የምንዛሪው ፡ ልክ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ብር ፡ መገለጽ ፡ ይገባዋል ።

(፭) እንደ ፡ ኤውሮጳ ፡ አቆጣጠር ፡ የሚጻፍ ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቀን ፡ አቆጣጠር ፡ ተተርጉሞ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፹፭ ። በተ ቀዳሚነት ፡ መፈጸም ፡ ስለሚገባቸው ፡ ግዴታዎች ።

ለአንድ ፡ ከርከር ፡ መነሻ ፡ የሆነ ፡ ነገር ፡ ከመመሥረቱ ፡ በፊት ፡ የግዴታው ፡ መፈጸምና ፡ ያለመፈጸም ፡ ለከርከሩ ፡ መነሻ ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ከሳሹ ፡ በሚያቀርበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ በሚሰጠው ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ በበኩሉ ፡ ሊፈጽም ፡ ይገባዋል ፡ የሚባለውን ፡ ግዴታ ፡ የፈጸመ ፡ መሆኑን ፡ መግለጽ ፡ አለበት ። ስለሆነም ፡ በከሳሽ ፡ በሚቀርበው ፡ አቤቱታ ፡ ወይም ፡ ተከሳሽ ፡ በሚሰጠው ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ ከሳሹ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ መብቱን ፡ በመጠበቅ ፡ የሚያቀርበው ፡ አቤቱታ ፡ ወይም ፡ መልስ ፡ በበኩሉ ፡ ያለበትን ፡ ግዴታ ፡ እንደፈጸመ ፡ ያስቆጥረዋል ።

ቍ ፡ ፹፮ ። አዲስ ፡ ነገር ፡ ስላለማቅረብ ።

ከሳሽ ፡ ወይም ፡ ተከሳሽ ፡ በአቤቱታው ፡ ወይም ፡ በመልሱ ፡ ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ ለክሱ ፡ መሠረት ፡ የሚሆነውን ፡ ነገር ፡ በሚያቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ የተከሳሽ ፡ ከሳሽ ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ተገቢነት ፡ የለውም ፡ ወይም ፡ ነገሩ ፡ በሕግ ፡ ረገድ ፡ ተቀባይነትን ፡ ለማግኘት ፡ የማይገባው ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ አፍራሽ ፡ የሆነ ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ አዲስ ፡ አጋጣሚ ፡ ነገር ፡ ሆኖ ፡ በመጀመሪያ ፡ ያልተያዙትን ፡ ጭብጦች ፡ እንዳይፈርጥ ፡ ሥረ ፡ ነገሩን ፡ ሳይለቅ ፡ የመጀመሪያውን ፡ መሠረታዊ ፡ ሙግት ፡ ተከትሎ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፹፯ ። ነገርን ፡ በግልጽ ፡ መካድ ፡ ተገቢ ፡ ስለመሆኑ ።

ተከሳሽ ፡ የተከሰሰበትን ፡ ነገር ፡ መካድ ፡ የሚችለው ፡ በከሳሹ ፡

የቀረቡትን ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ በዝርዝርና ፡ በግልጽ ፡ ከዶ ፡ በመቃ ወም ፡ ነው ። እንደዚሁም ፡ ከሳሹ ፡ የከሳሽ ፡ ተከሳሽ ፡ ሆኖ ፡ መልስ ሰጭ ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ የቀረበበትን ፡ ክስ ፡ በዝርዝርና ፡ በግ ልጽ ፡ መካድ ፡ አለበት ። ስለ ፡ ካሣ ፡ ጥያቄ ፡ የቀረበውን ፡ የገን ዘብ ፡ ልክ ፡ በሚመለከት ፡ ጉዳይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ በክሱ ፡ ላይ ፡ የቀረበውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በዝርዝርና ፡ በግልጽ ፡ ያለመካድ ፡ ያልተካደውን ፡ ነገር ፡ በክፈል ፡ ሆነ ፡ በሙሉ ፡ እምኖ ፡ እንደመ ቀበል ፡ ያስቆጥራል ።

ቍ ፡ ፹፬ ። ውልን ፡ ስለመካድ ።

ውል ፡ ጠቀስ ፡ በሆነ ፡ በማናቸውም ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ከተከራካ ሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ውሉን ፡ ቢክድ ፡ በውሉ ፡ ላይ ፡ የተጠቀ ሱትን ፡ ዝርዝር ፡ ነገሮች ፡ ብቻ ፡ እንደካደ ፡ ይቆጠራል ። ስለሆ ነም ፡ የውሉን ፡ ሕጋዊነትና ፡ በሕግ ፡ ፊት ፡ ሊኖረው ፡ የሚችለ ውን ፡ ጸኚነት ፡ እንደካደ ፡ አያስቆጥረውም ።

ቍ ፡ ፹፭ ። በክርክሩ ፡ ላይ ፡ የሚቀርቡትን ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነዶች ፡ ባለዋጋ ነት ፡ ስለማስረዳት ።

ባንድ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ለክርክሩ ፡ ማስረጃ ፡ የሚሆን ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነድ ፡ ማቅረብ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በሰነዱ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ቃል ፡ ሁሉ ፡ በሙሉ ፡ መግለጥ ፡ ሳያስፈልግ ፡ የክርክሩን ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ የያዙትን ፡ ቃላት ፡ ብቻ ፡ ገልብጦ ፡ ማቅረብ ፡ በቂ ፡ ይሆ ናል ። ነገር ፡ ግን ፡ ለጉዳዩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ሰነድ ፡ ትርጉሙ ፡ ወይም ፡ መንፈሱ ፡ አከራካሪ ፡ ወይም ፡ የሚያሻማ ፡ ሲሆን ፡ አከራ ካሪ ፡ የሆነውን ፡ ክፍል ፡ ብቻ ፡ ጠቅሶ ፡ ማቅረብ ፡ ወይም ፡ የጽ ሑፉ ፡ መንፈስና ፡ ትርጉም ፡ በሙሉ ፡ አከራካሪ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ራሱን ፡ ማቅረብ ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፹፮ ። ስለ ፡ አእምሮ ፡ ሁኔታዎች ።

ስላንድ ፡ ክርክር ፡ ጉዳይ ፡ በሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ ወይም ፡ ማመልከቻ ፡ ውስጥ ፡ ተንኰል ፡ ማታለል ፡ የአዋቂ ፡ አጥፊነት ፡ ወይም ፡ የክፉ ፡ ሕሊና ፡ ዝንባሌ ፡ ወይም ፡ የአእምሮ ፡ ጉድለት ፡ ወይም ፡ ሁኔታ ፡ መኖሩን ፡ መግለጽ ፡ አስፈላጊ ፡ ሲሆን ፡ ሁኔታ

ውን ፡ እንጂ ፡ ለዚሁ ፡ መነሻ ፡ የሆነውን ፡ ምክንያትና ፡ አካባቢ ውን ፡ በአቤቱታው ፡ ውስጥ ፡ መግለጽ ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ።

ቍ ፡ ፹፯ ። ማስታወቂያ ፡ ስለመስጠት ።

ማስታወቂያ ፡ የተሰጠበት ፡ ጕዳይና ፡ ዓይነቱ ፡ በዝርዝር ፡ ተገልጾ ፡ ለተላከለት ፡ ሰው ፡ መድረስ ፡ ያለመድረሱ ፡ የሚያከራክር ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ለተላከለት ፡ ሰው ፡ መድረሱን ፡ ማረጋገጥ ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ አመልካቹ ፡ ማስታወቂያውን ፡ ያደረሰ ፡ መሆኑን ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ከገለጸ ፡ በቂ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፹፰ ። በነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ስለሚታወቁ ፡ ውሎችና ፡ ሕጋዊ ፡ ግንኙነቶች ።

(፩) በክሱ ፡ አቤቱታ ፡ ውስጥ ፡ በአካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ብቻ ፡ የተመሠረቱ ፡ ውሎች ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ግንኙነቶች ፡ መኖራቸውን ፡ መግለጽ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ አለ ፡ የሚባለውን ፡ ውል ፡ ወይም ፡ ግንኙነት ፡ በጠቅላላው ፡ መጥቀስ ፡ በቂ ፡ ስለሆነ ፡ ይህ ውል ፡ ወይም ፡ ግንኙነት ፡ የተመሠረተበትን ፡ አካባቢና ፡ ምክንያት ፡ በአቤቱታው ፡ ውስጥ ፡ መዘርዘር ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ እንደተመለከተው ፡ በአካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ከሚመሠረቱ ፡ ውሎችና ፡ ግንኙነቶች ፡ ሌላ ፡ ውል ፡ ጠቀስ ፡ የሆነ ፡ ነገር ፡ አለኝ ፡ የሚል ፡ አመልካች ፡ እነዚህ ፡ ሁኑ ፡ በተጨማሪነት ፡ ወይም ፡ በምትክነት ፡ እየጠቀሰ ፡ መከራከሪያ ፡ ሊያደርጋቸው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፹፱ ። ሕጋዊ ፡ ስለሆኑ ፡ ግምቶች ።

አስቀድሞ ፡ በአንደኛው ፡ ወገን ፡ አቤቱታ ፡ ወይም ፡ ሙግት ፡ በግልጽ ፡ የተካደ ፡ ጕዳይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ አንዱ ፡ ወገን ፡ ተከራካሪ ፡ ሕጋዊ ፡ በሆነ ፡ ግምት ፡ የሚደገፍበትን ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ተገቢ ፡ የሆነበትን ፡ ጕዳይ ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ በአቤቱታው ፡ ውስጥ ፡ መጥቀስ ፡ አይ ገባውም ።

ቍ ፡ ፺ ። ከፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ክርክር ፡ መስመር ፡ ውጭ ፡ ስለመውጣት ።

አቤቱታን ፡ ለማሻሻል ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገ

ኖች ፡ ቀድሞ ፡ ካቀረቡት ፡ ክርክር ፡ ወይም ፡ ጭብጥ ፡ ውጭ ፡ የሆነና ፡ ከቀድሞው ፡ ክርክር ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ የሌለው ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ ለማቅረብ ፡ አይቻልም ።

ጭ ፡ ፯፩ ። አቤቱታን ፡ ስለማሻሻል ።

(፩) ፍርድ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ካገኘው ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ክሳቸውን ፡ እንዲያሻሽሉና ፡ ክርክራቸውን ፡ እንዲለውጡ ፡ ሊፈ ቀድላቸው ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ የዚህ ፡ ዓይነት ፡ መብት ፡ ለተ ከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚሰጠው ፡ የክሱ ፡ መሻሻል ፡ ወይም ፡ የክርክሩ ፡ መለወጥ ፡ ነገሩን ፡ ይበልጥ ፡ የሚያብራራ ፡ ወይም ፡ ትክክለኛ ፡ ፍትሕን ፡ ለመስጠት ፡ የሚረዳ ፡ ሆኖ ፡ በተገመተ ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ይህንንም ፡ በሚፈቅድበት ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ኪሣራ ፡ ለመወሰን ፡ ይችላል ።

(፪) ክሱን ፡ እንዲያሻሽል ፡ የተፈቀደለት ፡ ወገን ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ይህንኑ ፡ ካላቀረበ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጊዜ ፡ ከልቀጠለለት ፡ በቀር ፡ ክሱን ፡ የማሻሻል ፡ ወይም ፡ ሙግቱን ፡ የመለወጥ ፡ መብቱ ፡ ይሰረዝበታል ።

(፫) የማሻሻያው ፡ ማመልከቻ ፡ የክሱን ፡ ወይም ፡ የመከላከያውን ፡ ሁኔታ ፡ የሚያብራራ ፡ ወይም ፡ የቀረበውን ፡ ክርክር ፡ በተሻሻለ ፡ ዓይነት ፡ ገልጾ ፡ የሚያስረዳ ፡ ወይም ፡ ሁኔታውን ፡ በዝርዝር ፡ እገላለጽ ፡ የሚያመለክት ፡ ሆኖ ፡ መቅረብ ፡ የሚገባው ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ከባለጉዳዮቹ ፡ እንደ ኛው ፡ ወገን ፡ ሲያመለክት ፡ ስለኪሣራ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየ ውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ አስፈላጊ ፡ የሆነው ፡ ማሻሻያ ፡ እን ዲቀርብ ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።

(፬) አስፈላጊ ፡ ያልሆኑ ፡ ነገሮች ፡ ወይም ፡ የክርክሩን ፡ አመራር ፡ ሥርዓት ፡ የሚያስጎለሱ ፡ ወይም ፡ ሁከትን ፡ የሚፈጥሩ ፡ ወይም ፡ ለትክክለኛው ፡ ፍትሕ ፡ አሰጣጥ ፡ መሰናክል ፡ ሆነው ፡ የሚገመ ቱት ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ እንዲሻሻሉ ፡ ወይም ፡ ከአቤቱታው ፡ ውስጥ ፡ ወጥሎ ፡ እንዲወጡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

BACK

(፫) የክሱ ፡ መሻሻል ፡ ነገሩን ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ከቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ በላይ ፡ ያደረገው ፡ እንደሆነ ፡ የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይሆን ፡ ጉዳይ ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያስተላልፈዋል ። ጉዳዩ ፡ የቀረበለትም ፡ የበላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የነገሩ ፡ መሰማት ፡ እንዲቀጥል ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፯፪ ፡-አቤቱታን ፡ ስለማረጋገጥ ፡

(፩) ስለማናቸውም ፡ ጉዳይ ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲቀርብ ፡ የሚያዝ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ በአቤቱታ ፡ ማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የተገለጸው ፡ ነገር ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ ወይም ፡ ነገሩን ፡ የሚያውቅ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ በአቤቱታው ፡ ግርጌ ፡ ይህ ፡ የቀረበው ፡ ቃል ፡ እውነት ፡ መሆኑን ፡ ማረጋገጥ ፡ አለበት ።

(፪) አንድ ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ በሚከሰስበት ፡ ወይም ፡ በሚከሰስበት ፡ ጊዜ ፡ በአቤቱታው ፡ ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ የሰፈረው ፡ ቃል ፡ ሁሉ ፡ እውነተኛ ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጠው ፡ የድርጅቱ ፡ ሥራ ፡ መሪ ፡ ዬሬክተር ፡ ዋና ፡ ጸሐፊ ፡ ወይም ፡ ጉዳዩን ፡ ለማረጋገጥ ፡ ተገቢነት ፡ ያለው ፡ ማንኛውም ፡ የድርጅቱ ፡ ሥራ ፡ አመራር ፡ አባል ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ነው ።

(፫) መንግሥት ፡ በሚከሰስበት ፡ ወይም ፡ በሚከሰስበት ፡ ጊዜ ፡ አቤቱታውን ፡ የሚፈርመው ፡ ስለዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ በተለይ ፡ የተወከለው ፡ ወይም ፡ ልዩ ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ ነው ። በጽሑፉ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ቃል ፡ ትክክለኛነት ፡ በማረጋገጥ ፡ የሚፈርመው ፡ ደግሞ ፡ ጉዳዩን ፡ በተለይ ፡ የሚያውቀውና ፡ ስለዚህም ፡ የተለየ ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ የክፍል ፡ አለፊ ፡ ነው ።

(፬) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፸፬ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ በሽርክና ፡ በተቋቋመ ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ ስም ፡ ክስ ፡ ሲቀርብ ፡ የአቤቱታውን ፡ ጽሑፍ ፡ ትክክለኛነት ፡ የሚያረጋግጠው ፡ በተለይ ፡ ጉዳዩን ፡ የሚያውቀውና ፡ ስለዚህም ፡ ልዩ ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ከሽረኮቹ ፡ አንዱ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፯፫ ፡-አቤቱታን ፡ ስለመፈረም ፡

ማንኛውም ፡ አቤቱታ ፡ በዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ ወይም ፡ በጠበ

ቃው ፡ መፈረም ፡ አለበት ። ዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ አቤቱታውን ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ ምክንያት ፡ ለመፈረም ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ስለ ፡ ዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ ሆኖ ፡ ሊከስ ፡ ወይም ፡ ሊከሰስ ፡ የሚችል ፡ ወይም ፡ በስሙ ፡ ለመፈረም ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ መፈረም ፡ አለበት ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ፡

ስ ለ ፡ መ ጥ ሪ ያ ።

ክፍል ፡ ፩ ፡- መጥሪያን ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለመቀበልና ፡ ለተጠሪው ፡ ስለመስጠት ፡

ቍ ፡ ፺፩ ፡-መጥሪያን ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለማስወጣት ፡

(፩) አንድ ፡ ክስ ፡ በሚገባ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ የጉዳዩ ፡ አፈጻጸም ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲመራ ፡ የሚያደርግ ፡ ተቃራኒ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፺፱፴፰ ፡ እና ፡ ፺፱፴፱ ፡ በተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ እንዲቀርብ ፡ ለተከሳሹ ፡ መጥሪያ ፡ ይላክለታል ። ስለሆነም ፡ የክሱ ፡ አቤቱታ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ ወዲያውኑ ፡ ተከሳሹ ፡ ቀርቦ ፡ የተከሰሰበትን ፡ ነገር ፡ በሙሉ ፡ ያመነ ፡ እንደሆነ ፡ የተባለውን ፡ መጥሪያ ፡ መላክ ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ።

(፪) በቍጥር ፡ ፺፱፴፰ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተከሳሹ ፡ በሚሰጠው ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ ይጠቅመኛል ፡ ሲል ፡ የዘረዘራቸውን ፡ ሰነዶች ፡ ሁሉ ፡ ይዞ ፡ እንዲቀርብ ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጠዋል ።

(፫) ማንኛውም ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ ቍጥር ፡ ፪ ፡ ሰንጠረዥ ፡ ተብሎ ፡ በተያያዘው ፡ ፎርም ፡ ዓይነት ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ጸኖው ፡ ወይም ፡ ፌዝስትራሩ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ ይታተማል ።

BACK

ቍ ፡ ፺፩ ። የመጥሪያው ፡ ትእዛዝ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ለተከሳሽ ፡ የሚላከውን ፡ መጥሪያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዘዘው ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ። ይህም ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ መጥሪያ ፡ ሰጭ ፡ ተብሎ ፡ ይጠራል ።

(፪) የአሰጣጡ ፡ ሥርዓት ፡ በሌላ ፡ አኳሃን ፡ እንዲፈጸም ፡ ካልተወሰነ ፡ በቀር ፡ ተከሳሾቹ ፡ ብዙ ፡ በሆኑ ፡ ጊዜ ፡ መጥሪያው ፡ ለእያንዳንዳቸው ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ይታዘዛል ።

(፫) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የሚቻል ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ መጥሪያው ፡ የሚሰጠው ፡ ለተከሳሹ ፡ ለራሱ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፺፪ ። መጥሪያን ፡ ለነገረ ፡ ፈጁ ፡ ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

(፩) ተከሳሹ ፡ መጥሪያውን ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ወኪል ፡ ያለው ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፡ መጥሪያው ፡ ለወኪሉ ፡ ይሰጣል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ለተከሳሹ ፡ እንደደረሰው ፡ ይቆጠራል ። ስለሆነም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፷፩ ፡ እና ፡ ፷፪ ፡ በተገለጹት ፡ ሁኔታዎች ፡ መጥሪያ ፡ የሚቀበል ፡ ወኪል ፡ ወይም ፡ ነገረፈጅ ፡ ያልተወከለ ፡ ወይም ፡ ያልተሾመ ፡ እንደሆነ ፡ መጥሪያው ፡ የሚሰጠው ፡ ተከሳሹ ፡ የሙር ፡ ሠራዊት ፡ አባል ፡ ሲሆን ፡ ለክፍሉ ፡ ዋና ፡ አዛዥ ፡ እስረኛ ፡ ሲሆን ፡ ደግሞ ፡ ለወሕኒ ፡ ቤቱ ፡ አዛዥ ፡ ነው ።

(፪) መጥሪያውን ፡ ለተከሳሽ ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ ጠበቃ በራሱ ፡ እጅ ፡ ወይም ፡ ቢሮአቸው ፡ በማስቀመጥ ፡ መስጠት ፡ ይቻላል ፡ ይህም ፡ ሲሆን ፡ መጥሪያው ፡ ለተከሳሹ ፡ ለራሱ ፡ እንደደረሰው ፡ ወይም ፡ መድረሱን ፡ እንዳወቀው ፡ ይቆጠራል ።

(፫) ተከሳሹ ፡ መንግሥት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ መጥሪያው ፡ ስለ ፡ መንግሥት ፡ ሆኖ ፡ እንዲከራከር ፡ ለተወከለው ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ ለመሥሪ ፡ መገኛ ፡ ቤት ፡ ቢቱ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፺፫ ። መጥሪያን ፡ ለንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

ከሱ ፡ የሚቀርበው ፡ በንግድ ፡ ድርጅት ፡ ላይ ፡ ሲሆን ፡ የመጥ

ሪያው ፡ አሰጣጥ ፡ ሁኔታ ፡ በሚከተለው ፡ ዓይነት ፡ ይፈጸማል ።

(ሀ) የተከሰሰው ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ መጥሪያ ውን ፡ ለዋና ፡ ጸሐፊው ፡ ወይም ፡ ከኩባንያው ፡ ዴሬክተሮች ፡ ላንዱ ፡ ወይም ፡ ከድርጅቱ ፡ ሹማምቶች ፡ ላንዱ ፡ በመስጠት ፡

(ለ) ተከሳሹ ፡ ድርጅት ፡ የተመዘገበ ፡ አድራሻ ፡ ያለው ፡ ሲሆን ፡ መጥሪያውን ፡ በፖስታ ፡ በመላክ ፡ ወይም ፡ ለመሥሪ ቤቱ ፡ ወስዶ ፡ በመስጠት ፡ ወይም ፡ የታወቀ ፡ አድራሻ ፡ የሌለው ፡ ሲሆን ፡ ድርጅቱ ፡ ለዘወትሩ ፡ የንግድ ፡ ሥራውን ፡ በሚያከናው ንበት ፡ ሥፍራ ፡ በመላክ ፡ ወይም ፡ በመስጠት ።

ቍ ፡ ፯፮ ። መጥሪያን ፡ ሽሪክ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

(፩) ብዙ ፡ የንግድ ፡ ሽሪኮች ፡ በሽርክና ፡ ባቋቋሙት ፡ የንግድ ፡ ድርጅታቸው ፡ ስም ፡ ሲከሰሱ ፡ መጥሪያው ፡ ከሽሪኮቹ ፡ ላንዱ ፡ ወይም ፡ ካንድ ፡ በላይ ፡ ለሆኑት ፡ እንዲደርስ ፡ ይደረጋል ፡ ወይም ፡ ድርጅቱ ፡ ዋነኛ ፡ ሥራውን ፡ በሚያካሔድበት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ላለው ፡ መሥሪያ ፡ ቤቱ ፡ ይላካል ። መጥሪያው ፡ በሚላክበት ፡ ጊዜ ፡ የንግዱ ፡ ሥራ ፡ መሪ ፡ ለሆነው ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ ድርጅቱን ፡ በበላይ ፡ ተቆጣጣሪነት ፡ ለሚመራው ፡ ሰው ፡ ይሰጣል ። በዚህ ፡ ዓይነት ፡ የተሰጠውም ፡ መጥሪያ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ላሉትም ፡ ሆነ ፡ ለሌሉት ፡ ሽሪኮች ፡ እንደደረሳቸው ፡ ይቆጠራል ።

(፪) ከሱ ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ የሽርክናው ፡ ድርጅት ፡ የፈረሰ ፡ መሆኑን ፡ ከሳሽ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ መጥሪያው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ለሚገኙትና ፡ በአላፊነቱ ፡ ለሚጠየቁት ፡ ሽሪኮች ፡ ሁሉ ፡ ይሰጣል ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ላንድ ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ አባል ፡ መጥሪያ ፡ ሲሰጥ ፡ መጥሪያው ፡ የተሰጠው ፡ በሽርክናው ፡ በአባልነቱ ፡ በሥራ ፡ አስኪያጅነቱ ፡ ወይም ፡ በበላይ ፡ ተቆጣጣሪነቱ ፡ ምክንያት ፡ መሆኑ ፡ ለተቀባዩ ፡ በጽሑፍ ፡ እንዲገለጽለት ፡ ያስፈልጋል ።

ይህ ፡ ተለይቶ ፡ ያልተገለጸ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ መጥሪያው ፡ የተሰጠው ፡ በሽርክናው ፡ ብቻ ፡ እንደሆነ ፡ ይቆጠራል ።

BACK

ቍ ፡ ፺፱ ። በወኪል ፡ አማካይነት ፡ ለሚነገድ ፡ ተከሳሽ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

(፩) የመጥሪያው ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የግዛት ፡ ሥልጣን ፡ ከሚደርስበት ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ የሚኖር ፡ ሰው ፡ በዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ የሚነገድ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ሥራ ፡ የሚያካሄድ ፡ ሲሆን ፡ ለሚቀርብበት ፡ ክስ ፡ የሚላከው ፡ መጥሪያ ፡ ክሱ ፡ በቀረበበት ፡ ጊዜ ፡ የመጥሪያውን ፡ ትእዛዝ ፡ በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የግዛት ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ለሚገኘው ፡ ወኪሉ ፡ ወይም ፡ ለሥራ ፡ አስኪያጁ ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ለራሱ ፡ እንደተሰጠው ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

(፪) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ ለተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ አፈጻጸም ፡ የመርከብ ፡ አዛዥ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ የመርከቡ ፡ ባለቤት ፡ ወይም ፡ የመርከቡ ፡ ተከራይ ፡ ወኪል ፡ እንደሆነ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፻ ። በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ በሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ለንብረቱ ፡ ወኪል ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

ክሱ ፡ የሚቀርበው ፡ በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ስለደረሰው ፡ ጉዳት ፡ ካሣ ፡ ለመጠየቅ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ መጥሪያውን ፡ ለመስጠት ፡ ሲሆን ፡ የንብረቱ ፡ ጠባቂ ፡ ለሆነ ፡ ወይም ፡ በዚሁ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ለሚገኝ ፡ ሰው ፡ መስጠት ፡ በቂ ፡ ይሆናል ። በዚህ ፡ ዓይነትም ፡ የተሰጠው ፡ መጥሪያ ፡ ለባለንብረቱ ፡ እንደደረሰው ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፻፩ ። መጥሪያን ፡ ለተከሳሽ ፡ ቤተሰቦች ፡ ስለመስጠት ።

ስለግናቸውም ፡ ክስ ፡ የተላከውን ፡ መጥሪያ ፡ ለተከሳሹ ፡ ለራሱ ፡ ለመስጠት ፡ ተከሳሹን ፡ ለማግኘት ፡ ያልተቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ተቀባይ ፡ የሚሆን ፡ ወኪል ፡ የሌለው ፡ ሲሆን ፡ አብሮት ፡ ከሚኖረው ፡ አካለ ፡ መጠን ፡ ከደረሰ ፡ ቤተሰቡ ፡ ላንዱ ፡ መስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፪ ። መጥሪያ ፡ የተቀበለ ፡ ሰው ፡ ደረሰኝ ፡ መፈረም ፡ የሚገባው ፡ ስለመሆኑ ።

መጥሪያ ፡ ሰጭው ፡ ለተከሳሹ ፡ ለነገረ ፡ ፈጁ ፡ ለወኪሉ ፡ ለአ

ንደራሴው ፡ ወይም ፡ ለመቀበል ፡ እግባብ ፡ ላለው ፡ ሰው ፡ መጥ
ሪያውን ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ተቀባዩ ፡ የደረሰው ፡ መሆኑን ፡
ለማረጋገጥ ፡ በዋናው ፡ ግልባጭ ፡ ላይ ፡ መተማመኛ ፡ መፈረም ፡
አለበት ።

ቍ ፡ ፻፫ ። ተከሳሽ ፡ መጥሪያ ፡ ለመቀበል ፡ እምቢተኛ ፡ ስለመሆኑ ፡ ወይም ስላለመገኘቱ ።

ተከሣሹ ፡ ወይም ፡ ወኪሉ ፡ ወይም ፡ እንደራሴው ፡ ወይም ፡
ስለርሱ ፡ ሆኖ ፡ መጥሪያ ፡ መቀበል ፡ የሚገባው ፡ ማናቸውም ፡
ሰው ፡ መጥሪያ ፡ የደረሰው ፡ ስለመሆኑ ፡ ማረጋገጫ ፡ ደረሰኝ ፡
ለመፈረም ፡ እምቢተኛ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ መጥሪያ ፡ ሰጭው ፡
ተገቢውን ፡ ፍለጋ ፡ አድርጎ ፡ ተቀባዩን ፡ ለማግኘት ፡ ያልቻለ ፡
ሲሆን ፡ ወይም ፡ ተቀባይ ፡ ወኪል ፡ ወይም ፡ መቀበል ፡ የሚገባው ፡
ሌላ ፡ ሰው ፡ የሌለው ፡ መሆኑን ፡ ሲያስታውቁ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡
የታዘዘው ፡ መጥሪያ ፡ ሰጭ ፡ ወይም ፡ ባለጉዳዩ ፡ መጥሪያውን ፡
ለመስጠት ፡ ያልቻሉበትን ፡ ምክንያት ፡ በመሐላ ፡ ቃላቸው ፡ አረ
ጋግጠው ፡ መጥሪያውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይመልሳሉ ። ይህ ፡
ሁኔታ ፡ ሲያጋጥም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፭ የተመለከተው ፡
ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ። እንዲሁም ፡ መጥሪያ ፡ ተልኮለት ፡
ለመቀበል ፡ ፈቃደኛ ፡ ያለመሆኑ ፡ ወይም ፡ ደረሰኝ ፡ ለመስጠት ፡
እምቢተኛነቱ ፡ በመሐላ ፡ በተሰጠ ፡ ቃል ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደ
ሆነ ፡ እንደደረሰው ፡ ተቆጥሮ ፡ በሌለበት ፡ ክርክሩ ፡ እንዲቀጥል ፡
ይደረጋል ።

ቍ ፡ ፻፬ ። መጥሪያው ፡ የተሰጠበትን ፡ ሁኔታና ፡ ጊዜ ፡ ስለማረጋገጥ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፪ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡
ስለማናቸውም ፡ ጉዳይ ፡ መጥሪያ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ መጥሪያ ፡
ሰጭው ፡ በዋናው ፡ መጥሪያ ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ ከዚሁ ፡ ጋር ፡ በሚ
ያያዝ ፡ ሌላ ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ መጥሪያውን ፡ የሰጠበትን ፡ ጊዜና ፡
ሁኔታ ፡ የተቀባዩን ፡ ሥም ፡ ሲቀበል ፡ የነበሩትን ፡ ምስክሮች ፡
ስም ፡ በዝርዝር ፡ ጽፎ ፡ ተቀባዩ ፡ ከፈረመበት ፡ ዋና ፡ ኮፒ ፡ ጋር ፡
በማያያዝ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መልሶ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፭ ። በምትክ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

(፩) ተከሳሹ ፡ መጥሪያ ፡ እንዳይደርሰው ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ የተሸሸገ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ መጥሪያው ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በደንበኛው ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ እንዳይደርስ ፡ መሰናክል ፡ ያደረገ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ መጥሪያው ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ቅጥር ፡ ግቢ ፡ ውስጥ ፡ ግልጽ ፡ በሆነ ፡ ሥፍራ ፡ ላይ ፡ እንዲለጠፍ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ የታወቀ ፡ መኖሪያ ፡ ቤት ፡ ያለው ፡ ወይም ፡ በመጨረሻው ፡ ጊዜ ፡ ይኖርበት ፡ የነበረው ፡ ሥፍራ ፡ ሲታወቅ ፡ ወይም ፡ የሚሠራበት ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ሥራውን ፡ የሚያከናውንበት ፡ ሥፍራ ፡ የታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ግልጽ ፡ በሆነ ፡ ሥፍራ ፡ በመለጠፍ ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፮ እና ፡ ፻፯ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ በጋዜጣ ፡ ማስታወቂያ ፡ አማካይነት ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ በታየው ፡ ዘዴ ፡ ተከሳሹ ፡ መጠራቱን ፡ እንዲያውቀው ፡ ያደርጋል ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፫ እንደተነገረው ፡ መጥሪያው ፡ ሳይሰጥ ፡ የተመለሰ ፡ እንደሆነ ፡ በከሳሹ ፡ አመልካችነት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አዲስ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸም ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ መጥሪያው ፡ ሳይሰጥ ፡ በተመለሰ ፡ በ፫ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ከሳሹ ፡ ሳያመለክት ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፷ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ችሎቱ ፡ ክሱን ፡ የተረጋገጠ ፡ ይሆናል ።

(፫) ለተከሳሹ ፡ ሳይሆን ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ለተከሳሹ ፡ ምትክ ፡ የተሰጠ ፡ መጥሪያ ፡ ለራሱ ፡ እንደተሰጠ ፡ ይቆጠራል ።

(፬) መጥሪያው ፡ በምትክ ፡ እንዲሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ ተከሳሹ ፡ የሚቀርብበትን ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ወስኖ ፡ ያስታውቃል ።

ቍ ፡ ፻፮ ። በፖስታ ፡ ስለሚላክ ፡ መጥሪያ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከሚፈጸመው ፡ የመጥሪያ ፡ አሰጣጥ ፡ ሥርዓት ፡ በቀር ፡

በተጨማሪም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መጥሪያው ፡ ተከሳሹ ፡ ወይም ፡ ስለርሱ ፡ ሆኖ ፡ መቀበል ፡ የሚገባው ፡ ወኪሉ ፡ በሚኖርበት ፡ መደበኛ ፡ መኖሪያ ፡ ቦታ ፡ ወይም ፡ ለጥቅሙ ፡ በሚሠራበት ፡ ቦታ ፡ በአደራ ፡ ፖስታ ፡ አማካይነት ፡ እዓዲላክ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ዓይነት ፡ የሚላክው ፡ ለዋናው ፡ መጥሪያ ፡ ተጨማሪ ፡ ወይም ፡ መጥሪያው ፡ ራሱ ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ።

(፪) መጥሪያው ፡ የደረሰ ፡ መሆኑን ፡ ዋናው ፡ ተከሳሽ ፡ ወይም ፡ ወኪሉ ፡ በፊርማቸው ፡ ሲያረጋግጡ ፡ ወይም ፡ ለመቀበል ፡ ፈቃደኛ ፡ ያለመሆናቸውን ፡ ፖስታ ፡ ቤቱ ፡ በጽሑፍ ፡ ሲያስታውቅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መጥሪያው ፡ እንደደረሳቸው ፡ ሊቆጥረው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፱፮ ። በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ለሚኖር ፡ ተከሳሽ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

(፩) ተከሳሹ ፡ የሚኖረው ፡ የመጥሪያውን ፡ ትእዛዝ ፡ ከሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ መጥሪያው ፡ ተከሳሹ ፡ በሚኖርበት ፡ ሥራ ፡ በሚያከናውንበት ፡ ወይም ፡ በሚነግድበት ፡ ቦታ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በፖስታ ፡ ወይም ፡ በላኪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሠራተኛ ፡ አማካይነት ፡ ይላካል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ መጥሪያው ፡ የተላከለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመጥሪያውን ፡ ትእዛዝ ፡ ራሱ ፡ እንደሰጠ ፡ አድርጎ ፡ ለተከሳሹ ፡ ማድረሱን ፡ ለላኪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በጽሑፍ ፡ ያረጋግጥለታል ። ስለ ፡ መጥሪያው ፡ አሰጣጥ ፡ የወሰደው ፡ እርምጃ ፡ ወይም ፡ ያዘጋጀው ፡ ቫውቸር ፡ ሲኖር ፡ ይህንኑ ፡ በማያያዝ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይልክለታል ።

ቍ ፡ ፱፯ ። ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ ለሚኖር ፡ ተከሳሽ ፡ ስለሚላክ ፡ መጥሪያ ።

ተከሣሹ ፡ የሚኖረው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ ሆኖ ፡ መጥሪያ ፡ የሚቀበል ፡ ወኪል ፡ የሌለው ፡ እንደሆነና ፡ ያለበት ፡ አድራሻ ፡ ሲታወቅ ፡ መጥሪያው ፡ በተከሳሹ ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡ ተጽፎ ለሚገኝበት ፡ አገር ፡ በፖስታ ፡ ይላካል ። መኖሪያውና ፡ አድራ

BACK

ሻው ፡ ያልታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ግን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ በሚታተም ፡ ጋዜጣ ፡ ላይ ፡ የመጥሪያ ፡ ማስታወቂያ ፡ ሊወጣ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፱ ። ለመንግሥት ፡ ወይም ፡ ለኩባንያ ፡ ሠራተኞች ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

ተከሣሹ ፡ የመንግሥት ፡ ወይም ፡ የኩባንያ ፡ ሠራተኛ ፡ ሲሆን ፡ መጥሪያውን ፡ ተከሳሹ ፡ ለሚሠራበት ፡ የመንግሥት ፡ ወይም ፡ የግል ፡ ድርጅት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ መላክ ፡ ለአስጣሙ ፡ ምቾት ፡ የሚጠቅም ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ተከሳሹ ፡ ለሚሠራበት ፡ ድርጅት ፡ የክፍል ፡ አላፊ ፡ ለሆነው ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ እንዲላክ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ዓይነት ፡ የሚላከውም ፡ መጥሪያ ፡ ለተከሳሹ ፡ ሊደርስ ፡ ከሚገባው ፡ ግልባጭ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፲ ። መጥሪያን ፡ ለተከሳሽ ፡ እንዲሰጥ ፡ የታዘዘ ፡ ሰው ፡ ስላሉበት ፡ ግዴ ፡ ዎች ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፯ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) ወይም ፡ ፻፱ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ማናቸውንም ፡ ዓይነት ፡ መጥሪያ ፡ እንዲሰጥ ፡ የታዘዘ ፡ ወይም ፡ የተላከለት ፡ ሰው ፡ ባለ ፡ አድራሻውን ፡ ለማግኘት ፡ የሚችል ፡ በሚሆንበት ፡ መጠን ፡ መጥሪያውን ፡ የመስጠት ፡ ግዴታ ፡ አለበት ። ይህንንም ፡ ለተጠሪው ፡ ስለማድረሱ ፡ ተቀባዩ ፡ የፈረመበትን ፡ ደረሰኝና ፡ ራሱም ፡ ያረጋገጠበትን ፡ ለላኪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲመልስ ፡ መጥሪያው ፡ ለተከሳሹ ፡ እንደደረሰ ፡ ይቆጠራል ።

(፪) በማንኛውም ፡ ምክንያት ፡ መጥሪያውን ፡ ለባለ ፡ ሑድራሻው ፡ ለመስጠት ፡ የማያስችል ፡ ሙሰናክል ፡ የደረሰበት ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ምክንያትና ፡ ለማድረስ ፡ ያደረገውን ፡ ሙከራ ፡ የወሰደውን ፡ እርምጃ ፡ ከሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ ጋር ፡ አያይዞ ፡ ዋናውን ፡ መጥሪያ ፡ ለላኪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይመልሳል ። እነዚህም ፡ ጽሑፎች ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲደርሱ ፡ መጥሪያውን ፡ ለተከሳሹ ፡ መስጠት ፡ ላለመቻሉ ፡ በቂ ፡ ማስረጃ ፡ ይሆናል ።

ክ ፍ ል ፪ ።

ስለ ምስክሮች አጠራርና አቀራረብ ።

ቍ ፲፲፩ ። መጥሪያን ከፍርድ ቤት ስለመቀበል ።

ቃላቸውን በምስክርነት እንዲሰጡ ወይም የጽሑፍ ማስረጃ እንዲያቀርቡ ለተቆጠሩ ሰዎች በዚህ ሕግ በቍ ፻፻፸፱ እና ፻፻፸፩ በተነገሩት ድንጋጌዎች መሠረት ፍርድ ቤቱ መጥሪያ እንዲሰጣቸው ለማዘዝ ይችላል ። ስለሆነም በእቤቱታው ወይም በመከላከያው ጽሑፍ ላይ አስረጂ ምስክሮች ናቸው ብሎ ስማቸው የተገለጸውን ሰዎች ከፍርድ ቤቱ መጥሪያ ሳይጠይቅ አመልካቹ ወጎ ሊያቀርባቸው ይችላል ።

ቍ ፲፲፪ ። ለምስክሮች ስለሚከፈል ወጭ ።

(፩) ምስክር እንዲጠራለት ለፍርድ ቤት የሚያመለክት ተከራካሪ ሁሉ የመጥሪያውን ትእዛዝ ከመቀበሉ በፊት ፍርድ ቤቱ በወሰነው ልክ ለምስክሮች መጓጓዣና ለሌላም የቀን ወጭ የሚሆን ገንዘብ እንዲያስቀምጥ ይገደዳል ።

(፪) ለምስክርነት የሚጠራው ሰው በልዩ ሞያ ረገድ የሚሰጠው ማስረጃ ያለ እንደሆነ ከዚህ በላይ ባለው ንዑስ ቍጥር በተነገረው መሠረት ሊከፈለው ከሚገባው ወጭም በቀር በማስረጃነት የሚያቀርበውን ጉዳይ ከፍተኛነት ሥራው የሚፈጅበትን ጊዜ የልዩ ሞያው ምርመራ አፈጻጸም የሚጠይቀውን የሥራ ድካም በማመዛዘን ተጨማሪ አበል እንዲከፈለው ፍርድ ቤቱ ለማዘዝ ይችላል ።

(፫) ለምስክሮቹ ወጭ እንዲሆን ተቀማጭ የሚሆነው ገንዘብ ፍርድ ቤቱ ባዘዘው ሁኔታና ጊዜ ይከፈላል ።

ቍ ፲፲፫ ። ተቀማጭ የሆነው ገንዘብ የማይበቃ ሲሆን ስለሚታዘዝ ተጨማሪ ሂሳብ ።

(፩) የተቀመጠው ገንዘብ ለምስክሮቹ ወይም ለልዩ አዋ

ቂው ፡ አበል ፡ የማይበቃ ፡ ሆኖ ፡ በተገመተ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቂ ፡ ይሆናል ፡ ብሎ ፡ የሚገምተውን ፡ የውጭ ፡ ልክ ፡ ከመሰነ ፡ በኋላ ፡ ተጨማሪው ፡ ገንዘብ ፡ ለምስክሮቹ ፡ ወይም ፡ ለልዩ ፡ አዋ ቂው ፡ እንዲከፈል ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ምስክሩ ፡ እንዲቀርብ ፡ ከተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ የበለጠ ፡ ጊዜ ፡ እንዲቆይ ፡ አስፈላጊ ፡ ሲሆን ፡ ለሚቆይበት ፡ ጊዜ ፡ የሚገ ባውን ፡ ውጭ ፡ ገምቶ ፡ በተጨማሪነት ፡ እንዲከፈለው ፡ ያዝለ ታል ።

(፫) አስመስካሪው ፡ ወገን ፡ እንዲከፍል ፡ የተወሰነበትን ፡ ውጭ ፡ ለመክፈል ፡ ፈቃደኛ ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የእም ምቢተኛው ፡ የሚንቀሳቀስና ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ተሸጦ ፡ እንዲከፈል ፡ ወይም ፡ የተጠራው ፡ ምስክር ፡ ቃሉን ፡ ሳይሰጥ ፡ እንዲሰናበት ፡ ወይም ፡ ሁለቱንም ፡ አጣምሮ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስ ጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፲፩ ። በመጥሪያው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ጉዳዮች ።

(፩) የምስክርነት ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ በእጁ ፡ ይገኛል ፡ የተ ባለውን ፡ የጽሑፍ ፡ አስረጂ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ለሚጠራ ፡ ሰው ፡ የሚጻፈው ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ የተጠራበት ፡ ምክንያት ፡ የሚ ቀርብበት ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፡ ሥፍራው ፡ የተጠራው ፡ ለምስክርነት ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ለማቅረብ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ሁለቱም ፡ ጉዳይ ፡ መሆኑ ፡ ተለይቶ ፡ ይጻፍበታል ።

(፪) ተጠሪው ፡ የሚያቀርበው ፡ የተለየ ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ሲሆን ፡ ተፈላጊ ፡ የሆነው ፡ ጽሑፍ ፡ ዓይነት ፡ በዝርዝር ፡ ተገልጾ ፡ ይጻፍለታል ።

ቍ ፡ ፻፲፪ ። የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ።

የምስክርነት ፡ ቃል ፡ ለመስጠት ፡ ሳይሆን ፡ የተለየ ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ የደረሰው ፡ ሰው ፡ ተፈላጊው ፡ ማስረጃ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲደርስ ፡ ካደረገ ፡ ራሱም ፡ ባይቀርብ ፡ ጥሪውን ፡ አክብሮ ፡ እንደቀረበ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፻፲፮ ። ስለ ፡ መጥሪያው ፡ አሰጣጥ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፲፭ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደ ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ለምስክር ፡ የሚሰጥ ፡ መጥሪያ ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ መጀመሪያ ፡ ክፍል ፡ ለተከሳሾች ፡ መጥሪያ ፡ ስለ ፡ መስጠት ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ። ስለሆነም ፡ ከቍጥር ፡ ፻፫ ፡ እስከ ፡ ፻፰ ፡ ከተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ በቀር ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ ከላይ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፻፲፯ ። መጥሪያ ፡ ለመስጠት ፡ ስለ ፡ ተወሰነ ፡ ጊዜ ።

ለምስክር ፡ የሚላክ ፡ ማናቸውም ፡ መጥሪያ ፡ ተጠሪው ፡ እንዲቀርብ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ለመድረስ ፡ እንዲችል ፡ ለመጓጓዣና ፡ አስፈላጊውን ፡ መሰናዳት ፡ ለማድረግ ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በሚገመት ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ እንዲደርሰው ፡ ማድረግ ፡ ተገቢ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፻፲፰ ። የጥሪን ፡ ትእዛዝ ፡ ስለማያከብሩ ፡ ምስክሮች ።

(፩) የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የጥሪ ፡ ትእዛዝ ፡ የተላከለት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ትእዛዙን ፡ ሳይፈጽም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስቀድሞ ፡ የተላከለት ፡ ጥሪ ፡ መድረሱን ፡ ያረጋግጣል ።

(፪) እንዲቀርብ ፡ የተፈለገው ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ለጉዳዩ ፡ አወሳሰን ፡ ጠቃሚ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፤

(ሀ) የተላከው ፡ መጥሪያ ፡ ለባለ ፡ እድራሻው ፡ በሚገባ ፡ ያልደረሰው ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያረጋገጠ ፡ ሲሆን ፡ ባለጉዳዩ ፡ ተገቢውን ፡ ኪሣራ ፡ ከፍሎ ፡ ሌላ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲወሰድ ፡ ያዝለታል ።

(ለ) መጥሪያው ፡ ደርሶት ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረው ፡ በሕግ ፡ በማይደገፍ ፡ ወይም ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ እንዳይደርሰው ፡ ሆን ፡ ብሎ ፡ መሰወሩን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ተጠሪው ፡ ተገዶ ፡ ወይም ፡ ታስሮ ፡ እንዲቀርብ ፡ ያደርጋል ።

BACK

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፤ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፵፪ ፡ የተመለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ የሚነካ ፡ አይደለም ።

ቍ ፡ ፻፲፱ ። የምስክርነት ፡ ቃልን ፡ መስጠትና ፡ የተጠየቀውን ፡ ማስረጃ ፡ ማቅረብ ፡ ግዴታ ፡ ስለመሆኑ ፤

የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ የደረሰው ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፤ በጥሪው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮና ፡ ሥፍራ ፡ ቀርቦ ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ሲታዘዝ ፡ ራሱ ፡ ማስረጃውን ፡ ይዞ ፡ የመቅረብ ፡ ወይም ፡ ተፈላጊው ፡ ማስረጃ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲደርስ ፡ የማድረግ ፡ ግዴታ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፳ ። ምስክርን ፡ ስለማሰናበት ፤

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፡ ለምስክርነት ፡ ተጠርቶ ፡ የቀረበ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ በጉዳዩ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ በሚወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ሁሉ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ተገቢውን ፡ የምስክር ፡ ኪሣራና ፡ አበል ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ አስይዞ ፡ ለምስክርነት ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ለማቅረብ ፡ የተጠራው ፡ ሰው ፡ ለጉዳዩ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡ እንዲቆይለት ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፡ ምስክሩ ፡ በየተወሰነው ፡ ቀጠሮ ፡ እንዲቀርብ ፡ በማስጠንቀቅ ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ ቢታየው ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ በመቀበል ፡ እንዲቆይ ፡ ሊያዘው ፡ ይችላል ። ዋስትና ፡ ለመስጠት ፡ ያልቻለ ፡ ወይም ፡ ፈቃደኛ ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቆይ ፡ ያደርገዋል ።

(፫) የተሰጠውን ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ አክብሮ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ክፍል ፡ (፩) የተነገረውን ፡ ውሳኔ ፡ ባለመጠበቅ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተለይቶ ፡ የሔደ ፡ እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፲፯ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ይፈጸምበታል ፡

ቍ ፡ ፻፳፩ ። የምስክርነት ፡ ቃልን ፡ ለመስጠት ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃን ፡ ለማቅረብ ፡ ስላለመቻል ።

እንድ ፡ ሰው ፡ የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ የጽ

ሐፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ በመገደድ ፡ ታስሮ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ እንደኛው ፡ ወገን ፡ በቀነ ቀጠሮው ፡ ሳይቀርቡ ፡ ወይም ፡ ሳይቀርብ ፡ በመቀረቱ ፡ የተፈለገ በትን ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ ለመስጠት ፡ ወይም ፡ ማስረጃውን ፡ ለማቅረብ ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወደፊት ፡ ለተወሰ ነው ፡ ቀጠሮ ፡ እንዲቀርብ ፡ ዋስ ፡ አስጠርቶ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ መ ያዣ ፡ ሰጥቶ ፡ እንዲሰናበት ፡ ወይም ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ሲታየው ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቆይ ፡ ለማዘዝ ፡ እችላል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፫ ፡

የፍርድ ፡ ቤት ፡ እንደራሴ ፡ ሆኖ ፡ ስለሚወከል ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ።

ቍ ፡ ፻፳፪ ። መሠረቱ ።

በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተገለጹት ፡ ምክንያቶች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ራሱ ፡ ምስክር ፡ ለመስማት ፡ ወይም ፡ በዚሁ ፡ ምዕራፍ ፡ በ፫ኛው ፡ ክፍል ፡ እንደተነገረው ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ሌላ ፡ እር ምጃ ፡ ራሱ ፡ ለመውሰድ ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ስለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሆኖ ፡ አስፈላጊውን ፡ ጉዳይ ፡ በሥፍራው ፡ ላይ ፡ የሚያከናውን ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ መርጦ ፡ ለመሾም ፡ ይችላል ። ተፈላጊው ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ምስክር ፡ የሚገኘው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ለባለ ፡ ሥልጣኑ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የጥያቄ ፡ ደብዳቤ ፡ ይጽ ፋል ። ምትክ ፡ ለሚሆነው ፡ ሰው ፡ ወጪም ፡ ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የእንደራሴነት ፡ ሥልጣን ፡ ሲሰጥ ፡ የተሾረጠው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለወካዩ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ እንደራሴ ፡ ዳኛ ፡ ሆኖ ፡ በተሰጠው ፡ ሥልጣን ፡ መሠረት ፡ ይሠራል ።

ቍ ፡ ፻፳፫ ። ለምትክ ፡ ዳኞች ፡ የሚከፈለውን ፡ አበል ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለማስያዝ ፡

(፩) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በ፪ኛው ፡ ክፍል ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መ ሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ከመሾሙ ፡ በፊት ፡ ዳኛ ፡ እንዲሾምለት ፡ የሚጠይቀው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ለሥራው ፡ አፈ ጻጸም ፡ አስፈላጊ ፡ የሆነውን ፡ ወጭ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በወሰነው ፡

BACK

ጊዜ ፡ እንዲያስቀምጥ ፡ ይታዘዛል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ምዕራፍ ፡ በ፫ኛው ፡ ክፍል ፡ በወሰነው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባንደኛው ፡ አመልካችነት ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ሲሾም ፡ በቀጥር ፡ ፪፲፪ ፡ የተመለከተው ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፪፷፬ ። ስለምትክ ፡ ዳኞች ፡ ሥልጣን ።

ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ እንደራሴ ፡ ሆነው ፡ በምትክነት ፡ እንዲሠሩ ፡ የታዘዙ ፡ ዳኞች ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን ፡ ለማከናወን ፡ ሥልጣን ፡ አላቸው ።

(ሀ) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ የሚያቀርቡዋቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ወይም ፡ ለነገሩ ፡ ተገቢነት ፡ አለው ፡ ብለው ፡ የገመቱትን ፡ ማናቸውንም ፡ ሰው ፡ አቅርበው ፡ ቃሉን ፡ መቀበል ፡ መመርመርና ፡ መጠየቅ ፡

(ለ) ከጉዳዩ ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ ያላቸው ፡ ወይም ፡ ለነገሩ ፡ ማጣራት ፡ ተገቢ ፡ መስለው ፡ የታዩዋቸው ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነዶችና ፡ ማንኛዎቹም ፡ ማስረጃዎች ፡ እንዲቀርቡላቸው ፡ ለማዘዝና ፡ ለመ መርመር ፡

(ሐ) እንዲያጣሩ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ውስጥ ፡ የተመለከቱትን ፡ ማንኛዎቹንም ፡ መሬቶች ፡ እየዞሩ ፡ ማየትና ፡ እንዲሁም ፡ በቤቶች ፡ ውስጥ ፡ ገብተው ፡ መመርመር ።

ቍ ፡ ፪፷፭ ። ምስክሮችን ፡ በምትክ ፡ ዳኞቹ ፡ ፊት ፡ አቅርቦ ፡ ስለመመር መርና ፡ ቃላቸውን ፡ ስለመቀበል ፡

(፩) ስለ ፡ ምስክሮች ፡ መጠራት ፡ አቅርቦ ፡ ስለመመርመርና ፡ ቃላቸውን ፡ ስለመቀበል ፡ ስለሚከፈላቸው ፡ የቀን ፡ አበል ፡ ወይም ፡ ኪሣራ ፡ ለመቅረብ ፡ ፈቃደኛ ፡ ባልሆኑ ፡ ወይም ፡ ባልቀረቡ ፡ ምስክሮች ፡ ላይ ፡ ስለሚወሰድ ፡ እርምጃ ፡ ወይም ፡ ስለሚወሰን ፡ ቅጣት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ የተወሰኑት ፡ ድንጋጌዎች ፡ ምትክ ፡ ዳኞች ፡ ዘንድ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ወይም ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርቡ ፡ በታዘዙ ፡ ምስክሮች ፡ ላይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናሉ ። በዚህ ፡ ቀጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡

ምትክ ፡ ዳኞች ፡ የሠሩት ፡ ተግባር ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክፍል ፡ ዳኞች ፡ እንደሠሩት ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

(፪) ምትኩ ፡ ዳኛ ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ የያዘ ፡ ሰው ፡ እንዲቀርብ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳ ፡ ተፈላጊው ፡ ሰው ፡ በሚገኝበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አግባይነት ፡ እንዲቀርብ ፡ እንዲታዘዝለት ፡ ለክፍሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጥያቄ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ። ይህ ፡ ጥያቄው ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ምትኩ ፡ ዳኛ ፡ የጠየቀውን ፡ መፈጸም ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደ ሆነ ፡ ተፈላጊው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብለት ፡ ያዛል ።

ቍ ፡ ፱፯፮ ። ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በምትክ ፡ ዳኛ ፡ ፊት ፡ ስለሚቀርቡበት ፡ ሁኔታ ።

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ በሾመ ፡ ጊዜ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ራሳቸው ፡ ወይም ፡ በጠበቆቻቸው ፡ ወይም ፡ በወኪሎቻቸው ፡ አግባይነት ፡ በተሾመው ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ፊት ፡ እንዲቀርቡ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ፡

ምትክ ፡ ዳኛ፡ ፊት፡ ቀርበው ፡ ስለሚጠየቁና ፡ ስለሚመረመሩ ፡ ምስክሮች ፡

ቍ ፡ ፱፯፯ ። ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ስለሚሾምበት ፡ ቦታ ።

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ በሚያጋጥሙት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማናቸውም ፡ ክርክር ፡ ስለርሱ ፡ ሆኖ ፡ የምስክር ፡ ቃል ፡ እንዲቀበል ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ይሾማል ።

(ሀ) የምስክርነት ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የተፈለገው ፡ ሰው ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ የሚገኝ ፡ ሆኖ ፡ በሕመም ፡ ወይም ፡ በደዌ ፡ ምክንያት ፡ ወደ ፡ ችሎት ፡ ለመቅረብ ፡ የማይችል ፡ ሲሆን፡

(ለ) ተፈላጊው ፡ ሰው ፡ የሚኖረው ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ ሲሆን ፤

(ሐ) ስለምስክር ፡ መስማት ፡ የተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡

ከመድረሱ ፡ በፊት ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ለቆ ፡ የሚሔድ ፡ ሲሆንና ፡ የሚያቀርበውን ፡ ማስረጃም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፱፻፷፭ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ለመቀበል ፡ የማይቻል ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

(፱) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተተኪ ፡ ዳኛ ፡ የሚሾመው ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ በመሐላ ፡ በተደገፈ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ በሚያቀርበው ፡ ተራ ፡ ማመልከቻ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ራሱ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፲) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፭) በተመለከተው ፡ መሠረት ለጉዳዩ ፡ ተገቢነት ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ የሚገመተውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መርጦ ፡ በተተኪ ፡ ዳኛነት ፡ ለመሾም ፡ ይችላል ።

(፲፩) በዚህ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በፊደል ፡/ለ/ እና ፡ ሐ/ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የተፈለገው ፡ ሰው ፡ በሚገኝበት ፡ ወይም ፡ በሚኖርበት ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ ሆኖ ፡ እንዲሾም ፡ ሊታዘዝ ፡ ይችላል ። ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ሲታየው ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ይሾማል ።

ቍ ፡ ፱፸፮ ። ምትክ ፡ ዳኞች ፡ የታዘዙትን ፡ ሥራ ፡ ስለመጨረሳቸው ።

(፩) ምትክ ፡ ዳኞች ፡ የታዘዙትን ፡ ሥራ ፡ አከናውነው ፡ ከጨረሱ ፡ በኋላ ፡ የተሰጣቸውን ፡ የሥልጣን ፡ ማስረጃ ፡ ከተቀበሉት ፡ የምስክርነት ፡ ቃልና ፡ ከሰበሰቡት ፡ ማስረጃ ፡ ጋር ፡ በማያያዝ ፡ ላዘዛቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልሰው ፡ ያስረክባሉ ። ስለሆነም ፡ ፲የሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የማስረጃው ፡ አቀራረብና ፡ ሥልጣን ፡ የሰጠበት ፡ ደብዳቤ ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲመለስ ፡ ካዘዘ ፡ በትእዛዙ ፡ ዓይነት ፡ ይፈጽማሉ ።

(፪) ምትክ ፡ ዳኞች ፡ የመለሱት ፡ የሥልጣን ፡ ማስረጃና ፡ በታዘዙትም ፡ መሠረት ፡ ያቀረቡዋቸው ፡ ማስረጃዎች ፡ ሁሉ ፡ ነገሩን ፡ ከሚመለከተው ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ ይቀመጣሉ ።

ቍ ፡ ፻፳፱ ። የውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በጠየቁ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የምትክ ፡ ዳኝነት ፡ ሥልጣን ።

(፩) በውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቀረበ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክር ክር ፡ ምክንያት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ የሚገኝ ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ ማስረጃ ፡ ተመርምሮ ፡ እንዲላክ ፡ በተጠየቀ ፡ ጊዜ ፡ በዚህ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፭ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጥያቄውን ፡ ተቀብሎ ፡ መፈጸም ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ሲታየው ፡ አስፈላጊውን ፡ ራሱ ፡ ሊያከናውን ፡ ወ ይም ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ አዞ ፡ በጥያቄው ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸም ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቁጥር ፡ የተነገረው ፡ ማስረጃ ፡ የሚሰ ጠው ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(ሀ) በኢትዮጵያ ፡ የሚገኘው ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ዲፕሎሚቲክ፡ መልክተኛ ፡ ጥያቄውን ፡ ፈርሞ ፡ በፍርድ ፡ ሚኒስቴር ፡ አማካይ ነት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲልክ ፤

(ለ) ማስረጃውን ፡ የሚጠይቀው ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚጠይቀውን ፡ ጉዳይ ፡ የሚያብራራውን ፡ ደብዳቤ ፡ ፈርሞ ፡ በፍርድ ፡ ሚኒስቴር ፡ አማካይነት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲል ክለት ፤ ወይም ፡

(ሐ) ከውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተላከው ፡ ደብዳቤ ፡ በባለ ፡ ጉዳዩ ፡ እጅ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲቀርብለት ።

ቍ ፡ ፻፴ ። ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚወስደው ፡ እርምጃ ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀር ብለት ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቍጥር ፡ ፻፳፱ ፡ የተመለከ ተውን ፡ ጉዳይ ፡ ያከናውናል ።

(ሀ) በውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክርክር ፡ ያለው ፡ ባለጉ ዳይ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርብለት ፤

(ለ) ጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕጉ ፡ የፍርድ ፡ ሚኒስቴርን ፡ ትእዛዝ ፡ ሲያስተላልፍለት ።

ቍ ፡ ፱፭፩ ። ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተመለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ ድንጋጌ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚጠየቅ ፡ ጉዳይ ፡ ስላላቸው ፡ ተፈጻሚነት ።

ከቍጥር ፡ ፱፭፫ ፡ እስከ ፡ ፱፭፮ ፡ እና ፡ በቍጥር ፡ ፱፭፮ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በቍጥር ፡ ፱፭፱ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ስለሚሾሙ ፡ ምትክ ፡ ዳኞች ፡ በተመሳሳይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ። እንዲሁም ፡ ምትክ ፡ ዳኞች ፡ የታዘዙትን ፡ ሥራ ፡ አከናውነው ፡ ከጨረሱ ፡ በኋላ ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠበትን ፡ ጽሑፍና ፡ በታዘዙት ፡ መሠረት ፡ የሰበሰቡትን ፡ ማስረጃ ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባሉ ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የቀረበለትን ፡ ማስረጃ ፡ ከሸኚ ፡ ደብዳቤ ፡ ጋር ፡ አያይዞ ፡ ለጠያቂው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲላክ ፡ ለፍርድ ፡ ሚኒስቴር ፡ ያስተላልፋል ።

ክ ፍ ል ፡ ፫ ፡

ምትክ ፡ ዳኞች ፡ ማስረጃን ፡ በሚመለከት ፡ ጉዳይ ፡ ስለሚወሰዱት ፡ ሌላ ፡ እርምጃ ፤

ቍ ፡ ፱፭፯ ። በሥፍራው ፡ ላይ ፡ በመገኘት ፡ ስለሚደረግ ፡ ምርመራ ።

ነገሩን ፡ በሚገባ ፡ ለማጣራትና ፡ ለመመርመር ፡ በሥፍራው ፡ ላይ ፡ መገኘት ፡ የሚጠቅም ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳውና ፡ እንዲሁም ፡ የዕለት ፡ ገበያ ፡ የዋጋ ፡ ሁኔታ ፡ ለማወቅ ፤ የካሣ ፡ ልክ ፡ ለማረጋገጥ ፤ ካንድ ፡ ሀብት ፡ የተገኘ ፡ የዓመት ፡ ትርፍ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ እንደሆነ ፡ ለማወቅ ፤ ያላገባብ ፡ ተወስዷል ፡ የተባለውን ፡ የሀብት ፡ ግምት ፡ ለማጣራት ፡ በሥፍራው ፡ ላይ ፡ ተገኝ ተው ፡ ተገቢውን ፡ ምርመራ ፡ አድርገው ፡ ውጤቱን ፡ እንዲያቀርቡለት ፡ ምትክ ፡ ዳኞችን ፤ ለመሾም ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፱፭፰ ። ምትክ ፡ ዳኛ ፡ የተሰጠውን ፡ ሥራ ፡ ስለሚያከናውንበት ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፤

(፩) ምትኩ ፡ ዳኛ ፡ በተላከበት ፡ ሥፍራ ፡ የተቀበለውን ፡ የምስክር ፡ ቃልና ፡ የሰበሰበውን ፡ ማስረጃ ፡ በጽሑፍ ፡ አድርጉ ፡ ከራሱ ፡

መግለጫ ፡ ጋር ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያቀርባል ።

(፪) ያቀረበው ፡ ማስረጃና ፡ ራፖር ፡ ለጉዳዩ ፡ ተገቢነት ፡ እንዳለው ፡ ማስረጃ ፡ ተቆጥሮ ፡ ለነገሩ ፡ መነሻ ፡ ከሆነው ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ይቀመጣል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፈቃድ ፡ ተከራካሪ ዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ እንደኛው ፡ ወገን ፡ ምትክ ፡ ዳኛው ፡ ስላቀረበው ፡ ራፖር ፡ ስለ ፡ ሥራው ፡ አፈጻጸም ፡ በራፖሩ ፡ ላይ ፡ ስለተገለጸው ፡ ጉዳይና ፡ የተመረመሩትን ፡ ነገሮች ፡ በሚመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ ሁሉ ፡ የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ ሰጥቶ ፡ በግልጽ ፡ ችሎት ፡ እንዲጠየቅ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላሉ ።

ቊ ፡ ፻፴፩ ። በምትክ ፡ ዳኞች ፡ ስለሚደረግ ፡ የሂሣብ ፡ ምርመራ ።

(፩) በማናቸውም ፡ክርክር ፡ ሂሣብ ፡ ማጣራት ፡ ወይም ፡ መርምሮ ፡ ማስተካከል ፡ የሚያስፈልግ ፡ ሆኖ ፡ ቢገኝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊፈጸም ፡ የሚገባውን ፡ ሁሉ ፡ ዘርዝሮ ፡ የሚገልጽ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ አስፈላጊውን ፡ የሂሣብ ፡ ምርመራ ፡ አጣርቶ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ምትክ ፡ ዳኛው ፡ ሂሣብ ፡ እንዲመረምር ፡ ከመታዘዙ ፡ አስቀድሞ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሂሣቡን ፡ ለማጣራት ፡ ተገቢነት ፡ አላቸው ፡ ወይም ፡ ከክርክሩ ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ ሊኖራቸው ፡ ይችላል ፡ የሚባሉት ፡ የሂሣብ ፡ ሰነዶችና ፡ መዛግብቶች ፡ ተለይተው ፡ እንዲታወቁ ፡ ያደርጋል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንውስ ፡ ቊጥር ፡ (፪) ፡ እንደተነገረው ፡ ተገቢነት ፡ አላቸው ፡ የተባሉትን ፡ የሂሣብ ፡ ሰነዶችና ፡ መዛግብቶች ፡ ምትክ ፡ ዳኛው ፡ እንዲረከብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ፡ እንዲሁም ፡ ለምርመራው ፡ አፈጻጸም ፡ መምሪያ ፡ እንዲሆኑ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ከሠፈሩት ፡ ማስረጃዎች ፡ ለዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ ተገቢነት ፡ ያላቸው ፡ ሁሉ ፡ ግልባጫቸው ፡ ለምትክ ፡ ዳኛው ፡ እንዲሰጡት ፡ ይደረጋል ። በተጨማሪ ፡ ሥራውን ፡ የሚያከናውንበት ፡ ትእዛዝና ፡ መምሪያ ፡ ይሰጠዋል ፡ የሚሰጠውም ፡ ትእዛዝ ፡ ምትክ ፡ ዳኛው ፡ ለፍርድ ፡

ቤቱ ፡ የሚያቀርበው ፡ በምርመራ ፡ ሥራው ፡ ያገኘውን ፡ ውጤት ፡ ብቻ ፡ ወይም ፡ የራሱን ፡ አስተያየት ፡ ከሚገልጽ ፡ ራፖር ፡ ጋር ፡ መሆን ፡ ያለመሆኑን ፡ ገልጾ ፡ የሚያስረዳ ፡ ይሆናል ።

(፪) ምትክ ፡ ዳኛው ፡ የሚጣብ ፡ ግጣራቱን ፡ ሥራ ፡ በምን ፡ ዓይነት ፡ እንደሚያከናውን ፡ የሚጣቡን ፡ ትክክለኛነት ፡ የሚያረጋጠው ፡ በምን ፡ ሁኔታ ፡ እንደሆነ ፡ ገልጾ ፡ ሊያስታውቀው ፡ ይችላል ። በተለይም ፡ ተቃራኒ ፡ የሚሆን ፡ ሌላ ፡ ግስረጃ ፡ ካልቀረበ ፡ በቀር ፡ ተገቢነት ፡ አላቸው ፡ ብሎ ፡ የሚቀበላቸውን ፡ የሚጣብ ፡ ሰነዶችና ፡ መዛግብቶች ፡ ለይቶ ፡ ሊያስታውቀው ፡ ይችላል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ነገሩ ፡ የሚመለከታቸው ፡ ወገኖች ፡ ሁሉ ፡ ተገቢነት ፡ ያለውን ፡ መታወሚያ ፡ የማቅረብ ፡ መብታቸው ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ነው ።

(፫) በቅጥር ፡ ፱፬፫ ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ (፪) እና (፫) ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ በዚህ ፡ ቅጥር ፡ ስለ ፡ ሂጣብ ፡ ግጣራት ፡ ለተሾሙት ፡ ምትክ ፡ ዳኞች ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቅ ፡ ፱፬፭ ። ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ምርመራ ።

በቅጥር ፡ ፱፬፪ ፡ እና ፡ ፱፬፬ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የተሾመ ፡ ምትክ ፡ ዳኛ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ የፈጸመው ፡ የሥራ ፡ ተግባር ፡ ወይም ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ሁኔታ ፡ አጥጋቢ ፡ ያለመሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየው ፡ ተጨማሪ ፡ ምርመራ ፡ እንዲደረግ ፡ ለግዘዝ ፡ ይችላል ።

ቅ ፡ ፱፬፮ ። ልዩ ፡ አዋቂ ፡ (ኤክስፔርት) ፡ ስለ ፡ መሾም ።

(፩) ጉዳዩን ፡ ይበልጥ ፡ ለግብራራት ፡ ወይም ፡ ለክርክሩ ፡ ውሣኔ ፡ አሰጣጥ ፡ ጠቃሚ ፡ መስሎ ፡ በታየው ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ ሲያመለክት ፡ ነገሩን ፡ ለመመርመርና ፡ ለግጣራት ፡ ተገቢነት ፡ ያላቸው ፡ ልዩ ፡ አዋቂዎች ፡ (ኤክስፔርቶች) አስፈላጊውን ፡ ምርመራ ፡ አድርገው ፡ የምርመራቸውን ፡ ውጤት ፡ በተመሰነ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ እንዲያቀርቡለት ፡ ለግዘዝ ፡ ይችላል ።

BACK

(፪) ልዩ ፡ እዋቂዎች ፡ (ኤክስፔርቶች) ፡ ሲሸሙ ፡ ሊፈጽሙ ፡ ስለ ሚገባቸው ፡ ምርመራ ፡ የሚሰጣቸው ፡ ትእዛዝ ፡ የሚሠሩትን ፡ ነገር ፡ በዝርዝር ፡ የሚያሳይና ፡ በግልጽ ፡ ወስኖ ፡ የሚያስታውቅ ፡ መሆን ፡ አለበት ፡ ስለዚህም ፡ ጉዳይ ፡ በቊጥር ፡ ፪፬፫ ፡ እና ፡ ፪፬፬ ፡ ንዑስ ፡ ቊጥር ፡ (፪) ፡ እና ፡ (፫) ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተገቢነቱ ፡ መጠን ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፩ ።

ሰነዶችን ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ፡ ታሽገው ፡ እንዲጠበቁ ፡ ስለ ፡ ማድረግና ፡ ስለ ፡ መመለስ ።

ቊ ፡ ፪፬፭ ። የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ጊዜ ።

(፩) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ የነርሱ ፡ ተሟጋቾች ፡ ጠበቆች ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጆች ፡ በእጃቸው ፡ የሚገኘውን ፡ ወይም ፡ ለማቅረብ ፡ የሚችሉትን ፡ ወይም ፡ ለክርክራችን ፡ ይጠቅመናል ፡ ብለው ፡ የሚያምኑበትን ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲቀርብ ፡ የጠየቀውንና ፡ አስቀድመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያሳቀረቡትን ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ሁሉ ፡ በመጀመሪያው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ማቅረብ ፡ አለባቸው ።

(፪) እነዚህን ፡ ሰነዶች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀበለው ፡ ዝርዝርና ፡ ብዛታቸውን ፡ ከሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ ጋር ፡ ነው ።

(፫) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቊጥር ፡ ፪፬፬ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ማንኛውም ፡ አቤት ፡ ባይ ፡ ሰነዶችን ፡ ከአቤቱታው ፡ ጋር ፡ በማያያዝ ፡ ወይም ፡ ከቀን ፡ ቀጠሮው ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ በመጀመሪያው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ካላቀረበ ፡ በቀር ፡ ማስረጃዉ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ ይያያዛልኝ ፡ ወይም ፡ ለማቅረብ ፡ ይፈቀድልኝ ፡ ብሎ ፡ ለመጠየቅ ፡ አይችልም ።

(፬) የዚህ ፡ ቊጥር ፡ ድንጋጌ ፡ የተከሣሽን ፡ ምስክሮች ፡ በመስቀልኛ ፡ ለመጠየቅ ፡ ተከሣሹ ፡ በተከሣሽ ፡ ከሣሽነት ፡ የሚያቀርበውን ፡ ሰነድ ፡ ወይም ፡ ለምስክርነት ፡ የቀረበ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ነገሩን ፡ ለማስታወስ ፡ እንዲችል ፡ የሚቀርቡለትን ፡ ማስረጃዎች ፡

በከርከሩ ፡ ላይ ፡ ለማሰማት ፡ ያለውን ፡ መብት ፡ አያስቀርበትም ።

ቍ ፡ ፻፵፰ ። ለከርከሩ ፡ አግባብ ፡ ያልሆኑትን ፡ ወይም ፡ ከነገሩ ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ የሌላቸውን ፡ ማስረጃዎች ፡ ስላለመቀበል ።

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለከርከሩ ፡ አግባብ ፡ ያልሆነውን ፡ ወይም ፡ ከነገሩ ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ የሌለውን ፡ ማንኛውንም ፡ ጽሑፍ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ እንዳይቀርብ ፡ ለማገድ ፡ ይችላል ። ይህንንም ፡ ሲወስን ፡ ምክንያቱን ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ በጽሑፍ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፵፱ ። በማስረጃነት ፡ በሚቀርቡ ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ምልክት ፡ ስለማድረግ ።

(፩) ከዚህ ፡ በታች ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፪) የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በማስረጃነት ፡ በሚቀርቡ ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ምልክት ፡ እየተደረገባቸው ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ ይቀመጣሉ ።

(ሀ) የክሱ ፡ መዝገብ ፡ ቍጥርና ፡ አርዕስት ፡

(ለ) የጽሑፍ ፡ አቅራቢው ፡ ስም ፡

(ሐ) ጽሑፉ ፡ የቀረበበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ።

(፪) እንዲቀርብ ፡ የተፈቀደው ፡ ጽሑፍ ፡ በገቢና ፡ ወጭ ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ የተጻፈ ፡ ነገር ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ ማንኛውም ፡ ሌላ ፡ መዝገብ ፡ ሲሆንና ፡ ይኸውም ፡ የቀረበው ፡ በቍጥር ፡ ፻፵ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በዋናው ፡ ጽሑፍ ፡ ምትክ ፡ ግልባጩ ፡ ሲሆን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተነገሩት ፡ ምልክቶች ፡ በቀረበው ፡ ግልባጭ ፡ ላይ ፡ ይጸፋሉ ።

ቍ ፡ ፻፶ ። በግልባጭ ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ ምልክት ።

(፩) በከርከሩ ፡ ላይ ፡ የቀረበው ፡ ጽሑፍ ፡ ቀሪ ፡ ደብዳቤዎች ፡ የሚያዝበት ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ የገቢና ፡ የወጭ ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ቤት ፡ ሂሣብ ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ የዕለት ፡ ሂሣብ ፡ የሚያዝበት ፡ ደብተር ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ለማስረጃነት ፡ ይጠቅመኛል ፡ ብሎ ፡ የሚያቀርበው ፡ ወገን ፡ ትክክል ፡ ግልባጩን ፡ እንዲያቀርብ ፡ ይፈቀድለታል ።

(፱) ተፈላጊው ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ በመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ የሚገኝ ፡ ወይም ፡ ከመንግሥት ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ተገልብጦ ፡ የሚቀርብ ፡ ወይም ፡ በማስረጃነት ፡ በሚያቀርበው ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ዘንድ ፡ የሚገኝ ፡ ወይም ፡ አቅራቢው ፡ የመንግሥት ፡ ሠራተኛ ፡ የሆነ ፡ እንደ ሆነ ፡ ይህን ፡ የመሳሰለው ፡ ጽሑፍ ፡ ከሚገኝበት ፡ ክፍል ፡ ተገልብጦ ፡ እንዲቀርብለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።

(፲) ተፈላጊው ፡ ጽሑፍ ፡ ወይም ፡ የሂሣብ ፡ መዝገብ ፡ የሚቀርበው ፡ ለተከራካሪው ፡ ወገን ፡ ሲሆን ፡ በራሱ ፡ እጅ ፡ እንዲቀርብ ፡ ይደረጋል ።

(ለ) ጽሑፉ ፡ የሚቀርበው ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝና ፡ ጥያቄ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ይታዘዛል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፪) እንደተነገረው ፡ ጽሑፎችና ፡ የመዝገብ ፡ ግልባጮች ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲቀርቡ ለት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፪፻፴ በተወሰነው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከዋናው ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ ከዋናው ፡ ጽሑፍ ፡ ጋር ፡ ትክክለኛ ፡ መሆናቸው ፡ ተኖቦና ፡ ተረጋግጦ ፡ ምልክት ፡ ከተደረገባቸው ፡ በኋላ ፡ ዋናው ፡ ጽሑፍ ፡ ወይም ፡ መዝገቡ ፡ ለአቅራቢው ፡ ይመለስለታል ።

ቍ ፡ ፪፻፭ ። ተቀባይነት ፡ በሌላቸው ፡ ጽሑፎች ፡ ላይ ፡ ስለሚደረግ ፡ ምልክት ።

ተከራካሪው ፡ ወገን ፡ ይጠቅመኛል ፡ ሲል ፡ ያቀረበውን ፡ ጽሑፍ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢነት ፡ የለውም ፡ ወይም ፡ ከከርከሩ ፡ ጋር ፡ አግባብ ፡ የሌለው ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ሳይቀበለው ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፪፻፴፱ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) የተነገሩትን ፡ ምልክቶች ፡ አስፍሮበት ፡ ማስረጃው ፡ የተነቀፈበትን ፡ ምክንያት ፡ በመግለጽ ፡ ዳኛው ፡ ሙሉ ፡ ፊርማ ፡ ወይም ፡ አሜር ፡ ምልክት ፡ ያደርግበታል ።

ቍ ፡ ፱፯፪ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተቀበላቸውንና ፡ የነቀፋቸውን ፡ ጽሑፎች ፡ ስለመመዝገብ ።

(፩) በማስረጃነት ፡ የቀረበውን ፡ ማናቸውንም ፡ ጽሑፍ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፱፯ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በዋናው ፡ ምትክ ፡ ግልባጩን ፡ የተቀበለው ፡ እንደ ሆነ ፡ ዋናው ፡ ወይም ፡ ትክክል ፡ ግልባጩ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ እንዲወራረስ ፡ ወይም ፡ እንዲያያዝ ፡ ያደርጋል ።

(፪) ጽሕፉን ፡ ሳይቀበለው ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ ሳይወራረስ ፡ ለአቅራቢው ፡ ይመለስለታል ።

ቍ ፡ ፱፯፫ ። የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ተከብሮ ፡ (ታሽጎ) እንዲቀመጥ ፡ ስለሚ ሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፱፯-፱፯፪ እና ፡ ፪፻፭ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በማስረጃ ነት ፡ የቀረበለትን ፡ ማንኛውንም ፡ ጽሑፍ ፡ ወይም ፡ መዝገብ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አላፊነት ፡ ተከብሮና ፡ ታሽጎ ፡ እንዲቀመጥ ፡ አስ ፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳው ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእ ዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ለተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ በሬጂስትራሩ ፡ ዘንድ ፡ ተቀ ማጭ ፡ ሆኖ ፡ እንዲቆይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፱፯፬ ። የጽሑፍ ፡ ማስረጃዎችን ፡ ስለመመለስ ።

(፩) በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለ ፡ ወይም ፡ ከክርክሩ ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ አቅርቦት ፡ የነበረው ፡ የጽ ሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲመለስለት ፡ ጥያቄ ፡ ሲያቀርብ ፡ ያቀረበው ፡ ዋናው ፡ ጽሑፍ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ይመ ለስለታል ።

(ሀ) በቍጥር ፡ ፱፯ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ዋናው ፡ ጽሑፍ ፡ በትክክል ፡ ግልባጩ ፡ የተተካ ፡ ሲሆን ፡

(ለ) ጽሑፉ ፡ የተመለሰለት ፡ ሰው ፡ ዋናው ፡ ጽሑፍ ፡ እንደገና ፡ በተፈለገ ፡ ጊዜ ፡ መልሶ ፡ ለማቅረብ ፡ ግዴታ ፡ ሲገባ ።

(፪) በማስረጃነት ፡ የቀረበው ፡ ጽሑፍ ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ውድቅ ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ለማናቸውም ፡ ጉዳይ ፡ የማይጠቅም ፡ መሆ ኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የወሰነ ፡ እንደሆነ ፡ ለአቅራቢው ፡ አይመለ

ስለትም ።

(ቸ) ቀርቦ ፡ የነበረው ፡ ጽሑፍ ፡ ለባለ ፡ ጉዳዩ ፡ ሲመለስለት ፡ መልሶ ፡ ስለመቀበሉ ፡ ደረሰኝ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፸፩ ። እንዱ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከሌሎች ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ወይም ፡ ከሌላ ፡ ክፍል ፡ ስለሚጠይቀው ፡ ጽሑፍ ፤ መዝገብ ፡ ወይም ፡ ሰነድ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ በተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አመልካችነት ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ የሚገኝ ፡ መዝገብ ፤ ሰነድ ፤ የጽሑፍ ፡ ማስረጃና ፡ ማንኛውም ፡ ፍርድ ፡ የተሰጠበትን ፡ መዝገብ ፡ አስቀርቦ ፡ ለመመርመር ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገሩት ፡ ጽሑፎች ፡ ስለሚቀርቡበት ፡ ሁኔታ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፡ እንዲቀርቡለት ፡ የሚያመለክተው ፡ ወገን ፤ የነዚህን ፡ ማስረጃዎች ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፡ በቅርብ ፡ ጊዜ ፡ ለማምጣት ፡ የማይችልበትን ፡ ምክንያት ፡ ወይም ፡ ለማስገልበጫ ፡ የሚያስፈል ገውን ፡ ወጭ ፡ ለመክፈል ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፤ እንዲቀርብ ፡ የተጠየቀው ፡ ጽሑፍ ፡ ለክርክሩ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ጠቃሚነት ፡ እን ዳለው ፤ ትክክለኛውን ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ ይህ ፡ ማስረጃ ፡ ባስ ቸኳይ ፡ እንዲቀርብ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ምክንያት ፡ በጽሑፍ ፡ ገልጾ ፡ ማስረዳት ፡ አለበት ።

(፫) በማስረጃ ፡ አቀራረብ ፡ ደንብ ፡ ለአስረጂነት ፡ ተገቢ ፡ አይደ ሉም ፡ የሚባሉትን ፡ ጽሑፎች ፡ ወይም ፡ ማስረጃዎች ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ተቀባይነት ፡ እንዲኖራቸው ፡ የሚፈቅድ ፡ አይደለም ።

ቍ ፡ ፻፸፪ ። ስለ ፡ ጽሑፍ ፡ ሰነዶች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በግዙፍ ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ ስላለው ፡ ተፈጻሚነት ።

ስለ ፡ ጽሑፍ ፡ ሰነዶች ፡ አቀራረብ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ በማስረጃ ነት ፡ በሚቀርቡ ፡ ግዙፍ ፡ ነገሮች ፡ ላይም ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፭

ለጊዜው ፡ ስለሚሰጡ ፡ የማገጃዎችና ፡ ሌሎች ፡ ትእዛዞች ።

ክ ፍ ል ፡ ፩

ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ስለሚሰጥ ፡ የእሥራት ፡ ትእዛዝ ።

ቍ ፡ ፻፶፯ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለመቅረብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ዋስትና ።

(፩) ከሣሹ ፡ ወይም ፡ ተከሣሹ ፡ የተከሣሽ ፡ ከሣሽ ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ከሣሽ ፡ የሆነው ፡ ወገን ፡ በመሐላ ፡ የተደገፈ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርብና ፡ ክርክሩም ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረትን ፡ የማይመለከት ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተው ፡ ነገር ፡ ሲረጋገጥለት ፡

(ሀ) ተከሣሹ ፡ የከሣሽ ፡ ጉዳይ ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ እንዲጐተት ፡ በማሰብ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ የዳኝነቱ ፡ ሥርዓት ፡ በሚገባ ፡ እንዳይከናውን ፡ መሰናክል ፡ በመሆን ፡ ወይም ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ በመሸሽ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥበት ፡ የተቃጣው ፡ ሁሉ ፡ እንዳይፈጸምበት ፡ ለማድረግ ፡ አስቦ ፡ ለማሰናከል ፡ በመሞከር ፡ ወይም ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ ለመውጣት ፡ በመሞከር ፡ ወይም ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ በመሸሽ ፡ ወይም ፡ ሀብቱን ፡ ለማባከን ፡ ወይም ፡ ለሌላ ፡ ለማዛወር ፡ ወይም ፡ ለማሸሽ ፡ ያቀደ ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡

(ለ) ተከሣሹ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ በመውጣቱ ፡ ከሣሹ ፡ ፍርዱን ፡ ለማስፈጸም ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ዘዴ ፡ በመፍጠር ፡ የተሰጡት ፡ ትእዛዞች ፡ እንዳይፈጸሙ ፡ ወይም ፡ እንዲዘገዩ ፡ ለማድረግ ፡ መሞከሩን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ተከሣሽ ፡ ታስሮ ፡ እንዲቀርብና ፡ ለተከታዩም ፡ ቀጠሮ ፡ ለመቅረብ ፡ ዋስትና ፡ የማይሰጥበትን ፡ ምክንያት ፡ ሊጠይቀው ፡ ይችላል ።

(፪) ተከሣሹ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ዕዳ ፡ አስሮ ፡ እንዲያቀርበው ፡ ለተላከው ፡ ሰው ፡ ሰጥቶ ፡ በመያዣነት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀመጥ ፡ ያደረገ ፡ እንደሆነ ፡ ክርክሩ ፡ ውሣኔ ፡ እስኪያገኝ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ ተከሣሹ ፡ ታስሮ ፡ እንዲቆይ ፡ የተሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ ያግድለታል ።

ቍ ፡ ፱፫፰ ። ስለ ፡ ዋስትና ፡ የሚያዝ ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ።

(፩) ተከሣሹ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ሳይሰጥ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ለሚጠየቀው ፡ ዕዳ ፡ በቂ ፡ የሆነ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ግዙፍ ፡ ሙያዣ ፡ እንዲያስቀምጥ ፡ ወይም ፡ በተፈለገ ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ እንዲቀርብ ፡ በቂ ፡ ዋስ ፡ እንዲጠራና ፡ ዋስትናውም ፡ ከሱ ፡ በሚቀጥልበት ፡ ጊዜና ፡ በተከሰሰበትም ፡ ነገር ፡ የሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ እስኪፈጸም ፡ ድረስ ፡ ጸንቶ ፡ የሚቆይ ፡ እንዲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ፡ ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፱፫፭ን ፡ ቍ ፡ (፪) ፡ መሠረት ፡ ሊያዝ ፡ ስለሚገባው ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ተከሣሹን ፡ ለማቅረብ ፡ ዋስ ፡ የሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ሳያ ቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ተከሣሹ ፡ ሊከፍል ፡ የሚገባውን ፡ ገን ዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ ይገደዳል ።

ቍ ፡ ፱፫፱ ። ዋስትናን ፡ ለማስወረድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) ተከሣሽን ፡ ለማቅረብ ፡ ዋስ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ የዋስትና ፡ ግዴ ታው ፡ እንዲወርድለት ፡ ለተጠረው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ማመልከቻ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) የዚህ ፡ ዓይነት ፡ ማመልከቻ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲቀርብለት ፡ ተከሣሹ ፡ ተይዞ ፡ እንዲቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ተከሣሹ ፡ የጥሪውን ፡ ትእዛዝ ፡ ተቀብሎ ፡ ወይም ፡ ተገድዶ ፡ በሚቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ የቀድሞው ፡ ዋስ ፡ አላፊነት ፡ እንዲወርድ ለትና ፡ ተከሣሹም ፡ ሌላ ፡ ዋስ ፡ እንዲሰጥ ፡ አዲስ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰ ጣል ።

(፬) አዲስ ፡ ዋስ ፡ ለመስጠት ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ሊፈረድበት ፡ ከሚችለው ፡ ገንዘብ ፡ ጋር ፡ ተመዛዛኝ ፡ የሆነ ፡ ጥሬ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ግዙፍ ፡ ሀብት ፡ በመያዣ ፡ እንዲያስቀምጥ ፡ ይታ ዘዛል ።

ቍ ፡ ፱፬ ። ስለ ፡ ዋስትና ፡ የሚያዝ ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ዋስ ፡ ለመስ ጠት ፡ እምቢተኛ ፡ ስለመሆን ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፱፫፭ ፡ እና ፡ ፱፫፱ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡

(፪) ፡ መሠረት ፡ ተከሣሹ ፡ አዲስ ፡ ዋስትና ፡ ለመስጠት ፡ ወይም ፡ በቂ ፡ መያዣ ፡ ለማስቀመጥ ፡ እምቢተኛ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪፈጽም ፡ ወይም ፡ ክርክሩ ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ እስኪያገኝና ፡ በፍርድ ፡ ከተወሰነም ፡ በኋላ ፡ እንደፍርዱ ፡ እስኪፈጸም ፡ ድረስ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ እንዲቆይ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ ተከሣሽ ፡ በእምቢተኛነቱ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ታስሮ ፡ የሚቆይበት ፡ ጊዜ ፡ ከስድስት ፡ ወር ፡ የበለጠ ፡ ሊሆን ፡ አይችልም ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ።

ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ንብረት ፡ እንዲከበር ፡ ስለ ፡ ማድረግ ።

ቍ ፡ ፻፶፩ ። ተፈላጊውን ፡ ዕቃ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ለማቅረብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ዋስትና ።

(፩) ክርክሩ ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ከሣሹ ፡ ወይም ፡ የተከሣሽ ፡ ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ከሣሽ ፡ ክሱን ፡ ለማሰናከል ፡ ያቀደ ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ እንዳይፈጸም ፡ ዘዴ ፡ መፍጠሩን ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ በተደገፈ ፡ አቤቱታ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተነገሩት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሲረጋገጡለት ፡ ቀጥሎ ፡ ያለውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(ሀ) ተከሣሹ ፡ ንብረቱን ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ለማሸሽ ፡ ወይም ፡ ለማባከን ፡ ማቀዱን ፡ ወይም ፡

(ለ) ንብረቱን ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ክሱ ፡ ከቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ ለማሸሽ ፡ ማቀዱን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜና ፡ እንዲያዝ ፡ በሚወሰነው ፡ መጠን ፡ ተከሣሹ ፡ ዋስትና ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ዕቃ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ግምቱ ፡ እንዲቀርብ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ እንዲያመጣ ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ከሚያዘው ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ለሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ተመዛዛኝ ፡ የሚሆን ፡ መጠን ፡ ያለው ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲቀመጥ ፡ ወይም ፡

ይህን ፡ መያዣ ፡ የማይሰጥበትን ፡ ምክንያት ፡ ቀርቦ ፡ እንዲያስ ረዳ ፡ ያዛል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ የሚያዘውን ፡ ወይም ፡ የሚከበረውን ፡ ንብረት ፡ የዋጋ ፡ ግምት ፡ ከሣሹ ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።

(፫) በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ከሣሹ ፡ ለይቶ ፡ ያመለከታቸው ፡ ንብረቶች ፡ የሚያዙት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንደሆነና ፡ የሚያዝበትንም ፡ ሁኔታ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊገልጽ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፱፪ ። ንብረት ፡ ስለማስከበር ፡ ወይም ፡ ስለማስያዝ ።

(፩) ተከሣሹ ፡ ዋስ ፡ የማይጠራበትን ፡ ምክንያት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ቀርቦ ፡ ያላስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ እንዲያስ ይዝ ፡ የታዘዘውን ፡ ገንዘብ ፡ ሳያስቀምጥ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ በዝ ርዝር ፡ ከታወቀው ፡ ንብረቱ ፡ ውስጥ ፡ ለሚወሰንበት ፡ ፍርድ ፡ ተመዛዛኝ ፡ የሆነው ፡ ሀብቱ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲ ያስይዝ ፡ ወይም ፡ ተከብሮ ፡ እንዲቆይ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) ተከሣሹ ፡ ዋስ ፡ ያልጠራበትን ፡ ምክንያት ፡ በሚገባ ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ የሚፈለግበትን ፡ መያዣ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ የተያዘበት ፡ ንብረት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲለ ቀቅለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊያዝለት ፡ ወይም ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፱፫ ። የንብረት ፡ ማስያዝ ፡ ወይም ፡ ማስከበር ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

(፩) በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ በግልጽ ፡ ካልተወሰነ ፡ በቀር ፡ ንብረት ፡ የሚከበረው ፡ ወይም ፡ የሚያዘው ፡ ፍርድን ፡ ለማስፈ ጸም ፡ በሚያዝበት ፡ ወይም ፡ በሚከበርበት ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(፪) ንብረቱ ፡ ከመያዙ ፡ ወይም ፡ ከመከበሩ ፡ በፊት ፡ በዚሁ ፡ ንብ ረት ፡ ላይ ፡ መብት ፡ የነበራቸውና ፡ በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ የሌሉ ፡ የሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ መብት ፡ የተጠበቀ ፡ ነው ። እንዲሁም ፡ በተ ከሣሹ ፡ ላይ ፡ የፍርድ ፡ መብት ፡ የተሰጠው ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ የተ

ያዘው ፡ ወይም ፡ የተከበረው ፡ ንብረት ፡ ተሽጦ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ የመጠየቅ ፡ መብቱን ፡ አያስቀርበትም ።

(፫) ከፍርድ ፡ በፊት ፡ በተያዘ ፡ ወይም ፡ በተከበረ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ መብት ፡ አለኝ ፡ የሚለው ፡ ሶስተኛ ፡ ወገን ፡ መብት ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ የሚመረመረው ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ላይ ፡ ያለው ፡ ንብረት ፡ የሶስተኛ ፡ ወገን ፡ መብት ፡ ያለበት ፡ መሆኑ ፡ በሚመረመርበት ፡ ዓይነትና ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(፬) ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ውስጥ ፡ ንብረቱ ፡ የሚያዝበት ፡ ሰው ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ የተወሰነውን ፡ መያዣ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ባስቀመጠ ፡ ጊዜ እንዲለቀቅለት ፡ ከሚያስይዘውም ፡ ገንዘብ ፡ ጋር ፡ ስለዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ የተደረገውን ፡ ወጭና ፡ ኪሣራ ፡ ጭምር ፡ እንዲያስይዝ ፡ የገንዘቡን ፡ ልክ ፡ ወስኖ ፡ ያስታውቃል ፡ እንዲሁም ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ውድቅ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የተያዘው ፡ ንብረት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ገልጾ ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።

(፭) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ተከብሮ ፡ ወይም ፡ ተይዞ ፡ በነበረው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ለከሣሽ ፡ የተፈረደለት ፡ እንደሆነ ፡ ስለ ፡ ፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ንብረቱ ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ ሌላ ፡ ማመልከቻ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ሳያስፈልግ ፡ በቀድሞው ፡ ውሳኔ ፡ መሠረት ፡ ንብረቱ ፡ በመያዝ ፡ ላይ ፡ እንዳለ ፡ የፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ እንዲቀጥል ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ል ፡ ፫ ፡

ለጊዜው ፡ ስለሚሰጥ ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡

ቍ ፡ ፻፺፬ ። የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ለጊዜው ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፡

በክርክር ፡ ላይ ፡ ስለሚገኝ ፡ ጉዳይ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ በመሐላ ፡ በተደገፈ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ መንገድ ፡ ሲረጋገጥ ፡

(ሀ) ለክርክሩ ፡ መነሻና ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ንብረት ፡

የሚጠፋ ፤ የሚበላሽ ፡ ወይም ፡ ተከማሹ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ ለመስጠት ፤ ለመሸጥ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ዘንድ ፡ በተሰጠ ፡ ውሳኔ ፡ ንብረቱን ፡ ያለገባብ ፡ አዛውሮ ፡ ለመስጠት ፡ ወይም ፡ ለመሸጥ ፡ ያቀደ ፡ መሆኑ ፡ የታወቀ ፡ እንደሆነ ፤ ወይም ፡

(ለ) ተከሣሹ ፡ የባለመብቶችን ፡ ጥቅም ፡ ለመጉዳት ፡ ሲል ፡ ንብረቱን ፡ ለማጥፋት ፤ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ ለመስጠት ፡ ያቀደ ፤ የዛተ ፡ ወይም ፡ ያሰበ ፡ መሆኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፤ ነገሩ ፡ በፍርድ ፡ እስኪወሰን ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ ንብረቱ ፡ እንዳለ ፡ እንዲቆይ ፡ ከመጥፋት ፡ እንዲድን ፤ እንዳይበላሽ ፤ ለሌላ ፡ ሰው ፡ ተላልፎ ፡ እንዳይሰጥ ፤ ወደሌላ ፡ ሥፍራ ፡ እንዳይዛወር ፤ እንዳይባክን ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ጎይለ ፡ ቃሎች ፡ የተዘረዘሩት ፡ ነገሮች ፡ እንዳይፈጸሙ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቊ ፡ ፱፯፩ ። ውል ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ግዴታ ፡ ተደጋግሞ ፡ እንዳይፈርስ ፡ ወይም ፡ ለማፍረስ ፡ የተወሰደው ፡ እርምጃ ፡ እንዳይቀጥል ፡ ስለሚሰጥ ፡ የማገጃ ፡ ትእዛዝ ።

(፩) ተከሣሽ ፡ የውል ፡ ግዴታውን ፡ እንዳያፈርስ ፡ እንዲታገድ ፡ በሚቀርብ ፡ በማናቸውም ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ከሣሽ ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ጉዳት ፡ እንዳይደርስበትና ፡ ውሉ ፡ እንዲከበር ፡ በሚያቀርበው ፡ አቤቱታ ፡ እንዲሁም ፡ በአቤቱታው ፡ ላይ ፡ ካሣ ፡ ወይም ፡ ኪሣራ ፡ እንዲከፈለው ፡ የጠየቀ ፡ ወይም ፡ ያልጠየቀም ፡ ቢሆን ፡ ተከሣሹ ፡ የውሉን ፡ ግዴታ ፡ እንዳያፈርስ ፡ ወይም ፡ ይፈጸማል ፡ የተባለውን ፡ ጉዳት ፡ እንዳይደርስ ፡ ወይም ፡ የውሉ ፡ መፍረስ ፡ የሚያስከትለው ፡ ጉዳት ፡ እንዲወገድ ፡ ወይም ፡ በውሉ ፡ ምክንያት ፡ በተገኘው ፡ መብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ እንዳይፈጸም ፡ ከሣሽ ፡ ጊዜአዊ ፡ ማገጃ ፡ እንዲሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለጊዜው ፡ የሚሰጠው ፡ የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ የሚጸናበትን ፡ ጊዜ ፡ ሂሣብ ፡ ነክ ፡ የሆነ ፡ ጉዳይ ፡ ሲኖር ፡ የሂሣቡን ፡ እያያዘ ፤ ዋስ ፡ የሚያስፈልግ ፡ ሲሆን ፡ ዋስትናው ፡ የሚሰጥበትን ፡ ሁኔታና ፡ ሌላም ፡ አስፈላጊ ፡ የሆነውን ፡ ሁሉ ፡ በማመዛዘን ፡

ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ፡ በቍጥር ፡ ፱፻፲ ፭፩ ፡ የተመለከተውን ፡ የሚሽር ፡ ወይም ፡ የሚያ ሻሽል ፡ አይደለም ።

ቍ ፡ ፻፺፮ ። የማገጃን ፡ ትእዛዝ ፡ ስላለማክበር ፡

(፩) ተከሣሹ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሰጠውን ፡ የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ ያላከበረ ፡ ወይም ፡ በትዛዙ ፡ ላይ ፡ የተሰጡትን ፡ ውሣኔዎች ፡ ያል ጠበቀ ፡ እንደሆነ ፡ የእምቢተኛው ፡ ወይም ፡ ትእዛዙን ፡ የተላለ ፈው ፡ ሰው ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ ለማዘዝና፡ ተገቢ ፡ ሆኖም ፡ ሲያገኘው ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ትእዛዝ ፡ በመጋ ፋቱ ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፩፻፵፫ በተመለከ ተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተጨማሪ ፡ ቅጣት ፡ ሊወስንበት ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ የንብረት ፡ መያዝ ፡ ወይም ፡ የማስከበር ፡ ትእዛዝ ፡ ከአንድ ፡ ዓመት ፡ በላይ ፡ መቆየት ፡ አይችልም ። ስለሆነም፡ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ቢያልፍም ፡ እምቢተኛው ፡ ሰው ፡ ትእዛዝ ፡ መተላለፉን ፡ ያላቋረጠ ፡ እንደሆነ ፡ የተያዘው ፡ ወይም ፡ የተከበረው ፡ ንብረት ፡ ተሸጦ ፡ ከሽያጩ ፡ ገንዘብ ፡ ውስጥ ፡ ለሚገባቸው ፡ ባለመብቶች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በታየው ፡ መጠን ፡ ወስኖ ፡ እንዲከፍላቸው ፡ ትእ ዛዝ ፡ ይሰጣል ። ተራፊ ፡ ገንዘብ ፡ ሲኖር ፡ አግባብ ፡ ላለው ፡ ሰው ፡ እንዲመለስለት ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፻፺፯ ። ላንደኛው ፡ ተከራካሪው ፡ ወገን ፡ ስለሚሰጥ ፡ ማስታወቂያ ።

የማገጃው ፡ ትእዛዝ ፡ ሳይሰጥ ፡ መዘገየቱ ፡ ጉዳትን ፡ የሚያስ ከትል ፡ መስሎ ፡ ካልታየው ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዙን ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ስለዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ የቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ግልባጭ ፡ ለአመልካቹ ፡ ባላጋራ ፡ እንዲደርሰው ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፻፺፰ ። የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሻሻል ፡ ሊነሳ ፡ ወይም ፡ ሊሠረዝ ፡ ስለሚ ችልበት ፡ ሁኔታ ።

በተሰጠው ፡ የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ ቅሬታ ፡ የተሰማው ፡ ወይም ፡

ያላገባብ ፡ ነው ፡ የሚለው ፡ ወገን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አቤቱታውን ፡ ያቀረበ ፡ እንደሆነና ፡ የቀረበውም ፡ አቤቱታ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ የሚያስገኝ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሰጥቶት ፡ የነበረው ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሻሻል ፡ እንዲነሳ ፡ ወይም ፡ ጨርሶ ፡ እንዲሠረዝ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፱፱ ። በሕግ ፡ በተቋቋሙ ፡ የንግድ ፡ ድርጅቶች ፡ ላይ ፡ የሚሰጥ ፡ የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ በማኅበሩ ፡ ሥራ ፡ መሪዎች ፡ ላይ ፡ ስላለው ፡ አስገዳጅነት ።

በሕግ ፡ በተቋቋሙ ፡ የንግድ ፡ ማኅበሮች ፡ ላይ ፡ የተሰጠው ፡ ጊዜአዊ ፡ የማገጃ ፡ ውሣኔ ፡ በማኅበሩ ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ ሳይወሰን ፡ ተግባራቸው ፡ እንዳይቀጥል ፡ ለጊዜው ፡ እንዲታገድ ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ በሚገመቱት ፡ በማኅበሩ ፡ አባሎችና ፡ በሥራ ፡ መሪዎቹም ፡ ላይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ክ ፍ ል ፡- ፩ ፡

ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

ቍ ፡ ፻፳ ። ክርክሩ ፡ በሚቀጥልበት ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ እንዲሸጥ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ተቀዳሚ ፡ ትእዛዝ ።

ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ እንደኛው ፡ በሚያቀርብለት ፡ ማመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከፍርድ ፡ በፊት ፡ የተያዘው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ሀብት ፡ ክርክሩ ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ እስኪያገኝ ፡ ድረስ ፡ ተይዞ ፡ ቢቆይ ፡ የሚበላሽ ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ምክንያት ፡ ተይዞ ፡ ከመቆየቱ ፡ ይልቅ ፡ ቢሸጥ ፡ የሚሻል ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ በት እዛዙ ፡ ላይ ፡ ተለይቶ ፡ በሚገለጸው ፡ ሰው ፡ አማካይነት ፡ ሀብቱ ፡ እንዲሸጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፳፩ ። ክርክር ፡ የተነሣበትን ፡ ሀብት ፡ ባንድ ፡ ሥፍራ ፡ አኑሮ ፡ ስለመጠበቅ ፡ እንዳይበላሽ ፡ ስለሚደረግ ፡ ጥንቃቄና ፡ የመቆጣጠር ፡ ምርመራ ።

(፩) ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ እንደኛው ፡ በሚያቀርብለት ፡ ማመ

BACK

ልከቻ ፡ መሠረትና ፡ የቀረበለት ፡ ጥያቄ ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(ሀ) ለክርክሩ ፡ መነሻና ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ወይም ፡ ክርክር ፡ ሊነሳበት ፡ ይችላል ፡ ተብሎ ፡ የተገመተው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ በተወሰነ ፡ ሥፍራ ፡ ተቀምጦ ፡ እንዲጠበቅ ፡ እንዲያዝ ፡ እንዲፈተሽ ፡ ለማዘዝ ፤

(ለ) ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ጉዳይ ፡ ለማስፈጸም ፡ የተባለው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ በሚገኝበት ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ ለማለፍ ፤ በቤት ፡ ውስጥ ፡ ለመግባት ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሥፍራ ፡ ሄዶ ፡ እንዲመረምር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የመረጠውን ፡ ሰው ፡ ለማዘዝ ፡ ወይም ፡ የታዘዘበትን ፡ ጉዳይ ፡ ለመፈጸም ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡ ሥፍራ ፡ ገብቶ ፡ ለምርመራ ፡ የሚያገለግል ፡ ዓይነት ፡ ለመውሰድ ፡ ወይም ፡ አስፈላጊ ፡ ምርመራ ፡ ለማድረግ ፡ የሚፈተሽ ፡ ነገር ፡ ቢኖር ፡ ለመፈተሽ ፡ ወይም ፡ አፈጻጸሙ ፡ ሊፋጠን ፡ የሚችልበትን ፡ ማገጃ ፡ የሚገኝበትን ፡ መንገድ ፡ ለመከታተል ፡ የሚያስችለውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ ምሥክሮች ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ አሰጣጥ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ክፍል ፡ ለተመለከተውም ፡ ጉዳይ ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

፹ ፡ ፻፳፪ ። ለሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለባላጋራው ፡ ማስታወቂያ ፡ ስለመስጠት ።

(፩) ክሱ ፡ ከተጀመረ ፡ በኋላ ፡ ለተከሣሹ ፡ አስቀድሞ ፡ ማስታወቂያ ፡ በመስጠት ፡ ከሣሹ ፡ በቀጥር ፻፳ ወይም ፡ ፻፳፩ የተመለከቱትን ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ በነዚሁ ፡ ቀጥሮች ፡ የተመለከቱት ፡ ትእዛዞች ፡ እንዲሰጡለት ፡ ለማመልከት ፡ ይችላል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ተከሣሹ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ በበኩሉ ፡ በሚያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተነገረው ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰ

ጥለት ፡ የጠየቀ ፡ እንደሆነ ፡ አስቀድሞ ፡ ለከሣሹ ፡ ማስታወቂያ ፡ በመስጠት ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተነገሩት ፡ ቅጥሮች ፡ የተመለከተውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፪፻፫ ። ሽያጭን ፡ ስለማገድ ።

(፩) ከስ ፡ የተነሳበትን ፡ መሬት ፡ የያዘ ፡ ወይም ፡ የተከራየ ፡ ሰው ፡ ለመንግሥት ፡ የሚከፈለውን ፡ ግብር ፡ ያልከፈለ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ለባለመሬቱ ፡ ሊከፍል ፡ የሚገባውን ፡ አበል ፡ ሳይከፍል ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ መሬቱ ፡ እንዲሸጥ ፡ በታዘዘ ፡ ጊዜ ፡ በርስቱ ፡ ያገባኛል ፡ ወይም ፡ መብት ፡ አለኝ ፡ የሚል ፡ ሶስተኛ ፡ ወገን ፡ ሊቀርብ ፡ ለመንግሥት ፡ የሚከፈለውን ፡ ግብር ፡ ወይም ፡ ለባለርስቱ ፡ የሚከፈለውን ፡ አበል ፡ ከፍሎ ፡ ሽያጩ ፡ እንዲታገድለት ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ማመልከቻውን ፡ ተቀብሎ ፡ ሽያጩ ፡ ታግዶ ፡ ስለሚቆይበት ፡ ሁኔታ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሣኔ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የተከፈለውን ፡ ገንዘብ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ወለድ ፡ ጋር ፡ ሊከፍል ፡ የሚገባውን ፡ የመንግሥት ፡ ግብር ፡ ወይም ፡ የባለርስቱን ፡ አበል ፡ ሳይከፍል ፡ በመቅረቱ ፡ መሬቱ ፡ ለተሸጠበት ፡ ሰው ፡ እንዲመለስለት ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ፡ ወይም ፡ ሂሣብ ፡ በሚደረግበት ፡ ጊዜ ፡ የተያዘው ፡ ገንዘብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ከወሰነው ፡ ወለድ ፡ ጋር ፡ በሂሣቡ ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ ከዕዳው ፡ ጋር ፡ እንዲቻቻል ፡ በሚሰጠው ፡ ውሣኔ ፡ ውስጥ ፡ በመግለጽ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፪፻፬ ። ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚቀመጥ ፡ ገንዘብ ።

ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ ጥሬ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ሊተላለፍ ፡ የሚችል ፡ ዕቃ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ስለሌላ ፡ ሰው ፡ ሆኖ ፡ በአደራ ፡ አስቀማጭነት ፡ የያዘው ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ንብረትነቱ ፡ የሌላው ፡ ወገን ፡ መሆኑን ፡ ያመነ ፡ እንደሆነ ፡ ዕቃው ፡ ወይም ፡ ገንዘቡ ፡ ለአደራ ፡ አስቀማጩ ፡ ወይም ፡ ለባለ ፡ ሀብቱ ፡ እንዲመለስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ። ይህም ፡ ሲመለስለት ፡ ተቀባዩ ፡ ዋስ ፡

እንዲጠራ ፡ ወይም ፡ ያለዋስ ፡ እንዲረከብ ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፪፫፭ ። ስለ ፡ ሌሎች ፡ ትእዛዞች ።

ከርክሩ ፡ በመስማት ፡ ላይ ፡ ባለበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ከተ ከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ያመለከተ ፡ መሆ ኑን ፡ ባላጋራው ፡ ለሆነው ፡ ለሌላው ፡ ወገን ፡ በሚገባ ፡ ሲያስታ ውቅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ በሚገምተው ፡ ሁኔታ ፡ ነገሩን ፡ ለማፋጠን ፡ ወይም ፡ ብቶሎ ፡ እንዲፈጸም ፡ ለማድረግ ፡ ምቹ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመ ስጠትና ፡ በተጨማሪም ፡ አካለ ፡ መጠን ፡ ያላደረሰ ፡ ሰው ፡ የሚ ጠበቅበትን ፡ ጉዳይና ፡ ክርክሩ ፡ የባልና ፡ ሚስትን ፡ ፍቺ ፡ የሚመ ለከት ፡ ሲሆን ፡ የሀብታቸውን ፡ ክፍያ ፡ ወይም ፡ ለጊዜው ፡ የሚ ሰጠውን ፡ የመተዳደሪያ ፡ ገንዘብ ፡ የሚወስን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስ ጠት ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ል ፭ ።

ተቀባይ ፡ የሚሆን ፡ ሰው ፡ ስለመሾም ።

ቍ ፡ ፪፫፮ ። ተቀባይ ፡ የሚሆን ፡ ሰው ፡ ስለሚሾምበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚመችና ፡ ትክክለኛ ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ትእዛዞች ፡ ለመስ ጠት ፡ ይችላል ።

(ሀ) ውሣኔ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ ማናቸውንም ፡ ንብረትና ፡ ሀብት ፡ ተቀብሎ ፡ የሚጠብቅ ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ መሾም ፡

(ለ) የማናቸውንም ፡ ሰው ፡ ይዞታ ፡ ወይም ፡ በአደራ ፡ እስ ቀማጭነት ፡ ወይም ፡ ጠባቂነት ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ ሆኖ ፡ የያዘውን ፡ ንብረት ፡ እንዲለቅ ፡

(ሐ) ባለ ፡ ይዞታው ፡ ወይም ፡ ጠባቂው ፡ የለቀቀውን ፡ ነገር ፡ ተቀባዩ ፡ ተረክቦ ፡ እንዲጠብቅና ፡ እንዲያስተዳድር ፡ ለማዘዝ ፡

(መ) ተቀባዩ ፡ የተረከበውን ፡ ንብረት ፡ ለመጠበቅና ፡ ለማ ስተዳደር ፡ ለማሻሻል ፡ የሚያስችለው ፡ ሥልጣን ፡ እንዲኖረው ፡

ስለተቀበለው ፡ ንብረት ፡ የመክሰስ ፡ ወይም ፡ የመከሰስ ፡ መብት ፡ እንዲኖረው ፡ እንደ ሁም ፡ ኪራይ ፤ አበል ፡ ወይም ፡ ማንኛውንም ፡ የንብረት ፡ ገቢ ፡ ለመሰብሰብና ፡ የሰበሰበውንም ፡ ገንዘብ ፡ ጠቃሚ ለሚሆን ፡ ጉዳይ ፡ ለማዋል ፡ እንዲችልና ፡ ባለንብረቱ ፡ ራሱ ፡ ለመፈጸም ፡ እንደሚችለው ፡ ሁሉ ፡ ውል ፡ የመጻጻፍንና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ የታየውን ፡ ሌላ ፡ ሥልጣን ፡ ይሰጠዋል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚቀርበውን ፡ ማመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተቀበለው ፡ እንደ ሆነ ፡ ትእዛዝ ፡ የሚሰጠው ፤ አመልካቹ ፡ የጠየቀውን ፡ ገንዘብ ፤ የሚሾመው ፡ ተቀባይ ፡ ሊሰበስብ ፡ ወይም ፡ ሊያገኝ ፡ የሚችለውን ፤ ተቀባዩን ፡ ለመሾም ፡ የሚደረገውን ፡ ወጭ ፡ በማመዛዘንና ፡ በተለይ ፡ ምርመራ ፡ እንዲደረግበት ፡ ሌላም ፡ ተጨማሪ ፡ ነገር ፡ ቢኖር ፡ አብሮ ፡ እንዲጣራ ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፱፰፮ ። ለተቀባዩ ፡ ስለሚከፈል ፡ አበል ።

ለተቀባዩ ፡ የሚከፈለውን ፡ አበል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚሰጠው ፡ ጠቅላላ ፡ ወይም ፡ ልዩ ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ይወሰናል ።

ቍ ፡ ፱፰፯ ። ስለተቀባዩ ፡ ግዴታዎች ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፱፰፮ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የሚሾም ፡ ተቀባይ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ግዴታዎች ፡ መፈጸም ፡ ይኖርበታል ።

(ሀ) ተቀባይ ፡ ሆኖ ፡ እንዲያስተዳድር ፡ የተሾመበትን ፡ ንብረት ፡ በሚገባ ፡ ለመጠበቅ ፡ ለዚሁ ፡ ንብረት ፡ አላፊና ፡ ተጠያቂ ፡ ለመሆን ፡ የሚችል ፡ ዋስ ፡ እንዲጠራ ፡ ወይም ፡ መያዣ ፡ እንዲሰጥ ፡

(ለ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወስነው ፡ ጊዜና ፡ በሚሰጠው ፡ የአቀራረብ ፡ ሥርዓት ፡ መሪ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ የንብረቱን ፡ ገቢና ፡ ወጭ ፡ የሂሣብ ፡ መግለጫ ፡ እየሠራ ፡ እንዲያቀርብ ፡

(ሐ) የሚፈለግበትን ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፍልና ፡

(መ) በራሱ ፡ ከባድ ፡ ቸልተኛነት ፡ ወይም ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ባደረገው ፡ ጉድለት ፡ በተረከበው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ያደረሰውን ፡ ጉዳት ፡ አላፊ ፡ ሆኖ ፡ እንዲከፍል ።

BACK

ቍ ፡ ፻፷፱ ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተቀባዩን ፡ ግዴታ ፡ ስለሚያስፈጽምበት ፡ ሥርዓት ።

ተቀባዩ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ጉድለቶች ፡ ፈጽሞ ፡ ሲገኝ ፡

(ሀ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜና ፡ በሰጠው ፡ መሪ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ የሚያስተዳድረውን ፡ ንብረት ፡ ሂሣብ ፡ ሳያቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፤

(ለ) የሚፈለግበትን ፡ ሂሣብ ፡ እንዲከፍል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወስኖ ፡ ካዘዘው ፡ በኋላ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ሳይ ፈጸም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፤

(ሐ) በራሱ ፡ ከፍተኛ ፡ ቸልተኛነት ፡ ወይም ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ ወይም ፡ ጉድለት ፡ ያደረሰ ፡ እንደሆነ ፤ ንብረቱ ፡ ተሽጦ ፡ ከሽያጩ ፡ ላይ ፡ የተገኘው ፡ ሀብት ፡ በቸልተኛነት ፡ ወይም ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ያደረሰው ፡ ጉድለት ፡ እንዲተካ ፡ ወይም ፡ ጉዳቱን ፡ ለመጠገን ፡ የሚያስፈልገው ፡ ሂሣብ ፡ እንዲከፈል ፡ በማዘዝ ፡ ቀሪ ፡ ገንዘብ ፡ ቢኖርም ፡ እንዲመለስለት ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ል ፡ ፮ ።

ስለማሸግና ፡ የሀብት ፡ ዝርዝር ፡ ስለማዘጋጀት ።

ቍ ፻፸ ። መሠረቱ ።

(፩) ለክርክር ፡ መነሻና ፡ ምክንያት ፡ የሆነ ፡ ወይም ፡ ክርክር ፡ ይነሳበታል ፡ ተብሎ ፡ የሚታመን ፡ ንብረት ፡ ሲኖርና ፡ ይህንንም ፡ በሚገባ ፡ እሽነ ፡ መጠበቅ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑ ፡ ሲታወቅ ፡ በዚህ ፡ ክፍል ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጸሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) በፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ የተደረገውን ፡ እሽግ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲነሳ ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ለመቅደድ ፡ ወይም ፡ ለመክፈት ፡ አይችልም ። ስለሆነም ፡ እሽጉ ፡ ይነሳልኝ ፡ የሚለው ፡ ወገን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፸፩ ። እሽግ ፡ እንዲደረግ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) ማንም ፡ ሰው ፡ በክርክር ፡ ላይ ፡ ያለ ፡ ወይም ፡ ክርክር ፡ ያስ

ነሣል ፡ ተብሎ ፡ የሚታመን ፡ ንብረት ፡ እንዲታሸግ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ በመሐላ ፡ ቢተደገፈ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ ዘሌላ ፡ መንገድ ፡ በተረጋገጠ ፡ ማስረጃ ፡ አስረድቶ ፡ እንድ ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ እንዲታሸግለት ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከት ፡ ይችላል ።

(፪) ክርክሩ ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፡ የማሸግ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤት ፡ የማሸግ ፡ ትእዛዝ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ይህን ፡ ሥራ ፡ ለመፈጸም ፡ ተገቢ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ይሾማል ፤ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የተመረጠውም ፡ ሰው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ቅጥሮች ፡ አገላለጽ ፡ አሻጊ ፡ ተብሎ ፡ ይጠራል ።

ቍ ፡ ፻፰፪ ። ስለ ፡ መዝገብ ።

(፩) አሻጊው ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ የእሽጉን ፡ ሥራ ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተገለጹትን ፡ ጉዳዮች ፡ የሚያመለክት ፤ የራሱ ፡ ፊርማ ፡ የተፈረመበት ፤ የተሠራበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረተ ፡ ያለበት ፡ መዝገብ ፡ አዘጋጅቶ ፡ ይይዛል ።

በመዝገቡም ፡ ላይ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫዎች ፡ ይሠፍሩበታል ።

(ሀ) የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝና ፡ ትእዛዙ ፡ የተሰጠበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፤

(ለ) የታሸጉትን ፡ ነገሮች ፡ ዝርዝርና ፡ የሚገኙበትን ፡ ሥፍራ ፡

(ሐ) እንዲታሸጉ ፡ ከታዘዙት ፡ ውስጥ ፡ መገኘትና ፡ መታሸግ ፡ የሚገባቸው ፡ ሆነው ፡ ሳይገኙ ፡ የቀሩትን ፡ (የጐደሉትን) ፡ ነገሮች ፡ ዝርዝር ፤

(መ) የታሸጉት ፡ ነገሮች ፡ ያሉበትን ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ የሚገኙበትን ፡ ቦታ ፤ የሚጠብቀውን ፡ ወይም ፡ ለዚሁ ፡ ቤትና ፡ ሥፍራ ፡ አላፊነት ፡ ያለውን ፡ ሰው ፡ በም ።

(፪) የታሸጉት ፡ ነገሮች ፡ የሚገኙበት ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ሥፍራ ፡ ቁልፍ ፡ ያለው ፡ ሲሆን ፡ አሻጊው ፡ መክፈቻዎቹን ፡ ሰብስቦ ፡ ለፍ

ርድ ፡ ቤቱ ፡ ሬጅስትራር ፡ ማስረከብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፫፫ ። ስለማይታሸግባቸው ፡ ነገሮች ።

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ እሽግ ፡ እንዲ ደረግ ፡ አይታዘዝም ፡

(ሀ) በተፈጥሮአቸው ፡ የሚበላሹ ፡ ወይም ፡ ቶሎ ፡ የሚሻግቱና ፡ የሚበሰብሱ ፡ ሲሆኑ ፤

(ለ) በመታሸጋቸው ፡ ምክንያት ፡ የሚበላሹ ፡ ወይም ፡ የሚሻግ ቱና ፡ የሚበሰብሱ ፡ ሲሆኑ ፤

(ሐ) በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ተካፋይ ፡ ለሆነው ፡ ወገን ፡ አስፈላጊ ፡ የሆኑና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ አስፈላጊ ፡ መሆናቸውን ፡ ተረድቶ ፡ እንዳይታሸግባቸው ፡ ያዘዘ ፡ ሲሆን ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በሐ) ፡ ፊደል ፡ በተ መለከተው ፡ መሠረት ፡ ከተከራካሪዎች ፡ ወገኖች ፡ ላንደኛው ፡ አገልግሎት ፡ አስፈላጊ ፡ ናቸው ፡ ተብለው ፡ እንዳይታሸግባቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ያልታሸገባቸውን ፡ ነገሮች ፡ ዝርዝር ፡ አሻጊው ፡ አዘጋጅቶ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፫፬ ። ስለ ፡ ኑዛዜዎችና ፡ ስለ ፡ ሌሎች ፡ ጽሑፎች ።

(፩) አሻጊው ፡ በሚያሸገው ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ የኑዛዜ ፡ ጽሑፎች ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነዶች ፡ ወይም ፡ ቀድሞ ፡ የታሸጉ ፡ ነገሮች ፡ ያገኘ ፡ እንደሆነ ፤ የነዚሁኑ ፡ ጽሑፎች ፡ ዝርዝር ፡ አዘ ጋጅቶ ፡ ባንድ ፡ ላይ ፡ ጠቅልሎ ፡ በእሽጉ ፡ ውስጥ ፡ እንዲቀመጡ ፡ ካደረጉ ፡ በኋላ ፡ ስለዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲሰጥበት ፡ ያዘጋ ጀውን ፡ ዝርዝር ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያቀርባል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ እነዚህ ፡ ሰነዶች ፡ ስለሚቀመጡበት ፡ ሁኔ ታና ፡ ስለ ፡ አያያዛቸው ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሣኔ ፡ ይሰጣል ።

- እሽግን ፡ ስለ ፡ ማንሳት ።

፣ ፡ እንዲነሳ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡

፡ አስተያየት ፡ እሽጉን ፡ ማንሳት ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡

ዙን ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ለጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ ያላ

ቸው ፡ ወገኖች ፡ ሁሉ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ያዛል ፤ ባለጉዳዮቹም ፡ ቀር በው ፡ ያላቸውን ፡ አሳብ ፡ ለማመልከት ፡ ይችላሉ ።

(፪) እሽት ፡ እንዲነሳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ አሻጊው ፡ ሲከፍት ፡ የተገኙትን ፡ ዕቃዎችና ፡ ነገሮች ፡ ዝርዝር ፡ አዘጋጅቶ ፡ ከፈረመባቸው ፡ በኋላ ፡ ቀኑንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረቱን ፡ ጽፎ ፡ ያቀርባል ።

ቍ ፡ ፻፷፮ ። የዕቃዎችንና ፡ የንብረቶችን ፡ ዝርዝር ፡ ስለማዘጋጀት ።

(፩) ለክርክሩ ፡ መነሻና ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ወይም ፡ ይሆናል ፡ ተብሎ ፡ የሚገመተው ፡ ንብረት ፡ ዝርዝር ፡ እንዲዘጋጅና ፡ እን ዲታወቅ ፡ ማስፈለጉን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ ይህንኑ ፡ ዝር ዝር ፡ ለማዘጋጀት ፡ ይችላል ፡ ብሎ ፡ የሚገምተውን ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ የዚሁኑ ፡ ንብረት ፡ ዝርዝር ፡ አዘጋጅቶ ፡ እንዲቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጠዋል ። ይህንን ፡ ሥራ ፡ እንዲፈጽም ፡ የሚታዘዝ ፡ ሰው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ መዝጋቢ ፡ ተብሎ ፡ ይጠራል ።

(፪) መዝጋቢው ፡ ከሁለት ፡ የማያንሱ ፡ ምስክሮች ፡ ባሉበት ፡ በፍ ርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ተለይቶ ፡ የተገለጸውን ፡ የንብረት ፡ ዝርዝር ፡ ያዘጋጃል ። ዝርዝሩም ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱ ትን ፡ ነገሮች ፡ ይይዛል ።

(ሀ) የዕቃው ፡ ዝርዝር ፡ እንዲዘጋጅ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሰጠ ውን ፡ ትእዛዝና ፡

(ለ) የተመዘገቡትን ፡ ዕቃዎች ፡ ትክክለኛ ፡ ዝርዝር ፡ ከዋ ጋቸው ፡ ግምት ፡ ጋር ።

(፫) የዕቃዎቹ ፡ ወይም ፡ የንብረቶቹ ፡ ዋጋ ፡ የሚገመተው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍ ፡ ፻፴፮ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፤ በልዩ ፡ አዋቂ ፡ (በኤክስፔርት) አማካይነት ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ። ልዩ ፡ አዋቂው ፡ ባደረገው ፡ የዋጋ ፡ ግምት ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫ ፡ ላይ ፡ ቀ
ዓመተ ፡ ምሕረቱን ፡ ጽፎና ፡ ፈርሞበት ፡ ከመዝጋቢ
ጋር ፡ ይያያዛል ።

(፬) የመዝጋቢው ፡ ሪፖር ፡ የተጻፈበት ፡ ቀ"
ረት ፡ ተሞልቶበትና ፡ ተፈርሞበት ፡ ለፍ

ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ በተለይ ፡ ይህን ፡ ለመሰለው ፡ ጉዳይ ፡ በተዘጋጀው ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ሬጉርስትራሩ ፡ እንዲመዘግበው ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ ከክርክሩ ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ በመያያዝ ፡ አባሪ ፡ ሆኖ ፡ እንዲቀመጥ ፡ ያደርጋል ።

ክፍል ፡ ፯ ፡

ተገድዶ ፡ የመያዝን ፡ ሕጋዊነት ፡ ለማጣራት ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡

ቊ ፡ ፻፫፯ ። ተገድዶ ፡ በመያዝ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ።

(፩) በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ የተደነገገውን ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሳይወሰንበት ፡ ወይም ፡ ሳይፈርድበትና ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ሳይሰጥ ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ሥልጣን ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ የተገደደ ፡ እንዳይዘዋወር ፡ የተከለከለ ፡ የተያዘ ፡ ወይም ፡ የታሰረ ፡ ሰው ፡ ሲኖር ፡ ይህ ፡ አድራጐት ፡ እንዲወገድለትና ፡ ራሱ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ እንዲያስረዳ ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ።

(፪) ማመልከቻው ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ሆኖ ፡ የተያዘውን ፡ ወይም ፡ የተገደደውን ፡ ሰው ፡ ስም ፡ የአስገዳጁን ፡ ወይም ፡ የያዡን ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ተገዶ ፡ የተያዘበትን ፡ ሥፍራ ፡ ይህንኑም ፡ የሚያረጋግጡ ፡ ሰዎች ፡ እንዳሉ ፡ የምስክሮቹን ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡ ዘርዝሮ ፡ የሚገልጽ ፡ ይሆናል ።

(፫) የተያዘው ፡ ወይም ፡ የተገደደው ፡ ሰው ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ አቤቱታውን ፡ ራሱ ፡ ለማቅረብ ፡ ያልቻለ ፡ ወይም ፡ የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ ለመስጠት ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ሊያቀርብለት ፡ ይችላል ። ይህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ አመልካቹ ፡ በሚሰጠው ፡ የመሐላ ፡ ቃልና ፡ በማመልከቻው ፡ ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ ዋናው ፡ ባለጉዳይ ፡ ለመቅረብ ፡ ወይም ፡ ማመልከቻ ፡ ለመጻፍ ፡ ያልቻለ ፡ መሆኑን ፡ ጭምር ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፱፫፮ ። እንዲቀርብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፱፫፯ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ለከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት፡ አስገዳጁ ፡ ወይም ፡ አሳሪው ፡ ተገዳጁን ፡ ወይም ፡ ታሳሪውን ፡ ሰው ፡ ይዞ ፡ እንዲቀርብና ፡ ይህንንም ፡ ሰው ፡ የማይለቅበትን ፡ ምክን ያት ፡ እንዲያስረዳ ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ የመቅረቢያውን ፡ ቀ ን ፡ ቀጠሮ ፡ ወስኖ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ነገሩን ፡ በምስክርነት ፡ ለማስረዳት ፡ ይችላሉ ፡ ተብለው ፡ የ ጠቀሱ ት ፡ ምስክሮች ፡ እንዲቀርቡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጥሪ ፡ ሊሰጥ ይችላል ።

ቍ ፡ ፱፫፱ ። ጉዳዩን ፡ ስለመስማት ፡ ውሣኔ ፡ ስለመስጠትና ፡ ስለ ፡ ማመ ልከቻ ፡ አቀራረብ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ ፱፫፯ ፡ መሠረት ፡ በሚሰ ጠው ፡ መጥሪያ ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ በቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ የተገለጸውን ፡ አቤቱታ ፡ እውነተኛነት ፡ ፍርድ ቤቱ ፡ ይመረምራል ፤ ስለማስረጃው ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) አመልካቹ ፡ የተያዘው ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ መሆኑን፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ ወዲያውኑ ፡ እንዲለቀቅ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰ ጣል ። የዚህ ፡ ዓይነት ፡ ትእዛዝ ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲኖር ፡ ሳያስፈልግ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ብቻ ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

(፫) በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የተገለጸው ፡ የአቤቱታ ፡ ቃል ፡ በማና ቸውም ፡ ሁኔታ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚያጠራጥር ፡ መስሎ ፡ የታ የው ፡ እንደሆነ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ ዋስ ፡ ጠርቶ ፡ እንዲለቀቅ ፡ ያዛል ፤ ዋስትናውም ፡ የገንዘብ ፡ ማስያዝ ፡ ወይም ፡ የሰው ፡ ዋስትና ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ። በዋስትናውም ፡ የሚገባው ፡ ግዴታ ፤ እንዲለ ቀቅ ፡ ያደረገው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በፈለገው ፡ ጊዜ ፡ እንዲቀርብ ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ አክብሮ ፡ እንዲፈጽም ፡ የሚያስገድደው ፡ ይሆናል ።

ምዕራፍ ፡ ፮ ፡

ስለ ፡ ፍርድና ፡ ስለ ፡ ትእዛዝ ፤

ክፍል ፡ ፩ ፡

አጠቃላይ ፡ ድንጋጌዎች ፡

ቍ ፡ ፻፰ ። ፍርድ ፡ የሚሰጥበት ፡ ጊዜ ።

የቀረበው ፡ ክርክር ፡ ከተሰማ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩ ፡ እንዳለቀ ፡ ወዲያውኑ ፡ ወይም ፡ በአጭር ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ በሚወስነው ፡ ጊዜ ፡ በግልጽ ፡ ችሎት ፡ ፍርድ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፱፩ ። የፍርድ ፡ አሰጣጥ ፡ ሁኔታና ፡ ፎርም ።

(፩) ፍርድ ፡ ተጽፎና ፡ በአስቻሉት ፡ ዳኞች ፡ ወይም ፡ ዳኛ ፡ ተፈርሞ ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ ይነበብላቸዋል ።

(፪) በድምጽ ፡ ብልጫ ፡ የተሰጠው ፡ ፍርድ ፤ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ብይን ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ። ስለሆነም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሆነው ፡ ባስቻሉ ፡ ዳኞች ፡ በታየ ፡ ጉዳይ ፤ በድምጽ ፡ ብልጫ ፡ ከተስማሙት ፡ ዳኞች ፡ በሃሣብ ፡ የተለየው ፡ ዳኛ ፤ በራሱ ፡ በኩል ፡ ባለው ፡ አስተያየት ፤ ሊሰጥ ፡ ይገባዋል ፡ የሚለውን ፡ ፍርድ ፡ በዝርዝር ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(፫) ፍርድ ፡ ተጽፎ ፡ በፈረዱት ፡ ዳኞች ፡ የተፈረመበት ፡ ከሆነ ፤ ሌላ ፡ ዳኛም ፡ ቢሆን ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በንባብ ፡ ሊያሰማ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፪፪ ፦ በፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ሐተታ ፡ ላይ ፡ ስለሚሠፍሩ ፡ ነገሮች ፤

(፩) በአንድ ፡ የፍርድ ፡ ሐተታ ፡ ላይ ፡ የተያዘው ፡ ጭብጥ ፤ ጭብጡ እንዲት ፡ እንደተወሰነና ፡ የተወሰነበት ፡ ምክንያት ፡ መገለጽ ፡ አለበት ። ስለሆነም ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆነውን ፡ ዋነኛ ፡ ጉዳይ ፡ ባጭር ፡ የሚገልጽ ፡ መሆን ፡ ይገባዋል ። እንዲሁም ፡ የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰጠው ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ የመጀመሪያውን ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፍርድ ፡ ያሻሻለው ፡ ወይም ፡ የለወጠው ፡ እንደሆነ ፡ በት ችቱ ፡ ላይ ፡ ለይግባኝ ፡ ባዩ ፡ የሚገባውን ፡ ዳኝነት ፡ ዘርዝሮ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(፪) የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በዝርዝር ፡ ባላቀረቡት ፡ ወይም ፡ በግልጽ ፡ ባላመለከቱት ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ አይችልም ። የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርጅ ፡ ቤት ፡ ግን ፡ የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አስተያየት ፡ መስጠት ፡ ወይም ፡ መወሰን ፡ ይገባው ፡ ነበረ ፡ ብሎ ፡ በሚገምተው ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። በተጨማሪም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውንና ፡ ነገሩን ፡ ለማስፈጸም ፡ ተስማሚ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ የሚገምተውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ውሣኔ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ መስጠት ፡ ይችላል ።

(፫) በክርክሩ ፡ ላይ ፡ ከቀረቡት ፡ ብዙ ፡ ጭብጦች ፡ አንዱ ፡ ጭብጥ ፡ ብቻ ፡ ቢወሰን ፡ ሌሎቹንም ፡ ጭብጦች ፡ ያጠቃልላቸዋል ፡ ብሎ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ክርክሩን ፡ ባንድ ፡ ጭብጥ ፡ ሊወስን ፡ ይችላል ። ነገር ፡ ግን ፡ የቀረቡትን ፡ ጭብጦች ፡ ሁሉ ፡ በየራሳቸው ፡ መወሰን ፡ የሚያስፈልግ ፡ ከሆነ ፡ ስለ ፡ እያንዳንዱ ፡ ጭብጥ ፡ አወሳሰን ፡ የተሰጠው ፡ ምክንያት ፡ ሁሉ ፡ በትችት ፡ ላይ ፡ መገለጽ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፫ ፡- ስለ ፡ ውሣኔ ፡ አጻጻፍ ፡ ሥርዓትና ፡ በላዩም ፡ ስለሚገለጹት ፡ ነገሮች ፤

(፩) ፍርድ ፡ ከተጻፈ ፡ በኋላ ፡ የፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ የሚመራው ፡ በትእዛዝ ፡ መልክ ፡ ሆኖ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ነገሮች ፡ ይገለጹበታል ፤ ይኸውም ፡

(ሀ) የክሱ ፡ ወይም ፡ የይግባኙ ፡ መዝገብ ፡ ቍጥር ፡

(ለ) የተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ስምና ፡ ልዩ ፡ ማብራሪያ ፤

(ሐ) ፍርዱ ፡ የተሰጠው ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ሲሆን ፡ የክሱ ፡ ዝርዝር ፤

(መ) እንደነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ከማድረግ ፡ እንዲወገድ ፡ ወይም ፡ የተወሰነ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፍል ፤ በትእዛዙ ፡ ላይ ፡ የተገለጸውን ፡ ነገር ፡ እንዲፈጽም ፡ ወይም ፡ ከመፈጸም ፡ እንዲታገድ ፤ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲያስረክብ ፡ ወይም ፡ እንዲለቅ ፤ ተገቢም ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፳፭ ፡ በተ

ነገረው ፡ መሠረት ፡ የጉዳዩን ፡ ዝርዝር ፡ ማለጫ ፡ መስጠት ።

(ሠ) ክሱን ፡ ለማስተካከል ፡ ወይም ፡ ይግባኙን ፡ ለማስፈጸም፡ የተደረገውን ፡ ማናቸውንም ፡ የወጭ ፡ ዝርዝር ፤ ወጭውን ፡ ማን ፡ እንደሚከፍልና ፡ የትኛው ፡ ንብረት ፡ ተሸጦ ፡ መከፈል ፡ እንደሚገባው ፡ መግለጽ ፤ ስለሆነም ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኙን ፡ በሰማበት ፡ ጉዳይ ፡ ስለሚከፈለው ፡ ኪሣራና ፡ ወጭ ፤ ስለከፋዩም ፡ ወገን ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ ይችላል ።

(ረ) ለፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምቹ ፡ መስለው ፡ የታዩትን ፡ ነገሮች ፡ መግለጽ ፤ የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲሆን ፡ ስለ ፡ ፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። ወይም ፡ እንደፍርዱ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ነገሩን ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ለሰማው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልሶ ፡ ይልካል ።

(ሰ) የፍርድ ፡ ባለዕዳውን ፡ በቀጥታ ፡ በማዘዝ ፡ ፍርዱን ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚቻል ፡ ሲሆን ፡ እንደፍርዱ ፡ የሚፈጸምበትን ፡ ጊዜ ፡ ወስኖ ፡ ማስታወቅ ፡ ነው ።

(፱) የትእዛዙ ፡ ውሣኔ ፡ በነገሩ ፡ ተስማምተው ፡ በጸፉት ፡ ወይም ፡ በጸፈው ፡ ዳኛ ፡ ወይም ፡ ዳኞች ፡ ተፈርሞ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረቱ ፡ ይሞላበታል ። በሃሳቡ ፡ ያልተስማማው ፡ ዳኛ ፡ ወይም ፡ ዳኞች ፡ ባልተስማሙበት ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፡ መፈረም ፡ የለባቸውም ። ስለሆነም ፡ ፍርዱን ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ በሕመም ፤ በሞት ፡ ወይም ፡ በዝውውር ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ምክንያት ፡ መፈረም ፡ ያልቻለ ፡ ዳኛ ፡ ሲኖር ፤ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ የተዘጋጀው ፡ ትእዛዝ ፡ ፍርድ ፡ ከሰጡት ፡ ዳኞች ፡ ባንደኛው ፡ ወይም ፡ በሁለቱ ፡ ሊፈረም፡ ይችላል ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተሠረዘ ፡ ወይም ፡ ከሥፍራው ፡ የተነሣ፡ እንደሆነ ፤ ውሣኔ ፡ ከሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከአንድ ፡ ደረጃ ፡ ከፍተኛ ፡ በሆነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዳኞች ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ይፈረማል ።

ቍ ፡ ፻፱ ። ስለፍርድና ፡ ስለ ፡ ትእዛዝ ፡ ግልባጭ ።

(፩) ትክክለኛነቱ ፡ የተረጋገጠ ፡ የፍርድ ፡ ወይም ፡ የትእዛዝ ፡ ግልባጭ ፡ እንዲሰጠው ፡ የሚጠይቅ ፡ በጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ ያለው ፡ ተከራካሪ ፡ ፍርዱን ፡ ወይም ፡ የትእዛዙን ፡ ውሣኔ ፡ ለሰጠው ፡ ፍርድ ፡

ቤት ፡ ሬጊስትራር ፡ ማመልከቻውን ፡ ሲያቀርብ ፤ ግልባጩን ፡ አ ዘጋጅቶ ፡ የተሰጠበትን ፡ ቀንና ፡ ዓ. ም. ሞልቶ ፡ ለጠያቂው ፡ ይሰጣል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ፍርድ ፡ ሲሆን ፡ ይግባኙን ፡ ተቀብሎ ፡ የወሰነው ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የውሣኔውን ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፤ ነገሩን ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ላየው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይልክለታል ። ግልባጩም ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ጉዳይ ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ተመዝግቦ ፡ የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ከርክር ፡ ከተደረገበት ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ይቀመጣል ።

ክ ፍ ል ፡ ፮ ፡

ባንዳንድ ፡ ውሣኔ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የተለየ ፡ መምሪያ ፡

ቍ ፡ ፻፳፩ ። የሚንቀሳቀስ ፡ ሀብት ፡ ለማስረከብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላንደኛው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ እንዲ ተላለፍ ፤ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ እጅ ፡ እንዲዛወር ፡ በሚሰጥ ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፤ በውሣኔው ፡ መሠረት ፡ ንብረቱን ፡ ሳያስረክብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተመዛዛኝ ፡ የሚሆን ፡ ጥሬ ፡ ገን ዘብ ፡ በምትኩ ፡ እንዲከፍል ፡ የሚል ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፻፳፪ ፡- በየፈዜው ፡ ለሚከፈል ፡ ዕዳ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ፤

(፩) የሚሰጠው ፡ ውሣኔ ፡ ጥሬ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ የሚያዝ ፡ ሲሆን ፡ የብድሩ ፡ ውል ፡ ወይም ፡ የእከፋፈሉ ፡ ግዴታ ፡ ስምምነት ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ የተጻፈ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ሲያጋጥመው ፡ የመክፈያውን ፡ ጊዜ ፡ ለማዘግየት ፡ ወይም ፡ የተወሰነ ፡ ገንዘብ ፡ በየጊዜው ፡ እንዲከፍል ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ። በተጨማሪም ፡ ገንዘቡ ፡ ከነወለዱ ፡ ወይም ፡ ያለወለድ ፡ እንዲከፈል ፡ ያዛል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሲያመለክት ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፲፱ ፡ በተነገረው ፡ ሁኔታ ፡ ምርመራ ፡ ሲደረግ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ሲስማማ ፤ ከውሣኔ ፡ በኋላም ፡ ቢሆን ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

BACK

ቍ ፣ ፱፻፮ ፦ ይዞታንና ፣ ያላገባብ ፣ የተወሰደ ፣ ጥቅምን ፣ ስለሚመለከት ፣ ውሣኔ ፣

ከሱ ፣ የቀረበው ፣ የማይንቀሳቀስ ፣ ንብረት ፣ አላባንና ፣ የተወ ሰደ ፣ ሌላ ፣ ጥቅምን ፣ ለማስመለስ ፣ ሲሆን ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በሚሰ ጠው ፣ ውሣኔ ፣ ላይ ፣ ንብረቱ ፣ ወይም ፣ አላባው ፣ ከተወሰደበት ፣ ጊዜ ፣ ጀምሮ ፣ ከስ ፣ ከመቅረቡ ፣ በፊት ፣ ከሱም ፣ ቀርቦ ፣ በፍርድ ፣ እስከ ፣ ተወሰነበትና ፣ ይዞታው ፣ ለባለምብቱ ፣ እስከሚመለስበት ፣ ጊዜ ፣ ድረስ ፣ ያላገባብ ፣ የተወሰደው ፣ ንብረትና ፣ አላባ ፣ ሌላ ውም ፣ ጥቅም ፣ ያስገኘውን ፣ ኪራይና ፣ የሰጠውን ፣ ፍሬ ፣ ማንኛ ውንም ፣ ሂሣብ ፣ ዋጋር ፣ እንዲከፍል ፣ ለማዘዝ ፣ ይቻላል ።

ቍ ፣ ፱፻፯ ፦ ስለ ፣ ማስተላለፍ ፣

አንዱ ፣ ወገን ፣ ተከራካሪ ፣ ከሌላው ፣ ወገን ፣ ማግኘት ፣ የሚገ ባውን ፣ አጣርቶ ፣ ማወቅ ፣ አስፈላጊ ፣ በሆነ ፣ ጊዜ ፣ ወይም ፣ ፍርድ ቤት ፣ በሾመው ፣ ንብረት ፣ አስተዳዳሪ ፣ እጅ ፣ የሚገኘውን ፣ የን ብረት ፣ ገቢና ፣ ወጭ ፣ ሂሣብ ፣ ማጣራት ፣ ሲያስፈልግ ፣ ወይም ፣ በጀሚውና ፣ በተጀሚው ፣ በወካይና ፣ በተወካዩ ፣ መካከል ፣ ያለ ውን ፣ ሂሣብ ፣ ማጣራት ፣ አስፈላጊ ፣ ሲሆን ፣ ወይም ፣ በሽር ክና ፣ የተቋቋመ ፣ ንግድ ፣ የሚፈርስ ፣ ሲሆን ፣ ወይም ፣ በሽሪኮቹ ፣ መካከል ፣ ያለውን ፣ ሂሣብ ፣ ማጣራት ፣ ሲያስፈልግ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ውሣኔ ፣ ከመስጠቱ ፣ በፊት ፣ ሂሣብ ፣ እንዲደረግና ፣ ስለ ፣ ሂሣብ ፣ ማጣራቱም ፣ አፈጻጸም ፣ አስፈላጊ ፣ መስሎ ፣ የታየውን ፣ መሪ ትእዛዝ ፣ ይሰጣል ።

ቍ ፣ ፱፻፱ ፦ በሽርክና ፣ የተቋቋመ ፣ የንግድ ፣ ድርጅት ፣ እንዲፈርስ ፣ በቀረበ ፣ ክስ ፣ ስለሚሰጥ ፣ ትእዛዝ ፣

በሽርክና ፣ የተቋቋመ ፣ ንግድ ፣ እንዲፈርስ ፣ ወይም ፣ ሂሣቡ ፣ እንዲጣራ ፣ በሚቀርብ ፣ ክስ ፣ ላይ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ የመጨረሻ ፣ ውሣኔ ፣ ከመስጠቱ ፣ በፊት ፣ የተከራካሪዎቹ ፣ ወገኖች ፣ ድርሻ ፣ ምን ፣ ያህል ፣ መሆን ፣ እንደሚገባው ፣ ከለየ ፣ በኋላ ፣ እንዲሁም ፣ የሽርክናው ፣ እቋም ፣ የሚፈርስበትን ፣ ቀን ፣ በመግለጽ ፣ ስለ ፣ ሂሣቡ ፣ መጣራትና ፣ ስለሌላም ፣ ጉዳይ ፣ ተገቢ ፣ መስሎ ፣ የታየ ውን ፣ ትእዛዝ ፣ ይሰጣል ።

BACK

ቍ ፡ ፪፯ ፡- ንብረትን ፡ ለማካፈል ፡ ወይም ፡ ይዞታን ፡ ለመለየት ፡ ስለሚ ቀርብ ፡ ክስ ፤

ንብረት ፡ እንዲከፈል ፡ ወይም ፡ ይዞታ ፡ እንዲለይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ሲሰጥ ፤ የክፍያው ፡ ወይም ፡ የይዞታው ፡ ወይም ፡ የመብቱ ፡ መለየት ፡ ጉዳይ ፡ ተጨማሪ ፡ ምርመራ ፡ ሳይ ደረግ ፡ ሊፈጸም ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ የተረዳ ፡ እንደሆነ ፤ የመ ጨረሻ ፡ ትእዛዝ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ የእያንዳንዱን ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ መብት ፡ በመግለጽ ፡ ብቻ ፡ ነገሩን ፡ ወደ ፡ ፍጻሜ ፡ ለማድ ረስ ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፪፯፩ ፡- በማቻቻል ፡ ውሣኔ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፤

(፩) የማቻቻል ፡ ውሣኔ ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ በሚሰጠው ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፡ አንዱ ፡ ወገን ፡ ተከራካሪ ፡ ለሌላው ፡ ሊከፍል ፡ የሚገባውን ፡ ልክ ፡ ይገልጻል ። እንዲሁም ፡ ከሁለቱ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ለሌላው የሚመለሰውን ፡ ወይም ፡ የሚከፍለውን ፡ ሂሣብ ፡ ይወስናል ።

(፪) ውሳኔው ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ እንደሆነ ፡ ይግባኙ ፡ የሚወሰ ነው ፡ ሌሎቹ ፡ የይግባኝ ፡ ክርክሮች ፡ በሚወሰኑበት ፡ ሥርዓት ፡ ነው ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፯ ፡
ልዩ ፡ ልዩ ፡ ድንጋጌዎች ፤
ክፍል ፡ ፩ ፡
ስለጊዜ ፡ አወሳሰንና ፡ ስለ ፡ ቀጠሮ ፡

ቍ ፡ ፪፯፪ ፡- ስለ ፡ ጊዜ ፡ አወሳሰንና ፡ አቆጣጠር ፤

(፩) በአንድ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ መፈጸም ፡ ወይም ፡ መደረግ ፡ የሚገ ባው ፡ ነገር ፡ ሲኖርና ፡ ይህም ፡ የሚፈጸምበት ፡ ጊዜ ፡ በሕግ ፡ ያል ተወሰነ ፡ ሲሆን ፤ የነገሩን ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ በመመልከት ፡ ፍርድ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ጊዜ ፡ ይወስናል ።

(፪) በሌላ ፡ አኳኋን ፡ ተገልጾ ፡ ካልተወሰነ ፡ በቀር ፡ በሕግ ፡ የተወሰ ነውን ፡ ጊዜ ፡ ማሳጠር ፡ ወይም ፡ ማስረዘም ፡ አይቻልም ።

(፫) በሕግ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተወሰነው ፡ ወይም ፡ የሚወ ሰነው ፡ ጊዜ ፡ አቆጣጠር ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡

ሺ፷፱፻፭፮ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ።

ቍ ፡ ፻ ፸፫ ፡- የጊዜን ፡ ውሣኔ ፡ ስለማክበር ፤

(፩) አንድ ፡ ነገር ፡ እንዲፈጸም ፡ በተሰጠው ፡ የጊዜ ፡ ውሣኔ ፡ መሠረት ፡ ጉዳዩ ፡ ተፈጽሟል ፡ ወይም ፡ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ተከብሯል ፡ የሚባለው ፤ ጊዜ ፡ የተወሰነለት ፡ ጉዳይ ፡ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ከማለፉ ፡ ከአንድ ፡ ቀን ፡ በፊት ፡ የተፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፪) አንድ ፡ ነገር ፡ እንዲፈጸም ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ በመፈጸሙ ፡ ወይም ፡ ባለመፈጸሙ ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ የተነሣ ፡ እንደሆነ ፤ ነገሩ ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ መፈጸሙን ፡ ማስረዳት ፡ የሚገባው ፡ ጊዜውን ፡ አክብሬአለሁ ፡ የሚለው ፡ ወገን ፡ ነው ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ /፪/ ፡ በተመለከተው ፡ ጉዳይ ፡ አወላጆን ፤ ግልጽ ፡ ወይም ፡ መደበኛ ፡ የሆኑ ፡ የገቢና ፡ የውጭ ፡ ሰነዶች ፤ ደረሰኞች ፡ ወይም ፡ በማኅተም ፡ የተረጋገጡ ፡ ጽሑፎች ፡ የተደለዙ ፡ ወይም ፡ ወደሐሰተኛነት ፡ የተለወጡ ፡ ናቸው ፡ ካልተባሉ ፡ በቀር ፡ አስረጂነታቸው ፡ በቂ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፻ ፸፬ ፡- የጊዜን ፡ ወሰን ፡ ስለማራዘም ፤

(፩) በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተሰጠው ፡ የጊዜ ፡ ውሣኔ ፡ ከማለቁ ፡ በፊት ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ ጊዜውን ፡ አራዝሞ ፡ መወሰን ፡ ይችላል ።

(፪) የተለየ ፡ ከባድ ፡ ምክንያት ፡ ካላጋጠመ ፡ በቀር ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ የተሰጠውን ፡ የማራዘም ፡ ውሣኔ ፡ ለሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ መስጠት ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፻ ፸፭ ፡- የተወሰነውን ፡ ጊዜ ፡ ስለማሳለፍ ፤

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻ ፸፮ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፤ አንድ ፡ ነገር ፡ እንዲፈጸም ፡ ከተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ በኋላ ፡ ቢፈጸምም ፡ እንዳልተፈጸመ ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፻ ፸፮ ፡- አዲስ ፡ የጊዜ ፡ ውሣኔ ፡ ስለመስጠት ፤

(፩) በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ መፈጸም ፡ የሚገባው ፡ ነገር ፡ በዚሁ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ባይከናወንም ፡ እንኳ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ቀርቦለት ፡ ጊዜው ፡ እንዲራዘም ፡ የፈቀደ ፡ እንደሆነ ፡ ተራዝሞ ፡ በተሰጠው ፡ አዲስ ፡ የጊዜ ፡ ውሣኔ ፡ ውስጥ ፡ እንዲፈጸም ፡ ለማድ

BACK

ረግ ፡ ይቻላል ።

(፪) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ምክንያቶች ፡ ካላጋጠሙ ፡ በቀር ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ አዲስ ፡ የጊዜ ፡ ውሣኔ ፡ አይሰጥም ።

(ሀ) አመልካቹ ፡ በተሰጠው ፡ የጊዜ ፡ ወሰን ፡ ውስጥ ፡ እንዲፈጽም ፡ የታዘዘውን ፡ ነገር ፡ ለመፈጸም ፡ ያልቻለው ፡ ከአቅሙ ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ ሲያስረዳ ፡

(ለ) በተወሰነለት ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ሊፈጽም ፡ የሚገባውን ፡ ነገር ፡ እንዳይፈጽም ፡ ያገደው ፡ መሰናክል ፡ በተወገደ ፡ ከ፲፭ ፡ ቀን ፡ ባልበለጠ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፤

(፫) አመልካቹ ፡ ሊፈጽም ፡ የሚገባውን ፡ ነገር ፡ በመጀመሪያ ፡ በተሰጠው ፡ የጊዜ ፡ ውሣኔ ፡ ውስጥ ፡ ሳይፈጽም ፡ የቀረው ፡ ከአቅሙ ፡ በላይ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሳይሆን ፡ በሥራ ፡ ብዛት ፡ በዝንጋት ፡ በችልተኛነትና ፡ በራሱ ፡ ጉድለት ፡ መሆኑ ፡ የታወቀ ፡ እንደሆነ ፤ አዲስ ፡ የጊዜ ፡ መራዘም ፡ ውሣኔ ፡ አይሰጠውም ።

ቍ ፡ ፻፯ ፦ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጊዜን ፡ በመወሰን ፡ ቅጠር ፡ መስጠት ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ከርክሩ ፡ በሚሰማበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ሲታየው ፡ ወይም ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ሲያገኝ ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ ላንደኛው ፡ ወገን ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ በመወሰን ፡ ጊዜ ፡ ይሰጣል ። የሚሰጠውም ፡ የጊዜ ውሣኔ ፡ ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ ጉዳይ ፡ ለማከናወን ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ የሚገመተው ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(፪) በመስማት ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ክርክር ፡ መወሰን ፡ የሚቻለው ፡ በሌላ ፡ ችሎት ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዳኝ ፡ በመስማት ላይ ፡ ያለ ፡ ሌላ ፡ የወንጀል ፡ ወይም ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክርክር ፡ ከተወሰነ ፡ በኋላ ፡ እንደሆነ ፡ ክርክሩ ፡ ውሣኔ ፡ እስኪያገኝ ፡ ድረስ ፡ በቀጠሮ ፡ እንዲቆይ ፡ ለማድረግ ፡ ይቻላል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጉዳዩን ፡ በሚቀጥርበት ፡ ጊዜ ፡ ክርክሩ ፡ እንደ ጉና ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ይወስናል ። የጉዳዩ ፡ መቀጠር ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ኪሣራ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰ

ጣል ። ስለሆነም ፡ ምስክር ፡ መስማት ፡ የተጀመረበት ፡ ክርክር ፡ ሲሆን ፡ ለምስክርነት ፡ የተጠሩትን ፡ ሁሉ ፡ ሰምቶ ፡ እስኪጨርስ ፡ ድረስ ፡ በየዕለቱ ፡ አዳሪ ፡ የሚሆን ፡ ቀጠሮ ፡ እየሰጠ ፡ ሥራውን ፡ ማከናወን ፡ አለበት ።

(፬) የተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ጠበቃ ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ባለ መቅረቡ ፡ ወይም ፡ ለመቅረብ ፡ ባለመቻሉ ፡ ምክንያት ፡ ቀጠሮ ፡ አይሰጥም ።

(፭) ክርክሩ ፡ ላልተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ የተቀጠረ ፡ እንደሆነ ፡ እንደገና ፡ ሊሰማ ፡ የተቀጠረበትን ፡ ጊዜ ፡ በመግለጽ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለተከራ ካሪዎቹ ፡ ወገኖችና ፡ ለምስክሮቹ ፡ አዲስ ፡ መጥሪያ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፯ ፡- ቀጠሮ ፡ የሚያስከትለው ፡ ውጤት ፤

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ቀጠሮ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ለቀጠሮው ፡ ምክ ንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ በሚገባ ፡ እንዲከናወን ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

(፪) የክርክሩ ፡ መሰማት ፡ ታግዶ ፡ በሚቆይበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ በሕግ ፡ የተሰጠው ፡ የይርጋ ፡ ውሣኔ ፡ ተጽርጦ ፡ ይቆያል ። ስለሆ ሆነም ፡ ከላሹ ፡ በነገሩ ፡ ሳይገፋበት ፡ ሁለት ፡ ዓመት ፡ የቆየ ፡ እን ደሆነ ፡ ተጽርጦ ፡ የነበረው ፡ የይርጋ ፡ ዘመን ፡ እንዳልተጻረጠ ፡ ሆኖ ፡ ይታሰብበታል ።

ቍ ፡ ፻፰ ፡- ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ ያለመፈጸም ፤

(፩) ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረው፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በአንደኛው ፡ ጉድለት ፡ የሆነ ፡ እንደ ሆነ ፡ መፈጸም ፡ ይገባው ፡ የነበረው ፡ ጉዳይ ፡ ያልተፈጸመ ፡ ቢሆ ንም ፡ እንኳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የጉዳዩን ፡ መፈጸም ፡ ሳይጠብቅ ፡ በዚያው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ የመሰለውን ፡ ውሣኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይች ላል ።

(፪) ለቀጠሮው ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረው፡ በተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ጉድለት ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ ቀጠሮ ፡ ይሰጣል ።

BACK

ክ ፍ ል ፡ ፪ ፡

በኪሣራ ፡ ስለሚከፈል ፡ ገንዘብ ፡ የሚሰጥ ፡ ዋስትና ፤

ቍ ፡ ፻፻ ፡-ከሣሽ ፡ የኪሣራ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲያስይዝ ፡ ስለሚጠየቅበት ፡ ሁኔታ ፤

(፩) ከርከሩ ፡ በሚቀጥልበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ ተከሣሹ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርብለት ፤ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ለደረሰበት ፡ ወይም ፡ ሊደርስበት ፡ ይችላል ፡ ተብሎ ፡ ለሚገመተው ፡ ኪሣራ ፡ ከሣሹ ፡ በቂ ፡ መያዣ ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ ዋስ ፡ እንዲጠራ ፡ ማዘዝ ፡ አለበት ። እንዲሁም የዚህ ፡ ዓይነት ፡ ትእዛዝ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ምክንያቱን ፡ ገልጾ ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ማስፈር ፡ ይኖርበታል ።

(፪) ከሣሽ ፡ አንድ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሆነው ፡ የሚኖረው ፡ ወይም ፡ በሚኖሩት ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ ሲሆንና ፡ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ክስ ፡ ከቀረበበት ፡ ንብረት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ የሌለው ፡ ወይም ፡ የሌላቸው ፡ መሆኑ ፡ ሲረጋገጥ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተውን ፡ ትእዛዝ ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢሆን ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

(፫) ማናቸውም ፡ ከሣሽ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ለቆ ፡ የሔደ ፡ እንደሆነና ፡ ተመልሶ ፡ ሊመጣም ፡ የተወሰነበትን ፡ ኪሣራ ፡ ለመክፈል፡ መቻሉ ፡ የሚያጠራጥር ፡ ሲሆን ፤ በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ እንደማይኖር ፡ ሰው ፡ ተቆጥሮ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፪) የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ይፈጸምበታል ።

ቍ ፡ ፻፻፩ ፡- የዋስትና ፡ መስጠት ፡ ግዴታን ፡ ያለመፈጸም ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

(፩) ከሣሹ ፡ ወይም ፡ ከሣሾቹ ፡ እንዲያቀርቡ ፡ የተጠየቁትን ፡ ዋስ ፡ ወይም ፡ የዋስትና ፡ መያዣ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ሳይሰጡ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነና ፡ በራሳቸውም ፡ ፈቃድ ፡ ከክሱ ፡ ውጭ ፡ ለመውጣት ፡ ያላመለከቱ ፡ እንደሆነ ፡

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለትን ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ ዘግቶ ፡ ያሰናብታ ታቸዋል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት የተዘጋው ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ እንደገና ፡ ተከፍቶ ፡ እንዲታይለት ፡ ከሣሽ ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ውስጥ ፡ ማመልከቻ ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል። ከሣሽ ፡ የተጠየቀውን ፡ ዋስ ፡ ወይም ፡ መያዣ ፡ ሊያቀርብ ፡ ያልቻ ለው ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በሚገመት ፡ ምክንያት ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ ስለኪሣራው ፡ መያዣና ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ ተ ገቢ ፡ መስሎ ፡ ስለሚታየው ፡ ጉዳይ ፡ ሁሉ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእ ዛዝ ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ ተዘግቶ ፡ የነበረው ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ እንደ ገና ፡ ተከፍቶ ፡ ክርክሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይሰጣል ።

(፫) የክሱ ፡ መዝገብ ፡ ተከፍቶ ፡ ነገሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ከሣሽ ፡ ያቀረ በው ፡ ማመልከቻ ፡ ለተከሣሹ ፡ ካልደረሰው ፡ በቀር ፡ የነገሩ ፡ መሰ ማት ፡ እንዲቀጥል ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም ።

ቍ ፡ ፻፻፮ ፦ ከይግባኝ ፡ ባይ ፡ ስለሚጠየቅ ፡ የኪሣራ ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ ዋስትና ፤

(፩) ይግባኝ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ እንዲ ቀርብ ፡ ከማዘዙ ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ ቀርቦ ፡ ሲያመለክት ፤ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ያቀረበው ፡ ይግባኝ ፡ ወይም ፡ የመጀመሪያው ፡ ክርክር ፡ ወይም ፡ ሁለቱም ፡ ክርክሮች ፡ በመልስ ፡ ሰጭው ፡ ላይ ፡ ስለሚያ ስከትሉት ፡ ኪሣራና ፡ ስለማንኛውም ፡ ውጭ ፡ በቂ ፡ የሚሆን ፡ የኪሣራ ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ ዋስ ፡ እንዲሰጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ክርክር ፡ ከተነሣበት ፡ ንብረት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ የሌለው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ የሚኖ ረው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ምንጊዜም ፡ ቢሆን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድን ጋጌ ፡ እንዲፈጸም ፡ ግዘዝ ፡ አለበት ።

(፫) የተጠየቀው ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ ዋስትናው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ሳይሰጥ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፤ የቀረበው ፡ ይግባኝ ፡ እንዲዘጋ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ፤ ይህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡

BACK

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፩ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ /፪/ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጸሚ ፡ ይሆናል ።

ክ ፍ ል ፡ ፫ ፤

የመሐላ ፡ ቃል ፡ /አፈጻጸሞች ፤ /

ቍ ፡ ፪፻፫ ፡-የጉዳዩ ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ እንዲረጋገጥ ፡ ስለማ ድረግ ፤

(፩) በክርክሩ ፡ ላይ ፡ የተነሣው ፡ አንዳንድ ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ እንዲረጋገጥ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ ማናቸውም ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ ነገሮች ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ እንዲረጋ ገጡ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ። በመሐላ ፡ የተሰጠው ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወስነው ፡ ጊዜና ፡ ሁኔታ ፡ በግልጽ ፡ ችሎት ፡ በንባብ ፡ እንዲሰማ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

(፪) ማንኛውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ የምስክሩን ፡ ቃል ፡ በይበልጥ ፡ ለማረጋገጥ ፡ ምስክሩ ፡ ቀርቦ ፡ መስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ እየተጠየቀ ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ያቀረበው ፡ ጥያቄ ፡ በቅን ፡ ልቡና ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነና ፡ ምስክሩም ፡ ተገኝቶ ፡ ለመ ቅረብ ፡ የሚችል ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥ ር ፡ የተነገረው ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም ።

ቍ ፡ ፪፻፬ ፡- የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ በጽሑፍ ፡ የሰጠው ፡ ወገን ፡ እንዲቀርብ ፡ ስለማድረግ ፤

(፩) ማንኛውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተረጋገጠ ፡ የጽሑፍ ፡ ምስክርነት ፡ እንዲሰጥለት ፡ ሲያመለክት ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይረቅድለታል ፤ ነገር ፡ ግን ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ የሰጠው ፡ ሰው ፡ ቀርቦ ፡ መስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ እንዲጠየቅ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ሲያመለክት ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ሲያዝ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈውን ፡ ጽሑፍ ፡ የሰጠው ፡ ሰው ፡ እንዲቀርብ ፡ ለማድረግ ፡ ይቻላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ ቃሉን ፡ በመ

BACK

ሐላ ፡ የሰጠው ፡ ሰው ፡ መቅረብ ፡ የሚገባው ፡ ከርከሩን ፡ በሚሰ ማው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ችሎት ፡ ሬት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፪፻፭ ፡- በመሐላ ፡ ቃል ፡ የሚሰጡ ፡ ነገሮች ፡ ወሰን ፡

(፩) በመሐላ ፡ ቃል ፡ የሚረጋገጥ ፡ ጉዳይ ፡ ሁሉ ፡ ቃሉን ፡ በመሐላ ፡ የሚሰጠው ፡ ሰው ፡ ራሱ ፡ የሚያውቀው ፡ መሆን ፡ አለበት ፤ ስለሆ ሆነም ፡ በጣልቃ ፡ ገብነት ፡ የሚቀርቡትን ፡ ወይም ፡ የቀረቡትን ፡ ማመልከቻዎች ፡ ለመደገፍ ፡ የተሰጠ ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ ሲሆን ፡ ቃሉን ፡ በመሐላ ፡ የሚሰጠው ፡ ሰው ፡ መስሎ ፡ የታየውንና ፡ ይሆናል ፡ ብሎ ፡ ያመነበትን ፡ ነገር ፡ ከነምክንያቱ ፡ በመሐላ ፡ ቃሉ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

(፪) በመሐላ ፡ በተደገፈው ፡ ቃል ፡ መሠረት ፡ የሚጠየቀው ፡ የጻ ኝነት ፡ ጉዳይ ፡ ከመሐላው ፡ ቃል ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ውስጥ ፡ በዝርዝር ፡ መገለጽ ፡ አለበት ።

፫ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሌላ ፡ አኳሃን ፡ እንዲፈጸም ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ ለማናቸውም ፡ በመሐላ ፡ ለሚሰጥ ፡ ጽሑፍና ፡ ስለማናቸውም ፡ ሌላ ፡ የሰነድ ፡ ማልባጭ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ወጭ ፡ የሚከፍለው ፡ እነዚሁኑ ፡ ሰነዶች ፡ የሚያቀርበው ፡ ወገን ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፪፻፮ ። የመሐላን ፡ ቃል ፡ ለመተበል ፡ ስለሚችል ፡ ባለሥልጣን ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በሚሰ ጠው ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፤ የማስማሉ ፤ ወይም ፡ ነገሩ ፡ እውነት ፡ መሆኑ ፡ የሚረጋገጥበት ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፤ በማና ቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ዳኛ ፡ ሬት ፡ ወይም ፡ የያዘው ፡ የሥራ ፡ ሥልጣን ፡ በሚፈቅድለት ፡ ሰው ፡ ሬት ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መርጦ ፡ ይሆን ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ባዘዘው ፡ ሰው ፡ ሬት ፡ ነው ፡

ክ ፍ ል ፡ ፩ ።

ትእዛዝን ፡ ያለመፈጸም ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

ቍ ፡ ፪፻፯ ። መሠረቱ ።

በሕግ ፡ ተለይቶ ፡ ካልተደነገገ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ ልዩ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፤ በዚህ ፡

ሕግ ፡ የተመለከቱትን ፡ ውሣኔዎች ፡ ወይም ፡ በውሣኔዎቹ ፡ መሠ
ረት ፡ የሚወጣውን ፡ ደንብ ፡ ባለመፈጸም ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡
ውጭ ፡ የሆነ ፡ ክስ ፡ ሲቀርብ ፡ ወይም ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ከደንብ ፡
ውጭ ፡ የሆነ ፡ ተግባር ፡ ሲፈጸም ፤ ከተከራካሪዎቹ ፡ መካኖች ፡
አንዱ ፡ ባመለከተ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በራሱ ፡ ሥል
ጣን ፡ ይህ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ በከፊል ፡
ወይም ፡ በሙሉ ፡ እንዲሠረዝ ፡ ወይም ፡ ክሱ ፡ ተሻሽሎ ፡ እንዲ
ቀርብ ፡ በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ስለሚደርሰው ፡ ኪሣራና ፡ ስለሌላ
ውም ፡ ውጭ ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፪፻፷ ። ስሕተትን ፡ ስለማረም ።

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሰጠው ፡ መጥሪያ ፤ በወሰነው ፡ ፍርድ ፤ በሰ
ጠው ፡ ውሣኔና ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ የአጻጸፍ ፡ ስሕተት ፤ የቍጥር ፡
አጻጸፍ ፡ ጉድለት ፡ ወይም ፡ ያልታሰበና ፡ ባለማስተዋል ፡ የተዘ
ለለ ፡ ድንገተኛ ፡ የቃል ፡ ስሕተት ፡ መኖሩን ፡ ራሱ ፡ ያረጋገጠ ፡
እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ከባለ ፡ ጉዳዮቹ ፡ አንዱ ፡ ሲያመለክት ፤ ከዚህ ፡
በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ ፪፻፷ ፡ የተነገረውን ፡ የሥነ ፡ ሥርዓት ፡
ጉድለት ፡ የሚመለከት ፡ ጉዳይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
ሊያርመው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፷፩ ። በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡
እንዲሠረዝ ፡ ወይም ፡ እንዲዘጋ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ።

(፩) ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ክርክሩ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡
ውጭ ፡ ነው ፡ ወይም ፡ በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓትን ፡ ያል
ተከተለ ፡ ነገር ፡ አለበት ፡ ብሎ ፡ ለማመልከትና ፡ ይህ ፡ ከሥነ ፡
ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ ነገር ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲ
ሠረዝ ፡ ወይም ፡ እንዲዘጋ ፡ በማለት ፡ አቤቱታውን ፡ ለፍርድ ፡
ቤቱ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) አቤቱታው ፡ የተመሠረተው ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆኑ ፡ ጉዳ
ዮች ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ ምክንያቶቹ ፡ ሁሉ ፡ ባንድ ፡ አቤቱታ ፡
ላይ ፡ መገለጽ ፡ አለባቸው ።

(፫) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፲፩ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) የተነገ
ረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደጠበቀ ፡ ሆኖ ፤ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡
ነው ፡ በማለት ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ ሁሉ ፡ በመጀመሪያው ፡

BACK

ደረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ ያስፈልጋል ። ወይም ፡ አመልካቹ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ ነው ፡ የተባለው ፡ ነገር ፡ መኖሩን ፡ እንደተረዳው ፡ ወድያውኑ ፡ ማመልከት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፪፻፲፤ ። አቤቱታን ፡ ስለመወሰን ።

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ መኖራቸው ፡ ሲረጋገጥ ፡

(ሀ) በሥረ ፡ ነገሩ ፡ ላይ ፡ የተያዘውን ፡ ጭብጥ ፡ የሚለውጥ ፡ ወይም ፡ የሚነካ ፡ በአመልካቹ ፡ መብት ፡ ላይ ፡ ማናቸውንም ፡ ዓይነት ፡ ጉዳት ፡ የሚያደርስ ፡

(ለ) አመልካቹ ፡ የሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ጉድለት ፡ አለበት ፡ የተባለው ፡ ነገር ፡ መኖሩን ፡ እንደተረዳ ፡ ወዲያውኑ ፡ በነገሩ ፡ ላይ ፡ ማናቸውንም ፡ ዓይነት ፡ እርምጃ ፡ ያልወሰደ ፡ መሆኑን ፡ እርምጃ ፡ ወስዶ ፡ እንደሆነም ፡ እለ ፡ የተባለውን ፡ ጉድለት ፡ በመቃወም ፡ ያመለከተ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያረጋግጥ ፡ ትእዛዝ ፡ የሰጠበትን ፡ ምክንያት ፡ በዝርዝር ፡ በመግለጽ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፲፮ ፡ የተነገረውን ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ አቤቱታውን ፡ ተቀብሎ ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። ስለሆነም ፡ የሥነ ፡ ሥርዓቱን ፡ ጉድለት ፡ በሌላ ፡ መንገድ ፡ ለማረም ፡ የማይቻል ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ አይዘጋም ። እንዲሁም ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ በከፊል ፡ የሚሠረዝ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የሥነ ፡ ሥርዓቱ ፡ ጉድለት ፡ ከመፈጸሙ ፡ በፊት ፡ የተወሰደው ፡ እርምጃ ፡ አብሮ ፡ አይሰረዝም ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተገለጸው ፡ ሁኔታ ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ያልተፈጸመበትን ፡ ምክንያት ፡ የሚዘረዝር ፡ መግለጫ ፡ በመስጠት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ ውድቅ ፡ ያደርገዋል ። በጉዳዩም ፡ ላይ ፡ ማመልከቻ ፡ እንዳልቀረበበት ፡ በመቁጠር ፡ ክርክሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፪፻፲፩ ። ስለ ፡ ይግባኝ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍ ፡ ፪፻፱ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻ ፡ ካልቀረበና ፡ በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡ ምክንያት ፡

ካልሆነ ፡ በቀር ፡ በሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ጉድለት ፡ ምክንያት ፡ ብቻ ፡ የትእዛዝ ፡ ይግባኝ ፡ ለማቅረብ ፡ አይቻልም ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፤ ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ በተባለበት ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ የተፈጸመውን ፡ ማንኛውንም ፡ የሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ጉድለት ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ሊያርም ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ ያጋጠመው ፡ የሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ጉድለት ፡ ለትክክለኛው ፡ ፍርድ ፡ አሰጣጥ ፡ ተቃራኒ ፡ መስሎ ፡ የታየው ፡ እንደሆነ ፡ የተፈረደው ፡ ፍርድ ፡ እንዳልተፈረደ ፡ ሆኖ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፻፻፲፮ ። ከርክሩ ፡ ስለሚጸናበት ፡ ሁኔታ ።

በአንድ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ የሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ጉድለት ፡ የተፈጸመ ፡ ሲሆን ፤ በዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ይግባኝ ፡ ካልተባለበት ፡ የጸና ፡ ይሆናል ። ወይም ፡ ይግባኝ ፡ ተብሎበት ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያጸደቀው ፡ እንደሆነ ፡ የተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ በሥነ ፡ ሥርዓቱ ፡ ጉድለት ፡ ምክንያት ፡ ውድቅ ፡ አይሆንም ።

አራተኛ ፡ መጽሐፍ ።።

በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ስለሚታዩ ፡ መደበኛ ፡ ክርክሮች ።

ምዕራፍ ፡ ፩ ።

የክስ ፡ አቀራረብና ፡ አመሠራረት ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቍ ፡ ፻፲፯ ። ክስ ፡ የሚጀመረው ፡ የክሱን ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጽ ፡ አቤቱታ ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ ስለመሆኑ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ ስለግመልከቻና ፡ ስለ ፡ አቤቱታ ፡ አቀራረብ ፡ ጉዳይ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፤ ማናቸውም ፡

BACK

ክስ ፡ እንደቀረበ ፡ የሚቆጠረው ፡ ዳኝነት ፡ እንዲታይ ፡ የሚጠየ ቅበት ፡ የክስ ፡ ጽሑፍ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ በቀረበ ፡ ጊዜ ፡ ነው ።

(፪) ማንኛውም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ አጻጻፍ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቊ ጥር ፡ ፹ እስከ ፡ ፺፫ እና ፡ ከቊጥር ፡ ፭፱ እስከ ፡ ፷፬፯ ፡ የተመለ ከቱትን ፡ ድንጋጌዎች ፡ የተከተለ ፡ ሆኖ ፡ መገኘት ፡ አለበት ።

ቊ ፡ ፷፫፲፩ ። ክስ ፡ ስለሚመዘገብበት ፡ መዝገብ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቊጥር ፡ ፷፫፱፱ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሬጊስትራር ፡ ወይም ፡ የመ ዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ የሚቀርብለትን ፡ የክስ ፡ ጽሑፍ ፡ ለዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ በተዘጋጀው ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ክስ ፡ መመዝገቢያ ፡ ደብ ተር ፡ ውስጥ ፡ የክሱን ፡ ዝርዝር ፡ በመግለጽ ፡ ይመዘግባል ። ከሶ ቹንም ፡ የሚመዘግበው ፡ እንደ ፡ አቀራረባቸው ፡ ቅደም ፡ ተከ ተል ፡ ተራ ፡ ቊጥር ፡ በመስጠትና ፡ ከዓመቱ ፡ መጀመሪያ ፡ እስከ ፡ ዓመቱ ፡ መጨረሻ ፡ ድረስ ፡ ያለውን ፡ ተከታታይ ፡ ቊጥር ፡ በማ ስያዝ ፡ በየዓመቱ ፡ የመጀመሪያ ፡ ተራ ፡ ቊጥሩ ፡ ከአንድ ፡ እንዲ ጀመር ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

ቊ ፡ ፷፫፲፪ ። ለዳኝነት ፡ ስለሚከፈል ፡ ገንዘብ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቊጥር ፡ ፷፫፯፯ ፡ እስከ ፡ ፷፫፰፱ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በቊጥር ፡ ፷፫፰ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የሚቀርቡት ፡ ክሶች ፡ ሁሉ ፡ ዳኝነት ፡ ካልተከፈለባ ቸው ፡ በቀር ፡ ተቀባይነትን ፡ አያገኙም ።

(፪) የዳኝነቱም ፡ ገንዘብ ፡ በመልስ ፡ ሰጭነት ፡ ክርክር ፡ ውስጥ ፡ በተከሣሽ ፡ ኮሣሽነት ፡ ለሚቀርበው ፡ ክስ ፡ በታሪፉ ፡ ልክ ፡ ይክ ፈላል ።

ቊ ፡ ፷፫፲፫ ። ስለ ፡ ክሱ ፡ አቀራረብና ፡ አገላለጽ ።

(፩) ማናቸውም ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ሁሉ ፡ ክሱ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ጉዳዩን ፡ በሚገባ ፡ መርምሮ ፡ ትክክ ለኛውን ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ በሚያስችለው ፡ በዚያው ፡ ነገር ፡

ሌላ ፡ አከራካሪ ፡ ጉዳይ ፡ በማያስከትል ፡ ሁኔታና ፡ ግልጽ ፡ በሆነ ፡ አጻጻፍ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ማናቸውም ፡ ክስ ፡ ክሱን ፡ ለማቅረብ ፡ ምክንያት ፡ የሆኑትን ፡ ሁሉ ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ አጠቃሎ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ። ስለሆነም ፡ ከሣሹ ፡ ክሱን ፡ የሚያቀርብበት ፡ የመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣኑ ፡ የሚፈቅድለት ፡ እንዲሆን ፡ ከፈለገ ፡ በክሱ ፡ ከሚጠይቀው ፡ ሀብት ፡ ውስጥ ፡ ቀንሶ ፡ ለመክሰስ ፡ ይችላል ።

(፫) ከሣሹ ፡ ሊከስበት ፡ ሲችል ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ በመቀነስ ፡ ባስቀረው ፡ ሀብት ፡ ምክንያት ፡ እንደገና ፡ ሌላ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችልም ።

(፬) ከሣሽ ፡ ያቀረበው ፡ ክስ ፡ ባንድ ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ የተመሠረተ ፡ ሆኖ ፡ የሚጠይቀው ፡ ዳኝነት ፡ ግን ፡ ካንድ ፡ በላይ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሳይፈቅድለት ፡ ሊጠይቅ ፡ ይገባው ፡ ከነበረው ፡ ዳኝነት ፡ ውስጥ ፡ በከፊል ፡ ራሱ ፡ ቀንሶ ፡ ያስቀረውን ፡ መብት ፡ እንደገና ፡ ሊከስበት ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፻፻፲፯ ። ለክሱ ፡ መሠረት ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ አጣምሮ ፡ ስለ ፡ ማቅረብ ።

(፩) በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲቀርብ ፡ ካልተፈቀደ ፡ በቀር ፡ ማናቸውም ፡ ከሣሽ ፡ ለሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ መሠረት ፡ ሊሆን ፡ የሚችል ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ የሆነ ፡ ነገር ፡ ካለው ፡ ሁሉንም ፡ በአንድነት ፡ አጣምሮ ፡ ባንድ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆኑ ፡ ተከሣሾች ፡ ላይ ፡ የተጣመረ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) ብዙ ፡ ከሣሾች ፡ በአንድ ፡ ወይም ፡ በብዙ ፡ ተከሣሾች ፡ ላይ ፡ የሚያቀርቡት ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ የክስ ፡ ምክንያት ፡ ሲኖራቸው ፡ ምክንያቶችን ፡ አጣምረው ፡ አንድ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላሉ ።

ቍ ፡ ፻፻፲፰ ። የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረትን ፡ ለማስመለስ ፡ ተጣምረው ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ክሶች ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረቶችን ፡ የማስመለስ ፡ ጉዳይ ፡ የሚመለከቱ ፡ ክሶችን ፡ አጣምሮ ፡ ለማቅረብ ፡ አይቻልም ።

(ሀ) ከግይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ የሚገኘውን ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ ከዚሁ ፡ ላይ ፡ የሚሰበሰበውን ፡ ውዝፍ ፡ ኪራይ ፡ ወይም ፡ ከንብረቱ ፡ ላይ ፡ የሚገኘውን ፡ ገቢ ፡ በከፊል ፡ ለመጠየቅ ፡ ሲሆን

(ለ) የግይንቀሳቀሰውን ፡ ንብረት ፡ በሚመለከት ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ የተደረገውን ፡ ውል ፡ በመተላለፍ ፡ የሚደርሰውን ፡ የጉዳት ፡ ካሣ ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ኪሣራ ፡ ለመጠየቅ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ ውሉ ፡ ይህንኑ ፡ ንብረት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የሚመለከት ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡

(ሐ) የተጠየቀው ፡ ዳኝነት ፡ የተመሠረተው ፡ ባንድ ፡ ዓይነት ፡ ምክንያት ፡ ላይ ፡ ሲሆን ።

ቍ ፡ ፪፻፲፱ ። ንብረት ፡ አስተዳዳሪዎች ፡ ኑዛዜ ፡ አስፈጻሚዎችና ፡ ወራሾች ፡ ስለሚያቀርቡትና ፡ ስለሚቀርብባቸው ፡ ክስ ።

ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፤ ኑዛዜ ፡ አስፈጻሚ ፤ ወይም ፡ ወራሽ ፡ በአስተዳዳሪነቱ ፤ በአስፈጻሚነቱ ፡ ወይም ፡ በወራሽነቱ ፡ የሚያቀርበውን ፡ ክስ ፡ ለግል ፡ ጉዳይ ፡ ከሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ ጋር ፡ አጣምሮ ፡ ለማቅረብ ፡ ወይም ፡ በተከሰሰበት ፡ ጉዳይ ፡ አጣምሮ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ አይችልም ።

ነገር ፡ ግን ፡ በግሉ ፡ የሚያቀርበው ፡ ወይም ፡ የሚቀርብበት ፡ ክስ ፡ የተመሠረተው ፡ በንብረት ፡ አስተዳዳሪነቱ ፤ በኑዛዜ ፡ አስፈጻሚነቱ ፡ ወይም ፡ በወራሽነቱ ፡ ከሚያስተዳድረው ፡ ንብረት ፡ ጋር ፡ በተያያዘ ፡ ጉዳይ ፡ ሲሆን ፡ ለቀረበበት ፡ ክስ ፡ አጣምሮ ፡ መልስ ፡ ለመስጠትና ፡ እርሱም ፡ በሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ አጣምሮ ፡ ለመክሰስ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ጠባቂ ፤ ኑዛዜ ፡ አስፈጻሚ ፡ ወይም ፡ ወራሽ ፡ አድርጎት ፡ ከነበረው ፡ ሟች ፡ ጋር ፡ በአባሪነት ፡ ሆኖ ፡ በሚከሰሰበት ፡ ወይም ፡ በሚከሰሰበት ፡ ጉዳይ ፡ አጣምሮ ፡ ሊከስ ፡ ወይም ፡ መልስ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፳ ። ያላግባብ ፡ ተጣምሮ ፡ መክሰስን ፡ ስለመቃወም ።

ክሱ ፡ ተጣምሮ ፡ የቀረበው ፡ ያላግባብ ፡ ነው ፡ ሲባል ፡ የሚቀርበው ፡ መቃወሚያ ፡ ሁሉ ፡ ክርክሩ ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ መቅረብ ፡ አለበት ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የነገሩን ፡ ጭብጥ ፡ ይዞ ፡ ክርክሩን ፡ መስማት ፡ ከጀመረ ፡ በኋላ ፡ መቃወሚያ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡

ተቀባይነትን ፡ አያገኝም ። ነገር ፡ ግን ፡ መቃወሚያ ፡ የሚቀርብ በት ፡ ነገር ፡ የተፈጠረው ፡ የክርክሩ ፡ መሰማት ፡ ከተጀመረ ፡ በኋላ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የቀረበውን ፡ መቃወሚያ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊቀበለው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፲፭፩ ። ክሱ ፡ ተነጣጥሎ ፡ ስለሚታይበት ፡ ሁኔታ ።

ክሱ ፡ በሚቀጥልበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ባንድ ፡ ወይም ፡ በብዙ ፡ ከሣሾች ፡ ባንድ ፡ ክስ ፡ ተጣምረው ፡ የቀረቡት ፡ የክስ ፡ ምክንያቶች ፡ ወይም ፡ ዋናውን ፡ ክስ ፡ የተከሣሽ ፡ ከሣሽ ፡ ካቀረ በው ፡ ክስ ፡ ጋር ፡ በአንድነት ፡ ለመወሰን ፡ የሚያስችገር ፡ ጊዜ ፡ የሚፈጅ ፡ ወይም ፡ የማይመች ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ተነጣጥሎ ፡ በተፋጠነ ፡ መንገድ ፡ እንዲታይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ።

ስለ ፡ ክስና ፡ ስለ ፡ መከላከያ ፡ ጽሑፍ ።

ቍ ፡ ፻፲፭፪ ። በክስ ፡ ጽሑፍ ፡ ላይ ፡ ስለሚሠፍሩ ፡ ነገሮች ።

(፩) ማናቸውም ፡ የክስ ፡ ጽሑፍ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ የያዘ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(ሀ) ክሱ ፡ የሚቀርብለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚያስችልበትን ፡ ቦታና ፡ ሥሙን ፡

(ለ) የክሱን ፡ አርዕስት ፡

(ሐ) የከሳሹንና ፡ የተከሣሹን ፡ ሥም ፣ ልዩ ፡ መግለጫውን ፡ የሚናገርበት ፡ ቦታና ፡ መጥሪያው ፡ የሚሰጥበትን ፡ አድራሻ ፡

(መ)ከሣሽ ፡ ወይም ፡ ተከሣሽ ፡ በሕግ ፡ ችሎታ ፡ የለውም ፡ የተ ባለ ፡ ሲሆን ፡ ይህንኑ ፡ መግለጽ ።

(ሠ) ከሣሹ ፡ ክስ ፡ የሚያቀርበው ፡ በጠበቃነት ፡ በነገረ ፡ ፈጅ ነት ፡ ወይም ፡ በወኪልነት ፡ እንደሆነ ፡ ክሱን ፡ ለማቅረብ ፡ ያለ ውን ፡ ሥልጣን ፡ መግለጽ ።

(ረ) ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮችና ፡ እነዚሁም ፡ የተ ፈጠሩበትን ፡ ጊዜና ፡ ሥፍራ ።

(ሰ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ስለ መሆኑ ፡ የሚያስረዳውን ፡ ሁኔታ ፣

(ሸ) ተከሣሹ ፡ ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ በሆነው ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ አግባብ ፡ እንዳለው ፡ ወይም ፡ ተጠሪ ፡ የሚሆንበትን ፡ ምክንያት ፡ ወይም ፡ ለሚቀርበው ፡ ክርክር ፡ በአላፊነት ፡ የሚጠየቅበትን ፡ ሁኔታ ፣

(ቀ) አስፈላጊ ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ ነገር ፡ ማምት ።

(፱) መንግሥት ፡ በሚከሰስበት ፡ ወይም ፡ በሚከሰስበት ፡ ጉዳይ ፡ ሲሆን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ እንደተነገረው ፡ ዝርዝር ፡ ነገር ፡ መስጠት ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ። ነገር ፡ ግን ፡ የከሣሹን ፡ ወይም ፡ የተከሣሹ ፡ መሥሪያ ፡ ቤትና ፡ የባለሥልጣኑን ፡ ስም ፡ ብቻ ፡ መግለጽ ፡ በቂ ፡ ነው ።

፲ ፡ ፪፻፷፫ ። ከክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ጽሑፎችና ፡ መግለጫዎች ።

(፩) ከሣሹ ፡ ከሚያቀርበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ከዚህ ፡ ቀጥለው ፡ የተመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ አያይዞ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(ሀ) ክርክሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ ምስክር ፡ ይሆኑኛል ፡ የሚላቸውን ፡ ሰዎች ፡ የስም ፡ ዝርዝር ፡ ከነ ፡ አድራሻቸው ፤ የሚጠሩበትን ፡ ምክንያት ፤ እንዲሁም ፡ ማስረጃ ፡ ይሆኑኛል ፡ የሚላቸውን ፡ ጽሑፎች ፤ ጽሑፎቹም ፡ በእጁ ፡ የማይገኙ ፡ ሲሆኑ ፡ የሚገኙበትን ፡ ሥፍራና ፡ በማን ፡ እጅ ፡ እንደሚገኙ ፡ በመግለጽ ፡ አያይዞ ፡ ካቀረበው ፡ ዝርዝር ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ አስረጅ ፡ ወይም ፡ ማስረጃ ፡ የሌለው ፡ መሆኑን ፡ አረጋግጦ ፡ በማስታወቅ ፤

(ለ) ለክሱ ፡ መነሻ ፡ ወይም ፡ መሠረት ፡ የሆነውን ፡ ሰነድ ፡ ዋናውን ፡ ወይም ፡ ትክክል ፡ ግልባጩን ፤

(ሐ) የሚያቀርበው ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነድ ፡ የሌለው ፡ ሲሆን ፡ ይህንኑ ፡ ገልጾ ፡ ማረጋገጥ ።

(፪) በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ለተጠቀሱት ፡ ተከሣሾች ፡ ሁሉ ፡ በቂ ፡ የሆነ ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ግልባጭ ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ የቀረቡትን ፡ የጽሑፎችና ፡ ሌሎችም ፡ ማስረጃዎች ፡ የምስክሮች ፡

ስም ፡ ዝርዝር ፡ ማናቸውንም ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የደረሱትን ፡ መግ
ለጫዎች ፡ ትክክል ፡ ግልባጫቸው ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ማድረግ ፡
(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡
እንደተጠበቀ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የፈቀደ ፡ እንደ
ሆነ ፡ ለክሱ ፡ መሠረት ፡ የሆነውን ፡ ሰነድ ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፡
ለተከሣሹ ፡ እንዲደርሰው ፡ ከማድረግ ፡ ይልቅ ፡ ዋናው ፡ በፍርድ ፡
ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ እንዲቀመጥና ፡ ተከሣሹ ፡ መጥቶ ፡ እንዲ
ያየው ፡ ለማዘዝ ፡ ይቻላል ።

ቍ ፡ ፪፻፷፩ ። የሚጠየቀውን ፡ ዳኝነት ፡ በዝርዝር ፡ ስለ ፡ መግለጽ ።

(፩) ከሣሽ ፡ በሚያቀርበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ በተለይ ፡
ወይም ፡ በምትክ ፡ ወይም ፡ በተለዋዋጭ ፡ የሚጠይቀውን ፡ ዳኝ
ነት ፡ መግለጽ ፡ አለበት ። ነገር ፡ ግን ፡ ከሣሹ ፡ በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ እን
ዲሰጠው ፡ የሚጠይቀው ፡ ዳኝነት ፡ ጠቅላላ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ
የክሱን ፡ ጭብጥና ፡ የማስረጃውን ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ መሠረት ፡
በማድረግ ፡ ትክክለኛ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ፍርድ ፡ ሊሰጠው ፡
ይችላል ።

(፪) ከሣሹ ፡ ክሱን ፡ የመሠረተው ፡ በብዙ ፡ ጉዳዮች ፡ ወይም ፡ በተ
ለያዩ ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በተለይ ፡ በየአንዳንዱ ፡
ጉዳይ ፡ እንዲታይለት ፡ የሚጠይቀውን ፡ ዳኝነት ፡ መግለጽ ፡ አለ
በት ።

ቍ ፡ ፪፻፷፪ ። ለክርክሩ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ ነገር ፡ ለይቶ ፡ ስለ ፡
መግለጽ ።

(፩) ለክርክሩ ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ መነሻ ፡ የሆነው ፡ ጉዳይ ፡ የተ
ወሰነ ፡ ወይም ፡ የተለየ ፡ ነገር ፡ ሲሆን ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡
ነገሩን ፡ አብራርቶ ፡ በመለየት ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(፪) ክሱ ፡ የሚመለከተው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረትን ፡ የሆነ ፡ እን
ደሆነ ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ንብረቱን ፡ ለይቶ ፡ ለማወቅ ፡
የሚያስችሉት ፡ ምልክቶች ፡ መገለጽ ፡ ይኖርባቸዋል ። ይኸውም ፡
ንብረት ፡ የሚለየው ፡ በአካባቢው ፡ ወሰን ፡ ወይም ፡ በርስት ፡
መመዝገቢያ ፡ ላይ ፡ በተሰጠው ፡ ተራ ፡ ቍጥር ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡
የወሰኑ ፡ ምልክት ፡ ወይም ፡ በመዝገብ ፡ ላይ ፡ የተሰጠው ፡
ቍጥር ፡ መገለጽ ፡ ይገባዋል ።

ቍ ፡ ፻፻፳፯ ። ገንዘብን ፡ ለመጠየቅ ፡ በሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርቡ ፡ ዝርዝ ፡ መግለጫዎች ።

(፩) ክስ ፡ የቀረበው ፡ በገንዘብ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፤ ከሳሹ ፡ የሚጠይቀውን ፡ ገንዘብ ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ በትክክለኛ ፡ ሁኔታ ፡ ገልጾ ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።

(፪) ከሣሹ ፡ የሚጠይቀው ፡ ገንዘብ ፡ ልኩ ፡ ሊታወቅ ፡ የሚችለው ፡ በርሱና ፡ በተከሣሹ ፡ መካከል ፡ የሂሣብ ፡ መጣራት ፡ ተግባር ፡ ከተፈጸመ ፡ በኋላ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፤ በሚያቀርበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ሊጠይቅ ፡ የሚገባውን ፡ ገንዘብ ፡ በግምት ፡ ለመግለጽ ፡ ይችላል ።

(፫) ክሱ ፡ የቀረበው ፡ ተለይቶ ፡ የታወቀ ፡ ዕቃ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ለማስመለስ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፤ ለክሱ ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ ትክክለኛው ፡ ዋጋ ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(፬) የቀረበው ፡ ክስ ፡ የሚያልቅ ፡ ወይም ፡ የሚበላሽ ፡ ወይም ፡ ዕለታዊ ፡ አገልግሎት ፡ ያለውን ፡ ነገር ፡ የሚመለከት ፡ ሲሆን ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የዚሁኑ ፡ የዕለት ፡ ዋጋ ፡ መገለጽ ፡ ያስፈልጋል ።

ቍ ፡ ፻፻፳፰ ። በየጊዜው ፡ ስለሚከፈል ፡ ሂሣብ ፡ የሚቀርብ ፡ ክስ ።

(፩) ክሱ ፡ የቀረበው ፡ በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ እንዲከፈል ፡ ተለይቶ ፡ በታወቀ ፡ ገንዘብ ፡ ሲሆን ፤ የተጠየቀውን ፡ ገንዘብ ፡ የሚያስገኘው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ካፒታል ፡ ዋጋ ፡ መገለጽ ፡ አለበት ።

(፪) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ገንዘብ ፡ በየጊዜው ፡ የሚከፈል ፡ ሆኖ ፡ ክፍያው ፡ የሚቀጥልበት ፡ ዘመን ፡ ግን ፡ ተለይቶ ፡ ያልተወሰነ ፡ ሲሆን ፡ ነገሩን ፡ ለመቀበል ፡ የሚችለው ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ተለይቶ ፡ የሚታወቀው ፡ የዓመቱ ፡ ክፍያ ፡ ገንዘብ ፡ በጀ ፡ ተባዝቶ ፡ በሚገኘው ፡ ድምር ፡ ሂሣብ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፻፻፳፱ ። መብትን ፡ ስለ ፡ መመስረት ፡ ስለ ፡ ማስከበር ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ መሠረዝ ።

ከሣሽ ፡ ለመመሥረት ፤ ለማስከበር ፡ ወይም ፡ ለመሠረዝ ፡ የሚ

ጠይቀውን ፡ መብቱን ፡ ዋጋ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከቱት ፡ ቅጥ ሮች ፡ መሠረት ፡ ለይቶ ፡ ለማወቅ ፡ የማይችል ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የጠየቀውን ፡ መብት ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ፍርድ ፡ ቢሰ ጠው ፡ ምን ፡ ያህል ፡ የገንዘብ ፡ ጥቅም ፡ ለማግኘት ፡ እንደሚችል ፡ ገምቶ ፡ በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፪፻፳፱ ። የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሬጂስትራር ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ የሚቀርብለትን ፡ አቤቱታ ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ ብሎ ፡ ለመመለስ ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ።

የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሬጂስትራር ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ተሟልተው ፡ የማይቀ ርቡትን ፡ የክስ ፡ አቤቱታዎች ፡ ተቀባይነት ፡ እንዳይኖራቸው ፡ አድርጐ ፡ ለአቅራቢው ፡ ይመልሳቸዋል ።

(ሀ) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፳፪ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተሟልቶ ፡ ያልቀረበ ፡ ሲሆን ።

(ለ) እንዲሁም ፡ በዚሁ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከቱትን ፡ አባሪዎች፡ መግለጫዎችና ፡ ሰነዶች ፡ አጠቃሎ ፡ ያልያዘ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡

(ሐ) በቍጥር ፡ ፯፪ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተገ ቢው ፡ ማረጋገጫ ፡ ያልተሰጠበት ፡ ሲሆን ።

ቍ ፡ ፪፻፴ ። የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሬጂስትራር ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ስለሚቀበልበት ፡ ሁኔታ ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ያልተንቀፉት ፡ የክስ ፡ አቤቱታዎች ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ለሬጂስትራሩ ፡ ሲቀርቡ ።

(ሀ) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፲፯ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ተቀብሎ ፡ ይመዘግባል ።

(ለ) ከክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ የቀረቡትን ፡ ሰነ ዶች ፡ ዋናዎቹንና ፡ ትክክል ፡ ግልባጫቸውን ፡ እያስተያየ ፡ ይመ ረምራል ።

(ሐ) ግልባጩ ፡ ትክክለኛ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡ ትክክለኛነቱን ፡ አረጋግጦ ፡ በመፈረም ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ እንዲቀመጥ ፡

ያደርጋል ፤ ዋናውንም ፡ ለመለየት ፡ እንዲቻል ፡ ምልክት ፡ ከደረ ገበት ፡ በኋላ ፡ ለባለ ፡ ጉዳዩ ፡ ይመልስለታል ።

(መ)የቀረበውንም ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ከአባሪዎቹ ፡ ጋር ፡ በማያያዝ ፡ ለችሎቱ ፡ ያቀርባል ።

ኮ ፡ ፻፻፴፭ ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የክስ ፡ አቤቱታው ፡ ተቀባይነት ፡ እንዳይኖ ረው ፡ ስለሚወሰንበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቁጥር ፡ መሠረት ፡ የቀ ረቡለትን ፡ የክስ ፡ አቤቱታዎች ፡ ተቀባይነት ፡ የላቸውም ፡ ብሎ ፡ በመወሰን ፡ ሊመልሳቸው ፡ ይችላል ።

(ሀ) በክሱ ፡ አቤቱታ ፡ ላይ ፡ የተገለጸው ፡ ነገር ፡ የማያስከስስ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡

(ለ) በክሱ ፡ ላይ ፡ የተገለጸው ፡ ጉዳይ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥል ጣን ፡ ውጭ ፡ መኖኑን ፡ ሲረዳው ።

(፪) በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ሺ፬፻፫ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የተጠየቀውን ፡ ማረጋገጫ ፡ ወይም ፡ ፡ መያዣ ፡ ያልሰጠ ፡ ማናቸውም ፡ ከሣሽ ፡ በማይንቀሳቀስ ፡ ንብ ረት ፡ ላይ ፡ የሚጠይቀውን ፡ መብት ፡ ለማስመለስ ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተቀባይነትን ፡ እንዳያገኝ ፡ ወስኖ ፡ ይሠርዘ ዋል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ በተመለከተው ፡ ምክ ንያት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያልተቀበለው ፡ ክስ ፡ ሲሠረዝ ፡ ወይም ፡ ሲመልስ ፡ አልቀበልም ፡ ብሎ ፡ የመለሰበትን ፡ ምክንያት ፡ በው ሣኔው ፡ ላይ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፻፴፮ ።የቀረበው ፡ ክስ ፡ ተቀባይነትን ፡ ማጣቱ ፡ ወይም ፡ መሠረቱ ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

(፩) ሬጂስትራር ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤት ፡ ሹም ፡ ቀጥሎ ፡ የተ መለከተውን ፡ ይፈጽማል ።

(ሀ) በቍጥር ፡ ፻፻፴፱ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ተቀባይ ነትን ፡ ያጣ ፡ ወይም ፡ የተሠረዘ ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ተያይዞ ፡ ከቀረበለት ፡ ከማናቸውም ፡ ማስረጃና ፡ መግለጫ ፡ ጋር ፡ እንዲ

ሁም ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ተቀባይነት ፣ የለውም ፣ ወይም ፣ ይሠረዛል ፣ ሲል ፣ ከሰጠው ፣ ውሣኔ ፣ ግልባጭ ፣ ጋር ፣ ለባለጉዳዩ ፣ ይመለስለ ታል ። ስለሆነም ፣ ማመልከቻው ፣ ተቀባይነት ፣ የለውም ፣ ብሎ ፣ ሬጊስትራሩ ፣ በሰጠው ፣ ውሣኔ ፣ ላይ ፣ ባለጉዳዩ ፣ ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ አቤቱታውን ፣ ለማቅረብ ፣ ይችላል ።

(ለ) በቅጥር ፣ ፪፻፴፭ ፣ በተመለከተው ፣ መሠረት ፣ የቀረበው ፣ ክስ ፣ ተቀባይነትን ፣ ያጣ ፣ ወይም ፣ የተሠረዘ ፣ ሲሆን ፣ ከሣሹ ፣ ለዳኝነት ፣ ከፍሎ ፣ ከነበረው ፣ ገንዘብ ፣ ላይ ፣ በደንቡ ፣ መሠረት ፣ የሚቀነሰው ፣ ሂሣብ ፣ ከተቀነሰ ፣ በኋላ ፣ ቀሪው ፣ ይመለስለታል ። ሬጊስትራሩም ፣ የቀረበው ፣ ክስ ፣ ተቀባይነትን ፣ ያጣ ፣ ወይም ፣ የተሠረዘ ፣ መሆኑን ፣ በፍትሐ ፣ ብሔር ፣ ክሶች ፣ መመዝገቢያ ፣ ደብተር ፣ ውስጥ ፣ ይመዘግባል ።

(፪) በዚህ ፣ ሕግ ፣ በቅጥር ፣ ፪፻፳፱ ፣ እና ፣ ፪፻፴፭ ፣ በተመለከተው ፣ መሠረት ፣ ክሱ ፣ ተቀባይነት ፣ የለውም ፣ መባሉ ፣ ወይም ፣ መሠረዙ ፣ ከሣሽ ፣ ክሱን ፣ አሻሽሎና ፣ የጐደለውን ፣ አሟልቶ ፣ በዚያው ፣ ነገር ፣ እንደገና ፣ ክስ ፣ ከማቅረብ ፣ የሚያግደው ፣ አይሆንም ።

ቍ ፣ ፪፻፴፫ ። የክስን ፣ ማመልከቻ ፣ ለሌላው ፣ ተከራካሪ ፣ ወገን ፣ ስለ ፣ መስጠት ።

የቀረበው ፣ ክስ ፣ በዚህ ፣ ሕግ ፣ በቅጥር ፣ ፪፻፴፭ ፣ በተመለከተው ፣ መሠረት ፣ የሚነቀፍበት ፣ ወይም ፣ የሚሠረዝበት ፣ ምክንያት ፣ የሌለበት ፣ ሆኖ ፣ ተቀባይነትን ፣ ያገኘ ፣ ሲሆን ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ክሱን ፣ ተቀብሎ ፣ ከማመልከቻው ፣ ጋር ፣ ተያይዞ ፣ የቀረበለት ፣ ማናቸውም ፣ አስረጂና ፣ የጽሑፍ ፣ ግልባጭ ፣ ከመጥሪያው ፣ ጋር ፣ ለተከሣሹ ፣ እንዲደርሰውና ፣ የመከላከያ ፣ መልሱን ፣ ጽፎ ፣ እንዲቀርብ ፣ ያዛል ። ተከሣሹ ፣ መከላከያውን ፣ ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ሳያቀርብ ፣ የቀረ ፣ ወይም ፣ ራሱ ፣ መከላከያ ፣ ሳይዝ ፣ የቀረበ ፣ እንደሆነ ፣ ክርክሩ ፣ በሌለበት ፣ የሚሰማ ፣ መሆኑ ፣ በመጥሪያው ፣ ላይ ፣ ይገለጽለታል ።

ቍ ፣ ፪፻፴፬ ። በመከላከያ ፣ መልስ ፣ ላይ ፣ ስለሚገለጹ ፣ ዝርዝር ፣ ነገሮች ።

(፩) በዚህ ፣ ሕግ ፣ በቅጥር ፣ ፪፻፳፫ ፣ በተነገረው ፣ መሠረት ፣ ከአ

ባሪዎቹ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ የሚቀርብ ፡ ማናቸውም ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ዝርዝር ፡ ነገሮች ፡ የያዘ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(ሀ) የመከላከያው ፡ መልስ ፡ የቀረበበትን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስምና ፡ የሚያስችልበትን ፡ ቦታ ፡

(ለ) የክሱን ፡ መዝገብ ፡ ቁጥር ፡

(ሐ) ከማሽ ፡ ሕጋዊ ፡ ችሎታ ፡ የሌለው ፡ ሲሆን ፡ ክሱ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክርክሩን ፡ ለመሥማት ፡ ሥልጣን ፡ የሌለው ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ በይርጋ ፡ ይታገዳል ፡ የሚባል ፡ ሲሆን ፡ ይህ ፡ የተባለበትን ፡ ዝርዝር ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ።

(መ)ለቀረበው ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡ የሚሆኑት ፡ ማስረጃዎች ፡ በተለይ ፡ ሲሆኑ ፡ እነዚሁኑ ፡ በአጭር ፡ አገላለጽ ፡ መጻፍ ፡ ወይም ፡ በጠቅላላው ፡ ይጠቅማሉ ፡ የተባሉትን ፡ መከላከያዎች ፡ በጠቅላላ ፡ አጻጻፍ ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ እንዲሁም ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ በሚጸፍበት ፡ ጊዜ ፡ በመከላከያው ፡ ያልተጠቀሰ ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ እንዳይፈጠር ፡ ወይም ፡ ከክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ውጭ ፡ የሆኑ ፡ አዲስ ፡ ነገሮች ፡ እንዳይነሱ ፡ በማድረግ ፡ ተግልቶ ፡ የተዘጋጀ ፡ መልስ ፡

(ሠ) በክሱ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ከተገለጹት ፡ ነገሮች ፡ ውስጥ ፡ በግልጽ ፡ ያልተካዱት ፡ ሁሉ ፡ እንደታመኑ ፡ ስለሚቆጠሩ ፡ የሚካዱትን ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ በግልጽና ፡ በዝርዝር ፡ የሚያስተባብል ፡ መልስ ፡ መስጠት ።

(ረ) የተከሣሽ ፡ ከሣሽነት ፡ ክስ ፡ እንዳለ ፡ ይህንኑ ፡ አስተካክሎ ፡ መግለጽ ፡ ይህም ፡ አለ ፡ በሚባልበት ፡ ጊዜ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፳፬ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፱) እንዲሁም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፳፫ ፡ (፫) ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደ ፡ ተግቢነቱ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፪፻፴፭ ። ነገሩን ፡ በመሸሽ ፡ ስለ ፡ ማስተባበል ።

(፩) በክሱ ፡ ላይ ፡ የቀረበውን ፡ ነገር ፡ ተከሣሹ ፡ በዝርዝርና ፡ በግልጽ ፡ ማስተባበል ፡ አለበት ። ነገሩን ፡ በመሸሽ ፡ መልክ ፡ የተሰጠ ፡ ማስተባበል ፡ በቂ ፡ አይሆንም ፤ እንዲሁም ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ አይመለከተኝም ፡ በማለት ፡ ብቻ ፡ አከባቢውን ፡ ነገር ፡ በመካድ ፡ የተሰጠ ፡ ማስተባበያ ፡ ፍሬ ፡ ነገሩን ፡ እንደመካድ ፡ አይቆጠርም ።

(፪) በግናቸውም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ላይ ፡ ከተመለከተ ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ ወይም ፡ በአነጋገሩ ፡ ሥልት ፡ እንደተካደ ፡ የሚቆጠር ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ወይም ፡ በተከሣሽ ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ ነገሩ ፡ የተካደ ፡ መሆኑ ፡ ካልተገለጸ ፡ በሕግ ፡ ችሎታ ፡ የላቸውም ፡ ከተባሉ ፡ ሰዎች ፡ በቀር ፡ በሌሎቹ ፡ ተከሣሾች ፡ ሁሉ ፡ እንደታመነ ፡ ይቆጠራል ። ስለሆነም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊና ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡ እንደታመኑ ፡ በተቆጠሩት ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲሰማባቸው ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፴፮ ።በግናቸውም ፡ ክስ ፡ ስለማቻቻል ፡ በሚቀርብ ፡ ጥያቄ ፡ ውስጥ ፡ መገለጽ ፡ ስለሚገባቸው ፡ ነገሮች ።

(፩) ተከሣሽ ፡ ለቀረበበት ፡ ክስ ፡ በሚሰጠው ፡ መልስ ፡ በከሣሽ ፡ ላይ ፡ በሕግ ፡ የምፈልገው ፡ ገንዘብ አለኝ ፡ በማለት ፡ እንዲቻቻልለት ፡ የሚጠይቅ ፡ ሲሆን ፤ የሚጠይቀው ፡ ገንዘብ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ ውጭ ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በበኩሉ ፡ የሚጠይቀውን ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ ገልጾ ፡ ለተከሰሰበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ።

ይህንንም ፡ ለማድረግ ፡ የሚችለው ፡ የሚጠይቀው ፡ ገንዘብ ፡ ተከሣሹንና ፡ ከሣሹን ፡ በግል ፡ መብታቸው ፡ ረገድ ፡ የሚመለከታቸው ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

የዚህን ፡ ዓይነት ፡ የመቻቻል ፡ ጥያቄ ፡ ማቅረብ ፡ የሚገባውም ፡ ለቀረበበት ፡ ክስ መልስ ፡ በሚሰጥበት ፡ በመጀመሪያው ፡ ጊዜ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(፪) የተከሣሹ ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ የመቻቻልን ፡ መብት ፡ በሚጠቅስበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ከሣሽ ፡ እንደኛው ፡ የተከሣሽ ፡ ከሣሽ ፡ ሆኖ ፡ እንደቀረበ ፡ የክስ ፡

BACK

አቤቱታ ፡ ይቆጠራል ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ የሚ ሰጠው ፡ በዋናው ፡ ክስና ፡ በማቻቻል ፡ እንዲታይ ፡ በቀረበው ፡ አቤቱታ ፡ ላይ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፪፻፴፯ ። በተለያዩ ፡ ምክንያቶች ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ የመቻቻል ፡ ጥያቄና ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ።

ተከሣሽ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ምክንያቶች ፡ የተመሠረቱ ፡ መከላከ ያዎች ፡ የሚያቀርብ ፡ ሲሆንና ፡ በተለያዩ የመቻቻል ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ የተመሠረተ ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ የሚሰጥ ፡ ሲሆን ፡ እነ ዚህን ፡ ምክንያቶችና ፡ የመቻቻል ፡ ጥያቄዎች ፡ በየመልካቸውና ፡ በየመደባቸው ፡ ለይቶ ፡ በመዘርዘር ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፪፻፴፰ ። የመከላከያን ፡ ቃል ፡ ስለ ፡ መመርመር ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፴፫ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ የቀረበለትን ፡ መከላከያ ፡ ፍርድ ቤቱ ፡ ይመ ረምራል ። ለዚሁም ፡ ጉዳይ ፡ ስለ መከላከያ ፡ አቀራረብ ፡ በቍ ጥር ፡ ፪፻፳፱ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) ከዚህ በላይ ፡ ባለው ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ መከላ ከያ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ ያልተባለ ፡ እንደሆነ ፡ መከላከያው ፡ የተከሣሽ ፡ ከሣሽነት ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ የመቻቻል ፡ ጥያቄ ፡ ያለ በት መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መመርመር ፡ አለበት ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ስለ ፡ ተከሣሽ ፡ ከሣሽነት ክስና ስለመቻቻል ፡ ጥያቄ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፴፩ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተገቢነቱ ፡ በተመ ሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተነገረው ፡ መከላከያው ፡ ተቀባይነትን ፡ ያላገኘ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ ባለው ፡ ምዕራፍ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ክርክሩ ፡ መቀጠል ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፪፻፴፱ ። ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ክርክሮች ።

(፩) የተከሣሽ ፡ ከሣሽነትን ፡ ወይም ፡ የመቻቻልን ፡ ጉዳይ ፡ የሚ ጠይቅ ፡ ክርክር ፡ ያለበት ፡ የመከላከያ ፡ ጽሑፍ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ እንደተነገረው ፡ ያልተነቀፈ ፡ እንደሆነና ፡ ከሣ

ሹም ፡ ስለዚህ ፡ ክርክር ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ የሚፈቅድ ፡ እንደ ሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይጠይቀዋል ። ፈቃደኝነቱንም ፡ የገለጸ ፡ እንደሆነ ፡ በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ መልስ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ያዘዋል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ከሣሹ ፡ መልሱን ፡ ያላቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ የመከራከሪያ ፡ መልስ ፡ የመቀባበሉ ፡ ሥርዓት ፡ ያቆማል ። ይህም ፡ ሊሆን ፡ ከሣሹ ፡ መልስ ፡ ያልሰጠ ፡ ቢሆንም ፡ ወይም ፡ የሰጠው ፡ መልስ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፭፱ ፡ እና ፡ ፪፻፷፩ ፡ እንደተነገረው ፡ ተቀባይነትን ፡ ባያገኝም ፡ እንኳ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባለው ፡ ምዕራፍ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ክርክሩ ፡ መቀጠል ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፪፻፶፯ ። የጽሑፍ ፡ ሰነዶችን ፡ ለማሳመን ፡ ስለሚሰጥ ፡ ማስታወቂያ ።

(፩) ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በአባሪነት ፡ በሚገኘው ፡ ፎርም ፡ መሠረት ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በማናቸውም ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የሚገኘውን ፡ ሰነድ ፡ ወይም ፡ ማስረጃ ፡ ትክክለኛነት ፡ እንዲያምን ፡ ሌላውን ፡ ወገን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

(፪) ተጠያቂው ፡ ወገን ፡ ተገቢውን ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ወይም ፡ የተጠቀሰውን ፡ ሰነድ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ለማቅረብ ፡ እንዲችል ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ሰነድ ፡ እንዲያምን ፡ የሚቀርብለት ፡ ጥያቄ ፡ ለክርክሩ ፡ መስማት ፡ ከተወሰነው ፡ ቀጠሮ ፡ ካስር ፡ ቀን ፡ በፊት ፡ እንዲደርሰው ፡ ያስፈልጋል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ።

ክስን ፡ ስለመስማት ።

ክፍል ፡ ፩ ።

የመጀመሪያ ፡ ክስ ፡ ሲከፈት ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ቍ ፡ ፪፻፶፰ ። ተከራካሪዎቹን ፡ ስለ ፡ መመርመር ።

(፩) ክሱ ፡ መሰማት ፡ በሚጀምርበት ፡ ቀን ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ ራሳቸው ፡ ቀርበው ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እራሳቸው ፡ መሆናቸውን ፡ ካረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ ክሱን ፡ ቀርቦም ፡ እንደሆነ ፡ የመከላለያውን ፡ መልስ ፡ ለግራ ፡ ቀኙ ፡ በንባብ ፡ በማሰማት ፡ ዋናውን ፡ ተከሣሽ ፡

ወይም ፡ ስለርሱ ፡ በፈጅነት ፡ የቀረበውን ፡ ተከራካሪ ፡ የተከሰሰበ ትንና ፡ በመልሱ ፡ ላይ ፡ በቀጥታ ፡ ወይም ፡ በነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ እንደተካደ ፡ የሚቆጠረውን ፡ ነገር ፡ የሚያምን ፡ ወይም ፡ የሚክድ ፡ መሆኑን ፡ ይጠይቀዋል ።

(፪) ስለ ፡ ተከሣሹ ፡ ሆኖ ፡ የቀረበውን ፡ ወይም ፡ ዋናውን ፡ ተከ ሳሽ ፡ ወይም ፡ ከርሱ ፡ ጋር ፡ የቀረበውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሰው ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ የሆኑትን ፡ ጉዳዮች ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ነገሮች ፡ አብራርቶ ፡ ለማስረዳት ፡ ጠቃሚና ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ በገመተው ፡ ዘዴ ፡ የቃል ፡ ጥያቄ ፡ በማቅረብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊመረምራቸው ፡ ይችላል ። በዚህም ፡ ጊዜ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ማንኛውም ፡ ወገን ፡ እንዲብራራለት ፡ የሚፈለገውን ፡ ጉዳይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲጠ ይቅለት ፡ ለማመልከት ፡ ይችላል ።

(፫) ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ላንደኛው ፡ በፈጅነት ፡ ወይም ፡ በጥብቅና ፡ የሚቀርበው ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ እንደተመለከተው ፡ ከተሚጋቹ ፡ ጋር ፡ ሆኖ ፡ የሚቀር በው ፡ ሰው ፡ ለክርክሩ ፡ ማብራሪያ ፡ የሚሆኑትን ፡ ማንኛዎቹንም ፡ ነገሮች ፡ ለማስረዳት ፡ ፈቃደኛ ፡ ሳይሆን ፡ የቀረ ፡ ወይም ፡ ለቀረ በለት ፡ ጥያቄ ፡ ተገቢውን ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ የማይችል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጉዳዩን ፡ በሌላ ፡ ጊዜ ፡ እንዲሰማ ፡ ቀነ ፡ ቀጠሮ ፡ በመወሰን ፡ ባለጉዳዩ ፡ ራሱ ፡ ለቀረበለት ፡ ጥያቄ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ የሚገባው ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ለሚቀርብ ብለት ፡ ጥያቄ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ሲረ ዳው ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፬) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚደረገው ፡ ምርመ ራና ፡ ማናቸውም ፡ እምነት ፡ ወይም ፡ ክህደት ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተጽፎ ፡ ከክርክሩ ፡ መዝገብ ፡ ጋር ፡ በአንድነት ፡ ይያያዛል ።

ቍ ፡ ፪፻፵፪ ። በእምነት ፡ መሠረት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ።

ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ባለጋራው ፡ በመከላከያ ፡ መልሱ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ መንገድ ፡ የተከሰሰበትን ፡ ነገር ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የሚያምን ፡ መሆኑን ፡ የገለጸ ፡

እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በቅጥር ፡ ፪፪፯፩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ በሚደረገው ፡ ምርመራ ፡ የእምነት ፡ ቃሉን ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ በእምነቱ ፡ መሠረት ፡ ይገባኛል ፡ የሚለው ፡ ማናቸውም ፡ ዳኝነት፡ ነንዲሰጠው ፡ ሊጠይቅ ፡ ይችላል ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ የሚወ ነን ፡ ወይም ፡ በምስክር ፡ የሚረጋገጥ ፡ ነገር ፡ መኖሩን ፡ ቢረዳ ውም ፡ እንኳ ፡ ለታመነውና ፡ ውሳኔ ፡ እንዲሰጥበት ፡ ለተጠየቀው፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ፍርድ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቅ ፡ ፪፪፯፪ ። ማብራሪያ ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቅጥሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ የእ ምነት ፡ ቃል ፡ ያልተሰጠበትን ፡ ማንኛውንም ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ ጽሑፍ ፡ እምነት ፡ ክደት ፡ እንዲሰጥበት ፡ ክርክሩ ፡ በሚቀጥል በት ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ እየጠየቀና ፡ የተሰጠውን ፡ መልስ ፡ እየመዘገበ ፡ በቅጥር ፡ ፪፪፯፩ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠ ረት ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ትእ ዛዝ ፡ ከመስጠት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ አያግደውም ።

ቅ ፡ ፪፪፯፬ ። በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርቡ ፡ መቃ ወሚያዎች ።

(፩) ማስረጃ ፡ ተቀብሎ ፡ ከመመርመሩ ፡ ወይም ፡ ምስክሮችን ፡ ከመስማቱ ፡ አስቀድሞ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ለቀረበለትና ፡ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ላቀረበው ፡ መቃ ወሚያ ፡ ውሳኔ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

(፪) ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተ ውን ፡ መቃወሚያ ፡ በሚያቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፪፪፯፩ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ የሚሆነው ፡

(ሀ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ ሥልጣን ፡ የለውም ፡ በማለት ፡ መቃወሚያ ፡ ሲያቀርብ ፤

(ለ) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ጉዳይ ፡ አስቀድሞ ፡ በፍርድ ፡ የተወሰነ ፡ መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ መቃወሚያ ፡ ሲቀርብ ፤

(ሐ) ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ጉዳይ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ በክርክር ፡ ላይ ፡ ያለ ፡ መሆኑን ፡ የሚያስረዳ ፡ መቃወሚያ ፡ ሲቀ ርብ ፤

BACK

(መ)እንደኛው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በነገሩ ፡ የማያገባው ፡ መሆኑን ፡ በመግለጽ ፡ በጉዳዩ ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ መከራከር ፡ አይገባውም ፡ በማለት ፡ መቃወሚያ ፡ ሲቀርብ ፡

(ሠ) ክሱ ፡ በይርጋ ፡ የታገደ ፡ መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ መቃወሚያ ሲቀርብ ፡

(ረ) ወይም ፡ ክሱ ፡ የተነሳበት ፡ ነገር ፡ በሽምግልና ፡ ታይቶ ፡ በስምምነት ፡ የተፈጸመ ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡ ለእርቅ ፡ የተቀጠረ ፡ መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ መቃወሚያ ፡ ሲቀርብ ፡ ነው ።

(፫) በዚህ ፡ ቁጥር ፡ እንደተነገረው ፡ የቀረቡት ፡ መቃወሚያዎች ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሲሆኑ ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ በቶሎ ፡ ተጠቃለው ፡ ሁሉም ፡ መቅረብ ፡ አለባቸው ። መቅረብ ፡ ከሚገባቸው ፡ መቃወሚያዎች ፡ ውስጥ ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩት ፡ ትክክለኛውን ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ የማያሰናክሉ ፡ ከሆኑ ፡ ባለጉዳዩ ፡ ራሱ ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ልማቅረብ ፡ ባለመፈለግ ፡ እንደተዋቸው ፡ ይቆጠራሉ ።

(፬) በዚህ ፡ ቁጥር ፡ የተነገረውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ የክሱ ፡ አቀራረብ ፡ ትክክለኛውን ፡ ፎርም ፡ አልተከተለም ፡ በማለት ፡ መቃወሚያ ፡ ለማቅረብ ፡ አይቻልም ።

ቁ ፡ ፪፻፵፭ ። በቀረቡት ፡ መቃወሚያዎች ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቁጥር ፡ ፪፻፵፬ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የቀረቡትን ፡ የመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ መቃወሚያዎች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተቀብሎ ፡ ሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ የሚያቀርበውን ፡ ክርክር ፡ ከሰማ ፡ በኋላ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የሚገምተው ማስረጃ ፡ እንዲቀርብለት ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) የቀረበለት ፡ መቃወሚያ ፡ ተገቢና ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ ማስረጃ ፡ የተደገፈ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቅጥር ፡ በንዑስ ፡ ቁጥር ፡ (፩) (ለ) እና ፡ በ ፡ (ረ) ፊደል ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የቀረቡ ፡ መቃወሚያዎች ፡ ሲሆኑ ፡ ክሱን ፡ ዘግቶ ፡ ባለ ፡ ጉዳዮቹን ፡ ያሰናብታል ። መቃወሚያዎቹ ፡ የቀረቡት ፡ ከዚህ ፡ ውጭ ፡ በሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሲሆን ፡ ግን ፡ መዝገቡን ፡ ዘግቶ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ክስ ከቀረበ በኋላ የመዝገቡ መዘጋት ከሳሹ ክሱን አሻሽሎ በዚያው ነገር በዚያው ፍርድ ቤትም ሆነ ሥልጣኑ በሚፈቅድለት በሌላ ፍርድ ቤት ክሱን እንደገና ከማቅረብ አያግደውም ። ፍርድ ቤቱም ተገቢ ሆኖ ሲያገኘው መዝገቡን በሚዘጋበት ጊዜ ከሳሹ የዚህ ዓይነት መብት ያለው መሆኑን በትእዛዙ ላይ መግለጽ ይችላል ።

(፬) መዝገቡ የተዘጋው ፍርድ ቤቱ ነገሩን ለመስማት ሥልጣን የሌለው ነው በመባሉ የሆነ እንደሆነ ከሳሹ ከከፈለው የዳኝነት ገንዘብ ላይ በደንቡ መሠረት ከሚቀነሰው ሂሳብ የተረፈው ይመለስለታል ።

(፭) በዚህ ቍጥር በተነገረው መሠረት የሚሰጠው ማንኛውም ውሳኔና የተሰጠበት ምክንያት ተጽፎ ከመዝገቡ ጋር ይቀመጣል ።

ቍ ፱፻፵፮ ፡- የነገርን ጭብጥ ስለመያዝ ወይም ስለማስያዝ ፤

(፩) የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ /እንዳለ/ ከተወሰነ በኋላ ፍርድ ቤቱ ባለጉዳዮቹን የሚከራከረው የተለያዩበት የሕግ ወይም የፍሬ ነገር አግባብ ምን እንደሆነ በማረጋገጥ ለጉዳዩ ትክክለኛ ውሳኔ ለመስጠት የሚያስችለውን ጭብጥ በመያዝ ነው ።

(፪) ነገሩ በመጀመሪያ በሚሰማበት ቀን ተከሳሹ የመከላከያ መልሱን ሳያቀርብ የቀረ እንደሆነ ከዚህ በላይ ባለው ንዑስ ቍጥር የተነገረው ድንጋጌ ፍርድ ቤቱ ጭብጥ እንዲይዝ አያስገድደውም ።

ቍ ፱፻፵፯ ፡- የነገር ጭብጥ አመሠራረት ፤

(፩) የነገር ጭብጥ የሚመሠረተው እንደኛው ተከራካሪ ወገን ያመነውን የሕግ ወይም የነገር አግባብ ሌላው ተከራካሪ ወገን በማስተባበል የካደ እንደሆነ ነው ።

(፪) ለጉዳዩ አግባብ ያለው ነገር ማለት የከሳሽን መብት ለመመሥረት የሚያስችለው ወይም ለተከሳሹ መከላከያ ለመሆን የሚችል ማናቸውም የሕግ ወይም በማስረጃ የተደገፈ ፍሬ ነገር ማለት ነው ።

BACK

(፫) ማናቸውም ፡ ለጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ ያለው ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፤ በአንዱ ፡ ወገን ፡ የሚታመንበት ፡ ሆኖ ፡ በሌላው ፡ ወገን ፡ የተካደ ፡ ሲሆን ፡ በተለይ ፡ ራሱን ፡ የቻለ ፡ የነገር ፡ ጭብጥ ፡ ይያዛል ።

(፬) ባንድ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ የተያዘው ፡ ጭብጥ ፡ ለየራሱ ፡ ፍሬ ፡ ነገርንና ፡ ሕግን ፡ የሚመለከት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሕጉን ፡ ጥያቄ ፡ በመከተል ፡ ክሱን ፡ በከፊል ፡ ወይም ፡ በሙሉ ፡ ለመወሰን ፡ የሚችል ፡ ሲሆን ፤ በመጀመሪያ ፡ በሕግ ፡ ጉዳይ ፡ ለተያዙት ፡ ጭብጦች ፡ ውሳኔ ፡ መስጠት ፡ አለበት ። ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘውም ፡ በሕግ ፡ ረገድ ፡ የተያዙትን ፡ ጭብጦች ፡ እስኪወሰን ፡ ድረስ ፡ በፍሬ ፡ ነገር ፡ የተያዘውን ፡ ጭብጥ ፡ በቀጠሮ ፡ ሊያቆየው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፱፻፵፰ ፡- ጭብጥን ፡ ለመመሥረት ፡ ስለሚያስፈልጉ ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ፤

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ፍሬ ፡ ነገሮ ች ፡ ወይም ፡ ከነዚሁ ፡ አንዱን ፡ መሠረት ፡ አድርጐ ፡ በመከተል ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጭብጥን ፡ ለመመሥረት ፡ ወይም ፡ ለመያዝ ፡ የሚችለው ፤

(ሀ) በክሱና ፡ በመከላከያው ፡ መልስ ፡ ውስጥ ፡ የተዘረዘሩትን ፡ ነገሮች ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፤

(ለ) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ ያቀረበውን ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፤

(ሐ) በቍጥር ፡ ፱፻፵፩ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በሚደረገው ፡ ምርመራ ፤ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ ጠበቆቻቸው ፡ ወይም ፡ ወኪሎቻቸው ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጆቻቸው ፡ የሚሰጡትን ፡ መልስ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፱፻፵፱ ።ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጭብጥን ፡ ከመያዙ ፡ በፊት ፡ ምስክሮችንና ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃዎችን ፡ ለመመርመር ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፤

ፍርድ ፡ ቤት ፡ የአንድ ፡ ነገርን ፡ ጭብጥ ፡ ከመመሥረት ፡ ወይም ፡ ከመያዝ ፡ አስቀድሞ ፡ አንዳንድ ፡ ሰዎችን ፡ አቅርቦ ፡ ቃላቸውን ፡ በመቀበል ፡ ነገሩን ፡ ማጣራት ፡ ወይም ፡ ማስረጃዎችን ፡ መመር መር ፡ የሚያስፈልግ ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፤ ነገሩ ፡ የሚሰ ማበትንና ፡ ጭብጡ ፡ የሚያዝበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ በመወሰን ፤ መቅረብ ፡ የሚገባቸውና ፡ ጽሑፉ ፡ በእጃቸው ፡ ይገኛል ፡ የተባ

ሉት ፡ ሰዎች ፡ በቀነ ፡ ቀጠሮ ፡ እንዲቀርቡ ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፱፻፺ ። ክስ ፡ በቀረበበት ፡ የሃብት ፡ ግምት ፡ ወይም ፡ ዋጋ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚነሳ ፡ ክርክር ።

ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ወይም ፡ እንደኛው ፡ ወገን ፤ ክስ ፡ በቀረበበት ፡ ሃብት ፡ ግምት ፡ ወይም ፡ ዋጋ ፡ ምክንያት ፡ ባለመስማማት ፡ ክርክር ፡ ያቀረቡ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጭብጡን ፡ ከመመሥረቱ ፡ በፊት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀነ ፡ ቀጠሮ ፡ ወስኖ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ በ፻፴፪ ፡ ወይም ፡ ፻፴፮ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሃብቱን ፡ ግምት ፡ የሚያስታውቁ ፡ ምትክ ፡ ዳኞችን ፡ ይሾማል ።

ቍ ፡ ፱፻፺፩ ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተያዙትን ፡ ጭብጦች ፡ ለማሻሻል ፡ ወይም ፡ ለመሠረዝ ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ በፍርድ ፡ ከመወሰኑ ፡ በፊት ፡ በተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የተያዘው ፡ ጭብጥ ፡ እንዲሻሻል ፡ ወይም ፡ ተጨማሪ ፡ ጭብጥ ፡ እንዲያዝ ፡ አስፈላጊና ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነና ፡ ይህን ፡ ማድረግ ፡ ለጉዳዩ ፡ መልካም ፡ አፈጻጸም ፡ ቀና ፡ መንገድ ፡ የሚያስገኝ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ ሲሆን ፤ የቀረበው ፡ ጭብጥ ፡ እንዲሻሻል ፡ ወይም ፡ ተጨማሪ ፡ ጭብጥ ፡ እንዲያዝ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

(፪) በስሕተት ፡ ወይም ፡ ተሳስቶ ፡ የተቀበለው ፡ ጭብጥ ፡ ቢኖርም ፡ ከፍርድ ፡ በፊት ፡ እንዲሠረዝ ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፱፻፺፪ ። ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በመስማማት ፡ የሕግን ፡ ወይም ፡ የፍሬ ፡ ነገርን ፡ ጭብጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲይዝላቸው ፡ ለማመልከት ፡ ስለሚችሉት ፡ ሁኔታ ።

ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያልተግባቡት ፡ ወይም ፡ ያከራከራቸው ፡ የሕግ ፡ ወይም ፡ የፍሬ ፡ ነገር ፡ ጭብጥ ፡ የትኛው ፡ እንደሆነ ፡ በመግለጽ ፡ ለክርክራቸው ፡ ውጤት ፡ የሚያስገኘውን ፡ ጭብጥ ፡ እንዲይዝላቸው ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማመልከት ፡ ይችላሉ ። ይህንን ፡ ጭብጥ ፡ አዘጋጅተው ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚያቀርቡበትም ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ በፍርድ ፡ ለመወሰን ፡

BACK

ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ መንገድ ፡ በመከተል ፤ ጭብጡን ፡ በመያዝ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን፡ ጉዳይ ፡ እንዲወስን ላቸው ፡ የተስማሙበት ፡ መሆናቸውን ፡ በጽሑፍ ፡ መግለጽ ፡ አለባቸው ።

(ሀ) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባቀረቡት ፡ ስምምነት ፡ ላይ ፡ የተመ ለከተውን ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊከፈል ፡ ይገባል ፡ ሲል ፡ የወሰነውን ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ እንደኛው ፡ ወገን ፡ ተከራካሪ ፡ ለሌላው ፡ ወገን ፡ እንዲከፍል ፡ ወይም ፡ ባቀረቡት ፡ ስምምነት ፡ ላይ ፡ እንደተመለከተው ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ ተከራካሪ ፡ የጠየቀ ውን ፡ መብት ፡ እንዲያገኝ ፡ ወይም ፡ በአላፊነት ፡ እንዲጠየቅበት ፤

(ለ) በስምምነቱ ፡ ላይ ፡ እንደተገለጸው ፡ ክርክር ፡ የተነሳበ ትን ፡ ንብረት ፡ አንደኛው ፡ ተከ ራካሪ ፡ ወገን ፡ ለሌላው ፡ ወገን ፡ እንዲመልስ ፡ ወይም ፡ እንዲለቅ ፡ ወይም ፡ አግባብ ፡ ነው ፡ ብለው፡ በተስማሙበት ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸም ፤

(ሐ) ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ቅጥራ ቸው ፡ የተወሰነ ፡ ሰዎች ፡ ባቀረቡት ፡ ስምምነት ፡ ላይ ፡ የተመለከ ተውን ፡ የተወሰነ ፡ ተግባር ፡ እንዲፈጽሙ ፡ ወይም ፡ ከመፈጸም ፡ እንዲታገዱ ።

ቅ ፡ ፪፻፱፫ ።በቅን ፡ ልቡና ፡ በተደረገ ፡ ስምምነት ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፤

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለጉዳዩ ፡ ተገቢ ፡ የሆነውን ፡ ምርመራ ፡ ከፈ ጸመ ፡ በኋላ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ ሲረዳ ፡

(ሀ) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቅጥር ፡ የተነገረውን ፡ ስምምነት፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በሚገባ ፡ የፈጸሙ ፡ መሆናቸውን ፤

(ለ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለሚሰጠው ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ተከራካሪ ዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መብት ፡ ያላቸው ፡ መሆኑን ፤

(ሐ) ነገሩን ፡ በዳኝነት ፡ መወሰን ፡ የሚገባ ፡ መሆኑን ፡ ሲረ ዳው ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በስምምነት ፡ ያቀረቡለትን ፡ ጭብጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ራሱ ፡ እንደመሠረተው ፡ በመቅጠር ፡ ከመዘገበ ፡ በኋላ ፡ በዚህ ፡ በተያዘው ፡ ጭብጥ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ለሚያዘው ፡ ጭብጥ ፡ ውሳኔ ፡ ከሰጠ ፡ በኋላ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡

ወገኖች ፡ ባቀረቡት ፡ ስምምነት ፡ መሠረት ፡ ነገሩን ፡ በፍርድ ፡ ሊወስን ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፺፬ ።ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚለያዩበት ፡ ጉዳይ ፡ ያለመኖሩ ፡ ሲታወቅ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ፤

(፩) የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ መቃወሚያ ፡ ከተሰማና ፡ ጉዳዩ ፡ ከተጣራ ፡ በኋላ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በሕጉም ፡ ሆነ ፡ በፍሬ ፡ ነገሩ ፡ የሚያከራክራቸው ፡ ወይም ፡ የሚለያዩበት ፡ ጉዳይ ፡ ያለመኖሩን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተገነዘበው ፡ እንደሆነ ፤ በመጀመሪያው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ነገሩን ፡ በፍርድ ፡ ለመወሰን ፡ ይችላል ።

(፪) እንዲሁም ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ ተከሳሾቹ ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሆነው ፡ ከነዚህ ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡ በሕጉም ፡ ሆነ ፡ በፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ከከሳሹ ፡ ጋር ፡ የሚያከራክረው ፡ ወይም ፡ የሚያለያ የው ፡ ነገር ፡ ያለመኖሩ ፡ የታወቀ ፡ እንደሆነ ፡ በነገሩ ፡ የተማባባውን ፡ ተከሳሽ ፡ ከክርክሩ ፡ ውጭ ፡ እንዲሆን ፡ አሰናብቶ ፡ ክርክሩ ፡ ከቀሩት ፡ ተከሳሾች ፡ ጋር ፡ እንዲቀጥል ፡ ያዛል ።

ቍ ፡ ፪፻፺፭ ፡ የሚያከራክር ፡ ነገር ፡ ስላላቸው ፡ ከሳሾችና ፡ ተከሳሾች ፤

(፩) ከሳሾችና ፡ ተከሳሾች ፡ በሚያቀርቡት ፡ ክርክር ፡ የሚያለያያቸው ፡ ወይም ፡ የሚያከራክራቸው ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ያለ ፡ እንደሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የነገሩን ፡ ጭብጥ ፡ ከመሠረተ ፡ በኋላ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በመጀመሪያው ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ካቀረቡት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ተጨማሪ ፡ ሙግት ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ማስረጃ ፡ ማስቀረብና ፡ መመርመር ፡ የማያስፈልግ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳውና ፡ በመጀመሪያ ፡ በቀረበው ፡ ክርክርና ፡ ማስረጃ ፡ ብቻ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ቢሰጥ ፡ ትክክለኛውን ፡ ፍትሐ ፡ የማያጓድል ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ወዲያውኑ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ለተመሠረተው ፡ ጭብጥ ፡ የቀረበው ፡ ማስረጃ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔን ፡ ለመስጠት ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ ካገኘው ፡ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

BACK

ቍ ፡ ፻፻፸፮ ። ማስረጃ ፡ ያለማቅረብ ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፤

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፸፯ ፡ ወይም ፡ ፻፻፸፱ ፡ በተመለከተው ንድጋጌ ፡ መሠረት ፤ መቅረብ ፡ የሚገባቸው ፡ ማስረጃዎች ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባንደኛው ፡ ጉድለት ፡ ወይም ፡ በቂ ፡ ባልሆነ፡ ምክንያት ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወዲያውኑ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ። ነገር ፡ ግን ፡ ማስረጃዎች ፡ ሳይቀርቡ ፡ የቀሩት ፡ ከባድና ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ ምክንያት ፡ በሆኑን ፡ የተረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ምክንያት ፡ መዝግቦ ፡ ስለከርከሩ ፡ አወሳሰንና፡ ማስረጃ ፡ ያለማቅረቡ ፡ ስላስከተለው ፡ ኪሣራ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይወስናል ።

(፪) ከሱ ፡ የተመሠረተው ፡ በሚተላለፍ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነድ ፡ ላይ ፡ ሆኖ ፡ ሰነዱ ፡ መጥፋቱ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፤ ጠፍቶብኛል ፡ ብሎ ፡ ያመለከተው ፡ ወገን ፤ ይህን ፡ ሰነድ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ እቅርቦ ፡ ባለመብትነቱን ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ስለሚያስከትለው ፡ አላፊነት ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቂ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ የሚገምተውን ፡ ዋስትና ፡ አመልክቹ ፡ እንዲሰጥ ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ ሰነዱ ፡ እንዳለ ፡ ተቆጥሮ ፡ ዋጋ ፡ እንዲያገኝ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ፤

ክርክሩን ፡ ስለመስማትና ፡ ምስክሮችን ፡ ስለመመርመር ፡

ቍ ፡ ፻፻፸፯ ፡- ስለመጥሪያ ፤

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፸፯ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ከሚቀርበው ፡ ማስረጃ ፡ በቀር ፤ ለክርክሩ ፡ ትክክለኛ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ሌላ ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ምስክር ፡ መስማት ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፤ በተጨማሪ ፡ መታየት ፡ የሚገባው ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ መስማት ፡ የሚገባቸው ፡ ምስክሮች ፡ እንዲቀርቡለት ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ሰጥቶ ፡ ክርክሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ይወስናል ።

ቍ ፡ ፱፻፺፰ ።ስለክሱ ፡ መከፈትና ፡ ሙግትን ፡ የመጀመር ፡ መብት ፤

(፩) ክስን ፡ የመክፈትና ፡ ሙግትን ፡ የመጀመር ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ከሳሽ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ተከሳሹ ፡ ከሳሽ ፡ ያቀረበበትን ፡ ክስ ፡ አምኖ ፤ ሕግ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ በከሳሽ ፡ አቤቱታ ፡ ያልተመለከተ ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ በመጥቀስ ፡ የቀረበብኝ ፡ ክስ ፡ ዋጋ ፡ የለውም ፡ ብሎ ፡ የሚከራከር ፡ ሲሆን ፡ ሙግቱን ፡ የሚከፍተው ፡ ወይም ፡ የሚጀምረው ፡ ተከሳሹ ፡ ይሆናል ።

(፪) ሦስት ፡ ዳኞች ፡ በሚያስችሉበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከሦስቱ ፡ አንዱ ፡ ዳኛ ፡ በችሎቱ ፡ ባይገኝም ፡ እንኳ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ሁለት ፡ ዳኞች ፡ ብቻ ፡ የቀረቡትን ፡ ምስክሮች ፡ ቃል ፡ ለመቀበል ፡ ይችላሉ።

ቍ ፡ ፱፻፺፱ ፡- የክስ ፡ ቃልን ፡ ስለመስጠትና ፡ ማስረጃ ፡ ስለማቅረብ ፤

(፩) ሙግቱን ፡ ለመክፈት ፡ ወይም ፡ ለመጀመር ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ወገን ፡ የክሱን፡ መግለጫ ፡ ወይም ፡ የከሳሽነት ፡ ቃሉን ፡ በመስጠት ፡ መመሥረት ፡ የሚገባውን ፡ ጭብጥና ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ የሚደግፍለትን ፡ ማስረጃ ፡ ያቀርባል ።

(፪) ሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ደግሞ ፡ ለመከላከያ ፡ የሚሆነውን ፡ መከፈቻና ፡ የመከላከያ ፡ ቃል ፡ እንዳለው ፡ ካስረዳ ፡ በኋላ ፡ ስለጠቅላላው ፡ ክስ ፡ ያለውን ፡ አስተያየት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያቀርባል ።

(፫) ቀጥሎም ፡ ክሱን ፡ የከፈተው ፡ ወይም ፡ የጀመረው ፡ ወገን ፡ ስለክርክሩ ፡ ያለውን ፡ ጠቅላላ ፡ አሳብ ፡ ያቀርባል ።

ቍ ፡ ፲፻፩ ።በብዙ ፡ ጭብጦች ፡ ላይ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማስረጃ ፤

(፩) የተያዙት ፡ ጭብጦች ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሲሆኑ ፡ ከነዚህም ፡ ውስጥ ፡ ነገሩን ፡ የማስረዳት ፡ ግዴታ ፡ በሌላው ፡ ወገን ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ክሱን ፡ ያቀረበው ፡ ወገን ፡ በበኩሉ ፡ ማስረዳት ፡ የሚገባውን ፡ ጭብጥ ፡ ያቀርባል ። ይህን ፡ ለማድረግ ፡ ፈቃደኛ ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ ማስረጃውን ፡ ካቀረበ ፡ በኋላ ፡ በሚሰጠው ፡ የመከላከያ ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ ማስረጃውን ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ።

(፪) ነገሩን ፡ በመጀመሪያ ፡ እንዲያስረዳ ፡ መብቱ ፡ የተሰጠው ፡

ወገን ፡ የማስረዳት ፡ ቀደምትነትን ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ ያስቀረ ፡ እንደ ሆነ ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ በበኩሉ ፡ ማቅረብ ፡ የሚገባውን ፡ ማስረጃ ፡ ሁሉ ፡ ካቀረበ ፡ በኋላ ፡ አቆይቶት ፡ የነበረውን ፡ ማስረጃ ፡ ያቀር ባል ። እንዱሁም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የማስረዳት ፡ ቀደምትነት ፡ ያለው፡ ወገን ፡ ባሰማው ፡ ማስረጃ ፡ ላይ ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ በተለይ ፡ ዝር ዝር ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። ማስረጃውን ፡ አቆይቶ ፡ የነበረው ፡ ወገን ፡ ግን ፡ በማስረጃው ፡ ላይ ፡ ማጠቃለያ ፡ አሳቡን ፡ ብቻ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፻፻፷፩ ፡ የማስረጃ ፡ አቀራረብ ፡ ሥርዓት ፡

(፩) ለመጀመሪያ ፡ የማስረዳት ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ወገን ፡ ምስክሮ፡ ቹን ፡ ሲያቀርብ ፡ የቀረቡት ፡ ምስክሮች ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ በቍጥር ፡ /፫/ ሰንጠረዥ ፡ በተመለከተው ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ የሚሰጡት ፡ ቃል ፡ እው ነተኛ ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ቃላቸውን ፡ ይሰጣሉ ።

(፪) ስለራሱ ፡ ጉዳይ ፡ የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ መስጠት ፡ የሚፈ ልግ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ለመመስከር ፡ ይችላል ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቂ ፡ ነው ፡ ሲል ፡ መዝግቦ ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ ምስክሮች ፡ የምስክርነታቸውን ፡ ቃል ፡ የሚሰጡት ፡ በጽሑፍ ፡ ላይሆን ፡ በችሎቱ ፡ ፊት ፡ ቀርበው ፡ በግልጽና ፡ በቀጥታ ፡ ነው ።

(፬) ስለጉዳዩ ፡ መብራራትና ፡ ስለክርክሩ ፡ አወሰሰን ፡ ጠቃሚ ፡ መስሎ ፡ የታየው ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ምስክሩን ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፻፷፪ ፡-የምስክርን ፡ ቃል ፡ ስለመተርጐም ፡

የምስክሩ ፡ ቃል ፡ የተሰጠው ፡ በአማርኛ ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ቋንቋ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ይህ ፡ ምስክር ፡ የሚሰጠው ፡ ቃል ፡ ወደ ፡ አማርኛ ፡ የሚተረጐመው ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስተርጓሚ ፡ ነው ። አስተርጓሚውም ፡ የመተርጐም ፡ ሥራውን ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ ቃሉን ፡ በትክክለኛ ፡ የሚያስተረጉም ፡ ለመሆኑ ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ በ፫ኛው ፡ ሰንጠረዥ ፡ የተመለ

BACK

ከተውን ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ እውነት ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ቃሉን ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፪፻፷፫ ፡-ጥያቄ ፡ የሚጠየቅበት ፡ ሁኔታ ፡ ወይም ፡ ፎርም ፡

(፩) ምስክሩ ፡ የመጀመሪያ ፡ ቃሉን ፡ ሲሰጥ ፡ የሚቀርብለት ፡ ጥያቄ፡ ጭብጡን ፡ የሚመለከትና ፡ በቀጥታ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ መንገድ ፡ በሚያውቀው ፡ ወይም ፡ ሊያውቀው ፡ በሚችለው ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ የተመሠረተ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካልፈቀደ ፡ በቀር ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ ለሚመሠክረው ፡ ጉዳይ ፡ መሪ ፡ የሚሆን ፡ ጥያቄ ፡ ማቅረብ ፡ አይቻልም ።

(፫) በመስቀልኛ ፡ የሚቀርበው ፡ ጥያቄ ፡ ምስክሩ ፡ በመጀመሪያ ፡ ጊዜ ፡ የሰጠው ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ የተሳሳተበትን ፡ አሰት ፡ ነው ፡ የሚባላበትን ፡ ወይም ፡ አጠራጣሪ ፡ መስሎ ፡ የተገመተበትን ፡ ነጥብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲረዳው ፡ የማድረግ ፡ ዓላማ ፡ ያለው ፡ መሆን ፡ አለበት ። እንዲሁም ፡ በመስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ ላይ ፡ ምስክሩን ፡ መምራት ፡ ይቻላል ።

(፬) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለሁለተኛው ፡ ጊዜ ፡ የሚያቀርበው ፡ ጥያቄ ፡ ዓላማው ፡ ምስክሩ ፡ በመስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ ላይ ፡ የሰጠውን ፡ ቃል ፡ ለማብራራት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፪፻፷፬ ።ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሌሎችን ፡ ምስክሮች ፡ ቃል ፡ ለመቀበል ፡ ስለሚችልበት ፡ ሁኔታ ፡

(፩) በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ ነገሩን ፡ የሚያውቅ ፡ ወይም ፡ ለክርክሩ ፡ ጠቃሚ ፡ የሆነ ፡ ጽሑፍ ፡ በእጁ ፡ የሚገኝ ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ቀርቦ ፡ የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ በእጁ ፡ የሚያገኘውን ፡ ጽሑፍ ፡ እንዲያቀርብ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) እንዲሁም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ካቀረቡዋቸው ፡ ምስክሮችና ፡ ከራሳቸውም ፡ በቀር ፡ ሌሎች ፡ ምስክሮች ፡ መስማት ፡ ጠቃሚ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከገመተው ፡ በሚወስነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ተጠርተው ፡ የምስክርነት ፡ ቃላቸውን ፡ እንዲሰጡ ፡

ወይም ፡ በእጃቸው ፡ የሚገኘውን ፡ ጽሑፍ ፡ እንዲያቀርቡ ፡ የመጥ
ሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡
ለጉዳዩ ፡ አወሳሰን ፡ መጠራት ፡ የሚገባውኝ ፡ ምስክር ፡ ከተከራካ
ሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንደኛው ፡ ሳያቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ማቅ
ረብ ፡ የሚገባው ፡ ወገን ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፻፲፪ ፡ የተመለ
ከተውን ፡ እንዲፈጽምና ፡ ስለምስክሮቹም ፡ ኪሣራና ፡ አበል ፡ ተ
ገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመሰጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፲፮ ።ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የምስክሮችን ፡ ቃል ፡ ባስቸኳይ ፡ ለመቀበል ፡
ስላለው ፡ ሥልጣን ፤

(፩) ክስ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ በሣናቸውም ፡ ጊዜ ፡ የምስክሩን ፡ ቃል ፡
በአስቸኳይ ፡ መቀበል ፡ የሚያስፈልግ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡
ሲረዳውና ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ምስክሩ ፡
ሲያመለክት ፤ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ የምስክሩን ፡
ቃል ፡ ወዲያውኑ ፡ ለመቀበል ፡ ይችላል ። እንደዚህም ፡ በሆነ ፡
ጊዜ ፤ የምስክሩ ፡ ቃል ፡ ክሱ ፡ በሚሰማበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡
በንባብ ፡ ሊሰማ ፡ ይችላል ።

(፪) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባሉበት ፡ የምስክሩን ፡ ቃል ፡ ባስቸ
ኳይ ፡ ለመቀበል ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ቃሉን ፡ ለመቀበል ፡ የወሰ
ነበትን ፡ ቀን ፡ የሚገልጽ ፡ መጥሪያ ፡ ለተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡
እንዲደርሳቸው ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፻፲፯ ።ፍርድ ፡ ቤት ፡ ምስክሮችን ፡ አስጠርቶ ፡ እንደገና ፡ ለመመር
መር ፡ ስለመቻሉ ፤

የክርክሩ ፡ እርምጃ ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡
ቀድሞ ፡ መስክረው ፡ የነበሩትን ፡ ምስክሮች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንደ
ገና ፡ አስጠርቶ ፡ ማናቸውንም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ጥያቄ
ሊጠይቃቸው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፻፲፰ ፡- የምስክርነት ፡ ቃልን ፡ ለመስጠት ፡ ፈቃደኛ ፡ ስላለመሆን ፤

ማንኛውም ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ችሎት ፡ የቀረበ ፡ ተከራካሪ ፡
ወገን ፡ ወይም ፡ ከክርክሩ ፡ ውጭ ፡ ያለ ፡ ሰው ፤ የምስክርነት ፡

ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ወይም ፡ በሥልጣኑ ፡ ሥር ፡ የሚገኘውን ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያዘው ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ወይም ፡ በሕግ ፡ በማይደገፍ ፡ ምክንያት ፡ ትእዛዙን ፡ ለመፈጸም ፡ ፈቃደኛ ፡ ያልሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወዲያውኑ ፡ ይፈርድበታል ፤ ወይም ፡ ስለክርክሩ ፡ አወሳሰን ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፱፻፷፰ ።በዚህ ፡ ሕግ ፡ ስለምስክሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መጥሪያ ፡ በጥላከላቸው ፡ ተከራካሪዎች ፡ ላይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ስለመ ሆኑ ፤ በነገሩ ፡ ውስጥ ፡ ተከራካሪ ፡ የሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ጽሑፍ እንዲያቀርብ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ የሚቀርብበት ፡ ሁኔታና ፡ የመጥሪያው ፡ ትእዛዝ ፡ አፈጻጸም ፤ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ለምስክሮች ፡ አጠራርና ፡ አቀራረብ ፡ በተደነገገው ፡ መሠረት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፱፻፷፱ ፡- የምስክርን ፡ ቃል ፡ በመዝገብ ፡ ላይ ፡ ስለማስፈር ፤

(፩) የእያንዳንዱ ፡ የምስክር ፡ ቃል ፡ የሚጀመረው ፤ በምስክሩ ፡ ስም ፤ በዕድሜው ፤ በአድራሻው ፤ በሥራው ፤ በሰጠው ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ እውነት ፡ መናገሩን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ቃሉን ፡ መስጠቱን ፡ በመጥቀስ ፡ ነው ።

(፪) ቃሉ ፡ የሚመዘገበው ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ በሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ ራሱ ፡ ለመጻፍ ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ በርሱ ፡ ተቆጣጣሪነት ፡ ሌላው ፡ ዳኛ ፡ ወይም ፡ የችሎቱ ፡ ጸሐፊ ፡ ሊመዘግበው ፡ ይችላል ።

(፫) የምስክሩ ፡ ቃል ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ይከፋፈላል ።

መጀመሪያ ፡ ቀጥታ ፡ ጥያቄ ፡ ሲቀርብለት ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ ፤ ሁለተኛ ፡ የመስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ ሲጠየቅ ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ ፤ ሶስተኛ ፡ በመጀመሪያ ፡ ቀጥታ ፡ ጥያቄ ፡ ያቀረበለት ፡ ጨጋን ፡ ሁለተኛውን ፡ የማብራሪያ ፡ ጥያቄ ፡ ሲጠይቀው ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የመስቀልኛ ፡ ጥያቄ ፡ ያቀረበበትንና ፡ የማብራ-

ሪያ ፡ ጥያቄ ፡ የተጀመረበትን ፡ ነጥብ ፡ ምልክት ፡ ያደርግበታል ።

(፩) የምስክሩ ፡ ቃል ፡ የሚጻፈው ፤ ምስክሩ ፡ የተናገረውን ፡ ቃል ፡ እንዳነጋገሩ ፡ በቀጥታ ፡ በመከተል ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ስብሳቢው ዳኛ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ሲያገኘው ፡ ጥያቄውንና ፡ ለጥያቄው ፡ የተሰጠውን ፡ መልስ ፡ ለመመዝገብ ፡ ይችላል ።

(፪) የቃሉ ፡ አቀባበል ፡ ሥርዓት ፡ እንደተፈጸመ ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይፈርምበታል ።

ቊ ፡ ፪፻፫ ። በጥያቄ ፡ አቀራረብ ፡ ላይ ፡ የሚቀርበውን ፡ መቃወሚያ ፡ ስለመመዝገብ ፤

ተከራካሪው ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ወይም ፡ ስለርሱ ፡ ሆኖ ፡ የሚነጋገርለት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ለምስክሩ ፡ የቀረበው ፡ ጥያቄ ፡ ያላግባብ ፡ መሆኑን ፡ እየገለጸ ፡ የተቃወመ ፡ እንደሆነና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መቃወሚያውን ፡ ሳይቀበል ፡ ለጥያቄው ፡ መልስ ፡ እንዲሰጥበት ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ መቃወሚያው ፡ የቀረበበትን ፡ ጥያቄ ፤ የተሰጠውን ፡ መልስ ፡ የተቃወመውን ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ መቃወሚያውን ፡ አልቀበለውም ፡ ሲል ፡ የሰጠውን ፡ ውሳኔ ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ገልጾ ፡ ማስፈር ፡ አለበት ።

ቊ ፡ ፪፻፫፩ ።ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ዳኛ ፡ ስለመዘገበው ፡ ማስረጃ ፤

(፩) ማስረጃውን ፡ የተቀበለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ዳኛ ፡ ለተጀመረው ፡ ክርክር ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ሳይሰጥ ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ በሥፍራው ፡ ያልተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ተተኪው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ዳኛ ፡ ማስረጃውን ፡ ራሱ ፡ ተቀብሎ ፡ እንደመዘገበው ፡ በመቊጠር ፡ ነገሩ ፡ ከቆመበት ፡ ላይ ፡ እንዲቀጥል ፡ ያደርጋል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቊጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቊጥር ፡ ፴፭ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ከሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ከአንዱ ፡ ወደ ፡ ሌላው ፡ ችሎት ፡ ተዛውረው ፡ በሚሰሙ ፡ ክሶችም ፡ ላይ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፱፻፫፻፱ ፡- ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ምርመራ ፡ ለማድረግ ፡ ስለመቻሉ ፤

ክርክሩ ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ ላይ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክርክር ፡ የተነሳበትን ፡ ማናቸውንም ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ሥፍራው ፡ ድረስ ፡ ሄዶ ፡ በማየት ፡ ለመመርመር ፡ ይችላል ። እንዲሁም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የፈጸመውን ፡ ምርመራ ፡ ውጤት ፡ የሚገልጽ ፡ ፕሮሴቬርባል ፡ አዘጋጅቶ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ እንዲያያዝ ፡ ያደርጋል ። ቬርባሉም ፡ ከሌሎቹ ፡ ማስረጃዎች ፡ ጋር ፡ እንደ ፡ አንድ ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፱፻፫፻፲ ፡- ስለፍርድ ፤

የማስረጃው ፡ መሰማት ፡ ሥርዓት ፡ ተጣርቶ ፡ ሲፈጸም ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፱፻፶፱ ፡ የተመለከተው ፡ የፍርድ ፡ መቀበያ ፡ የሚሆነው ፡ ማጠቃለያ ፡ አሳብ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፫ ፤

ክርክርን ፡ ስለማቋረጥ ።

ክ ፍ ል ፡ ፩ ፤

ስለ ፡ መገላገልና ፡ ከክስ ፡ ውጭ ፡ ስለመሆን ፤

ቍ ፡ ፱፻፫፻፲፩ ።መሠረቱ ፤

(፩) የክርክሩ ፡ ተካፋይ ፡ የሆኑት ፡ ወገኖች ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ክርክራቸውን ፡ በእርቅ ፡ ስምምነት ፡ በመጨረስ ፡ ከክርክሩ ፡ ውጭ ፡ ለመሆን ፡ ወይም ፡ ለክርክሩ ፡ ፍጻሜ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላሉ ።

(፪) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ስለ ፡ እርቅ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ግልግል ፡ ውጤት ፤ በእርቅ ፡ ወይም ፡ በግልግሉ ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ስለማቅረብ ፡ ወይም ፡ ይህንኑ ፡ ስለማፍረስ ፤ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ከቍጥር ፡ ፫፻፫፻፯፯ ፡ እስከ ፡ ፫፻፫፻፷፩ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፪፻፫፭ ። ስለ ፡ እርቅ ፡ ወይም ፡ ስለግልግል ።

(፩) ክርክሩ ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በራሳቸው ፡ ፈቃድ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አሳሳቢነት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውስጥ ፡ ወይም ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውጭ ፡ ክርክራቸውን ፡ በእርቅ ፡ ወይም ፡ በግልግል ፡ ለመፈጸም ፡ ይችላሉ ።

(፪) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያመለከቱ ፡ እንደሆነ ፡ ብቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የዕርቃቸው ፡ አፈጻጸም ፡ የሚመራበትን ፡ አሳብ ፡ ሊገልጽ ላቸው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፫፮ ።የዕርቅ ፡ ወይም ፡ የግልግል ፡ ስምምነት ፡ ስለሚይዛቸው ፡ ጉዳዮች ፡

(፩) የዕርቅ ፡ ወይም ፡ የግልግል ፡ ስምምነት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ ይይዛል ።

(ሀ) ነገሩ ፡ የቀረበበትን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስምና ፡ የሚያስችልበትን ፡ ቦታ ፡

(ለ) የክሱን ፡ አርእስትና ፡ የመዝገቡን ፡ ቍጥር ፡

(ሐ) የተከራካሪዎቹን፡ ወገኖች ፡ ስም ፡ ልዩ ፡ መግለጫ ፡ የመኖሪያ ፡ ቦታና ፡ መጥሪያ ፡ የሚላክበትን ፡ አድራሻ ፡

(መ) የእርቁ ፡ ወይም ፡ የግልግሉ ፡ ስምምነት ፡ የሚመለከተውን ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ መግለጫ ።

(፪) የዕርቁ ፡ ወይም ፡ የግልግሉ ፡ ስምምነት ፡ በተጨማሪ ፡ የካሣንና ፡ የኪሣራን ፡ አከፋፈል ፡ እንዲሁም ፡ ስምምነቱ ፡ የሚፈጸምበትን ፡ ሁኔታ ፡ የሚወስን ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፫፯ ። የእርቅንና ፡ የግልግልን ፡ ስምምነት ፡ ስለመመዝገብ ።

(፩) ክርክሩ ፡ በመሰማት ፡ ላይ ፡ ባለበት ፡ ጊዜ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ነገሩን ፡ በዕርቅ ፡ በመጨረስ ፡ የተስማሙ ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ጽፈውና ፡ ፈርመው ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያቀርቡ ፡ የዕርቁ ፡ ስምምነት ፡ ሕግንና ፡ ሞራልን ፡ የማይቃወም ፡ መሆኑን ፡ ከተረዳው ፡ ዕርቁን ፡ ተቀብሎ ፡ በማጽደቅ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ እንዲያያዝ ፡ ያደርጋል ።

BACK

(፪) ይህንንም ፡ ተቀብሎ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ ካያያዘው ፡ በኋላ ፡ በተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አመልካችነት ፡ በእርቁ ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ዕርቁ ፡ ወይም ፡ ስምምነቱ ፡ የተፈጸመው ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውጭ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ታራቂዎቹ ፡ ክርክራቸውን ፡ በዕርቅ ፡ መፈጸማቸውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማስታወቅ ፡ አለባቸው ። ከሳሹም ፡ ከነገሩ ፡ ውጭ ፡ እንዲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲፈቅድለት ፡ ለማመልከት ፡ ይችላል ።

ቊ ፡ ፪፻፫፷፮ ።በፍርድ ፡ ቤት ፡ ፈቃድ ፡ ክስን ፡ ስለመተው ፡ ወይም ፡ ከክርክር ፡ ውጭ ፡ ስለመሆን ።

(፩) ክሱ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ከሳሹ ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ በማንሳት ፡ ከተከሣሹቹ ፡ አንዱን ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ የሆኑትን ፡ ከክሱ ፡ ውጭ ፡ ለማድረግ ፡ ወይም ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ለመተው ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ምክንያቶች ፡ ሲያጋጥሙትና ፡ ነገሩም ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡ ሲገመት ፡

(ሀ) በክሱ አቀራረብ ፡ ሥርዓት ፡ ላይ ፡ ጉድለት ፡ ያለበት ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡

(ለ)ተከሳሹ ፡ ባቀረበው ፡ ነገር ፡ በከፊል ፡ ወይም ፡ በሙሉ ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ሊያስፈቅድለት ፡ የሚችል ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያለው ፡ ሲሆን ፡ ስለጉዳዩ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ከሳሹ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ በተወው ፡ ነገር ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚችልበትን ፡ መብቱን ፡ በመጠበቅ ፡ ያቀረበውን ፡ ክስ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲተው ፡ (እንዲያነሳ) ሊፈቅድለት ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቊጥር ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ፈቃድ ፡ እንደገና ፡ ለሚቀርቡ ፡ ክሶች ፡ ሁሉ ፡ የመጀመሪያ ፡ ክስ ፡ እንዳልቀረበ ፡ ተቆጥሮ ፡ የይርጋው ፡ ዘመን ፡ የሚታሰበው ፡ በአዲሱ ፡ ክስ ፡ መሠረት ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፪፫፱፱ ። ያለፍርድ ፡ ቤት ፡ ፈቃድ ፡ ከስን ፡ ስለመተውና ፡ ከክርክር ፡ ውጭ ፡ ስለመሆን ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፪፫፫፰ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፪) የተመለ ከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ ባለመጠበቅ ፡ ከሳሹ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፈቃድ ሳይቀበል ፡ ክሱን ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የተወ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚወስንበትን ፡ ኪሣራ ፡ መክፈል ፡ አለበት ። እን ዲሁም ፡ ያለፈቃድ ፡ በተወው ፡ ወይም ፡ በሠረዘው ፡ ነገር ፡ ሌላ ፡ ክስ ፡ ሊያቀርብ ፡ አይችልም ።

(፪) ከሳሾቹ ፡ ብዙ ፡ ሆነው ፡ ከነዚሁ ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡ ሌሎቹን ፡ ሳያስፈቅድ ፡ ክሱን ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የሚተው ፡ በሆነ ጊዜ ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ላንዱ ፡ ከሳሽ ፡ ብቻ ፡ ክስን ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የማን ሳት ፡ ፈቃድ ፡ ይሰጠዋል ፡ የሚል ፡ ትርጉምን ፡ አያስከትልም ።

ቍ ፡ ፪፫፫፱ ። ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ ተቋርጦ ፡ ስለመቅረቱ ። ክሱ ፡ በሚቀጥልበት ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ ለክሱ ፡ ምክንያት ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ መቋረጡን ፡ ወይም ፡ ጨርሶ ፡ መቅረቱን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ ማስረጃ ፡ የተገነዘበ ፡ እንደሆነ ፡ ስለ ኪሣራና ፡ ስለ ፡ ካሣ ፡ ተገቢ ፡ የሆነውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ክሱን ፡ ይዘጋዋል ። ምክንያቱንም ፡ ዘርዝሮ ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ያሰፍራል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ።

ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚቀመጥ ፡ ገንዘብ ።

ቍ ፡ ፪፫፬፩ ። ተከሳሽ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ገንዘብ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ሚያስይዝበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ከርከሩ ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡ ተከሳሹ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ዕዳ ፡ በሙሉ ፡ የሚሸፍን ፡ ገንዘብ ፡ በመያዣ ፡ ሥም ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ለማስቀመጥ ፡ ይችላል ።

(፪) ተከሳሹ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ገንዘብ ፡ ያስያዘ ፡ መሆኑ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በኩል ፡ ለከሳሽ ፡ ይገለጽለታል ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሌላ ፡

አካኋን ፣ እንዲፈጸም ፣ ካላዘዘ ፣ በቀር ፣ የሚጠየቀው ፣ ዕዳ ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ መቀመጡ ፣ የተገለጸለት ፣ ከሳሽ ፣ ገንዘቡ ፣ እንዲከሲያመለክት ፣ እንዲሰጠው ፣ ሊያዝለት ፣ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፫፪ ። ተከሳሽ ፣ የሚፈለግበትን ፣ ገንዘብ ፣ በከፊል ፣ ስለሚያስይዝበት ፣ ሁኔታ ።

(፩) ተከሳሹ ፣ በከፊል ፣ ያስያዘውን ፣ ገንዘብ ፣ ከሳሽ ፣ የተቀበለ ፣ እንደሆነ ፣ ቀሪ ፣ ለሆነው ፣ ሂሳብ ፣ ክስ ፣ ሊያቀርብ ፣ ይችላል ።

(፪) ተከሳሹ ፣ በፍርድ ፣ ቤት ፣ ያስያዘው ፣ ገንዘብ ፣ የሚፈለግበትን ፣ ዕቃ ፣ ለመሸፈን ፣ የሚችል ፣ መሆኑን ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ተረድቶ ፣ ከሳሹ ፣ ይህንኑ ፣ ገንዘብ ፣ እንዲቀበል ፣ የፍርድ ፣ ውሳኔ ፣ የሰጠ ፣ እንደሆነ ፣ ተከሳሹ ፣ የሚጠየቀውን ፣ ዕዳ ፣ በሙሉ ፣ ካስያዘ ፣ በኋላ ፣ የሚነሳው ፣ ክርክር ፣ ያስከተለውን ፣ ወጭና ፣ ኪሣራ ፣ ከሳሹ ፣ ይከፍላል ። እንዲሁም ፣ ተከሳሹ ፣ ገንዘቡን ፣ ከማስቀመጡ በፊት ፣ ከሳሹ ፣ ከሚገባው ፣ በላይ እንዲከፈለው ፣ በመጠየቁ ፣ ምክንያት ፣ የተነሳው ክርክር ፣ ያስከተለውን ፣ ኪሣራና ፣ ወጭ ፣ ሁሉ ፣ ከሳሹ ፣ እንዲከፍል ፣ ሊፈርድበት ፣ ይችላል ።

ኍ ፡ ፪፫፫ ። የተያዘው ፣ ገንዘብ ፣ ዕዳውን ፣ በሙሉ ፣ የሚሸፍን ፣ መሆኑን አምኖ ፣ ስለመቀበል ።

(፩) ተከሳሽ ፣ ያስያዘው ፣ ገንዘብ ፣ የሚፈለግበትን ፣ ዕዳ ፣ በሙሉ ፣ የሚሸፍን ፣ መሆኑን ፣ ከሳሹ ፣ አምኖ ፣ የተቀበለው ፣ እንደሆነ ፣ ይህንኑ ፣ የሚያረጋግጥ ፣ ጽሑፍ ፣ ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ሲያቀርብ ፣ የከሳሹን ፣ ማመልከቻ ፣ ተቀብሎ ፣ ከመዝገቡ ፣ ጋር ፣ ካያያዘ ፣ በኋላ ፣ የፍርድ ፣ ውሳኔ ፣ ይሰጣል ።

(፪) ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ስለሚወስነው ፣ ኪሣራ ፣ መሠረት ፣ አድርጎ ፣ የሚይዘው ፣ ለተነሳው ፣ ክርክር ፣ ይበልጥ ፣ አላፊ ፣ የሚሆነው ፣ የትኛው ፣ ወገን ፣ እንደሆነ ፣ በማመዛዘን ፣ ነው ።

አምስተኛ ፡ መጽሐፍ ።

ልዩ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ምዕራፍ ፡ ፭ ።

በአጭር ፡ ሁኔታ ፡ በሚወሰኑ ፡ ክርክሮች ፡ ላይ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ቍ ፡ ፪፻፹፬ ። በክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚሠፍር ፡ ልዩ ፡ መግለጫ ።

ከሳሽ ፡ ከተከሳሽ ፡ ላይ ፡ የሚጠይቀው ፡ ሂሳብ ፡ ወይም ፡ ጥሬ ፡ ገንዘብ ፡ ከነወለዱ ፡ ወይም ፡ ያለወለዱ ፡ ወይም ፡ ልኩ ፡ ተወስኖ ፡ የታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ክሱም ፡ የተመሠረተው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ምክንያቶች ፡ ላይ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፣

(ሀ) በውል ፣ መሠረት ፡ በግልጽ ፡ በተደረገ ፡ ውል ፡ ወይም ፡ በነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ በሚመሠረት ፡ ውል ፡ ወይም ፡ በሐዋላ ፡ ወረቀት ፡ ወይም ፡ በገንዘብ ፡ አለብኝ ፡ ሰነድ ፡ ወይም ፡ በቸክ ፡ ወይም ፡ ተራ ፡ የሆነ ፡ ባለዕዳነትን ፡ በሚገልጽ ፡ ውል ፡ ወይም ፡

(ለ) በግዴታ ፡ ሰነድ ፡ ወይም ፡ በሂሳብ ፡ በተጣራ ፡ ሰነድ ፡ ገንዘብ ፡ ለመክፈል ፡ በተደረገ ፡ ስምምነት ፡ ወይም ፡

(ሐ) ዋናው ፡ ባለዕዳ ፡ የሚፈለግበትን ፡ ገንዘብ ፡ ለመክፈል ፡ የማይችል ፡ ሲሆን ፡ በአላፊነት ፡ ለመክፈል ፡ የዋስትና ፡ ግዴታ ፡ በተጽረመበት ፡ ሰነድ ፡ መሠረት ፡ የሚጠየቅ ፡ ገንዘብ ፡ ተገቢው ፡ ዳኝነት ፡ ከተከፈለበት ፡ በኋላ ፡ በከሳሹ ፡ ምርጫ ፡ የተፋጠነ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ በሚል ፡ አርዕስት ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይቻላል ። ክሱ ፡ በከሳሹ ፡ ወይም ፡ ጉዳዩን ፡ በሚያውቀው ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ሆኖ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ። የመሐላ ፡ ቃሉም ፡ የሚያረጋግጠው ፡ የነገሩን ፡ እውነተኛነት ፡ የተጠየቀውን ፡ ገንዘብ ፡ ትክክለኛነት ፡ ተከሳሹም ፡ ለነገሩ ፡ ማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ መከላከያ ፡ እንደሌለው ፡ ከሳሽ ፡ የሚያምንበት ፡ መሆኑን ፡ ነው ።

BACK

ቊ ፡ ፱፻፹፭ ። ተከሳሹ ፡ ባለመቅረቡ ፡ በሌለበት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቊጥር ፡ እንደተመለከተው ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ ተደግፎ ፡ ከልዩ ፡ መግለጫ ፡ ጋር ፡ የተያያዘ ፡ ክስ ፡ ሲቀርብ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ በተያያዘው ፡ ቊጥር ፡ ፱ ሠንጠረዥ ፡ ወይም ፡ ተስማሚ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ በሚገምተው ፡ በሌላ ፡ ፎርም ፡ ለተከሳሹ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲደርሰው ፡ ያደርጋል ። ተከሳሹም ፡ ቀርቦ ፡ ለመከላከል ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ጠይቆ ፡ ካላስፈቀደ ፡ በቀር ፡ መከላከያ ፡ ሊያቀርብ ፡ አይችልም ።

(፪) በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ተከሳሽ ፡ ወይም ፡ ከተከሳሾቹ ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ቊጥራቸው ፡ ካንድ ፡ የበለጡ ፡ ተከሳሾች ፡ ቀርበው ፡ መከላከያ ፡ ለማቅረብ ፡ እንዲፈቀድላቸው ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሳያመለክቱ ፡ የቀሩ ፡ ወይም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ከሳሽ ፡ የጠየቀውን ፡ ገንዘብ ፡ ከነወለዱ ፡ እንዲከፍሉ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ። በፍርዱም ፡ ላይ ፡ ቀርበው ፡ ለመከላከል ፡ ፈቃድ ፡ ያልጠየቁት ፡ ተከሳሾች ፡ ተገቢ ፡ የሆነውን ፡ ወጭና ፡ ኪሣራ ፡ ጭምር ፡ እንዲከፍሉ ፡ ይታዘዛሉ ።

ቊ ፡ ፱፻፹፮ ። ቀርቦ ፡ ለመከላከል ፡ ፈቃድ ፡ እንዲሰጥ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) ተከሳሹ ፡ መከላከል ፡ እንዲፈቀድለት ፡ የሚያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ መሆን ፡ አለበት ። መከላከያውም ፡ የቀረበውን ፡ ክስ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የሚመለከት ፡ መሆኑን ፡ መግለጽ ፡ ይገባዋል ። ነገሩን ፡ የሚከላከለው ፡ በከፊል ፡ ሲሆን ፡ የሚከራከርበትን ፡ ክፍል ፡ መለየት ፡ ይኖርበታል ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ለመቃወም ፡ ፈቃድ ፡ የጠየቀውን ፡ ተከሳሽ ፡ የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ ተቀብሎ ፡ ሊመረምረው ፡ ይችላል ።

(፪) ፡ እንዲሁም ፡ ተከሳሹ ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ የመሐላ ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ሰነድ ፡ የርስት ፡ ካርታ ፡ የሂሳብ ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ የሰነድ ፡ ቅጂ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ሊያዘው ፡ ይችላል ።

(፫) ተከሳሹ ፡ ያቀረበው ፡ የመሐላ ፡ ቃልና ፡ የማመልከቻው ፡ ግል ባጭ ፡ ከመጥሪያው ፡ ጋር ፡ ለከሳሽ ፡ እንዲደርሰው ፡ ይደረጋል ፡-

ቍ ፡ ፪፻፹፯ ። ተከሳሹ ፡ ለመከላከል ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ያቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ ሲያጣ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ።

ተከሳሹ ፡ ቀርቦ ፡ መከላከል ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ያቀረበውን ፡ ማመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መርምሮ ፡ ሳይቀበለው ፡ የቀረ ፡ እንደ ሆነ ፡ ወዲያውኑ ፡ ለከሳሹ ፡ ፍርድ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፪፻፹፰ ። ጉዳዩን ፡ በከፊል ፡ ስለመወሰን ።

(፩) የቀረበው ፡ መከላከያ ፡ የሚመለከተው ፡ ክሱን ፡ በከፊል ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ ክሱን ፡ በከፊል ፡ ያመነ ፡ እንደሆነ ፡ ከሳሹ ፡ ለመታነበት ፡ ክፍል ፡ ወይም ፡ መከላከያ ፡ ላልቀረበበት ፡ ክስ ፡ ወዲያውኑ ፡ ፍርድ ፡ ለማግኘት ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ ፍርድ ፡ ሲሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለ ፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ስለ ፡ ኪሣራና ፡ ስለማንኛውም ፡ ወጭ ፡ አከፋፈል ፡ በመያዣ ፡ ስለሚቀመጥ ፡ ገንዘብ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ተከሳሹ ፡ ከቀረበበት ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ውሳኔ ፡ ላልሰጠበት ፡ ጉዳይ ፡ ቀርቦ ፡ እንዲከላከል ፡ ሊፈቅድለት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፪፻፹፱ ። በአንድ ፡ ወይም ፡ በብዙ ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ።

ማናቸውም ፡ ተከሳሽ ፡ በቂ ፡ መከላከያ ፡ የሚያቀርብ ፡ መሆኑንና ፡ ቀርቦ ፡ ለመከላከልም ፡ የሚያስፈቅድለት ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያለው ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ የቀሩት ፡ ተከሳሾች ፡ ግን ፡ በቂ ፡ መከላከያ ፡ የሌላቸው ፡ ሆነው ፡ ለመከላከል ፡ እንዲፈቀድላቸው ፡ ያቀረቡትን ፡ ጥያቄ ፡ ያልተቀበላቸው ፡ ሲሆን ፡ እንዲከላከል ፡ የተፈቀደለት ፡ ተከሳሽ ፡ ብቻ ፡ ቀርቦ ፡ ክርክሩን ፡ እንዲቀጥል ፡ በማድረግ ፡ በቂ ፡ ማስረጃ ፡ ባላቀረቡትና ፡ መከላከል ፡ ባልተፈቀደላቸው ፡ ተከሳሾች ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ የተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ መከ

ላከል ፡ ከተፈቀደላቸው ፡ ተከሳሾች ፡ ጋር ፡ ያለውን ፡ ጉዳይ ፡ አይ መለከትም ።

ቊ ፡ ፪፻ ፯ ። መከላከል ፡ ስለሚፈቀድበት ፡ ሁኔታ ።

ተከሳሹ ፡ ቀርቦ ፡ እንዲከላከል ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፈቃድ ፡ በሚ ሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ፈቃዱን ፡ ያላንዳች ፡ ግዴታና ፡ ገደብ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ። አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ግን ፡ ስለዋስትና ፡ ገን ዘቡ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚያዝበት ፡ ሁኔታ ፡ ክርክሩ ፡ ስለሚሰ ማበት ፡ ሁኔታና ፡ ጊዜ ፡ ማንኛውንም ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ መከላከያ ፡ እንዲቀርብ ፡ ለመፍቀድ ፡ ይችላል ።

ቊ ፡ ፪፻ ፯፩ ። ክሱ ፡ ስለሚመራበት ፡ ሁኔታ ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ።

የመከላከልን ፡ መብት ፡ ያለ ፡ ግዴታ ፡ ወይም ፡ ከግዴታ ፡ ጋር ፡ ሲፈቅድ ፡ ፍርድ ቤቱ ፡ ለክርክሩ ፡ ወይም ፡ ለተያዘው ፡ ጭብጥ ፡ ወይም ፡ ለቀረበው ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ተገቢና ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥ ፡ ወይም ፡ ክሱ ፡ በቀጥታ ፡ እንዲሰማ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቊ ፡ ፪፻ ፯፪ ። ፍርድን ፡ ስለማገድ ።

ፍርድ ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ ለተከሳሹ ፡ የተላከው ፡ መጥሪያ ፡ በሚገባ ፡ ያልደረሰው ፡ ወይም ፡ የመጥሪያው ፡ አሰጣጥ ፡ ሥር ዓት ፡ በሚገባ ፡ ያልተፈጸመ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ይህ ፡ ጉድለት ፡ የተፈጸመበትን ፡ ምክንያት ፡ በመዝ ገቡ ፡ ላይ ፡ አስፍሮ ፡ ፍርዱ ፡ ከመፈጸሙ ፡ እንዲቆይና ፡ የተሰጠ ውም ፡ ትእዛዝ ፡ እንዳይፈጸም ፡ በማድረግ ፡ ተከሳሹ ፡ ቀርቦ ፡ እን ዲከላከልና ፡ ስለ ፡ ጉዳዩም ፡ አፈጻጸም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየ ውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ።

ኣላፊነትን ፡ ለማስወረድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ኣቤቱታ ።

ቊ ፡ ፪፻ ፯፫ ። ትርጓሜ ።

ኣላፊነትን ፡ ለማስወረድ ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ ማለት ፡ የሌላ ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የሌሎች ፡ ሰዎች ፡ መብት ፡ የሆነ ፡ ሀብት ፡

ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ ንብረት ፡ በእጁ ፡ የሚ ገኝ ፡ ሰው ፡ የተባለው ፡ መብት ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ገን ዘብ ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ ነገር ፡ የኛ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ የጠየቁት ። እንደሆነ ፡ አላፊነቱ ፡ ላንደኛው ፡ ወይም ፡ ከጠያቂዎቹ ፡ መካከል ፡ ለተወሰኑ ፡ ሰዎች ፡ መሆኑን ፡ ተረድቶ ፡ የተጠየቀውን ፡ ነገር ፡ ለማስረከብ ፡ እንዲችል ፡ ተረካ ቢዎቹ ፡ ወይም ፡ ባለመብቶቹ ፡ ተለይተው ፡ እንዲታወቁ ፡ ለማ ስወሰን ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፪፻፯፩ ። አላፊነትን ፡ ለማውረድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ።

አላፊነትን ፡ ለማውረድ ፡ ደንበኛው ፡ ዳኝነት ፡ ተከፍሎበት ፡ የሚቀርብ ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፸፪ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከሚገለጽበትም ፡ ሌላ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫ ፡ መያዝ ፡ አለበት ።

(ሀ) ከሳሹ ፡ ክስ ፡ ባቀረበበት ፡ በዋናው ፡ ነገር ፡ የሚጠይቀው ፡ ለክሱ ፡ ካወጣው ፡ ወጭና ፡ ኪሣራ ፡ በቀር ፡ መብት ፡ ወይም ፡ ወለድ ፡ ወይም ፡ ባለቤትነት ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ የሌለው ፡ መሆኑን ፡ መግለጽ ፡

(ለ) ተከሳሾቹ ፡ በሚጠይቁት ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ በነፍስ ፡ ወከፍ ፡ መብት ፡ አለን ፡ ሲሉ ፡ የጠየቁት ፡ መሆኑን ፡ ማስረዳት ፡

(ሐ) በከሳሹና ፡ በማናቸውም ፡ ተከሳሽ ፡ መካከል ፡ ውስጣዊ ፡ የሆነ ፡ የተንኰል ፡ ስምምነት ፡ የሌለ ፡ መሆኑን ፡ ማረጋገጥ ።

ቍ ፡ ፪፻፯፪ ። ክስ ፡ የቀረበበትን ፡ ነገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለማስቀመጥ ።

ክስ ፡ የቀረበበት ፡ ነገር ፡ ገንዘብ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ተይዞ ፡ ለመቀመጥ ፡ የሚችል ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ሲሆን ፡ አመ ልካቹ ፡ ይህንኑ ፡ ነገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያስቀምጥ ፡ ይታዘ ዛል ። ይህንንም ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪፈጸም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰ ጥለትም ።

ቍ ፡ ፪፻፯፫ ። ተከሳሹ ፡ በከሳሹ ፡ ላይ ፡ ስለሚያቀርበው ፡ ክስ ።

አላፊነትን ፡ ለማስወረድ ፡ ክስ ፡ ባቀረበው ፡ ከሳሽ ፡ ላይ ፡ ከተ ከሳሾቹ ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ብዙዎች ፡ ክርክር ፡ የተነሳበት ፡ ሀብት ፡

BACK

ይገባናል ፡ ሲሉ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ ክስ ፡ አቅርበው ፡ እንደሆነ ፡ የአላፊነት ፡ ማስወረድ ፡ ክስ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዚህ ፡ ጉዳይ ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ እን ዲታገድ ማስታወቂያ ፡ ይሰጣል ። ይህም ፡ ማስታወቂያ ፡ የተላ ለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ መፈጸም ፡ አለበት ። የኪሣራውና ፡ የሌላው ፡ ወጭ ፡ አከፋፈል ፡ ክሳሾቹ ፡ ክስ ፡ ባቀረ በበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ አልተወሰነ ፡ እንደሆነ ፡ አላፊነ ትን ፡ ለማስወረድ ፡ ክሱ ፡ በቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይወሰናል ።

ቍ ፡ ፱፻ ፯፻ ። በመጀመሪያ ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) በመጀመሪያው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ በቀረበው ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ውሳኔዎች ፡ ለመ ስጠት ፡ ይችላል ።

(ሀ) ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ በሚሆነው ፡ ጉዳይ ፡ ከሳሹ ፡ ከሚፈል ግበት ፡ ግዴታ ፡ ነፃ ፡ እንዲሆን ፡ ኪሣራ ፡ እንዲቆረጥለትና ፡ ከክሱ ፡ ውጭ ፡ ሆኖ ፡ እንዲሰናበት ።

(ለ) ትክክለኛና ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ከታየው ፡ ለክርክሩ ፡ ውሳኔ እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡ ተከሪካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በነገሩ ፡ ውስጥ ፡ እንዲቆዩ ፡ ማድረግ ።

(፪) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሰጡት ፡ የመተማመን ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ የቀረበው ፡ ማስረጃ ፡ ነገሩን ፡ ለመወሰን ፡ የሚያስች ለው ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወዲያውኑ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

(፫) ነገር ፡ ግን ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሰጡት ፡ የመተማመን ፡ ቃል ፡ ነገሩን ፡ ለመወሰን ፡ የማያስችል ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እን ደሆነ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን ፡ ይፈጽማል ።

(ሀ) በተከራካሪዎቹ ፡ መካከል ፡ የተነሳው ፡ ነገር ፡ እንዲጣ ራና ፡ ሙብሀ ፡ ተመሥርቶ ፡ የክርክሩ ፡ መሰማት ፡ እንዲቀጥል ፡ ያዛል ።

(ለ) ሌላው ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በዋናው ፡ ክሳሽ ፡ ተተክቶ ፡ ወይም ፡ ከዋናው ፡ ክሳሽ ፡ ጋር ። አባሪ ሆኖ ፡ እንዲከስ ፡ በመወ ሰን ፡ ክሱ ፡ በመደበኛው ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ እንዲመራ ፡ ያደርጋል ።

BACK

ቍ ፡ ፪፻ ፯፷ ። ተከራዮች ፡ ተነቃዮች ፡ ወኪሎች ፡ ወይም ፡ ጠባቂዎች ፡ አላፊነትን ፡ የማስወረድ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ የማይችሉ ፡ ስለመሆናቸው ።

ተከራዮች ፡ ተነቃዮች ፡ ወኪሎች ፡ ወይም ፡ ጠባቂዎች ፡ በሥስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ተከሰናል ፡ በማለት ፡ በዚህ ምዕራፍ ፡ የተነገረውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት አድርገው በሹቀሚዎቻቸው ፡ ወይም ፡ በባለንብረቶቹ ፡ ላይ የአላፊነትን ፡ ማስወረድ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችሉም ። ነገር ፡ ግን ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ ላይ ፡ ከሚ.ሚ.ም.ቹ ፡ ወይም ፡ በባለ ፡ ንብረቶቹ ፡ መብት ፡ አግኝተናል ፡ በሚሉ ፡ በሥስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ላይ ፡ አላፊነትን የማስወረድ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላሉ ።

ቍ ፡ ፪፻ ፯፱ ። ለመዝገብ ፡ ቤት ፡ ስለማስረከብ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ክስ ፡ ከመቅረቡ ፡ በፊት ፡ ወይም ፡ ክስ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ባለመብቱ ፡ እንዲረከበው ፡ ማስታወቂያ ፡ በመስጠት ፡ ከመጠየቅ ፡ አያግደውም ።

(፪) ለማስታወቂያው ፡ መልስ ፡ ያላገኘ ፡ እንደሆነ ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ክሱ ፡ ለቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ በደረሰኝ ፡ ለማስረከብና ፡ ለዚሁም ፡ ያወጣውን ፡ ኪሣራ ፡ ቀንሶ ፡ ለማስቀረት ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ እንደተመለከተው ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ማንኛውንም ፡ ነገር ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ሲያስረክብ ፡ የሚያስረክብበትን ፡ ምክንያት ፡ ስለ ፡ ኪሣራ ፡ ተቀናሽ ፡ ያደረገውን ፡ የገንዘብ ፡ ልክና ፡ ምክንያቱን ፡ በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) ፡ የተነገረውን ፡ ማስታወቂያ ፡ ሰጥቶ ፡ መልስ ፡ ያላገኘ ፡ መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ በመሐላ ፡ ቃሉ ፡ የተደገፈ ፡ ጽሑፍ ፡ ከሚያስረክበው ፡ ዕቃ ፡ ጋር ፡ አባሪ ፡ አድርጎ ፡ ለመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ። ይህንንም ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ማስታወቂያ ፡ ማናቸውም ፡ መጥሪያ ፡ በሚላክበት ፡ ሁኔታ ፡ ለባለመብቱ ፡ እንዲደርሰው ፡ ይደረጋል ።

(፬) በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፪) ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ የተቀመጠው ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ ይገባኛል ፡ የሚል ፡ ባለመብት ፡ ነኝ ፡ ባይ ፡ ቀርቦ ፡ በጽሑፍ ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የቀረበለት ፡ ማመልከቻ ፡ አጥጋቢ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ለጠያቂው ፡ እንዲሰጠው ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፫ ።

የተፋጠነ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ክ ፍ ል ፡ ፩ ።

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቍ ፡ ፲፱ ። የአፈጻጸሙ ፡ ወሰን ።

(፩) የዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተፈጻሚ ፡ የሚሆኑት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉ ፡ ቍጥሮች ፡ ተገልጸ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፪) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ ከተገለጸው ፡ ሁኔታ ፡ ውጭ ፡ የሚቀርቡት ፡ ማመልከቻዎች ፡ በቍጥር ፡ ፲፱፪ ፡ ሐ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በዚሁ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ሊወሰኑ ፡ ይችላሉ ።

ቍ ፡ ፲፱፩ ። ክስ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ሕግ ፡ የሚፈቅድለት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ተገቢውን ፡ ዳኝነት ፡ ከከፈለ ፡ በኋላ ፡ ላቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ሕግ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረቱ ፡ ተሞልቶበት ፡ የተፈረመ ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ። አቤቱታው ፡ የሚቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ በሕግ ፡ ያልተወሰነ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ለክሱ ፡ መነሻና ፡ ለአቤቱታው ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ነገር ፡ በተፈጠረ ፡ በ፲፭ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) እንዲሁም ፡ አመልካቹ ፡ አቤቱታውን ፡ ለማቅረብ ፡ የቻለበት ፡ ሥልጣን ፡ ለአቤቱታው ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ሕግና ፡ አቤቱታ ፡

ያቀረበበትን ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጽ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደ ገፈ ፡ ማመልከቻ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(፫) ከዚህም ፡ በቀር ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገሩትን ፡ ሰነዶችና ፡ ሌላም ፡ ለጉዳዩ ፡ አወሳሰን ፡ ይጠቅማሉ ፡ ብሎ ፡ የሚ ገምታቸውን ፡ ጽሑፎች ፡ ሁሉ ፡ ከማመልከቻው ፡ ጋር ፡ አያይዞ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፱ ። ማመልከቻው ፡ ተቀባይነትን ፡ የሚያጣበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ማናቸውም ፡ ማመልከቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ የሚያጣው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ምክንያቶች ፡ ነው ።

(ሀ) አመልካቹ ፡ አቤቱታ ፡ ለማቅረብ ፡ ሥልጣንና ፡ ችሎታ ፡ የሌለው ፡ ሲሆን ፡

(ለ) ማመልከቻው ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፩ ፡ (፩) ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜና ፡ ሁኔታ ፡ ተሟልቶ ፡ ያልቀረበ ፡ ሲሆን ፡ ወይም

(ሐ) ማመልከቻ ፡ የቀረበበት ፡ ጉዳይ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመ ለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ መታየት ፡ የማይገባው ፡ መሆ ኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ።

(፪) የማመልከቻው ፡ ተቀባይነትን ፡ ማጣት ፡ ጉዳዩ ፡ በፍርድ ፡ እንደተወሰነ ፡ አያስቆጥረውም ። ስለሆነም ፡ በዚያው ፡ ጉዳይ ፡ አዲስ ፡ ማመልከቻ ፡ ከማቅረብ ፡ የሚያግደው ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫፻፫ ። በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ውሳኔ ፡ የሚሰጠው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ። በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ እንደነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ በትእዛዝ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ መልክ ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ።

(፪) ለማመልከቻው ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈ ጸም ፡ የሚያዝ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውሳኔውን ፡ የሚ ሰጠው ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ በተገለጸው ፡ መሠረት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(ሸ) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወስነው ፡ ጊዜና ፡ ሁኔታ ፡ አስፈላጊ ፡ የሆነው ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብለት ፡ ከማዘዝ ፡ አያግደውም ።

ቍ ፡ ፫፻፩ ። በዋናው ፡ ጉዳይ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚሰሙ ፡ ትእዛዞች ።

(፩) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ላይ ፡ የተነገረውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለ ፡ ኪሣራ ፡ አከፋፈልና ፡ ስለ ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ ማናቸውም ፡ ውሳኔ ፡ ለማመልከቻው ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠውን ፡ ወይም ፡ መሰጠት ፡ የሚገባውን ፡ ወይም ፡ ለተዳዩ ፡ አፈጻጸም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ተጨማሪ ፡ ውሳኔ ፡ ከመስጠት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ አያግደውም ።

ቍ ፡ ፫፻፪ ። የማረጋገጫ ፡ ወረቀት ፡ ስለ ፡ መስጠት ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አመልካቹን ፡ የሚደግፍ ፡ ውሳኔ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነና ፡ የዚህም ፡ ውሳኔ ፡ ግልባጭ ፡ እንዲሰጠው ፡ አመልካቹ ፡ የጠየቀ ፡ እንደሆነ ፡ ቀኑና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረቱ ፡ ተሞልቶበት ፡ ውሳኔውን ፡ በሰጡት ፡ ዳኞች ፡ የተፈረመ ፡ የማረጋገጫ ፡ ወረቀት ፡ ይሰጠዋል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ በተለይ ፡ ተፈጻሚ ፡ የሚሆነው ፡ ስምን ፡ ስለ ፡ መለወጥ ፡ (የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቁጥር ፡ ፸፪ ፡ እና ፡ ፸፫ ፡) መዝገብ ፡ እንዳይገባ ፡ ወይም ፡ ጋብቻ ፡ እንዳይፈጽም ፡ ስለ ፡ መቃወም ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ቁጥር ፡ ፫፻፱ ፡ ፬፻፫ ፡ ፭፻፩ ፡ ክስን ፡ ለማቅረብ ፡ ፈቃድ ፡ ስለሚጠየቅበት ፡) ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቁጥር ፡ ፫፻፷፱ ፡ ፭፻፫፫ ፡ ፭፻፹፯ ፡) ስለ ፡ ክልከላ ፡ ወረቀት ፡ መነሳት ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቁጥር ፡ ፫፻፫፯ ፡ ጋብቻን ፡ ስለ ፡ መቃወም ፡ (የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቁጥር ፡ ፫፻፫ ፡ ፯፪ ፡) ፡ በብቸኝነት ፡ ስለ ፡ መኖር ፡ ቁጥር ፡ ፫፻፫ ፡ ፯፫ ፡) አንዳንድ ፡ መዛግብትን ፡ ወይም ፡ አንዳንድ ፡ ሰነዶችን ፡ ለመመልከት ፡

BACK

ስለ ፡ መጠየቅ ፡ ወይም ፡ ከተሰጠው ፡ ሥልጣን ፡ ውጭ ፡ ስለ ፡ መሥራት ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቁጥር ፡ ፻፷፱ — ፻፸፱ — ፻፸፬፱ ፻፸፱፻ ፭፻፷፫ ፭፻፷፮— ፭፻፬፭ ፲፻፸ ፡ መሠረት ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ ነው ።

(፫) በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ የሰፈረው ፡ ስሕተት ፡ እንዲታረም ፡ ወይም ፡ እንዲሠረዝ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቁጥር ፡ ፻፷፩— ፻፷፯— ፭፻ሺ. ፲፻፷፫ ፡ እና ፡ ፭ሺ. ፲፻፸ ፡ ወይም ፡ በመዝገብ ፡ ውስጥ ፡ የሠፈረው ፡ እንዲጸድቅ ፡ ወይም ፡ እንዲረጋገጥ ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቁጥር ፡ ፻፸፩ ፲፻፸፯— ፲፻፹፫ ፲፻፹፬— ፲፻፹፫ ፲፻፹፯ ፡ እና ፡ ፹፻፬ ፡ የንግድ ፡ ሕግ ፡ ቁጥር ፡ ፬፻፸፩ ፡ ወይም ፡ የአንድ ፡ ነገርን ፡ ትክክለኛነት ፡ ለማስመስከር ፡ ወይም ፡ ሕጋዊነትን ፡ እንዲያገኝ ፡ ለማድረግ ፡ ጥያቄ ፡ በሚቀርብለት ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ በክስ ፡ መልክ ፡ ሳይሰማ ፡ ተገቢውን ፡ ምርመራ ፡ ካደረገ ፡ ወይም ፡ እንዲደረግ ፡ ካዘዘ ፡ በኋላ ፡ ለጉዳዩ ፡ ተስማሚ ፡ የሆነውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ፡ ወይም ፡ የቀረበለት ፡ ጉዳይ ፡ ሕጋዊ ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ጽሑፍ ፡ ይሰጣል ፡ ወይም ፡ እንዲመዘገብና ፡ ሕጋዊነቱ ፡ እንዲረጋገጥ ፡ ያደርጋል ፡ ወይም ፡ በቀረበለት ፡ ሰነድ ፡ ላይ ፡ ጉዳዩ ፡ መመዝገቡንና ፡ ሕጋዊነቱን ፡ አረጋግጦ ፡ ቀኑንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረቱን ፡ በመሙላት ፡ አስፈላጊውን ፡ ማረጋገጫ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፫፻፮ ። ስለ ፡ ይግባኝ ።

(፩) ለማመልከቻው ፡ መሠረት ፡ የሆነው ፡ ሕግ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ የሚያዝ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቍጥር ፡ ፫፻፱ ፡ እስከ ፡ ፫፻፲፩ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ሌላ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማቅረብ ፡ አይቻልም ።

(፪) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተደነገገው ፡ መሠረት ፡ በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ሊቀርብበት ፡ የሚገባው ፡ የፍርዱ ፡ ውሳኔ ፡ ከተሰጠበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ በአሥር ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ነው ። ይህ ፡ ሲሆን ፡ ለይግባኝ ፡ ማቅረቢያ ፡ የተወሰነው ፡ ቀን ፡ ከማለፉ ፡

BACK

ወይም ፡ ይግባኙ ፡ ከመወሰኑ ፡ በፊት ፡ ፍርዱ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆ ንም ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ።

ል ዩ ፡ ጉ ዳ ዮ ች ።

ቍ ፡ ፫፻፯ ። ስለ ፡ ስብሰባ ።

በሕግ ፡ የታዘዘ ፡ ስብሰባ ፡ ወይም ፡ የቤተ‌ዘመድ ፡ ጉባዔ ፡ ስብ ሰባ ፡ እንዲደረግ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስብሰባውን ፡ ማድረግ ፡ ተገቢ ፡ መሆኑን ፡ ሲረዳው ፡ ጉዳ ዩን ፡ ለማስፈጸም ፡ ተገቢነት ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ የሚገምተውን ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ስብሰባውን ፡ እንዲያስፈጽምና ፡ ሊላውንም ፡ በሕ ግና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የታዘዘውን ፡ ጉዳይ ፡ እንዲያከናውን ፡ ሊያዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፰ ። ስለ ፡ መሾም ።

(፩) ተጠባባቂ ፡ ዴሬክተር ፡ የአደራ ፡ ንብረት ፡ ጠባቂ ፡ ሂሳብ ፡ አጣሪ ፡ እንዲሾም ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብ ፡ የተ ጠየቀውን ፡ የመሾም ፡ ጉዳይ ፡ ለማዘዝ ፡ በሕግ ፡ የተነገረ ፡ ድን ጋጌ ፡ መኖሩን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ የተጠባባቂ ፡ ዴሬክተር ነትን ፡ የአደራ ፡ ንብረት ፡ ጠባቂነትን ፡ ወይም ፡ የሂሳብ ፡ አጣሪ ነትን ፡ ተግባር ፡ ለመፈጸም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ለመሾም ፡ ይችላል ። አስፈላጊም ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ ለተሾ መው ፡ ሰው ፡ ተገቢውን ፡ አበል ፡ ይወስንለታል ።

(፪) ሞግዚት ፡ ምትክ ፡ ሞግዚት ፡ ጠባቂ ፡ ወይም ፡ የቤተ‌ዘመድ ፡ ጉባዔ ፡ ተጨማሪ ፡ አባል ፡ እንዲሾም ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አካለ ፡ መጠን ፡ ያላደረሰው ፡ ልጅ ፡ የቅርብ ፡ ቤተ ፡ ዘመዶች ፡ እንዲቀርቡ ፡ ጊዜ ፡ ወስኖ ፡ ቤተ‌ዘመ ዶች ፡ የሚያቀርቡትን ፡ አሳብ ፡ ከሰማ ፡ በኋላ ፡ የተጠየቀውን ፡ የሹመት ፡ ጉዳይ ፡ ይወስናል ።

(፫) የዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፪፻፲፩ ፪፻፲፪ ፪፻፳ ፪፻፳፱ ፪፻፴፮ ፫፻፴፫ ፡ መሠረት ፡ ለሚቀርቡት ፡ ጉዳዮችም ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫፻፱ ። ውሳኔዎችን ፡ ስለ ፡ መሻር ።

(፩) ውሳኔ ፡ እንዲሻር ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡ በተለይም ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፵፰ ፡ እና ፡ በንግድ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፭፻፲፮ ፡ በተመለከተው ፡ ዓይነት ፡ ሲሆን ፡ እንዲሻር ፡ የተጠየቀው ፡ ውሳኔ ፡ ትክክል ፡ ግልባጭና ፡ የድርጅቱ ፡ መተዳደሪያ ፡ ደንብ ፡ ኮፒ ፡ ከማመልከቻው ፡ ጋር ፡ አባሪ ፡ ሆኖ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) በቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ የማይቻል ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተገነዘበው ፡ እንደሆነ ፡ የማመልከቻው ፡ ግልባጭ ፡ ለድርጅቱ ፡ ለዴሬክተሮቹና ፡ ለአዲተሮቹ ፡ እንዲደርስ ፡ ያደርጋል ። እነዚህም ፡ በበኩላቸው ፡ ውሳኔው ፡ የማይሻርበትን ፡ ምክንያት ፡ በ፲፭ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ በጽሑፍ ፡ መግለጽ ፡ አለባቸው ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተመለከተው ፡ መግለጫ ፡ ወይም ፡ ምክንያት ፡ ያልተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውሳኔውን ፡ ይሽረዋል ።

(፬) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ የአንድ ፡ ድርጅት ፡ ወይም ፡ የአንድ ፡ ስብሰባ ፡ አባል ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ከአባልነቱ ፡ እንዲወገድ ፡ ወይም ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፭፻፸፱ ፡ (፩) ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የድርጅቱ ፡ ኮሚቴ ፡ የሰጠውን ፡ ውሳኔ ፡ ስለሚመለከቱ ፡ ጉዳዮች ፡ ወይም ፡ ትርፍን ፡ ስለ ፡ መካፈል ፡ ወይም ፡ የሂሳብ ፡ ሚዛንን ፡ ስለ ፡ ማጽደቅ ፡ ወይም ፡ ገንዘብ ፡ ጠያቂዎች ፡ ባለዕዳ ፡ በሆነ ፡ ኀጋዴ ፡ ላይ ፡ ስለሚያቀርቡት ፡ መቃወሚያ ፡ ጉዳይም ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናሉ ። ስለሆነም ፡ ከዚህ ፡ በተለዩ ፡ ጉዳዮች ፡ ላይ ፡ ተገቢነት ፡ ያላቸው ፡ የዚህ ፡ ሕግ ፡ ሌሎች ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ናቸው ።

ቍ ፡ ፫፻፲ ። ለማሰናበት ፡ ለማስወገድና ፡ ለመሻር ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) የአንድ ፡ ድርጅት ፡ ሽሪክ ፡ ወይም ፡ ሥራ ፡ አስኪያጅ ፡ ወይም ፡ የአደራ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ከሥራው ፡ እንዲሻር ፡ ወይም ፡ ከሽርክናው ፡ እንዲወገድ ፡ ወይም ፡ በንግድ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፵፩ ፡ እና ፡ ፪፻ ፶፫ ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡

ቍጥር ፡ ፭፻፸፬ ፡ መሠረት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀር ብለት ፡ የቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ ጉዳዩ ፡ ለሚመለከተው ፡ ሰው ፡ እንዲያርሰው ፡ አድርጐ ፡ ማስታወቂያው ፡ በደረሰው ፡ በ፲፭ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ የማይሻርበትን ፡ ወይም ፡ ሥራ ፡ የማይለቅ በትን ፡ ምክንያት ፡ እንዲያስረዳ ፡ ያዘዋል ።

(፪) በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ መልስ ፡ ያልሰጠ ፡ ወይም ፡ የማ ይሻርበትን ፡ ምክንያት ፡ ያልገለጸ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከሥ ራው ፡ እንዲለቅ ፡ ወይም ፡ ከአባልነቱ ፡ እንዲወገድ ፡ ያዛል ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ንብረት ፡ ጠባቂን ፡ ወይም ፡ ሞግዚትን ፡ ስለ ፡ መሻር ፡ ለሚቀርቡ ፡ ጉዳዮችም ፡ በተ መሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫፻፲፩ ። ሽርክናን ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ድርጅትን ፡ ስለ ፡ ማፍረስ ።

(፩) ሽርክናን ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ድርጅትን ፡ ስለ ፡ ማፍረስ ፡ ወይም ፡ በአደራ ፡ ንብረት ፡ ጥበቃ ፡ የተቋቋመ ፡ ድርጅትንና ፡ የበጐ ፡ አድራጐት ፡ ድርጅትን ፡ ስለ ፡ መሠረዝ ፡ የሚቀርቡት ፡ ጥያቄዎች ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፱ ፡ (፩) ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ እንደ ፡ ተገቢነቱ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) እንዲሁም ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፱ ፡ (፪) ፡ እና ፡ (፫) ፡ የተነገሩት ፡ ድን ጋጌዎች ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ለሚቀርቡ ፡ ጉዳዮች ፡ እን ደነገሩ ፡ አግባብ ፡ ተፈጻሚነት ፡ ይኖራቸዋል ።

ቍ ፡ ፫፻፲፪ ። የበጐ ፡ አድራጐት ፡ ድርጅቶችን ፡ ስለ ፡ ማቀላቀል ።

(፩) በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፭፻፫ ፡ በተመለከተው ፡ ድን ጋጌ ፡ መሠረት ፡ ብዛታቸው ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ የሆኑ ፡ የበጐ ፡ አድ ራጐት ፡ ድርጅቶች ፡ በአንድነት ፡ እንዲቀላቀሉ ፡ የሚጠይቅ ፡ ማመልከቻ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ የአገር ፡ ግዛት ፡ ሚኒስቴር ፡ ይህንኑ ፡ የሚቀበል ፡ ወይም ፡ የሚቃወም ፡ መሆኑን ፡ ጥያቄው ፡ በደረሰው ፡ በ፲፭ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ እንዲገል ጽለት ፡ በማስታወቅ ፡ የቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ ይልክለታል ።

(፪) የቀረበ ለት ፡ ጥያቄ ፡ ለጠቅላላው ፡ ጥቅም ፡ የሚበጅ ፡ መሆ ኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ የድርጅቱን ፡ መቀላ ቀል ፡ ያዛል ።

ቍ ፡ ፫፻፲፫ ። ጋብቻን ፡ ስለመቃወም ።

ጋብቻ ፡ እንዳይፈጸም ፡ የመቃወም ፡ አቤቱታ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲያርሰው ፡ ሁለቱ ፡ ወገኖች ፡ እንዲቀርቡ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነገሩን ፡ ለመስማት ፡ በወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ክርክሩን ፡ ካጣራ ፡ በኋላ ፡ ተገቢ ፡ የመሰለውን ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይች ላል ። ስለሆነም ፡ ተቃዋሚው ፡ ወገን ፡ የሚቃወምበትን ፡ ምክ ንያት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ በግልጽ ፡ ሳያስረዳ ፡ የቀረ ፡ እንደ ሆነ ፡ መቃወሚያውን ፡ ባለመቀበል ፡ ነገሩን ፡ ይዘጋዋል ።

ቍ ፡ ፫፻፲፬ ። ክልከላን ፡ ለማስወገድ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ።

(፩) በአንድ ፡ ድርጅት ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ በመንግሥት ፡ መዝ ገብ ፡ ሊመዘገብ ፡ የሚገባውን ፡ ነገር ፡ እንዳላስመዘግብ ፡ ወይም ፡ የጋብቻ ፡ ውል ፡ ሥርዓት ፡ እንዳልፈጽም ፡ ተከለከልኩ ፡ የሚል ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ ይህን ፡ የመሳሰለው ፡ ክልከላ ፡ እንዲወገድ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲታዘዝለት ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ አቤቱታው ፡ የቀረበበት ፡ ድር ጅት ፡ ወይም ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ጉዳዩ ፡ የሚመለከተው ፡ ሰው ፡ እምቢተኛ ፡ የሆነበትን ፡ ምክንያት ፡ በ፲፭ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ እንዲገለጽለት ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መልስ ፡ ያልተሰጠ ፡ ወይም ፡ ምክንያቱ ፡ ያልተገለጸ ፡ እንደሆነ ፡ ክልከላው ፡ እንዲወ ገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፬ ።

ስ ለ ፡ ግ ል ግ ል ።

ቍ ፡ ፫፻፲፭ ። መ ሠ ረ ቱ ።

(፩) ነገሩ ፡ በግልግል ፡ እንዲወሰን ፡ ሕግ ፡ የሚፈቅድ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚያከራክራቸው ፡ ነገር ፡ በግ ልግል ፡ እንዲወሰን ፡ ወይም ፡ ወደፊት ፡ ክርክር ፡ የተነሳ ፡ እንደ ሆነ ፡ በግልግል ፡ እንዲታይ ፡ የተስማሙ ፡ እንደሆነ ፡ ነገሩ ፡ ተፈ ጻሚ ፡ የሚሆነው ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከቱት ፡ ድንጋጌ ዎች ፡ መሠረት ፡ ነው ።

(፪) በግልግል ፡ እንዳይወሰን ፡ በሕግ ፡ የተከለከለ ፡ ጉዳይ ፡ ወይም ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍጥር ፡ ፫፻፺ ፪፻፭ ፡ እንደተነገረው ፡ ያለ ፡ ጉዳይ ፡ ሲሆን ፡ ለግልግል ፡ ዳኝነት ፡ አይቀርብም ።

(፫) ማንም ፡ ሰው ፡ ጉዳዩን ፡ በግልግል ፡ ለማስወሰን ፡ ችሎታ ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ ካልተረጋገጠ ፡ በቀር ፡ ክርክሩን ፡ በግልግል ፡ ዳኝነት ፡ ለማስወሰን ፡ አይችልም ።

(፬) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ የተነገሩት ፡ ድንጋጌዎች ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ከቍጥር ፡ ፫፻፲፱፻፳፭ ፡ እስከ ፡ ፫፻፲፱፻፴፮ ፡ የተመለከቱትን ፡ ድንጋጌዎች ፡ የማነሰ ፡ አይደሉም ።

ቍ ፡ ፫፻፲፮ ። የግልግል ፡ ዳኞች ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚሾሙበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የግልግል ፡ ዳኛ ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ የሽምግልና ፡ ጉባዔ ፡ አባል ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲመረጥ ፡ አስፈላጊ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለጉዳዩ ፡ ተስማሚ ፡ የሆነውን ፡ ሰው ፡ መርጦ ፡ ሊሾም ፡ ይችላል ።

(፪) ለቤተ ፡ ዘመድ ፡ የሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ጉዳይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ማናቸውም ፡ ዳኛ ፡ በሌላ ፡ ግልግል ፡ ውስጥ ፡ አባል ፡ ሆኖ ፡ ሊመረጥ ፡ አይችልም ።

(፫) ለማንኛውም ፡ ጉዳይ ፡ የግልግል ፡ ዳኛ ፡ ሆኖ ፡ የተመረጠ ፡ ሰው ፡ የተሾመበትን ፡ ጉዳይ ፡ የሚቀበል ፡ መሆኑን ፡ በተቻለ ፡ ፍጥነት ፡ በጽሑፍ ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፲፯ ፡- የግልግል ፡ ዳኝነት ፡ አፈጻጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡

(፩) የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ጉባዔ ፡ የሾምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ሥራ ፡ አፈጻጸም ፡ ሁሉ ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ጉዳይ ፡ ከሚሠራበት ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ጋር ፡ ተመሳሳይና ፡ ተስማሚ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

(፪) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በአስተያየት ፡ ይወሰንልን ፡ ብለው ፡ በስምምነት ፡ ካላመለከቱ ፡ በቀር ፡ የግልግሉ ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ጉባዔ ፡ ዳኝነት ፡ ሁሉ ፡ በሕግ ፡ በተፈቀደው ፡ መሠረት ፡ መወሰን ፡ ይገባዋል ።

BACK

(፫) ምስክሮቹ ፡ ቀርበው ፡ ቃላቸውን ፡ በመሐላ ፡ እንዲሰጡ ፡ የግል ግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ጉባዔ ፡ ዳኞች ፡ መጥሪያ ፡ ሊሰጡ ፡ ይችላሉ ። ስለሆነም ፡ ጥሪአቸውን ፡ አክብሮ ፡ የማይቀርብ ፡ ምስክር ፡ ሲኖር ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቁጥር ፡ ፻፲፩ ፡ እስከ ፡ ፻፳፩ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ መጥሪያውን ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊቀበል ፡ ይችላል ።

(፬) ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ማስረጃውን ፡ እንዲያቀርብ ፡ ወይም ፡ ክርክሩን ፡ እንዲያሰማ ፡ ተፈቅዶለት ፡ በተሰጠው ፡ መብት ፡ ሳይጠቀምበት ፡ ቢቀርም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትክክለኛ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ በሌለበት ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፲፰ ። የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ስለሚሰጡት ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ።

(፩) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ብይን ፡ የሚሰጥበትን ፡ ጊዜ ፡ በግልግሉ ፡ ስምምነት ፡ ላይ ፡ እራሳቸው ፡ ለመወሰንና ፡ ይህንንም ፡ የጊዜ ፡ ውሳኔ ፡ በስምምነት ፡ ለማራዘም ፡ ይችላሉ ።

(፪) የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ብይን ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ እንደሚሰጥ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ዓይነት ፡ ተዘጋጅቶ ፡ የካሣንና ፡ የኪሣራንም ፡ ጉዳይ ፡ ለመወሰን ፡ ይችላል ።

(፫) የገላጋዮቹ ፡ ወይም ፡ የሽማግሌዎቹ ፡ ቍጥር ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በድምጽ ፡ ብልጫ ፡ የሚሰጡት ፡ ብይን ፡ የጸና ፡ ይሆናል ።

(፬) ብይኑም ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ተሞልቶበት ፡ በአባሎቹ፡ ከተፈረመበት ፡ በኋላ ፡ ለተገላጋዮቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዳንድ ፡ ግልባጭ ፡ ይሰጣቸዋል ።

(፭) ለጋላጋዮቹ ፡ ወይም ፡ ለሽማግሌዎቹ ፡ የሚከፈለው ፡ አበል ፡ አስቀድሞ ፡ ያልተወሰነ ፡ እንደሆነ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታያቸውን፡ አበል ፡ ሊወስኑ ፡ ይችላሉ ።

ቍ ፡ ፫፻፲፱ ፡- ብይኑን ፡ ስለማስፈጸምና ፡ ስለይግባኝ ፡

(፩) በግልግል ፡ ወይም ፡ በቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ በሚቀርብበት ፡ ወይም ፡

ብይኑ ፡ እንዲሰረዝ ፡ አቤቱታ ፡ በሚቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቍጥር ፡ ፫፻፯ ፡ እስከ ፡ ፫፻፺፮ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፡ በውሳኔው ፡ ወይም ፡ በብይኑ ፡ መሠረት ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ሲያመለክት ፡ ብይኑ ፡ ወይም ፡ ውሳኔው ፡ የሚፈጸመው ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ በሚፈጸምበት ፡ ዓይነትና ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

ስድስተኛ ፡ መጽሐፍ ።።

ስለ ፡ ይግባኝ ፡ ፍርድን ፡ ስለመቃወምና ፡ ፍርድ ፡ እንዲሻሻል ፡ ወይም ፡ እንዲጣራ ፡ ስለማመልከት ፤

ክ ፍ ል ፡ ፩ ፤

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፤

ቍ ፡ ፫፻፲ ፡- ይግባኝ ፡ ስለሚፈቀድበት ፡ ሁኔታ ፤

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ ወይም ፡ በሌሎች ፡ ሕጐች ፡ ውስጥ ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ የሚያዝ ፡ ድንጋጌ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፤ ከሳሽ ፡ ወይም ፡ ተከሳሽ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ የተመለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በተወሰነበት ፡ የመጨረሻ ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ ይችላል ።

(፪) በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ የሚቻል ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በተሰጠው ፡ ሥልጣን ፡ መሠረት ፡ ፍርዱን ፡ ለማረም ፤ ለማሻሻል ፡ ወይም ፡ እንደገና ፡ ለማጣራት ፡ የሚችል ፡ ከሆነ ፡ ይኸው ፡ ሥርዓት ፡ አስቀድሞ ፡ ሳይፈጸም ፡ ይግባኙን ፡ ማቅረብ ፡ አይፈቀድም ።

(፫) ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ክርክሩን ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ ጊዜአዊ ፡ አገልግሎት ፡ ያለው ፡ ትእዛዝ ፡ ሲሰጥ ፤ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ሲወሰን ፤ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ በሚቀርብ ፡ መቃ

ወሚያ ፡ ላይ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ ሲሰጥ ፡ ወይም የጠበቃን ፡ እርዳታ ፡ ስለማግኘት ፡ ወይም ፡ ከጠበቃ ፡ ጋር ፡ ስለመ ቅረብ ፤ ወይም ፡ ዳኝነት ፡ ሳይከፈል ፡ በነፃ ፡ ለመክሰስ ፡ እንዲፈ ቀድ ፡ በሚቀርብ ፡ ጥያቄ ፡ በሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛ ዝና ፡ ከሥረ ፡ ነገሩ ፡ ፍርድ ፡ በፊት ፡ በሚሰጠው ፡ በማናቸውም ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ አይቻልም ። ስለሆነም ፡ ለከር ርክሩ ፡ የመጨረሻ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፤ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ስለተዘረዘሩት ፡ ምክንያቶች ፡ ያለውን ፡ ቅሬታ ፡ ጨምሮ ፡ ከሥረ ፡ ነገሩ ፡ ጋር ፡ ይግባኝ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፭) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድን ጋጌ ፤ ግንም ፡ ሰው ፡ እንዲታሰር ፡ ወይም ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ተይዞ ፡ እንዲቆይ ፡ ወይም ፡ ከሥረ ፡ ነገሩ ፡ ፍርድ ፡ በፊት ፡ በእጁ ፡ ያለውን ፡ ንብረት ፡ ለሌላው ፡ ወገን ፡ እንዲያዛውር ፡ በተሰጠበት ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ የሚያቀርብበትንና ፡ እንዲሁም ፡ ያላግባብ ፡ ታስሬአለሁ ፡ ይግባኝ ፡ ይታይልኝ ፡ ሲል ፡ ያቀረበው ፡ አቤቱታ ፡ ተቀባይነት ፡ ባጣ ፡ ጊዜ ፡ ለበላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አቤቱታ ፡ የማቅ ረብ ፡ መብትን ፡ አያስቀርበትም ።

ቍ ፡ ፫፻፳፭ ፦ ይግባኝ ፡ ለመቀበል ፡ ሥልጣን ፡ ስላላቸው ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፤

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ እንደየደረጃ ቸው ፡ ይግባኝ ፡ የመስማት ፡ ሥልጣን ፡ አላቸው ።

(ሀ) የወረዳ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የፈረደውን ፡ ይግባኝ ፡ ተቀብሎ ፡ የሚያየው ፡ ወረዳው ፡ የሚገኝ በት ፡ አውራጃ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ለ) የአውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የፈረ ረደውን ፡ ይግባኝ ፡ ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ሐ) ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የፈረ ደውን ፡ ጠቅላይ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግ ባኝ ፡ ተቀብሎ ፡ ያያል ።

(፪) የወረዳው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፈረደውን ፡ የአውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ አይቶ ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ የተለየ ፡ ፍርድ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፤ እንዲሁም ፡ የአውራጃው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፈረ

ደውን ፡ / ከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ አይቶ ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ የተለየ ፡ ፍርድ ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ የሁለተኛ ፡ ደረጃ ፡ ይግባኝ ፡ ይግባኝ ፡ የማቅረብ ፡ መብት ፡ ይሰጣል ።

(ሀ) ከአውራጃ ፡ ግዛት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ለ) ከከፍተኛው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለጠቅላይ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

ቍ ፡ ፫፻፭፪ ፡- ስለ ፡ ግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ዙፋን ፡ ችሎት ፤

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ የይግባኝ ፡ ማሰማት ፡ መብቱን ፡ እስከመጨረሻ ፡ ከተጠቀመበት ፡ በኋላ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቍጥር ፫፻፭፭ ፡ እስከ ፫፻፷ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነገሩ ፡ እንዲታይለት ወይም ፡ እንዲመረመርለት ፡ ለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ አቤቱታ ፡ የማቅረብ ፡ መብቱን ፡ አያስቀርበትም ።

ቍ ፡ ፫፻፭፫ ፡- ይግባኝ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ጊዜና ፡ ስለአቀራረቡ ፡ ሥነ ሥርዓት ፤

(፩) ማናቸውም ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፫፻፭፯ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ በይግባኝ ፡ ባዩ ፡ በጠበቃው ፡ በሕግ ፡ አማካሪው ፡ በወኪሉ ፡ ወይም ፡ በነገረ ፡ ፈጁ ፡ ተፈርሞ በት ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ ይቀ ባል ።

(፪) የይግባኙ ፡ አቤቱታ ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መ ረብ ፡ የሚገባው ፡ ይግባኝ ፡ በሚባልበት ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ በተፈረደ በት ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ነው ።

(፫) የይግባኝ ፡ ባዮቹ ፡ ቍጥር ፡ ከአንድ ፡ የሚበልጥ ፡ ሲሆን ፡ የይ ግባኙን ፡ ማመልከቻ ፡ በአንድነት ፡ ጽፈው ፡ ሁሉም ፡ ሊፈርሙ በት ፡ ወይም ፡ ጠበቃቸው ፡ ነገረ ፡ ፈጁቸው ፡ ወይም ፡ ወኪላቸው ፡ አንድ ፡ ማመልከቻ ፡ ጽፎ ፡ ስለነርሱ ፡ በመፈረም ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ።

(፩) በማናቸውም ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የይግባኝ መዝገብ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ በዚሁ ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ የይግባኙ ነገር ፡ ባጭሩ ፤ የቀረበበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ እንደ ቅደም ፡ ተከተል ፡ ተራው ፡ ይመዘገባል ።

ቍ ፡ ፫፻፷፩ ። ጊዜው ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ እንዲከፈት ፡ ስለሚቀርብ ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፷፫ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ የሚቀርበውን ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ የይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ቤት ፡ አይቀበለውም ፤ ስለሆነም ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻውን ፡ በመለሰው ፡ በ፲ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ የተወሰነው ፡ ቀን ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲታይለት ፡ የፈቃድ ፡ መጠየቂያ ፡ ማመልከቻ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ለአመልካቹ ፡ ይገልጽለታል ።

(፪) የይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ ለመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበው ፤ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ ለማቅረብ ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ከሚጠይቅበት ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ እንደሆነ ፤ የይግባኙን ፡ ማመልከቻ ፡ መልሶ ፡ የፈቃድ ፡ መጠየቂያውን ፡ ማመልከቻ ፡ መቀበል ፡ አለበት ። የፈቃድ ፡ መጠየቂያውና ፡ የይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ የተጻፈው ፡ በአንድ ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ የሆነ ፡ እንደ ሆነ ፡ ጉዳዩን ፡ አለያይቶ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ያዘዋል ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተቀባይነትን ፡ ያላገኙ ፡ ማመልከቻዎች ፡ ለባለጉዳዩ ፡ ቢመለሱም ፤ ቀር በው ፡ ተቀባይነት ፡ ያላገኙ ፡ መሆናቸውን ፡ ይህ ፡ የተወሰነበት ፡ ቀን ፡ በይግባኝ ፡ መመዝገቢያ ፡ ደብተር ፡ ውስጥ ፡ መጻፍ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፷፪ ። ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲከፈት ፡ ስለሚቀርብ ፡ የፈቃድ ፡ ጥያቄ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) ጊዜው ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲከፈት ፡ የሚቀርበው ፡ የፈቃድ ፡ ጥያቄ ፡ ማመልከቻ ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፷፫ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ያልቀረበበትን ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጽ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

BACK

(፪) እንዲሁም ፡ ምክንያቱን ፡ ከሚገልጹ ፡ ማስረጃዎች ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ። ማስረጃዎቹም ፡ ይግባኙ ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ያልቀረበበትን ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጹና ፡ ውሳኔም ፡ እንዲሰጥበት ፡ በቂ ፡ ሆነው ፡ መገኘት ፡ አለባቸው ።

(፫) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለቀረበለት ፡ የፈቃድ ፡ ጥያቄ ፡ ማመልከቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ የሚያስገኝ ፡ ውሳኔ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ ፈቃድ ፡ ጠያቂውንና ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ወገን ፡ አስቀርቦ ፡ በመጠየቅ ፡ ማስረጃውንም ፡ ከመረመረ ፡ በኋላ ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፫፻፳፯ ፡-በቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሳኔ ፡

(፩) አመልካቹ ፡ የቀረበለትን ፡ የፈቃድ ፡ መጠየቂያ ፡ አቤቱታ ፡ ተቀብሎ ፡ ይግባኙን ፡ በጊዜው ፡ ለማቅረብ ፡ ያልቻለበት ፡ ምክንያት ፡ በቂ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ በመዝገብ ፡ ላይ ፡ ካሰፈረ ፡ በኋላ ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻውን ፡ በአሥር ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ይፈቅድለታል ።

(፪) በፈቃድ ፡ መጠየቂያው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ የተገለጸው ፡ ምክንያት ፡ ይግባኙን ፡ በጊዜው ፡ ለማቅረብ ፡ ያልቻለው ፡ በአመልካቹ ፡ ጠበቃ ፡ ወይም ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡ ወይም ፡ በወኪሉ ፡ ያለመቅረብና ፡ በነዚሁ ፡ ጉድለት ፡ መሆኑ ፡ የታወቀ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ እንደተነገረው ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ ተቀባይነትን ፡ ለማግኘት ፡ አይችልም ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ የፈቃድ ፡ መጠየቂያ ፡ ማመልከቻ ፡ ቀርቦ ፡ ተቀባይነት ፡ የለውም ፡ ተብሎ ፡ በተሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ አይቻልም ።

(፬) በዚህ ፡ ዓይነት ፡ የቀረቡ ፡ ማመልከቻዎችና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱም ፡ የተሰጡት ፡ ውሳኔዎች ፡ በይግባኝ ፡ መመዝገቢያ ፡ ደብተር ፡ ላይ ፡ መጻፍ ፡ አለባቸው ።

ቍ ፡ ፫፻፳፯ ፡- በይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚጸፉ ፡ ነገሮች ፡

(፩) በማናቸውም ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ነገሮች ፡ መገለጽ ፡ አለባቸው ።

(ሀ) ይግባኝ ፡ የቀረበበትን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥምና ፡ የሚያስች ልበትን ፡ ቦታ ፡

(ለ) የይግባኝ ፡ ባዩና ፡ የመልስ ፡ ሰጭው ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡

(ሐ) ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስም ፡ ፍርዱ ፡ የተወሰነበትን ፡ ቀንና ፡ የመዝገቡን ፡ ቁጥር ፡

(መ) መጥሪያ ፡ ለመስጠት ፡ እንዲቻል ፡ የመልስ ፡ ሰጭውን ፡ አድራሻ ፡

(ሠ) ለይግባኙ ፡ ምክንያት ፡ የሆኑትን ፡ ነገሮች ፡ ዝርዝር ፡

(ረ) በይግባኙ ፡ እንዲታረም ፡ የሚፈለገውን ፡ የነገር ፡ ዝርዝር ና ፡ የሚጠየቀውን ፡ ዳኝነት ፡ ዓይነት ።

(ፀ) ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የመ ዝገብና ፡ የፍርድ ፡ ግልባጭ ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፡ ለመሆኑ ፡ ታት ሞበትና ፡ ተፈርሞበት ፡ ከይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(ፈ) ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ይግባኙን ፡ የሚመሠርተው ፡ ፍርዱ ፡ በተሰጠ በት ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ በይግባኝ ፡ ማመ ልከቻው ፡ ላይ ፡ መግለጽ ፡ ይኖርበታል ። ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ ለማቅረብ ፡ እንዲፈቀድለት ፡ የሚጠይቅ ፡ ሲሆን ፡ ግን ፡ እንዲታ ሰለት ፡ የሚጠይቀውን ፡ የማስረጃ ፡ ዝርዝርና ፡ እንዲሰሙለት ፡ የሚፈልጋቸውን ፡ ምስክሮች ፡ ስም ፡ የሚገልጽ ፡ ሌላ ፡ ጽሑፍ ፡ ከይግባኝ ፡ ማመልከቻው ፡ ጋር ፡ አያይዞ ፡ ያቀርባል ። በተለይም ፡ ይታይልኝ ፡ የሚለው ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ይስሙልኝ ፡ የሚላ ቸው ፡ ምስክሮች ፡ በመጀመሪያ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ ሳይታይለት ፡ ወይም ፡ ሳይሰሙለት ፡ የቀሩበትን ፡ ምክንያትና ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ ሊታይልኝ ፡ ይገባል ፡ የሚልበ ትን ፡ ምክንያት ፡ በዝርዝር ፡ የሚያስረዳ ፡ ጽሑፍ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(ፀ) የይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ ለእያንዳንዱ ፡ መልስ ፡ ሰጭ ፡ ለመድ ረስ ፡ በሚችል ፡ ግልባጭ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ መቅረብ ፡ ይገባዋል ።

BACK

ቍ ፡ ፫፻፷፮ ። ይግባኝ ፡ ስለሚባልባቸው ፡ ምክንያቶች ።

(፩) የይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ በአቤቱ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ይግባኝ ፡ የተ ባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የሚቃወምበትን ፡ ምክንያት ፡ በመዘርዘር ፡ ለያንዳንዱ ፡ ምክንያት ፡ አርዕስትና ፡ ተራ ፡ ቍጥር ፡ በመስጠት ፡ በክርክሩ ፡ ዝርዝር ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ በሚገባ ፡ ሁኔታ ፡ ተጽፎ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በተለይ ፡ ካልፈቀደ ፡ በቀር ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ በይግባኝ ማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ዘርዝሮ ፡ ያልገለጸውን ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ በማንሳት ፡ ወይም ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ለመከራከር ፡ አይችልም ።

(፫) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለክርክሩ ፡ ውሳኔ ፡ በሚሰጥ በት ፡ ጊዜ ፡ በይግባኝ ፡ ማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የተዘረዘረውን ፡ ወይም ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ አዲስ ፡ ክር ክር ፡ እንዲቀርብ ፡ ፈቅዶ ፡ የሰማውን ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ለመከተል ፡ ሳይገደድ ፡ በማናቸውም ፡ ተገቢ ፡ መሰረ ፡ በታየው ፡ ምክንያት ፡ ላይ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በፈጸመው ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ክርክር ፡ እንዲያሰሙ ፡ መብት ፡ በተሰጣቸው ፡ ጊዳይ ፡ ላይ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ይግባኝ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማመልከቻው ፡ ተዘር ዝሮ ፡ ከተገለጸው ፡ ወይም ፡ ክርክር ፡ ከተነሳበት ፡ ውጭ ፡ በሆነ ፡ ነገር ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፫፻፷፱ ። ስለ ፡ አዲስ ፡ ነገሮችና ፡ ስለ ፡ አዲስ ፡ ክርክሮች ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቀጥር ፡ ፫፻፷፫ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደ ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያልተነ ሳውን ፡ ክርክርና ፡ ያልቀረበውን ፡ አዲስ ፡ ነገር ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለመቀበል ፡ አይችልም ።

(፪) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልስ ፡ ሰጭውን ፡ ስለመ ጥራት ፡ ስለ ፡ ከሣሪው ፡ ለከሳፊል ፡ ወይም ፡ ለመልስ ፡ ሰጭው ፡ ማስታወቂያ ፡ ስለመስጠትና ፡ ስለ ፡ ሌላውም ፡ አስፈላጊ ፡ ስለሆ ነው ፡ ነገር ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመስ

ጠት ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ክርክሩን ፡ እንዲለውጥ ፡ ወይም ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻውን ፡ እንዲያሻሽል ፡ ሊፈቅድለት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፴ ። የይግባኝ ፡ ማመልከቻን ፡ ስለመሠረዝ ፡ ወይም ፡ ስለማሻሻል ።

(፩) የይግባኙ ፡ ማመልከቻ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፭፯ ፡ በተ ነገረው ፡ መሠረት ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ያልቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ለይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ይመለስለታል ። ይህም ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ወይም ፡ ወዲያውኑ ፡ አሻሽሎና ፡ አሟልቶ ፡ እንዲ ያቀርብ ፡ ይነገረዋል ።

(፪) የቀረበውን ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በማናቸ ውም ምክንያት ፡ ያልተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ ያልተቀበለበትን ፡ ምክንያት ፡ በመጻፍ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ እንዲቀመጥ ፡ ያደርጋል ።

(፫) ማመልከቻው ፡ ተሻሽሎና ፡ ተሟልቶ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻው ፡ መሻሻሉን ፡ በግርጌው ፡ ጽፎ ፡ የፊ ርማ ፡ ምልክት ፡ ያደርግበታል ።

ቍ ፡ ፫፻፴፩ ። የከሳሽ ፡ ወይም ፡ የተከሳሽ ፡ ቍጥር ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሲሆን ።

ባንድ ክርክር ፡ ውስጥ የከሳሾች ወይም ፡ የተከሳሾች ፡ ብዛት ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ሲሆንና ፡ ክርክሩም ፡ ከሳሾችን ወይም ፡ ተከሳሾችን ፡ በአንድ ዓይነት ፡ መልክ ፡ የሚመለከታቸው ፡ ሲሆን ፡ ከሳሾቹ ፡ ወይም ከተከሳሾቹ ፡ አንዱ ፡ በጠቅላላው ፡ ውሳኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ይችላል ። በዚህ ፡ ዓይነት ፡ ይግ ባኙ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ፍርዱን ፡ በማሻሻል ፡ ወይም ፡ በመለወጥ ያሻሻለው ፡ ወይም ፡ የለወጠው ፡ ወይም ፡ ያጸናው ፡ ፍርድ ፡ ይግባኙን ፡ ባላቀረቡት ፡ ከሳሾች ፡ ወይም ፡ ተከሳሾች ፡ ላይም ፡ ይጸናባቸዋል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ።

ከርከር ፡ እንዳይቀጥልና ፡ ፍርድ እንዳይፈጸም ፡ ስለማገድ ።

ቍ ፡ ፫፻፴፪ ። ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚሰጠው ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ።

ይግባኝ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ግልጽ ፡ የሆነ ፡ ትእዛዝ ፡ ካል ሰጠ ፡ በቀር ፡ ባንድ ፡ ከርከር ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ መቅረቡ ፡ ብቻ ፡ የተጀመረው ፡ ከርከር ፡ እንዳይቀጥል ፡ ሊያደርገው ፡ አይችልም ። እንዲሁም ፡ ባንድ ፡ ከርከር ፡ ላይ ፡ የተሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ብይን ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ እንዳይፈጸም ፡ ሊያግደው ፡ አይችልም ።

በለሆነም ፡ ይግባን ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የነገሩን ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ መርምሮ ፡ ለጉዳዩ ፡ የመጨረሻ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡ የከርከሩ ፡ መቀጠል ፡ እንዲቆይ ፡ ወይም ፡ የፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ለጊዜው ፡ እንዲታገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፴፫ ። በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚሰጠው ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ።

በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ ይግባኙን ፡ ለበላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚያቀርብ ፡ መሆኑን ፡ በመግለጽ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ እስኪሰጥለት ፡ ድረስ ፡ ፍርዱን ፡ እግዶ ፡ እንዲያቆይለት ፡ ለመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ከርከሩ ፡ በይግባኝ ፡ ቀርቦ ፡ ከመታየቱ ፡ በፊት ፡ ፍርዱ ፡ ቢፈጸም ፡ ከርከር ፡ በተነሳበት ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ጉዳት ፡ የሚደርስ ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፴፬ ። የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ፍርድን ፡ ለማገድ ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ በቍጥር ፫፻፴፪ ፡ እና ፡ ፫፻፴፫ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ ፍርዱ ፡ ወይም ፡ ትእዛዙ ፡ የተሰጠበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ትእዛዙ ፡ ወይም ፡ ፍርዱ ፡ ለ፲፭ ቀን ፡ ብቻ ፡

እንዲታገድ ፡ ከግዘዝ ፡ አያግዱትም ። ስለሆነም ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ይግባኙ ፡ ካልተሰማ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ቀኑን ፡ የሚያራዝም ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፡ በፍርዱ ፡ ወይም ፡ በትእዛዙ ፡ መሠረት ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፴፭ ። ፍርድን ፡ ለማገድ ፡ ስለሚቻልበት ፡ ሁኔታ ፡ ወይም ፡ ምክንያት ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ምክንያቶች ፡ መኖራቸውንና ፡ በቂ ፡ መሆናቸውን ፡ ካላረጋገጠ ፡ በቀር ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ከቍጥር ፡ ፫፻፴፪ ፡ እስከ ፡ ፫፻፴፬ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ፍርድን ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ አይችልም ።

(ሀ) ይግባኙ ፡ ከመታየቱ ፡ በፊት ፡ ፍርዱ ፡ ቢፈጸም ፡ ፍርድ ፡ እንዲታገድለት ፡ በሚጠይቀው ፡ ወገን ፡ ላይ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ጉዳት ፡ የሚደርስበት ፡ መሆኑን ፤

(ለ) እንዲታገድለት ፡ አመልካቹ ፡ ማመልከቻውን ፡ ያቀረበው ፡ ጊዜ ፡ ሳያጠፋ ፡ ፍርዱ ፡ እንደተሰጠ ፡ ወዲያውኑ ፡ መሆኑን ፤

(ሐ) ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ አመልካቹ ፡ በቂ ፡ ገንዘብ ፡ ማስያዙን ፡ ወይም ፡ ለሚጠየቀው ፡ ዕዳ ፡ በቂ ፡ ዋስ ፡ መስጠቱን ፡ ወይም ፡ በቂ ፡ መያዣ ፡ ማስቀመጡን ፡ ያረጋገጠ ፡ እንደሆነ ።

(፪) የፍርድ ፡ ማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ የሚሰጠው ፡ ፍርድ ፡ እንዲታገድ ፡ የቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባሉበት ፡ ከተሰማ ፡ በኋላ ፡ ነው ። ስለሆነም ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፤ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ባሉበት ፡ ነገሩ ፡ እስኪሰማ ፡ ድረስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፴፮ ። ፍርድን ፡ ለመፈጸም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ዋስትና ።

ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፤ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ሲያቀርብለት ፤ በፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ የተወሰደው ፡ ነገር ፡ እንዲመለስ ፡ ዋስትና ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ የተወሰደውን ፡ ንብረት ፡ ለመሸፈን ፡ የሚችል ፡ ግምት ፡ ያለው ፡

መያዣ ፡ እንዲያስቀምጥ ፡ ወይም ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለሚሰጠው ፡ ለማናቸውም ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ አፈጻጸም ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ እንዲሰጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ል ፡ ፫ ፡

ይግባኝን ፡ ስለመቀበልና ፡ ስለመስማት ።

ቍ ፡ ፫፻፴፮ ። መልስ ፡ ሰጪ ፡ ሳይጠራ ፡ ይግባኝን ፡ ለመሠረዝ ፡ ስለሚቻልበት ፡ ሁኔታ ።

ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ያቀረበው ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ የተመሠረተው ፡ የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሰጠው ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ ሆኖ ፡ ሌላ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲታይለት ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ምሥክሮች ፡ እንዲሰሙለት ፡ የማይጠይቅ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ወስኖ ፡ ይግባኝ ፡ ባዪ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ የሚያቀርቡትን ፡ ክርክር ፡ ከሰማ ፡ በኋላ ፡ የመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፍርድ ፡ የሰጠበትን ፡ የመዝገብ ፡ ግልባጭ ፡ መርምሮ ፡ ፍርዱ ፡ ጉድለት ፡ የሌለበት ፡ መሆኑን ፡ ከተረዳው ፡ መልስ ፡ ሰጭውን ፡ ሳይጠራ ፡ ይግባኙን ፡ ዘግቶ ፡ አቤት ፡ ባዩን ፡ ሊያሰናብት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፴፯ ። ይግባኝ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ስለመወሰን ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ይግባኙ ፡ ያልተሠረዘ ፡ ሲሆን ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኙ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ወስኖ ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ እንዲቀርብ ፡ መጥሪያውንና ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻውን ፡ ግልባጭ ፡ ይልክለታል ። በቀን ፡ ቀጠሮው ፡ ሳይቀርብ ፡ ቢቀር ፡ ይግባኙ ፡ በሌለበት ፡ የሚሰማ ፡ መሆኑን ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ ያስታውቀዋል ።

(፪) ይግባኙን ፡ ለመስማት ፡ የሚሰጠው ፡ የቀን ፡ ቀጠሮ ፡ አወሳሰን ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ የይግባኝ ፡ ሰሚውን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሥራ ፡ መጠን ፡ በአጀንዳው ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ የቀጠሮ ፡ ብዛት ፡

BACK

መልስ ፡ ሰጭው ፡ መከራከሪያውን ፡ ለማቅረብ ፡ የሚችልበት ፡ በቂ ፡ ጊዜ ፡ የሚያገኝ ፡ መሆኑን ፡ የአድራሻውን ፡ ርቀትና ፡ ቅርበት ፡ ሁኔታ ፡ መሠረት ፡ አድርጎ ፡ በመገመት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፫፻፴፱ ።ክርክሩን ፡ የሚጀምረው ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ስለመሆኑ ፡

(፩) ይግባኙን ፡ ለመስማት ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ክርክሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ያቀረበውን ፡ ይግባኝ ፡ የሚያገፋበትን ፡ ነገር ፡ ለማስረዳት ፡ አስቀድሞ ፡ ክርክሩን ፡ ይጀምራል።

(፪) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኙን ፡ ወዲያውኑ ፡ ያልሠረዘው ፡ እንደሆነ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ላሰማው ፡ ክርክር ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ የመከላከያ ፡ መልሱን ፡ ይሰጣል ። ቀጥሎም ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ ላቀረበው ፡ መከላከያ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ በጽሑፍ ፡ ላቀረበው ፡ የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ የመከላከያ ፡ መልሱን ፡ በጽሑፍ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ከማዘዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ አያግደውም ።

(፬) የመልስ ፡ ሰጭው ፡ መልስና ፡ ይግባኝ ፡ ባዩም ፡ ለዚሁ ፡ የሚሰጠው ፡ የመቃወሚያ ፡ መልስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ ጊዜ ፡ መቅረብና ፡ መመዝገብ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፵ ። መልስ ፡ ሰጭው ፡ በይግባኙ ፡ ላይ ፡ ስለሚያሰማው ፡ ቅሬታ ።

(፩) መልስ ፡ ሰጭው ፡ በቀጥታ ፡ ይግባኝ ፡ ያላቀረበ ፡ ቢሆንም ፡ አንኳ ፡ ተገዢውን ፡ ዳኝነት ፡ ከፍሎ ፡ ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ ባቀረበው ፡ የይግባኝ ፡ ክርክር ፡ በመልስ ፡ ሰጭነት ፡ ከሚያቀርበው ፡ ክርክር ፡ ጋር ፡ በፍርዱ ፡ ቅር ፡ የተሰኘበትን ፡ ጉዳይ ፡ በማቅረብ ፡ በይግባኝ ፡ ባይነትም ፡ ለመከራከር ፡ ይችላል ።

(፪) የመልስ ፡ ሰጭው ፡ የቅሬታ ፡ ማስሚያ ፡ አቤቱታ ፡ በይግባኝ ፡ ማስሚያ ፡ ማመልከቻ ፡ ፎርም ፡ ተዘጋጅቶ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፴፰ ፡ (፩) ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ለመልስ ፡ ሰጭው ፡ ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ የመጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡ ከተሰጠበት ፡ ቀን ፡

ጅምሮ ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፫) መልስ ፡ ሰጭው ፡ ያቀረበው ፡ የቅሬታ ፡ ማስሚያ ፡ አቤቱታ ፡ ጉዳዩ ፡ ለሚመለከተው ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ የደረሰው ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ የጽሑፍ ፡ መተማመኛ ፡ ከአቤቱታው ፡ ጋር ፡ አያይዞ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካላቀረበ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻው ፡ በአቤት ፡ ባዩ ፡ ኪሣራ ፡ ተገልብጦ ፡ ጉዳዩ ፡ ለሚመለከተው ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለጠበቃው ፡ እንዲደር ሰው ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፬) በዚህ ፡ ቁጥር ፡ በተጠገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የቅሬታ ፡ ማስሚያ ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጉዳዩ ፡ ለሚመለከታቸው ፡ ወገኖች ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ማስ ታወቂያ ፡ በመስጠት ፡ ዋናው ፡ ይግባኝ ፡ ባለመወሰኑ ፡ ምክንያት ፡ ሳይታገድ ፡ በቅሬታው ፡ አቤቱታ ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ሊሰጥ ፡ ይች ላል ።

ቍ ፡ ፫፻፵፩ ። ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በይግባኝ ፡ የቀረበለትን ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ ወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚመልስበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ የወሰነው ፡ ክርክር ፡ ውስጥ ፡ ሳይገባ ፡ በመ ጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የቀረበለትን ፡ መቃወሚያ ፡ ብቻ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ሲሆንና ፡ ይህ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተለወጠ ፡ እንደሆነ ፡ ክርክሩ ፡ ወደ ፡ መጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲመለስ ፡ በማድረግ ፡ መታየት ፡ የሚገባቸውን ፡ ነጥቦች ፡ ለይቶ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተጠገረው ፡ መሠረት ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ ወስኖ ፡ ለመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚመለስበት ፡ ጊዜ ፡ የሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ ትክክል ፡ ግልባጭና ፡ ትእዛዙ ፡ ለመጀ መሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲላክ ፡ ያዩርጋል ፡ በትእ

ዛዙም ፡ ላይ ፡ ነገሩ ፡ በቀድሞው ፡ መዝገብና ፡ ቀድሞ ፡ በተሰ ጠው ፡ ተራ ፡ ቍጥር ፡ ተመዝግቦ ፡ እንዲታይ ፡ ይወሰናል ።

(፫) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ጉዳይ ፡ ለወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከመመለሱ ፡ በፊት ፡ በመጀመ ሪያ ፡ ደረጃ ፡ የተሰማው ፡ ማስረጃ ፡ ሁሉ ፡ እንደተገቢነቱ ፡ እንደ ገና ፡ እንዲታይ ፡ በተደረገው ፡ ክርክር ፡ ውስጥ ፡ ማስረጃ ፡ ይሆ ናል ።

ቍ ፡ ፫፻፵፪ ። በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ በሠፈረው ፡ ማስረጃ ፡ መሠረት ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ።

ይግባኝ ፡ በተባለበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ የሠ ፈረው ፡ ማስረጃ ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ግምት ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ የነገሩን ፡ ጭብጥ ፡ በማሻሻል ፡ ወይም ፡ በመ ለወጥ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ የመጨረሻ ፡ ፍርድ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ። ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፍርዱን ፡ የሰ ጠው ፡ በሌላ ፡ ምክንያት ፡ ቢሆንም ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ በተረዳው ፡ መሠረት ፡ ጭብጡን ፡ ለውጠ ፡ ከመፍረድ ፡ አይታገድም ።

ቍ ፡ ፫፻፵፫ ። ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የነገሩን ፡ ጭብጥ ፡ አስተካክሎ ፡ ለመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚመልስበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የወሰነው ፡ የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለክሱ ፡ ውጤት ፡ ጠቃሚ ፡ የሆነውን ፡ ጭብጥ ፡ ሳይይዝ ፡ መቅረቱን ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሁኔታ ፡ የነገሩን ፡ ነጥብ ፡ ወይም ፡ ፍሬ ፡ ጉዳዩን ፡ ሳይመረምርና ፡ ሳይረዳ ፡ ያለፈው ፡ መሆ ኑን ፡ እነዚህም ፡ ነጥቦች ፡ ለፍርዱ ፡ አስጣጥ ፡ መልካም ፡ ውጤት ፡ ሊያስገኙ ፡ የሚችሉ ፡ መሆናቸውን ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፡ የተዘለሉትን ፡ ጭብጦችና ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ፡ ለይቶ ፡ በመግለጽ ፡ እንደገና ፡ እንዲመረምርና ፡ እንዲያ ጣራው ፡ ለመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልሶ ፡ ይልክ ለታል ፤ እንዲሁም ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀበል ፡ ያዘዋል ።

(፪) ሊያጠናቅቃቸው ፡ የሚገባው ፡ ጉዳዮች ፡ ተገልጸው ፡ ነገሩን ፡

እንደገና ፡ እንዲያይ ፡ የተላከለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በትእዛዙ ፡ መሠረት ፡ ዳኝነቱን ፡ ካየ ፡ በኋላ ፡ የተቀበለውን ፡ ማስረጃና ፡ በጉዳዩ ፡ የወሰደውን ፡ እርምጃ ፡ እንዲሁም ፡ ለነገሩ ፡ አወሳሰን ፡ መሠረት ፡ ያደረጋቸውን ፡ ነገሮች ፡ በመግለጽ ፡ ያጣራውን ፡ ነገር ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መልሶ ፡ ይልካል ። በተጨማሪ ፡ የታየው ፡ ማስረጃና ፡ የተሰጠው ፡ ማናቸውም ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የቀድሞው ፡ መዝገብ ፡ አባሪ ፡ ይሆናል ።

ቁ ፡ ፫፻፸፩ ። የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ውሳኔ ፡ ስለ ፡ መቃወም ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቁጥር ፡ በፎኛው ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የተወሰደውን ፡ ማናቸውንም ፡ ዓይነት ፡ እርምጃ ፡ የሚቃወም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ የመቃወሚያ ፡ ማመልከቻውን ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) ለመቃወሚያው ፡ ማመልከቻ ፡ ማቅረቢያ ፡ የተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነገሩን ፡ ሊወስን ፡ ይችላል ።

ቁ ፡ ፫፻፸፪ ። ስለ ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ።

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ከተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ ውጭ ፡ በይግባኝ ፡ ተከራካሪ ፡ የሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ወገን ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የሚፈቀድለት፡

(ሀ) ይግባኝ ፡ የቀረበበትን ፡ ክርክር ፡ የፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መቀበል ፡ ይገባው ፡ የነበረውን ፡ ማስረጃ ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ሳይቀበለው ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡

(ለ) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠት ፡ ወይም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ በታየው ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ምስክር ፡ እንዲሰማ ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በቁጥር ፡ ፫፻፷፯ ፡ ንዑስ ፡ ቁጥር ፡ (፫) ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲታይ ፡ ወይም ፡ ምስክሮች ፡ እንዲሰሙ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አስተያየት ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ ሰነድ ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ዓይነት ፡ ማስረጃ ፡

እንዲቀርብ ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፪) ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተነገረውን ፡ ትእዛዝ ፡ በሚልክበት ፡ ጊዜ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲቀርብ ፡ የተደረገበ ትን ፡ ምክንያት ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ገልጾ ፡ ማስፈር ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፸፮ ። የተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ አቀባበል ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተጨማሪ ፡ ማስረጃ ፡ እንዲ ቀርብ ፡ ያዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ የማስረጃው ፡ አቀባበል ፡ ሥርዓት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ ያደር ጋል ።

(ሀ) አስፈላጊ ፡ የሆነውን ፡ ማስረጃ ፡ ራሱ ፡ በመቀበል ፡ ወይም ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲ ቀበል ፡ በማዘዝ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማስረ ጃውን ፡ ተቀብሎ ፡ እንዲልክለት ፡ ትእዛዝ ፡ በማስተላለፍ ፡

(ለ) የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚቀበለውን ፡ የማስረጃ ፡ ዓይ ነትና ፡ ወሰን ፡ በመለየት ፡ ማስረጃ ፡ የሚሰማባቸውን ፡ ነጥቦች ፡ በዝርዝር ፡ ገልጾ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ።-

ቍ ፡ ፫፻፸፯ ። የፍርድ ፡ አሰጣጥ ፡ ሥርዓት ።

ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የይግባኝ ፡ ባዩንና ፡ የመልስ ፡ ሰጭውን ፡ ወይም ፡ የጠበቆቻቸውን ፡ ክርክር ፡ ከሰማ ፡ በኋላ ፡ ወይም ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበትን ፡ ፍርድ ፡ የወሰነውን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መዝገብ ፡ እንዳስፈላጊነቱ ፡ ከመረመረ ፡ በኋላ ፡ ወይም ፡ የራሱን ፡ መዝገብ ፡ ብቻ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ወዲያውኑ ፡ ፍርድ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፸፰ ። ስለ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ።

(፩) ይግባኝ ፡ ሰሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማናቸውም ፡ ይግባኝ ፡ የቀረበ በትን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሳኔ ፡ ለማጽናት ፡ ለማሻሻል ፡ ለመለ ወጥ ፡ ወይም ፡ ለመሻር ፡ ይችላል ።

(፪) ይግባኝ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በይግባኝ ፡ የሚሰጠው ፡ ውሣኔ ፡ በሚይዘው ፡ ጉዳይ ፡ ወይም ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ የተ ስማሙ ፡ መሆናቸውን ፡ በጽሑፍ ፡ ያቀረቡለት ፡ እንደሆነ ፡ ይግ ባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ውሣኔውን ፡ ወይም ፡ ትእዛዙን ፡

የሚሰጠው ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በተስማሙበት ፡ መሠረት ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፵፱ ።የተወሰደ ፡ ነገር ፡ ለማስመለስ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ።

(፩) ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡ በይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተለወጠ ፡ ወይም ፡ የተሻሻለ ፡ እንደሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ነገሩን ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ላየው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲያመለክት ፡ የተሻሻለው ፡ ወይም ፡ የተለወጠው ፡ ፍርድ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ ክርክር ፡ የተነሣበትን ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ ነበረበት ፡ ሁኔታ ፡ ለመመለስ ፡ እንዲችል ፡ በመጀመሪያው ፡ ፍርድ ፡ መሠረት ፡ የተወሰደው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ገንዘብ ፡ ለባለመብቱ ፡ እንዲመለስ ፡ ወይም ፡ የተከራካሪዎቹ ወገኖች ፡ መብት ፡ በይግባኙ ፡ ፍርድ ፡ መሠረት ፡ እንዲሰተከል ፡ ተስማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት አለበት ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ መሠረት ፡ ለማስፈጸም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተወሰደ ፡ ገንዘብ ፡ እንመለስ ፡ ወለድ ፡ እንዲከፈል ፡ ኪሣራ ፡ እንዲወሰን ፡ ካሣና ፡ ያለ አገባብ ፡ የተወሰደ ፡ ጥቅም ፡ እንዲከፈል ፡ ወይም ፡ በፍርዱ መሻሻል ፡ ወይም ፡ መለወጥ ፡ ምክንያት ፡ የተከራካሪዎቹን ፡ ወኖች ፡ መብት ፡ ለማስተካከል ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፫) በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) መሠረት ፡ ለማስመለስ ፡ የሚቻለውን ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ለማስተካከል ፡ የሚቻለውን ፡ መብት ፡ ለማስፈጸም ፡ ሌላ ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ መክፈት ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፱ ።

የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ በሰጡት ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ስለማቅረብና ፡ ውሣኔውን ፡ ስለማስረዝ ።

ቍ ፡ ፫፻፶ ።ስለ ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖችና ፡ ስለ ፡ አፈጻጸሙ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) በማናቸውም ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ኝነት ፡ ላይ ፡ ተካፋይ ፡ የሆነ ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በዚህ ፡

ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፫፻፺፩ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ወይም ፡ ስለ ግልግሉ ፡ ጉዳይ ፡ በተደረገው ፡ ስምምነት ፡ መሠረት ፡ ገላጋይ ፡ ዳኞች ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ጉባዔ ፡ አባሎች ፡ በሰጡት ፡ ብይን ፡ ላይ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ ይች ላል ።

(፪) ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ የይግባኝ ፡ ማቅረብ ፡ መብ ቱን ፡ አውቆ ፡ ለመተው ፡ ይችላል ። ነገር ፡ ግን ፡ የነገሩን ፡ አካ ባቢ ፡ ሁኔታ ፡ በሙሉ ፡ ባለመረዳትና ፡ ባለማወቅ ፡ ይግባኙን ፡ የተወም ፡ ቢሆን ፡ ጉዳዩን ፡ በተረዳው ፡ ጊዜ ፡ ይግባኝ ፡ ከማቅ ረብ ፡ አይከለከልም ።

(፫) በፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰጡ ፡ ፍርዶች ፡ ወይም ፡ ውሣኔዎች ፡ ላይ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ የተደነገገው ፡ የይግባኝ ፡ አቀራረብ ፡ ደንብ ፡ በግልግል ፡ ወይም ፡ በቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ብይን ፡ ይግባኝ ፡ አቀራረብ ፡ ጉዳይም ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆ ናል ።

(፬) በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፭፻፴፮ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ የሽምግልና ፡ ጉባዔ ፡ በሚሰጠው ፡ ብይን ፡ ላይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫፻፺፩ ። ይግባኝ ፡ ስለሚባልባቸው ፡ ምክንያቶች ።

በግልግል ፡ ወይም ፡ በቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ብይን ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ማቅረብ ፡ የሚፈቀደው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተነገሩት ፡ ምክንያቶች ፡ ሲያጋጥሙ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(ሀ) ብይኑ ፡ የተለያየ ፡ ወይም ፡ አንዱ ፡ ክፍል ፡ ከሌላው ፡ ጋር ፡ የማይገናኝ ፡ ወይም ፡ የማይሰማማ ፡ ወይም ፡ ግልጽ ፡ ያል ሆነ ፡ ወይም ፡ የሚያጠራጥር ፡ ወይም ፡ በቀጥታ ፡ በሕግና ፡ በፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ረገድ ፡ የተሳሳተ ፡ ሲሆን ፡

(ለ) የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ጉባዔ ፡ አባል ፡ እንዲ ወሰን ፡ የቀረበለትን ፡ ጉዳይ ፡ ሳይወስን ፡ ሲቀር ፡

(ሐ) ከርክሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ ከሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ ነገር ፡ የተፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ በተለይም ፡

BACK

(፩) ጉዳዩ ፡ የሚሰማበት ፡ ቀንና ፡ ሥፍራ ፡ ከተከራካሪዎች ፡ ወገ ኖች ፡ ላንደኛው ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለሁሉም ፡ ሳይገለጽ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ እንዲታይላቸው ፡ ተስማምተው ፡ ያቀረቡት ፡ ማስረጃ ፡ ሳይታይ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ።

(፪) በጉዳዩ ፡ ላይ ፡ ተገቢነት ፡ ያለውን ፡ ማስረጃ ፡ ሳይቀበል ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ በሌሉበት ፡ ወይም ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ ሳይቀርብ ፡ ምስክር ፡ የሰማ ፡ እንደ ሆነ ፡ ወይም ፡ ማስረጃ ፡ የተቀበለ ፡ እንደሆነ ።

(መ) የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ አባል ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ በሥራው ፡ አፈጻጸም ፡ ላይ ፡ ዳኛ ፡ ሊፈጽም ፡ የማይገባ ውን ፡ የአድላዊነትንና ፡ የመጥፎ ፡ ባሕሪይን ፡ ጠባይ ፡ ያሳየ ፡ እንደሆነ ፡ በተለይም ፡

(፩) አንዱ ፡ ወገን ፡ ያቀረበለትን ፡ ሃሣብ ፡ ሰምቶ ፡ ሌላውን ፡ ወገን ፡ ሳይሰማ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡

(፪) መደለያ ፡ በመቀበል ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ምክን ያት ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ዝንባሌ ፡ ያደረበት ፡ መሆኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፡

(፫) ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ልዩ ፡ ጥቅም ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ መብት ፡ ያገኘበት ፡ ወይም ፡ የሚ ያገኝበት ፡ መሆኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ።

ቍ ፡ ፫፻፶፪ ። ይግባኙ ፡ ስለሚቀርብበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

በግልግል ፡ ወይም ፡ በቤተ ፡ ዘመድ ፡ ጉባዔ ፡ ታይቶ ፡ በተወ ሰነ ፡ ብይን ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ነገር ፡ የሚቀርበው ፡ ተገቢው ፡ ዳኝነት ፡ ከተከፈለበት ፡ በኋላ ፡ ይግባኝ ፡ የተባለበት ፡ ነገር ፡ በግልግል ፡ ባይታይ ፡ ኖሮ ፡ ክርክሩን ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ለማየት ፡ ሥልጣን ፡ ያለውን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ ለመቀበል ፡ የበላይ ፡ ለሆነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፫፻፶፫ ። ስለ ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ።

ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ብይኑን ፡ ለማጽደቅ ፡ ለመ ለወጥ ፡ ወይም ፡ ለመሰረዝ ፡ ያለው ፡ ሥልጣን ፡ እንደተጠበቀ

ሆኖ ፡ የግልግሉ ፡ ወይም ፡ የሽምግልናው ፡ ጉባዔ ፡ ብይን ፡ እንደ ገና ፡ እንዲታይ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ሊመልሰው ፡ ይች ላል ።

ቍ ፡ ፫፻፺፬ ። ብይኑ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ ስለመመለስ ።

(፩) ይግባኙ ፡ የቀረበው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፺፩ ፡ (ሀ) እና ፡ (ለ) በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ የግ ልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ጉባዔ ፡ ዳኞች ፡ እንደገና ፡ እንዲ ያዩት ፡ ተመልሶ ፡ አይላክም ።

(፪) ነገሩ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ የመለሰው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ እንዲፈጸም ፡ ካላዘዘ ፡ በቀር ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ነገሩን ፡ እንደገና ፡ እንዲያዩ ፡ ከተመለሰላ ቸው ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ በሶስት ፡ ወር ፡ ውስጥ ፡ ውሣኔ ፡ መስጠት ፡ አለባቸው ።

(፫) ጉዳዩ ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ የተመለሰው ፡ በከፊል ፡ ብቻ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ በከፊል ፡ የጸናውን ፡ ውሣኔ ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚ ቻል ፡ ሲሆን ፡ እንደገና ፡ እንዲታይ ፡ የተደረገውን ፡ ጉዳይ ፡ ውሣኔ ፡ ሳይጠብቅ ፡ ሊፈጸም ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፺፭ ። ብይኑን ፡ ስለመሻር ።

(፩) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ በሚሰጡት ፡ ውሣኔ ፡ እንስማማለን ፡ ሲሉ ፡ ግዴታ ፡ የገቡ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፺፮ ፡ የተመ ለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረትና ፡ ምክንያት ፡ በማድረግ ፡ ብይኑ ፡ እንዲሻርላቸው ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ከማመልከት ፡ አይታገዱም ።

(፪) ማመልከቻው ፡ የሚቀርበው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፺፪ ለተመለከተው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሆኖ ፡ ብይኑ ፡ በተሰጠ ፡ በ፴ ቀን ፡ ውስጥ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፫) በዚህ ፡ ሕግ ፡ መቃወሚያን ፡ ስለማቅረብ ፡ የተነገረው ፡ ድን ጋጌ ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ ስለተመለከተው ፡ ማመልከቻ ፡ አቀራረብ ፡ ጉዳይም ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫፻፺፮ ። ለማመልከቻው ፡ አቀራረብ ፡ መሠረት ፡ ስለሚሆኑ ፡ ነገሮች ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ምክንያት ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ ፫፻፺፭ የተነገረውን ፡ ማመልከቻ ፡ ለማቅረብ ፡ አይችልም ።

(ሀ) የግልግል ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ዘመድ ፡ ሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የተስማሙበት ፡ ነው ፡ በማለት ፡ የማይጸና ፡ ወይም ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ግዴታ ፡ በመከተል ፡ ወይም ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ ያላቀረቡትንና ፡ ያልተከራከሩበትን ፡ ጉዳይ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ብይን ፡ የሰጡ ፡ እንደሆነ ፡

(ለ) የግልግሉ ፡ ወይም ፡ የሽምግልናው ፡ ዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠው ፡ ቍጥራቸው ፡ ከሁለት ፡ በላይ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ሆኖ ፡ ነገሩን ፡ የወሰኑት ፡ ለየብቻቸው ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡

(ሐ) ከግልግል ፡ ወይም ፡ ከሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ አባሎች ፡ አንዱ ፡ የተሰጠውን ፡ ሥልጣን ፡ ለነገሩ ፡ እንግዳ ፡ ለሆነ ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ለቀሩት ፡ ሽማግሌዎች ፡ ወይም ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ላንደኛው ፡ አሳልፎ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ።

ቍ ፡ ፫፻፺፯ ። በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ ሚሰጥ ፡ ውሣኔ ።

(፩) በቍጥር ፡ ፫፻፺፭ ፡ መሠረት ፡ የሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ ያጣ ፡ እንደሆነ ፡ ብይኑ ፡ ትክክለኛ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ በመቆጠር ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፪) ማመልከቻው ፡ ተቀባይነትን ፡ አግኝቶ ፡ ውሣኔ ፡ የተሰጠው ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ጉዳዩ ፡ ዋጋ ፡ እንደሌለው ፡ ተቆጥሮ ፡ ይሠረዛል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፫ ።

ስ ለ ፡ መ ቃ ወ ም ።

ቍ ፡ ፫፻፺፰ ። መቃወሚያን ፡ ለማቅረብ ፡ ስለሚችሉ ፡ ወገኖች ።

ባክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ተካፋይ ፡ መሆን ፡ የሚገባው ፡ ወይም ፡ በክርክሩ ፡ ውስጥ ፡ ለመግባት ፡ የሚችልና ፡ እንዲሁም ፡ ተካፋይ ፡ ባልሆነበት ፡ ክርክር ፡ የተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ መብቱን ፡ የሚነካበት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ ጠበቃው ፡ ወይም ፡

ነገረ ፡ ፈጁ ፡ ተካፋይ ፡ ባልሆነበት ፡ ክርክር ፡ የተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ከመፈጸሙ ፡ በፊት ፡ መቃወሚያውን ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፸፱ ። መቃወሚያው ፡ የሚቀርብበት ፡ ፎርም ። ሕጉ ክለሳ 3፻፩ ቁጥር ሚሆነዉ

(፩) መቃወሚያው ፡ የሚቀርበው ፡ በአቤቱታ ፡ አቀራረብ ፡ መልክ ፡ ሆኖ ፡ ተገቢው ፡ ዳኝነት ፡ ተከፍሎበት ፡ መቃወሚያ ፡ የቀረበበትን ፡ ነገር ፡ ለወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፪) የመቃወሚያው ፡ ማመልከቻም ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ በዝርዝር ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(ሀ) ማመልከቻው ፡ የሚቀርብበትን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡

(ለ) የአቤት ፡ ባዩን ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡

(ሐ) መቃወሚያ ፡ በቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ተከራካሪ ፡ የሆኑትን ፡ ሰዎች ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡

(መ) ለመቃወሚያው ፡ መሠረት ፡ የሆኑትን ፡ ዝርዝር ፡ ምክን ያቶች ፡

(ሠ) አቤት ፡ ባዩ ፡ የሚጠይቀውን ፡ የዳኝነት ፡ ዓይነት ፡

(፫) በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ የተገለጸው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እውነት ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ጽሑፍ ፡ ተያይዞ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ፡

(፬) እንዲሁም ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ ከማመልከቻው ፡ ጋር ፡ መቃወሚያ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ እንዳይፈጸም ፡ የሚጠይቅ ፡ ጽሑፍ ፡ ተያይዞ ፡ በአባሪነት ፡ ሊቀርብ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፹ ። መቃወም ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የመቃወም ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ጉዳዩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጥሮ ፡ ወስኖ ፡ መቃወሚያ ፡ በቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ ተከራካሪ ፡ ለነበሩት ፡ ወገኖች ፡ የመቃወሚያው ፡ ማመልከቻ ፡ ግልባጭና ፡ ጥሪው ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ያዛል ።

BACK

(፪) የመቃወሚያው ፡ ክርክር ፡ የሚሰማው ፡ የመጀመሪያው ፡ ክርክር ፡ በተሰማበት ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ መሠረት ፡ ሆኖ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩን ፡ ካጣራ ፡ በኋላ ፡ መቃወሚያ ፡ የቀረበበትን ፡ ፍርድ ፡ ለማጽደቅ ፡ ለማሻሻል ፡ ወይም ፡ ለመለወጥ ፡ ወይም ፡ ለመሠረዝ ፡ ይችላል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፬ ፡

ፍርድን ፡ ስለማጣራት ።

ቍ ፡ ፫፻፷፩ ፡- ፍርድ ፡ እንዲጣራ ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡

(፩) ፍርድ ፡ እንዲጣራ ፡ ለግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ዙፋን ፡ ችሎት ፡ የሚቀርበው ፡ አቤቱታ ፡ የመጨረሻው ፡ ፍርድ ፡ ከተሰጠበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ ወይም ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ የይግባኝ ፡ መብቱን ፡ እስከ ፡ መጨረሻው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አቅርቦ ፡ ውሣኔ ፡ ካገኘበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ነው ፡ ከአቤቱታው ፡ ጋር ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ነገሮች ፡ በአባሪነት ፡ መቅረብ ፡ አለባቸው ።

(ሀ) አቤት ፡ ባዩ ፡ ቅር ፡ የተሰኘበትን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ የፍርዶች ፡ ግልባጭ ፡

(ለ) ፍርዱ ፡ እንደገና ፡ ታይቶ ፡ መጣራት ፡ ይገባዋል ፡ የሚባልበትን ፡ ምክንያት ፡ በዝርዝር ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡

(፪) ማመልከቻው ፡ ዙፋን ፡ ችሎት ፡ እንዲታይ ፡ የተፈቀደ ፡ ሲሆን፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ ፍርዱ ፡ እንደገና ፡ መጣራት ፡ አይገባውም ፡ የሚልበትን ፡ ምክንያት ፡ እንዲገልጽ ፡ ግልባጩ ፡ ይላክለታል ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበው ፡ ጊዜው ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ከጊዜ ፡ ውጭ ፡ ስለሚቀርቡ ፡ አቤቱታዎች ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከ፫፻፷፭ ፡ እስከ ፡ ፫፻፷፯ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫፻፷፪ ፡- ስለኪሣራና ፡ ስለወጭ ፡ የሚሰጥ ፡ ዋስትና ፡

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አቤቱታውን ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ በ፯ ፡ ቀናት ፡ ውስጥ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ግዴታዎች ፡ መፈጸም ፡ አለበት ።

BACK

(ሀ) በመልስ ፡ ሰጭው ፡ ላይ ፡ ለሚደርሰው ፡ ኪሣራ ፡ በቂ ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ መስጠት ፤

(ለ) ፍርድ ፡ የተሰጠበትን ፡ መዝገብ ፡ ለማስገልበጥ ፡ ወይም ፡ ወይም ፡ ለማስመጣት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ወጭ ፡ ሁሉ ፡ በተቀዳሚነት ፡ ማስቀመጥ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ መዝገቡን ፡ ራሱ ፡ አስገልብጦ ወጭውን ፡ ከፍሎ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ቍጥር ፡ በ(ለ) ፊደል ፡ የተመለከተው ፡ ለማስገልበጫ ፡ ያስያዘው ፡ ገንዘብ ፡ ይመለስለታል ።

ቍ ፡ ፫፻፷፫ ፡- አቤቱታውን ፡ ስለመቀበል ፡

ስለ ፡ ኪሣራ ፡ ዋስትና ፡ ከተሰጠና ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ ለተነገረው ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ወጭ ፡ መያዣ ፡ የሚሆን ፡ ገንዘብ ፡ ከተቀመጠ ፡ በኋላ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተው ፡ ጉዳይ ፡ እንዲከናወን ፡ ይታዘዛል ።

(ሀ) አቤቱታው ፡ ተቀባይነትን ፡ ያገኘ ፡ መሆኑን ፡ መግለጽ ፡

(ለ) ይህንኑ ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ እንዲያውቀው ፡ ማድረግ ፡

(ሐ) ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ተገቢውን ፡ የማስገል በጫና ፡ የማሳተሚያ ፡ ወጭ ፡ በመክፈል ፡ ከክርክሩ ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ ያላቸው ፡ የማስረጃዎችና ፡ የጽሑፍ ፡ ግልባጮች ፡ እንዲሰጡት ፡ ማድረግ ።

ቍ ፡ ፫፻፷፬ ፡- ማስታወቂያ ፡ ስለ ፡ መስጠት ፡

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፷፩ ፡ /፪/ እና ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፷፫ ፡ የተገለጹትን ፡ ማስታወቂያዎች ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ የፍርዱን ፡ ውሣኔ ፡ በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቅጥር ፡ ግቢ ፡ ውስጥ ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ በሚታይ ፡ ሥፍራ ፡ በመለጠፍና ፡ በጋዜጣ ፡ ማስታወቂያ፡ በማውጣት ፡ የማስታወቁን ፡ ሥርዓት ፡ ለመፈጸም ፡ ይቻላል ።

(፪) ለተከራካሪዎቹ ፡ ወይም ፡ ለመልስ ፡ ሰጭዎቹ ፡ ማስታወቂያ ፡ ስለመስጠት ፡ ሥርዓት ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ከርክሩ ፡ በመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቀረበበት ፡ ወይም ፡ በሚቀጥልበት ፡ ወይም ፡ የመጨረሻው ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ እስከተሰጠበት ፡ ጊዜ ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ ያልተከራ

ከረ ፡ ማናቸውም ፡ ወገን ፡ ነገሩ ፡ ለችሎት ፡ በሚቀርብበት ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ከዚያ ፡ በፊት ፡ የሞተ ፡ እንደሆነ ፡ ማስታወቂያው ፡ ለን ብረት ፡ አስተዳዳሪው ፡ ወይም ፡ ለወራሾቹ ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ይደ ረጋል ።

ቍ ፡ ፫፻፷፭ ።ስለ ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ወጭ ፡ መያዣ ፡ የሚሰጥ ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ።

(፩) አቤቱታው ፡ ተቀባይነትን ፡ ከማግኘቱ ፡ በፊት ፡ በማናቸውም፡ ጊዜ ፡ ለችሎቱ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፤ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፫፻፷፪ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ስለ ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ ስለወጭ ፡ መያዣ ፡ የተሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ በመሻር ፡ ወይ ም፡ በመለወጥ ፡ ሌላ ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) አቤቱታው ፡ ተቀባይነትን ፡ ካገኘ ፡ በኋላ ፤ በቍጥር ፫፻፷፪ ፡ ንዑስ ፡ /፩/ /ሀ/ መሠረት ፡ የተሰጠው ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ በዚሁ ፡ ቍጥር ፡ በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ /፩/-/ለ/ መሠረት ፡ ለልዩ ፡ ልዩ ፡ ወጭ ፡ ተቀማጭ ፡ የሆነው ፡ ገንዘብ ፡ የማይበቃ ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፤ ችሎቱ ፡ በሚወስነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ዋስትናውን ፡ ወይም ፡ ወጭውን ፡ በተጨማሪ ፡ እንዲሰጥ ፡ ወይም ፡ ተፈላጊ ውን ፡ ገንዘብ ፡ ወዲያውኑ ፡ እንዲያስይዝ ፡ ሊያዘው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፷፮ ፡- በትእዛዙ ፡ መሠረት ፡ ስላለመፈጸም ፤

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የታዘ ዘውን ፤ አቤት ፡ ባዩ ፡ ያልፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበ በት ፡ ፍርድ ፡ ከመፈጸሙ ፡ ሳይታገድ ፡ የአቤቱታው ፡ መሰማት ፡ ሥርዓት ፡ ይቋረጣል ።

(፪) የዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፫፻፷፭ ፡ የተነገረውን ፡ ድንጋጌ ፡ አይመለከትም ።

ቍ ፡ ፫፻፷፯ ፡- አቤቱታው ፡ እስከሚሰማ ፡ ድረስ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፤

(፩) አቤቱታ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲታገድ ፡ በግልጽና ፡ በቀጥታ ፡ ካልታዘዘ ፡ በቀር ፡ አቤቱታው ፡ በችሎት ፡ እንዲታይ ፡ ተቀባይነትን ፡ ማግኘቱ ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ቢሆን ፡ የፍርዱን ፡ መፈጸም ፡ አያግደውም ።

(፪) ችሎቱ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያገኘ ፡ እንደሆነ ፡ በራሱ ፡ አስተያ የት ፡ ወይም ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለ

ከተውን ፡ ይፈጽማል ።

(ሀ) ክርክር ፡ የተነሣበት ፡ ንብረት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲከበር ፡ ያዛል ፤

(ለ) ችሎቱ ፡ አቤቱታ ፡ በቀረበበት ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ የሚሰጠው ፡ ውሣኔ ፡ አፈጻጸም ፡ የተረጋገጠ ፡ ውጤት ፡ እንዲያገኝ ፡ መልስ ፡ ሰጭው ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ ሰጥቶ ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲፈጽምለት ፡ ያዛል ፤ ወይም ፤

(ሐ) አቤት ፡ ባዩ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲታገድለት ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ችሎቱ ፡ አቤቱታ ፡ በቀረበበት ፡ ጉዳይ ፡ የሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ አፈጻጸም ፡ የተረጋገጠ ፡ ውጤት ፡ እንዲያገኝ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ ሰጥቶ ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ከመፈጸሙ ፡ እንዲታገድለት ፡ ያዛል ፤ ወይም ፡

(መ) አቤት ፡ ባዩ ፡ የችሎቱ ፡ እርዳታ ፡ እንዲደረግለት ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፡ ክርክር ፡ የተነሣበትን ፡ ንብረት ፤ በአደራ ፡ ጠባቂነት ፡ ወይም ፡ በአስተዳዳሪነት ፡ ራሱ ፡ ተረክቦ ፡ እንዲጠብቅ ፡ ወይም ፡ ሌሎች ፡ ሰዎች ፡ እን ዲሾሙለት ፡ ወይም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጥለታል ።

ቊ ፡ ፫፻፷፰ ።ተጨማሪ ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ ተጨማሪ ፡ ዋስትና ፡ እንዲሰጥ ፡ ስለማድረግ ፤

(፩) አቤቱታው ፡ በሚሰማበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፤ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ የሰጠው ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ መያዣ ፡ በቂ ፡ ያለመሆኑ ፡ ከተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፡ ተጨማሪ ፡ ዋስትና ፡ እንዲሰጥ ፡ ይታዘዛል ።

(፪) የታዘዘው ፡ ተጨማሪ ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ መያዣ ፡ ሳይሰጥ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ እንደተመለከተው ፡ ይፈጸማል ።

(ሀ) የመጀመሪያውን ፡ ዋስትና ፡ የሰጠው ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ ሲሆንና ፡ መልስ ፡ ሰጭውም ፡ ስለ ፡ ተጨማሪው ፡ ዋስትና ፡ የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ያለመፈጸሙን ፡ ያመለከተ ፡ እንደሆነ ፡ የመጀመሪያው ፡ ዋስትና ፡ እንዳልተሰጠ ፡ ተቆጥሮ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ይታዘዛል ።

(ለ) የመጀመሪያው ፡ ዋስትና ፡ የተሰጠው ፡ በመልስ ፡ ሰጭው

የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ እንዲቋረጥ ፡ አድርጐ ፡ ሁለቱም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ የመጀመሪያው ፡ ዋስትና ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ ወደ ፡ ነበሩበት ፡ ሁኔታ ፡ እንዲመለሱ ፡ በማዘዝ ፡ ክርክር ፡ ስለተነሳበትም ፡ ጉዳይ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፫፻፵፱ ።የችሎቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ሁኔታ ፡

ችሎቱ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ ልዩ ፡ ትእዛዝ ፡ ካልሰጠ ፡ በቀር ፡ በችሎት ፡ የሚሰጠው ፡ ማናቸውም ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ነገሩ ፡ በተወሰነበት ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ከዚያ ፡ በፊት ፡ ለሞተ ፡ ለማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለመልስ ፡ ሰጭ ፡ ለንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ወይም ፡ ለወራሾቹ ፡ ማስታወቂያ ፡ ባለመስጠቱ ፡ ምክንያት ፡ ተፈጻሚነትን ፡ አያጣም። ስለሆነም ፡ ማስታወቂያ ፡ ያልተሰጠው ፡ ወገን ፡ ቀርቦ ፡ እንደተሚገተ ፡ ተቆጥሮ ፡ በችሎት ፡ የተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ የሚጸናበት ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበበት ፡ ፍርድ ፡ ከመወሰኑ ፡ በፊት ፡ ክርክሩ ፡ በሚሰማበት ፡ ጊዜ ፡ እንዲሁም ፡ ፍርድ ፡ ከተሰሰጠ ፡ በኋላ ፡ በፍርዱ ፡ ውሣኔ ፡ ምክንያት ፡ በተወሰደው ፡ እርምጃ ፡ ራሱ ፡ ቀርቦ ፡ ያልተከራከረ ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

ቍ ፡፫፻፭ ፡-ስለ ፡ ማስፈጸም ፡

(፩) በችሎት ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚፈልግ ፡ ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ ወይም ፡ እንደትእዛዙ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ከሚያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ በማሕተም ፡ የተረጋገጠ ፡ የፍርድ ፡ ወይም ፡ የትእዛዝ ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፡ እያይዘ ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበበትን ፡ ፍርድ ፡ በመጨረሻ ፡ ደረጃ ፡ ለወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያቀርባል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የቀረበለትን ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ራሱ ፡ እንደ ፡ ፈረደው ፡ ወይም ፡ እንዳዘዘው ፡ አድርጐ ፡ ማስፈጸም ፡ አለበት ።

(፫) ፍርዱን ፡ የሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ችሎት ፡ በፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ጉዳይ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ በፍ

ርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ደንብ ፡ መሠረት ፡ ሌሎች ፡ ትእዛዞች ፡ ይግባኝ ፡ እንደሚባልባቸው ፡ ሁሉ ፡ ስለ ፡ አፈጻጸሙ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ይግባኝ ፡ የማለት ፡ መብት ፡ እንደተጠበቀ ፡ ነው ።

ሰባተኛ ፡ መጽሐፍ ።።

ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፤

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፩ ፤

በኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ የተሰጡትን ፡

ፍርዶች ፡ ስለማስፈጸም ፤

ክ ፍ ል ፡ ፩ ፡

ፍርድን ፡ ስለሚያስፈጽሙ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፤

ቍ ፡ ፫፻፸፩ ፡- መሠረቱ ፤

(፩) በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ በተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ መሠረት ፡ ፍርድን ፡ የሚያስፈጽመው ፤ ፍርዱን ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፪) የዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ድንጋጌ ፡ በባሕር ፡ ሕግ ፡ መርከብን ፡ ስለመያዝ ፤ ስለ ፡ ማሰርና ፡ ስለመሸጥ ፡ የተነገረውን ፡ ድንጋጌ ፡ አይመለከትም ።

ቍ ፡ ፫፻፸፪ ፡- ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ ስለማስተላለፍ ፤

(፩) የፍርዱን ፡ ውሣኔ ፡ የሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በራሱ ፡ አስተያየት ፡ ወይም ፡ የተፈረደለት ፡ ወገን ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፸፰ ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርብ ፤ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽሙ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ለተመለከቱት ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ትእዛዝ ፡ ያስተላልፋል ።

(ሀ) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሥራውን ፡ በሚያካሒድበት ፤

ንግድ ፡ በሚነግድበት ፤ ለጥቅሙ ፡ በሚሠራበት ፡ ወይም ፡ በሚኖ ርበት ፡ ቦታ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ለ) የፍርዱን ፡ ውሳኔ ፡ ከሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ የፍርድ ፡ ባለ ፡ ዕዳው ፡ በፍርድ ፡ የተወሰነበትን ፡ ዕዳ ፡ ለመሸፈን ፡ የሚችል ፡ ንብረት ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ሥል ጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤

(ሐ) የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለማስረከብ ፡ ወይም ፡ በሐራጅ ፡ ስለ ፡ መሸጥ ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ሲሆን ፡ ንብረቱ ፡ በሚ ገኝበት ፡ ቦታ ፡ ሥልጣን ፡ ላለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፤ ወይም ፡

(መ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ በታየውና ፡ በሚመዘ ግበው ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ለመረጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድን ጋጌ ፡ የፍርዱን ፡ ውሣኔ ፡ የሰጠው ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከሥልጣኑ ፡ ክልል ፡ ውጭ ፡ ያለው ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፤ ወይም ፡ በሐራጅ ፡ ተሸጦ ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ እንዲከፈል ፡ ራሱ ፡ ከማ ዘዝ ፡ አያግደውም ።

<u>፫፻፫፫ ።የፍርድ ፡ ማስፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ በሚተላለፍበት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፤</u>

(፩) እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ የሚያስተላልፈው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ጋር ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመ ለከቱትን ፡ አያይዞ ፡ መላክ ፡ አለበት ።

(ሀ) የፍርዱን ፡ ወይም ፡ የውሣኔውን ፡ ትክክል ፡ ግልባጭ ፤

(ለ) የፍርዱ ፡ ውሣኔ ፡ በተሰጠበት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ፍርዱ ፡ ያልተፈጸመ ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ የምስክርነት ፡ ወረቀት ፡ ወይም ፡ ፍርዱ ፡ በከፊል ፡ ተፈጽሞ ፡ እንደሆነ ፡ የተፈጸመው ፡ ክፍል ፡ ምን ፡ ያህል ፡ እንደሆነና ፡ ያልተ ፈጸመው ፡ ቀሪ ፡ ደግሞ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ እንደሆነ ፡ ለይቶ ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡

(ሐ) ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ የተሰጠ ፡ ልዩ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዳለ ፡ የዚሁኑ ፡ መግለጫ ፤ እንደሌለ ፡ ደግሞ ፡ ያለመኖሩን ፡ የሚገልጽ ፡ የምስክርነት ፡ ማስረጃ ፤

BACK

(፪) እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ትእዛዝ ፡ የተላለፈለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተላኩለትን ፡ ጽሑፎች ፡ በእንድ ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ይዞ ፡ ስለ ፡ ፍርዱ ፡ ትክክለኛነት ፡ ወይም ፡ በግልባጮች ፡ ላይ ፡ ስለ ፡ ሠፈረው ፡ ነገር ፡ ሌላ ፡ መግለጫና ፡ ማብራሪያ ፡ ሳይ ጠይቅ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ማስፈጸም ፡ አለበት ። ስለሆነም ፡ የፍርዱን ፡ ወይም ፡ የትእዛዙን ፡ ወይም ፡ የግልባጩን ፡ ትክክለኛነት ፡ የሚያጠራጥር ፡ ልዩና ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያጋጠ ጠመው ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ መዝግቦ ፡ ማረጋገጫ ፡ የሚሆን ፡ ማስረጃ ፡ እንዲላክለት ፡ ለመጠየቅ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፷፬ ። ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላ ለው ፡ ሥልጣን ።

(፩) ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ የሚሰጠው ፡ ትእዛዝና ፡ በትእዛዙም ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ስለሚባል በት ፡ ሁኔታ ፡ ያለው ፡ ሥልጣን ፡ ዋናውን ፡ ፍርድ ፡ ከወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ ጋር ፡ እኩል ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠራል ።

(፪) የማስፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ የተላለፈለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በትእ ዛዙ ፡ መሠረት ፡ ፈጽሞ ፡ እንደሆነ ፡ ማስፈጸሙን ፡ ፍርዱን ፡ ለማ ስፈጸም ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ደግሞ ፡ ያላስፈጸመበትን ፡ ምክ ንያትና ፡ መሰናክል ፡ ሊሆኑ ፡ የቻሉልን ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታዎች ፡ በዝርዝር ፡ በመግለጽ ፡ ለአዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፷፭ ። ፍርዱን ፡ በሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለሚወሰኑ ፡ ነገሮች ።

(፩) ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ የሚነሳውን ፡ ክርክር ፡ ወይም ፡ በፍ ርድ ፡ የተወሰነው ፡ ዕዳ ፡ በሚገባ ፡ ተከፍሏል ፡ ወይም ፡ ከፍርዱ ፡ ባለዕዳነት ፡ ነፃ ፡ ሆኖለሁ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳነትን ፡ ግዴታ ፡ ፈጽሜአለሁ ፡ በማለት ፡ በባለ ፡ ጉዳዮች ፡ መካከል ፡ ለሚ ነሳው ፡ ክርክር ፡ አዲስ ፡ ክስ ፡ መክፈት ፡ አስፈላጊ ፡ ሳይሆን ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸሙ ፡ መዝ ገብ ፡ ላይ ፡ ሊወሰነው ፡ ይችላል ።

(፪) እንዲህም ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ከተከ

ራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያንደኛው ፡ እንደራሴ ፡ ወይም ፡ ወኪል ፡ ነው ፡ ወይም ፡ አይደለም ፡ በማለት ፡ የሚነሳውን ፡ ክርክር ፡ የሚ መሰነው ፡ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፫፻፫፯ ። የፍርድን ፡ አፈጻጸም ፡ ስለ ፡ ማገድ ።

(፩) ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ አቤት ፡ ባዩ ፡ ባቀረበው ፡ ምክንያት ፡ ላይ ፤ አቤቱታውን ፤ ለፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለመስማት ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ ለሚገመት ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ፍርዱን ፡ ሊያግድለት ፡ ይችላል ። እንዲሁም ፡ ፍርዱ ፡ እንዲታገድለት ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ውሳኔው ፡ አፈጻጸም ፡ ጉዳይ ፡ ለፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያመለክት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርዱን ፡ እንደሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሆኖ ፡ ነገሩን ፡ ይመለከት ለታል ።

(፪) በፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ታሥሮ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ንብረቱ ፡ ተይዞበት ፡ እንደሆነ ፡ ለቀረበው ፡ አቤቱታ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡ የታሠረው ፡ እንዲፈታ ፡ ወይም ፡ የተያዘው ፡ ንብረት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥለት ፡ ይችላል ፤ ስለሆነም ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እንደ ገና ፡ እንዲታሠር ፡ ወይም ፡ ንብረቱ ፡ ተመልሶ ፡ እንዲያዝ ፡ ማድ ረግን ፡ አያግድም ። ወይም ፡ ንብረቱ ፡ እንዲለቀቅለት ፡ ከማድ ረጉ ፡ በፊት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለ ፡ ፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ በቂ ፡ የሆነ ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ ዕዳውን ፡ ለመሸፈን ፡ የሚችል ፡ መያዣ ፡ እንዲ ሰጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፫) ፡ ፍርዱን ፡ የፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ የሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ በፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘን ድም ፡ የሚጸና ፡ ይሆናል ።

ቍ ፡ ፫፻፫፯ ። በፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘቡ ፡ ላይ ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ውዛኔ ፡ እስኪያገኝ ፡ ስለሚሰጥ ፡ የፍርድ ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ።

ፍርድ ፡ በተፈረደለት ፡ በማናቸውም ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡

የተፈረደበት ፡ ወገን ፡ ክስ ፡ ያቀረበበት ፡ እንደሆነ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የገመተውን ፡ በቂ ፡ ዋስትና ፡ ወይም ፡ መያዣ ፡ እንዲሰጥ ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ ለክርክሩ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪ ፡ ሰጠው ፡ ድረስ ፡ ፍርዱ ፡ ከመፈጸሙ ፡ ታግዶ ፡ እንዲቆይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይች ላል ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ።

ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻና ፡ ስለ ፡ አፈጻጸሙ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ቍ ፡ ፫፻፫፰ ። ፍርድን ፡ ለማስፈጸም ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ስለሚይ ዛቸው ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ።

(፩) ፍርድ ፡ የተፈረደለት ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ፍርዱን ፡ ለፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ማቅረብ ፡ አለ በት ።

(፪) ማመልከቻው ፡ ፍርዱ ፡ እንደ ፡ ተፈረደ ፡ ወዲያውኑ ፡ ሊቀ ርብ ፡ ይችላል ፤ ነገር ፡ ግን ፡ የተፈረደበት ፡ ወገን ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ ለመፈጸም ፡ ፈቃደኛ ፡ ሆኖ ፡ ጊዜ ፡ እንዲሰጠው ፡ ያቀረበው ፡ ጥያቄ ፡ ተቀባይነትን ፡ ያገኘ ፡ ሲሆን ፡ ማመልከቻው ፡ የሚቀር በው ፡ የተፈረደበት ፡ ሰው ፡ በተሰጠው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

(፫) ማመልከቻው ፡ እንደማናቸውም ፡ የክስ ፡ አቤቱታ ፡ ተዘጋ ጅቶ ፡ ተፈርሞበትና ፡ ትክክለኛነቱ ፡ ተረጋግጦ ፡ ይቀርባል ፤ በተ ጨማሪም ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ መያዝ ፡ አለበት ።

(ሀ) የክሱን ፡ መዝገብ ፡ ቍጥር ፤

(ለ) የተከራካሪዎቹን ፡ ወገኖች ፡ ሥም ፤

(ሐ) ውሣኔው ፡ ወይም ፡ ፍርዱ ፡ የተሰጠበትን ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፤

(መ) በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ተብ ሎበት ፡ እንደሆነ ፡ የዚህኑ ፡ መግለጫ ፤

(ሠ) ፍርዱ ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ በተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ መካ ከል ፡ በፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ የተፈጸመ ፡ ክፍያ ፡ ወይም

የተደረገ ፡ መቻቻል ፡ እንዳለ ፡ ይህንኑ ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፤

(ረ) ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ሌላ ፡ ማመልከቻ ፡ ቀርቦ ፡ እንደሆነ ፡ የቀረበበትን ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ያስገኘውን ፡ ውጤት ፡ ወይም ፡ የተሰጠውን ፡ ውሣኔ ፤

(ሰ) በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ የሚጠየቀውን ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ ከነ ፡ ወለዱ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ዳኝነት ፡ እንዲሁም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ላይ ፡ ባስፈረደው ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ መሠረት ፡ ስለተደረገ ፡ መቻቻልና ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ስለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫ ።

(ቀ) ኪሣራ ፡ ተወስኖ ፡ እንደሆነ ፡ ልኩን ፡

(በ) ፍርዱን ፡ እንዲፈጽም ፡ ተጠያቂ ፡ የሚሆነውን ፡ ወገን ፤

(ተ) የፍርድ ቤቱ እርዳታ ፡ የሚጠየቅበትን ፡ ሁኔታ ፡ በተ ለይም ፡

(ፅ) በፍርድ ፡ የታዘዘውን ፡ ንብረት ፡ እንዲረከብ ፡ ወይም ፡ ይዞ ታው ፡ እንዲለቀቅለት ፡ መሆኑን ፡

(ፂ) ማናቸውም ፡ ንብረት ፡ ተከብሮ ፡ ወይም ፡ ሳይከበር ፡ እንዲ ሸጥ ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡

(ፆ) የንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ወይም ፡ ተረካቢ ፡ እንዲሾም ፡ የሚ ጠይቅ ፡ መሆኑን ፡ መግለጽ ፡ ወይም ፡

(ፇ) ፍርዱን ፡ ለማስፈጸም ፡ ምቹና ፡ ተገቢ ፡ የሆነውን ፡ ዘዴ ፡ መግለጽ ።

ቊ ፡ ፫፻፫፱ ። ንብረት ፡ እንዲከበር ፡ በሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ነገሮች ።

(ፅ) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ሀብት ፡ እንዲከበር ፡ ከሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ የሚከበረውን ፡ ዕቃ ፡ ዝርዝርና ፡ ዓይነትነቱን ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ ተያይዞ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(ፂ) እንዲሁም ፡ የፍር ድ ፡ ባለዕዳው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ በሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተ መለከቱት ፡ ነገሮች ፡ መገለጽ ፡ አለባቸው ።

(ሀ) በቊጥር ፡ ፪፬፭፩ ፡ /፪/ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የማይንቀሳቀሱ ፡ ንብረቶች ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫ ፤ ይህም ፡ ሲሆን ፡

ንብረቱ ፡ በማይንቀሳቀሱ ፡ ንብረቶች ፡ መዝገብ ፡ ውስጥ ፡ ተመ ዝግቦ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የመዝገቡ ፡ ግልባጭ ፡ እንዲላክ ለት ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(ለ) በአመልካቹ ፡ ትጋት ፡ ተፈልጐ ፡ በተገኘው ፡ ማስረጃ ፡ መሠረት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ጥቅምና ፡ መብት ፡ እንዳለው ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፹ ። ከአንድ ፡ በላይ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድ ፡ ለማስ ፈጸም ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡

(፩) በፍርዱ ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ ተለይቶ፡ ካልታዘዘ ፡ በቀር ፡ ለብዙ ፡ ሰዎች ፡ የተፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ለራሱና ፡ ለሌሎችም ፡ እንዲፈጸም ፡ ከፍርድ ፡ ባለገንዘቦቹ ፡ አንዱ ፡ ብቻ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርብ ፡ ወይም ፡ ከፍርድ ፡ ባለገንዘቦቹ ፡ አንዱ ፡ የሞተ ፡ እንደሆነ ፡ ለንብረት ፡ አስተዳዳሪው ፡ ወይም ፡ ለወራሾቹ ፡ ጥቅም ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ። ከዚህ ፡ በ ላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርዱ ፡ የሚፈጸምበትን ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያገኘ ፡ እንደሆነ ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ተካፋይ ፡ ያልሆኑት ፡ ወገኖች ፡ ጥቅም ፡ እንዲጠበቅ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፹፩ ። በፍርድ ፡ የተወሰነው ፡ ጥቅም ፡ የተላለፈለት ፡ ሰው ፡ ስለሚ ያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡

(፩) አንድ ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ ለአንድ ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ቍጥራ ቸው ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ ለሆኑ ፡ ሰዎች ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ የፍ ርድ፡ ባለመብት ፡ የሆነው ፡ ወገን ፡ በፍርድ ፡ ያገኘውን ፡ መብቱን፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አስተላልፎ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ከሌላ ፡ ሰው ፡ በሕግ ፡ የተላለፈለት ፡ እንደሆነ ፡ መብቱ ፡ በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ የተላለፈለት ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ፍርዱን ፡ ለፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ንዑስ ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገረው ፡ ድን ጋጌ ፡ እንደጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ መብቱ ፡ የተላለፈለት ፡ የሌላው ፡ሰው ፡ ፍርድ ፡ የሚፈጸመው ፡ በቀጥታ ፡ ለተፈረደለት ፡ ወገን ፡ በሚፈጸ ምበት ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(ቨ) ዋናው ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በፍርድ ፡ ያገኘውን ፡ መብ
ቱን ፡ ለሌላው ፡ ሰው ፡ ያስተላለፈ ፡ እንደሆነ ፡ መብቱ ፡ የተላለፈ
ለት ፡ ወገን ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡
ማመልከቱን ፡ ለዋናው ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብና ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕ
ዳው ፡ በመግለጽ ፡ ሁለቱ ፡ ወገኖች ፡ ባለጉዳዮች ፡ የሚያቀርቡት ፡
መቃወሚያ ፡ እንዳለ ፡ አሳባቸውን ፡ ከመቀበሉ ፡ በፊት ፡ ፍርድ ፡
ቤቱ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም ።

ቊ ፡ ፫፻፹፪ ። ዋስ ፡ ወይም ፡ ተያዥ ፡ የገባውን ፡ ግዴታ ፡ እንዲፈጽም ፡ ስለማድረግ ።

ማንም ፡ ሰው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ግዴታዎች ፡ ለመፈጸም ፡ የዋስትና ፡ ወይም ፡ የተያዥነት ፡ ግዴታ ፡ የገባ ፡ እንደሆነ ፡

(ሀ) ፍርዱ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንዲፈጸም ፡

(ለ) በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ የተወሰደው ፡ ዕቃ ፡ ለባለ ንብረቱ ፡ እንዲመለስ ፡ ወይም ፡

(ሐ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሰጠው ፡ ውሣኔ ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ ስለውሣኔው ፡ አፈጻጸም ፡ በተወሰደው ፡ በማናቸውም ፡ እርምጃ ፡ ምክንያት ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ግዴታ ፡ እንዲፈጸም ፡ በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ በገባበት ፡ አላፊነት ፡ መጠን ፡ በቅጥር ፡ ፫፻፫፭ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የክሱ ፡ ተካፋይ ፡ እንደሆነ ፡ ተቆጥሮ ፡ ፍርዱ ፡ ይፈጸምበታል ። ስለሆነም ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢ ፡ ነው ፡ ሲል ፡ የገመተውን ፡ ማስታወቂያ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ቊ ፡ ፫፻፹፫ ። በንብረት ፡ አስተዳዳሪዎች ፡ ወይም ፡ በወራሾች ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡

የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ፍርዱን ፡ በሙሉ ፡ ሳይፈጽም ፡ የሞተ ፡ እን ደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ በሚቹ ፡ ንብረት ፡ አስተዳዳሪ ፡ ወ ይም ፡ በወራሾቹ ፡ ላይ ፡ እንዲፈጸም ፡ ሊያመለክት ፡ ይችላል ።

ቊ ፡ ፫፻፹፬ ። የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ በይርጋ ፡ ስለሚታገድበት ፡ ሁኔታ ።

አንድ ፡ የተለየ ፡ ነገር ፡ እንዳይፈጸም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከሚሰ ጠው ፡ የማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ በቀር ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ማመል

BACK

ከቻ ፡ ቀርቦ ፡ አሥር ፡ ዓመት ፡ ከቆየና ፡ ይህ ፡ ጊዜ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ሌላ ፡ ማመልከቻ ፡ በማቅረብ ፡ ነገሩን ፡ ለማንቀሳቀስና ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ለመጠየቅ ፡ አይቻልም ። የጊዜውም ፡ መነሻ ፡ የሚታሰበው ፡

(ሀ) እንዲፈጸም ፡ የሚጠየቀው ፡ ነገር ፡ በፍርድ ፡ ከተወሰነበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ጀምሮ ፤

(ለ) በፍርዱ ፡ ወይም ፡ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ ማናቸውም ፡ ተከታታይ ፡ ትእዛዝ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ ወይም ፡ ዕቃ ፡ እንዲመለስ ፡ የሚያዝ ሲሆንና ፡ ገንዘቡ ፡ የሚከፈልበት ፡ ወይም ፡ ዕቃው ፡ የሚመለስበት ፡ ጊዜ ፡ ተለይቶ ፡ የተወሰነ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ በአንድ ፡ ጊዜ ፡ ሳይሆን ፡ ተለይተው ፡ በተመደቡ ፡ ጊዜያቶች ፡ ውስጥ ፡ በየጊዜው ፡ የሚከፈል ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ የሚመለስ ፡ ዕቃ ፡ ሲሆን ፡ በአፈጻጸሙ ፡ ትእዛዝን ፡ እንደተወሰነው ፡ የገንዘቡ ፡ መከፈል ፡ ወይም ፡ የዕቃው ፡ መመለስ ፡ ካቋረጠበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ጀምሮ ።

ቍ ፡ ፫፻፹፭ ። ለፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ማመልከቻ ፤ የውሣኔ ፡ አሰጣጥ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ የሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ የተነገሩትን ግዴታዎችና ፡ ሥርዓቶች ፡ አሟልቶ ፡ የያዘ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማረጋገጥ ፡ አለበት ። በደንቡ ፡ መሠረት ፡ ያልተሟላ ፡ ወይም ፡ ጉድለት ፡ ያለበት ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ተቀባይነት ፡ እንደሌለው ፡ አስረድቶ ፡ ለባለጉዳዩ ፡ ይመልስለታል ፤ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወስነው ፡ ሁኔታና ፡ በተወሰነ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ተሟልቶ ፡ እንዲቀርብ ፡ ያዛል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ተሻሽሎና ፡ ተሟልቶ ፡ እንደገና ፡ የቀረበ ፡ ማመልከቻ ፡ መጀመሪያ ፡ ቀርቦ ፡ በነበረበት ፡ ቀን ፡ ሕጋዊ ፡ ተቀባይነትን ፡ እንዳገኘ ፡ ይቆጠራል ።

(፫) በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ /፩/ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ተሻሽሎና ፡ ተሟልቶ ፡ የቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ በሰብሳቢው ፡ ዳኛ ፡ ተፈርሞና ፡ ምልክት ፡ ተደርጉበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ይሞላበታል ።

ቍ ፡ ፫፻፸፮ ። የፍርድ ፡ ባለዕዳውን ፡ ስለመጠየቅ ።

(፩) ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ የሚቀርበው ፡ የማመልከቻ ፡ ግልባጭ ፡ ከመጥሪያ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ይላክለታል ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በመጥሪያው ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ቀርቦ ፡ ፍርዱ ፡ እንዳይፈጸም ፡ የሚቃወምበትን ፡ ምክን ንያት ፡ እንዲያስረዳ ፡ ይታዘዛል ።

(፪) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በቀረበበት ፡ ቀን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱና ፡ የፍ ርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ለሚያቀርቡለት ፡ ጥያቄ ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ መልስ ፡ መስጠት ፡ አለበት ፤ ፍርዱ ፡ የማይፈጸምበ ትን ፡ ምክንያት ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበውን ፡ ምክንያት ፡ ከመረመረ ፡ በኋላ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእ ዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ያልቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ቀርቦ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያልሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ወዲያውኑ ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

(፬) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንውስ ፡ ቍጥር ፡ /፫/ የተነገረው ፡ ድንጋ ጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ማመልከቻው ፡ የቀረበው ፡ ገንዘብ እንዲከፈል ፡ የተፈረደው ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ሲሆን ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በመጥሪያው ፡ መሠረት ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ፡ ታስሮ ፡ እንዲቀርብና ፡ ለሚደረግለት ፡ ጥያቄ ፡ ወይም ፡ ምርመራ፡ መልስ ፡ እንዲሰጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፭) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረውን ፡ የምርመራ ፡ ወይም ፡ የጥያቄ ፡ ሥርዓት ፡ ለማከናወን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማናቸውም ፡ መዝገብ ፡ ወይም ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ እንዲቀርብ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፸፯ ፡- የማሰር ፡ ትእዛዝ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ፤

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፸፬ ፡ /፬/ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፸፮ ፡ /፩/ የተነገረውን ፡ ድን ጋጌ ፡ ለማስፈጸም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ፍርዱ ፡ እንዳይፈጸም ፡ መሰናክል ፡ በመፍጠር ፡ ወይም ፡ የፍርዱን አፈጻጸም ፡ ለማዘግ የት ፡ ንብረቱን ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ለማሸሽ ፡ ወይም ፡ ራሱ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡

ውስጥ ፡ ለመውጣት ፡ ለመሸሽና ፡ ለመሠወር ፡ ያቀደ ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ በመሐላ፡ ቃል ፡ የተደገፈ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በቀጥታ ፡ እንዲታሠር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የቀረበለትን ፡ ማመልከቻ ፡ መርምሮ ፡ ውሣኔ ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለውና ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፫፻፹፰ ፡- በማሰር ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ስለሚጸፉ ፡ ነገሮች ፡

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ ፫፻፹፯ ፡ /፩/ ወይም ፡ ፫፻፹፯ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ የማሰር ፡ ትእዛዝ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እንዲታሠር ፡ ከመታዘዙ ፡ በፊት ፡ የሚፈለግበትን ፡ ነገር ፡ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ በፈቃዱ ፡ አልፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ እንዲያስር ፡ የታዘዘው ፡ ባለሥልጣን ፡ አስሮ ፡ እንዲያቀርበው ፡ የሚገለጽ ፡ ይሆናል ።

(፪) የማሰር ፡ ትእዛዝ ፡ ቢሰጥም ፡ እንኳ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ፍርዱን ፡ በፈቃደኛነት ፡ ፈጽሞ ፡ ከተገኘ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ቍ ፡ ፫፻፹፱ ። በማረፊያ ፡ ቤት ፡ የማቆየት ፡ ትእዛዝ ፡ ስለሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) በቍጥር ፡ ፫፻፹፯ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተገቢውን ፡ ምርመራ ፡ ከፈጸመ ፡ በኋላ ፡

(ሀ) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ያለ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ፍርዱን ፡ የማይፈጽም ፡ መሆኑን ፡ ወይም ፡

(ለ) በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ ለመፈጸም ፡ የሚችል ፡ ሆኖ ፡ ፈቃደኛ ፡ ባለመሆኑ ፡ ብቻ ፡ ሳፈጸም ፡ መቅረቱን ፡ ያረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በሌላ ፡ ምክንያት ፡ ታስሮ ፡ የሚገኝ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ እስከ ፡ ስድስት ፡ ወር ፡ ድረስ ፡ በማረፊያ ፡ ቤት ፡ ታስሮ ፡ እንዲቆይ ፡ ሊወሰንበት ፡ ይችላል ።

(፪) በቍጥር ፡ ፫፻፹፯ ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ /፪/ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ /፩/ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ በሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ላይም ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

BACK

ቍ ፡ ፫፻ ፯ ፡- ከእሥራት ፡ ስለመለቀቅ ፤

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ከእሥራት ፡ እንዲለቀቅ ፡ የሚያዘው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሲፈጸሙ ፡ ነው ።

(ሀ) በፍርዱ ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፡ የተገለጸው ፡ ገንዘብ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተቀመጠ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ለወሕኒ ፡ ቤቱ ፡ አዛዥ ፡ በመያዣ ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ መንገድ ፡ ፍርዱ ፡ የተፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፤

(ለ) የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ የጠየቀ ፡ እንደሆነ ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ ሁኔታ ፡ ከእሥራት ፡ የተለቀቀ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ ታስሮበት ፡ የነበረው ፡ ፍርድ ፡ ባለመፈጸሙ ፡ ምክንያት ፡ ሁለተኛ ፡ አይታሰርም ።

ቍ ፡ ፫፻ ፯፩ ፡- መያዝና ፡ ተይዞ ፡ መለቀቅ ፡ ስለሚያስከትለው ፡ ውጤት ፤

ማንኛውም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፤ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፹፱ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ መያዙ ፡ ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፫፻ ፯ ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተይዞ ፡ መለቀቁ ፡ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ከሚጠየቀው ፡ አላፊነት ፡ ወይም ፡ መክፈል ፡ ከሚገባው ፡ ዕዳ ፡ ነፃ ፡ አያደርገውም ።

ቍ ፡ ፫፻ ፯፪ ፡- ፍርድ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፤

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳውን ፡ ጠርቶ ፡ ከመረመረው ፡ በኋላ ፡ እንደፍርዱ ፡ የማይፈጸምበት ፡ ምክንያት ፡ ያለመሆኑን ፡ ሲያረጋግጥ ፡ ለአፈጻጸሙ ፡ ተስማሚ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ቢሆን ፡ ፍርዱን ፡ በከፊልም ፡ ሆነ ፡ በሙሉ ፡ ለመፈጸም ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከተረዳው ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም ፡ ስለሆነም ፡ ለመፈጸም ፡ ችሎታ ፡ በሚያገኝበት ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ እንዲፈጽም ፡ ትእዛዝ ፡ ከመስጠት ፡ አይታገድም ።

(፫) ማናቸውም ፡ የፍርድ ፡ ማስፈጸም ፡ ትእዛዝ ፤ ለአስፈጻሚው ፡ የሚተላለፈው ፡ የተጻፈበት ፡ ቀንና ፡ ዓመተ ፡ ምህረት ፡ ተሞል

ቱበት ፡ የዳኛው ፡ ፊርማና ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ ተደርጐ በት ፡ ነው ።

(፩) እንዲሁም ፡ ፍርዱ ፡ የሚፈጸምበት ፡ ቀን ፡ በትእዛዙ ፡ ላይ ፡ መገለጽ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፫፻፺፫ ፦ የአፈጻጸሙ ፡ መግለጫ ፤

(፩) ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ወይም ፡ ያስፈጸመው ፡ ክፍል ፡ ፍርዱ ፡ የተፈጸመበትን ፡ ቀንና ፡ የአፈጻጸሙን ፡ ሁኔታ ፤ ፍርዱ ፡ የተፈጸመው ፡ ከተወሰነው ፡ ቀን ፡ አልፎ ፡ እንደሆነ ፡ የቆየበትን ፤ አልተፈጸመም ፡ እንደሆነ ፡ ያልተፈጸመበትን ፡ ምክ ንያት ፡ በማስፈጸሚያው ፡ ማዘዣ ፡ ላይ ፡ ሞልቶ ፡ እንዲያስፈጽም፡ ላዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይልካል ።

(፪) በማስፈጸሚያው ፡ ትእዛዝ ፡ ላይ ፡ ተሞልቶ ፡ የተመለሰው ፡ መግለጫ ፡ የፍርዱን ፡ ያለመፈጸም ፡ የሚያስታውቅ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ምክንያቱን ፡ በመመርመር ፡ አስፈላጊም ፡ ሆኖ ፡ ሲያገኘው ፡ ምስክሮችን ፡ ጠርቶ ፡ በመስማት ፡ ያገኘውን ፡ የምር መራ ፡ ውጤት ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ ለማስፈር ፡ ይችላል ።

ክ ፍ ል ፡ ፫ ፤

ስለአፈጻጸሙ ፡ ሥርዓት ፤

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፩ ፤

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ፤

ቍ ፡ ፫፻፺፬ ። ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ድንጋጌዎች ፡ እንደተጠበቁ ፡ ሆነው ፡ በቀጥታ ፡ ወይም ፡ በተለዋዋጭ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ የተሰጠው ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳውን ፡ ንብረት ፡ በማስከበርና ፡ በመሸጥ ፡ ለማስፈጸም ፡ ይቻላል ።

(፪) የሚከበረው ፡ ወይም ፡ የሚሸጠው ፡ ንብረት ፡ ግምት ፡ በተቻለ፡ መጠን ፡ በፍርዱ ፡ ወይም ፡ በውሣኔው ፡ ላይ ፡ ከተገለጸው ፡ የገን ዘብ ፡ ልክ ፡ ጋር ፡ ተመዛዝኝ ፡ መሆን ፡ አለበት ።

BACK

ቍ ፡ ፫፻ ፯፩ ፡- ገንዘብ ፡ ስለሚከፈልበት ፡ ሁኔታ ፤

(፩) በፍርድ ፡ ወይም ፡ በውሣኔ ፡ መሠረት ፡ የሚከፈል ፡ ገንዘብ ፡ ሁሉ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ መከፈል ፡ አለበት ፤

(ሀ) ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ለታዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማስያዝ ፤

(ለ) ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ውጭ ፡ የሚከፈል ፡ ሲሆን ፤ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ በመክፈል ፡ ወይም ፤

(ሐ) ፍርዱን ፡ የፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ለመፈጸም ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተነገረው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ክፍያው ፡ የተፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርዱ ፡ መፈጸሙን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ያስታውቀዋል ።

ቍ ፡ ፫፻ ፯፪ ፡- ከፍርድ ፡ ቤት ፡ ውጭ ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ ስለመክፈል ፤

(፩) በማናቸውም ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ መሠረት ፡ የሚከፈል ፡ ገንዘብ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ውጭ ፡ የተከፈለ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ስምምነት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ መቻቻል ፡ የተደረገ ፡ እንደሆነ ፤ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ በስምምነት ፡ መቻቻል ፡ ማድረጉን ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ መቀበሉንና ፡ ቀሪ ፡ ገንዘብም ፡ ቢኖረው ፡ የቀሪውን ፡ ልክ ፤ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ለታዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ። ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ይህንኑ ፡ ጽፎ ፡ ከመዝገቡ ፡ ጋር ፡ በማያያዝ ፡ ያስቀምጣል ።

(፪) እንዲሁም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በስምምነት ፡ መቻቻል ፡ ማድረጉን ፡ ወይም ፡ ገንዘቡን ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ መክፈሉን ፡ ፍርዱን ፡ ለሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማስታወቅ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ በተወሰነ ፡ ቀን ፡ ቀርቦ ፡ ክፍያ ፡ ወይም ፡ ስምምነት ፡ መደረጉን ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይህን ፡ እንዳይመዘግብ ፡ የሚቃወም ፡ እንደሆነ ፡ እንዲጠየቅለት ፡ ለማመልከት ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ማስታወቂያ ፡ ደርሶት ፡ ስምምነቱ ፡ ወይም ፡ መቻ

ቻሉ ፡ ወይም ፡ ክፍያው ፡ መፈጸም ፡ ያለመፈጸሙን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያላስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ይኸንኑ ፡ በመገንዘቡ ፡ ላይ ፡ ይጽፈዋል ።

(፫) በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መዝገብ ፡ ያልተመዘገበ ፡ ክፍያ ፡ ወይም ፡ የስምምነት ፡ መቻቻል ፡ በማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ ዋጋ ፡ ሊሰጠው ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፫፻ ፯፯ ። ሁለቱም ፡ ወገን ፡ ተከራካሪዎች ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በሚሆኑበት ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

(፩) ሁለት ፡ ወገን ፡ ተከራካሪዎች ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ክስ ፡ ተከራክረው ፡ ባገኙት ፡ የፍርድ ፡ መብት ፡ አንዱ ፡ ላንደኛው ፡ ከፋይ ፡ እንዲሁም ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ በሌላው ፡ ወገን ፡ ላይ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ ሆኖ ፡ ፍርዱም ፡ በአንድ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ዘንድ ፡ ለመፈጸም ፡ የሚችል ፡ ሲሆንና ፡ ሁለቱም ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምላቸው ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርቡ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ሥርዓት ፡ የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(ሀ) የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ የሆኑት ፡ ሁለቱም ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ላንደኛው ፡ የሚከፍለው ፡ ገንዘብ ፡ እኩል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ እንደተቻቻሉ ፡ ተቆጥሮ ፡ ይመዘገባል ።

(ለ) ከፍርድ ፡ ባለገንዘቦቹ ፡ አንዱ ፡ ከሌላው ፡ የሚጠይቀው ፡ ገንዘብ ፡ የሚበልጥ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ የሚፈጸመው ፡ ብልጫ ፡ ላለው ፡ ወገን ፡ ሆኖ አፈጻጸሙም ፡ በብልጫው ፡ ሂሣብ ፡ መጠን ፡ ብቻ ፡ ይሆናል ፤ ይኸውም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የሁለቱም ፡ ወገኖች ፡ ፍርድ ፡ እንደተፈጸመ ፡ ተቆጥሮ ፡ ይመዘገባል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ የጠየቀው ፡ ወገን ፡ የፍርድ ፡ መብት ፡ የተላለፈለትም፡ ቢሆን ፡ እንዲሁም ፡ የፍርድ ፡ ግዴታው፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ የተላለፈው ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ መብት ፡ የተላለፈለት ፡ ሰው ፡ ገንዘቡን ፡ የመቀበል ፡ መብቱን ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ በሚያስተላልፍበትም ፡ ጊዜ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ያለው ፡ የን ፡ ቍጥር ፡ ፩/ ድንጋጌ ፡ ቀጥሎ ፡ የተ

መለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ካላጋጠመ ፡ በቀር ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

(ሀ) ውሣኔ ፡ በተሰጠበት ፡ ፍርድ ፡ ውስጥ ፡ የፍርድ ፡ ባለገ ዘብ ፡ የሆነው ፡ አንደኛው ፡ ወገን ፡ በሌላ ፡ ክስ ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ ውስጥ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ ሲሆን ፤ እንዲሁም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ የሆነው ፡ በሌላ ፡ ክስ ፡ በተሰጠ ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ ውስጥ ፡ የፍ ርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ ሲሆን ፤

(ለ) በፍርዱ ፡ ውሣኔ ፡ እንዲከፈል ፡ የታዘዘው ፡ ገንዘብ ፡ ልኩ ፡ የታወቀ ፡ ሲሆን ።

(፬) ቅጥራቸው ፡ ካንድ ፡ በላይ ፡ በሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ በአንድነት ፡ ወይም ፡ በተነጣጠለ ፡ አላፊነት ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ከፍርድ ፡ ባለዕዳዎቹ ፡ አንዱ ፡ ወይም ፡ ከአንድ ፡ በላይ ፡ የሆኑት ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በሆነው ፡ ላይ ፡ አስፈርዶው ፡ እን ደሆነ ፡ የፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቅጥሮች ፡ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ቅ ፡ ፫፪ ፶፭ ። ባንድ ፡ ክስ ፡ ውስጥ ፡ ሁለቱም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ የፍ ርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ በሚሆኑበት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ሁለት ፡ ተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ ባንድ ፡ ውሣኔ ፡ ውስጥ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቦች ፡ ሆነው ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምላቸው ፡ ማመል ከቻ ፡ ያቀረቡ ፡ እንደሆነ ፡ አፈጻጸሙ ፡ የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(ሀ) ሁለቱም ፡ ወገኖች ፡ ባንድ ፡ ፍርድ ፡ ውስጥ ፡ የተፈረደ ላቸው ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ እኩል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ እንደተቻቻሉ ፡ ተቆጥሮ ፡ የፍርዱ ፡ መፈጸም ፡ ይመዘገባል ።

(ለ) ከፍርድ ፡ ባለገንዘቦቹ ፡ አንዱ ፡ ከሌላው ፡ የሚጠይቀው ፡ ያሚበልጥ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ የሚፈጸመው ፡ ብልጫ ፡ ላለው ፡ ወገን ፡ ሆኖ ፡ አፈጻጸሙ ፡ በብልጫው ፡ ሂሣብ ፡ መጠን ፡ ብቻ ፡ ይሆናል ።

ይህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የሁለቱም ፡ ወገኖች ፡ ፍርድ ፡ እንደተፈጸመ ፡ ተቆጥሮ ፡ ይመዘገባል ።

ቍ ፡ ፫፻፯ ፻፱ ። ተለይቶ ፡ በታወቀ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ።

እንድ ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ በከፊል ፡ ወይም ፡ በሙሉ ፡ እንዲመለስ ፡ ወይም ፡ እንዲዛወር ፡ የተሰጠ ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ የሚፈጸመው ፤ ይህንኑ ፡ ንብረት ፡ ለፍርድ ፡ ባለመብቱ ፡ ወይም ፡ ለወኪሉ ፡ በማስረከብ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፭፻ ። በተለይ ፡ እንዲፈጸም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔና ፡ የማገድ ፡ ውሣኔ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፫፻፹፱-፭፻፲፭-፭፻፳፯ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፤ አንድ ፡ የተወሰነ ፡ ውል ፡ እንዲፈጸም ፡ ወይም ፡ በተለይ ፡ ተገልጾ ፡ የተወሰነ ፡ ነገር ፡ ከመፈጸም እንዲታገድ ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ ውሣኔ ፡ የተሰጠው ፡ ሰው ፤ በት እዛዙ ፡ መሠረት ፡ ሊፈጽም ፡ ሲችል ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ሳይፈጽም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ እንዳይፈጸም ፡ የተከለከለውን ፡ ነገር ፡ የፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የእምቢተኛው ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝና ፡ እንዲሸጥ ፡ አድርጐ ፡ የተወሰነበት ፡ ግዴታ ፡ እንዲፈጸም ፡ ለማዘዝና ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ሲታየውም ፡ ከንብረቱ ፡ ሽያጭ ፡ ገንዘብ ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ካሣ ፡ ወይም ፡ ኪሣራ ፡ እንዲከፈለው ፡ ለመወሰን ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፤ ፍርዱን ፡ የሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በዚሁ ፡ የታዘዘው ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ የሚቻል ፡ ሲሆን ፡ የፍርድ ፡ ባለመብቱ ፡ ራሱ ፡ እንደፍርዱ ፡ ለማስፈጸም ፡ ከማድረግ ፡ አያግደውም ። ስለ ፍርዱም ፡ ማስፈጸም ፡ አስፈላጊ ፡ የሚሆነውን ፡ ወጭ ፡ የሚከፍለው ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሆኖ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በወሰነው ፡ መሠረት ፡ የሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ ከታወቀ ፡ በኋላ ፡ የሚከፈለው ፡ በመጀመሪያ ፡ በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ከተወሰነው ፡ ሂሣብ ፡ ጋር ፡ በመጠቃለል ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፭፻፩ ።የጽሑፍ ፡ ሰነድ ፡ እንዲፈረም ፡ እንዲረጋገጥ ፡ ወይም ፡ በሚዘዋወሩና ፡ በሚተላለፉ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶች ፡ ላይ ፡ እንዲፈረም ፡ ስለሚሰጥ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፤

BACK

(፩) የጽሑፍ ፡ ሰነዶችን ፡ እንዲፈርም ፡ እንዲያረጋግጥ ፡ ወይም ፡ እንዲያስተካክል ፡ ወይም ፡ በሚዘዋወሩና ፡ በሚተላለፉ ፡ የገንዘብ፡ ሰነዶች ፡ ወይም፡ በቼክ ፡ ላይ፡ እንዲፈርም ፡ የተፈረደበት ፡ ወይም፡ የታዘዘ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ በፍርዱ ፡ ወይም ፡ በውሣኔው ፡ መሠረት ፡ ለመፈጸም ፡ እምቢተኛ ፡ የሆነ ፡ ወይም ፡ ትእዛዙን ፡ ያላከበረ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለመብቱ ፡ እነዚህን ፡ የጽሑፍ ፡ ሰነዶች ፡ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ አዘጋጅቶ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማቅረብ፡ ይችላል ።

(፪) በዚህ ፡ ዓይነት ፡ ተዘጋጅቶ ፡ የቀረበለትን ፡ ጽሑፍ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተቀብሎ ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እንዲደርሰው ፡ በማድረግ ፡ በተወሰነ ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ቀርቦ ፡ ፍርዱን ፡ ወይም ፡ ትእዛዙን ፡ የማይፈጽምበትን ፡ ምክንያት ፡ እንዲያስረዳ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፫) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ቀርቦ ፡ ሰነዶችን ፡ የማይፈርምበትን ፡ ምክንያት ፡ ካስረዳ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለትን ፡ ምክንያት ፡ በቂ ፡ አድርጐ ፡ የተቀበለው ፡ እንደሆነ ፡ እንዲሻሻሉ ፡ ወይም ፡ ተስተካክለው ፡ እንዲታረሙ ፡ ያደርጋል ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያልቀረበለት ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ሰነዶቹን ፡ የሚያጸድቅ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፬) በዚህ ፡ ዓይነት ፡ የተሻሻለው ፡ ሰነድ ፡ እንዳለ ፡ ጸድቆ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያጸደቀበትን ፡ ትእዛዝ ፡ የፍርድ ፡ ባለመብቱ፡ ተቀብሎ ፡ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ለታዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ስለዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ ለታዘዘው ፡ ሰው ፡ ሲያቀርብለት ፡ አስፈጻሚው ፡ ባለሥልጣን ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ በአባሪነት ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ በቼኖው ፡ ሠንጠረዥ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረትና ፡ ሁኔታ ፡ ማስፈጸም ፡ አለበት ።

(፭) ሰነዶቹ ፡ እንዲመዘገቡ ፡ በሕግ ፡ የታዘዘ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ ይህንን ፡ ጉዳይ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ፡ ሰው፡ እንዲመዘገቡ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ስለ ፡ አመዘጋገቡና ፡ ለዚሁም ፡ ጉዳይ ፡ ስለሚከፈለው ፡ ወጭ ፡ አስፈላጊውን ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል።

ቍ ፡ ፬፻፪ ። በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ።

(፩) ፍርዱ ፡ ወይም ፡ ውሳኔው ፡ የሚመለከተው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ የማስረከብን ፡ ጉዳይ ፡ ሲሆን ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ የሚፈጸመው ፡ በውሣኔው ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረት ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ የወከለው ፡ ሰው ፡ እንዲረከብ ፡ በማድረግ ፡ ነው ፡ አስፈላጊም ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ሰው ፡ ከሥፍራው ፡ አስለቅቆ ፡ ተረካቢው ፡ እንዲተካ ፡ በማድረግ ፡ የርክክቡን ፡ ሥርዓት ፡ ለመፈጸም ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርዱ ፡ በማይንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ የጋራ ፡ ባለሀብትነት ፡ መኖሩን ፡ የሚወስን ፡ ሲሆን ፡ የሚፈጸመው ፡ የፍርዱን ፡ ውሣኔ ፡ ግልባጭ ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ በሚታይ ፡ ሥፍራ ፡ በመለጠፍ ፡ ወይም ፡ ለሕዝብ ፡ ሊገለጽ ፡ በሚችልበት ፡ ዘዴ ፡ ፍርዱን ፡ በአደባባይ ፡ በንበባና ፡ በአዋጅ ፡ ቃል ፡ በማሰማት ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ልማዳዊ ፡ በሆነ ፡ መንገድ ፡ እንዲታወቅ ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

(፫) ፍርዱ ፡ ወይም ፡ ውሣኔው ፡ የሚመለከተው ፡ ማናቸውንም ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በተለይ ፡ ተከልሎ ፡ የታጠረ ፡ ቦታ ፡ የማስረከብን ፡ ጉዳይ ፡ ሲሆንና ፡ እንዲያስረክብ ፡ የተፈረደበት ፡ ወገን ፡ ወደ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ ወደ ፡ ተከለለው ፡ ቦታ ፡ ለማስገባት ፡ እምቢተኛ ፡ ሆኖ ፡ የተከላከለ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘው ሰው ፡ የተዘጋውን ፡ ቤት ፡ ለመክፈት ፡ ወይም ፡ ቁልፉን ፡ ለመስበር ፡ ወይም ፡ በተከለለው ፡ ሥፍራ ፡ በማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ ዘዴ ፡ ገብቶ ፡ የፍርድ ፡ ባለመብቱ ፡ እንዲረከብ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፬፻፫ ። ሀብትንና ፡ ንብረትን ፡ ስለማከፋፈል ።

በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ተከብሮ ፡ የተያዘ ፡ ወይም ፡ በፍርድ ቤቱ ፡ ዘንድ ፡ ተቀማጭ ፡ የሆነ ፡ ሀብት ፡ ከመያዙ ፡ ወይም ፡ ከመቀመጡ ፡ በፊት ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈላቸው ፡ በባለሃብቱ ፡ ላይ ፡ አስፈርደው ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምላቸው ፡ የሚጠይቁ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቦች ፡ ሲቀርቡ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ ያለመፈጸሙን ፡ ካረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ ተገቢውን ፡ ኪሣራና ፡ ሌላውንም ፡ ወጭ ፡ ቀንሶ ፡ የቱያዘውን ፡ ወይም ፡ ተቀማጭ ፡ የሆነውን ፡ ሀብት ፡ በውሣኔው ፡ መሠረት ፡ እንዲከፋፈሉ ፡ ያደርጋል ።

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፪ ፡

ንብረትን ፡ ስለ ፡ ማስከበር ፡

ቍ ፡ ፬፻፭ ። ስለማይከበሩና ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ ስለማይወሰዱ ፡ ሀብቶች ።

የክርክሩ ፡ መቀጠል ፡ በማናቸውም ፡ ደረጃ ፡ የደረሰ ፡ ቢሆንም፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ዓይነታቸውና ፡ ልካቸው ፡ የተዘረዘረው ፡ ንብረቶች ፡ በመከበር ፡ የማይያዙና ፡ በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ የማይወሰዱ ፡ ናቸው ።

(ሀ) ለፍርድ ፡ ባለዕዳውና ፡ ለቤተ ፡ ሰቡ ፡ የዕለት ፡ አገልግሎት፡ የሚጠቅሙ ፡ ልብሶች ፡ የምግብ ፡ ማብሰያ ፡ የሆኑ ፡ የቤት ፡ ቁሳቁስ ፡ የመኝታ ፡ አልጋ ፡ የአልጋ ፡ ልብሶችና ፡ የብርድ ፡ ልብሶች ፡

(ለ) ለዕለት ፡ ሞያ ፡ ሥራዎቹ ፡ አገልግሎት ፡ ለንግድ ፡ ሥራው ፡ ማከናወኛ ፡ ተገቢ ፡ የሆኑ ፡ ዕቃዎች ፡

(ሐ) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ገበሬ ፡ ወይም ፡ በእርሻ ፡ ሥራ ፡ የሚተዳደር ፡ ሲሆን ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እስተያየት ፡ ለዚሁ ፡ ሥራው ፡ አገልግሎት ፡ በቂ ፡ ሆነው ፡ የሚገመቱ ፡ የቀንድ ፡ ከብቶች ፡ የዘር፡ እሕልና ፡ ሌላም ፡ ፍጹም ፡ አስፈላጊ ፡ የሆኑ ፡ ነገሮች ፡

(መ) ለራሱና ፡ ለቤተሰቡ ፡ ለሶስት ፡ ወር ፡ መተዳደሪያ ፡ የሚበቃ ፡ ገንዘብና ፡ ለዕለት ፡ ምግብ ፡ ጠቃሚ ፡ የሚሆን ፡ ሥንቅ ፡

(ሠ) ለጡረታው ፡ የሚከፈለው ፡ ገንዘብና ፡ ባል ፡ ሚስቱን ፡ ከፈታ ፡ በኋላ ፡ ለወር ፡ ቀለቡዋ ፡ የሚከፍላት ፡ ገንዘብ ፡

(ረ) በባሕር ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፩ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የወር ፡ ደመወዝ ፡ ሁለት ፡ ሶስተኛው ፡ እጅ ፡ ስለሆነም ፡ ደመወዙ ፡ በቀን ፡ ከሁለት ፡ ብር ፡ የማይበልጥ ፡ ሆኖ ፡ ሌላ ፡ ገቢ ፡ የሌለው ፡ እንደሆነ ፡ ለዕዳ ፡ መክፈያ ፡ አይያዝበትም ።

(ሰ) እንዳይከበር ፡ እንዳይሸጥና ፡ ለዕዳ ፡ መክፈያ ፡ እንዳይሆን ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ሕግ ፡ ላይ ፡ የተወሰነ ፡ ማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡

ቍ ፡ ፬፻፷ ። የሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ ተወስኖ ፡ ያልታወቀ ፡ ሲሆን ፡ ስለሚከበር ፡ የንብረት ፡ መጠን ።

ፍርዱ ፡ ወይም ፡ ውሣኔው ፡ ያለ ፡ አግባብ ፡ የተወሰደ ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ እንዲጣራ ፡ ወይም ፡ እንዲታወቅ ፡ ማድረግን ፡ የሚመለከት ፡ ሲሆን ፡ የማጣራቱ ፡ ሥርዓት ፡ ከማለቁ ፡ በፊት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳውን ፡ ንብረት ፡ ለማስከበር ፡ ይቻላል ። የንብረት ፡ ማስከበሩም ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ ልኮ ፡ የታወቀ ፡ ማናቸውም ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ የንብረት ፡ መያዝ ፡ ወይም ፡ ማከበር ፡ ሥርዓት ፡ በሚፈጸምበት ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፬፻፸ ። ከእርሻ ፡ ሰብል ፡ በተቀር ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ስለሚያዝበትና ፡ ስለሚከበርበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የሚያዘው ፡ ወይም ፡ የሚከበረው ፡ ሀብት ፡ ከእርሻ ፡ ሰብል ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ፍርዱ ፡ የሚፈጸመው ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ የሚገኘውን ፡ ሀብት ፡ ለፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ በማስረከብ ፡ ነው ። ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ የተረከበውን ፡ ንብረት ፡ በሚገባ ፡ ለመጠበቅና ፡ አጠባበቁም ፡ ለሚጠይቀው ፡ ጥንቃቄ ፡ ሁሉ ፡ አላፊ ፡ ነው ።

(፪) የተያዘው ፡ ወይም ፡ የተከበረው ፡ ዕቃ ፡ በቶሎ ፡ የሚበላሽ ፡ ወይም ፡ በስብሶ ፡ ዋጋ ፡ የሚያጣ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ ለጥበቃው ፡ የሚያስፈልገው ፡ ወጭ ፡ ከዕቃው ፡ ዋጋ ፡ የሚበልጥ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ወዲያውኑ ፡ ሊሸጠው ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፬፻፸፩ ። የእርሻ ፡ ሰብል ፡ ስለሚከበርበትና ፡ ስለሚያዝበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የሚያዘው ፡ ወይም ፡ የሚከበረው ፡ ሀብት ፡ የእርሻ ፡ ሰብል ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ አፈጻጸሙ ፡ የሚመራው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(ሀ) ሰብሉ ፡ ከበቀለበት ፡ መሬት ፡ ጋር ፡ እንደ ፡ ተያያዘ ፡ የሚገኝ ፡ አዝርዕት ፡ ሲሆን ፡ የመያዝ ፡ ወይም ፡ የመከበር ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠበትን ፡ ማዘዣ ፡ በሥፍራው ፡ ላይ ፡ በመለጠፍ ፡ ወይም ፡

(ለ) ሰብሉ ፡ ታጭዶ ፡ የተከመረ ፡ ወይም ፡ በመወቃት ፡ ላይ ፡ ያለ ፡ ሲሆን ፡ ወይም ፡ የድርቆሽ ፡ ክምር ፡ ሲሆን ፡ በክምሩ ፡

ወይም ፡ በውድማው ፡ አቅራቢያ ፡ ትእዛዙን ፡ በመለጠፍ ።

(፪) በተጨማሪም ፡ ከትእዛዙ ፡ ግልባጮች ፡ አንዱ ፡ የፍርድ ፡ ባለ ዕዳው ፡ በሚኖርበት ፡ ቤት ፡ መዝጊያ ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ በግልጽ ፡ በሚታይ ፡ ሌላ ፡ ሥፍራ ፡ መለጠፍ ፡ አለበት ። ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚፈቅድ ፡ ሲሆን ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በሚነግድበት ፡ ወይም ፡ ተቀጥሮ ፡ በሚሠራበት ፡ ወይም ፡ በመጨረሻው ፡ ጊዜ ፡ ይኖር ፡ በነበረበት ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ ይነግድ ፡ በነበረበት ፡ ሥፍራ ፡ ወይም ፡ ይሠራ ፡ ከነበረበት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ በራፍ ፡ ላይ ፡ ወ ይም ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ በሚታይ ፡ ሥፍራ ፡ ሊለጠፍ ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተነገሩት ፡ ማዘዣዎች ፡ ከተለጠፉበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ሰብሉ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እጅ ፡ እንደተያዘ ፡ ሆኖ ፡ ይቆጠ ራል ።

ቍ ፡ ፬፻፷ ። በተያዙ ፡ ወይም ፡ በተከበሩ ፡ ሰብሎች ፡ ላይ ፡ ስለሚጸኑ ፡ ድንጋጌዎች ።

(፩) ማናቸውም ፡ የእርሻ ፡ ሰብል ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ ከተደረገ ፡ በኋላ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለ ፡ አጠባበቁ ፡ ሁኔታ ፡ ተስ ማሚ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ። ይህ ንንም ፡ ተስማሚ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ እንዲያስችለው ፡ ሰብሉ ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ በሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ የሚታጨድበትን ፡ ወይም ፡ የሚወቃበትን ፡ ወይም ፡ የሚከ በርበትን ፡ ጊዜ ፡ ገልጾ ፡ ማስታወቅ ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ።

(፪) ስለተያዘው ፡ ወይም ፡ ስለተከበረው ፡ ሰብል ፡ አጠባበቅ ፡ ፍ ርድ ፡ ቤቱ ፡ የሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሰብሉን ፡ በጊዜው ፡ ለማጨድ ፡ ለመሰብሰብ ፡ ወይም ፡ ተገቢውን ፡ የአጠባበቅ ፡ ጥንቃቄ ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረውን ፡ ተግባር ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ያልፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፈቃድ ፡ ተቀብሎ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ በወከለው ፡ ወይም ፡ በቀጠረው ፡ ሰው ፡ እንዲከናወን ፡ ለማድረግ ፡ ይችላል ። ይህንንም ፡ ለማከናወን ፡ ወጭ ፡ የተደረገው ፡ ገንዘብ ፡ ከዋናው ፡

ዕዳ ፡ ጋር ፡ ተደምሮ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እንዲከፍል ፡ ይታዘዛል ።

(፬) በተዘሩበት ፡ ወይም ፡ በተተከሉበት ፡ እርሻ ፡ ላይ ፡ በሚገኙበት ፡ ጊዜ ፡ በፍርድ ፡ የተከበሩ ፡ ወይም ፡ የተያዙ ፡ ሰብሎች ፡ በመታጨዳቸው ፡ ወይም ፡ በመቆረጣቸው ፡ ምክንያት ፡ የመያዙን ፡ ወይም ፡ የማስከበሩን ፡ ትእዛዝ ፡ ሊያስቀረው ፡ አይችልም ።

(፭) ትእዛዙ ፡ የተሰጠው ፡ ሰብሉ ፡ ገና ፡ በቡቃያነት ፡ ላይ ፡ ባለበት ፡ ጊዜ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መስሎ ፡ ለታየው ፡ ጊዜ ፡ የፍርዱ ፡ መፈጸም ፡ እንዲቆይ ፡ ለማድረግ ፡ እንዲሁም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ሲታየው ፡ ፍርዱ ፡ እስኪፈጸም ፡ ድረስ ፡ ሰብሉ ፡ እንዳይ ነካ ፡ ተጨማሪ ፡ ትእዛዝ ፡ ለመስጠት ፡ ይችላል ።

(፮) የሚያዘው ፡ ወይም ፡ የሚከበረው ፡ ሰብል ፡ የተፈጥሮ ፡ ሁኔታው ፡ ባንድ ፡ ቦታ ፡ ተከማችቶ ፡ ለመጠበቅ ፡ የማያስችል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ የተመለከተው ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥ ፡ የሚችለው ፡ ሰብሉ ፡ ለመታጨድ ፡ ወይም ፡ ለመወቃት ፡ ከሃያ ፡ ቀን ፡ ያላነሰ ፡ ጊዜ ፡ ሲቀረው ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፬፻፱፱ ። በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ የማይገኝ ፡ ንብረት ፡ ስለሚከበርበት ፡ ወይም ፡ ስለሚያዝበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ በፍርድ ፡ የታዘዘው ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ መብት ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ ያልገባ ፡ ከሌላ ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ የሚጠይቀው ፡ በሚተላለፍ ፡ ሰነድ ፡ ያልተደገፈ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ሌላውን ፡ ሰው ፡ ከሶ ፡ በማስፈረድ ፡ መብት ፡ ያገኘበት ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ዓይነት ፡ ሀብት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የመያዙ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግልጽ ፡ የሆነ ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ገንዘብ ፡ መክፈል ፡ የሚገባው ፡ ሰው ፡ ይህን ፡ የሚከፈለለውን ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ የሚያስተላልፈውን ፡ መብት ፡ ለማንም ፡ ሰው ፡ ሳይሰጥ ፡ በእጁ ፡ እንዲያቆይ ፡ በማድረግ ፡ ነው ።

(፪) የሚያዘው ፡ ወይም ፡ የሚከበረው ፡ ሀብት ፡ በንግድ ፡ ማኅበር ፡ የተመዘገበ ፡ የአክሲዮን ፡ ሰነድ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የመያዙ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ይህን ፡

ሰነድ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ እንዳይሰጥ ፡ ወይም ፡ እንዳይሸጥ ፡ ወይም ፡ ከንግድ ፡ ማኅበሩ ፡ የሚያገኘውን ፡ የትርፍ ፡ ድርሻ ፡ እንዳይቀበል ፡ በማድረግና ፡ እንዲሁም ፡ በአክሲዮን ፡ የተቋቋመው ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ አክሲዮኑን ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ በመዛወር ፡ ተቀብሎ ፡ በመዝገቡ ፡ ውስጥ ፡ እንዳያገባ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነው ።

(፫) ማኅቸውም ፡ ሌላ ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ የሚታዘዘው ፤ ይህ ፡ ንብረት ፡ በእጁ ፡ የሚገኝ ፡ ሰው ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ አሳልፎ ፡ እንዳይሰጥ ፡ የሚያግድ ፡ ትእዛዝ ፡ መስጠት ፡ ነው ።

(፬) ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተነገሩት ፡ በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ ፪ እና ፡ ፫ የተመለከተው ፡ ትእዛዝ ፡ ግልባጭ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ቅጥር ፡ ግቢ ፡ ውስጥ ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ በሚታየ ፡ ሥፍራ ፡ ይለጠፋል ፤ እንዲሁም ፡ ፍርዱ ፡ የሚመለከተው ፡ የገንዘብ ፡ ዕዳ ፡ የመክፈልን ፡ ጉዳይ ፡ ሲሆን ፡ እንዱ ፡ ግልባጭ ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ይሰጣል ፤ የአክሲዮን ፡ ሰነድ ፡ ሲሆን ፡ ደግሞ ፡ የትእዛዙ ፡ ግልባጭ ፡ ለንግዱ ፡ ድርጅት ፡ ባለሥልጣን ፡ ይላካል ፤ ማንኛውም ፡ ዓይነት ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ሲሆን ፡ የዕቃው ፡ ባለይዞታ ፡ ለሆነው ፡ ሰው ፡ ይሰጣል ።

(፭) በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፩) በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ መክፈል ፡ የሚገባው ፡ ሰው ፡ እንዳይከፍል ፡ የተከለከለውን ፡ ገንዘብ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አቅርቦ ፡ ለማስረከብ ፡ ይችላል ። ይህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፤ ለባለመብቱ ፡ እንደከፈለ ፡ ተቆጥሮ ፡ ከዕዳው ፡ ነፃ ፡ ይሆናል ።

(፮) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ የሚሰጠው ፡ ማናቸውም ፡ ትእዛዝ ፡ ከማስታወቂያው ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ገንዘቡ ፡ ወይም ፡ የሚንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ በእጁ ፡ ለሚገኘው ፡ ሰው ፡ ይላክለታል ። በማስታወቂያውም ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀርቦ ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ሀብት ፡ የማያስረክብበት ፡ ምክንያት ፡ እንዳለ ፡ እንዲያስረዳ ፡ ይገለጽለታል ።

BACK

(፯) በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ ተጠርቶ ፡ የቀረበው ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቊ ፡ ፬፻፲፰ እስከ ፡ ፬፻፳፩ ፡ የተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ቊ ፡ ፬፻፲ ። በሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ ድርሻ ፡ ስለማስከበርና ፡ ስለማስያዝ ።

የሚያዘው ፡ ወይም ፡ የሚከበረው ፡ ንብረት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ከሌሎች ፡ ሰዎች ፡ ጋር ፡ በተካፋይነት ፡ ወይም ፡ በጎብረት ፡ የሚጠቀምበት ፡ ወይም ፡ የከፈል ፡ ድርሻው ፡ የሆነ ፡ ሀብት ፡ ሲሆን ፤ የመያዙ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ ድርሻውን ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ እንዳይሰጥ ፡ እንዳይሸጥ ፤ በሰዳ ፡ እንዳያስይዝ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ እንዳያስተላልፍ ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነው ።

ቊ ፡ ፬፻፲፩ ። ደመወዝ ፡ ስለ ፡ ሚያዝበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የሚያዘው ፡ ሀብት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የሚያገኘው ፡ ደመወዝ ፡ ሲሆን ፡ በየወሩ ፡ እየተቀነሰ ፡ ወይም ፡ ድርሻው ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚያዘው ፡ ሁኔታ ፡ እንዲያዝ ፡ ለማድረግ ፡ ይቻላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቊጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚያዘው ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፡ ከትእዛዙ ፡ ግልባጭ ፡ ጋር ፡ ሆኖ ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ አሠሪ ፡ ይላክለታል ። የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ደየረሰው ፡ አሠሪም ፡ በትእዛዙ ፡ ላይ ፡ የተወሰነውን ፡ ገንዘብ ፡ እየቀነሰ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማስረከብ ፡ አለበት ።

(፫) እንዲያዝ ፡ የታዘዘው ፡ የደመወዝ ፡ ድርሻ ፡ መጠን ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በተሰጠ ፡ ትእዛዝ ፡ ምክንያት ፡ አስቀድሞ ፡ የተያዘ ፡ ሲሆን ፤ ሁለተኛው ፡ ትእዛዝ ፡ የደረሰው ፡ ቀጣሪ ፡ ይህንኑ ፡ በመግለጽ ፡ የደረሰውን ፡ የትእዛዝ ፡ ግልባጭ ፡ ከሙሉ ፡ መግለጫ ፡ ጋር ፡ በማያያዝ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መልሶ ፡ ይልካል ።

ቊ ፡ ፬፻፲፪ ። የሚዘዋወር ፡ የገንዘብ ፡ ሰነድ ፡ ስለሚያዝበትና ፡ ስለሚከበርበት ፡ ሁኔታ ።

እንዲያዝ ፡ የታዘዘው ፡ ሀብት ፡ የሚዘዋወር ፡ የገንዘብ ፡ ሰነድ ፡ ሆኖ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡

ያልተያዘ ፡ ሲሆን ፡ የማስከበሩ ፡ ወይም ፡ የማስያዙ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ ይህ ፡ ተዘዋዋሪ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነድ ፡ ተይዞ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተቀማጭ ፡ እንዲሆን ፡ በማድረግ ፡ እንዲሁም ፡ ሌላ ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ እንዳይለቀቅ ፡ የሚያግድ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፬፻፲፫ ። በፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ እጅ ፡ የሚገኝ ፡ ንብረት ፡ ስለ ፡ ሚያዝበትና ፡ ስለሚከበር በት ፡ ሁኔታ ።

እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ የታዘዘው ፡ ንብረት ፡ በሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በመንግሥት ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ተይዞ ፡ የሚገኝ ፡ ሲሆን ፡ የመያዙ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ ሀብቱ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ የሚያስገኘው ፡ ማናቸውም ፡ ጥቅም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በየጊዜው ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ተጠብቆ ፡ እንዲቆይ ፡ በማዘዝ ፡ ነው ። ስለሆነም ፡ ሀብቱ ፡ የተያዘው ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ሥልጣን ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘቡና ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ መካከል ፡ ሳይሆን ፡ ሌሎች ፡ ለስተኛ ፡ ወገኖች ፡ በዚህ ፡ ሀብት ፡ ላይ ፡ መብት ፡ ተላልፎልናል ፡ ወይም ፡ አስቀድመን ፡ አስይዘናል ፡ በማለት ፡ የባለ ፡ ንብረትነት ፡ ወይም ፡ የቀዳሚነት ፡ መብት ፡ አለን ፡ የሚል ፡ ክርክር ፡ ያነሱ ፡ እንደሆነ ፡ ክርክሩ ፡ የሚወሰነው ፡ ንብረቱን ፡ ይዞ ፡ በሚገኘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፬፻፲፬ ። የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለ ፡ ሚያዝበትና ፡ ስለሚከበር በት ፡ ሁኔታ ።

(፩) እንዲያዝ ፡ ወይም እንዲከበር ፡ የተወሰነው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ የመያዙ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ይህን ፡ ንብረት ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ እንዳይሰጥ ፡ እንዳይሸጥ ፡ እንዳይለወጥ ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ሁኔታ ፡ መብቱን ፡ ለማንም ፡ እንዳያዛወር ፡ በማገድና ፡ ሌሎችም ፡ ሰዎች ፡ በዚሁ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ማንኛውም ፡ ዓይነት ፡ መብት ፡ እንዳይኖራቸው ፡ የማገድ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነው ።

(፪) ይህም የማገጃ ትእዛዝ ግልባጭ ንብረቱ በሚገኝበት አቅራቢያ ወይም ግልጽ ሆኖ ሊታወቅና ሊሰማ በሚቻልበት ዘዴና በማናቸውም ልማዳዊ ዓይነት በአደባባይ ይነገራል። እንዲሁም አንደኛው ግልባጭ በንብረቱ አቅራቢያ ወይም በማይንቀሳቀሰው ንብረት ላይና በፍርድ ቤቱ ቅጥር ግቢ ውስጥ ግልጽ ሆኖ በሚታይ ቦታ ይለጠፋል።

ቍ ፭፻፲፭ ። የተያዘ ወይም የተከበረ ንብረት ስለሚለቀቅበት ሁኔታ ።

ከዚህ ቀጥሎ ከተመለከቱት ሁኔታዎች አንዱ ሲፈጸም

(ሀ) ለንብረቱ መያዝ ምክንያት የሆነው ፍርድ ሲፈጸምና የማስያዙን ወይም የማስከበሩን ሥርዓት ለማስፈጸም የተደረገው ወጭ በሙሉ ሲከፈል

(ለ) ይህ ፍርድ በፍርድ ቤቱ አማካይነት የተፈጸመ እንደሆነ ወይም መፈጸሙን ፍርድ ቤቱ ያረጋገጠ እንደሆነ ወይም

(ሐ) ፍርዱ የተሻረ ወይም የተሠረዘ እንደሆነ ንብረቱ እንዲያዝ የተሰጠው ትእዛዝ ወዲያውኑ እንደተሻረ ይቆጠራል። በዚሁ ሁኔታ የተለቀቀው ሀብት የማይንቀሳቀስ ንብረት ሲሆንና የፍርድ ባለዕዳው ሲያመለክት አስፈላጊውን ወጭ ከፍሎ በቍጥር ፭፻፲፭ ንዑስ ቍጥር (፪) በተመለከተው ሁኔታ ማስታወቂያ ሊሰጥለት ይችላል።

ቍ ፭፻፲፮ ። ጥሬ ገንዘብ ወይም የባንክ ኖት (የወረቀት) ገንዘብ እንዲከፈል ስለሚሰጥ ትእዛዝ ።

የተያዘው ሀብት ጥሬ ገንዘብ ወይም የባንክ ኖት ወረቀት ገንዘብ ሆኖ በፍርድ ቤት የሚገኝ ሲሆን ተይዞ እንዲቆይ በተወሰነበት በማናቸውም ጊዜ ፍርዱን በሙሉ ወይም በከፊል ለማስፈጸም በሚያስችለው መጠን በፍርዱ መሠረት የተያዘው ገንዘብ በሙሉ ወይም በፍርዱ ላይ በተወሰነው ልክ መብት ላለው ሰው እንዲከፈል ለማዘዝ ይቻላል።

ቍ ፡ ፀየፐፚ ። ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ በሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለ ሚሰጥ ፡ ውሣኔ ።

(፩) በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ ማናቸውም ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ተይዞ ፡ ወይም ፡ ተከብሮ ፡ የሚቆይበት ፡ ጊዜ ፡ በፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ጉድለት ፡ የማስፈጸሙን ፡ ጉዳይ ፡ ለማከናወን ፡ ያል ተቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ የቀረበለ ትን ፡ ማመልከቻ ፡ ለመሠረዝ ፡ ወይም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ ሲታ የው ፡ ፍርዱ ፡ የሚፈጸምበትን ፡ ጊዜ ፡ በማቆየት ፡ ቀጠሮውን ፡ አስተላልፎ ፡ ለመወሰን ፡ ይችላል ።

(፪) ማመልከቻው ፡ በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ የተሠረዘ ፡ እንደሆነ ፡ ንብ ረቱ ፡ እንዲከበር ፡ ወይም ፡ እንዲያዝ ፡ የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ይሻራል ።

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፫ ።

መብት ፡ አለን ፡ በማለት ፡ የሚያመለክቱትንና ፡ ይህንኑ ፡ መብት ፡ የሚቃወሙትን ፡ የተከራካሪ ፡ ወገኖች ፡ አቤቱታ ፡ ስለመመርመር ።

ቍ ፡ ፀየፐፚ ። በተያዘ ፡ ወይም ፡ በተከበረ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ መብት ፡ አለን ፡ ባሮች ፡ ያቀረቡትን ፡ አቤቱታ ፡ ስለመመርመር ።

(፩) በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ ንብረት ፡ እንዳይያዝ ፡ ወይም ፡ እንዳይከበር ፡ የመቃወም ፡ አቤቱታ ፡ ሲቀርብ ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ተቀዳሚ ፡ መብት ፡ አለኝ ፡ የሚል ፡ ተቃ ዋሚ ፡ አቤቱታ ፡ ያቀረበ ፡ እንደሆነ ። ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መቃወሚያ ፡ ያቀረቡት ፡ ወይም ፡ እንዲያዝ ፡ ከታዘዘው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ተቀ ዳሚ ፡ መብት ፡ አለን ፡ የሚሉት ፡ ወገኖች ፡ በመጀመሪያው ፡ ክር ክር ፡ ላይ ፡ ተካፋይ ፡ ባይሆኑም ፡ በሚያዘው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ መ ብት ፡ እንዳላቸው ፡ በመቁጠር ፡ የሚ ያቀርቡትን ፡ መቃወሚያና ፡ አቤቱታ ፡ ተቀብሎ ፡ መመርመር ፡ አለበት ። ስለሆነም ፡ መቃወ ሚያውን ፡ ወይም ፡ የባለ መብትነት ፡ አቤቱታውን ፡ ያቀረበው ፡ አቤት ፡ ባይ ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ያዘገየው ፡ መሆኑን ፡ ፍ

ርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲረዳው ፡ የቀረበውን ፡ መቃወሚያ ፡ ወይም ፡ አቤ ቱታ ፡ አይመረምርለትም ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ መቃወ ሚያ ፡ ወይም ፡ አቤቱታ ፡ የሚቀርበው ፡ በጽሑፍ ፡ ሆኖ ፡ ፍር ዱን ፡ ለሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

(፫) ተቃዋሚው ፡ ወይም ፡ መብት ፡ አለኝ ፡ ባዩ ፡ ከሚያቀርበው ፡ የመቃወሚያ ፡ ማመልከቻ ፡ ጋር ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ የተ ቀዳሚነት ፡ መብት ፡ ወይም ፡ ባለይዞታነቱን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃ ፡ አያይዞ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(፬) መቃወሚያ ፡ ወይም ፡ የባለመብትነት ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበ በት ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ የሐራጅ ፡ ማስታወቂያ ፡ ወጥቶ ፡ እን ደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አቤቱታውን ፡ መርምሮ ፡ ውሣኔ ፡ እስኪ ሰጥ ፡ ድረስ ፡ ንብረቱ ፡ ከመሸጥ ፡ ታግዶ ፡ እንዲቆይ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፬፻፸፬ ። በአቤቱታው ፡ ወይም ፡ በመቃወሚያው ፡ ላይ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ውሣኔ ።

(፩) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለትን ፡ አቤቱታና ፡ ማስረጃውን ፡ ከመ ረመረ ፡ በኋላ ፡ ንብረቱ ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ የሚያ ደርግ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ያለመኖሩን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ የተያዘው ፡ ንብረት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚሰጠው ፡ ውሣኔ ፡ መሠረት ፡ እንዲለቀቅ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

(፪) ንብረቱ ፡ በፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ መሠረት ፡ መያዝ ፡ የሚገባው ፡ መሆኑን ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ የመቃወሚያውን ፡ ወይም ፡ የመብት ፡ አቤቱታውን ፡ ማመልከቻ ፡ ይሠርዘዋል ።

ቍ ፡ ፬፻፸፭ ። በሚያዘው ፡ ወይም ፡ በሚከበረው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ያላቸው ፡ መብት ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ የመያዙ ፡ ወይም ፡ የማስከበሩ ፡ ሥርዓት ፡ ስለሚቀጥልበት ፡ ሁኔታ ።

እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ የተደረገው ፡ ንብረት ፡ ይዞታ ፡ የሌለው ፡ የሌላ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገን ፡ የመያዣ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ማን

BACK

ኛውም ፡ መብት ፡ ያለበት ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ የሶስተኛ ፡ ወገኖች ፡ መብት ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ንብረቱ ፡ እንዲያዝ ፡ ወይም ፡ እንዲከበር ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፩፻፯፩ ። በተያዘ ፡ ወይም ፡ በተከበረ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ መብት ፡ ለማሳወቅ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

የቀደምትነት ፡ መብት ፡ አለኝ ፡ ወይም ፡ የንብረቱን ፡ መያዝ ፡ ወይም ፡ መከበር ፡ እቃወማለሁ ፡ በማለት ፡ አቤቱታ ፡ ባቀረበ ፡ በማናቸውም ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አቤቱታውን ፡ ወይም ፡ ባለመብትነቱን ፡ ባለመቀበል ፡ ውሣኔ ፡ የሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ ይህ ፡ ውሣኔ ፡ የተሰጠበት ፡ ወገን ፡ ለክርክሩ ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ። ስለሆነም ፡ የቀረበው ፡ አቤቱታ ፡ ውጤት ፡ እስኪታወቅ ፡ ድረስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሰጠው ውሣኔ ፡ እንደጸና ፡ ሆኖ ፡ ይቆያል ።

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፬ ።

ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ንብረትን ፡ የመሸጥ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ቍ ፡ ፩፻፸፪ ። የተያዘው ፡ ወይም ፡ የተረከበው ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ ስለማዘዝ ።

(፩) ፍርድ ፡ የሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ የተያዘው ፡ ወይም ፡ የተከበረው ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፡ በፍርዱ ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፡ በተገለጸው ፡ መሠረት ፡ ንብረቱ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ወይም ፡ የሚጠየቀውን ፡ ዕዳ ፡ ለመሸፈን ፡ የሚያስችለው ፡ ክፍል ፡ እንዲሸጥ ፡ አድርጐ ፡ ከሽያጩ ፡ ዋጋ ፡ ከተገኘው ፡ ገንዘብ ፡ ተገቢ ፡ ድርሻውን ፡ ለፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘቡ ፡ ያስረክባል ።

(፪) በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ ካልታዘዘ ፡ በቀር ፡ ማናቸው ፡ ዐብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ የሚሸጠው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ነው ።

(ሀ) የሽያጩን ፡ ሥርዓት ፡ እንዲያፈጽም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በተለይ ፡ ባዘዘው ፡ ሹመኛ ፡ አማካይነት ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሠራ

ተኛ ፡ አግባይነት ። (ፍርድን ፡ ለማስፈጸም ፡ ማናቸውንም ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ የታዘዘ ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ አንቃገር ፡ ሐራጅ ፡ ላይ ፡ ተባሎ ፡ ይመራል ።)

(ለ) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድን ጋጌ ፡ መሠረት ፡ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ በማድረግ ፤

(ፎ) በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ በሐራጅ ፡ እንዲሸጥ ፡ የተወሰነውን ፡ ንብረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በግል ፡ ወይም ፡ በስምምነት ፡ እንዲሸጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ከመስጠት ፡ እምነደውም ። ስለሆነ ፡ የዚህ ፡ ዓይነት ፡ ትእዛዝ ፡ ከመሰጠቱ ፡ በፊት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳውን ፡ ፈቃደኛነትና ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡም ፡ በዚሁ ፡ እንዲፈጸም ፡ መስማማቱን ፡ መጠየቅ ፡ አለበት ።

<u>ሯ ፡ ፬፻፳፫ ። የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ መደረጉን ፡ ለሕዝብ ፡ ስለ ፡ ማስታወቅ ።</u>

(ሸ) በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ጉዳይ ፡ ማናቸውም ፡ ንብረት ፡ በሐራጅ ፡ እንዲሸጥ ፡ በሚወሰንበት ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሐራጁን ፡ ሥርዓት ፡ አፈጻጸም ፡ ለሕዝብ ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።

(፪) ለሕዝብ ፡ የሚገለጸው ፡ አዋጅ ፡ የሚነገረው ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳውና ፡ ለፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ማስታወቂያ ፡ ከተሰጣቸው ፡ በኋላ ፡ ነው ። የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ ማስታወቂያውም ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተዘረዘሩትን ፡ ነገሮች ፡ በትክክለኛ ፡ ሁኔታ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

(ሀ) የሚሸጠውን ፡ ንብረት ፡ ዓይነትና ፡ የግምቱን ፡ ልክ ፤

(ለ) ከንብረቱ ፡ ላይ ፡ የሚጠየቅ ፡ የዋስትና ፡ መያዣ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ መብት ፡ እንዳለ ፡ ልኩን ፤

(ሐ) ለንብረቱ ፡ መሸጥ ፡ ምክንያት ፡ የሆነውን ፡ በፍርድ ፡ የተወሰነውን ፡ የገንዘብ ፡ ልክ ፤

(መ) ንብረቱ ፡ የሚሸጥበትን ፡ ሁኔታና ፡ ገደቡን ፤ የሽያጩ ፡ ገንዘብ ፡ የሚከፈልበትን ፡ ጊዜ ፤

(ሠ) ገዢው ፡ ከመግዛቱ ፡ በፊት ፡ ማወት ፡ ይገባዋል ፡ ብሎ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚገምተውን ፡ ማናቸውንም ፡ ዝርዝር ፡ መግለጫ ።

(ፎ) ከዚህም ፡ በቀር ፡ የሐራጁ ፡ ሽያጭ ፡ ማስታወቂያ ፡ ወይም ፡ አዋጅ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ከቍጥር ፡ ፬፻ ፡ እስከ ፡ ፬፻፵፮ ፡ የተነገሩትን ፡ ሁሉ ፡ መግለጽ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፩፻፷፬ ። ሽያጭ ፡ እንዲደረግ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፩፻፷፪ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ሽያጭ ፡ እንዲደረግ ፡ የሚቀርቡ ፡ ማንኛዎችና ፡ የክስ ፡ ማመልከቻዎች ፡ አቤቱታዎች ፡ ሁሉ ፡ ሌሎቹ ፡ አቤቱታዎችና ፡ ማመልከቻዎች ፡ ተረጋግጠውና ፡ ተፈርመው ፡ በሚቀርቡበት ፡ ሁኔታና ፡ ሥርዓት ፡ ይቀርባሉ ። በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ መረጋገጥ ፡ የሚገባው ፡ በተለይ ፡ በቍጥር ፡ ፩፻፷፫ ፡ (፪) ፡ በተመለከተው ፡ ላይ ፡ አመልካቹ ፡ የሚያውቀውንና ፡ ማወቅ ፡ የሚገባውን ፡ ሁሉ ፡ ነው ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለሕዝብ ፡ በሚገለጸው ፡ ማስታወቂያ ፡ ላይ ፡ የሚዘረዘሩትን ፡ ነገሮች ፡ ለማጣራት ፡ ይችላል ፡ ብሎ ፡ የሚገመተውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሰው ፡ ለመጥራት ፡ ወይም ፡ በማስታወቂያው ፡ ላይ ፡ የሚሠፍሩትን ፡ መግለጫዎች ፡ ትክክለኛነት ፡ ለማረጋገጥ ፡ ወይም ፡ ጉዳዩን ፡ የሚመለከት ፡ ማናቸውንም ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያቀርብ ፡ ለመጠየቅ ፡ ወይም ፡ የሚሸጠውን ፡ ነገር ፡ ለመገመት ፡ ልዩ ፡ ችሎታ ፡ ያለው ፡ ኤክስፔርት ፡ የግምቱን ፡ ውጤት ፡ እንዲያቀርብ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፩፻፷፭ ። ማስታወቂያው ፡ የሚሰጥበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ማናቸውም ፡ የሽያጭ ፡ ማስታወቂያ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፩፻፷፬ ፡ (፪) ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ለሕዝብ ፡ ይገለጻል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ የሚሸጠው ፡ ንብረት ፡ በሚገኝበት ፡ ክፍል ፡ በሚታተም ፡ ወይም ፡ በሚሸጥ ፡ ጋዜጣ ፡ ላይ ፡ እንዲወጣ ፡ ይደረጋል ። ለጋዜጣውም ፡ ማሳተሚያ ፡ የሚያስፈልገው ፡ ወጭ ፡ ለሽያጩ ፡ ሥርዓት ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ከሚደረገው ፡ ወጭ ፡ ጋር ፡ በመደመር ፡ ከዕዳው ፡ ጋር ፡ ይታሰባል ።

(፫) ንብረቱ ፡ የሚሸጠው ፡ በብዙ ፡ ቦታ ፡ ተመድቦ ፡ በመከፋፈል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ለየአንዳንዱ ፡ መደብ ፡ ልዩ ፡ ማስታወቂያ ፡ ማውጣት ፡ አስፈላጊ ፡ አይሆንም ። ነገር ፡ ግን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከፋፍሎ ፡ ለሚሸጠው ፡ መደብ ፡ ለየራሱ ፡ ማስታወቂያ ፡ ማው

ጣት ፡ የሚያስፈልግ ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ በዚሁ ፡ ሁኔታ ፡ ልዩ ፡ ማስታወቂያ ፡ እንዲደረግ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፭፻፳፯ ። ሽያጭ ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ጊዜ ።

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፭፻፲፮ ፡ (፪) ፡ ከተመለከተው ፡ ንብረት ፡ በቀር ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ከዚህ ፡ አስቀድሞ ፡ እንዲሸጥ ፡ የሚስማማ ፡ መሆኑን ፡ ለፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ካላስታወቀ ፡ በቀር፡ ማናቸውም ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ ማስታወቂያ ፡ ከወጣበት ፡ ቀን ፡ አንስቶ ፡ እስከ ፡ ፲፭ ፡ ቀን ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ሲሆን ፡ ደግሞ ፡ ፴ ፡ ቀን ፡ ድረስ ፡ ሳይቆይ ፡ በሐራጅ ፡ ሊሸጥ ፡ አይችልም ። ጊዜውም ፡ መቆጠር ፡ የሚጀምረው ፡ ማስታወቂያው ፡ ፍርድ ፡ በሚያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቅጥር ፡ ግቢ ፡ ውስጥ ፡ ከተለጠፈበት ፡ ቀን ፡ ጋዜጣው ፡ ታትሞ ፡ ለሕዝብ ፡ ከታደለበት ፡ ቀን ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ መጽሔት ፡ ላይ ፡ ከታወጀበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፭፻፳፰ ። የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ ስለሚቆምበት ፡ ወይም ፡ ስለሚቋረጥበት ፡ ሁኔታ ።

የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ የሚቆመው ፡ የሐራጁ ፡ ማስታወቂያ ፡ ከመውጣቱ ፡ በፊት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የተፈረደበትን ፡ ገንዘብ ፡ ኪሣራውንና ፡ ወጭውን ፡ በሙሉ ፡ ለሐራጅ ፡ ሻጩ ፡ ያስረከበ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ንብረቱ ፡ እንዲሸጥ ፡ ላዘዘው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማስረከቡን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ የማያጠራጥር ፡ ማስረጃ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፭፻፳፱ ። ሁለተኛ ፡ የሐራጅ ፡ ማስታወቂያ ፡ ስለሚወጣበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፭፻፳፫ ፡ (፪) ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ በሚሰጠው ፡ ማስታወቂያ ፡ የተገለጸውን ፡ የዋጋ ፡ ግምት ፡ የሚከፍል ፡ ገዢ ፡ ያልተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ድጋሚ ፡ ማስታወቂያ ፡ በማውጣት ፡ ሁለተኛ ፡ ጨረታ ፡ ይደረጋል ። የሽያጩ ፡ ሥርዓትና ፡ የጊዜው ፡ አወሳሰን ፡ ጉዳይ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተመለከቱት ፡ ቍጥሮች ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ይፈጸማል ። ንብረቱም ፡ የሚሸጠው ፡ በሁለተኛው ፡ ጨረታ ፡ ጊዜ ፡ ከፍተኛ ፡ ዋጋ ፡ ለሚያቀርብ ፡ ተጫራች ፡ ነው ።

(፪) በሁለተኛው ፡ የጨረታ ፡ ማስታወቂያ ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ተጫራች ፡ ያልቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ማናቸው ፡ ተቃራኒ ፡ ድን ጋጌ ፡ ቢሆርም ፡ እንኳ ፡ ይህን ፡ ንብረት ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡም ፡ ተረክቦ ፡ እንዲይዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ፤ ይህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ፍርዱ ፡ ብሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ እንደተፈጸመ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፬፻፭፱ ። በጨረታ ፡ ለገዛው ፡ ንብረት ፡ ዋጋውን ፡ ሳይከፍል ፡ ወይም ፡ ግዴታውን ፡ ሳይፈጽም ፡ የቀረ ፡ ገዢ ፡ ንብረቱ ፡ በሁለተኛ ፡ ጨረታ ፡ ሲሸጥ ፡ ለጐደለው ፡ ገንዘብ ፡ በአላፊነት ፡ ስለሚ ጠየቅበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ገዢው ፡ በጨረታ ፡ ለገዛው ፡ ንብረት ፡ ዋጋውን ፡ ሳይከፍል ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በሕግ ፡ በተወሰነው ፡ ወይም ፡ በሽያጩ ፡ ማስታወቂያ ፡ ላይ ፡ በተገለጸው ፡ መሠረት ፡ ዋጋውን ፡ ያላስቀመጠ እንደሆነ ፡ ሽያጩ ፡ እንደተሠረዘ ፡ ተቆጥሮ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተ መለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሌላ ፡ ማስታወቂያ ፡ እንዲወጣና ፡ ሁለተኛ ፡ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ እንዲደረግ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) ንብረቱ ፡ እንደገና ፡ በሚሸጥበት ፡ ጊዜ ፡ ዋጋ ፡ የቀነሰ ፡ እንደ ሆነ ፡ ሐራጅ ፡ ሻጩ ፡ የተቀነሰውን ፡ ሂሳብና ፡ ለሁለተኛው ፡ ሐራጅና ፡ ለማስታወቂያው ፡ የተደረገውን ፡ ወጭ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያስታውቅ ፤ በመጀመሪያ ፡ ጨረታ ፡ ንብረቱን ፡ የገዛ ውና ፡ ዋጋውን ፡ ያልከፈለው ፡ ተጫራች ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ዕዳ ፡ በሚከፈልበት ፡ ዓይነትና ፡ ሁኔታ ፡ ልዩነቱንና ፡ ኪሣራውን ፡ እንዲከፍል ፡ ይገደዳል ። ይህንንም ፡ ገንዘብ ፡ የሚከፍለው ፡ የፍ ርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ሲያቀርቡ ፡ ነው ።

(፫) የሽያጩ ፡ ዋጋ ፡ ሲከፈል ፡ ሐራጅ ፡ ሻጩ ፡ ለከፋዩ ፡ የጽሑፍ ፡ ደረሰኝ ፡ በመስጠት ፡ ገንዘቡን ፡ ከተቀበለ ፡ በኋላ ፡ ሽያጩ ፡ የመ ጨረሻ ፡ ይሆናል ።

(፬) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚደረገው ፡ ሽያጭ ፡ እንደ ፡ መጀመሪያ ፡ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ ሊቆጠር ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፬፻፵ ፡፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡ ፡ በሐራጅ ፡ የሚሸጠውን ፡ ሀብት ፡ ያለፈ ቃድ ፡ ለመግዛት ፡ የማይችል ፡ ስለ ፡ መሆኑ ፡፡

(፩) የፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ባለ ፡ መብት ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ በሐራጅ ፡ እንዲሸጥ ፡ የተወሰነውን ፡ ሀብት ፡ እን ዲገዛ ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ አስፈቅዶ ፡ የፈቃዱን ፡ ማስረጃ ፡ ለሐራጅ ፡ ሻጩ ፡ ካላቀረበ ፡ በቀር ፤ ራሱ ፡ ባስፈረደው ፡ ዕዳ ፡ ምክንያት ፡ በሚሸጠው ፡ ሃብት ፡ የጨረታ ፡ ተወዳዳሪ ፡ ሆኖ ፡ ለመግዛት ፡ አይችልም ፡፡

(፪) የፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘቡ ፡ የጨረታው ፡ ተወዳዳሪ ፡ ሆኖ ፡ በሐ ራጅ ፡ የሚሸጠውን ፡ ንብረት ፡ እንዲገዛ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ፈቃድ ፡ ተሰጥቶት ፡ የሐራጁን ፡ ሀብት ፡ የገዛ ፡ እንደሆነና ፡ የንብረቱም ፡ ዋጋ ፡ የሚጠየቀውን ፡ ዕዳ ፡ ከነ ፡ ኪሣራው ፡ በሙሉ ፡ የሚሸፍን ፡ ሲሆን ፤ ፍርዱን ፡ የሚ ያስፈጽመው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚከፍለው ፡ ዋጋና ፡ በሚጠይ ቀው ፡ ዕዳ ፡ መቻቻል ፡ አድርጐ ፡ ፍርዱ ፡ በዚሁ ፡ ሁኔታ ፡ መፈ ጸሙን ፡ ይመዘገባል ፡ ወይም ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ የንብረቱ ፡ ዋጋ ፡ ዕዳውንና ፡ ኪሣራውን ፡ የሸፈነው ፡ በከፊል ፡ ሲሆን ፡ ፍርዱም ፡ በከፊል ፡ እንደተፈጸመ ፡ ተቆጥሮ ፡ ሊመዘገብ ፡ ይችላል ፡፡

(፫) የፍርድ ፡ ባለ ፡ ገንዘቡ ፡ ፈቃድ ፡ ሳያገኝ ፡ ራሱ ፡ በቀጥታ ፡ ወይም ፡ በእጅ ፡ አዙር ፡ ንብረቱን ፡ ገዝቶ ፡ ባለ ፡ ይዞታ ፡ ሆኖ ፡ የተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ወይም ፡ በሽያጩ ፡ ምክ ንያት ፡ መብቱ ፡ የተነካ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ሲያመለክት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሽያጩ ፡ እንዲፈርስ ፡ አድርጐ ፡ ሌላ ፡ የጨረታ ፡ ሽያጭ ፡ እንዲደረግ ፡ ያዛል ፡ ይህም ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ የቍ ጥር ፡ ፬፻፳፱ ፡ ድንጋጌ ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ፡፡

ቍ ፡ ፬፻፵፩ ፡፡ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታ ዘዘ ፡ ማናቸውም ፡ ባለ ፡ ሥልጣን ፡ በጨረታ ፡ መወዳደርና ፡ ንብረቱን ፡ ለመግዛት ፡ የተከለከለ ፡ ስለ ፡ መሆኑ ፡፡

(፩) የሐራጁን ፡ ሽያጭ ፡ ጨረታ ፡ ለማስፈጸም ፡ ወይም ፡ የፍርዱን ፡ አፈጻጸም ፡ ሥርዓት ፡ ለማከናወን ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የታዘዘ ፡ ማና

BACK

ቸውም ፡ ሰው ፡ ወይም ፡ ፍርዱን ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘ ፡ ማና ቸውም ፡ ዳኛ ፡ ወይም ፡ ሠራተኛ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ ጸሐፊ ፡ በቀ. ታ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ ከርሱ ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ ባላቸው ፡ በሌ ሎች ፡ ሰዎች ፡ አማካይነት ፡ በእጅ ፡ አዙር ፡ በጨረታ ፡ የሚሸጠ ውን ፡ ንብረት ፡ ለመግዛት ፡ የጨረታው ፡ ውድድር ፡ ተካፋይ ፡ ለመሆንና ፡ በማናቸውም ፡ መንገድ ፡ ይህን ፡ የመሳሰለ ፡ ሙከራ ፡ ለማድረግ ፡ የተከለከለ ፡ ነው ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረውን ፡ ድን ጋጌ ፡ በመተላለፍ ፡ ገዝቶ ፡ የተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ሽያጩ ፡ ፍርስ ፡ ሆኖ ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፴ ፡ (፫) ፡ መሠረት ፡ ሌላ ፡ ሐራጅ ፡ ወጥቶ ፡ ሃብቱ ፡ በጨረታ ፡ እንዲሸጥ ፡ ይደረጋል ።

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፫ ።

የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለ ፡ ሚሸጥበት ፡ ሁኔታ ።

ቍ ፡ ፬፻፴፪ ። የእርሻ ፡ ሰብል ፡ ስለሚሸጥበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የሚሸጠው ፡ ንብረት ፡ የእርሻ ፡ ሰብል ፡ ሲሆን ፡ የሐራጅ ፡ ሽያጭ ፡ የሚፈጸመው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ነው ።

(ሀ) የሚሸጠው ፡ ሰብል ፡ ገና ፡ በቡቃያነት ፡ ሆኖ ፡ ከተተከለ በት ፡ ወይም ፡ ከተዘራበት ፡ እርሻ ፡ ላይ ፡ ያልታጨደ ፡ ወይም ፡ ያልተቆረጠ ፡ ሲሆን ፡ ሐራጁ ፡ የሚደረገው ፡ እርሻው ፡ በሚገኝ በት ፡ ሥፍራ ፤

(ለ) የሚሸጠው ፡ ሰብል ፡ ከእርሻው ፡ ላይ ፡ ታጭዶ ፡ የተከ መረ ፡ ወይም ፡ የድርቆሽ ፡ ከምር ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ለመወ ቃት ፡ ወይም ፡ ለምርት ፡ የተዘጋጀ ፡ ሲሆን ፡ ክምሩ ፡ ወይም ፡ የማ ምረቻው ፡ ውድማ ፡ በሚገኝበት ፡ ሥፍራ ፤ ስለሆነም ፡ ሰብሉ ፡ የተሻለ ፡ ዋጋ ፡ ለማግኘት ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ ገበያ ፡ ወጥቶ ፡ ወይም ፡ ምቹ ፡ በሆነ ፡ ሥፍራ ፡ እንዲሸጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፬፻፬፫ ። ቡቃያ ፡ ለሆኑ ፡ ሰብሎች ፡ ስለሚጸና ፡ ልዩ ፡ ድንጋጌ ።

(፩) የሚሸጠው ፡ ሰብል ፡ ቡቃያ ፡ ሲሆንና ፡ በወቅቱም ፡ ተሰብስቦ ፡ ባንድ ፡ ሥፍራ ፡ ለማከማቸት ፡ የሚችል ፡ ሲሆን ፡ ሽያጩ ፡ የሚፈጸምበት ፡ ቀን ፡ የሚወሰነው ፡ ሰብሉ ፡ ከተሰበሰበ ፡ በኋላ ፡ ባለው ተከታይ ፡ የሥራ ፡ ቀን ፡ ነው ፡ በዚህም ፡ ሁኔታ ፡ ሰብሉ ፡ ባንድ ፡ ቦታ ፡ ተከማችቶ ፡ ካልተገኘ ፡ በቀር ፡ ሽያጩ ፡ አይፈጸምም ።

(፪) የሰብሉ ፡ የተፈጥሮ ፡ ሁኔታ ፡ ተሰብስቦ ፡ ባንድ ፡ ቦታ ፡ ለመከማቸት ፡ የሚያስችለ ፡ ሲሆን ፡ ከመታጨዱ ፡ ወይም ፡ ተቆርጦ ፡ ወይም ፡ ተነቅሎ ፡ ከመሰብሰቡ ፡ በፊት ፡ እንዲሸጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይቻላል ። ገዢውም ፡ ሰብሉ ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ ገብቶ ፡ እንዲሰበስብ ፡ እንዲለቅም ፡ እንዲቆርጥ ፡ ወይም ፡ አስፈላጊውን ፡ የጥበቃ ፡ ጥንቃቄ ፡ እንዲያደርግ ፡ ይፈቀድለታል ።

ቍ ፡ ፬፻፬፬ ። ስለ ፡ ተዘዋዋሪ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶችና ፡ ስለ ፡ ንግድ ፡ ድርጅት ፡ አክሲዮኖች ።

በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ የሚሸጠው ፡ ሀብት ፡ ተዘዋዋሪ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነድ ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ድርጅት ፡ አክሲዮን ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ የገመተ ፡ እንደሆነ ፡ በሐራጅ ፡ በመሸጥ ፡ ፋንታ ፡ በደላላ ፡ አማካይነት ፡ እንዲሸጥ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፬፻፬፭ ። የሽያጩ ፡ ሥርዓት ፡ በትክክል ፡ ያለመፈጸም ፡ ሽያጩን ፡ ስለሚያፈርስበት ፡ ሁኔታ ።

የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ በሚወጣው ፡ ማስታወቂያ ፡ ላይ ፡ ጉድለት ፡ በመገኘቱ ፡ ወይም ፡ የሽያጩ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ በትክክል ፡ ባለመፈጸሙ ፡ ምክንያት ፡ ማናቸውም ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ሽያጭ ፡ አይፈርስም ፤ ስለሆነም ፡ በሥርዓቱ ፡ መጓደል ፡ ምክንያት ፡ ጉዳት ፡ የደረሰበት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ለጉዳቱ ፡ አላፊ ፡ በሆነው ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ክስ ፡ አቅርቦ ፡ ተገቢ ፡ ካሣውን ፡ ሊጠይቅ ፡ ይችላል ፡ ለጉድለቱ ፡ አላፊ ፡ የሆነው ፡ ገዢው ፡ ራሱ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የገዛውን ፡ ዕቃ ፡ እንዲመልስ ፡ ወይም ፡ ካሣ ፡ እንዲከፍል ፡ ይወሰንበታል ።

ቍ ፡ ፪፻፴፮ ። ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረትን ፡ ዕዳንና ፡ አክሲዮንን ፡ ለገዢው ፡ ስለማስረከብ ።

(፩) የተሸጠው ፡ ሀብት ፡ ከፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የተያዘና ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ሲሆን ፡ ገዢው ፡ ራሱ ፡ ንብረቱን ፡ እንዲረከብ ፡ ይደረጋል ።

(፪) የተሸጠው ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ ሳይሆን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ዘንድ ፡ የሚገኝ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የማስረከቡ ፡ ሥርዓት ፡ የሚፈጸመው ፡ የንብረቱ ፡ ባለይዞታ ፡ የሆነው ፡ ሰው ፡ ለገዢው ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ለማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ እንዳያስረክብ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነው ።

(፫) የተሸጠው ፡ ንብረት ፡ በንግድ ፡ ድርጅት ፡ የተመዘገበ ፡ አክሲዮን ፡ ሲሆን ፡ አክሲዮኑን ፡ በስሙ ፡ ያስመዘገበው ፡ ሰው ፡ ለገዢው ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ለማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ እንዳይሸጥ ፡ ወይም ፡ የሚገኘውን ፡ ማናቸውንም ፡ የትርፍ ፡ ድርሻ ፡ ለሌላ ፡ ተላልፎ ፡ እንዳይሸጥ ፡ በመከልከል ፡ ወይም ፡ የንግድ ፡ ድርጅቱ ፡ ሥራ ፡ አስኪያጅ ፡ ወይም ፡ ዋና ፡ ጸሐፊ ፡ ወይም ፡ የድርጅቱ ፡ ባለ ፡ ሥልጣናት ፡ የአክሲዮኑን ፡ ባለቤትነት ፡ ወይም ፡ የሚገኘውን ፡ የትርፍ ፡ ድርሻ ፡ ለገዢው ፡ ካልሆነ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ እንዳያስተላልፉ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፪፻፴፯ ። የሚተላለፉ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶችና ፡ አክሱዮኖች ፡ የሚዛወሩበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የሚተላለፉ ፡ የገንዘብ ፡ ሰነዶችን ፡ ወይም ፡ አክሲዮኖችን ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ለማዛወር ፡ ሰነዶቹን ፡ ወይም ፡ አክሲዮኖቹን ፡ በሌላ ፡ ያስመዘገበው ፡ ሰው ፡ ፊርማ ፡ ወይም ፡ ጽሑፍ ፡ የሚያስረዳ ፡ ሲሆን ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፭ /፪/ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ፤ ይህም ፡ በሚሆንበት ፡ ጊዜ ፡ የመፈረሙና ፡ የማስተላለፉ ፡ ሥርዓት ፡ በባለ ፡ ሀብቱ ፡ እንደተፈጸመ ይቆጠራል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተነገሩት ፡ ሰነዶች ፡ ወይም ፡ አክሲዮኖች ፡ በገዢው ፡ ስም ፡ እስኪዛወሩ ፡ ድረስ ፡ ከንዚህ ፡ የሚገኘውን ፡

BACK

ጥቅም ፡ ወይም ፡ ሰነድ ፡ እየፈረመ ፡ የሚቀበል ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊሾም ፡ ይችላል ፤ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተወከለው ፡ ሰው ፡ ስለተቀበለው ፡ ገንዘብ ፡ የፈረመው ፡ ደረሰኝ ፡ በገዢው ፡ ወይም ፡ በባለመብቱ ፡ እንደተፈረመ ፡ ይቆጠራል ።

ቍ ፡ ፬፻፴፭ ፡- ግናቸውም ፡ ሌላ ፡ ንብረት ፡ ስለሚተላለፍበት ፡ ሁኔታ ፤

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ያልተጠቀሰ ፡ ግናቸውም ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንደተላለፈ ፡ የሚቆጠረው ፤ ለገዢው ፡ ወይም ፡ ለወኪሉ ፡ ወይም ፡ እንዲረከብ ፡ ላደረገው ፡ ሰው ፡ ንብረቱ ፡ እንዲተላለፍ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካዘዘበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ነው ።

ንዑስ ፡ ክፍል ፡ ፮.

የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ስለሚሸጥበት ፡ ሁኔታ ፤

ቍ ፡ ፬፻፴፮ ። የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የተፈረደበትን ፡ ገንዘብ ፡ እስኪያዘጋጅ ፡ ሽያጩን ፡ ስለማቆየት ።

(፩) የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ ከታዘዘ ፡ በኋላ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ይህንኑ ፡ ንብ ረት ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ በማከራየት ፤ በዋስትና ፡ በመስጠትና ፡ በማሲያዝ ፤ ወይም ፡ በግል ፡ በመሸጥ ፤ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ በመሸጥ ፡ ዕዳውን ፡ ለመክፈል ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊቀበለው ፡ በሚችል ፡ ሁኔታ ፡ ሲያመለክት ፤ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፴፱ /ፎ/ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ይህን ፡ ለማከናወን ፡ በቂ ፡ መስሎ ፡ የሚገምተውን ፡ ጊዜ ፡ ለመስጠት ፡ እንዲሸጥ ፡ የታዘዘውም ፡ ንብረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወስነው ፡ ሁኔታ ፡ ከመሸጡ ፡ እንዲቆይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

(፪) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፴፪ ፡ የተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተጠበቀ ፡ ሆኖ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተነገረውን ፡ ትእዛዝ ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ የተወሰነውን ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ራሱ ፡ እንዲሸጠው ፤ እንዲያከራየው ፡ ወይም ፡ በዋስትና ፡ እንዲያበይዘው ፡ በጽሑፍ ፡ የሆነ ፡ ፈቃድ ፡ ይሰጠዋል ። ስለሆነም ፡ በዚሁ ፡ ፈቃድ ፡ መሠረት ፡

ንብረቱ ፡ የተሸጠበት ፡ ዋጋ ፡ ወይም ፡ የተከራየበት ፡ ገቢ ፡ ወይም ፡ በዋስትና ፡ የተያዘበት ፡ ገንዘብ ፡ በቀጥታ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ዘንድ ፡ ተቀማጭ ፡ እንዲሆን ፡ ይደረጋል ፤ የፍርድ ፡ ባለገንዘቡም ፡ በቅጥር ፡ ፩፻፴ / ፪ / በተነገረው ፡ መሠረት ፡ እንደነገሩ ፡ ሁኔታ ፡ የሚጣብ ፡ መቻቻል ፡ ከማድረግ ፡ አይታገድም ።

(፫) በዚህ ፡ ቅጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚደረገው ፡ የንብረት መሸጥ ፤ ማከራየት ፡ ወይም ፡ በዋስትና ፡ ማስያዝ ፡ ውል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ካላጸደቀው ፡ በቀር ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

በዋስትና ፡ ወይም ፡ በዕዳ ፡ የተያዙ ፡ ንብረቶች ፤ የተያዙበትን ፡ ግዴታ ፡ ለማስፈጸም ፡ በሚሸጡበት ፡ ጊዜ ፡ የዚህ ፡ ቅጥር ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ቅ ፡ ፩፻፴፩ ። ገዢ ፡ ስለሚያስቀምጠው ፡ መያዣና ፡ ሙሉ ፡ ገንዘብ ፡ ባለ መከፈሉ ፡ ስለሚደረግ ፡ ሽያጭ ።

(፩) ማናቸውም ፡ የግዴንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ በሚሸጥበት ፡ ጊዜ ፡ ገዢው ፡ የንብረቱ ፡ ገዢነት ፡ መብት ፡ እንደታወቀለት ፡ ወዲያውኑ ፡ ከንብረቱ ፡ ዋጋ ፡ ውስጥ ፡ ፭፩/ ሃያ ፡ አምስ ፡ በመቶውን ፡ ሂሣብ ፡ ለሃራጅ ፡ ሻጭ ፡ ማስረከብ ፡ አለበት ።

(፪) ገዢው ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፩፻፴ /፪/ የተነገረው ፡ መቻቻል ፡ ስለሚደረግ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ያለው ፡ ንዑስ ፡ ቅጥር ፡ ድንጋጌ ፡ ተፈጻሚ ፡ አይሆንም ።

ቅ ፡ ፩፻፴፩ ፡-ዋጋው ፡ በሙሉ ፡ ስለሚከፈልበት ፡ ጊዜ ፤

በሐራጅ ፡ የተሸጠው ፡ ንብረት ፡ ዋጋ ፡ በሙሉ ፡ የሚከፈለው ፡ ገዢው ፡ ንብረቱን ፡ መግዛቱ ፡ ከተረጋገጠበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ በ፲፭ ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ነው ፡ ስለሆነም ፡ ጠቅላላው ፡ ዋጋ ፡ በሚተላለፍበት ፡ ጊዜ ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቅጥር ፡ ፩፻፴ /፪/ መሠረት ፡ ስለ መቻቻል ፡ የተነገረው ፡ መብት ፡ ሲኖር ፡ እንደተጠበቀ ፡ ይሆናል።

ቅ ፡ ፩፻፴፪ ። ዋጋው ፡ ሳይከፈል ፡ በቀረ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቅጥር ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡

የንብረቱ ፡ ዋጋ ፡ ሳይከፈል ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ገዢው ፡ አስይዞት፡ ከነበረው ፡ ገንዘብ ፡ ውስጥ ፡ ለሽያጩ ፡ ሥርዓትና ፡ ለማናቸውም ፡ ጉዳይ ፡ ወጭ ፡ የተደረገው ፡ ገንዘብ ፡ ተቀንሶ ፡ የቀረው ፡ ገንዘብ ፡ ለመንግሥት ፡ ገቢ ፡ እንዲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ። ንብረቱም ፡ እንደገና ፡ እንዲሸጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። እንዲህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ግዴታውን ፡ ሳይፈጽም ፡ የቀረው ፡ ገዢ ፡ በ ሽያጩ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ በተሸጠው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ማናቸውንም ፡ መብት ፡ ያጣል ።

ቍ ፡ ፬፻፯፫ ። በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ማናቸውም ፡ መብት ፡ ላለው ፡ ሰው ፡ ስለሚሰጠው ፡ የተቀዳሚነት ፡ መብት ።

በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ ተይዞ ፡ የሚሸጠው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ሁለት ፡ ወይም ፡ ከሁለት ፡ በላይ ፡ የሆኑ ፡ ሰዎች ፡ በሕብረት ፡ የያዙትና ፡ ያልተከፋፈሉት ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ከተካፋዮቹ ፡ አንዱ ፡ ንብረቱን ፡ ለመግዛት ፡ በጨረታ ፡ ተወዳዳሪ፡ ሆኖ ፡ የቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እንደቀረበ ፡ ተቆጥሮ ፡ የተቀዳሚነት ፡ መብት ፡ ይሰጠዋል ።

ቍ ፡ ፬፻፯፬ ። ሽያጭ ፡ እንዲከበር ፡ ወይም ፡ እንዲቀር ፡ ስለሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ።

(፩) በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ እንዲሸጥ ፡ የተወሰነው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ከመሸጡ ፡ በፊት ፡ በዚሁ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ መብት ፡ ያገኘ ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ሽያጩ ፡ እንዲፈርስ ፡ ወይም ፡ እንዲታገድ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከት ፡ ይችላል ።

(፪) ቢሆንም ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፯፩ ፡ በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ሽያጩ ፡ እንዲታገድ ፡ ወይም ፡ እንዲፈርስ ፡ የቀረበውን ፡ ማመልከቻ ፡ ካላነሳ /ካልሠረዘ/ በቀር ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻ ፡ ሊያቀርብ ፡ አይችልም ።

(፫) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ መክፈል ፡ የሚገባውን ፡ ወጭና ፡ ኪሣራ ፡ በማስታወቂያው ፡ ላይ ፡ ያልተገለጸ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ የዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ የሚጠየቀውን ፡ ሁሉ ፡ ከመክፈል ፡ ነፃ ፡ አያደርገውም ።

ቍ ፣ ፮፻፵፭ ። የሽያጭ ፣ ሥርዓት ፣ ተገቢ ፣ ባልሆነ ፣ መንገድ ፣ ወይም ፣ በማጭበርበር ፣ ተፈጽሟል ፣ በማለት ፣ እንዲፈርስ ፣ ወይም ፣ እንዲታገድ ፣ ስለሚተርብ ፣ ግመልከቻ ።

በፍርድ ፣ አፈጻጸም ፣ ምክንያት ፣ የማይንቀሳቀስ ፣ ንብረት ፣ የተሸጠ ፣ እንደሆነ ፣ የፍርድ ፣ ባለገንዘቡ ፣ ወይም ፣ ከሽያጩ ፣ ገንዘብ ፣ ድርሻ ፣ ያለው ፣ ወይም ፣ የንብረቱ ፣ ተካፋይ ፣ የሆነ ፣ ወይም ፣ በንብረቱ ፣ መሸጥ ፣ ምክንያት ፣ መብቱ ፣ የሚነካ ፣ ማናቸውም ፣ ሰው ፣ በአቻቸው ፣ ሥርዓት ፣ ላይ ፣ ግዙፍ ፣ የሆነ ፣ ጉድለት ፣ ወይም ፣ ትክክለኛ ፣ ያልሆነ ፣ ተግባር ፣ ወይም ፣ የማታለልና የማጭበርበር ፣ ተግባር ፣ ተፈጽሟል ፣ በማለት ፣ ሽያጩ ፣ እንዲፈርስ ፣ ወይም ፣ እንዲታገድ ፣ ግመልከቻ ፣ ለማቅረብ ፣ ይችላል ። ስለሆነም ፣ የተጠቀሰው ፣ ተግባር ፣ በአመልካቹ ፣ መብት ፣ ላይ ፣ ቀጥታ ፣ ጉዳት ፣ ያደረሰ ፣ መሆኑ ፣ ካልተረጋገጠ ፣ በቀር ፣ ሽያጩ ፣ እንዲፈርስ ፣ ወይም ፣ እንዲታገድ ፣ ለማዘዝ ፣ አይቻልም ።

ቍ ፣ ፮፻፵፮ ። የፍርድ ፣ ባለዕዳው ፣ በተሸጠው ፣ ንብረት ፣ ላይ ፣ መብት ፣ የሌለው ፣ መሆኑ ፣ በታወቀ ፣ ጊዜ ፣ ሽያጩ ፣ ስለሚፈርስበት ፣ ሁኔታ ።

በፍርድ ፣ አፈጻጸም ፣ ምክንያት ፣ የተሸጠውን ፣ ንብረት ፣ የገዛ ፣ ሰው ፣ የፍርድ ፣ ባለዕዳው ፣ በንብረቱ ፣ ላይ ፣ መብት ፣ የሌለው ፣ መሆኑን ፣ በመግለጽ ፣ ሽያጩ ፣ እንዲፈርስለት ፣ ለፍርድ ፣ ቤት ፣ ለግመልከት ፣ ይችላል ።

ቍ ፣ ፮፻፵፯ ፦ሽያጩ ፣ ስለሚጸናበት ፣ ወይም ፣ ስለሚሠረዝበት ፣ ሁኔታ ፤

(፩) በዚህ ፣ ሕግ ፣ ከቍጥር ፣ ፮፻፵፪ እስከ ፣ ፮፻፵፯ በተነገረው ፣ ድንጋጌ ፣ መሠረት ፣ በሁለት ፣ ወር ፣ ጊዜ ፣ ውስጥ ፣ ሽያጩ ፣ እንዲፈርስ ፣ ወይም ፣ እንዲሠረዝ ፣ ግመልከቻ ፣ ካልቀረበ ፣ በቀር ፣ በማናቸውም ፣ ምክንያት ፣ ግዢው ፣ ሊፈርስ ፣ አይችልም ።

(፪) ከዚህ ፣ በላይ ፣ የተነገረው ፣ ግመልከቻ ፣ ቀርቦ ፣ ተቀባይነትን ፣ ያጣ ፣ እንደሆነ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ግዢው ፣ የሚያፈርስ ፣ መሆኑን ፣ ይወስናል ።

(፫) በማናቸውም ፣ ምክንያት ፣ ግዢው ፣ የጸደቀ ፣ እንደሆነ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ የንብረቱን ፣ ዝርዝር ፣ ሁኔታ ፣ የሚጠቅስና ፣ በሽያጩም ፣

BACK

ላይ ፡ ገዢ ፡ የሆነውን ፡ ሰው ፡ ስም ፡ የሚገልጽ ፡ ሽያጩም ፡ የማ ይሻር ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ለገዢው ፡ ይሰጣል ።

(፬) ማመልከቻው ፡ ተቀባይነትን፡ ያገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ሽያጩ ፡ እንዲ ፈርስ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። ስለሆነም ፡ በጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ ላላቸው፡ ወገኖች ፡ ሁሉ ፡ ማስታወቂያ ፡ ካልተሰጠ ፡ በቀር ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ አይሰጥም ።

(፭) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ መሠረት፡ ሽያጩ ፡ እንዲፈርስ ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠ ፡ እንደሆነ ፡ የንብረቱ ፡ ዋጋ ፡ ከነወለዱ ፡ ወይም ፡ እንደነገሩ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ያለወ ለድ ፡ ገንዘብ ፡ የተቀበለው ፡ ሰው ፡ ለገዢ ፡ እንዲመልስለት ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፬፻፸፮ ። በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ ያለውን ፡ ንብረት ፡ ስለማስረከብ ።

የማሸጠው ፡ ንብረት ፡ በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ ወይም ፡ ከፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በተሰጠው ፡ መብት ፡ መሠረት ፡ ባለይዞታ ፡ በሆነ ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ ወይም ፡ ንብረቱ ፡ በፍርድ ፡ ከተያዘ ፡ በኋላ ፡ መብት ፡ አግኝቻለሁ ፡ በማለት ፡ ባለይዞታ ፡ በሆነ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የሚገኝ ፡ ሲሆንና ፡ ስለዚሁም ፡ ጉዳይ ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፸፭ ፡

(፪) በተነገረው ፡ መሠረት ፡ ማረጋገጫ ፡ የተሰጠ ፡ ሲሆን ፡ ይህ ንን ፡ ሁኔታ ፡ ገዢው ፡ ባመለከተ ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ወይም ፡ የወከለው ፡ እንዲረክብና ፡ በንብረቱ ፡ ውስጥ ፡ እንዲገባ ፡ አስፈላጊም ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ ንብረቱን ፡ አላስረክብም ፡ በማለት ፡ እምቢተኛ ፡ ሆኖ ፡ የያዘው ፡ ሰው ፡ እንዲወጣ ፡ ያዛል ።

ቍ ፡ ፬፻፸፮ ። በተከራይ ፡ እጅ ፡ ያለውን ፡ ንብረት ፡ ስለማስረከብ ።

የተሸጠው ፡ ንብረት ፡ በኪራይ ፡ ስም ፡ በያዘ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የሚገኝ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በተጨማሪም ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፸፯ (፫) መሠረት ፡ ይህንኑ ፡ የሚያረጋግጥ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ የተሰጠ ፡ ሲሆን ፡ በገዢው ፡ አመልካችነት ፡ ይህ ፡ ንብረት ፡ የተሸጠለት ፡ መሆኑን ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ ንብረቱ ፡ በሚገኝበት ፡ በግልጽ ፡

ቦታ ፡ ላይ ፡ እንዲለጠፍ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ። እንዲ ሁም ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ መብትና ፡ ይዞታ ፡ ለገዢው ፡ የተላለ ፈለት ፡ መሆኑን ፡ ሕዝብ ፡ ሊያውቀው ፡ በሚችል ፡ በማናቸውም ፡ ልማዳዊ ፡ ዘዴ ፡ በአደባባይ ፡ እንዲነገር ፡ ያደርጋል ።

ክ ፍ ል ፡ ፭ ፡

ማስረከብን ፡ ስለመቃወም ፡ ወይም ፡ በእምቢተኛነት ፡ ስለመጋፋት ።

ቍ ፡ ፭፻፶ ። የግዴንቀሳቀስ ፡ ንብረትን ፡ ለማስረከብ ፡ እምቢተኛ ፡ ስለመ ሆንና ፡ መሰናክል ፡ ስለመፍጠር ።

(፩) በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ የተሸጠ ፡ ንብረት ፡ እንዲረከብ ፡ በፍርድ፡ የታዘዘለት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ንብረቱን ፡ እንዳይረከብ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ የሆነ ፡ የመቃወም ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ የማሰናከል ፡ ተግባር ፡ የደረሰበት ፡ እንደሆነ ፡ ያጋጠመውን ፡ ችግር ፡ የሚገልጽ ፡ ማመልከቻውን ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ወስኖ ፡ ማመል ከቻ ፡ የቀረበባቸው ፡ ወገኖች ፡ ቀርበው ፡ መልስ ፡ እንዲሰጡና ፡ ነገሩ ፡ እንዲመረመር ፡ ያደርጋል ።

ቍ ፡ ፭፻፶፩ ። የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ስለሚፈጥረው ፡ መሰናክል ፡ ወይም ፡ የተቃዋሚነት ፡ ተግባር ።

የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ በርሱ ፡ እነሳሺነት ፡ በፍ ርድ ፡ አፈጻጸም ፡ የተሸጠውን ፡ ንብረት ፡ ገዢው ፡ እንዳይረከብ ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ በማይገመት ፡ ምክንያት ፡ የተቃወመ ፡ ወይም ፡ በማና ቸውም ፡ ሁኔታ ፡ መሠናክል ፡ የፈጠረ ፡ እንደሆነ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ፡ ማመልከቻ ፡ ሲቀርብለት ፡ አመልካቹ ፡ ንብረቱን ፡ በቀጥታ ፡ እንዲረከብ ፡ ያዛል ። ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ በተረካቢው ላይ ፡ የመቃወምና ፡ የማሰናከል ፡ ተግባር ፡ የቀጠለ ፡ እንደሆነ ፡ ተረካቢው ፡ ይህንኑ ፡ ሲያመለክት ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ወይም ፡ በእርሱ ፡ እነሳሽነት ፡ ይህን ፡ ተግባር ፡ የፈጸመው ፡ ሰው ፡ ከሰላሳ ፡ ቀን ፡ ለማይበልጥ ፡ ጊዜ ፡ ታሥሮ ፡ እንዲቆይ ፡ ለማዘዝ ፡ ይችላል ።

ቊ ፡ ፭፻፺፪ ። በቅን ፡ ልቦና ፡ ባለመብት ፡ ነኝ ፡ በማለት ፡ ርክክቡን ፡ ስለሚ ቃወም ፡ ሰው ።

የተሸጠውን ፡ ንብረት ፡ ርክክብ ፡ የተቃወመው ፡ ወይም ፡ ያሰና ከለው ፡ የንብረቱ ፡ የቅን ፡ ልቦና ፡ ባለይዞታ ፡ ሲሆንና ፡ ይዞታው ንም ፡ ያገኘው ፡ ከፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሳይሆን ፡ ከሌላ ፡ ሰው ፡ በተ ላለፈለት ፡ መብት ፡ ምክንያት ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በተቃዋሚነቱ፡ ወይም ፡ መሰናክል ፡ በመፍጠሩ ፡ ምክንያት ፡ የቀረበበትን ፡ አቤ ቱታ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተቀብሎ ፡ ከመረመረ ፡ በኋላ ፡ ማመልከቻ ውን ፡ ሊሠርዘው ይችላል ።

ቊ ፡ ፭፻፺፫ ። በፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ ወይም ፡ በገዢው ፡ ስለሚፈጸም ፡ የይ ዞታ ፡ ማስለቀቅ ፡ ተግባር ።

(፩) የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ ወይም ፡ ንብረቱን ፡ የገዛው ፡ ሰው ፡ በተ ሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ባገኘው ፡ የንብረት ፡ መረከብ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ በፍርድ ፡ ያገኘውን ፡ ወይም ፡ የገዛውን ፡ ንብረት ፡ ያስለቀቀው ፡ ከፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ሳይሆን ፤ ይህንኑ ፡ ንብረት ፡ በሌላ ፡ ሁኔታ ፡ ባለ ፡ ይዞታ ፡ ከሆነ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ፡ ንብረቱን ፡ እንዲለቅ ፡ የተገደደ ፡ ወገን ፡ ይህንኑ ፡ በመቃወም ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ሊያቀርብ ፡ ይችላል ።

(፪) ይህም ፡ ሲቀርብለት ፡ ነገሩ ፡ የሚሰማበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ወስኖ ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበባቸው ፡ ወገኖች ፡ ተጠርተው ፡ መልስ እንዲሰጡ ፡ ያዛል ።

(፫) አመልካቹ ፡ የንብረቱ ፡ ባለ ፡ ይዞታ ፡ የሆነው ፡ በራሱ ፡ ባለመ ብትነት ፡ ወይም ፡ ከሌላ ፡ ሰው ፡ በተላለፈለት ፡ መብት ፡ መሠረት፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የተረዳው ፡ እንደሆነ ፡ ይዞታው ፡ እንዲ መለስ ፡ ሊያዝለት ፡ ይችላል ።

ቊ ፡ ፭፻፺፬ ። ነገሩ ፡ በፍርድ ፡ እስኪወሰን ፡ ድረስ ፡ መብት ፡ በተላለፈለት ፡ ወገን ፡ ላይ ፡ ደንቡ ፡ የማይጸናበት ፡ ስለመሆኑ ።

በማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ክስ ፡ ቀርቦ ፡ ክርክር ፡ ከተጀ መረ ፡ በኋላ ፡ ነገሩ ፡ በፍርድ ፡ ከመወሰኑ ፡ በፊት ፡ የንብረቱ ፡ መብት ፡ የተላለፈለት ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ ከተሰጠ ፡ በኋላ ፡ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ የሚደረገውን ፡ ርክክብ ፡ ተቃውሞ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡

በቅጥር ፡ ፩፻፺፪ እና ፩፻፺፫ በተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ ሊጠቀም ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፩፻፺፩ ፡- ስለ ፡ ትእዛዙ ፡ ተፈጻሚነት ፤

የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ ያልሆነ ፡ ማናቸውም ፡ ለው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በቍጥር ፡ ፩፻፺፩—፩፻፺፪ ወይም ፡ ፩፻፺፫ /፫/ የተመለከተው ፡ ውሳኔ የተሰጠበት ፡ እንደሆነ ፡ በንብረቱ ፡ ላይ ፡ መብት ፡ ያለው ፡ መሆኑን ፡ ለማረጋገጥ ፡ የተለየ ፡ ክስ ፡ ከማቅረብ ፡ አይታገድም ። ስለሆነም ፡ ለቀረበው ፡ ክስ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪሰጠው ፡ ድረስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ጸንቶ ፡ ይቆያል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ፤

በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ሁኔታ ፤

ቍ ፡ ፩፻፺፮ ፡- መሠረቱ ፤

(፩) በኢንቴርናሲዮናል ፡ ስምምነት ፡ በተለየ ፡ እንዲፈጸም ፡ የሚደረግ ፡ ልዩ ፡ ሕግ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ውጭ ፡ የተሰጠ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ የሚፈጸመው ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ መተመለከተው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

(፪) እንዲፈጸም ፡ ማመልከቻ ፡ ካልቀረበ ፡ በቀር ፡ ማናቸውም ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ሊፈጸም ፡ አይችልም ።

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ የተነገረው ፡ ማመልከቻ ፡ የሚቀርበው ፡ ፍርዱ ፡ በሚፈጸምበት ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ላስቻለው ፡ ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፩፻፺፯ ። ስለማመልከቻው ፡ ፎርም ።

በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ እንዲፈጸም ፡ የሚቀርበው ፡ የጽሑፍ ፡ ማመልከቻ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ በአባሪነት ፡ መያዝ ፡ አለበት ።

(ሀ) የሚፈጸመው ፡ ፍርድ ፡ የተወሰነበት ፡ ትክክለኛነቱ ፡ የተረጋገጠ ፡ የፍርድ ፡ ግልባጭ ፤

BACK

(ለ) ፍርዱ ፡ የመጨረሻ ፡ መሆኑና ፡ መፈጸም ፡ የሚገባው ፡ መሆኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ በፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ወይም ፡ በሬጅስትራሩ ፡ የተፈረመ ፡ የምስክርነት ፡ ጽሑፍ ።

ቍ ፡ ፮፻፻፯ ። ማመልከቻው ፡ ስለሚፈቅድበት ፡ ሁኔታ ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ጉዳዮች ፡ ካልተረጋገጡ ፡ በቀር ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ሊፈጸም ፡ አይችልም ።

(ሀ) እንዲፈጸም ፡ የተጠየቀውን ፡ ፍርድ ፡ የወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚገኝበት ፡ አገር ፡ በኢትዮጵያ ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድም ፡ የሚፈጸም ፡ መሆኑ ፡ ሲረጋገጥ ፤

(ለ) ፍርዱ ፡ የተሰጠው ፡ በሕግ ፡ በተቋቋመ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መሆኑ ፡ ሲታወቅ ፤

(ሐ) የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ቀርቦ ፡ መቃወሚያውን ፡ ለማሰማት ፡ መብት ፡ የተሰጠው ፡ መሆኑ ፡ ሲረጋገጥ ፤

(መ) ፍርዱ ፡ የመጨረሻና ፡ ተፈጻሚነት ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ ሲታወቅ ፤

(ሠ) የፍርዱ ፡ መፈጸም ፡ ለሕዝብ ፡ ሞራልና ፡ ጸጥታ ፡ ተቃራኒ ፡ ያለመሆኑ ፡ ሲታወቅ ፤

ቍ ፡ ፮፻፻፱ ። የአፈጻጸሙ ፡ ሥርዓት ።

(፩) ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ ማመልከቻ ፡ የቀረበለት ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ቀርቦ ፡ አስተያየቱን ፡ እንዲገልጽ ፡ መብት ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

(፪) ይህም ፡ ሲሆን ፡ ለቀረበው ፡ መቃወሚያ ፡ ክርክር ፡ ወይም ፡ ሙግት ፡ የሚሰማ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይወስናል ።

(፫) በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ የሚያጠራጥር ፡ ሁኔታ ፡ ያጋጠመ ፡ እንደሆነ ፡ ጥርጣሬ ፡ ያስከተሉት ፡ ነጥቦች ፡ እስኪጣሩ ፡ ድረስ ፡ የአፈጻጸሙ ፡ ውሳኔ ፡ ታግዶ ፡ ይቆያል ።

BACK

ቍ ፡ ፭፻፷ ። ስለውሳኔ ።

(ሀ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የቀረበለትን ፡ ጉዳይ ፡ ለማጣራት ፡ ተከራካሪ ዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ቀርበው ፡ ክርክራቸውን ፡ መስማት ፡ አስፈላጊ ፡ የሚሆንበትን ፡ ምክንያት ፡ መዝግቦ ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ካልወሰነ ፡ በቀር ፡ ውሳኔ ፡ የሚሰጠው ፡ በቀረበው ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(ለ) እንዲሁም ፡ ስለኪሣራና ፡ ስለማናቸውም ፡ ወጭ ፡ አከፋፈል ፡ ጉዳይ ፡ ወዲያ ውኑ ፡ ውሳኔ ፡ ይሰጣል ።

(ሐ) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻውን ፡ ተቀብሎ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸም ፡ የወሰነ ፡ እንደሆነ ፤ የፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ ሥርዓት ፡ የሚመራው ፡ በኢትዮጵያ ፡ የተሰጠ ፡ ማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ በሚፈጸምበት ፡ ሥርዓት ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፭፻፷፩ ። በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ብይን ፡ ስለሚፈጸምበት ፡ ሁኔታ ።

(ሀ) በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ብይን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ሊፈጸም ፡ አይችልም ።

(ሀ) በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፭፻፶፰ ፡ (ሀ) በተመለከተው ፡ ሁኔታ ፡ ብይኑ ፡ በተሰጠበት ፡ አገር ፡ በኢትዮጵያ ፡ የተሰጠውም ፡ ብይን ፡ የሚፈጸም ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ።

(ለ) ብይኑ ፡ የተሰጠው ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ ለግልግል ፡ ወይም ፡ ለሽምግልና ፡ ዳኞች ፡ ጉባዔ ፡ ባቀረቡት ፡ ስምምነት ፡ መሠረት ፡ ወይም ፡ ብይን ፡ የተሰጠበት ፡ አገር ፡ ሕግ ፡ በሚፈቅደው ፡ መሠረት ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ።

(ሐ) ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የግልግል ፡ ወይም ፡ የሽምግልና ፡ ዳኞችን ፡ ለመምረጥ ፡ የእኩልነት ፡ መብት ፡ ተሰጥቷቸው ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በክርክሩ ፡ ላይ ፡ ማስረጃቸውን ፡ ለማቅረብና ፡ ክርክራቸውንም ፡ ቀርቦ ፡ ለማስማት ፡ የእኩልነት ፡ መብት ፡ እማኝ ተው ፡ እንደሆነ ፤

(መ) የግልግሉ ፡ ወይም ፡ የሽምግልናው ፡ ዳኝነት ፡ ጉባዔ ፡ ሕግ ፡ በሚፈቅደው ፡ መሠረት ፡ ተቋቁሞ ፡ እንደሆነ ፤

(ሠ) ብይኑ ፡ የተሰጠበት ፡ ጉዳይ ፡ በኢትዮጵያም ፡ ሕግ ፡ በግ ልግል ፡ ወይም ፡ በሽምግልና ፡ ዳኝነት ፡ ሊታይ ፡ የሚችል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነና ፡ የፍርዱም ፡ አፈጻጸም ፡ የሕዝብን ፡ ሞራልና ፡ ጸጥታ ፡ የማይቃወም ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፤

(ረ) የተሰጠው ፡ ብይን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕግ ፡ በሚያዘውና ፡ በሚፈቅደው ፡ ሁኔታ ፡ ሊፈጸም ፡ የሚችል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ።

(፪) በውጭ ፡ አገር ፡ ስለተሰጡ ፡ ፍርዶች ፡ አፈጻጸም ፡ የተመለከ ተው ፡ የዚህ ፡ ሕግ ፡ ድንጋጌ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ለተነገሩት ፡ ብይ ኖች ፡ በተመሳሳይነት ፡ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ።

ስምንተኛ ፡ መጽሐፍ ።።

ስለወጭና ፡ ስለኪሣራ ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፩ ፡

ጠቅላላ ፡ ድንጋጌዎች ።

ቍ ፡ ፩፻፳፮ ። ስለ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሥልጣን ።

በሌላ ፡ አካኋን ፡ እንዲፈጸም ፡ በግልጽ ፡ ካልተደነገገ ፡ በቀር ፡ በክስ ፡ ምክንያት ፡ ስለሚከፈለው ፡ ስለማናቸውም ፡ ወጭና ፡ ኪሣራ ፡ የሚከፍለውን ፡ ወገን ፡ የወጭንና ፡ የኪሣራውን ፡ ልክ ፡ የሚከፈልበትን ፡ የሃብት ፡ ምንጭ ፡ የአከፋፈሉን ፡ ሁኔታ ፡ ሌላ ውንም ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ ውሳኔ ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትክክል ፡ መስሎ ፡ በሚገምተው ፡ ሁኔታ ፡ ሊሰጥ ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፩፻፳፯ ። ስለወጭና ፡ ስለኪሣራ ፡ ዝርዝር ።

(፩) ተረቺው ፡ ለረቺው ፡ ኪሣራና ፡ ማናቸውንም ፡ ወጭ ፡ እንዲ ከፍል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲያዝ ፡ ወጭ ፡ ያደረገው ፡ ወገን ፡ የወጭ ውን ፡ ልክ ፡ የሚያሳይ ፡ ዝርዝር ፡ አዘጋጅቶ ፡ ማቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ዝርዝሩ ፡ የሚቀርበው ፡ ፍርዱን ፡ ለፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲሆን ፡ እንዱ ፡ ግልባጭ ፡ ለክሱዩ ፡ ወገን ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፬፻፷፬ ። የወጭው ፡ ሂሳብ ፡ ስለሚመረመርበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) የወጭው ፡ ሂሳብ ፡ ዝርዝር ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ ትክክለኛነቱ ፡ የሚመረመርበትን ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ወስኖ ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ያዛል ።

(፪) ሂሳቡን ፡ መርምሮና ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚያቀርቡትን ፡ ሃሳብ ፡ ተቀብሎ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ይፈጽማል ።

(ሀ) በቀረበው ፡ የሂሳብ ፡ ዝርዝር ፡ ውስጥ ፡ በቂ ፡ ባልሆነ ፡ ምክንያት ፡ ከፍ ፡ ብሎ ፡ የሚታየውን ፡ ገንዘብ ፡ ይቀንሳል ። ወይም

(ለ) በዝርዝሩ ፡ ውስጥ ፡ የከሰን ፡ ጉዳይ ፡ ለማስፈጸም ፡ ወይም ፡ አስፈላጊውን ፡ ዳኝነት ፡ ለመከታተል ፡ ተገቢ ፡ ያልሆነ ፡ ወጭ ፡ ተመልክቶበት ፡ የተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊቀንሰው ፡ ወይም ፡ ሊያስቀረው ፡ ይችላል ።

(፫) ወጭው ፡ ወይም ፡ ኪሣራው ፡ ሊከፈለው ፡ የሚገባው ፡ ወገን ፡ የሚጠይቀውን ፡ የወጭ ፡ ዝርዝር ፡ ያላቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ይህንኑ ፡ መዝግቦ ፡ ሌሎቹ ፡ ወገኖች ፡ ያደረጉትን ፡ ወጭ ፡ መርምሮ ፡ ያረጋግጥላቸዋል ። ወይም ፡ የሂሳቡን ፡ ዝርዝር ፡ አንዱ ወገን ፡ ባለማቅረቡ ፡ ምክንያት ፡ ሌሎቹ ፡ ወገኖች ፡ እንዳይጐዱ ፡ ላላቀረበው ፡ ወገን ፡ ተገቢ ፡ ግምት ፡ ያለው ፡ ኪሣራ ፡ ይወሰን ለታል ።

(፬) ማናቸውም ፡ የወጭ ፡ ወይም ፡ የኪሣራ ፡ ገንዘብ ፡ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ እስኪፈጸም ፡ ድረስ ፡ ዋናው ፡ ፍርድ ፡ ከተሰጠበት ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ በሕግ ፡ የተወሰነ ፡ ወለድ ፡ ይታሰብበታል ።

(፭) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በኪሣራና ፡ በወጭ ፡ አከፋፈል ፡ ምክንያት ፡ ለተነሳው ፡ ክርክር ፡ ውሳኔ ፡ ከመስጠቱ ፡ በፊት ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሬጂስትራር ፡ ወይም ፡ የመዝገብ ፡ ቤቱ ፡ ሹም ፡ የቀረበውን ፡ ዝርዝር ፡ መርምሮና ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ ወገኖች ፡ የሚያቀርቡትን ፡ አሳብ ፡ ተቀብሎ ፡ የተጣራውን ፡ ሂሳብ ፡ እንዲያቀርብለት ፡ ከማዘዝ ፡ የዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ አያግደውም ።

ቍ ፡ ፬፻፷፭ ። ካሣ ፡ ስለሚከፈልበት ፡ ምክንያት ።

(፩) በግናቸውም ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ በክስ ፡ ወይም ፡ በመከላከያ ፡ መልክ ፡ ከሳሹ ፡ ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ ያቀረበው ፡ የመከራከሪያ ፡ ወይም ፡ የመከላከያ ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ክሱ ፡ ወይም ፡ ክርክሩ ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ ማስረጃው ፡ አሰተኛ ፡ ነው ፡ ወይም ፡ መከራከሪያውንና ፡ ማስረጃውን ፡ ያቀረበው ፡ ወገን ፡ በሐሰት ፡ የተከራከረውና ፡ አሰተኛ ፡ ማስረጃ ፡ ያቀረበው ፡ ክርክሩን ፡ ለማሰናከል ፤ ጊዜ ፡ ለመፍጀት ፡ ወይም ፡ አንደኛውን ፡ ወገን ፡ ለመበደል ፡ ሌይም ፡ ለማጉላላት ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ያደረገው ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ወይም ፡ የክርክሩንና ፡ የማስረጃውን ፡ አሰተኛነት ፡ እያወቀ ፡ ወይም ፡ ማወቅ ፡ ሲገባው ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ማቅረቡን ። ሲያመለክትና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ተቃዋሚው ፡ ወገን ፡ ያቀረበውን ፡ ነገር ፡ እርግጠኛነት ፡ ሲረዳው ፡ ይህንኑ ፡ በመዝገቡ ፡ ላይ ፡ አሰፍሮ ፡ ሃሰተኛ ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ መከላከያ ፡ ያቀረበው ፡ ወገን ፡ ላቀረበው ፡ ለያንዳንዱ ፡ ሃሰተኛ ፡ ማስረጃ ፡ እንዱን ፡ ወገን ፡ ለመበደል ፤ ለማጉላላት ፡ ወይም ፡ ጊዜ ፡ ለመፍጀት ፡ ላቀረበው ፡ አሰተኛ ፡ ክርክር ፡ ከማናቸውም ፡ ኪሣራና ፡ ከሌላው ፡ ወጭ ፡ በቀር ፡ ከሯየ ብር ፡ የማይበልጥ ፡ ካሣ ፡ ለተበዳዩ ፡ እንዲከፍል ፡ ሊወሰንበት ፡ ይችላል ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠበት ፡ ሰው ፡ በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፬፻፷፮ ፡ በተመለከተው ፡ መሠረት ፡ ሃሰተኛ ፡ ማስረጃና ፡ ክርክር ፡ በማቅረቡ ፡ ከመከሰስና ፡ ከመቀጣት ፡ ነፃ ፡ ሊሆን ፡ አይችልም ።

(፫) በዚህ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ካሣ ፡ የተወሰነለት ፡ ወገን ፡ በሃሰት ፡ በመከሰሱ ፡ ወይም ፡ ሃሰተኛ ፡ መከላከያ ፡ ወይም ፡ ክስ ፡ የቀረበበት ፡ በመሆኑ ፡ ካሣና ፡ ኪሣራ ፡ ይገባኛል ፡ ሲል ፡ ሌላ ፡ ክስ ፡ አቅርቦ ፡ ካሣ ፡ ወይም ፡ ኪሣራ ፡ የተወሰነለት ፡ እንደሆነ ፡ በመጀመሪያው ፡ ክስ ፡ የተወሰነለት ፡ ካሣ ፡ በሌላው ፡ ክስ ፡ ላይ ፡ ከሚወሰንለት ፡ ኪሣራና ፡ ካሣ ፡ ላይ ፡ ይቀነሰበታል ።

ቍ ፡ ፭፻፷፯ ። ስለ ፡ ይግባኝ ።

ማናቸውም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ በሥረ ፡ ነገሩ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ባያቀርብም ፤ በተወሰነበት ፡ የመጭ ፡ ወይም ፡ የኪሣራ ፡ አከፋፈል ፡ ብይን ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ለማለት ፡ ይችላል ። በዚህም ፡ ነገር ፡ ይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚሰጠው ፡ ውሳኔ ፡ የመጨረሻ ፡ ይሆናል ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ፡

ዳኝነት ፡ ሳይከፈልበት ፡ በነፃ ፡ ስለሚቀርብ ፡ ክስ ።

ቍ ፡ ፭፻፷፰ ። በነፃ ፡ ስለሚከፈቱ ፡ ክሶች ።

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ገንዘብ ፡ የሌለውና ፡ ለማግኘት ፡ የማይችል ፡ ማናቸውም ፡ ደኃ ፡ ሰው ፡ የዳኝነት ፡ ገንዘብ ፡ ሳይከፍል ፡ ነፃ ፡ ፋይል ፡ ከፍቶ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ ይችላል ።

(፪) ደሀ ፡ መሆኑ ፡ የታወቀለት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ለሚያቀርበው ፡ ክስ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ የዳኝነት ፡ ገንዘብ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ለመክፈል ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ ገልጾ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የነፃ ፡ ፋይል ፡ ከፍቶ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ እንዲፈቀድለት ፡ ለማመልከት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፭፻፷፱ ። በሚያቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ ስለሚገለጹ ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ።

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በንዑስ ፡ ቍጥር ፡ (፪) በተነገረው ፡ መሠረት ፡ የሚቀርበው ፡ ማመልከቻ ፡ ከዚህ ፡ ሕግ ፡ ጋር ፡ ሶስተኛ ፡ ሠንጠረዥ ፡ ሆኖ ፡ በተያያዘው ፡ ፎርም ፡ ተዘጋጅቶ ፡ በዚሁ ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ በተመለከተው ፡ ዓይነት ፡ በመሐላ ፡ ቃል ፡ ተደግፎ ፡ መቅረብ ፡ አለበት ።

(፪) ማመልከቻው ፡ የሚቀርበው ፡ በአመልካቹ ፡ ወይም ፡ በወኪሉ ፡ ሆኖ ፡ ከክሱ ፡ አቤቱታ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ነው ፡

ቍ ፡ ፩፻፷፱ ። አመልካቹ ፡ ወይም ፡ ወኪሉ ፡ ስለሚጠየቅበት ፡ ሁኔታ ።

(፩) ማመልከቻው ፣ በሚገባ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሲቀርብ ለት ፡ በማመልከቻው ፡ ላይ ፡ ስለተገለጸው ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ስለአመ ልካቹ ፡ የህብት ፡ ሁኔታ ፡ ስለማመልከቻው ፡ ተገቢነት ፡ አስፈ ላጊ ፡ የሆነውን ፡ መረጃ ፡ ለማግኘት ፡ አመልካቹን ፡ ወይም ፡ ወኪ ሉን ፡ ጠርቶ ፡ ሊጠይቀው ፡ ይችላል ።

(፪) ማመልከቻው ፡ የቀረበው ፡ በወኪሉ ፡ አማካይነት ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አመልካቹ ፡ ራሱ ፡ እንዲቀርብ ፡ ወይም ፡ በሚገኝበት ፡ ቦታ ፡ በተተኪ ፡ ዳኛ ፡ እንዲመረምር ያዛል ።

(፫) ማመልከቻው ፡ በሚገባ ፡ ተዘጋጅቶ ፡ ያልቀረበ ፡ ሲሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚወስነው ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ወዲያውኑ ፡ ተሻሽሎ ፡ እንዲቀርብ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጣል ።

ቍ ፡ ፩፻፸ ። ማመልከቻው ፡ ተቀባይነትን ፡ ስለማያገኝበት ፡ ሁኔታ ።

ማመልከቻው ፡ ራሱ ፡ ወይም ፡ በቍጥር ፡ ፩፻፷፱ ፡ እና ፡ በ፩፻፸፩ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ በተደረገው ፡ ምርመራ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱትን ፡ ነገሮች ፡ ያስረዳ ፡ እንደሆነ ፡ ተቀባይነትን ፡ አያገኝም ።

(ሀ) አመልካቹ ፡ ድኃ ፡ ያለመሆኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እንደሆነ ፤

(ለ) በነፃ ፡ ለመከሰስ ፡ ያቀረበው ፡ ነገር ፡ የማያስከስስ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፤

(ሐ) ክሰ ፡ ከማቅረቡ ፡ ከሁለት ፡ ወር ፡ በፊት ፡ የነበረውን ፡ ንብ ረት ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አስተላልፎ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ በማጭበር በር ፡ መንገድ ፡ ንብረቱን ፡ አዛውሮ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ዳኝነት ፡ ከመከፈል ፡ ለመዳን ፡ ዘዴ ፡ ፈጥሮ ፡ እንደሆነ ፤

(መ) ክርክር ፡ በሚያቀርብበት ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ መብት ፡ ውስጥ ፡ ሌላ ፡ ሦስተኛ ፡ ሰው ፡ እንዲጠቀም ፡ ወይም ፡ ግናቸው ንም ፡ መብት ፡ እንዲያገኝ ፡ ተዋውሎ ፡ ወይም ፡ ተስማምቶ ፡ የተ ገኘ ፡ እንደሆነ

ቍ ፭፻፫፭ ። የጻኝነት ገንዘብ ሳይከፈል በነፃ የክስ መዝገብ ለመ
ከፈት የሚቀርበውን ጥያቄ ፍርድ ቤቱ ስለሚመረም
ርበት ሁኔታ ።

(፩) ከዚህ በላይ ባለው ቍጥር መሠረት ባደረገው ምር
መራ ፍርድ ቤቱ ግመልከቻውን የሚነቅፍበት ምክንያት
ያላገኘ እንደሆነ አመልካቹ ድኃ ስለመሆኑ ማስረጃ እን
ዲያቀርብ እንዲሁም ሃብት አለው የሚሉ ሌሎች ወገ
ኖች እንዳሉ ቀርበው እንዲያስረዱ ነገሩ የሚመረመርበ
ትን ቀን ቀጠሮ ይሰጣል ።

(፪) ከዚህ በላይ ባለው ቍጥር መሠረት የሚሰጠው
ቀጠሮ ከመድረሱ ካስር ቀን በፊት ለባላጋራው ወይም
ለተከሣሹ ማስታወቂያ እንዲደርሰው ይደረጋል ።

ቍ ፭፻፫፮ ። የማስረጃው አቀባበል ሥነ ሥርዓት ።

(፩) ከዚህ በላይ ባለው ቍጥር በተነገረው መሠረት
ፍርድ ቤቱ በወሰነው ቀን ቀጠሮ ሁለቱም ወገኖች ያቀ
ረቡለትን ምስክሮች ይሰማል ። እንዲሁም አመልካቹን
ወይም ወኪሉን ሊመረምር ይችላል ። ምስክሮችንና የባለ
ጉዳዮችንም ቃል ይመዘግባል ።

(፪) ከዚህም በቀር መቃወሚያ ያቀረበው ወገን አመልካቹ
ያቀረበው ግመልከቻ በቍጥር ፭፻፫ (ሀ) (ለ) (ሐ) መሠረት
ተቀባይነትን ግማገኘት የማይገባው መሆኑንና ፍርድ ቤቱ
በተቀበለው ማስረጃና ግመልከቻ ላይ ተከራካሪዎቹም
ወገኖች የሚያቀርቡትን ክርክር ይሰማል ።

(፫) ይህን ከፈጸመ በኋላ አመልካቹ ጻኝነት ሳይከፍል
ክስ ለማቅረብ የሚችል መሆኑን ወይም ጥያቄው ተቀባ
ይነትን ያለማግኘቱን ይወስናል ።

ቍ ፭፻፫፯ ። በነፃ የቀረበ ክስ ተቀባይነትን ባገኘ ጊዜ ስለሚፈ
ጸም ሥነ ሥርዓት ።

አመልካቹ ጻኝነት ሳይከፍል በነፃ የክስ መዝገብ እንዲ
ከፍት የተፈቀደለት እንደሆነ ግመልከቻው ተመዝግቦ

ተራ ፡ ቍጥር ፡ ከተሰጠው ፡ በኋላ ፡ በነፃ ፡ እንዲከራከር ፡ የተፈቀደለት ፡ ስለመሆኑ ፡ የምስክር ፡ ማስረጃ ፡ ይሰጠዋል ¤ ከዚህ ፡ በኋላ ያቀረበው ፡ ክስ ፡ ዳኝነት ፡ እንደተከፈለበት ፡ እንደማናቸውም ፡ ክስ ፡ ተቆጥሮ ፡ በመደበኛው ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ይመራል ¤ በነፃ ፡ በተከፈተና ፡ ዳኝነት ፡ በተከፈለበት ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ መካከል ፡ ያለው ፡ ልዩነት ፡ ዳኝነት ፡ ሳይከፈል ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ እንዲከፈት ፡ የተፈቀደለት ፡ ሰው ፡ ደኃ ፡ በመሆኑ ፡ ተገቢውን ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ማንኛውንም ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ መክፈል ፡ የሚገባውን ፡ ወጭ ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ ለመክፈል ፡ ያለመቻሉ ፡ ብቻ ፡ ነው ¤

ቍ ፡ ፩፻፫፬ ¤ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠው ፡ የምስክርነት ፡ ማስረጃ ፡ ስለሚጸናበት ፡ ጊዜ ¤

(፩) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ቍጥር ፡ በተጠገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ ከፍርድ ፡ ቤት ፡ የተሰጠ ፡ የምስክርነት ፡ ማስረጃ ፡ በነፃ ፡ እንዲታይ ፡ የተፈቀደው ፡ ክርክር ፡ የመጨረሻ ፡ የፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ እስኪያገኝ ፡ ወይም ፡ ዋጋ ፡ የለውም ፡ ተብሎ ፡ እስኪዘጋ ፡ ድረስ ፡ የሚጸና ፡ ሆኖ ፡ ያገለግላል ¤

(፪) ይህ ፡ ማስረጃ ፡ የሚያገለግለው ፡ በነፃ ፡ እንዲታይ ፡ ፈቃድ ፡ ለተሰጠበት ፡ ክርክር ፡ ብቻ ፡ ነው ¤ ስለሆነም ፡ በይግባኝ ፡ ደረጃ ፡ የሚጸናው ፡ በነፃ ፡ እንዲከራከር ፡ የተፈቀደለት ፡ ወገን ፡ መልስ ፡ ሰጭ ፡ ሆኖ ፡ ሌላው ፡ ወገን ፡ በተሰጠበት ፡ ብይን ፡ ወይም ፡ ትእዛዝ ፡ ወይም ፡ የፍርድ ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ባቀረበ ፡ ጊዜ ፡ ነው ¤ በነፃ ፡ ይግባኝ ፡ በሚልበት ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ በመጀመሪያው ፡ ደረጃ ፡ ክርክር ፡ ላይ ፡ የተሰጠውን ፡ ፈቃድ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ሊገለገልበት ፡ አይችልም ¤

(፫) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ያለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ ድንጋጌ ፡ በመጀመሪያ ፡ ደረጃ ፡ ነፃ ፡ የክስ ፡ መዝገብ ፡ እንዲከፍት ፡ የተፈቀደለት ፡ ድኃ ፡ ለይግባኝ ፡ ሰሚው ፡ ፍርድ ፡ ቤትም ፡ ነፃ ፡ የይግባኝ ፡ መዝገብ ፡ እንዲከፍት ፡ ማመልከቻ ፡ ከማቅረብ ፡ አያግደውም ¤

ቍ ፡ ፩፻፫፭ ¤ ዳኝነት ፡ ሳይከፍል ፡ እንዲከራከር ፡ የተፈቀደለት ፡ ድኃ ፡ በነፃ ፡ የመከራከር ፡ መብቱን ፡ ስለሚያጣበት ፡ ሁኔታ ¤

(፩) ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከቱት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሲያጋጥሙት ፡

ወይም ፡ ተከሳሹ ፡ ወገን ፡ ሲያመለክት ፤ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለከሳሹ ፡ ግለታወቂያ ፡ በመስጠት ፡ በነፃ ፡ የመከራከር ፡ መብቱ ፡ እንዲሰ ረዝና ፡ በቅጥር ፡ ፬፻፫፪ ፡ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡ የተሰ ጠው ፡ የምስክርነት ፡ ግለረጂ ፡ እንዲሠረዝ ፡ ያዛል ።

(ሀ) ከርክሩ ፡ እንዲሰማ ፡ በተወሰነው ፡ ቀን ፡ ቀጠሮ ፡ ሳይቀ ርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ የግወክ ፡ የግስችገርና ፡ የተንኩ ለኛነት ፡ ጠባይ ፡ ያሳየ ፡ እንደሆነ ፤

(ለ) ከርክሩ ፡ በሚቀጥልበት ፡ ጊዜ ፡ ሀብት ፡ ያለው ፡ መሆኑ ፡ የተገለጸበት ፡ እንደሆነና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ በነፃ ፡ ዳኝነት ፡ መጠ ቀም ፡ ወይም ፡ በዚሁ ፡ መተዳል ፡ የማይገባው ፡ መሆኑን ፡ የተረ ዳው ፡ እንደሆነ ፤

(ሐ) ለከርክሩ ፡ መነሻ ፡ በሆነው ፡ ሀብት ፡ ላይ ፡ ሌላ ፡ ሶስተኛ ፡ ወገን ፡ ጥቅም ፡ እንዲያገኝ ፡ ስምምነት ፡ እድርጉ ፡ የተገኘ ፡ እንደ ሆነ ።

(፪) የከሳሹ ፡ በነፃ ፡ የመከራከር ፡ መብት ፡ የተሠረዘው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡ ንዑስ ፡ ቍጥር ፡ በ /ለ/ እና ፡ በ /ሐ/ ፊደል ፡ በተ ነገረው ፡ መሠረት ፡ ሲሆን ፡ ከሳሹ ፡ ወይም ፡ ከርሱ ፡ ጋር ፡ በክሱ ፡ ውስጥ ፡ እንዲገባ ፡ የተፈቀደለት ፡ ወይም ፡ የታዘዘው ፡ ወገን ፡ ይህ ፡ መብት ፡ እንዳልተሰጠው ፡ ተቆጥሮ ፡ ተገቢውን ፡ ዳኝነትና ፡ ግናቸውንም ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚከፈለውን ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከ ፍል ፡ ይታዘዛል ።

ቍ ፡ ፬፻፫፪ ። በነፃ ፡ እንዲከራከር ፡ የተፈቀደለት ፡ ድኃ ፡ በከርክሩ ፡ በረታ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ።

ዳኝነት ፡ ሳይከፍል ፡ የከሰ ፡ መዝገብ ፡ ከፍቶ ፡ በተከራከረበት ፡ ጉዳይ ፡ ተረርዶለት ፡ ከርክር ፡ የተነሳበትን ፡ ሀብት ፡ በሚረከብ በት ፡ ጊዜ ፡ የፍርድ ፡ አስፈጻሚው ፡ ከፍል ፡ ንብረቱን ፡ ለረቺው ፡ ከማስረከቡ ፡ በፊት ፡ ለመንግሥት ፡ የሚገባውን ፡ የዳኝነት ፡ ገን ዘብና ፡ ግናቸውንም ፡ ወጭ ፡ ከሀብቱ ፡ ላይ ፡ ቀንሶ ፡ ገቢ ፡ ካደረገ፡ በኋላ ፡ ቀሪውን ፡ ሀብት ፡ እንደ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲረከብ ፡ ማድረግ ፡ አለበት ።

ቍ ፡ ፪፻፴፯ ። ዳኝነት ፡ ላይከፍል ፡ በነፃ ፡ ለመሟገት ፡ የሚቀርበው ፡ ግመ
Aከቻ ፡ ሁለተኛ ፡ ተቀባይነትን ፡ የማያገኝ ፡ ስለመሆኑ ።

በነፃ ፡ ፋይል ፡ ከፍቶ ፡ ለመከራከር ፡ እንዲፈቀድለት ፡ መጀመ
ሪያ ፡ ያቀረበው ፡ ግመAከቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ እንዲያጣ ፡ የተሰ
ጠው ፡ ውሳኔ ፡ ለሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡ በዚያው ፡ ጉዳይ ፡ በነፃ ፡ Aከራ
ከር ፡ ብሎ ፡ የሚያቀርበው ፡ ግመAከቻ ፡ ተቀባይነትን ፡ እንዳያ
ገኝ ፡ ያገደዋA ። ስለሆነም ፡ አመAካቹ ፡ ደንበኛውን ፡ የዳኝነት ፡
ገንዘብ ፡ ከፍሎ ፡ በዚያው ፡ ጉዳይ ፡ ክስ ፡ የማቅረብ ፡ መብቱ ፡ የተ
ጠበቀ ፡ ነው ። ይህንንም ፡ ለማድረግ ፡ የሚችለው ፡ የነፃ ፡ ዳኝነት ፡
እንዲፈቀድለት ፡ በጠየቀ ፡ ጊዜ ፡ ባለጋራው ፡ መቃወሚያ ፡ ለማቅ
ረብ ፡ ያወጣውን ፡ ኪሣራና ፡ ወጭ ፡ የከፈለ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

ቍ ፡ ፪፻፴፰ ። በነፃ ፡ ዳኝነት ፡ እንዲከራከር ፡ የተፈቀደለት ፡ ሰው ፡ ሀብት ፡
ወይም ፡ ገንዘብ ፡ ባገኘ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚፈጸም ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡

በዚህ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፪፻፴፯ በተነገረው ፡ ድንጋጌ ፡ መሠረት ፡
ድኃ ፡ መሆኑ ፡ ታውቆለት ፡ ዳኝነት ፡ ላይከፍል ፡ በነፃ ፡ እንዲከራ
ከር ፡ ተፈቅዶለት ፡ የነበረ ፡ ግናቸውም ፡ ሰው ፡ የምስክር ፡ ማስ
ረጃ ፡ በተሰጠው ፡ በአሥር ፡ ዓመት ፡ ውስጥ ፡ ወይም ፡ ከርክሩ ፡
በሚተዋልበት ፡ ጊዜ ፡ ግናቸውንም ፡ ሀብት ፡ ወይም ፡ ገንዘብ ፡
ያገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ድኃ ፡ ስለመሆኑ ፡ የምስክርነት ፡ ማስረጃ ፡ ለሰ
ጠው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በማስታወቅ ፡ በነፃ ፡ እንዲከራከር ፡ ለተፈ
ቀደለት ፡ ጉዳይ ፡ ሊከፍል ፡ የሚገባውን ፡ ዳኝነትና ፡ የፍርድ ፡ ቤት
ወጭ ፡ መክፈል ፡ አለበት ። ይህን ፡ ላያስታውቅ ፡ ወይም ፡ ላይከ
ፍል ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ በወንጀልኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍ
ጥር ፡ ፭፻፶፮ ፡ የተመለከተውን ፡ ድንጋጌ ፡ እንደተላለፈ ፡ ተቆጥሮ ፡
ቅጣት ፡ ይወሰንበታA ።

ቍ ፡ ፪፻፴፱ ፡-ስለ ፡ Aዩ ፡ Aዩ ፡ ውጭዎች ፡

በነፃ ፡ ለመሟገት ፡ የሚቀርበው ፡ ግመAከቻና ፡ ይህንንም ፡
ጉዳይ ፡ ለመመርመር ፡ የሚያስፈልገው ፡ ግናቸውም ፡ ወጭ ፡ ሁሉ
ለዳኝነት ፡ መክፈል ፡ ከሚገባው ፡ ገንዘብ ፡ ጋር ፡ ተጠቃሎ ፡ ይታ
ሰባA ።

ዘጠነኛ ፡ መጽሐፍ ።

ግ ጠ ቃ ለ ያ ፡ ድ ን ጋ ጌ ዎ ች ፡

ቍ ፡ ፩፻፹ ። ፍርድ ፡ ቤትን ፡ ለማስከበር ፡ ስለተሰጠ ፡ ሥልጣን ።

የማናቸውም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ችሎት ፡ ሰብሳቢ ፡ ዳኛ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱንና ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ የዳኝነትን ፡ ሥራ ፡ አካሔድ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ለማስከበር ፡ ግናቸውንም ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ የታየውን ፡ እርምጃ ፡ ሊወስድ ፡ ይችላል ። ይህንንም ፡ ለማስፈጸም ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ችሎት ፡ ክብር ፡ ወይም ፡ ለዳኝነቱ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ መልካም ፡ አመራር ፡ ተቃራኒ ፡ የሆነ ፡ ጠባይ ፡የሚያሳየውን ፡ ማናቸውንም ፡ ተከራካሪ ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ጠበቃ ፡ ወይም ፡ በችሎቱ ፡ ውስጥ ፡ የሚገኘውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሰው ፡ ተቃራኒ ፡ ተግባር ፡ በሠራበት ፡ ጊዜ ፡ በያዘው ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ የገንዘብ ፡ መቀጮ ፡ ሊወስንበት ፡ ይችላል ።

ቍ ፡ ፩፻፹፩ ። በቀጥታ ፡ ሊወሰን ፡ ስለሚቻልባቸው ፡ ሌሎች ፡ ጉዳዮች ።

በወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በቍጥር ፡ ፩፻፸፱-፩፻፹፯ ፡ ወይም ፡ ፩፻፹፯ ፡ የተመለከቱትን ፡ ድንጋጌዎች ፡ በመተላለፍ ፡ የወንጀል ፡ ተግባር ፡ የተፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ ጥፋቱ ፡ በተደረገበት ፡ ጊዜ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በያዘው ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ መዝገብ ፡ ላይ ፡ ወዲያውኑ ፡ ቀጥታ ፡ ቅጣት ፡ ሊወሰን ፡ ይችላል ፤ ስለሆነም ፡ ይህ ፡ ቅጣት ፡ የሚወሰነው ፤

(ሀ) በወረዳ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲሆን ፡ ከአንድ ፡ ዓመት ፡ የማይበልጥ ፡ እሥራት ፤

(ለ) በአውራጃ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲሆን ፡ ከሶስት ፡ ዓመት ፡ የማይበልጥ ፡ እሥራት ።

ቍ ፡ ፩፻፹፪ ፡-ስለ ፡ ደንቦች ፤

ይህን ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፤ በተለይ ፡ የሚወጡትን ፡ ወይም ፡ እንዲወጡ ፡ የሚታዘዙትን ፡ ደንቦች ፡ የፍርድ ፡ ሚኒስቴር ፡ ለማውጣት ፡ ሥልጣን ፡ አለው ።

ቍ ፡ ፬፻፹፫ ፡-ሚኒስትሩ ፡ ደንቦችን ፡ ለማውጣት ፡ ስላለው ፡ ሥልጣን ፡

(፩) የፍርድ ፡ ሚኒስትሩ ፡ በየጊዜው ፡ አስፈላጊ ፡ ሆነው ፡ የሚገኙትን ፡ ደንቦች ፡ ለማውጣትና ፡ "በዚሁ ፡ ድንጋጌ ፡" የወጡትንም ፡ ለማሻሻልና ፡ ለማረም ፡ ሥልጣን ፡ አለው ።

ስለሆነም ፡ በሚኒስትሩ ፡ ሥልጣን ፡ የሚወጡት ፡ ደንቦች ፡ በዚህ ፡ ሕግ ፡ ስለ ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ የመጀመሪያ ፡ ደረጃና ፡ የይግባኝ ፡ ደረጃ ፡ ሥልጣን ፡ የተነገሩትን ፡ ድንጋጌዎች ፡ ተቀራኒ ፡ ሊሆኑ ፡ አይችሉም ።

(ቍጥር ፡ ፲፪—፲፰) ፡ (ቍጥር ፡ ፫፻፵፭ ፡ እና ፡ ፫፻፵፪) ።

(፪) ከዚህ ፡ በላይ ፡ ባሉት ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያወጣቸው ፡ ደንቦችና ፡ ማሻሻያዎች ፡ የሚጸኑት ፡ በነጋሪት ፡ ጋዜጣ ፡ ታውጀው ፡ ከወጡ ፡ በኋላ ፡ ነው ።

በፍትሐ ብሔር ሥነ ሥርዓት ሕግ መሠረት በወጡት

ሰንጠረዦች ውስጥ የሚገኙ ፎርሞች ፡

አንደኛ ሰንጠረዥ	የክስ ፡ ወይም ፡ የክርክር ፡ ማቅረቢያ ፡ ፎርሞች ፡
ሁለተኛ ሰንጠረዥ	የሥርዓት ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ፎርሞች ፡
ሦስተኛ ሰንጠረዥ	ብዙ ፡ ዓይነት ፡ ፎርሞች ፡
አራተኛ ሰንጠረዥ	የትእዛዝና ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ፎርሞች ፡
አምስተኛ ሰንጠረዥ	የተጨማሪ ፡ እርምጃዎች ፡ ማከናወኛ ፡ ፎርሞች ፡
ስድስተኛ ሰንጠረዥ	የይግባኝ ፡ ፎርሞች ፡

ለፎርሞቹ ፡ መሠረት ፡ የሆኑት ፡ የሕግ ፡ አንቀጾች ፡ ማውጫ ።

የሕጉ አንቀጽ	የሰንጠረዡና የፎርሙ ቁጥር	ጉዳዩ ፡ ፡
፵ (፪)	ሁለተኛ (፲፫)	ተባባሪ ፡ ከሣሽ ፡ ለሚሆን ፡ ሰው ፡ የሚተላለፍ ማስታወቂያ ፡
፵ (፭)	ስድስተኛ (፳፯)	በመልስ ፡ ሰጭነት ፡ ተባባሪ ፡ ለሆነ ፡ ወገን ፡ ማስታወቂያ ፡
፻	ሁለተኛ (፫)	ለሚቹ ፡ ተከሣሽ ፡ ወኪል ፡ የሚላክ ፡ መጥሪያ ፡
፫	ሁለተኛ (፵፩)	ለተከሣሽ ፡ ማስታወቂያ ፡
፹	አንደኛ ክ(ሀ (ሠ)	የክስ ፡ ወይም ፡ የክርክር ፡ ማቅረቢያ ፡ ፎርም ፡
፻፪	አንደኛ (ሠ)	ለቀረበ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ክርክር ፡ ማረጋገጫ ፡ ቃል ፡
፻፬	ሁለተኛ (፩)	ተከሣሽ ፡ እንዲቀርብ ፡ መጥሪያ ፡
፻፮ (፩)	ሁለተኛ (፫)	ለእሥረኛ ፡ ወይም ፡ ለጦር ፡ ሠራዊት ፡ ባልደረባ ፡ እንዲደርስ፡ ስለሚላክ፡ መጥሪያ ፡ ትእዛዝ ፡
፻፱	ሁለተኛ (፯)	መጥሪያ ፡ ሲመለስ ፡ አብሮ ፡ የሚላክ ፡ የመጥሪያ ፡ አድራሻ ፡ መኰንን ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡
፻፯ (፩)	ሁለተኛ (፱)	ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሚዳኘው ፡ ቦታ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፻፱	ሁለተኛ (፯)	ለሕዝብ ፡ አገልጋይ ፡ እንዲደርስ ፡ ስለሚላክ ፡ መጥሪያ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፻፲፩ እና ፻፲፱	ሁለተኛ (፱)	ለምስክር ፡ የሚላክ ፡ መጥሪያ ፡
፻፲፰ (፪)	ሁለተኛ (፲)	ምስክር ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፻፳ (፪)	ሁለተኛ (፲፩)	በመሀኒ ፡ ቤት ፡ ስለሚቆይ ፡ ሰው ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፻፳፩	ሁለተኛ (፲፪)	በመሀኒ ፡ ቤት ፡ ስለሚቆይ ፡ ሰው ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡

ለፎርሞቹ ፡ መሠረት ፡ የሆኑት ፡ የሕግ ፡ አንቀጾች ፡ ማውጫ ።

የሕጉ አንቀጽ	የሰንጠረዥና የፎርሙ ቁጥር	ጉዳዩ
፱፭፱፱	ሶስተኛ (፱)	የጥያቄ ፡ ደብዳቤ ፡
፱፭፱፩	ሶስተኛ (፰)	የምስክር ፡ ቃል ፡ ለመቀበል፡ የሚሰጥ፡ ሥልጣን፡
፱፭፱፪ እና ፱፭፱፰	ሶስተኛ (፲)	ጉዳዩ ፡ በቦታው ፡ ላይ ፡ እንዲመረመርና ፡ የሚ ጣራ ፡ ምርመራ ፡ እንዲደረግ ፡ የሚሰጥ ፡ ሥል ጣን ፡ .
፱፭፱፯	አምስተኛ (፩)	ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ስለሚያዝ ፡ ሰው ፡ ትእዛዝ ፡
፱፭፱፰	አምስተኛ (፪)	ከፍርድ ፡ በፊት ፡ የተያዘ ፡ ሰው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ተያዥ ፡
፱፭፱፱	አምስተኛ (፫)	ዋስ ፡ ዋስትናው ፡ እንዲመርድለት ፡ በሚያቀር በው ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ተከሳሹ ፡ እንዲ ቀርብ ፡ መጥሪያ ፡
፱፻፱	አምስተኛ ፬)	በእሥር ፡ ቤት ፡ ስለሚቆይ ፡ ሰው ፡ ትእዛዝ ፡
፱፻፩ እና ፱፻፪	አምስተኛ (፭)	ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ስለሚያዝ ፡ ንብረት ፡
፱፻፫	አምስተኛ (፮)	ንብረት ፡ ለማስረከብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ ተያዥ ፡
፱፻፬	አምስተኛ (፯)	ለጊዜው ፡ የሚሰጡ ፡ ማዘዣ ፡ ትእዛዞች ፡
፱፻፭	አምስተኛ (፰)	ተረካቢ ፡ ስለመሾም ፡
፱፻፮	አምስተኛ (፱)	ንብረት ፡ ተረካቢው ፡ የሚሰጠው ፡ የዕዳ ፡ ማረ ጋገጫ ፡ ሰነድ ፡
፱፻፱	ስድስተኛ (፩)	ለይግባኝ ፡ ወጭ ፡ የሚሰጥ ፡ መያዣ ፡
፱፻፲፫	እንደኛ (ሀ) (ረ)	የአባሪዎች ፡ ዝርዝር ፡
፱፻፲፬	ሶስተኛ (፲)	ስለ ፡ ሰነዶች ፡ መተማመኛ ፡ ቃል ፡ እንዲሰጥ ፡ ማስታወቂያ ፡
፱፻፲፱	ሶስተኛ (፲፪)	በፍርድ ፡ ስለሚታዩት ፡ ጭብጦች ፡ ባለጉዳዮቹ፡ የሚያደርጉት ፡ ስምምነት ፡
፱፻፳፩ ፱፻፳፪	ተጨማሪ ፎርም	የመሐላ ፡ መረጃሚያ ፡ ፎርም ፡
፱፻፳፫	ሶስተኛ (፲፫)	የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ለቆ ፡ ለመ ሔድ ፡ የተቃረበ ፡ ምስክር ፡ እንዲጠየቅ ፡ ለባለ ጉዳዮቹ ፡ የሚሰጥ ፡ ማስታወቂያ ፡
፱፻፳፬	ሶስተኛ (፲፬)	ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለተከፈለ ፡ ግንዘብ ፡ የሚተላ ለፍ ፡ ማስታወቂያ ፡
፱፻፳፭	ሁለተኛ (፲፬)	ስለ ፡ ተዘዋዋሪ ፡ ሰነድ ፡ በቀረበ ፡ ክስ ፡ መሠረት የሚተላለፍ ፡ መጥሪያ ፡
፱፻፳፮	ስድስተኛ (፲፪)	የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ማዘዣ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲተ ላለፍ ፡ የሚሰጥ ፡ ተያዥ ፡
፱፻፳፯	ስድስተኛ (፫)	ጉዳዩ ፡ በይግባኝ ፡ ላለ ፡ የሚሰጥ ፡ ተያዥ ፡
፱፻፳፰	ስድስተኛ (፬)	ይግባኝ ፡ እንዲሰማ ፡ ስለተወሰነው ፡ ቀን ፡ ለመ ልስ ፡ ስጭ ፡ ማስታወቂያ ፡

ለፎርሞቹ ፡ መሠረት ፡ የሆኑት ፡ የሕግ ፡ አንቀጾች ፡ ማውጫ ።

የሕጉ አንቀጽ	የሰንጠረዥና የፎርሙ ቁጥር	ጉዳይ ፡
፫፻፫፱	አራተኛ (፫)	የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ ለሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፫፻፵፫	አራተኛ (፱)	ፍርድ ፡ ላለመፈጸሙ ፡ የሚሰጥ ፡ ማረጋገጫ ፡
፫፻፵፭ (፫)	አራተኛ (፭)	ፍርድ ፡ የማይፈጸምበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለጽ ፡ ማስታወቂያ ፡
፫፻፵፮	ሶስተኛ (፲፫)	በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ ስለሚጠየቅበት ፡ ዕዳ ፡ ለተያዥ ፡ የሚላክ ፡ ማስታወቂያ ፡
፫፻፵፰	አራተኛ (፲)	የፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ያልፈጸመ ፡ ሰው ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፫፻፵፱	አራተኛ (፯)	የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በእስር ፡ ቤት ፡ እንዲቆይ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፫፻፶	አራተኛ (፲፩)	በፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ምክንያት ፡ የታሰረ ፡ ሰው ፡ እንዲለቀቅ ፡ ትእዛዝ ፡
፬፻፩ (፪)	አራተኛ (፯)	ስለሰነድ ፡ ረቂቅ ፡ መቃወሚያ ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለጽ ፡ የሚላክ ፡ ማስታወቂያ ፡
፬፻፩ (፬)	አራተኛ (፰)	ፍርድ ፡ ላለመፈጸሙ ፡ የተሰጠ ፡ ማረጋገጫ ፡
፬፻፪	አራተኛ (፯)	የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ ለፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡ ትእዛዝ ፡
፬፻፬	አራተኛ (፲፪)	በፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ እጅ ፡ ያልሆነ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፬፻፲፩	አራተኛ (፲፫)	ደመወዝ ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፬፻፲፪	አራተኛ (፲፬)	ተዘዋዋሪ ፡ ሰነድ ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፬፻፲፫	አራተኛ (፲፭)	በፍርድ ፡ ቤት ፡ ወይም ፡ በመንግሥት ፡ ባለሥልጣን ፡ እጅ ፡ የሚገኝ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፬፻፲፬	አራተኛ (፲፮)	የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፬፻፲፭	አራተኛ (፲፯)	በሶስተኛ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የሚገኝ ፡ ገንዘብ ፡ እንዲከፈል ፡ የሚሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡
፬፻፲፰	አራተኛ (፲፰)	ንብረት ፡ ላለያዘ ፡ ባለገንዘብ ፡ የሚተላለፍ ፡ ማስታወቂያ ፡
፬፻፳፱	አራተኛ (፲፱)	የተያዘ ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
፬፻፳፫	አራተኛ (፳፩)	የሽያጭ ፡ ውኔታ ፡ መግለጫ ፡
፬፻፳፭	አራተኛ (፳፪)	የሽያጭ ፡ ውኔታ ፡ እንዲገለጽ ፡ ትእዛዝ ፡

ለፎርሞቹ ፡ መሠረት ፡ የሆኑት ፡ የሕግ ፡ አንቀጾች ፡ ማውጫ ።

የሕጉ አንቀጽ	የሰንጠረዦችና የፎርሙ ቁጥር	ጉዳዩ ፡
፭፻፳፱	አራተኛ (፳፫)	ንብረቱ ፡ እንደገና ፡ ሲሸጥ ፡ ስለደረሰው ፡ የዋጋ፡ ጉድለት ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡
፭፻፴፮	አራተኛ (፳፬)	ለፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ የተሸጠ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ በይዞታው ፡ ለሚገኝ ፡ ሰው ፡ የሚላክ ፡ ማስታወቂያ ፡
፭፻፴፱	አራተኛ (፳፭)	ንብረት ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ እንዲያዝ ፡ እን ዲከራይ ፡ ወይም ፡ እንዲሸጥ ፡ ሲፈቀድ ፡ የሚ ሰጥ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡
፭፻፵፭	አራተኛ (፳፮)	ሺያጭ ፡ እንዳይታገድ ፡ መቃወሚያ ፡ ምክ ንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለጽ ፡ የሚላክ ፡ ማስታወ ቂያ ፡
፭፻፵፮	አራተኛ (፳፯)	የተሸጠ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ለገዢው ፡ እንዲሰጥ ፡ ትእዛዝ ፡
፭፻፶	አራተኛ (፳፰)	የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ በማሰናከል ፡ የተከሰሰ ፡ሰው ቀርቦ ፡ መልስ ፡ እንዲሰጥ ፡ የሚላክ ፡ መጥሪያ ፡
፭፻፶፩ ፭፻፶፯	አራተኛ (፳፱) ተጨማሪ ፎርም	በእሥር ፡ ቤት ፡ ስለሚቆይ ፡ ሰው ፡ ትእዛዝ ፡ በድጋ ፡ ደንብ ፡ ክስ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡
፭፻፭፩	ሶስተኛ (፲፱)	በድጋ ፡ ደንብ ፡ ስለቀረበ ፡ ክስ ፡ ማስረጃ ፡ ለመ ስማት ፡ የተወሰነውን ፡ ቀን ፡ ማስታወቅ ፡

ተጨማሪ ፡ ፎርሞች ።

ተራቁጥር ፡	ጉዳዩ ፡
፩ኛ	ኑዛዜ ፡ እንዲረጋገጥና ፡ ንብረት ፡ እንዲከፋፈል ፡ የሚቀ ርብ ፡ አቤቱታ ፡
፪ኛ	ሕጋዊ ፡ ወራሾች ፡ መሆናቸው ፡ እንዲረጋገጥላቸውና ፡ ያንብረት ፡ ማከፋፈያው ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲጸድቅ ፡ ወራሾቹ ፡ የሚያቀርቡት ፡ አቤቱታ ፡
፫ኛ	ስለኑዛዜ ፡ ውርስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሂሣብ ፡ አጣሪ ፡ እንዲ ሾም ፡ የሚቀርብ ፡ ማመልከቻ ፡
፬ኛ	ኑዛዜ ፡ ስላልተገኘለት ፡ ውርስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሂሣብ ፡ አጣሪ ፡ እንዲሾም ፡ የሚቀርብ ፡ አቤቱታ ፡
፭ኛ	መቃወሚያ ፡ ቢኖር ፡ እንዲቀርብ ፡ የሚተላለፍ ፡ ማስ ታወቂያ ፡

ጠቅላላ ፡ ፎርም ፡

ሰ ን ጠ ረ ዥ ፡ ፩.

የክስ ፡ ማቅረቢያ ፡ ፎርም ፡

ሀ) የክሱ ፡ አርእስተ ፡ ነገሮች ፡

በ. . . . . ፍርድ ፡ ቤት ፡

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) . . . . .(አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጠ መር ፡ . . . . . ከሣሽ ።

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም) . . . . (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መ ጠመር ፡). . . . . ተከሣሽ ።

ለ/ ተለይተው ፡ በታወቁ ፡ ጉዳዮች ፡ ተከራካሪ ፡ የሆኑት ፡ ወገኖች ፡ መለያ ፡ ዝርዝር ።

የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ . . . . . .

ጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ . . . . . .

የተመዘገበ ፡ ጽሕፈት ፡ ቤቱ ፡ በ . . . . . የሆነ ፡ የ . . . . . አክሲዮን ማኅበር ፡

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . የ . . . . ኩባንያ ፡ ባልደረባ ፡

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . በራሱና ፡ በሌሎቹ ፡ በ . . . . . ዘንድ ፡ ገንዘብ ፦ ባክ ቸው ፡ ስም ፡ ሆኖ ፡ (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . በራሱና ፡ በሌሎቹ ፡ ግዴታው ፡ የተወሰነ ፡ የ . . . . . ኩባንያ ፡ ላላቸው ፡ ድርሻ ፡ የምሥክር ፡ ወረቀት ፡ በሰጣቸው ፡ ስም ፡ ሆኖ ፡ (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . በዕድሜ ፡ ለጎልፊነት ፡ ስላልደረሰ ፡ ሰው ፡ ሞግዚቱ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . . (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መ ጨመር ፡)

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መ ጨመር ፡)

በደንብ ፡ የታወቀው ፡ ነገረ ፡ ፈጁ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . . (አስፈላጊውን ፡ ዝር ዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)

. . . . . በ . . . . . በሽርክና ፡ የንግድ ፡ ሥራ ፡ የሚሠራ ፡ የንግድ ፡ ማኅበር ፡-

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . የሚቹ ፡ የ . . . . ጉዳይ ፡ አስፈጻሚ ፡ (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . የሚቹ ፡ የ . . . . ወራሽ ፡ (አስፈላጊውን ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ አድራሻ ፡ መጨመር ፡)

ሐ/ የክስ ፣ ማመልከቻ ፣

ቁጥር ፣ ፩.

በብድር ፣ የተሰጠ ፣ ገንዘብ ፣

ከዚህ ፣ በላይ ፣ ስሙ ፣ የተገለፀው ፣ ከሣሽ ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ . . . . . ቀን ፣ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. ሊከፍል ፣ በ . . . . . ቀን ፣ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. ለተከሣሹ ፣ . . . . . ብር ፣ አበድሮት ፣ ነበር ፣

፪ኛ. ተከሣሹ ፣ በ . . . . . ቀን ፣ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. ከከፈለው ፣ . . . . . ብር ፣ በቀር ፣ ብድሩን ፣ አልከፈለም ፣

(ከሣሹ ፣ ከማናቸውም ፣ የይርጋ ፣ ሕግ ፣ ነፃ ፣ ነኝ ፣ ይል ፣ እንደሆነ ፣ ይህንኑ ፣ ይግለፅ ፡)

፫ኛ. ከሣሹ ፣ ከ . . . . . ቀን ፣ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. እስከ ፣ . . . . . ቀን ፣ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. ድረስ ዕድሜው ፣ ለጋላፊነት ፣ ያልደረሰ ፣ (ወይም ፣ አዕምሮው ፣ ትክክል ፣ ያልሆነ ፡) ነበር ፣

፬ኛ. (ክስ ፣ እንዲቀርብ ፣ አስፈላጊ ፣ የሆነበትን ፣ ጊዜና ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ጉዳዩን ፣ ለማየት ፣ ሥልጣን ፣ ያለው ፣ መሆኑን ፣ የሚገልፅ ፣ ማስረጃዎች ፡)

፭ኛ. ክስ ፣ የቀረበበት ፣ ጉዳይ ፣ ሂሣብ ፣ ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ሥልጣን ፣ ተብሎ ፣ ሊታሰብ ፣ . . . . ብር ፣ ለዳኝነት ፣ ዋጋ ፣ ተብሎ ፣ ሊታሰብ ፣ ይገባ ፣ . . . . . ብር ፣ ነው ።

፮ኛ. ከሣሹ ፣ ከ . . . . . ቀን ፣ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. ጀምሮ ፣ . . . . . በመቶ ፣ ሂሣብ ፣ ወለድ ፣ ጭምር ፣ . . . . . ብር ፣ እንዲከፈለው ፣ ይጠይቃል ።

ቁጥር ፣ ፪.

በትርፍ ፣ የተከፈለ ፣ ገንዘብ ፣

እላይ ፣ ስሙ ፣ የተገለፀው ፣ ከሣሽ ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. . . . . ቀን ፣ ፲፱ . . . . . ዓ.ም. በቶሳ ፣ . . . . የኢት/ብር ፣ ሂሣብ ፣ የነጠረ ፣ ብር ፣ ድብሎች ፣ ከሣሹ ፣ ሊገዛ ፣ ተከሣሹም ፣ ሊሸጥ ፣ ተስማሙ ።

፪ኛ. የሣስመዘኖውን ፣ ዋጋ ፣ ተከሣሹ ፣ ከፍሎ ፣ ድብሎቹን ፣ አቶ ፡(ወይም ፣ በማዕረግ ፣ ስም ፣) . . . . . በመዘናቸው ፣ እያንዳንዱ ፣ ድብል ፣ ፭ሺ፭፻. ቶላ ፣ የነጠረ ፣ ብር ፣ ያለው ፣ መሆኑን ፣ ስላሰታወቀ ፣ በዚያው ፣ መሠረት ፣ ከሣሹ ፣ ለተከሣሹ ፣ . . . . . ብር ፣ ከፈለ ።

፫ኛ. እያንዳንዱ ፣ ድብል ፣ ያለው ፣ የነጠረ ፣ ብር ፣ ፭ሺ፭፻. ቶላ ፣ ብቻ ፣ ሆነ ። ይህም ፣ ገንዘቡን ፣ በከፈለ ፣ ጊዜ ፣ ከሣሹ ፣ ያላወቀው ፣ ነገር ፣ ነው ።

፬ኛ. በዚህ ፣ አኳኋን ፣ በትርፍ ፣ የተከፈለውን ፣ ገንዘብ ፣ ተከሣሹ ፣ አልመለስም ፡ (በፎርም ፣ ፩. በ፱ና ፭ኛ. ተራ ፣ ቁጥሮች ፣ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄውን ፡ ማመልከት፡)

ቁጥር ፣ ፫.

በተቆረጠ ፣ ዋጋ ፣ የተሸጡና ፣ ገንዘው ፣ የተረከባቸው ፣ ዕቃዎች ፣

. . . . . .

እላይ ፣ ስሙ ፣ የተገለፀው ፣ ከሣሽ ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. . . . . ቀን ፣ ፲፱ . . . . ዓ.ም. አቶ ፣ (ወይም ፣ በማዕረግ ፣ ስም ፡) . . . . ለተከሣሹ ፣ (እንድመቶ ፣ በር‹ሚል ፣ ወይም ፣ ከዚሁ ፣ ጋራ ፣ ተያይዞ ፣ በሚገኘው ፣ ሰንጠረዥ ፣ የተጠቀሱትን ፣ ዕቃዎች፡ ወይም ፣ ልዩ ፣ ልዩ ፣ ዓይነት ፣ ዕቃዎችን ፡) ሽጠ ፣ እስረከበም ፡-

፪ኛ. ተከሣሹ ፡ ዕቃዎቹን ፡ እንዶተረከበ ፡ (ወይም ፡ ክሱ ፡ ከቀረበበት ፡ ቀን ፡ ቀዶም ፡ ብሎ ።። በ . . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . . ዓ.ም.) የዕቃዎቹን ፡ ዋጋ ፡ . . . . ብር ፡ ሊከፍል ፡ ቃል ፡ ገብቶ ፡ ነበር ።

፫ኛ. ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ።

፬ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . በ . . . . ቀን ፡ ፲፱ . . . . ዓ.ም. ሞተ ። በመጨረሻ ፡ ኑዛዜው ፡ ያሁኑን ፡ ከሣሽ ፡ ወንድሙን ፡ ጉዳይ ፡ አስፈጻሚ ፡ አደረገው ።

(በፎርም ፡ ፩. በ፬ና ፡ በ፭. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፭ኛ. የአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . ጉዳይ ፡ አስፈጻሚ ፡ በመሆኑ ፡ ከሣሽ ፡ ጥያቄውን ፡ ያቀርባል ፡ (ጥያቄውን ፡ መግለፅ ፡)

ቍጥር ፡ ፬ ፡

ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ዋጋ ፡ የተሸጡና ፡ ገዢው ፡ የተረከባቸው ፡ ዕቃዎች ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም. ከሣሽ ፡ ለተከሣሹ ፡ (ልዩ ፡ ልዩ ፡ የቤት ፡ ዕቃዎችን) ሸጠ ፡ አስረክበም ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ ስለ ፡ ዋጋው ፡ የተደረገ ፡ ግልጽ ፡ ስምምነት ፡ አልነበረም ።

፪ኛ. ዕቃዎቹ ፡ ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ዋጋ ፡ . . . . . ብር ፡ ያወጡ ፡ ነበር ።

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ፡

(በፎርም ፡ ፩. በ፪ና ፩. ተራ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝሮ ፡ ማመልከት ፡)

ቍጥር ፡ ፭.

በተከሣሹ ፡ ጥያቄ ፡ የተሠሩና ፡ አሠሪው ፡ ያልተቀበላቸው ፡ ዕቃዎች ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡ -

፩ኛ. በ. . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም. ከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . . (ስድስት ፡ ጠረጴዛዎችና ፡ አሥራ ፡ አምስት ፡ ወንበሮች) ሊሠራለትና ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . . ዕቃዎቹን ፡ ሲረከቡ ፡ ዋጋቸውን ፡ . . . . . ብር ፡ ሊከፍል ፡ ተስማሙ ።

፪ኛ. ከሣሹ ፡ ዕቃዎቹን ፡ ሠርቶ ፡ ከ. . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . . ዓም ፡ ጀምሮ ፡ አዘጋጅቶ ፡ ሲጠባበቅ ፡ ቆየ ።

፫ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . . ዕቃዎቹን ፡ አልተቀበለም ፡ (ዋጋቸውንም ፡ አልከፈለም ፡) (በፎርም ፡ ፩. በ፪ና. ፩. ተራ ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽና ፡ ጥያቄንም ፡ ዘርዝሮ ፡ ማመልከት ፡)

ቍጥር ፡ ፮.

ዕቃ ፡ እንደገና ፡ በመሸጥ ፡ የደረሰ ፡ የሂሣብ ፡ ጉድለት ፡ (በሐራጅ ፡ የተሸጡ ፡ ዕቃዎች ፡)

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም ከሣሹ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ዓይነት ፡ ዕቃዎች ፡ በሐራጅ ፡ ለመሸጥ ፡ አቀረበ ። ይሸውም ፡ ሲሆን ፡ ማናቸውም ፡ ዕቃ ፡ ከተሸጠ ፡ በኋላ ፡ በአሥር ፡ ቀን ፡ ውስጥ ፡ ዋጋው ፡ ተከፍሎ ፡ ሳይወሰድ ፡ ቢቀር ፡ በገዛው ፡ ሰው ፡ ሂሣብ ፡ ሐራጅ ፡ ወጥቶ ፡ ይሸጣል ፡ የሚለውን ፡ ማስጠንቀቂያ ፡ ተከሣሹም ፡ እንዲያውቀው ፡ ሆኖ ፡ ነበር ።

፪ኛ. በጨረታው ፡ ተከሣሹ (እንድ ፡ የዕቃ ፡ መያዣ ፡ ቅርጫት) ቁ. . . . .ብር ፡ ገዛ ።

፫ኛ. ከሣሹ ፡ ለተከሣሹ ፡ ዕቃዎቹን ፡ የሺያጩ ፡ ዕለትና ፡ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ አሥር ፡ ቀን ፡ ድረስ ለማስረከብ ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነበር ።

፬ኛ. ተከሣሹ ፡ ከሺያጩ ፡ በኋላ ፡ በአሥር ፡ ቀናች ፡ ውስጥ ፡ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ቢሆን ፡ የገዛቸውን ፡ ዕቃዎች ፡ አልወሰደም ፡ ዋጋውንም ፡ አልከፈለም ።

፭ኛ. ቁ. . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . .ዓ.ም. ከሣሹ ፡ የዕቃ ፡ መያዣ ፡ ቅርጫቱን ፡ በተከሣሹ ፡ ሂሣብ ፡ ጨረታ ፡ አውጥቶ ፡ ቁ. . . . . ብር ፡ ሽጠው ።

፮ኛ. ዕቃውን ፡ እንደገና ፡ በመሸጥ ፡ የደረሰው ፡ ወጪ ፡ . . . . .ብር ፡ ሆ ነ ።

፯ኛ. በዚህ ፡ አኳኋን ፡ የደረሰውን ፡ የሂሣብ ፡ ጉድለት ፡ . . . . .ብር ፡ ተከሣሹ ፡ አልከፈለም ።

በፎርም ፡ ፩. በ፱. ና ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለዕና ፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝር ፡ ማመልከት ።

ቍጥር ፡ ፯ ፡

ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ሂሣብ ፡ የተፈጸሙ ፡ አገልግሎቶች ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ. በተከሣሹ ፡ ጥያቄ ፡ ቁ. . . . .ቀን ፡ ፲፱. . . . .ዓ.ም. እና ፡ ቁ. . . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ከሣሹ ፡ (ልሙየ ፡ ሥዕሎችን ፡ የሥዕል ፡ ንድፎችንና ፡ ዲያግራሞቹን ፡) ለተከሣሹ ፡ ሠርቶ ፡ አዘጋጀ ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ ለዝሀ ፡ አገልግሎቶች ፡ ዋጋ ፡ ስለሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ የተደረገ ፡ ግልጽ ፡ ስምምነት ፡ አልነበረም ።

፪ኛ. አገልግሎቶቹ ፡ ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ግምት ፡ . . . .ብር ፡ ያወጡ ፡ ነበር ።

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ።

በፎርም ፡ ፩. መ. ፬. እና ፡ ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝሮ ፡ ማመልከት ፡

ቍጥር ፡ ፰ ፡

ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ወጪ ፡ የተፈጸሙ ፡ አገልግሎቶችና ፡ የተሸጡ ፡ ዕቃዎች ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ. በተከሣሹ ፡ ጥያቄ ፡ ከሣሹ ፡ ቁ. . . . .ቀን ፡ ፲፱. . . . .ዓ.ም. ቁ. . . . .(ቍጥር ፡. . . . በመባል ፡ የታወቀ ፡) ቤት ፡ ቁ. . . . .ሠራ ። ለመሥሪያው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ አቀረበ ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ ለዚህ ፡ ሥራና ፡ ለዕቃዎች ፡ ዋጋ ፡ ስለሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ የተደረገ ፡ ግልጽ፡ ስምምነት ፡ አልነበረም ።

፪ኛ. የተሠራው ፡ ሥራና ፡ የተሰጡት ፡ ዕቃዎች ፡ ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ግምት ፡ . . . . .ብር ፡ ያወጡ፡ ነበር ።

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ፡ ፡

በፎርም ፡ ፩. በ ፱. እና ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለዕና ፡ ጥያቄንም ፡ ማመልከት ፡

ቊጥር ፡ ፱.

መገልገልና ፡ ይዞታ ፡

የሚቹ ፡ የእቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . .ኑዛዜ ፡ አስፈጻሚ ፡ የሆነው ፡ እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. (በ. . . . . መንገድ ፡ የሚገኘውን ፡ ቊጥር ፡ . . . . .ቤት ፡) ተከሣሹ ፡ በእቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) ፈቃድ ፡ ከ. . . . . ቀን ፡ ፲፱ ፡ . . . . . ዓ.ም. እስከ ፡ . . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም. ድረስ ፡ ተቀመጡበት ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ በንብረቱ ፡ ለተገለገሉበት ፡ ፡ዋጋ ፡ ስለሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ የተደረገ ፡ ግልፅ ፡ ስምምነት ፡ አልነበረም ።

፪ኛ. ለዚሁ ፡ ለተመለከተው ፡ ጊዜ ፡ በንብረቱ ፡ የተገለገሉበት ፡ ሂሣብ ፡ ተገቢ ፡ በሆነ ፡ ግምት፡ . . . . . ብር ፡ ያወጣል ፡-

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ፡-

በፎርም ፡ ፩. በ ፬. ና ፩. ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡-

፩ኛ. ከሣሹ ፡ የእቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . .ጉዳይ ፡ አስፈጻሚ ፡ በመሆኑ ፡ የሚገ ባው ፡ እንዲደረግለት ፡ ይጠይቃል ፡ (ጥያቄን ፡ ዘርዝሮ ፡ ማመልከት ፡)

ቊጥር ፡ ፲.

በውሣኔ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ክርክር ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ለአሥር ፡ የዘይት ፡ በርሜሎች ፡ ከሣሹ ፡ የጠየቀውን ፡ ዋጋ ፡ ተከሣሹ ፡ አልከፍልም ፡ በማለቱ ፡ ምክንያት ፡ ከሣሹና ፡ ተከሣሹ ፡ ሳይስማሙ ፡ ስለቀሩ ፡ እቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . . ይገላግሏቸው ፡ ዘንድ ፡ ክርክሩን ፡ ሊያቀርቡላቸው ፡ ከሣሹና ፡ ተከሣሹ ፡ በ. . . . ቀን ፡፲፱ . . . . . ዓ.ም. የጽሑፍ ፡ ስምምነት ፡ አደረጉ ፡ ሰነዱም ፡ ዋናው ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ይገኛል ።

፪ኛ. በ. . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ . . . . .ብር ፡ እንዲከፍለው ፡ ገላጋዩቹ፡ ወሰኑ ።

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ፡-

በፎርም ፡ ፩. በ፩. ና ፩. ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝሮ ፡ ማመልከት ።

ቊጥር ፡ ፲፩.

በውጭ ፡ አገር ፡ የተሰጠ ፡ ፍርድ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለ ክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . . ፍርድ ፡ ቤት ፡ በከሣሽና ፡ በተከሣሽ ፡ መካከል ፡ ቀርቦ ፡ የቆየውን ፡ ክስ ፡ በመመ ልከት ፡ ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ . . . .ብር ፡ ከ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓም ፡ ጀምሮ ፡ ወለድ ፡ ጭምር ፡ እን ዲከፍል ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ፡ በ. . . .ተፈረደ ።

፪ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ፡-

በፎርም ፡ ፩. በ፩. ና ፩. ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝሮ ፡ ማመልከት ፡

ቁጥር ፡ ፲፪.

ለቤት ፡ ኪራይ ፡ አከፋፈል ፡ ዋስ ፡

አላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .ከከሣ ሹ ፡ ላይ ፡ (በ. . . .መንገድ ፡ የሚገኘውን ፡ ቁጥር ፡ . . . .የሆነ ፡ ቤት ፡) በየወሩ ፡ በሚከፈል ፡ በዓመት ፡. . . . ብር ፡ በሆነ ፡ ኪራይ ፡ ለ. . . .ዓመታት ፡ ተከራየ ።

፪ኛ. ይህ ፡ ቤት ፡ ለአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .በመከራየቱ ፡ ደስ ፡ ብሎት ፡ ተከ ሣሹ ፡ ኪራይ ፡ በየጊዜው ፡ እንዲከፈል ፡ ዋስ ፡ ሆነ ።

፫ኛ. የ. . . .ወር ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ኪራይ ፡ . .ብር ፡ አልተከፈለም ።

(በውሉ ፡ መሠረት ፡ ለዋስ ፡ ማስጠንቀቂያ ፡ መስጠት ፡ ያስፈልግ ፡ እንደሆነ ፡ ይገለፅ ፡)

፬ኛ. ኪራዩ ፡ ስላልተከፈለ ፡ ከሣሹ ፡ ለተከሣሹ ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም ማስታወቂያ ፡ በመስጠት ፡ እንዲከፍለው ፡ ጠየቀ ።

፭ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ።

(በፍርም ፡ ፩. በ፪. ና ፭. ተራ ፡ ቁጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዝር ዝር ፡ ማመልከት ።)

ቁጥር ፡ ፲፫.

መሬት ፡ ለመግዛት ፡ የተደረገ ፡ ስምምነት ፡ ለማፍረስ ።

አላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ከሣሽና ፡ ተከሣሹ ፡ ውል ፡ ተፈራረሙ ። ሰነዱም ፡ ዋናው ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ይገኛል ።

(ወይም ፡ በ. . . .መንደር ፡ የሚገኘውን ፡ አርባ ፡ ጋሻ ፡ መሬት ፡ በ. . . .ብር ፡ ከሣሹ ፡ ለተከ ሣሹ ፡ ሊሸጥ ፡ ተስማሙም ፡ ከከሣሹ ፡ ሊገዛ ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ከሣሹና ፡ ተከሣሹ ፡ ተስ ማሙ ።)

፪ኛ. ከሣሹ ፡ በዚህ ፡ ጊዜ ፡ የንብረቱ ፡ ፍጹም ፡ ባለቤት ፡ ስለነበረና ፡ ንብረቱም ፡ ለተከሣሹ ፡ በቀ ረበለት ፡ እኳኋን ፡ ከማናቸውም ፡ ግዴታ ፡ ነፃ ፡ ስለነበረ ፡ (ንብረቱን ፡ ለማዘዋወር ፡ በቂ ፡ የሆነ ፡ ማስረጃ ፡ ለተከሣሹ ፡ አቀረበለት ፡) (ወይም ፡ ንብረቱን ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ ማስረጃ ፡ ለተከሣሹ ፡ ለማዛ ወር ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነበረ ። እሁንም ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነው ። ይህንም ፡ ገልፆለት ፡ ነበር፡)

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ገንዘቡን ፡ አልከፈለም ።

(በፍርም ፡ ፩. በ፪. ና ፭. ተራ ፡ ቁጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄንም ፡ ዝር ዝር ፡ ማመልከት ፡)

ቁጥር ፡ ፲፬.

የተሸጡ ፡ ዕቃዎች ፡ ለገዥው ፡ ሳይደርሱት ፡ ስለቀሩ ፡

አላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ተከሣሹ ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ለከሣሹ ፡ (አንድ ፡ መቶ ፡ በርሜል ፡ ጨቅጥ ፡) ሊያ ስረክብና ፡ ከሣሹም ፡ . . . .ብር ፡ ሊከፍል ፡ ከሣሹና ፡ ተከሣሹ ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ተዋ ዋሉ ።

፩ኛ. ከሣሹ ፡ በተመሰነው ፡ ቀን ፡ ዕቃዎቹን ፡ እንደተረከበ ፡ ገንዘቡን ፡ ለተከሣሹ ፡ ለመክፈል ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነበር ፡ ይህንኑም ፡ ለተከሣሹ ፡ ገልፆለት ፡ ነበር ።

፪ኛ. ተከሣሹ ፡ ዕቃዎቹን ፡ አላስረከበም ፡ ከሣሹም ፡ ዕቃዎቹ ፡ ደርሰውት ፡ ቢሆን ፡ ያገኘው ፡ የነበረው ፡ ትርፍ ፡ ቀረበት ።

(በፍርም ፡ ፩. በ፱. ና በ፲. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝር ፡ ማመልከት ፡)

ቍጥር ፡ ፲፩.

ያላገባብ ፡ ለውን ፡ ከሥራ ፡ ስለ ፡ ማሰናበት ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከሣሹ ፡ ለተከሣሹ ፡ (የሚሣብ ፡ ሠራተኛ ፡) ሆኖ ፡ ሊያገለግል ፡ ተከሣሹም ፡ ይህንኑ ፡ ሥራ ሊያሠራውና ፡ (በወር ፡). . . .ብር ፡ ሊከፍለው ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ከሣሹና ፡ ተከሣሹ ፡ ለአንድ ፡ ዓመት ፡ ተዋዋሉ ።

፪ኛ. በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ከሣሹ ፡ ለተከሣሹ ፡ አገልግሎቱን ፡ ጀመረ ፡ ከዚያም ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ ዓመት ፡ እስኪሞላው ፡ ድረስ ፡ በዚህ ፡ አገልግሎት ፡ ለመቀጠል ፡ መቸውንም ፡ ቢሆን ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነበረ ።አሁንም ፡ ነው ፡ ይህንኑም ፡ ተከሣሹ ፡ በየጊዜው ፡ እንዲያውቀው ፡ ሆኖ አል ።

፫ኛ. በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ከሣሹን ፡ ያላገባብ ፡ ከሥራ ፡ አሰናበተው ።

እላይ ፡ እንደተገለፀው ፡ እንዲያገለግል ፡ መፍቀድ ፡ ወይም ፡ ያገልግሎቱ ፡ ዋጋ ፡ መክፈል ፡ እምቢ ፡ አለ ።

(በፍርም ፡ ፩. በ፱. ና ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄንም ፡ ዘር ዝር ፡ ማመልከት ፡)

ቍጥር ፡ ፲፪.

ለግልግል ፡ የገቡትን ፡ ውል ፡ ስለ ፡ ማፍረስ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከሣሹ ፡ ተከሣሹን ፡ (ባመት) በ. . . .ብር ፡ ደመወዝ ፡ ሊያሠራው ፡ ተከሣሹም ፡ ከሣሹን፡ (አርቲስት) ሆኖ ፡ ሊያገለግል ፡ በ. . . .ቀን ፡፲፱. . . .ዓ.ም. ከሣሹና ፡ ተከሳሹ ፡ (ለአንድ ፡ ዓመት) ተዋዋሉ ።

፪ኛ. ከሣሹ ፡ በበኩሉ ፡ ውሉን ፡ ለመፈጸም ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢሆን ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነበር ፡ (ይህንኑም ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱ . . . .ዓ.ም. ገልፆአል ፡)

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ አገልግሎቱን ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ በተገለፀው ፡ ቀን ፡ (ጀመረ ።) ግን ፡ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. እላይ ፡ እንደተገለፀው ፡ ከሣሹን ፡ ለማገልገል ፡ እምቢ ፡ አለ ፡

(በፍርም ፡ ፩. በ፱. ና ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽና ፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝር ፡ ማመልከት ፡)

ቍጥር ፡ ፲፯.

ጉድለት ፡ ስለ ፡ ተገኘበት ፡ ሥራ ፡ በገንቢ ፡ ላይ ፡ የቀረበ ፡ ክስ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ከሣሽና ፡ ተከሣሹ ፡ ውል ፡ ተዋዋሉ ። በነዱም ፡ ዋናው ፡ ከዚሁ ፡ ጋራ ፡ ተያይዞ ፡ ይገኛል ፡ (ወይም ፡ የውሉን ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ መግለፅ ፡ ነው ፡)

፪ኛ. ከሣሹ ፡ በበኩሉ ፡ የውሉን ፡ ግዴታዎች ፡ በሙሉና ፡ በትክክል ፡ ፈጸመ ፡

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ (በውሉ ፡ የተጠቀሰውን ፡ ቤት ፡ በመጥፎና ፡ ባላዋቂ ፡ አሠራር ፡ ሠራው ፡) (በፎርም ፡ ፩. በ፪. ና ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝር ፡ ማመልከት ፡)

ቍጥር ፡ ፲፰.

ለጸሐፊ ፡ ታማኝነት ፡ ስለ ፡ ተሰጠ ፡ ተያዥ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡

፩ኛ. በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . ን ፡ በጸሐፊነት ፡ ቀጠረው ።

፪ኛ. ይህም ፡ ሲሆን ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . ለከሣሹ ፡ የጸሐፊነት ፡ ተግባሮቹን ፡ በታማኝነት ፡ ባያከናውን ፡ ወይም ፡ ለከሣሹ ፡ ጥቅም ፡ ለተቀበለው ፡ ማናቸውም ፡ ገንዘብ ፡ ዕዳ ፡ ያለባቸው ፡ ሰዎች ፡ የሣዱታ ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ንብረት ፡ በከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ ኃላፊነቱን ፡ ሳይፈጽም ፡ ቢቀር ፡ ከሣሹ ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ የሚደርስበትን ፡ ማናቸውንም ፡ ከ. . . . ብር ፡ ያልበለጠ ፡ ኪሣራ ፡ ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ ሊከፍል ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ከከሣሹ ፡ ጋራ ፡ ተዋዋሉ ።

ወይም ፡ ፪ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . ለከሣሹ ፡ የጸሐፊነትና ፡ የገንዘብ ፡ ያዢነት ፡ ተግባሮቹን ፡ በታማኝነት ፡ ያከናወነና ፡ ለከሣሹ ፡ ባላአደራ ፡ ሆኖ ፡ ለያዘው ፡ ማናቸውም ፡ ገንዘብ ፡ የባለዕዳዎች ፡ ሣዱታ ፡ ማስረጃ ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ንብረት ፡ ኃላፊነቱን ፡ በከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ በትክክል ፡ የፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ የተከሣሹ ፡ ተያ ዢነት ፡ ሊወርድ ፡ ተደርጉ ፡ ያጠፋ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ተከሣሹ ፡. . . . ብር ፡ ሊከፍል ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ቀን ፡ በፈረመው ፡ ተያዥነት ፡ ሥራተኛው ፡ ሲቀጠር ፡ ሣዱታ ፡ ገብቷል ።

ወይም ፡ ፪ኛ. ሠራተኛው ፡ ሲቀጠር ፡ ተያዥ ፡ በመሆን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ቀን ፡ ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ የፈረመለት ፡ ሰነድ ፡ ዋናው ፡ ከዚህ ፡ ጋራ ፡ ተያይዞ ፡ ቀርቧል ፡

፫ኛ. በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. እና. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. መካከል ፡ ባለው ፡ ጊዜ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . ለከሣሹ ፡ ተቀብሎ ፡ በከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ ኃላፊነቱን ፡ ያልፈጸመበት ፡ ገንዘብና ፡ ሌላም ፡ ንብረት ፡ ልክ ፡ . . . . ብር ፡ ነው ፡ ይኸውም ፡ ገና ፡ የሚጠየቅበትና ፡ ያልተከፈለ ፡ ነው ።

(በፎርም ፡ ፩. በ፪.ና ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝር ፡ ማመልከት ፡)

ቊጥር ፡ ፲፱.

ተከራይ ፡ ልዩ ፡ ኪሣራ ፡ እንዲከፈለው ፡ በእከራይ ፡ ላይ ፡ ያቀረበው ፡ ክስ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. (በ. . . .መንገድ ፡ የሚገኘውን ፡ ቊጥር ፡ . . . .ቤት ፡ (ተከሳሹ ፡ ለከሣሹ ፡ በተመዘገበ ፡ ጽሑፍ ፡ ለ. . . .ዓመት ፡ ሊያከራየው ፡ በዚሁ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ከሣሹና ፡ ሕጋዊ ፡ ወኪሎቹ ፡ በጥሞና ፡ እንዲኖሩበት ፡ ለከሣሹ ፡ ውል ፡ ገብቶለት ፡ ነበር ።

፪ኛ. ውስታዎቹ ፡ ሁሉ ፡ ተፈጽመው ፡ ነበር ፡ ከሣሹም ፡ ይህን ፡ ክስ ፡ እንዲያቀርብ ፡ የሚያስገድዱ ፡ ነገሮች ፡ ደረሱ ።

፫ኛ. በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ የቤቱ ፡ ሕጋዊ ፡ ባለመብት ፡ የሆነው ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .ከሣሹን ፡ ከዚያ ፡ ቤት ፡ በሚገባ ፡ አስወጥቶ ፡ ቤቱን ፡ በእጁ ፡ አግብቶታል ።

፬ኛ. ከሣሹ ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ (በዚያ ፡ ቦታ ፡ የነበረውን ፡ የልብስ ፡ ስፌት ፡ ሥራ ፡ እንዳይቀጥል ፡ ተከለከለ ፡ በመዛወሩ ፡ . . . .ብር ፡ ወጪ ፡ ለማድረግ ፡ ተገደደ ፡ ከዚያም ፡ በመነሣቱ ፡ የእቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .ንና ፡ የ. . . .ን ፡ ደንበኛነት ፡ አጣ ።

(በፎርም ፡ ፩. በ፬. ና ፭. ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄንም ፡ ዘር ዝር ፡ ማመልከት ፡)

ቊጥር ፡ ፳.

ከተጠያቂነት ፡ መድን ፡ ለመሆን ፡ ስለ ፡ ተደረገ ፡ ስምምነት ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. . . . .እና. . . .በተባለ ፡ ሰያሜ ፡ ሽሪክች ፡ ሆነው ፡ ሲነግዱ ፡ የቆዩት ፡ ከሣሽና ፡ ተከሣሽ ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ሺርክናውን ፡ አፍርሰው ፡ ተከሣሹ ፡ የሺርክናውን ፡ ንብረት ፡ በሙሉ ፡ እንዲወስድና ፡ እንዲይዝ ፡ የንግዱን ፡ ማኅበር ፡ ዕዳ ፡ በሙሉ ፡ እንዲከፍልና ፡ ከንግድ ፡ ማኅበሩ ፡ ላይ ፡ ሊጠየቅ ፡ ከሚችል ፡ ከማንኛቸውም ፡ ዕዳ ፡ ከሣሹን ፡ መድን ፡ እንዲኖረው ፡ (ነፃ) ሊያደርግ ፡ ተዋዋሉ ።

፪ኛ. ከሣሹ ፡ በበኩሉ ፡ በውሉ ፡ መሠረት ፡ የሚፈለግበትን ፡ በሙሉ ፡ ፈጸመ ።

፫ኛ. በ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ከንግድ ፡ ማኅበር ፡ ለአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) ስለ ፡ ሚከፍል ፡ ዕዳ ፡ በ. . . .ከፍተኛ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በከሣሹና ፡ በተከሣሹ ፡ ላይ ፡ የተፈረደውን ፡ ፍርድ ፡ በማክበር ፡ ከሣሹ ፡ . . . .ብር ፡ ከፈለ ።

፬ኛ. ተከሣሹ ፡ ይህን ፡ ገንዘብ ፡ ለከሣሹ ፡ አልከፈለም ።

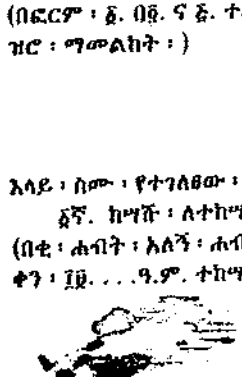
(በፎርም ፡ ፩. በ፬. ና ፭. ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘር ዝሮ ፡ ማመልከት ፡)

ቊጥር ፡ ፳፩.

በማጭበርበር ፡ ስለ ፡ ተወሰደ ፡ ዕቃ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከሣሹ ፡ ለተከሣሹ ፡ እንዳንድ ፡ ዕቃዎች ፡ እንዲሸጥለት ፡ ከሣሹን ፡ ለማግባባት ፡ ሲል ፡ (በቂ ፡ ሐብት ፡ አለኝ ፡ ሐብቴም ፡ ዕዳየን ፡ በሙሉ ፡ ከፍሎ ፡ . . . .ብር ፡ ያወጣ ፡ ል ፡) ብሎ ፡ ሐ. . . ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ ነገረው ።

፪ኛ. ከሣሹ ፣ በዚሁ ፣ አኳኋን ፣ ተግባብቶ ፣ ለተከሣሹ ፣ ዋጋቸው ፣ . . . .ብር ፣ የሆነ ፣ (ሽቀጣ ሽቀጥ ፣)ዕቃዎች ፣ ሽጠለት ፣ (አስረከበውም ፣)

፫ኛ. ተከሣሹ ፣ የተናገረው ፣ ሐሰት ፣ (ወይም ፣ ሐሰት ፣ የሆነው ፣ በተለይ ፣ ምን ፣ መሆኑን ፣ በመግለፅ ፣) ነበር ። ተከሣሹ ፣ ነገሩ ፣ ውሸት ፣ መሆኑን ፣ ያውቅ ፣ ነበር ።

፬ኛ. ተከሣሹ ፣ የዕቃዎቹን ፣ ዋጋ ፣ አልከፈለም ። (ወይም ፣ ዕቃዎቹን ፣ አልተረከበ ፣ እንደ ሆነ ፣ ደግሞ ፣ ከሣሹ ፣ ዕቃዎቹን ፣ በማሰናዳትና ፣ በማስፈር ፣ ቀጥሎም ፣ ወልሶ ፣ በእጁ ፣ ለማግባት ፣ . . . .ብር ፣ ወጪ ፣ እደረገ ።

(በፎርም ፣ ፩. በ፪.ና ባ፫. ተራ ፣ ቍጥሮች ፣ መሠረት ፣ የሚያስፈልገውን ፣ መግለፅና ፣ ጥያቄን ፣ ዘር ዝር ፣ ማመልከት ፣)

ቍጥር ፣ ፭፪ ፣

በማጭበርበር ፣ ለሌላ ፣ ሰው ፣ ስለ ፣ ተወሰደ ፣ ዱቤ ።

እላይ ፣ ስሙ ፣ የተገለፀው ፣ ከሣሽ ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ።

፩ኛ ፣ አቶ ፣(ወይም ፣ በማዕረግ ፣ ስም) ... በቂ ፣ ሐብትና ፣ ደህና ፣ ገቢ ፣ አለው ፣ ሐብቱም ፣ ዕዳውን ፣ በሙሉ ፣ ከፍሎ ፣ . . . .ብር ፣ ያወጣል ፣ (ወይም ፣ አቶ ፣ (በማዕረግ ፣ ስም ፣). . . .በዚያ ፣ ጊዜ ፣ የኃላፊነት ፣ ቦታ ፣ ይዞ ፣ በደህና ፣ ሁኔታ ፣ የሚገኝ ፣ በመሆኑ ፣ ዕቃ ፣ በዱቤ ፣ ቢሰጠው ፣ ሊታመን ፣ የሚችል ፣ ነው/ ብሎ ፣ በ..... ቀን ፣ ፲፱....ዓ.ም. ተከሣሹ ፣ ለከሣሹ ፣ ነገረው ።

፪ኛ. ከሣሹ ፣ በዚሁ ፣ አኳኋን ፣ ተግባብቶ ፣ በ.... ወሮች ፣ በሚከፈል ፣ ዱቤ ፣ .... የስንኤን ፣ ዱቄት ፣ ዘ... ብር ፣ ሽጠለት ።

፫ኛ. ተከሣሹ ፣ የተናገረው ፣ ሐሰት ፣ ነበረ ፣ ሐሰት ፣ መሆኑም ፣ በተከሣሹ ፣ በራሱ ፣ ዘንድ ፣ የታወቀ ፣ ሆኖ ፣ ከሣሹን ፣ ለማታለልና ፣ ለማጭበርበር ፣ /ወይም ፣ ከሣሹን ፣ ለማታለልና ፣ ለመ ጉዳት ፣/ ታስቦ ፣ የተደረገ ፣ ነበር ።

፬ኛ ፣ ... የዕቃዎችን ፣ ዋጋ ፣ ሳይከፍል ፣ የተወሰነው ፣ የዱቤ ፣ ጊዜ ፣ አለቀ ፣ ወይም ፣ የስንዴ ውን ፣ ዱቄት ፣ ዋጋ ፣ አልከፈለም ፣ ከሣሹም ፣ ገንዘቡ ፣ በሙሉ ፣ ቀረበት ።

(በፎርም ፣ ፩ ፣ በ፪ና ፣ በ፫ ፣ ተራ ፣ ቍጥሮች ፣ መሠረት ፣ የሚያስፈልገውን ፣ መግለፅና ፣ ጥያቄን ፣ ዘርዝር ፣ ማመልከት ።)

ቍጥር ፣ ፭፫ ፣

በከሣሹ ፣ መሬት ፣ ውስጥ ፣ ያለውን ፣ ውሀ ፣ ማበላሸት ።

እላይ ፣ ስሙ ፣ የተገለፀው ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ፦

፩ኛ ፣ ከሣሹ ፣ ከዚህ ፣ በታች ፣ ከተመለከተው ፣ ጊዜ ፣ በፊትና ፣ ከዚያም ፣ በኋላ ፣ ... ለተባለ ውና ፣ በ... ለሚገኘው ፣ መሬት ፣ ለውሀ ፣ ጉድጓድና ፣ በጉድጓዱ ፣ ውስጥ ፣ ላለው ፣ ውሀ ፣ ይዞታ ፣ ነበረው ። በጉድጓዱና ፣ በውስጡ ፣ ባለው ፣ ውሀም ፣ ሊገለገልና ፣ ሊጠቀምበት ፣ እንዲሁም ፣ በጉድ ጓዱ ፣ ውስጥ ፣ እየተሞሉ ፣ የሚተላለፉትና ፣ የሚያገለግሉት ፣ ምንጮችና ፣ ወራጅ ፣ ውሀዎች ፣ ሳይ ቆሽሹ ፣ ወይም ፣ ሳይበላሹ ፣ እንዲወርዱ ፣ ወይም ፣ እንዲተላለፉ ፣ ለማድረግ ፣ ባለመብት ፣ ነበረ ።

፪ኛ ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. ጉድጓዱንና ፣ በውስጡ ፣ ያለውን ፣ ውሀ ፣ እንዲሁም ፣ ወደ ፣ ጉድ ጓዱ ፣ የሚገቡትን ፣ ምንጮችና ፣ ወራጅ ፣ ውሀዎች ፣ ተከሣሹ ፣ ያለ ፣ አግባብ ፣ አቆሽሾ ፣ አበላሽ አቸው ።

፫ኛ ፣ በዚሁ ፣ የተነሣ ፣ በጉድጓዱ ፣ ውስጥ ፣ የነበረው ፣ ውሀ ፣ ቆሽሾ ፣ ለቤትና ፣ ለሌላም ፣ አስ ፈላጊ ፣ ጉዳይ ፣ የማይስማማ ፣ ሆነ ።

ከሣሹና ፡ ቤተ ፡ ሰቡም ፡ ያገኙት ፡ የነበረውን ፡ አገልግሎትና ፡ ጥቅም ፡ እንዲሁም ፡ ጉድጓዱንና ፡ ውሀውን ፡ አጡ ። (በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፱ና ፡ ፩ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝሮ ፡ ማመልከት ።)

ቍጥር ፡ ፭፬ ፡

በፋብሪካ ፡ እግካይነት ፡ ስለ ፡ ደረሰ ፡ ጉዳት ።

እላይ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ ፡ ከሣሹ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ... ለተባለው ፡ በ... ለሚገኘው ፡ መሬት ፡ ይዞታ ፡ ነበራቸው ።

፪ኛ ፡ ተከሣሹ ፡ ያላግባብ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የሚያስቀይምና ፡ የማይስማማ ፡ ጪስና ፡ ሌላም ፡ ላቦትና ፡ የሚጐዳ ፡ ነገር ፡ ራሱ ፡ ከሚያካሂደው ፡ የብረት ፡ ማቅለጫ ፡ ፋብሪካ ፡ በብዛት ፡ እየወጣ ፡ እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ በመሰራጨት ፡ ዓየሩን ፡ እንዲያበላሽና ፡ በዚያ ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ እየረጋ ፡ እንዲቀር ፡ አደረገ ።

፫ኛ ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ በመሬቱ ፡ ላይ ፡ የነበሩት ፡ የከሣሹ ፡ ዛፎች ፡ የእርሻ ፡ ትልሞች ፡ የግጦሽ ፡ ሣሮችና ፡ ሰብሎች ፡ ተጐድተው ፡ ዋጋቸው ፡ መና ፡ ሆነ ፤ ከብቶችም ፡ ጤና ፡ የሌላቸው ፡ ከመሆናቸው ፡ በላይ ፡ ብዙዎቹ ፡ ተመርዘው ፡ ሞቱ ።

፬ኛ ፡ በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ከሣሹ ፡ በመሬቱ ፡ ላይ ፡ ከብቶቹንና ፡ በጐቹን ፡ ለማጋጥ ፡ ስላል ቻለ ፡ ከብቶቹን ፡ በጐቹንና ፡ የእርሻ ፡ ከብቶቹን ፡ ከዚያ ፡ ለማዛወር ፡ ተገደደ ። ከመሬቱ ፡ ያገኘው ፡ የነበረው ፡ አገልግሎትና ፡ ይዞታ ፡ ቀረበት ።

(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፱ና ፡ ፩ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ዘርዝሮ ፡ ማመልከት ።)

ቍጥር ፡ ፭፩ ፡

መተላለፊያ ፡ መንገድ ፡ ስለ ፡ መዝጋት ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ ፡ ከሣሹ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ (... በተባለው ፡ መንደር ፡ ለሚገኘው ፡ ቤት ፡) ይዞታ ፡ ነበረው ፡ አሁንም ፡ አለው ።

፪ኛ ፡ ከሣሹ ፡ ከዓመቱ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ (በመኪና ፡ ወይም ፡ በእግር ፡) ራሳቸውና ፡ ሠራተኞቻቸው ፡ ከ... (ቤቱ) አውራ ፡ ጐዳናው ፡ እንዲሁም ፡ ከአውራ ፡ ጐዳናው ፡ እስከ ፡ ቤቱ ፡ ድረስ ፡ የሚመላለስበት ፡ መተላለፊያ ፡ መንገድ ፡ ነበረው ።

፫ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ያላግባብ ፡ መተላለፊያውን ፡ መንገድ ፡ ስለዘጋበት ፡ ከሣሹ ፡ (በመኪና ፡ ወይም ፡ በእግር ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ በማናቸውም ፡ አኳኋን ፡ ቢሆን ፡) በዚያ ፡ መንገድ ፡ ለመተላለፍ ፡ ከለመቻሉም ፡ በላይ ፡ (አሁንም ፡ ድረስ ፡ መንገዱ ፡ ያላግባብ ፡ እንደተዘጋ ፡ ነው) ።

፬ኛ ፡ (የመንገዱ ፡ አዘጋግ ፡ የተለየ ፡ ሁኔታ ፡ አለው ፡ እንደሆነ ፡ ይግለፅ) ።

(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፱ና ፡ ፩ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝሮ ፡ ማመልከት) ።

ቍጥር ፡ ፭፮ ፡

አውራ ፡ ጉዳና ፡ ስለ ፡ መዝጋት ።

፩ኛ ፡ ተከሣሹ ፡ ከ... ወደ... ለመዝጋት ፡ ሲል ፡ ያላግባብ ፡ ጉድጓድ ፡ ቆፍሮ ፡ አፈርና ፡ ደን ጋይ ፡ በአውራ ፡ ጉዳናው ፡ ላይ ፡ ከመረበት ።
ከሣሹ ፡ በዚሁ ፡ አውራ ፡ ጉዳና ፡ ላይ ፡ በሚገባ ፡ ሲተላለፍ ፡ ሳለ ፡ በእፈሩና ፡ በድንጋዩ ፡ ላይ ፡ (ወይም ፡ በጉድጓዱ ፡ ውስጥ ፡) ወደቀ ፤ እጁ ፡ ተሰበረ ፤ እጅግ ፡ ተሠቃየ ፤ በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ለረ ጅም ፡ ጊዜ ፡ ሥራውን ፡ ለመሥራት ፡ ሳይችል ፡ ቆየ ፡ እንዲሁም ፡ ለሕክምና ፡ የገንዘብ ፡ ወጪ ፡ ዶረሰበት ።
(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፱ና ፡ ፭ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝር ፡ ማመልከት) ።

ቍጥር ፡ ፭፯ ፡

የውሀ ፡ አወራረድ ፡ ስለ ፡ መለወጥ ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ ፡ ከሣሹ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ ... በተባለው ፡ በ... መንደር ፡ በ... አው ራጃ ፡ በሚገኘው ፡ (ወራጅ ፡ ውሀ ፡) ላይ ፡ ለቆመው ፡ ወፍጮ ፡ ይዞታ ፡ ነበረው ፡ አውንም ፡ አለው ።

፪ኛ ፡ በዚሁ ፡ ይዞታ ፡ ምክንያት ፡ ወፍጮውን ፡ ለማሠራት ፡ ከሣሹ ፡ ለውሀው ፡ አወራረድ ፡ ባለመብት ፡ ነበረ ።

፫ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ የወንዙን ፡ ዳር ፡ በመናድ ፡ ያላግባብ ፡ የውሀውን ፡ አውራረድ ፡ ስለ ፡ ለወጠው ፡ ወደ ፡ ከሣሹ ፡ ወፍጮ ፡ የሚሄደው ፡ ውሀ ፡ ተቀነሰ ።

፬ኛ ፡ የውሀው ፡ አወራረድ ፡ ከመለወጡ ፡ በፊት ፡ በቀን ፡ ... ጆንያ ፡ ይፈጭ ፡ የነበረው ፡ ከሣሹ ፡ ከዚያ ፡ ወዲህ ፡ በቀን ፡ ከ... ጆንያ ፡ በላይ ፡ ለመፍጨት ፡ አልቻለም ።
(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፱ና ፡ ፭ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝር ፡ ማመልከት) ።

ቍጥር ፡ ፭፰ ፡

ለመስኖ ፡ ማጠጫ ፡ ውሀው ፡ እንዲያገለግል ፡ ያለውን ፡ መብት ፡ ማሰናከል ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ ፡ ከሣሹ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ ... በተባለው ፡ ቦታ ፡ ለሚገኘው ፡ መሬት ፡ ይዞታ ፡ እንዲሁም ፡ በዚያው ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ መስኖ ፡ ለማጠጣት ፡ ወራጅ ፡ ውሀ ፡ በከፊል ፡ እንዲ ያገለግለው ፡ መብት ፡ ነበረው ፡ አውንም ፡ አለው ።

፪ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ያላግባብ ፡ የውሀውን ፡ አወራረድ ፡ በማሰናከልና ፡ በመለወጥ ፡ ከሣሹን ፡ እላይ ፡ በተመለከተው ፡ አኳኋን ፡ ውሀውን ፡ በከፊል ፡ እንዳይወስድና ፡ እንዳ ይገለገልበት ፡ ከለከለው ።
(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፱ና ፡ ፭ ፡ ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝር ፡ ማመልከት) ።

ቊጥር ፡ ፭፱ ፡

በባቡር ፡ ሐዲድ ፡ ላይ ፡ በቸልታ ፡ ምክንያት ፡ የደረሰ ፡ ጉዳት ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ. . . . በ... ና በ.... መካከል ፡ መንገደኞችን ፡ እንገዝዎች ፡ ሆነው ፡ ነበር ።

፪ኛ ፡ በዚያ ፡ ቀን ፡ ከሣሹ ፡ በዚያው ፡ ባቡር ፡ ከነበሩት ፡ ሠረገላዎች ፡ ባንዱ ፡ ላይ ፡ መንገ ደኛ ፡ ሆኖ ፡ ይጓዝ ፡ ነበር ።

፫ኛ ፡ እላይ ፡ እንደተገለጸው ፡ መንገደኛ ፡ ሆኖ ፡ ... ላይ ፡ ወይም ፡ ... ቦታ ፡ ባለው ፡ ጣቢያ ፡ አጠገብ ፡ ወይም ፡ በ... ና በ... ጣቢያዎች ፡ መካከል ፡ ሲደርስ ፡ (በተከሣሹ ፡ ሠራተኞች ፡ ቸል ታና ፡ አላዋቂነት ፡ በባቡሩ ፡ ላይ ፡ በደረሰው ፡ ግጭት ፡ ምክንያት ፡ ከሣሹ ፡) እግሩን ፡ በመሰበር ፡ ራሱን ፡ በመፈነካከትና ፡ ይህን ፡ በመሳሰለው ፡ ሁኔታ ፡ (ከዚህም ፡ የተለየ ፡ ጉዳት ፡ ደርሶ ፡ እንደ ሆነ ፡ በመግለጽ ፡) ብዙ ፡ ተጐዳ ፡ ለሕክምና ፡ ብዙ ፡ ገንዘብ ፡ አወጣ ፡ (እሻሻሎ ፡ ሆኖ) ይሠራ ፡ የነ በረውን ፡ ሥራ ፡ እንዳይተዋል ፡ ለዘለዓለም ፡ ስንኩል ፡ ሆነ ።

(በፍርም ፡ ፩ ፡ በ፪ና ፡ ፭ ፡ ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝሮ ፡ ማመልከት) ።

(ወይም ፡ ደግሞ ፡ ፪ኛ ፡ በዚያ ፡ ቀን ፡ ተከሣሾቹ ፡ በሠራተኞቻቸው ፡ አማካይነት ፡ ሞተርና ፡ ከዚያ ፡ ጋር ፡ የተጋጠመ ፡ የሠረገላዎች ፡ ባቡር ፡ በቸልታና ፡ ባላዋቂነት ፡ ከሣሹ ፡ በሕጋዊ ፡ አካ ኋን ፡ በመሻገር ፡ ላይ ፡ በነበረው ፡ በተከሣሾቹ ፡ ሐዲድ ፡ ላይ ፡ ስለነዱ ፡ ሞተሩና ፡ ባቡሩ ፡ ከሣሹን ፡ ገጭት ፡ ... በዚህም ፡ ምክንያት ፡ በ፪ኛ ፡ ተራ ፡ ቊጥር ፡ የተባለውን ፡ መዘርዘር) ።

ቊጥር ፡ ፴ ፡

በቸልታ ፡ አነዳድ ፡ የደረሰ ፡ ጉዳት ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ ፡ ከሣሹ ፡ በ... ሥራ ፡ የሚያከናውን ፡ ሜማ ፡ ሰፊ ፡ ነው ፡ ተከሣሹ ፡ የ... ኑጋዴ ፡ ነው ።

፪ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከሣሹ ፡ በአዲስ ፡ አበባ ፡ ከተማ ፡ ውስጥ ፡ ከባቡሩ ፡ ሐዲድ ፡ ወደ ፡ ደቡብ ፡ ከቀትር ፡ በላይ ፡ በ፱ ፡ ሰዓት ፡ በእግሩ ፡ ይሄድ ፡ ነበር ። በቀጥታ ፡ ወደ ፡ ባቡሩ ፡ ጣቢያ ፡ የሚያደርሰውን ፡ ... መንገድ ፡ ለማቋረጥ ፡ ተገደደ ። ይህን ፡ መንገድ ፡ ሲያቋርጥ ፡ ሳለና ፡ ከማዶው ፡ የእግር ፡ መንገድ ፡ ላይ ፡ ለመድረስ ፡ ጥቂት ፡ ሲቀረው ፡ የተከሣሹ ፡ ሠረገላ ፡ በሁለት ፡ ፈረሶች ፡ እየተሳበና ፡ በተከሣሹ ፡ ሠራተኞች ፡ እየተነዳ ፡ በቸልታ ፡ በድንገትና ፡ ያለጓዳች ፡ ማስጠ ንቀቂያ ፡ በፈጣንና ፡ በአደገኛ ፡ አሪማመድ ፡ ከ... መንገድ ፡ ወደ ፡ ባቡሩ ፡ ጣቢያ ፡ ገባ ። የሠረገ ላው ፡ እንጨት ፡ ከሣሹን ፡ በመግጨት ፡ መትቶ ፡ ጣለው ። ከዚያ ፡ ቀጥሎ ፡ ፈረሶቹም ፡ ብዙ ፡ ረጋ ገጡት ።

፫ኛ ፡ በግጭቱ ፡ በመውደቁና ፡ በመረጋገጡ ፡ የከሣሹ ፡ የግራ ፡ ክንድ ፡ ተሰበረ ፡ ጉኑና ፡ ጀር ባው ፡ ቆሰለ ፡ ተጐዳ ፡ ከዚህም ፡ በቀር ፡ ውስጣዊ ፡ አካሉም ፡ ተጐዳ ፡ በዚህም ፡ የተነሣ ፡ ከሣሹ ፡ አራት ፡ ወር ፡ ሙሉ ፡ ታመመ ፡ ተሠቃየ ፡ ሥራውን ፡ ለመሥራት ፡ አልቻለም ፡ ለሕክምናና ፡ ለሌ ላም ፡ ከባድ ፡ የገንዘብ ፡ ወጪ ፡ ደረሰበት ፡ ሥራውና ፡ የሥራ ፡ ትርፉም ፡ ስላቋረጠ ፡ ትልቅ ፡ ኪሣራ ፡ ደረሰበት ።

(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፪ና ፡ ፭ ፡ ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝሮ ፡ ማመልከት ።)

ቊጥር ፡ ፴፭ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ከሣሹን ፡ በሐሰት ፡ በመወንጀል ፡ ለዳኛ ፡ ክስ ፡ አት ርቦ ፡ ከሣሹ ፡ እንዲያዝ ፡ ትእዛዝ ፡ አስወጣ ። ከሣሹም ፡ ተይዞ ፡ አሥር ፡ ቀን ፡ ታሠረ ። (ለመለቀ ቅም ፡ ልኩ ፡ ... ብር ፡ የሆነ ፡ ዋንዘብ ፡ አስያዘ) ።

፪ኛ ፡ ተከሣሹ ፡ ይህን ፡ ያደረገው ፡ በተንኮል ፡ እንጂ ፡ ይገባዋልና ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ፡ በሚያ ሰኝ ፡ ምክንያት ፡ አይደለም ።

፫ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ዳኛው ፡ የተከሣሹን ፡ አቤቱታ ፡ ውድቅ ፡ አድርጉ ፡ ከሣሹን ፡ ለቀቀው ።

፬ኛ ፡ በከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ ሰማቸው ፡ ያልታወቀ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ከሣሹ ፡ መያዙን ፡ ሰምተው ፡ እንደ ፡ ወንጀለኛ ፡ ስለ ፡ ቆጠሩት ፡ ከእሱ ፡ ዘንድ ፡ ማናቸውንም ፡ ሥራ ፡ አቋርጠዋል ። ወይም ፡ በሙ ያዙ ፡ ምክንያት ፡ ከሣሹ ፡ በአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) ... ዘንድ ፡ የነበረውን ፡ ሥራ ፡ አጣ ። ወይም ፡ በዚሁ ፡ ምክንያት ፡ ከሣሹ ፡ በአካልና ፡ በአዕምሮ ፡ ተሠቃየ ፤ ሥራውን ፡ ከማከናወን ፡ ተጸረጠ ፤ በኀዚው ፡ ተጐዳ ፤ ከእሥራት ፡ ለመለቀቅና ፡ የቀረበበትን ፡ ክስ ፡ ለመከላከል ፡ የገንዘብ ፡ ወጪ ፡ ደረሰበት ።

(በፎርም ፡ ፩ ፡ በ፪ና ፫ ፡ ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽና ፡ ጥያቄን ፡ ዘርዝር ፡ ማመልከት) ።

ቊጥር ፡ ፴፮ ፡

ያላግባብ ፡ ስለ ፡ ተያዙ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ዕቃዎች ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለጸው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ።

፩ኛ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከሣሹ ፡ ከዚህ ፡ አባሪ ፡ በሆነው ፡ ዕንጠረዥ ፡ ላይ ፡ ለተመለከ ቱት ፡ ዋጋቸው ፡ ... ብር ፡ መሆኑ ፡ ለተገመተው ፡ ዕቃዎች ፡ (ወይም ፡ ዕቃዎቹን ፡ በመዘርዘር ፡) ባለቤት ፡ ነበር ። (ወይም ፡ ባለይዞታ ፡ እንደሆነም ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ማስረጃ ፡ መዘርዘር) ።

፪ኛ. ከዚያ ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ ይህ ፡ ክስ ፡ እስከተጀመረበት ፡ ቀን ፡ ድረስ ፡ ተከሣሹ ፡ እነዚህን ፡ ዕቃዎች ፡ ከከሣሹ ፡ ላይ ፡ ይዟቸዋል ።

፫ኛ. ክሱ ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ ግለት ፡ -በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ከሣሹ ፡ ዕቃዎቹን ፡ ከተ ከሣሹ ፡ ጠይቆ ፡ ነበር ፡ ግን ፡ አላስረከብ ፡ ብሎ ፡ ከለከለው ።

(በፎርም ፡ ፩. በ፪. ና ፫. ተራ ፡ ቊጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ማለፅ ።)

፬ኛ. ስለዚህ ፡ ፩ -

፩ኛ. ዕቃዎቹን ፡ እንዲያስረክበው ፡ አለዚያም ፡ ዕቃዎቹን ፡ ማስረከብ ፡ ባይችል ፡ . . . .ብር ፡ እንዲከፍለው ።

፪ኛ. ዕቃዎቹ ፡ ስለ ፡ ተያዙ ፡ ካሣ ፡ . . . .ብር ፡ እንዲከፍለው ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፴፫.

በማጭበርበር ፡ ዕቃ ፡ የገዛና ፡ ነጋሩንም ፡ እያመቀ ፡ ዕቃው ፡ የተሳሳፈለት ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመልክታል ፡-

፩ኛ. እንዳንድ ፡ ዕቃዎች ፡ እንዲጀመሉት ፡ ከሣሹን ፡ ለማግባባት ፡ ሲል ፡ ተከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .(በቂ ፡ ሐብት ፡ አለኝ ፡ ሐብቱም ፡ ዕዳዬን ፡ በሙሉ ፡ ከፍሎ ፡ . . . .ብር ያወጣል ፡) ብሎ ፡ ለከሣሹ ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ፡ ነገረው ።

፪ኛ. በዚሁ ፡ ተግባብቶ ፡ ግምቱ ፡ . . . .የሆነ ፡ (እንድ ፡ ሙቶ ፡ ሳጥን ፡ በና ፡) ዘጠለት ፡ አስ ረከበውም ።

፫ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .የተናገረው ፡ ሐሰት ፡ ነበረ ፤ ሐሰት ፡ መሆኑንም ፡ ራሱ ፡ ያውቅ ፡ ነበረ ።

፬ኛ. ከዚያ ፡ በኋላ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .ዕቃዎቹን ፡ ያለዋጋ ፡ (ወይም ፡ በሐሰት ፡ የተገኙ ፡ መሆናቸውን ፡ ላወቀው ፡)ለተከሣሹ ፡ ሰ. . . .አሳልፎ ፡ ሰጠው ።

(በፍርድም ፡ ፩. በ፱. ና ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፯ኛ. ስለዚህ ፡-

፩ኛ. ዕቃዎቹ ፡ እንዲሰጡት ፡ ወይም ፡ ዕቃዎቹ ፡ ሊሰጡ ፡ ባይቻል ፡ . . . .ብር ፡ እንዲከፈለው ።

፪ኛ. ዕቃዎቹ ፡ ስለ ፡ ተያዙበት ፡ ካሣ ፡ . . . .ብር ፡ እንዲከፈለው ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፴፬

ስሕተት ፡ ስለ ፡ ተገኘበት ፡ የተሻረ ፡ ውል ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. በ. . . .የሚገኝ ፡ የራሴ ፡ መሬት ፡ (ሶስት ፡ ጋሻ ፡) ነው ፡ ብሎ ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ ነገረው ።

፪ኛ. ከሣሹ ፡ ይህ ፡ ቃል ፡ እውነት ፡ መስሎት ፡ በነገሩ ፡ ተግባብቶ ፡ መሬቱን ፡ በ. . . .ብር ፡ ገዛው ። ለዚህ ፡ የፈረመው ፡ ውል ፡ ዋናው ፡ ከዚሁ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ይገኛል ። ነገር ፡ ግን ፡ መሬቱ ፡ በስሙ ፡ አልተዛወረለትም ።

፫ኛ. በ. . . .ቀን ፡ ፲፱ . .ዓ.ም. ከግርጌው ፡ ዋጋ ፡ ላይ ፡ ከሣሹ ፡ ልተከሣሹ ፡ . . . .ብር ፡ ከፈ ለው ።

፬ኛ. የመሬቱ ፡ ትክክለኛ ፡ ልክ ፡ (አንድ ፡ ጋሻ ፡) ብቻ ፡ ሆነ ።

(በፍርድም ፡ ፩.በ፱. ና ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፯ኛ. ስለዚህ ፡ -

፩ኛ. . . . .ብር ፡ ከ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ጀምሮ ፡ ከወለድ ፡ ጋር ፡ እንዲከፈለው ።

፪ኛ. እላይ ፡ የተጠቀሰው ፡ ውል ፡ እንዲቀርብና ፡ እንዲሠረዝ ፡ ከሣሽ ፡ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፴፭.

ንብረት ፡ እንዳይባክን ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ።።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከሣሹ ፡ የ. . . .(የንብረቱን ፡ ዓይነት ፡ በመግለፅ ፡) ፍጹም ፡ ባለቤት ፡ ነው ።

፪ኛ. ተከሣሹ ፡ ከከሣሹ ፡ ጋር ፡ ባለው ፡ ውል ፡ መሠረት ፡ ለዚሁ ፡ ንብረት ፡ ባለይዞታ ፡ ነው ።

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ያለ ፡ ከሣሹ ፡ ፈቃድ ፡ ጠቃሚ ፡ የሆኑ ፡ ብዙ ፡ ዛፎች ፡ ለመሸጥ ፡ ቆርጪል ፡ እንደገናም ፡ በተጨማሪ ፡ ብዙ ፡ ዛፎች ፡ ለመቅረጥ ፡ ይዝታል ።
(በፍርድም ፡ ፩. በ፮. ና ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፬ኛ. ተከሣሹ ፡ በዚያ ፡ ዐታ ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ንብረት ፡ እንዳያባክን ፡ ወይም ፡ እንዲባክን ፡ እንዳያደርግ ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲደርሰው ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

(የገንዘብ ፡ ካሣም ፡ መጠየቅ ፡ ይችላል ።)

ቍጥር ፡ ፴፩.

አዋኪን ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚ ፡ ከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከዚህ ፡ በታች ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ ከሣሽ ፡ በ. . . .መንገድ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ የሚገኘው፡ የቍጥር ፡ . . . .ቤት ፡ ፍጹም ፡ ባለቤት ፡ ነበረ ፡ አሁንም ፡ ነው ።

፪ኛ. ተከሣሹ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ (በዚያው ፡ ፡በ. . . .መንገድ ፡ የሚገኝ ፡ መሬት ፡) ፍጹም ፡ ባለቤት ፡ ነበረ ፡ አሁንም ፡ ነው ።

፫ኛ. በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ በዚሁ ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ የከብት ፡ ማረጃ ፡ ቁራ ፡ አድርሟ ። ከዚያ ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ የቀንድ ፡ ከብቶች ፡ ወደዚያ ፡ እየመጡ ፡ እንዲ ታረጹ ፡ ከማድረግ ፡ አላቋረጠም ፡ (ደምና ፡ ፈርሰም ፡ ከከሣሹ ፡ ቤት ፡ ፊት ፡ ለፊት ፡ ባለው ፡ መንገድ ላይ ፡ እንዲጣል ፡ አድርጓል ።)

፬ኛ. በዚሁ ፡ ምክንያት ፡ ከሣሹ ፡ ያን ፡ ቤት ፡ ትቶ ፡ ለመውጣት ፡ ተገደደ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ ሊያከራየውም ፡ አልቻለም ።

(በፍርድም ፡ ፩. በ፮. ና ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፭ኛ. ተከሣሹ ፡ ካሁን ፡ በኋላ ፡ የማወክ ፡ ተግባር ፡ ከመፈጸም ፡ ወይም ፡ ከማስፈጸም ፡ የሚያግድ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲደርሰው ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፴፪.

ሕዝብን ፡ ማወክ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ተከሣሹ ፡ የሕዝቡን ፡ መተላለፊያ ፡ ለመዝጋት ፡ ቀበና ፡ . . . .በተባለው ፡ የሕዝብ ፡ መንገድ ፡ ላይ ፡ ካግባብ ፡ የወጣ ፡ አድራጉትን ፡ ለመቀጠልና ፡ ለመደጋገም ፡ ዝቷል ፡ አስቧልም ።

፪ኛ. ከሣሹ ፡ ይህን ፡ ከሰ ፡ ለማቅረብ ፡ ከጠቅላይ ፡ ዐቃቤ ፡ ሕግ ፡ የጽሑፍ ፡ ፈቃድ ፡ አግኝ ቷል ።

(በፍርድም ፡ ፩. በ፱ ና ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለጽ ፡)

፫ኛ. ስለዚህ ፡ -

፩ኛ. ተከሣሹ ፡ በተባለው ፡ የሕዝብ ፡ መንገድ ፡ ላይ ፡ የሚመላለሰውን ፡ ሕዝብ ፡ መተላለፊያ፡ ለመዝጋት ፡ መብት ፡ የሌለው ፡ መሆኑ ፡ በይፋ ፡ እንዲገለጽ ።

፪ኛ. ተከሣሹ ፡ በተባለው ፡ የሕዝብ ፡ መንገድ ፡ ላይ ፡ የሚመላለሰውን ፡ ሕዝብ ፡ መተላለፊያ፡ እንዳይዘጋ ፡ እንዲታገድና ፡ እንደተገለፀው ፡ ያለአግባብ ፡ የከመረውን ፡ አፈርና ፡ ድንጋይ ፡ እንዲ ያነሣ ፡ እንዲታዘዝ ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፴፰.

የውሀ ፡ አወራረድ ፡ እንዳይሰወጥ ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡

እሳይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-
(በፍርዎ ፡ ቍጥር ፡ ፳፮. እንደተባለው ፡)
እሳይ ፡ እንደተገለፀው ፡ ተከሣሹ ፡ የውሀውን ፡ አወራረድ ፡ ከመሰወጥ ፡ የሚያግድ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲደርሰው ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፴፱.

ጥፋት ፡ የተዛተበት ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ እንዲመለስና ፡ ዛቻውም ፡ እንዳይፈጸም ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ።

እሳይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-
፩ኛ. ከሣሹ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በተጠቀሰው ፡ ጊዜ ፡ (በታወቀ ፡ ሠአሊ ፡ የተሳለውና ፡ ቅጄ ፡ የሌለው ፡ ወይም ፡ ንብረቱ ፡ በገንዘብ ፡ የማይተካ ፡ ዓይነት ፡ ነው ፡ የሚያሰኝ ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ ይገለፅ ፡). . . .(የእያቱ ፡ ፎቶግራፍ ፡) ባለቤት ፡ ነበር ፡ አሁንም ፡ ነው ።
፪ኛ. በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. በተከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ በእደራ ፡ አስቀመጠው ።
፫ኛ. በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ይህንኑ ፡ ዕቃ ፡ እንዲሰጠው ፡ ተከሣሹን ፡ ጠየቀው ፡ ዕቃ ው፡ እዚያ ፡ በመቆየቱም ፡ የሚገባውን ፡ ዋጋ ፡ የሚከፍል ፡ መሆኑን ፡ ገለፀ ።
፬ኛ. ተከሣሹ ፡ ዕቃውን ፡ ለሠሣሹ ፡ ለመመለስ ፡ አልፈቅድም ፡ ከማለቱም ፡ በላይ ፡ አስረክብ ፡ የተባለ ፡ እንደሆነ ፡ ያንኑ ፡ ለመደበቅ ፡ ለመሸጥ ፡ ለመለወጥ ፡ ለመቆራረጥ ፡ ወይም ፡ ለመጉዳት ፡ ዝቷል ።
፭ኛ. ከሣሹ ፡ (ሥእሉን ፡) ያጣ ፡ እንደሆነ ፡ በቂ ፡ ካሣ ፡ የሚሆነው ፡ የገንዘብ ፡ ካሣ ፡ እይገኝም ።
(በፍርዎ ፡ ፩. በ፬. ና ፭. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስረዳውን ፡ መግለፅ ፡)
፭ኛ. ስለዚህ ፡ -
፩ኛ. ተከሣሹ ፡ (ሥእሉን ፡) ከመሸጥ ፡ ከመለወጥ ፡ ከመጉዳት ፡ ወይም ፡ ከመደበቅ ፡ ይታገድ ፡ ዘንድ ፡ እንዲታዘዝ ።
፪ኛ. ለከሣሹ ፡ ያስረከበው ፡ ዘንድ ፡ እንዲገደድ ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፵.

የእርስ ፡ በእርስ ፡ ክርክር ፡

በዚህ ፡ በላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-
፩ኛ. ከዚህ ፡ በታች ፡ የተጠቀሰው ፡ ጥያቄ ፡ ከቀረበበት ፡ ቀን ፡ በፊት ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . .በከሣሹ ፡ ዘንድ ፡ (የንብረቱን ፡ ዓይነት ፡ በመግለፅ ፡) (በእደራ ፡) አስቀመጠ ።
፪ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . .ዳርጉኖል ፡ በማለት ፡ ተከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .ይኸው ፡ ዕቃ ፡ እንዲሰጠው ፡ ጠይቋል ።
፫ኛ. እንደዚያውም ፡ ተከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .ለሱ ፡ እንዲሰጥ ፡ ባዘዘለት ፡ መሠረት ፡ ይኸው ፡ ዕቃ ፡ እንዲሰጠው ፡ ጠይቋል ።
፬ኛ. ተከሣሾቹ ፡ በየበኩላቸው ፡ አለን ፡ የሚሉትን ፡ መብት ፡ ከሣሹ ፡ እያውቀውም ።
፭ኛ. ከሣሹ ፡ ንብረቱን ፡ ያለቀምጠ ፡ በማቆየቱ ፡ ከሚጠይቀው ፡ ዋጋና ፡ ወጪ ፡ በቀር ፡ በገ፡

ረቱ ፣ ላይ ፣ ይገባኛል ፣ ብሎ ፣ የሚያቀርበው ፣ ጥያቄ ፣ የለውም ። ዕታውንም ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ላዘዘ ላቸው ፣ ሰዎች ፣ ለማስረከብ ፣ ዝግጁና ፣ ፈቃደኛ ፣ ነው ።

፪ኛ. ከሱ ፣ የቀረበው ፣ ከተከሣሾቹ ፣ ከአንዳቸው ፣ ጋራ ፣ በመመሳጠር ፣ እይደለም ።

(በፍርድም ፣ ፩. በ፮. ፩. ተራ ፣ ቍጥሮች ፣ መሠረት ፣ የሚያስፈልገውን ፣ መግለፅ ፣)

፫ኛ. ስለዚህ ፡-

፩ኛ. ከሣሾቹ ፣ ስለዚህ ፣ ጉዳይ ፣ በከሣሹ ፣ ላይ ፣ ክስ ፣ ከማቅረብ ፣ ይታገዱ ፣ ዘንድ ፣ እንዲታ ዘዙ ።

፪ኛ. በዘህ ፣ ንብረት ፣ ምክንያት ፣ በየበኩላቸው ፣ ስላቀረቡት ፣ ጥያቄ ፣ ተገጣጥመው ፣ እን ዲነጣጠሩ ።

፫ኛ. ከርከሩ ፣ እስከ ፣ እዚቃ ፣ ድረስ ፣ ይህን ፣ ንብረት ፣ የሚረከብ ፣ አንድ ፣ ሰው ፣ እንዲታዘዝ።

፮ኛ. ከሣሹ ፣ ንብረቱን ፣ ለታዘዘው ፣ ሰው ፣ በማስረከብ ፣ በዚሁ ፣ ንብረት ፣ ረገድ ፣ ከተከሣ ሾቹ ፣ ለማንኛቸውም ፣ ቢሆን ፣ ተጠያቂ ፣ ከመሆን ፣ ነፃ ፣ እንዲሆን ፣ ከሣሹ ፣ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፵፩.

ዕዳ ፣ ያልተከፈለው ፣ ባለንዝብ ፣ ስለ ፣ ራሱና ፣ ስለ ፣ ሌሎችም ፣ ባለንዝቦች ፣ ሆኖ ፣ የሚያስተዳድረው ፣ ንብረት ፣

እላይ ፣ ስሙ ፣ የተገለፀው ፣ ከሣሽ ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. እቶ ፣ (ወይም ፣ በማዕረግ ፣ ስም ፣). . . .ሚቹ ፡ . . . .በሞተ ፣ ጊዜ ፣ የከሣሹ ፣ ልኩ ፡ . . . የሆነ ፣ ዕዳ ፣ ነበረበት ፤ ንብረቱም ፣ እሁን ፣ ድረስ ፣ ይኸው ፣ ዕዳው ፡ አለበት ። (የብድሩ ፣ ዓይነትና ፣ መያዣም ፣ እንዳለው ፣ ይገለፅ ፣)

፪ኛ. እቶ ፣ (ወይም ፣ በማዕረግ ፣ ስም ፣) . . . .በ ፡ . . . .ቀን ፣ ፲፱. . . . ዓ.ም. ወይም ፣ ወደ ዚያው ፣ ገደማ ፣ ሞተ ። በ. . . .ቀን. . . .ዓ.ም. ባደረገው ፣ የመጨረሻ ፣ ኑዛዜ ፣ እቶ ፣ (ወይም ፣ በማ ዕረግ ፣ ስም ፣) . . . .ጉዳይ ፣ አስፈጻሚ ፣ አድርጉ ፣ ሾመው ፣ (ወይም ፣ ንብረቱን ፣ በእደራ ፣ ሰጥቶ ፣ ወይም ፣ ሳይናዝዝ ፣ ሞቶ ፣ እንደሆነ ፣ ወይም ፣ ሌላ ፣ ሁኔታ ፣ እንዳለ ፣ የሆነው ፣ ይገለፅ ፣)

፫ኛ. ኑዛዜውን ፣ እቶ ፣ (ወይም ፣ በማዕረግ ፣ ስም ፣) . . . .አስመስክሮአል ፣ (ወይም ፣ ለንብ ረቱ ፣ አስተዳዳር ፣ ደብዳቤዎች ፣ ተሰጥተዋል ፣)

፬ኛ. ተከሣሹ ፣ የእቶ ፣ (ወይም ፣ በማዕረግ ፣ ስም ፣) . . . .ን ፣ ተንቀሳቃሽ ፣ (ወይም ፣ የማይን ቀሳቀስ ፣ ንብረት ፣ ወይም ፣ ከማይንቀሳቀሰው ፣ ንብረት ፣ ሺያጭ ፣ ላይ ፣ የተገኘውን ፣ ገንዘብ ፣) በእጁ ፣ አድርጉታል ። ለከሣሹ ፣ ዕዳውን ፣ አልከፈለውም ።

በፍርድም ፣ ፩. በ፮. ና ፩. ተራ ፣ ቍጥሮች ፣ መሠረት ፣ የሚያስፈልገውን ፣ መግለፅ ፣)

፭ኛ. ከሣሹ ፣ ለሚቹ ፣ ለእቶ ፣ (ወይም ፣ በማዕረግ ፣ ስም ፣). . . .ተንቀሳቃሽ ፣ (እንዲሁም ፣ የማይንቀሳቀስ ፣) ንብረት ፣ ሂሣብ ፣ እንዲያዝና ፣ ንብረቱ ፣ በፍርድ ፣ ቤት ፣ ድንጋጌ ፣ መሠረት ፣ እንዲተዳደር ፣ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፵፪.

በተረጋገጠ ፣ ኑዛዜ ፣ መሠረት ፣ የሚተዳደር ፣ ሀብት ፣

(ፎርም ፣ ፵፭ን ፣ በዚሁ ፣ መሠረት ፣ መለወጥ ፣ (ያኛውን ፣ ተራ ፣ ቍጥር ፣ እስቀርቶ ፣ በያኛው ፣ ተራ ፣ ቍጥር ፣ በመጀመር ፣) እቶ ፣ (ወይም ፣ በማዕረግ ፣ ስም ፣). . . .ሚቹ ፡ የ. . . .በ. . . .ቀን ፣ . . . .ዓ.ም ፣ ወይም ፣ ወደዚያው ፣ ገደማ ፣ ሞተ ። በ. . . .ቀን ፣ . . . .ዓ.ም. ባደረገው ፣ የመጨረሻ ፣

ኑዛዜ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . .ን ፡ ጉዳይ ፡ አስፈጻሚ ፡ አድርጐ ፡ ሾመው ፡ ለከሣ ሹም ፡ (ም ፡ እንደተናዘዘለት ፡ ተገልፆ ፡)ተናዘዘለት ።

በፎኖው ፡ ተራ ፡ ቍጥር ፡ ምትክ ፡ -

ተከሣሹ ፡ የአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡ . . . .ን ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ከብዙም ፡ በጥ ቂቱ ፡ (በኑዛዜው ፡ የታዘዘው ፡ ንብረት ፡ ተገልፆ ፡) . . . .ን ፡ በእጁ ፡ አግብቶታል ።

ከፎኖው ፡ ተራ ፡ ቍጥር ፡ በመጀመሪያው ፡ ክፍል ፡ ምትክ ፡ -

ከሣሹ ፡ እላይ ፡ የተገለፀውን ፡ (በኑዛዜ ፡ የታዘዘውን ፡ ንብረት ፡ ገልፆ ፡) ተከሣሹ ፡ እንዲያስረ ክበው ፡ እንዲታዘዝና ፡ . . . .ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፶፫.

የኑዛዜ ፡ ውርስ ፡ ያገኘ ፡ ሰው ፡ የሚያስተዳድረው ፡ ሀብት ፡

(ፎርም ፡ ፵፭ን ፡ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ መለወጥ ፡) (ፎኖውን ፡ ተራ ፡ ቍጥር ፡ አስቀርቶ ፡ በፎኖው ፡ ተራ ፡ ቍጥር ፡ በመጀመር ፡) አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .ግቹ ፡ የ. . . .በ. . . .ቀን ፡ . . . .ዓ.ም. ባደረገው ፡ የመጨረሻ ፡ ኑዛዜ ፡ አቶ ፡ . . . .ን ፡ ጉዳይ ፡ አስፈጻሚ ፡ አድርጉ ፡ ሾመው ፡ ለከሣሹም ፡ . . . .ብር ፡ ውርስ ፡ ተናዘዘለት ።

በፎኖው ፡ ተራ ፡ ቍጥር ፡ "ዕዳ"የሚለውን ፡ "ውርስ"በሚለው ፡ መተካት ፡ ነው ።

ሌላ ፡ ዓይነት ፡ ፎርም ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡ -

፩ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . .የ. . . .በ. . . .ቀን ፡ . . . .ዓ.ም. ሞተ ። በ. . . . ቀን. . . .ዓ.ም. ፡ ባደረገው ፡ የመጨረሻ ፡ ኑዛዜ ፡ ተከሣሹንና ፡ (ተናዛዡው ፡ በሕይወት ፡ ሳለ ፡ የሞ ተውን ፡) አቶ. . . .ን ፡ ጉዳይ ፡ አስፈጻሚዎች ፡ አድርጉ ፡ ሾማቸው ። እንዲሁም ፡ የሚንቀሳቀስም ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረቱን ፡ ጉዳይ ፡ አስፈጻሚዎቹ ፡ ባለአደራዎች ፡ ሆነው ፡ ኪራ ዩንና ፡ ከንብረቱ ፡ የሚገኘውን ፡ ገቢ ፡ ለከሣሹ ፡ እስከ ፡ ዕድሜ ፡ ልኩ ፡ ድረስ ፡ እንዲከፍሉት ፡ ተና ዘዘለት ። ከሣሹም ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ ዕድሜው ፡ ሀያ ፡ አንድ ፡ ዓመት ፡ የሞላው ፡ ወንድ ፡ ልጅ ፡ ወይም ፡ እዚሁ ፡ ዕድሜ ፡ የደረሰች ፡ ወይም ፡ ያገባች ፡ ሴት ፡ ልጅ ፡ የሌለው ፡ እንደሆነ ፡ የሚይንቀ ሳቀሰውን ፡ ንብረቱን ፡ በሕግ ፡ የተናዛዡ ፡ ወራሾች ፡ ለሆኑት ፡ ሰዎች ፡ እንዲሁም ፡ የማይንቀሳ ቀሰውን ፡ ንብረቱን ፡ ከሣሹ ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ባለንብረቱ ፡ የተወው ፡ ኑዛዜ ፡ ባይገኝና ፡ እላይ ፡ እንደ ተመለከተው ፡ ከሣሹ ፡ ልጅ ፡ ባይኖረው ፡ ተናዛዡው ፡ ከሁሉም ፡ የቀረቡ ፡ ዘመዶቹ ፡ ለሆኑት ፡ ሰዎች ፡ ተናዘዘ ።

፪ኛ. ኑዛዜውን ፡ በ. . . ቀን. . . . .ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ አረጋግጧል ። ከሣሹ ፡ አላገባም ።

፫ኛ. ተናዛዢው ፡ ሲሞት ፡ የሚንቀሳቀስ ፡ እንደዚያውም ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ነበረው ። ተከሣሹ ፡ የማይንቀሳቀሰውን ፡ ንብረት ፡ ኪራይ ፡ ተቀባይ ፡ ሆነ ። የሚንቀሳቀሰውን ፡ ንብረት ፡ አን ዳንዱን ፡ ሸጦታል ።

(በፎርም ፡ ፭. በ፱ኛ. ፭. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፮ኛ. ስለዚህ ፡-

፩ኛ. የሚንቀሳቀሰውና ፡ የማይንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ በዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ እንዲ ተዳደርና ፡ ይህን ፡ ለማድረግ ፡ ማናቸውም ፡ ተገቢ ፡ መመሪያ ፡ እንዲሰጥና ፡ ሂሣብም ፡ እንዲያዝ ።

፪ኛ. ከዚህ ፡ በላይ ፡ ወይም ፡ ከዚህም ፡ ሌላ ፡ ለጉዳዩ ፡ የሚያስፈልገው ፡ ዓይነት ፡ ውሣኔ ፡ እንዲሰጥ ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፡ ፴፩.

የባለ ፡ አደራነት ፡ አፈጻጸም ።

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. አቶ. . . .እና ፡ ወይዘሮ. . . .የተከሣሹ ፡ አባትና ፡ እናት ፡ ሲጋቡ ፡ በ. . . .ቀን. . . .ዓ.ም. ወይም ፡ ወደዚያው ፡ ገደማ ፡ በተፈራረሙት ፡ ውል ፡ (የአቶ . . . .ንብረትና ፡ የግል ፡ ዕቃ ፡ ለተከ ሣሹ ፡ ለአቶ. . . .እና ፡ ለሌሎቹም ፡ በአቶ. . . .ላይ ፡ ገንዘብ ፡ ለንበራቸው ፡ ጥቅም ፡ እንዲሆን ፡ ባለቤትነቱ ፡ በተዛወረበት ፡ ሰነድ ፡ መሠረት ፡ ከሣሹ ፡ ከባለ ፡ አደራዎች ፡ አንዱ ፡ ነው ።

፪ኛ. አቶ. . . .እላይ ፡ የተመለከተውን ፡ የባለ ፡ አደራነት ፡ ግዴታ ፡ በመቀበል ፡ በሰነዱ ፡ መሠ ረት ፡ የተዛወረውን ፡ የሚንቀሳቀስና ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ (ወይም ፡ ከሱ ፡ ገቢ ፡ ሺያጭ ፡ ላይ ፡ የተገኘውን ፡) እጁ ፡ አግብቷል ።

፫ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . .በሰነዱ ፡ መሠረት ፡ የጥቅም ፡ ወለድ ፡ ይገባኛል፡ ሲል ፡ ጠይቋል ።

(በፎርም ፩.በ፮ና. ፩. ተራ ፡ ቍጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፬ኛ. ከሣሹ ፡ ባለአደራ ፡ በመሆኑ ፡ በእጁ ፡ የሚገኘውን ፡ የማናቸውንም ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ኪራይና ፡ ጥቅም ፡ እንዲሁም ፡ ከዚያው ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ከንብረቱ ፡ ውስጥ ፡ ከማሣሹ፡ ሽያጭ ፡ ወ፡ ፦ የተንቀሳቃሽን ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ከተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ውስጥ ፡ ከገሚሱ ፡ ሽያጭ ፡ ወይም ፡ ትርፍ ፡ የተገኘውን ፡ ሂሣብ ፡ ለማቅረብ ፡ ስለሚሻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የዚህን ፡ የአ ደራ ፡ ንብረት ፡ ሂሣብ ፡ እንዲተሳሰብና ፡ የአደራው ፡ ንብረት ፡ በሙሉ ፡ ለተከሣሹ ፡ ለ’ . . .እና ፡ ለሌሎቹም ፡ አግባብ ፡ ላላቸው ፡ ሰዎች ፡ ጥቅም ፡ በሚውልበት ፡ አኳኋን ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ በኩል ፡ ይተዳደር ፡ ዘንድ ፡ አቶ ፡ . . . .እና ፡ ሌሎቹም ፡ ባለ ፡ አግባብ ፡ መሆናቸውን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያወቀ ላቸው ፡ ሰዎች ፡ ባሉበት ፡ እንዲወሰን ፡ አለዚያ ፡ ግን ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . ለዚህ ፡ ተቃራኒ ፡ ምክንያት ፡ እንዳለው ፡ እንዲያስረዳ ፡ ከሣሹ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ይለምናል ።

ቍጥር ፡ ፴፩.

ሺ ያ ጭ ፡

እላይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡-

፩ኛ. ከሣሹ ፡ የተከሣሹን ፡ መሬት ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ ይዟል ።

፪ኛ. የወለድ ፡ አግዱ ፡ ዝርዝር ፡ ሁኔታዎች ፡ የሚከተሉት ፡ ናቸው ፡ -

ሀ. ቀንና ፡ ዓ. ም.

ለ. የወለድ ፡ አግድ ፡ አስያዥውና ፡ ያዢው ፡ ስም ፡

ሐ. የተከፈለ ፡ ገንዘብ ፡

መ. የወለዱ ፡ ሂሣብ ፡

ሠ. በወለድ ፡ አግድ ፡ የተያዘው ፡ ንብረት ፡

ረ. አሁን ፡ የሚፈለገው ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡

ሰ. የክሳሹ ፡ ባለወለድ ፡ አግድነት ፡ ከሌላ ፡ የተላለፈ ፡ እንደሆነ ፡ በምን ፡ አኳኋን ፡ እንደ ፡ ተላለፈለት ፡ ይገለፅ ።

ከሣሹ ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ የተያዘውን ፡ ንብረት ፡ በእጁ ፡ አግብቶት ፡ እንደሆን ፡ ይገለፅ ፡

፫ኛ. ከሣሹ ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ የተያዘውን ፡ ንብረት ፡ በእጁ ፡ ያገባው ፡ በ. . . .ቀን ፡ . . .

ዓ.ም. ነው ። ንብረቱ ፣ በእጁ ፣ የሚገኝ ፣ ባለመለድ ፣ እግድ ፣ በመሆኑም ፣ ከዚያ ፣ ጊዜ ፣ ጀምሮ ፣ ሂሣቡን ፣ ለመተሳሰብ ፣ ዝግጁ ፣ ነው ።

(በፎርም ፣ ፩.በ፮ና.፩. ተራ ፣ ቍጥሮች ፣ መሠረት ፣ የሚያስፈልገውን ፣ መግለፅ ፣)

፯ኛ. ስለዚህ ፦

፩ኛ. ገንዘቡ ፣ እንዲከፈለው ፣ አለዚያ ፣ ግን ፣ ንብረቱ ፣ እንዲሸጥ ፣

፪ኛ. ከንብረቱ ፣ ሽያጭ ፣ የሚገኘው ፣ ገንዘብ ፣ ለከሣሹ ፣ የሚገባውን ፣ ገንዘብ ፣ ለመክፈል ፣ ያልበቃ ፣ እንደሆነ ፣ ስለ ፣ ቀሪው ፣ ከሣሹ ፣ ለማመልከት ፣ የሚፈቅድለት ፣ መሆኑ ፣ እንዲረጋገጥ ለት ፣ ከሣሺ ፣ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፣ ፵፮.

የተያዘ ፣ ንብረት ፣ ማስለቀቅ ፣

እላይ ፣ ስሙ ፣ የተገለፀው ፣ ከሣሽ ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ፦

፩ኛ. ከሣሹ ፣ ለተከሣሹ ፣ መሬት ፣ በወለድ ፣ እግድ ፣ አስይዟል ። ·

፪ኛ. የወለድ ፣ እግድ ፣ ዝርዝር ፣ ሁኔታዎች ፣ የሚከተሉት ፣ ናቸው ፦

ሀ. ቀንና ፣ ዓ. ም.

ለ. የወለድ ፣ እግድ ፣ ያዢውና ፣ አስያዢው ፣ ስም ፣

ሐ. የተከፈለው ፣ ገንዘብ ፣

መ. የወለዱ ፣ ሂሣብ ፣

ሠ. በወለድ ፣ እግድ ፣ የተያዘው ፣ ንብረት ፣

ረ. የከሣሹ ፣ በወለድ ፣ እግድ ፣ አስያዢነት ፣ ክሌላ ፣ የተላለፈ ፣ እንደሆነ ፣ በምን ፣ አኳኋን ፣ እንደተላለፈለት ፣ ባጭሩ ፣ ይገለፅ ። ተከሣሽ ፣ በወለድ ፣ እግድ ፣ የተያዘውን ፣ ንብረት ፣ በእጁ ፣ እግብቶት ፣ እንደሆነ ፣ ይገለፅ ፣

፫ኛ. ተከሣሽ ፣ በወለድ ፣ እግድ ፣ የተያዘውን ፣ ንብረት ፣ በእጁ ፣ እግብቶታል ፣ ወይም ፣ ኪራዩን ፣ ተቀብሏል ።

(በፎርም ፣ ፩.በ፮ና .፩. ተራ ፣ ቍጥሮች ፣ መሠረት ፣ የሚያስፈልገውን ፣ መግለፅ ፣)

፬ኛ. ይህ ፣ ንብረት ፣ እንዲለቀቅለትና ፣ እንደገና ፣ በስሙ ፣ እንዲዛወር ፣ (በእጁም ፣ እንዲያገባው ፣) ከሣሽ ፣ ይጠይቃል ።

ቍጥር ፣ ፵፯.

የተጣራ ፣ ግዴታ ፣ ቍጥር ፣ ፩.

እላይ ፣ ስሙ ፣ የተገለፀው ፣ ከሣሽ ፣ የሚከተለውን ፣ ያመለክታል ፦

፩ኛ. በ. . . .ቀን. . . .ዓ.ም. በተጻፈና ፣ ተከሳሹ ፣ በፈረመው ፣ ውል ፣ እዚያው ፣ ላይ ፣ የተዘረዘረ ፣ የማይንቀሳቀስ ፣ ንብረት ፣ ከከሣሹ ፣ በ. . . . ብር ፣ ሊገዛ ፣ (ወይም ፣ ለከሣሹ ፣ ሊሸጥ ፣) ውል ፣ ገባ ።

፪ኛ. ከሣሹ ፣ ተከሣሹን ፣ በበኩሉ ፣ ውለታውን ፣ እንዲፈጽም ፣ ጠይቆት ፣ ነበር ። ተከሣሹ ፣ ግን ፣ አልፈጸመም ።

፫ኛ. ከሣሹ ፣ በበኩሉ ፣ ውለታውን ፣ በትክክል ፣ ለመፈጸም ፣ ምን ፣ ጊዜም ፣ ቢሆን ፣ ዝግጁና ፣ ፈቃደኛ ፣ ነው ። ይኸውም ፣ ለተከሣሹ ፣ ተገልያለታል ።

(በፎርም ፣ ፩.በ፮ና. ፩. ተራ ፣ ቍጥሮች ፣ መሠረት ፣ የሚያስፈልገውን ፣ መግለፅ ፣)

፮ኛ. ተከሣሹ ፡ ውለታውን ፡ በትክክል ፡ እንዲፈጽምና ፡ ለንብረቱ ፡ ከሣሹ ፡ ሙሉ ፡ ይዞታ ፡ ይኖረው ፡ ዘንድ ፡ አስፈላጊውን ፡ ሁሉ ፡ እንዲያደርግ ፡ (ወይም ፡ ንብረቱን ፡ ተረክቦ ፡ እንዲይዝ) እንዲሁም ፡ የከሰን ፡ ወጪ ፡ እንዲከፍል ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲያዘው ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቅጥር ፡ ፵፰.

የተጣራ ፡ ግዴታ ፡ ቅጥር ፡ ፪.

አሳይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡ -

፩ኛ. በ. . . .ቀን. . . .ዓ.ም. ከሣሽና ፡ ተከሣሹ ፡ በጽሑፍ ፡ ውል ፡ ተዋዋሉ ፡ ዋናው ፡ ሰነድም ፡ ከዚሁ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ ይገኛል ።

ተከሣሹ ፡ በውሉ ፡ ላይ ፡ ለተመለከተው ፡ የግይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ፍጹም ፡ ባለቤት ፡ ነበር ።

፪ኛ. በ. . . .ቀን. . . .ዓ.ም. ከሣሹ ፡ ለተከሣሹ ፡ . . . .ብር ፡ እንዲከፍለውና ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ ማስረጃ ፡ ንብረቱን ፡ በስሙ ፡ እንዲያዛውርለት ፡ ጠየቀው ።

፫ኛ. በ. . . .ቀን. . . .ዓ.ም. ከሣሹ ፡ ንብረቱ ፡ በስሙ ፡ እንዲዛወርለት ፡ እንደገና ፡ ጠየቀ ።

(ወይም ፡ ተከሣሹ ፡ ንብረቱን ፡ ለከሣሹ ፡ እንዲዛወር ፡ ሳይፈቅድ ፡ ቀረ ።)

፬ኛ. ተከሣሹ ፡ ያቀረበው ፡ የንብረት ፡ ማዛወሪያ ፡ ሰነድ ፡ ምንም ፡ የለም ።

፭ኛ. ከሣሹ ፡ የግርውን ፡ ተንዘብ ፡ ለተከሣሹ ፡ ለመክፈል ፡ አውንም ፡ ዝግጁና ፡ ፈቃደኛ ፡ ነው ።

(በፍርም ፡ ፩. በ፪.ና ፫. ተራ ፡ ቅጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ፡)

፮ኛ. ስለዚህ ፡ -

፩ኛ. ንብረቱን ፡ በቂ ፡ በሆነ ፡ የሰነድ ፡ ማስረጃ ፡ ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ (በውሉ ፡ መሠረት ፡) በስሙ ፡ እንዲያዛውርለት ።

፪ኛ. ንብረቱን ፡ ይዞ ፡ ስለቆየበት ፡ ካሣ ፡ . . . .ብር ፡ እንዲከፈለው ፡ ከሣሹ ፡ ይጠይቃል ።

ቅጥር ፡ ፵፱.

ቪ ሪ ከ ና ፡

አሳይ ፡ ስሙ ፡ የተገለፀው ፡ ከሣሽ ፡ የሚከተለውን ፡ ያመለክታል ፡ -

፩ኛ. አሁና ፡ አቶ ፡ . . . . .ተከሣሹ ፡ ባለቶት ፡ ዓመታት ፡ (ወይም ፡ ወራት ፡) በጽሑፍ ፡ በተስ ማሙበት ፡ የማኅበር ፡ ደንብ ፡ (ወይም ፡ በተፈራረሙበት ፡ ውል ፡ ወይም ፡ በታል ፡ ስምንት ፡) መ ሠረት ፡ በአንድነት ፡ የንግድ ፡ ሥራ ፡ ሲሠሩ ፡ ቆይተው ፡ ነበር ።

፪ኛ. በከሣሹና ፡ በተከሣሹ ፡ መካከል ፡ ዓያሌ ፡ ጊዜያት ፡ ጥልና ፡ አለመስማማት ፡ ስለ ፡ ደረሰ ፡ በቪርከና ፡ ለጋራ ፡ ጥቅማቸው ፡ አብረው ፡ በመሥራት ፡ የቪርከና ፡ ሥራቸውን ፡ ለመቀጠል ፡ የማ ይቻል ፡ ሆነ ። (ወይም ፡ ተከሣሹ ፡ ከቪርከናው ፡ ደንብ ፡ ውስጥ ፡ ቀጥለው ፡ የተዘረዘሩትን ፡ ግዴታ ዎች ፡ አፍርሷል ።)

፭ኛ.

፬ኛ.

፫ኛ.

(በፍርም ፡ ፩. በ፬ና. ፫. ተራ ፡ ቅጥሮች ፡ መሠረት ፡ የሚያስፈልገውን ፡ መግለፅ ።)

፩ኛ. በለዚህ ፡-
፩ኛ. ሺርክናው ፡ እንዲፈርስ ፡
፪ኛ. ሂጣቡ ፡ ተመርምር ፡ እንዲታወቅ ፡
፫ኛ. ገንዘብ ፡ ተቀባይ ፡ እንዲሾም ፡
(ማስታወሻ ፡) ሺርክናው ፡ እንዲያበቃ ፡ በሚቀርብ ፡ ክስ ፡ ሺርክናው ፡ እንዲፈርስ ፡ የሚለውን ፡ ጥያቄ ፡ አስቀርቶ ፡ ስለፈረሰው ፡ ሺርክና ፡ የሚያስፈልጉትን ፡ ማስረጃዎች ፡ መዘርዘር ፡ ነው ።
መ/ የመከላከያ ፡ ክርክር ፡

ጠቅላላ ፡ መከላከያዎች ፡

ሙ ካ ድ ፡ ተከሣሹ ፡ (ነገሩን ፡ በመጠርጠር ፡) ከጂ ል ፡
ተከሣሹ ፡ (ነገሩን ፡ በመጠርጠር ፡) አያምንም ፡
ተከሣሹ ፡ . . . . ያምናል ፡ ግን . . . . ይገልፃል ፡

መ ታ ወ ቂ ፡ ተከሣሹ ፡ በፈረሰው ፡ የ. . . . የንግድ ፡ ግጎበር ፡ ሽሪክ ፡ መሆኑን ፡ ይክዳል ፡
ተከሣሹ ፡ የተጠቀሰውን ፡ ውል ፡ ወይም ፡ ግናቸውንም ፡ ውል ፡ ከከሣሹ ፡ ጋር ፡ መዋ ዋሉን ፡ ይክዳል ።
ተከሣሹ ፡ እላይ ፡ እንደተመለከተውም ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ በለላ ፡ አኳኋን ፡ ከከሣሹ ፡ ጋራ ፡ መዋዋሉን ፡ ይክዳል ።
ተከሣሹ ፡ በግጎበሩ ፡ ውስጥ ፡ አለው ፡ የተባለው ፡ ሀብት ፡ መኖሩን ፡ ያምናል ፡ ግን ፡ ከሣሹ ፡ ይገባኛል ፡ ብሎ ፡ ያቀረበውን ፡ ጥያቄ ፡ አያምንም ።
ከሣሹ ፡ በአቤቱታው ፡ ላይ ፡ ለተከሣሹ ፡ ሽጥኩለችው ፡ ያላቸውን ፡ ዕቃዎች ፡ ወይም ፡ ከእነሱ ፡ ውስጥ ፡ ግንኙቸውንም ፡ ቢሆን ፡ ተከሣሹ ፡ መግዛቱን ፡ ይክዳል ።

ገደብ ፡- ከሱ ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ አንቀጽ ፡ ፭፻፱፻፷. ታግጂ ል ።

ሥ ል ጣ ን ፡- በ. . . . ምክንያት ፡ (ምክንያቱን ፡ በመግለፅ ፡) ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ክሱን ፡ ለመስማት ፡ ሥልጣን ፡ የለውም ።
የተባለውን ፡ ክስ ፡ ለማስቀረት ፡ በ. . . . ቀን ፡ . . . . ዓ.ም. ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ የአል ግዝ ፡ ቀለበት ፡ ሰጥቶት ፡ ከሣሹም ፡ ተቀብሏል ።

መ ደ ህ የ ት ፡- ተከሣሹ ፡ የደኸየ ፡ መሆኑ ፡ በፍርድ ፡ ተረጋግጧል ።
ክሱ ፡ ከመቅረቡ ፡ በፊት ፡ ከሣሹ ፡ መደህየቱ ፡ ተረጋግጦ ፡ ክሱ ፡ ለማቅረብም ፡ መብት ፡ ያለው ፡ ገንዘብ ፡ ተቀባዩ ፡ መሆኑ ፡ ተወስኗል ።

የዕድሜ ፡ ማነስ ፡- የተጠቀሰውን ፡ ውል ፡ በተዋዋሉ ፡ ጊዜ ፡ ተከሣሹ ፡ በእድሜ ፡ አነስተኛ ፡ ነበረ ።

ለፍርድ ፡ ቤት ፡ የተከፈለ ፡

ተከሣሹ ፡ የተጠየቀውን ፡ ገንዘብ ፡ በሙሉ ፡ (ወይም ፡ ከተጠየቀው ፡ ውስጥ ፡ . . . . ብር ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስለከፈለ ፡ ከሣሹ ፡ ይገባኛል ፡ ሊሚለው ፡ ወይም ፡ ከጠየቀው ፡ ውስጥ ፡ ለገሚሱ ፡) የተከፈለው ፡ በቂ ፡ መሆኑን ፡ ያመለክታል ።

ግዴታው ፡ ሊያፈጸም ፡ እንዲቸር ፡ ስለተደረገ ፡-
በ. . . . ቀን . . . . ዓ.ም. ፡ ግዴታው ፡ መፈጸሙ ፡ እንዲቸር ፡ ተደርጓል ።

ውሉ ፣ እንዲሻር ፣ ስለ ፣ ተደረገ ፡- ከሣሹና ፣ ተከሣሹ ፣ ተስማምተው ፣ ውሉ ፣ እንዲሻር ፣ ተደርጓል ።

ካሁን ፣ በፊት ፣ ፍርድ ፣ የተሰጠበት ፣ ዓይነት ፣ ጉዳይ ፣

. . . .የከሣሹ ፣ ጥያቄ ፣ በ. . . .ክስ ፣ ተጠቅሶ ፣ በ. . . .ላይ ፣ በተደረገው ፣ ውሣኔ ፣ ታግዷል ፣

ክሱ ፣ ከቀረበ ፣ ወዲህ ፣ የደረሱ ፣ የመከላከያ ፣ ሁኔታዎች ፡-

ክሱ ፣ ከቀረበ ፣ ከ. . . .ዓ.ም. ወዲህ ፣ የሆነውን ፣ መዘርዘር. . . .

ቍጥር ፣ ፩.

በተሸሙና ፣ ገዢው ፣ በተረከባቸው ፣ ዕቃዎች ፣ ምክንያት ፣ ለቀረበ ፣ ክስ ፣ መከላከያ ፡-

፩ኛ. ተከሣሹ ፣ ዕቃዎቹን ፣ አላዘዘም ፣

፪ኛ. ዕቃዎቹን ፣ ተከሣሹ ፣ አልተረከባቸውም ፣

፫ኛ. ዋጋው ፣ . . . .ብር ፣ አልነበረም ፣

ወይም ፣ -

፪ኛ. ተከሣሹ ፣ ከ. . . .ብር ፣ በላይ ፣ ዕቃ ፣ አላዘዘም ፣

፭ኛ. ተከሣሹ ፣ ከ. . . .ብር ፣ በላይ ፣ የሆኑ ፣ ዕቃዎች ፣ አልተረከበም ።

፮ኛ.

፯ኛ. ተከሣሹ ፣ (ወይም ፣ አቶ ፣ . . . .የተከሣሹ ፣ ወኪል ፣) ከክሱ ፣ አስቀድሞ ፣ በ. . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ዓ.ም. ለከሣሹ ፣ ወይም ፣ ለከሣሹ ፣ ወኪል ፣ የሚገባውን ፣ በመክፈል ፣ የሚያስፈልገ ውን ፣ ፈጽሟል ።

፰ኛ. ተከሣሹ ፣ ለከሣሹ ፣ ክስ ፣ ከቀረበ ፣ በኋላ ፣ በ. . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ዓ.ም. የሚገባውን ፣ በመ ክፈል ፣ አስፈላጊውን ፣ ፈጽሟል ።

ቍጥር ፣ ፪.

ስለ ፣ መያዣ ፣ ለቀረበ ፣ ክስ ፣ መከላከያ ፣

፩ኛ. መያዣው ፣ የተከሣሹ ፣ መያዣ ፣ አይደለም ፣

፪ኛ. ተከሣሹ ፣ ለከሣሹ ፣ በመያዣው ፣ ግዴታ ፣ መሠረት ፣ ገንዘቡን ፣ በቀኑ ፣ ከፍሎታል ፣

፫ኛ. ተከሣሹ ፣ ለከሣሹ ፣ ከተጠቀሰው ፣ ቀን ፣ በኋላና ፣ ከክሱ ፣ በፊት ፣ በመያዣው ፣ ውስጥ ፣ የተጠቀሰውን ፣ ዋና ፣ ገንዘብና ፣ ወለድ ፣ ከፍሎታል ።

ቍጥር ፣ ፫.

በዋስ ፣ ላይ ፣ ለቀረበ ፣ ክስ ፣ መከላከያ ፣

፩ኛ. ዋናው ፣ ባለዕዳው ፣ ከክሱ ፣ በፊት ፣ የሚገባውን ፣ ፈጽሟል ።

፪ኛ. አስገዳጅነት ፣ ባለው ፣ ስምምነት ፣ መሠረት ፣ ለዋናው ፣ ባለ ፣ ዕዳ ፣ ጊዜ ፣ በመስጠት ፣ ከሣሹ ፣ የተከሣሹን ፣ ዋስትና ፣ አውርዶለታል ።

ቍጥር ፡ ፮.

በዕዳ ፡ ምክንያት ፡ ለቀረበ ፡ ለማናቸውም ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. የተጠየቀውን ፡ ፭፻. ብር ተከሣሹ ፡ ለከሣሹ ፡ በሽጣቸውና ፡ ባስረከበው ፡ ዕቃዎች ፡ አስቦ፡ ለማስቀረት ፡ ተከሣሹ ፡ መብት ፡ አለው ።

ዝርዝሮቹ ፡ የሚከተሉት ፡ ናቸው ፡

ጥር ፡ ፭፭. ቀን ፡ ፲፱፻፷. ዓ.ም. ፭፻. ብር ፡

የካቲት ፡ ፲፫. ቀን ፡ ፲፱፻፷. ዓ.ም. ፡ ፫፻. ብር ፡

፭፻. ብር ፡

፪ኛ. ተከሣሹ ፡ ክስ ፡ ከማቅረቡ ፡ በፊት ፡ የተጠየቀውን ፡ ገንዘብ ፡ በሙሉ ፡ (ወይም ፡ ከተጠየቀው ፡ ውስጥ ፡ . . . . ብር ፡) ለከፈለ ፡ ብሎ ፡ ነበር ። ይህንኑ ፡ ገንዘብ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ከፍሏል ።

ቍጥር ፡ ፯.

በቸልታ ፡ አንዳድ ፡ ምክንያት ፡ ስለ ፡ ደረሰ ፡ ጉዳት ፡ ለቀረበ ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. በእቤቱታው ፡ ላይ ፡ የተጠቀሰው ፡ ሰረገላ ፡ ተከሣሹ ፡ የሱ ፡ ሠረገላ ፡ መሆኑንና ፡ በተከሣሹ ፡ ሥራተኞች ፡ ኃላፊነት ፡ ወይም ፡ ተቆጣጣሪነት ፡ ሥር ፡ የነበረ ፡ መሆኑን ፡ ተከሣሹ ፡ ክዷል ፡ ሠረገላው ፡ መኖሪያው ፡ በ. . . . አዲስ ፡ አበባ ፡ የሆነው ፡ ሠረገላዎችንና ፡ ፈረሶችን ፡ እንዲያቀር ብሰት ፡ የተከሣሹ ፡ ቅጥር ፡ የሆነውና ፡ የጋማ ፡ ከብቶች ፡ መሰብሰቢያ ፡ ቤት ፡ ባለቤት ፡ የሆነው ፡ የ . . . . ሠረገላ ፡ ነው ፡ ለዚሁ ፡ ሠረገላም ፡ ኃላፊና ፡ ተቆጣጣሪ ፡ የዚያው ፡ ሰው ፡ ሠራተኛ ፡ ነበረ ።

፪ኛ. የተጠቀሰው ፡ ሠረገላ ፡ . . . . የተባለውን ፡ መንገድ ፡ ለቅቆ ፡ የወጣው ፡ በቸልታ ፡ በድን ገት ፡ ወይም ፡ ያለማስጠንቀቂያ ፡ ወይም ፡ በፈጣን ፡ ወይም ፡ በአደገኛ ፡ እርምጃ ፡ መሆኑን ፡ ተከሣሹ ፡ አያምንም ።

፫ኛ. ከሣሹ ፡ ተገቢ ፡ ጥንቃቄና ፡ ንቃት ፡ አድርጉ ፡ ቢሆን ፡ ኖሮ ፡ ሠረገላው ፡ ሲመጣበት ፡ ለማየትና ፡ ማናቸውም ፡ ግጭት ፡ እንዳይደርስ ፡ ለማድረግ ፡ ይችል ፡ የነበረ ፡ መሆኑን ፡ ተከሣሹ ፡ ይገልፃል ።

፬ኛ. ከአቤቱታው ፡ በሶስተኛው ፡ አረፍተ ፡ ነገር ፡ ላይ ፡ የተባለውን ፡ ነገር ፡ ተከሣሹ ፡ አይ ቀበለውም ።

ቍጥር ፡ ፰.

ጥፋት ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ ለቀረበ ፡ ለማናቸውም ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. ክስ ፡ የቀረበበትን ፡ ጉዳይ ፡ በሙሉ ፡ መካድ ፡

ቍጥር ፡ ፱.

ስለተያዙ ፡ ዕቃዎች ፡ ለቀረበ ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡-

፩ኛ. ዕቃዎቹ ፡ የከሣሹ ፡ ንብረቶች ፡ አልነበሩም ።

፪ኛ. ዕቃዎቹ፡ የተያዙት፡ ለተከሣሹ፡ የሚገባው፡ ሂሣብ፡ ስላልተከፈለው፡ ነው። የሂሣቡ፡ ዝርዝር፡ እንደሚከተለው፡ ነው።

ግንቦት፡ ፫. ቀን፡ ፲፱፻፷. ዓ.ም. እንዲህ፡ ዕቃዎች፡ ከአዲስ፡ አበባ፡ ድሬ፡ ጻፎ፡ የተጓዙበት፡ ዋጋ፡ . . . ፵. ከሎ፡ ለያንዳንዱ፡ ከሎ፡ በ፡ ፭. ብር፡ ሂሣብ፡ . . . ፪፻. ብር፡

ቍጥር ፡ ፭.

የሐጸፊነት፡ መብት፡ በመጣሱ፡ ምክንያት፡ ለቀረበ፡ ክስ፡ መከላከያ፡

፩ኛ. ደራሲው፡ ከሣሹ፡ እይደለም፡ (ወይም፡ የደራሲው፡ ባለአደራ፡ አይደለም፡)

፪ኛ. መጽሐፉ፡ የተመዘገበ፡ አይደለም።

፫ኛ. ተከሣሹ፡ መብት፡ አልተላለፈም።

ቍጥር ፡ ፮.

የንግድ፡ ምልክት፡ መብት፡ በመጣሱ፡ ምክንያት፡ ለቀረበ፡ ክስ፡ መከላከያ፡

፩ኛ. የንግድ፡ ምልክቱ፡ የከሣሹ፡ አይደለም፡

፪ኛ. የንግድ፡ ምልክት፡ ነው፡ የተባለው፡ የንግድ፡ ምልክት፡ አይደለም።

፫ኛ. ተከሣሹ፡ የንግድ፡ ምልክት፡ መብት፡ አልተላለፈም።

ቍጥር ፡ ፯.

አዋኪ፡ ነገር፡ ተደርጎል፡ ተብሎ፡ ለቀረበ፡ ክስ፡ መከላከያ፡

፩ኛ. የከሣሹ፡ መብራቶች፡ ያረጁ፡ አይደሉም፡ (ወይም፡ አሉኝ፡ የሚላቸውን፡ ሌሎቹን፡ መብቶች፡ መካድ።)

፪ኛ. የተከሣሹ፡ ሕንፃዎች፡ የከሣሹን፡ መብራቶች፡ ጉልህ፡ በሆነ፡ አኳኋን፡ አያደናቅፏቸው ም።

፫ኛ. ተከሣሹ፡ ራሱም፡ ሆነ፡ ወይም፡ ሠራተኞቹ፡ ውሀውን፡ አበላሺተዋል፡ የተባለውን፡ (ወይም፡ አቤቱታ፡ የቀረበበትን፡ ነገር፡)ከፎል። (ተከሣሹ፡ ከስ፡ የቀረበበትን፡ ነገር፡ ለማድረግ፡ በሕግ፡ የታወቀ፡ ወይም፡ በሌላ፡ አኳኋን፡ መብት፡ አለኝ፡ ይል፡ እንደሆነ፡ በሕግ፡ የታወቀለት፡ ወይም፡ የተፈቀደለት፡ ወይም፡ . . . . መሆኑን፡ ለይቶ፡ ይግለፅ።)

፬ኛ. ከሣሹ፡ የሚገባውን፡ ሳይፈጽም፡ በመቅረት፡ ጥፋተኛ፡ መሆኑን፡ የሚከተሉት፡ ዝርዝር፡ ሁኔታዎች፡ ያስረዳሉ፡ -

በ፲፱፻፲. ዓ.ም. የከሣሹ፡ ወፍጮ፡ ሥራ፡ ጀመረ፡

በ፲፱፻፲፱. ዓ.ም.ከሣሹ፡ በእጁ፡ አገባው፡

በ፲፱፻፳. የመጀመሪያውን፡ አቤቱታ፡ አቀረበ፡

፩ኛ. ከሣሹ ፡ ስለጠየቀው ፡ ኪሣራ ፡ ተከሣሹ ፡ እላይ ፡ የዘረዘራቸውን ፡ መከላከያዎች ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ አቤቱታ ፡ የቀረበባቸው ፡ ሁኔታዎች ፡ በከሣሹ ፡ ላይ ፡ ጉዳት ፡ ያላደረሱ ፡ መሆና ቸውን ፡ ይገልፃል ።

(ሌላም ፡ ለመከላከያ ፡ መሠረት ፡ የሆኑ ፡ ሆኔታዎች ፡ . . . . ለምሳሌ ፡ ላለፈ ፡ ጉዳት ፡ የጊዜ ፡ ገደብ ፡ እንዳለ ፡ . . . . መግለፅ ፡ ያሻል ፡)

ቁጥር ፡ ፲፩.

በወለድ ፡ አግድ ፡ የተያዘ ፡ ንብረት ፡ ልቅ ፡ እንዲሆን ፡ ለቀረበ ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. ተከሣሹ ፡ የወለድ ፡ አግድን ፡ ውል ፡ አልፈረመም ።

፪ኛ. ወለድ ፡ አግድ ፡ ለከሣሹ ፡ አልተሳለፈም ። (ካንድ ፡ የበለጠ ፡ ዝውውር ፡ ተደርጓል ፡ ተብሎ ፡ እንደሆነ ፡ የተካደውን ፡ መግለፅ ፡ ነው ።)

፫ኛ. ክሱ ፡ በ፲፱. . . . ዓ.ም. ከወጣው ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በአንቀጽ ፡ . . . . ታግዷል ።

፬ኛ. ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተዘረዘረው ፡ ሂሣብ ፡ ተከፍሏል ።

በ. . . . ቀን ፡ . . . . ዓ.ም. ኢ.ት. ፭፻፺.

በ. . . . ቀን . . . . ዓ.ም. ኢ.ት. ፭፭፺-

፭ኛ. ከሣሹ ፡ ንብረቱን ፡ በ. . . . ቀን ፡ . . . . ዓ.ም. በእጁ ፡ ካገባው ፡ ጀምሮ ፡ ያለውን ፡ ኪራይ ተቀብሏል ።

፮ኛ. ከሣሹ ፡ የሚጠየቀውን ፡ ዕዳ ፡ በ. . . . ቀን. . . . ዓ.ም. አውርዷል ።

፯ኛ. ተከሣሹ ፡ ጥቅሙን ፡ በሙሉ ፡ ለአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . በ. . . . ቀን. . . ዓ.ም. በተጻፈው ፡ ሰነድ ፡ አስተላልፏል ።

ቁጥር ፡ ፲፪.

ንብረት ፡ ለግስለቀቅ ፡ ለቀረበ ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. ከሣሹ ፡ ንብረቱን ፡ ለግስለቀቅ ፡ አለኝ ፡ የሚለው ፡ መብት ፡ በ፲፱. . . . ዓ.ም. ከወጣው ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ በአንቀጽ ፡ . . . . ታግዷል ።

፪ኛ. ከሣሹ ፡ በንብረቱ ፡ ያለውን ፡ ጥቅም ፡ በሙሉ ፡ ለአቶ ፡ . . . . አስተላልፏል ።

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ በ. . . . ቀን. . . . ዓ.ም. በተጻፈ ፡ ሰነድ ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ ዕዳና ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ጥቅም ፡ በሙሉ ፡ ለአቶ ፡ . . . . አስተላልፏል ።

፬ኛ. ተከሣሹ ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ የተያዘውን ፡ ንብረት ፡ በእጁ ፡ እግብቶት ፡ ወይም ፡ ኪራዩን ፡ ተቀብሎ ፡ አያውቅም ።

(ተከሣሹ ፡ ንብረቱን ፡ ላንድ ፡ ጊዜ ፡ በእጁ ፡ ግግባቱን ፡ ያምን ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ገልያ ፡ ከዚያ ፡ ጊዜ ፡ በላይ ፡ በእጁ ፡ አለመግባቱን ፡ ያረጋግጥ ።)

ቁጥር ፡ ፲፫.

የተረጋገጠ ፡ ግዴታ ፡ እንዲፈጸም ፡ ለቀረበ ፡ ክስ ፡ መከላከያ ፡

፩ኛ. ተከሣሹ ፡ ውሉን ፡ አልተዋዋለም ።

፪ኛ. አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . የተከሣሹ ፡ ወኪል ፡ አልነበረም ፡ (ከሣሹ ፡ ነበረ፡ ብሎ ፡ እንደሆነ ፡)

፫ኛ. ከሣሹ ፡ የሚከተሉትን ፡ ውለታዎች ፡ አልፈጸመም ፡ -

(ው ለ ታ ዎ ቹ ፡)

፭ኛ. ተከሣሹ ፡ ከሣዲታው ፡ ውስጥ ፡ የተጠየቀባቸውን ፡ ነገሮች ፡ በመዘርዘር ፡ . . . .

፮ኛ. እንዲሸጥ ፡ ስምምነት ፡ ለተደረገበት ፡ ንብረት ፡ የከሣሹ ፡ ባለቤትነት ፡ ተከሣሹ ፡ ሊቀ በለው ፡ የሚገደድበት ፡ ዓይነት ፡ አይደለም ፡ (ምክንያቱን ፡ መግለፅ፡)

፯ኛ. በሚከተሉት ፡ ምክንያቶች ፡ ስምምነቱ ፡ ያልተረጋገጠ ፡ ነው ፡ (ምክንያቱን ፡ መዘር ዘር ፡)

፰ኛ. (ወይም ፡ ከሣሹ ፡ ጉዳዩን ፡ በማዘግየቱ ፡ ጥፋተኛ ፡ ነው ።

፱ኛ. (ወይም ፡ ከሣሹ ፡ እጭበርብሯል ፡ (ወይም ፡ ያልሆነውን ፡ ሆነ ፡ ብሎ ፡ ተናግሯል ።)

፲ኛ. ስምምነቱ ፡ የሚገባ ፡ አይደለም ፡

፲፩ኛ. (ወይም ፡) ስምምነቱ ፡ የተደረገው ፡ በስሕተት ፡ ነው ።

፲፪ኛ. በቍጥር ፡ ፯. ፡ ፰. ፡ ፱. ፡ ፲. ፡ (ወይም ፡ ከዚያ ፡ ውስጥ ፡ የተፈለገው ፡ ክፍል ፡) ዝርዝር ፡ ውኔታዎቹ ፡ የሚከተሉት ፡ ናቸው ።

፲፫ኛ. ከሺያጩ ፡ ውል ፡ በ፲፪ኛው ፡ ቍጥር ፡ መሠረት ፡ (ወይም ፡ ሁለቱ ፡ ወገኖች ፡ ተስማምተው ፡) ስምምነቱ ፡ እንዲቀር ፡ ሆኗል ። (ኪሣራ ፡ ተጠይቆ ፡ ተከሣሹ ፡ የኪሣራው ፡ ባለዕዳ ፡ እይደለሁም ፡ ብሎ ፡ እንደሆነ ፡) ውሉን ፡ ወይም ፡ ውል ፡ እፍርሷል ፡ የተባለውን ፡ መከድ ፡ ወይም ፡ ለመከላከያው ፡ መሠረት ፡ ያደረገውን ፡ ማናቸውንም ፡ ከርከር ፡ ማቅረብ ፡ ለምሳሌ ፡ በ፲፱. . . . ዓ.ም በወጣው ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ እንደተመለከተው ፡ ከሣሺ ፡ የተስማማበት ፡ የተደሰተበት ፡ የተ ከሣሹን ፡ ተጠያቂነት ፡ ያወረደበት ፡ አጭበርብሯል ፡ የሚባልበትና ፡ ይህንም ፡ የመሳሰለ ፡ ሁኔታ ፡ እንዳለ ፡ መግለፅ ፡ አለበት ።)

ቍጥር ፡ ፲፬.

የኑዛዜ ፡ ገንዘብ ፡ ወራሽ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ስለ ፡ ኑዛዜው ፡ ሀብት ፡ አስተዳደር ፡ ላቀረበው ፡ ክስ ፡ መከላከያ ።

፩ኛ. የአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . ኑዛዜ ፡ ዕዳ ፡ መኖሩን ፡ ኃልፏል ፡ በሞተ ፡ ጊዜ፡ በቂ ፡ ሀብት ፡ አልነበረውም ። በሞተ ፡ ጊዜ ፡ የነበረውን ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ተከሣሹ ፡ ሽጠ፡ ያገኘበት ፡ የተጣራ ፡ ገንዘብ ፡ . . . . ብር ፡ ነበር ። እንዲሁም ፡ የተናዛዡው ፡ ሀብት ፡ የነበረውን ፡ ተን ቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ተከሣሹ ፡ በእጁ ፡ አግብቶ ፡ ያገኘበት ፡ የተጣራ ፡ ገንዘብ ፡ . . . . ብር ፡ ነበር ።

፪ኛ. ተከሣሹ ፡ የተባለውን ፡ ገንዘብ ፡ ብሙሉና ፡ ከማይንቀሳቀሰው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ተከሣሹ በኪራይ ፡ የተቀበለውን ፡ . . . . ብር ፡ ለቀብርና ፡ ለኑዛዜ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ እንዲሁም ፡ የተናዛዡን ፡ ዕዳ ፡ ገሚሱን ፡ በመክፈል ፡ ወጪ ፡ አደረገው ።

፫ኛ. ተከሣሹ ፡ ሂሣቡን ፡ ሠርቶ ፡ ግልባጩን ፡ ለከሣሹ ፡ በ. . . . ቀን. . . . ፲፱. . . . ዓ.ም. በመ ላክ ፡ ዓውቶቸሽን ፡ ራሱ ፡ መርምሮ ፡ ሂሣቡን ፡ ለማረጋገጥ ፡ የሚችል ፡ መሆኑን ፡ ገልያለት ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ የተከሳሹን ፡ ጥያቄ ፡ ሳይቀበለው ፡ ቀረ ።

፬ኛ. ስለዚህ ፡ የዚህን ፡ ክስ ፡ ወጪ ፡ ከሣሹ ፡ መክፈል ፡ የሚገባው ፡ መሆኑን ፡ ፡ከሣሹ ፡ ይገልፃል ።

ቁጥር ፣ ፲፩.

(አርእስት ፡)

በተሚላ ፣ ሥርዓት ፣ የሚፈጸም ፣ ኑዛዜ ፣

፩ኛ. የተጠቀሱት ፣ የሟቹ ፣ ኑዛዜና ፣ ማሻሻያው ፣ በ፲፱. . . . ዓ.ም. በወጣው ፣ የፍትሐ ፣ ብሔር ፣ ሕግ ፣ መሠረት ፣ የተከናወኑ ፣ እያደሉም ።

፪ኛ. ኑዛዜውና ፣ ማሻሻያው ፣ ተከናወኑ ፣ በተባለበት ፣ ጊዜ ፣ የሟቹ ፣ አዕምሮ ፣ ለማሰብ ፣ ለማስታወስና ፣ ለማስተዋል ፣ ብቁ ፣ አልነበረም ።

፫ኛ. ኑዛዜውና ፣ የኑዛዜ ፣ ማሻሻያው ፣ የተከናወኑት ፣ ያላንባብ ፣ በከሣሹና ፣ በሌሎችም ፣ ለኀ ዜው ፣ ስማቸው ፣ በተከሣሹ ፣ ዘንድ ፣ ባልታወቀው ፣ የከሣሽ ፣ ተባባሪ ፣ በሆኑት ፣ አግባቢነት ፣ ነበር ።

፬ኛ. ኑዛዜውና ፣ ማሻሻያው ፣ የተከናወነው ፣ በከሣሹ ፣ አሟበርባሪነት ፣ ሲሆን ፣ የአሟበረበ ረበትም ፣ አኳኋን ፣ ከሣሹ ፣ ለኀዜው ፣ እንደተረዳው ፣ (አኳኋኑን ፣ በመግለፅ ፣) . . . . ነው ።

፭ኛ. የተጠቀሰው ፣ ኑዛዜና ፣ ማሻሻያው ፣ በተከናወነበት ፣ ጊዜ ፣ ሟቹ ፣ የተጻፈውን ፣ አውቆ፡ አልተስማማበትም ፣ (ወይም ፣ ሳይሻሻል ፣ በቀረው ፣ አንቀጽ ፣ የተጻፈውን ፣ አውቆ ፣ አልተስማማ በትም ፣)

፮ኛ. ሟቹ ፣ የመጨረሻውን ፣ እውነተኛ ፣ ኑዛዜ ፣ በ. . . . ቀን ፣ ፲፱. . . . ዓ.ም. አድርጉ ፣ በዚ ያው ፣ መሠረት ፣ ተከሣሹን ፣ ብቻ ፣ የኑዛዜ ፣ አስፈጻሚ ፣ አድርጉ ፣ ሾሞታል ።

ስለዚህ ፦

፩ኛ. ከሣሹ ፣ ያቀረበውን ፣ ኑዛዜ ፣ እንደዚያውም ፣ ማሻሻያውን ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ወድቅ ፣ እንዲያደርገው ።

፪ኛ. ሟቹ ፣ . . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ዓ.ም. ፣ ያደረገውን ፣ ኑዛዜ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በተሚላ ፣ ሕጋዊ፡ አቅድ ፣ የሚያረጋግጥ ፣ ድንጋጌ ፣ እንዲያወጣ ፣ ተከሣሹ ፣ ይጠይቃል ።

ቁጥር ፣ ፲፪.

ዝርዝር ፣ ሁኔታዎች ፣ (አንቀጽ ፣ ፲፲፮.)

የሚከተሉት ፣ የ. . . .(ዝርዝር ፣ ሁኔታዎች ፣ እንዲቀርቡ ፣ የታዘዘበትን ፣ ጉዳይ ፣ በመግለፅ ፣) ዝርዝር ፣ ሁኔታዎች ፣ ናቸው ።

በ. . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ዓ.ም. በተሰጠው ፣ ትእዛዝ ፣ መሠረት ፣ . . . .(እዚህ ፣ ላይ ፣ እንዲቀርቡ ፣ የታዘዙትን ፣ ዝርዝር ፣ ሁኔታዎች ፣ በያስፈልግም ፣ ልዩ ፣ አግባብ ፣ ያላቸውን ፣ አንቀጾች ፣ በመጥ ቀስ ፣ መግለፅ ፣ ነው ።)

ሠ/ ለቀረበ ፣ ክስ ፣ ወይም ፣ ክርክር ፣ ማረጋገጫ ፣ ቃል ፣

እኔ. . . . . .በዚህ ፣ ክስ ፣ (ወይም ፣ ክርክር ፣) ውስጥ ፣ የተመለከተው ፣ ነገር ፣ ሁሉ ፣ እኔ ፣ የማውቀውንና ፣ የማምነውን ፣ ያህል ፣ እውነት ፣ መሆኑን ፣ አረጋጥጣለሁ ።

(ቀን ፦. . . . . .)

(የማረጋገጫውን ፣ ቃል ፣ የሰጠው ፣ ሰው ፣ ፊርማና ፣ መለያ ፣ ዝርዝር ፣)

ፈ/ አ ባ ፈ ዎ ች፣

ለ. . . . . /. . . . . ፍርድ ፣ ቤት ፣

ከሣሽ ፣ . . . . . .

ተከሣሽ ፣ . . . . . .

ከሣሽ ፣ (ወይም ፣ ተከሣሽ ፣)መልስ ፣ እስጥባቸዋለሁ ፣ የሚላቸው ፣ ሰነዶች ፣ ዝርዝር ፣

እላይ ፣ ለተጠቀሰው ፣ ክስ ፣ (ወይም ፣ ክርክር ፣) በማስረጃነት ፣ ቀጥለው ፣ የተዘረዘሩትን ፣ ሰነ ዶች ፣ የማቀርብ ፣ መሆኔን ፣ አረጋግጣለሁ ። (ወይም ፣ የማቀርብው ፣ ሰነድ ፣ የለኝም ።)

ሀ/ በእጄ ፣ የሚገኙ ፣ ወይም ፣ ላገኛቸው ፣ የምችል ፣ ሰነዶች ፣

፩ኛ. ከሣሽ ፣ (ወይም ፣ ተከሣሽ ፣) የፈረመው ፣ በ. . . . . ቀን ፣ ፲፱. . . . ዓ.ም. የተ ጻፈ ፣ ደብዳቤ ፣

፪ኛ. በ. . . . . ቀን ፣ ፲፱. . . . ዓ.ም. የተጻፈ ፣ ከሣሽና ፣ ተከሣሽ ፣ የተፈራረሙበት ፣ ውል ፣

፫ኛ. በ. . . . . ቀን ፣ ፲፱. . . . . ዓ ም. ለከሣሹ ፣ (ወይም ፣ ለተከሣሹ ፣) የጻፍኩትና የፈረምኩት ፣ ደብዳቤ ፣ ግልባጭ ።

ለ/ በከሣሹ ፣ (ወይም ፣ በተከሣሹ ፣ ወይም ፣ ደግሞ ፣ በሌላ ፣ ሰው ፣) እጅ ፣ የሚገኙ ፣ ሰነዶች ፣

፩ኛ. ከዚህ ፣ በላይ ፣ በ(ሀ) ፊደል ፣ በ፫ኛው ፣ ተራ ፣ ቁጥር ፣ የተመለከተው ፣ ደብዳቤ ፣ ዋናው፣

፪ኛ. የ. . . . . አዲተሮች ፣ ያቀረቡት ፣ የሂሣብ ፣ መግለጫ ፣

፫ኛ. የአገር ፣ ግዛት ፣ ሚኒስቴር ፣ የሰጠውና ፣ በዚያው ፣ ሚኒስቴር ፣ መዝገብ ፣ ቤት ፣ የሚገኝ፣ ትእዛዝ ፣

፬ኛ. እኔ ፣ እንደማውቀው ፣ (ወይም ፣ እንደማምነው ፣) በተከሣሹ ፣ (ወይም ፣ በሌላ ፣ ሰው ፣) እጅ ፣ የሚገኝ ፣ -

በ. . . . . ቀን ፣ ፲፱. . . . ዓ.ም. የተጻፈ ፣ ኑዛዜ ፣

እላይ ፣ ለተጠቀሰው ፣ ጉዳይ ፣ ምስክሮች ፣ የማቀርብ ፣ (ወይም ፣ ምንም ፣ ምስክሮች ፣ ለማቅረብ ፣ የማልችል ፣) መሆኔን ፣ አረጋግጣለሁ ።

የምስክር ፣ ስምና ፣ አድራሻ ፣ . . . .

የምስክር ፣ ቃል ፣ የሚሰጥበት ፣ ጉዳይ ፣. . . . . ..

ከዚህ ፣ በላይ ፣ የሰጠሁት ፣ ዝርዝር ፣ ሙሉ ፣ መሆኑን ፣ አረጋግጣለሁ ።

ቀን ፣ . . . . . .

ፊርማ ፣

ሰንጠረዥ ፪፣

ሥርዓት፣

ቅጥር ፩፣

ተከሣሽ፣ እንዲቀርብ፣ መጥሪያ። (አንቀጽ ፶፪።)

ለ.....

..... በግለት ፣ ክስ ። ስለ ፣ አቀረረበብዎ ፣ .... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. ከ... በ... ሰዓት ፣ ለክሱ ፣ መልስ ፣ ለመስጠት ፣ ፬... ፍርድ ፣ ቤት ፣ ራስዎ ፣ እንዲቀርቡ ፣ ወይም ፣ ተኀቢ ፣ መ ሪያ ፣ የተሰጠውና ፣ ስለ ፣ ክሱ ፣ ዋና ፣ ጥያቄዎችን ፣ ሁሉ ፣ ለመመለስ ፣ የሚችል ፣ ወይም ፣ እንዲ ሀን ፣ ጥያቄዎች ፣ ለመመለስ ፣ የሚችል ፣ ሰው ፣ አብሮት ፣ የሚገኝ ፣ ነገረ ፣ ፈጅዎ ፣ እንዲቀርብ ፣ እንዲያደርጉ ፣ ይህ ፣ መጥሪያ ፣ ተልኮልዎታል ።

በዚያም ፣ ቀን ፣ ለመከላከያም ፣ መሠረት ፣ እንዲሆኑዎ ፣ የሚሹዋቸውን ፣ ሰነዶች ፣ ሁሉ ፣ ስማ ቅረብ ፣ መዘጋጀት ፣ አለብዎ ።

እላይ ፣ በተመለከተው ፣ ቀን ፣ ላይቀርቡ ፣ ቢቀሩ ፣ ክሱ ፣ በሌሉበት ፣ ተሰምቶ ፣ የሚወሰን ፣ መሆኑን ፣ ይወቁት ።

በኔ ፣ ፊርማና ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማኅተም ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

.... ዳኛ ፣

ቅጥር ፪፣

ስለ ፣ ተዘየጥሪ ፣ ሰነድ ፣ ባጭሩ ፣ በቀረበ ፣ ክስ ፣ መሠረት ፣ የሚተላለፍ ፣ መጥሪያ ።

(አንቀጽ ፣ ፻፫ ፻፭ ፣)

ለ.....

(ስም ፣ መለያ ፣ ዝርዝርና ፣ የመጥሪያ ፣ ሥፍራ ፣)..... በ... ረዳድ ፣ ከሚገባቸው ፣ ከቀናውና ፣ ከመ ለጹ ፣ ላይ ፣ ስለ ፣ ቀረብዎ ፣ ... ብር ፣ በፍትሐ ፣ ብሔር ፣ ሥነ ፣ ሥርዓት ፣ ሕግ ፣ አንቀጽ ፣ ፻፫፻፭ ፣ መሠረት ፣ ግልባጭ ፣ ከዚህ ፣ ጋራ ፣ ተያይዞ ፣ የተላከልዎትን ፣ ክስ ፣ ስላቀረቡበዎ ፣ ይህ ፣ መጥሪያ ፣ ከደረሰዎ ፣ ቀን ፣ ጀምሮ ፣ በአሥር ፣ ቀኖች ፣ ውስጥ ፣ ቀርበው ፣ ክሱን ፣ ለመከላከል ፣ ከፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ፈቃድ ፣ እንዲቀበሉና ፣ በዚውም ፣ ጊዜ ፣ ውስጥ ፣ ይቀርቡ ፣ ዘንድ ፣ አስፈላጊውን ፣ እንዲያስ ወስኑ ፣ ይህ ፣ መጥሪያ ፣ ተልኮልዎታል ።

ይህን ፣ ላይፈጽሙ ፣ ቢቀሩ ፣ ግን ፣ ከግቹ ፣ አሥሩ ፣ ቀናች ፣ ካለፉ ፣ በኋላ ፣ በማናቸውም ፣ ጊዜ ፣ ቢሆን ፣ ከ... ብር ፣ በላይ ፣ ላልሆነ ፣ ገንዘብና ፣ ለሊማራም ፣ ለ... ብር ፣ (መለድም ፣ ቢናር ፣ ከሱ ፣ ከቀረበበት ፣ ቀን ፣ እንስቶ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ለሚያዝዘው ፣ መለድ ፣ ጭምር ፣) መጣኔ ፣ ለማግ ኘት ፣ መብት ፣ አላቸው ።

ለመቅረብ ፣ የሚያስፈልገውን ፣ ፈቃድ ። ስለ ፣ ክሱ ፣ ፍሬ ፣ ነገር ፣ መከላከያ ፣ ያለዎት ፣ መሆ ኑን ፣ ወይም ፣ ቀርበው ፣ ሊከራከሩ ፣ የሚገባዎ ፣ መሆኑን ፣ በሚገልፅ ፣ የመሐላ ፣ ቃል ፣ ወይም ፣ የመግለጫ ፣ ቃል ፣ የተደገፈ ፣ ማመልከቻ ፣ ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በማቅረብ ፣ ሊያገኙ ፣ ይችላሉ ።

በኔ ፣ ፊርማና ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማኅተም ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

..... ዳኛ ።

ቁጥር ፡ ፫ ፡

ተከሣሽ ፡ ለሆነው ፡ ሟች ፡ ሕጋዊ ፡ ወኪል ፡ የሚተላለፍ ፡ መጥሪያ ።

(አንቀጽ ፡ ፶)

ለ.....

ከሣሹ ፡ ... ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከዚያ ፡ ወዲህ ፡ በሞቱት ፡ በ... ላይ ፡ ክስ ፡ ስላቀረቡና ፡ እኔው ፡ ከሣሽ ፡ ስማቸው ፡ እላይ ፡ የተጠቀሰው ፡ ሟች ፡ እርስዎ ፡ ሕጋዊ ፡ ወኪል ፡ መሆንዎንና ፡ በርሳቸው ፡ ምትክ ፡ እርስዎ ፡ ተከሣሽ ፡ እንዲሆኑ ፡ የሚሹ ፡ መሆናቸውን ፡ በመገለጽ ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ስላቀረቡ ።

ክሱን ፡ ለመከላከል ፡ በዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከጧቱ ፡ በ... ሰዓት ፡ እንዲቀርቡ ፡ ይህ ፡ መጥሪያ ፡ ተልኮልዎታል ። በዚሁ ፡ በተባለው ፡ ቀን ፡ ባይቀርቡ ፡ ግን ፡ ክሱ ፡ በሌሉበት ፡ ተሰምቶ ፡ ይወሰናል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተሰጠ ።

..... ዳኛ ።

ቁጥር ፡ ፬ ፡

ሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ለሚኖንው ፡ ቦታ ፡ ተላልፎ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መጥሪያ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡

(አንቀጽ ፡ ፶፯ ፡ /፩)

... የተባለው ፡ ተከሣሽ ፡ (ወይም ፡ ምስክር ፡) አሁን ፡ የሚኖረው ፡ በ... መሆኑ ፡ እላይ ፡ በተመለከተው ፡ ክስ ፡ ተገልጾ ፡ መጥሪያ ፡ ከክሱ ፡ ቅጅ ፡ ጋራ ፡ ለተከሣሹ ፡ (ወይም ፡ ለምስክሩ ፡) ይሰጥ ፡ ዘንድ ፡ በ... ለሚገኘው ፡ ለ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲተላለፍ ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ተልኳል ።

ለመጥሪያው ፡ የሚጠየቀው ፡ የ... የዳኝነት ፡ ወጫ ፡ እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቴምብር ፡ ተከፍሏል ። ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም.

.... ዳኛ ።

ቁጥር ፡ ፭ ፡

ለእሥረኛ ፡ ወይም ፡ ለጦር ፡ ሠራዊቶች ፡ ባልደረባ ፡ እንዲደርስ ፡ ስለሚላክ ፡ መጥሪያ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ።

(አንቀጽ ፡ ፶፯ ።)

ለ.....

የ... ወህኒ ፡ ቤት ፡ አዛዥ ።

የ... እዛዥ ፡ መኮንን ።

በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ በአንቀጽ ፡ ፶፯ ፡ በተደነገገው ፡ መሠረት ፡ የወህኒ ፡ ቤቱ ፡ እሥረኛ ፡ ለሆነው ፡ (ወይም ፡ በርሱም ፡ ሥር ፡ ለሚያገለግለው ፡) ... ለተባለው ፡ ተከሣሽ ፡ እንዲደርስ ፡ የሚያስፈልገው ፡ መጥሪያ ፡ በሁለት ፡ ቅጅ ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተልኮልዎታል ።

የዚሁ ፡ መጥሪያ ፡ ግልባጭ ፡ ለተከሣሹ ፡ እንዲደርስ ፡ አድርገው ፡ ዋናውን ፡ ተከሣሹ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ ለመድረሱ ፡ የርስዎ ፡ ማረጋገጫ ፡ ተጽፎበት ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲመልሱት ፡ ይጠየቃሉ ።

..... ዳኛ ።

ቁጥር ፡ ፮ ፡

ለሕዝብ ፡ አገልጋይ ፡ ወይም ፡ ለወታደር ፡ እንዲደርስ ፡ ስለ ፡ ተላከ ፡ መጥሪያ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ።

(አንቀጽ ፡ ፻፱ ።)

ለ.....

በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ በአንቀጽ ፡ ፻፱ ፡ በተደነገገው ፡ መሠረት ፡ በርስዎ ፡ ሥር ፡ ያገለግላል ፡ ለተባለው ፡ ተከሣሽ ፡ ለ... እንዲደርስ ፡ የሚያስፈልግ ፡ መጥሪያ ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ በውስጥ ፡ ቅጅ ፡ ተልኮልዎታል ። የመጥሪያው ፡ ግልባጭ ፡ ለተከሣሹ ፡ እንዲደርስ ፡ እድርገው ፡ ዋናውን ፡ ተከሣሹ ፡ ከፈረመበት ፡ በኋላ ፡ ለመድረሱ ፡ የርስዎ ፡ ማረጋገጫ ፡ ተጽፎበት ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲመልሱት ፡ ይጠየቃሉ ።

.... ዳኛ ።

ቁጥር ፡ ፯ ፡

ከሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚተላለፍ ፡ መጥሪያ ፡ ሲመለስ ፡ አብሮ ፡ የሚላክ ።

(አንቀጽ ፡ ፻፯ ፡ ፩)

በቁጥር ፡ ... በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀረበው ፡ ክስ ፡ ለ... እንዲደርስ ፡ ከ... የተላከውን ፡ የክስ ፡ ቃል ፡ ይመልከቱት ። ... በመሐላ ፡ የፈጠሙን ፡ ቃል ፡ ግለረጃውን ፡ የተቀበሉ ፡ መሆናቸውንና ፡ ... ከቃሉ ፡ ግልባጭ ፡ ጋር ፡ ለ... ተመልሶ ፡ እንዲላክ ፡ መታዘዙን ፡ በመግለጽ ፡ መጥሪያ ፡ አድራሺው ፡ መኩንን ፡ የደረሰበትን ፡ ማረጋገጫ ፡ ቃል ፡ ይመልከቱት ።

..... ዳኛ ።

ማስታወሻ ፡ ይህ ፡ አጻጻፍ ፡ የሚያገለግለው ፡ ለመጥሪያ ፡ ፀሚያስፈልገው ፡ አካኋን ፡ ለሚደርስ ፡ ግን ፡ መጥሪያ ፡ ላልሆነ ፡ ጽሑፍ ፡ ነው ።

ቁጥር ፡ ፰ ፡

ተመልሶ ፡ ከሚላክ ፡ መጥሪያ ፡ ወይም ፡ ማስታወቂያ ፡ ጋር ፡ አብሮ ፡ የሚላክ ፡ የመጥሪያ ፡ አድራሻ ፡ መኩንን ፡ የመሐላ ፡ ቃል ።

(አንቀጽ ፡ ፻፱ ።)

የ..... የ..... ልጅ ፡ የመሐላ ፡ ቃል ።

እኔ ፡ ... የመሐላ ፡ ቃሌን ፡ ወይም ፡ የግረጋጋጫ ፡ ቃሌን ፡ በመስጠት ፡ የሚከተለውን ፡ እገልጻለሁ ።

፩ኛ ፡ የዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መጥሪያ ፡ አድራሽ ፡ ነኝ ።

፪ኛ ፡ በቁጥር ፡ ... በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. መጥሪያ ፡ (ማስታወቂያ) ተቀብያለሁ ።

፫ኛ ፡ ...ን ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ አውቀው ፡ (አውቃት ፡) ነበረ ። መጥሪያውንም ፡ (ማስታወቂያውንም ፡) በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከ... ወይ... ገደማ ፡ ግልባጩን ፡ ለት ፡ (ለፂ) በመስጠትና ፡ በዋናው ፡ መጥሪያ ፡ (ማስታወቂያ ፡) እሱን ፡ (እፂን) በማስፈረም ፡ መጥሪያውን ፡ (ማስታወቂያውን ፡) ለት ፡ (ለፂ) አድርሻለሁ ።

ፀ.

ለ.

ሀ. የተላከለት ፡ ሰው ፡ ጽሑፉን ፡ መፈረሙ ፡ ወይም ፡ እምቢ ፡ ብሎ ፡ ሳይፈርም ፡ መቅረቱ ፡ ይህም ፡ ሲሆን ፡ ግን ፡ እንደነበረ ፡ ይገለጽ ።

ለ. የመጥሪያ ፡ አድራሻው ፡ መኩንን ፡ ፊርማ ፡

ወይም ፡-

ያኛ ፡ ...ን. እኔ ፡ ስለማላውቀው ፡ ... አብሮኝ ፡ ሄዶ ፡ ይህ ፡ እሱ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ አመለከተኝ ፡ መጥሪያውንም ፡ (ማስታወቂያውን ፡) በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከ... በ... ሰዓት ፡ ግል ባጨን ፡ ለሱ ፡ (ለሷ) ሰጥቼ ፡ በዋናው ፡ መጥሪያ ፡ (ማስታወቂያ ፡) ላይ ፡ እሱን ፡ (እሷን) በማስፈረም ፡ ለሱ ፡ (ለሷ) አድርሻለሁ ።

ሀ.

ለ.

ሀ. ጽሑፉን ፡ የተላከለት ፡ ሰው ፡ ፈርሞት ፡ እንደሆን ፡ ወይም ፡ አልፈረመም ፡ ብሎ ፡ እንደሆን ፡ ይህን ፡ ሲሆን ፡ ግን ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ይገለፅ ፡

ለ. የመጥሪያ ፡ አድራሻው ፡ መኩንን ፡ ፊርማ ።

ወይም ፡-

ያኛ ፡ ... የተባለው ፡ ሰው ፡ አብሮኝ ፡ ሄዶ ፡ ለዘመትሩ ፡ ... የሚኖርበት ፡ ቤት ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ አንድ ፡ ቤት ፡ አሳየኝ ። ...ን ፡ እዚያ ርእሳገኘሁትም ።

ሀ.

ለ.

ሀ. በተለይ ፡ በአንቀጽ ፡ ፻፭ ፡ እና ፡ ፻፫ ፡ የተደነገገውን ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ጽሑፉ ፡ የተሰጠበትን ፡ አካኋን ፡ በሙሉና ፡ በትክክል ፡ ዘርዝረሀ ፡ ግለፅ ።

ለ. የመጥሪያ ፡ አድራሻው ፡ መኩንን ፡ ፊርማ ።

ወይም ፡

ከሁን ፡ በፊት ፡ በተገለጸው ፡ አካኋን ፡ ሳይሆን ፡ በዚያ ፡ ምትክ ፡ ሌላ ፡ የመጥሪያ ፡ አሰጣጥ ፡ ታዞ ፡ እንደሆነ ፡ ይህ ፡ እንዲሆን ፡ የተሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ ለይተህ ፡ በመጥቀስ ፡ መጥሪያው ፡ የተሰጠበትን ፡ አካኋን ፡ በሙሉና ፡ በትክክል ፡ ዘርዝረሀ ፡ ገለፅ ።

በኔ ፡ ፊት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የሰጠው ፡ የመሐላ ፡ ቃል ፡ (የማረጋገጫ ፡ ቃል ።)

ቅጥር ፡ ፱ 1

ለምስክር ፡ የተላለፈ ፡ መጥሪያ ።

(አንቀጽ ፡ ፻፲፩ ፡ እና ፡ ፻፲፪ ።)

ለ.....

እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ ስለ... ይ... ዘንድ ፡ እንዲጎኝ ፡ አስፈላጊ ፡ ስለሆነ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በ... ሰዓት ፡ ከእኩለ ፡ ቀን ፡ በፊት ፡ እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ (ራስዎ ፡) እንዲቀርቡ ፡ ደግሞም ፡ ...ን ፡ ይዘው ፡ እንዲመጡ ፡ (ወይም ፡ ለዚሁ ፡ ለ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲልኩ ፡) አስታወቃለሁ ።

ለመንገድ ፡ ኪሣራዎና ፡ ለሌላው ፡ ወጪዎ ፡ ላንድ ፡ ቀን ፡ ብቻ ፡ የሚሆነው ፡ ... ብር ፡ ከዚሁ ፡ ጋር ፡ ተልኮልዎታል ። ሕጋዊ ፡ ምክንያት ፡ ሳይኖርዎ ፡ ይህን ፡ ትእዛዝ ፡ ሳያፈጽሙ ፡ ቢቀሩ ፡ በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ የወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ ሕግ ፡ በአንቀጽ ፡ ፻፻፺፪ ፡ እንደተደነገገው ፡ ባለ መገኘትዎ ፡ አስፈላጊው ፡ ይፈጸምብዎታል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ ፩ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

..... ላኛ ።

ማስገንዘቢያ ።

፩ኛ ፡ መጥሪያ ፡ የተላከልህ ፡ ለመመስከር ፡ ሳይሆን ፡ በነጋድ ፡ ለማቅረብ ፡ ብቻ ፡ ሆኖ ፡ በተጠ የቀው ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፡ በነጋድ ፡ ለጀሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርብ ፡ ካደረግህ ፤ የመጥሪያውን ፡ ትእ ዛዝ ፡ እንደፈጸምህ ፡ ይቆጠራል ።

፪ኛ ፡ ከተባለው ፡ ቀን ፡ በላይ ፡ እጀሁ ፡ የቆየህ ፡ እንደሆነ ፡ ከተመለከው ፡ ቀን ፡ በላይ ፡ ለም ትቆይበት ፡ ሊያንሳንጹ ፡ ቀን ፡ ... ብር ፡ ይከፈልሀል ።

ቁጥር ፡ ፲ ፣

ምሥክር ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ።

ለ.....

የ..... ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ የፖሊስ ፡ አዛዥና ፡ ሌሎችም ፡ የፖሊስ ፡ ሙኩንኖች ፡ ... መጥሪያ ፡ ... ደርሶት ፡ ሳይቀርብ ፡ ስለ ፡ ቀረ ፡ (መጥሪያውን ፡ ላለመተበል ፡ ስለ ፡ ሚደበቅና ፡ ስለ ፡ ሚሸሽ ፡) ...ን ፡ ይዘው ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያመጡት ፡ ታዘዋል ።

እንዲሁም ፡ ትእዛዙ ፡ የተፈጸመበትን ፡ ቀንና ፡ አኳኋን ፡ ወይም ፡ ያልተፈጸመበትን ፡ ምክን ያት ፡ በመግለጽ ፡ ፈርመው ፡ ይህንኑ ፡ ትእዛዝ ፡ በ... ቀን ፡ ወይም ፡ ከ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በፊት ፡ መልሰው ፡ እንዲልኩ ፡ ታዘዋል ።

በኔ ፡ ፈርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

..... ዳኛ ።

ቁጥር ፡ ፲፩ ፣

በመሀኒ ፡ ቤት ፡ ስለሚቆይ ፡ ሰው ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ።

... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ቀርቦ ፡ የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ ይሰጥ ፡ ዘንድ ፡ (ወይም ፡ በነጋድ ፡ ያቀርብ ፡ ዘንድ ፡) መታዘ ፡ እንዲያሲዝ ፡ በማለት ፡ ከጀሀ ፡ በላይ ፡ በተመለከተው ፡ ክስ ፡ ከሣሽ ፡ (ወይም ፡ ተከሣሽ ፡) የሆነው ፡ ለጀሀ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላመለከተ ፤ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ መታዘ ፡ እንዲያስይዝ ፡ ...ን ፡ ጠይቆት ፡ እምቢ ፡ ስላለ ፡ ይህንኑ ፡ ...ን ፡ ተቀብለው ፡ በሲቪሉ ፡ ወህኒ ፡ ቤት ፡ ጎብቶ ፡ እን ዲጠበቅ ፡ እንዲያደርጉና ፡ ባጀሀው ፡ በተመሰነው ፡ ቀን ፡ በ... ሰዓትና ፡ እንዲሁም ፡ ወደፊት ፡ በሚታ ዘዘው ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ወደጀሀ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያቀርቡት ፡ ታዘዋል ።

በኔ ፡ ፈርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

..... ዳኛ ።

ቁጥር ፡ ፲፪ ፣

በመሀኒ ፡ ቤት ፡ ስለሚቆይ ፡ ሰው ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ።

(እንቀጽ ፡ ፻፳፭ ።)

ለ.....

የ..... መሀኒ ፡ ቤት ፡ አስተዳዳሪ ።

..... ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርቦ ፡ የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ (ወይም ፡ በነጋድ ፡ እንዲያቀርብ ፡) ለማድረግ ፡ እጀ ፡ ተይዞ ፡ እየተጠበቀ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከቀረበ ፡ በኋላ ፡ ከማዙ ፡ (ወይም ፡ ተከማዙ ፡) ባለመኖሩ ፡ ምክንያት ፡ ይህ ፡ ሰው ፡ የምሥክርነት ፡ ቃሉን ፡ ለመስ ጠት ፡ (በነጋሪን ፡ ለማቅረብ ፡) ባለመቻሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በ... ሰዓት ፡ ይቀ

ርብ ፡ ዘንድ ፡ መቃኖ ፡ እንዲያሲዝ ፡ ጠይቀት ፡ አላሲዝም ፡ ስላለ ፡ ...ን ፡ ተቀብለው ፡ በሲቢሉ ፡ ውሂ ፡ ቤት ፡ እየተጠበቀ ፡ እንዲቆይ ፡ እንዲያደርጉና ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ... ሰዓት ፡ ወደዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያቀርቡት ፡ ይሁን ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተሰጠ ።

.... ዳኛ ።

ቅጥር ፡ ፲፫ ፡

ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አባሪ ፡ ከሣሽ ፡ ሆኖ ፡ ሊመሠር ፡ ያስፈልጋል ፡ ለሚለው ፡ ሰው ፡ የሚላክ ፡ ማስታወቂያ ። (አንቀጽ ፡ ፵ ፡ ፪ ።)

ለ.....

(ስም ፡ ሙሉ ፡ ዝርዝርና ፡ የመኖሪያ ፡ ሥፍራ ፡ መግለጽ ።)

..... እላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ከሰ ፡ በ... ረገድ ፡ በ... ላይ ፡ ስላቀረበና ፡ የሚያከራክረውን ፡ ነገር ፡ በሙሉ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መርምሮ ፡ በትክክልና ፡ በተሟላ ፡ አኳኋን ፡ ፍርድ ፡ ለመስጠትና ፡ ለመወሰን ፡ ይቻለው ፡ ዘንድ ፡ እርስዎም ፡ በከሣሽነት ፡ እንዲመሩ ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ስለ ፡ ታየው ፡ ለመጨመር ፡ ይፈቅዱ ፡ እንደሆነ ፡ በ... ቀን ፡ ወይም ፡ ከ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በፊት ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያስታውቁ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ እናስታውቃለን ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተሰጠ ።

ሰንጠረዥ ፤ ፩ ፡

ብዙ ፡ ዓይነት ፡ ፎርሞች ።

ቅኔር ፡ ፩ ፡

ስለ ፡ ሰነዶች ፡ መተግበር ፡ ታል ፡ እንዲሰጥ ፡ የተሳከ ፡ ማስታወቂያ ።

(አንቀጽ ፡ ፪፻፵ ።)

በዚህ ፡ ክስ ፡ ከሣሹ ፡ (ወይም ፡ ተከሣሹ ፡) ከዚህ ፡ ግርጌ ፡ የተዘረዘሩትን ፡ እያሌ ፡ ሰነዶች ፡ በማስረጃነት ፡ የሚጠቅሳቸው ፡ መሆኑን ፡ ስለ ፡ ገለጸና ፡ እነሱም ፡ በ... ላይ ፡ በ... ቀን ፡ በ... እና ፡ ... ሰዓቶች ፡ መካከል ፡ ባለው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ በተከሣሹ ፡ (በከሣሹ ፡) በነገረ ፡ ፈጁ ፡ ወይም ፡ በመ ኪሉ ፡ ሊፈተሹ ፡ ስለ ፡ ሚችሉና ፡ ዋና ፡ የተባሉት ፡ ሰነዶች ፡ እንደተባለው ፡ የተጻፉ ፡ የተፈረሙና ፡ አስፈላጊው ፡ የተፈጸመባቸው ፡ እንዲሁም ፡ ግልባጮች ፡ የተባሉትም ፡ ትክክል ፡ ግልባጮች ፡ መሆናቸውን ፡ እንዲሁም ፡ ለተሳኩለት ፡ ደርሰዋል ፡ የተባሉትም ፡ መሳከቸውንና ፡ መድረሳቸውን ፡ ከነሱ ፡ ውስጥ ፡ ለማስረጃነት ፡ ሊቀርቡ ፡ የማይችሉትን ፡ ለይቶ ፡ በመዘርዘር ፡ እላይ ፡ ከተጠቀ ሰው ፡ ጊዜ ፡ ከመጨረሻው ፡ ሰዓት ፡ አንስቶ ፡ ቦአርባ ፡ ስምንት ፡ ሰዓት ፡ ውስጥ ፡ ተከሣሹ ፡ (ወይም ፡ ከሣሹ ፡) የመተግበር ፡ ታሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ መታዘዙን ፡ እናስታውቃለን ።

አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡)... የከሣሽ ፡ (ወይም ፡ የተከሣሽ ፡) ነገረ ፡ ፈጅ ፡ (ወይም ፡ ወኪል ፡)

ለአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡)... የተከሣሽ ፡ (ወይም ፡ የከሣሽ ፡) ነገረ ፡ ፈጅ ፡ (ወኪል ፡)

(ሰነዶቹን ፡ ዘርዝር ፡ እያንዳንዱም ፡ ሰነድ ፡ ዋና ፡ ወይም ፡ ግልባጭ ፡ መሆኑን ፡ ለይተህ ፡ ግለፅ ።)

ቅኔር ፡ ፪ ፡

በፍርድ ፡ ስለሚታዩት ፡ ጭብጦች ፡ ባለጉዳዮቹ ፡ የሚያደርጉት ፡ ስምምነት ።

(አንቀጽ ፡ ፪፻፭፮ ።)

እኛ ፡ እላይ ፡ የተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ ባለጉዳዮች ፡ በተካሰስንበት ፡ ጉዳይ ፡ ውስጥ ፡ በፍርድ ፡ ሊታይ ፡ የሚገባውን ፡ ማስረጃ ፡ (ወይም ፡ የሕግ ፡) ከርከር ፡ በስምምነት ፡ ወስነናል ፡ የከርከራችን ፡ ጭብጥም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተፈረመውና ፡ ኤግዚቢት ፡ ... ተብሎ ፡ ፋይል ፡ የተከፈተለት ፡ የባለዕዳነት ፡ ማረጋገጫ ፡ ሰነድ ፡ ከደርጋው ፡ ሕግ ፡ ውጭ ፡ ውጭ ፡ መሆንና ፡ አለመሆኑን ፡ መለ የት ፡ ነው ። (ወይም ፡ ጭብጡ ፡ ሌላ ፡ እንደሆነ ፡ ይገለጽ ።)

ስለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ያንኑ ፡ ጭብጥ ፡ እይደለም ፡ (ወይም ፡ ነው ፡) በማለት ፡ በሚያደርገው ፡ ውሣኔ ፡ መሠረት ፡ እኛ ፡ በበኩላችን ፡ ... ብር ፡ (ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚወስነውን ፡ ገንዘብ ፡) ልንከፍል ፡ እያንዳንዳችን ፡ ግዴታ ፡ ገብተናል ። እኔም ፡ ... ይህን ፡ ... ብር ፡ (ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚወስነውን ፡ ገንዘብ ፡) እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ሰነድ ፡ ለተመለከተው ፡ ሂሣብ ፡ ሙሉ ፡ ክፍያ ፡ አድርጌ ፡ እቀበላለሁ ። (ወይም ፡ በውሣኔው ፡ መሠረት ፡ እኔ ፡ ... 1 ... አደርጋለሁ ፡ ወይም ፡ አላደርግም ፡ ...) ።

ከሣሽ ፡

ተከሣሽ ፡

ምስክሮች ፡ ፩ኛ ፡
፪ኛ ፡
በ.... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም.

ቅጥር ፡ ፫.

ከሰ ፡ ወደ ፡ ለላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተዛውር ፡ እንዲታይ ፡ ስለ ፡ ቀረበ ፡ ግሥልክቻ ፡ የሚተላለፍ ፡ ማስታወቂያ ።

ለ.....

በቅጥር ፡ ..... ፲፱.... ዓ.ም ፡ ለ.... ፍርድ ፡ ቤት ፡ የቀረበውና ፡ .... ከሣሽ ፡ ... .ም. ተከሣሽ ፡ የሆኑበት ፡ ክስ ፡ በ.... ወደ ሚገኘው ፡ ወደ ፡ .... ፍርድ ፡ ቤት ፡ ተዛውር ፡ እንዲታይ ፡ .... የሰነው ፡ .... ለጀህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ግሥልክቻ ፡ ስለቀረበ ።

ግሥልክቻው ፡ ለ.... ቀን ፡ ፲፱.... ዓ.ም. ሊሰማ ፡ ስለተቀጠረ ፡ መቃወሚያ ፡ ቢኖርዎ ፡ በዚያው ፡ ቀን ፡ ሊያቀርቡ ፡ መቻልዎን ፡ እናስታውቃለን ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ.... ቀን ፡ ፲፱.... ዓ.ም. የተላለፈ ፡

..... ለኛ ፡

ቅጥር ፡ ፬.

ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለተከራከለ ፡ ገንዘብ ፡ የሚተላለፍ ፡ ማስታወቂያ ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፲፯.)

ተከሣሹ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ .... ብር ፡ መክፈሉንና ፡ ይህም ፡ ገንዘብ ፡ ከሣሹ ፡ ለጠየቀው ፡ ሂሳብ ፡ ሙሉ ፡ ክፍያ ፡ ነው ፡ ሲል ፡ የገለፀ ፡ መሆኑን ፡ እናስታውቃለን ።

.....የተከሣሹ ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡

ለ.....የከሣሹ ፡ ነገረ ፡ ፈጅ ፡

ቅጥር ፡ ፭.

መቃወሚያ ፡ ቢኖር ፡ እንዲቀርብ ፡ የሚተላለፍ ፡ ማስታወቂያ ፡

(ጠቅላላ ፡ ፍርም ፡)

ለ.....

እለይ ፡ በ... ፡ የተጠቀሰው ፡ .... ለጀህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ .... ሲል ፡ በላመለከተ ፡ ለግሥልክቻ ፡ መቃወሚያ ፡ ቢኖርዎ ፡ በ.... ቀን ፡ ፲፱.... ዓ.ም. ከቀትር ፡ በፊት ፡ በ.... ሰዓት ፡ እጀህ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ራስዎ ፡ ቀርበው ፡ ወይም ፡ እስፈላጊው ፡ ትእዛዝ ፡ በተሰጠው ፡ ነገረ ፈጅ ፡ አማካይ ነት ፡ እንዲያስረዱ ፡ ይህን ፡ ባያደርጉ ፡ ግን ፡ ግሥልክቻው ፡ ተሰምቶ ፡ አመልካቹ ፡ በሚሰጠው ፡ ቃል ፡ መሠረት ፡ የሚወሰን ፡ መሆኑን ፡ እንዲወቁ ት ፡ እናስጠነቅቃለን ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ.... ቀን ፡ ፲፱.... ዓ.ም. የተላለፈ ።

..... ለኛ ፡

ቁጥር ፡ ፮.

ከሣሽ ፡ (ወይም ፡ ተከሣሽ ፡)ያቀረባቸው ፡ ሰነዶች ፡ ዝርዝር ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፲፮.)

ቁጥር ፡	የሰነዶቹ ፡ ዓይነት ፡	በሰነዶቹ ፡ ላይ ፡ የተጻፈ ፡ ቀን ፡ እንዳለ ፡	የባለ ፡ ጉዳዩ ፡ ወይም ፡ የንብረ ፡ ፈጪ ፡ ፊርማ ፡
፩.	፪.	፫.	፬.

ቁጥር ፡ ፯.

የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ለቅቆ ፡ ለመሄድ ፡ የተቃረበ ፡ ምስክር ፡ እንዲጠየቅ፡ ስለ ፡ ተወሰነው ፡ ቀን ፡ ለባለጉዳዩቹ ፡ የሚተላለፍ ፡ ማስታወቂያ ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፲፯፩.)

ለ. . . . . .

. . . .የተባለው ፡ . . ፡ .የቆጠረው. . . .የተባለው ፡ ምስክር ፡ በፍጥነት ፡ እንዲጠየቅ ፡ . . . . ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ስላቀረበና ፡ ይኸው ፡ ምስክርም ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ለቅቆ ፡ ለመሄድ ፡ የተቃረበ ፡ መሆኑን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በትክክል ፡ እንዲረዳው ፡ ስለ እደረገ ፡ (ወይም ፡ ሌላ ፡ ጠቃሚና ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ በመግለፅ ፡). . . .የተባለውን ፡ ምስክር ፡ በ. . . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. የ. . . .ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቃሉን ፡ የሚቀበለው ፡ መሆኑን ፡ እና ስታውቃለን ።

በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም.

. . . . . .ዳኛ ፡

ቁጥር ፡ ፰.

የሌለውን ፡ ምስክር ፡ ለመጠየቅ ፡ የሚሰጥ ፡ ሥልጣን ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፲፰፫.

ለ. . . . . .

. . .የምስክርነት ፡ ቃሉን ፡ እንዲሰጥ ፡ እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ . . . .ስለ ፡ ጠየቀና ፡ ስለ ፡ . . . .፡ የዚህኑ ፡ . . . .የተባለውን ፡ ምስክር ፡ ቃል ፡ በምርመራ ፡ (ወይም ፡ ቃል ፡ በቃል ፡) እንዲቀበሉ ፡ ይጠየቃሉ ፡ ለዚሁም ፡ ሥራ ፡ ባለሥልጣን ፡ ሆነው ፡ ተሾመዋል ። ባለጉዳዮቹ ፡ ወይም፡ ወኪሎቻቸው ፡ የቀረቡ ፡ እንደሆነ ፡ ቃሉን ፡ እነሱ ፡ ባሉበት ፡ እንዲቀበሉ ፡ ሆኖ ፡ ተለይተው ፡ በተገ ለጹ ፡ ጭብጦች ፡ ላይ ፡ እነሱ ፡ ምስክሩን ፡ ሊጠይቁት ፡ ይችላሉ ። ቃሉን ፡ ተቀብለው ፡ እንዳበቁ ፡ ውጤቱን ፡ እንዲያስታውቁ ፡ ይጠየቃሉ ።

እርስዎ ፡ በሚያቀርቡት ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ተከሣሹ ፡ ተገድዶ ፡ እንዲቀርብ ፡ ማናቸውም ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ሊያስተላልፍ ፡ ይችላል ።

እላይ ፡ ስተመለከተው ፡ ሥራዎ ፡ ዋጋ ፡ እንዲሆን ፡ . . . .ብር ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተልኳል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. የተላለፈ ።

. . . . . .ዳኛ

ቁጥር ፡ ፪.

የተያቄ ፡ ደብዳቤ ፡

(እንቀጽ ፡ ፪፪ቁ፪.

(የጽሕፈት ፡ አርእስት ፡ ለ. . . . . ፍርድ ፡ ቤት ፡ ፕሬዚዳንት ፡)

እቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . . ከሣሽ ፡ እቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . ተከሣሽ ፡ . . . . ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ቀረቡና ፡ በዚሁ ፡ ክስም ፡ ከሣሹ ፡ . . . . ሲል ፡ ስላመለከተ ፡

(ያመለከተው ፡ ጉዳይ ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡)

የጻፍነቱ ፡ ሥራ ፡ በትክክል ፡ እንዲከናወንና ፡ ባሰጉዳዮቹ ፡ የሚከራከሩበት ፡ ነገር ፡ በሚገባ ፡ እንዲወሰን ፡ ለማድረግ ፡ ስማቸው ፡ ቀጥሎ ፡ የተዘረዘረው ፡ ሰዎች ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የምስክርነት ፡ ቃላቸውን ፡ በመሐላ ፡ እንዲሰጡ ፡ አሰፈላጊ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ ለዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ተገለ ጠለት ፡

የምስክሮቹ ፡ ስምና ፡ አድራሻ ፡

እቶ ፡ (ወይም ፡ የማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . . .

እቶ ፡ (ወይም ፡ የማዕረግ ፡ ስም ፡). . . .

እንዲሁም ፡ እቶ ፡ (ወይም ፡ የማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . . .

እቶ ፡ (ወይም ፡ የማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . . .

እንዚህ ፡ ምስክሮች ፡ የሚኖሩት ፡ በተከበረው ፡ ፍርድ ፡ ቤትዎ ፡ ሥልጣን ፡ ከAA ፡ ውስጥ ፡ ነው ፡ ለመተባል ፡

ስለዚህ ፡ እላይ ፡ የተዘረዘሩት ፡ ምክንያቶች ፡ በመልከትና ፡ ይህንኑ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስማክህ ፡ ቢሉ ፡ እንዚሁ ፡ ምስክሮች ፡ አርእስዎ ፡ በሚወስኑት ፡ ጊዜና ፡ ቦታ ፡ ባንዳችሁ ፡ ወይም ፡ ከንድ ፡ በላይ ፡ ሆናችሁ ፡ በምትገኙበት ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤትዎ ፡ ሥን ፡ ሥርዓት ፡ መሠረት ፡ የምሥክር ነን ፡ ቃል ፡ ጠይቆ ፡ ለመተበል ፡ ሥልጣን ፡ ባለው ፡ ሰው ፡ ፊት ፡ እንዲቀርቡ ፡ መጥሪያ ፡ እንዲልኩ ላቸውና ፡ እንዚህ ፡ ምስክሮች ፡ ከዚህ ፡ ደብዳቤ ፡ ጋር ፡ ተያይዘው ፡ በተላኩት ፡ ጥያቄዎች ፡ መሠ ረት ፡ (ወይም ፡ ቃል ፡ በቃል ፡ የከሣሹና ፡ የተከሣሹ ፡ ወኪሎች ፡ ወይም ፡ ከነሱ ፡ በሚሥርሰው ፡ ማስ ታወቂያ ፡ መሠረት ፡ በሚገኙት ፡ በማናቸውም ፡ ፊት ፡ ቃላቸውን ፡ እንዲሰጡ ፡ እንዲያደርጉ ፡ የ. . . . ፍርድ ፡ ቤት ፡ . . . . በመሆኔ ፡ እኔ ፡ . . . . በማክበር ፡ አሳስባለሁ ፡፡

ከዚህ ፡ ሌላ ፡ የእነዚሁ ፡ ምስክሮች ፡ ቃል ፡ በጽሑፍ ፡ እንዲዘጋጅና ፡ በዚሁ ፡ ጥያቄ ፡ ጊዜ ፡ ተርበው ፡ የነበሩት ፡ መጻሕፍት ፡ ደብዳቤዎች ፡ ወረቀቶችና ፡ ሰነነዶች ፡ እንዲለዩ ፡ ሆነው ፡ ምል ክት ፡ እንዲደረግባቸው ፡ እንዲሁም ፡ ምርመራውንም ፡ በፍርድ ፡ ቤትዎ ፡ ማጎተም ፡ ወይም ፡ በር ስዎ ፡ በኩል ፡ በተለመደው ፡ ሥን ፡ ሥርዓት ፡ ዓይነት ፡ አረጋግጠው ፡ በተጨማሪ ፡ የሚጠየቁ ፡ ሌሎች ፡ ምስክሮች ፡ ቢኖሩ ፡ ይኸው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲጠይቃቸው ፡ ከሚያሳስብ ፡ ጽሑፍ ፡ ጋር ፡ ይህን ፡ ጽሑፍ ፡ መልሰው ፡ እንዲልኩ ፡ በማክበር ፡ አሳስባለሁ ፡፡

ማ ስ ታ ወ ሻ ፡ ጥያቂው ፡ የሚላክው ፡ ለውጭ ፡ አገር ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ፎርም ፡ በመጨረሻው ፡ መስመር ፡ ላይ ፡ "መልሰው ፡ "ከሚለው ፡ ቃል ፡ ቀጥሎ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ን. ነ. መንግሥት ፡ የውጭ ፡ ጉዳይ ፡ ሚኒስቴር ፡ በኩል ፡ "የሚሉትን ፡ ቃላት ፡ ማጣበት ፡ ያስፈል ጋል ፡፡

ቅጥር ፡ I.

ጉዳዩ ፡ በበታው ፡ ላይ ፡ እንዲመረመር ፡ ወይም ፡ የሚጣ ፡ ምርመራ ፡ እንዲያደርግ ፡ ስለ ፡ ሚሰጥ ፡ ሥልጣን ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፫. እና ፡ ፻፫፪.)

ለ. . . . . .

ለ. . . .መርማሪዎች ፡ መሾም ፡ ለዚህ ፡ ከስ ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ስለታየ ፡

ለ. . . .መርማሪ ፡ ሆነው ፡ መሾምዎን ፡ እናስታውቃለን ።

ቃሉን ፡ ለመቀበል ፡ የሚሹትን ፡ ማንኛውንም ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ ለመመርመር ፡ የሚሹአቸ ውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሰነዶች ፡ እርስዎ ፡ ዘንድ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚያስገድዱ ፡ መጥሪያዎች ፡ በእር ስዎ ፡ አመልካችነት ፡ ማናቸውም ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያወጣ ፡ ይችላል ።

እላይ ፡ ለተመለከተው ፡ ሥራዎ ፡ ዋጋ ፡ የሆነው ፡ . . . .ብር ፡ ከዚሁ ፡ ጋር ፡ ተልኮልዎታል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. የተሳለፈ ፡

. . . . . .ዳኛ ፡

ቅጥር ፡ ፲፩.

ንብረት ፡ ለማከፋፈል ፡ የሚሰጥ ፡ ሥልጣን ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፫፩.)

ለ. . . . . .

ይህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረት ፡ በፍርድ ፡ ላይ ፡ በተወሰነው ፡ መብት ፡ መሠረት ፡ የሚያከፋፍል ፡ ኮሚሲዮን ፡ መሾም ፡ ለዚሁ ፡ ከስ ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ ስለታየ ፡ ለዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ የኮሚሲዮኑ ፡ ኃላፊ ፡ ሆነው ፡ መሾምዎን ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ሁሉ ፡ ምርመራ ፡ ለማድረግ ፡ በፍርዱ ፡ ላይ ፡ ስለተዘረዘሩት ፡ ድርሻዎች ፡ ባለ ዎት ፡ ለውቀትና ፡ አስተያየት ፡ መሠረት ፡ ይህንኑ ፡ ንብረት ፡ ለማከፋፈልና ፡ ለያንዳንዱም ፡ ድር ሻውን ፡ ለመወሰን ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠዎ ፡ መሆኑን ፡ እናስታውቃለን ።

የያንዳንዱ ፡ ድርሻ ፡ እኩል ፡ ዋጋ ፡ ያለው ፡ እንዲሆን ፡ እንዱ ፡ ወገን ፡ ለሌላው ፡ የሚከፍለ ውን ፡ ገንዘብ ፡ ለመወሰን ፡ ሥልጣን ፡ ተሰጥቶዎታል ።

ቃሉን ፡ ለመቀበል ፡ የሚሹትን ፡ ማናቸውንም ፡ ምስክር ፡ ወይም ፡ ለመመርመር ፡ የሚሹአቸ ውን ፡ ማናቸውንም ፡ ሰነዶች ፡ እርስዎ ፡ ዘንድ ፡ ለማቅረብ ፡ የሚያስገድዱ ፡ መጥሪያዎች ፡ በእርስዎ፡ አመልካችነት ፡ ማናቸውም ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊያወጣ ፡ ይችላል ።

እላይ ፡ ለተመለከተው ፡ ሥራዎ ፡ ዋጋ ፡ . . . .ብር ፡ ከዚሁ ፡ ጋራ ፡ ተልኮልዎታል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. የተሳለፈ ።

. . . . . .ዳኛ ።

ቅጥር ፣ ፲፱.

ዕድሜው ፣ ለጋላፊነት ፣ ላልደረሰ ፣ ተከሣሽና ፣ ለሞግዚት ፣ የሚላክ ፣ ማስታወቂያ ፣

(አንቀጽ ፣ ፹፮.)

ለ. . . . . .

በ፲፱. . . .ዓ.ም. በወጣው ፣ የፍትሐ ብሔር ፣ ሥነ ፣ ሥርዓት ፣ ሕግ ፣ አንቀጽ ፣ ፹፮. መሠረት፣ . . . .በ. . . . .ላይ ፣ በድጋ ፣ ደንብ ፣ ክስ ፣ ለማቅረብ ፣ እንዲፈቀድለት ፣ ለዚህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ስላ መለከተኛ ፣ ፍርድ ፣ ቤቱም ፣ ግመልከቻውን ፣ አልተበልም ፣ የሚልበት ፣ ምክንያት ፣ ስለሌለውና ፣ አመልካቹ ፣ ድህነቱን ፣ እማስረጻት ፣ የሚያቀርበውን ፣ ማስረጃ ፣ ለመቀበልና ፣ ለዚሁ ፣ መታወሚያ ፣ የሚቀርብ ፣ ማስረጃ ፣ ቢኖር ፣ ለመስማት ፣ የተወሰነው ፣ . . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ስለሆነ ፣

አመልካቹ ፣ ድጋ ፣ አይደለም ፣ በማለት ፣ በአንቀጽ ፣ ፹፮. መሠረት ፣ የሚያቀርቡት ፣ ማስረጃ ፣ ቢኖርም ፣ ይዘው ፣ በ. . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ዓ.ም. እዚህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ሊቀርቡ ፣ መቻልዎን ፣ እናስ ታውቃለን ።

በኔ ፣ ፈርማና ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማኅተም ፣ በ. . . . .ቀን ፣ ፲፱. . . . .ዓ.ም. የተላለፈ ፣

. . . . . ዳኛ ፣

ቅጥር ፣ ፲፫.

በፍርድ ፣ መሠረት ፣ ስለሚጠየቅበት ፣ ፅዳ ፣ ለተያዥ ፣ የሚላክ ፣ ማስታወቂያ ፣

እላይ ፣ በተመለከተው ፣ ክስ ፣ በተከሣሹ ፣ በ. . . . .ላይ ፣ የሚሰጠውን ፣ ፍርድ ፣ ለመፈጸም ፣ በ. . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ዓ.ም. እርስዎ ፣ ግዲታ ፣ ስለገቡና ፣ ተከሣሹ ፣. . . . .ለ. . . . .ብር ፣ እንዲከ ፍል ፣ በ. . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ዓ.ም. ስለ ፣ ተፈረደበት ፣ ይኸውም ፣ ፍርድ ፣ እንዲፈጸምብዎ ፣ ማመል ከቻ ፣ ስለተረበ ፣

ስለዚህ ፣ ይህ ፣ ፍርድ ፣ እይፈጸምብኝም ፣ የሚሉበት ፣ ምክንያት ፣ ቢኖር ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱..ዓ.ም ወይም ፣ ከዚያ ፣ በፊት ፣ ማስረጃዎን ፣ እንዲያቀርቡ ፣ በተወሰነው ፣ ጊዜ ፣ ውስጥ ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ዘንድ ፣ በቂ ፣ የሆነ ፣ ማስረጃ ፣ ባይቀርብ ፣ ግን ፣ በግመልከቻው ፣ ላይ ፣ በተጠየቀው ፣ አኳኋን ፣ ፍርዱ ፣ እንዲፈጸም ፣ ወሊያውኑ ፣ ትእዛዝ ፣ የሚተላለፍ ፣ መሆኑን ፣ እናስታውቃለን ።

በኔ ፣ ፈርማና ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማኅተም ፣ በ. . . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ዓ.ም. የተላለፈ ፣

. . . . . ዳኛ ፣

ሰ ን ጠ ረ ዥ ፡ ፩ ፡

የትእዛዝ ፡ አፈጻጸም ፡

ቍጥር ፡ ፩ ፡

የተከፈለ ፡ ገንዘብ ፡ ወይም ፡ የተሰተካከለ ፡ ሂሣብ ፡ መከፈሉ ፡ ወይም ፡ መስተካከሉ ፡ ተረጋግጦ ፡ የማይመለከተበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለፅ ፡ የሚላክ ፡ ማስታወቂያ ፡

(አንቀጽ ፡ ፫፻ ፸፮.፩.)

ለ . . . . . .

እላይ ፡ ስለተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ . . . የሆነ ፡ ገንዘብ ፡ እንደታዘዘው ፡ ስለ ፡ ተከፈለ ፡ (ሂሣቡ ፡ ስለ ፡ ተስተካከለ ፡) መከፈሉ ፡ (ሂሣቡ ፡ መስተካከሉ ፡) ተረጋግጦ ፡ የማይመለከተበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ ለማስረዳት ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. እዘህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርቡ ፡ እናስታውቃለን ።

በኔ ፡ ፈርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . .ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. የተሳሰፈ ፡

. . . . . ጸኛ ።

ቍጥር ፡ ፪.

ማሳሰቢያ ፡ (አንቀጽ ፡ . . . . . .)

ትእዛዝ ፡ የተሰጠለት ፡ ሰው ፡ ቃል ፡ ከተሰማ ፡ በኋላ ፡ በአባሪው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተመለከተው ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝና ፡ ትእዛ ፡ ዙ ፡ ይፈጸም ፡ ዘንድ ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠለት ፡ ሰው ፡ የሚያቀ ቀርበው ፡ ግመልከቻ ፡ ቢኖር ፡ እስኪያቀርብ ፡ ድረስ ፡ ተይዞ ፡ እንዲቆይ ፡ ከሚል ፡ መምሪያ ፡ ጋር ፣ ይህ ፡ ማሳሰቢያ ፡ በ፲፱. . . . .ዓ.ም. በወጣው ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ በ. . . . .ለሚገኘው ፡ ለ. . . .ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲላክ ፡ ታዟል ።

ሰ ን ጠ ረ ዥ ፡

በ. . . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ፡ የተጻፈ ፡

. . . . . ጸኛ ፡

ቍጥር ፡ ፫.

የተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ ፍጻሜ ፡ እንዲያገኝ ፡ ለሌላ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሲላክ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡

(አንቀጽ ፡ ፫፻፸፫.)

የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በ. . . . .ፍርድ ፡ ቤት ፡ የዳኝነት ፡ ሥልጣን ፡ ክልል ፡ ውስጥ ፡ ኗሪ ፡ ስለ ሆነ ፡ ወይም ፡ ንብረት ፡ ስላለው ፡ ፍርዱን ፡ ያው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያስፈጸመው ፡ ዘንድ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የፍርድ ፡ ማረጋገጫ ፡ ይላክልኝ ፡ ሲል ፡ እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ ትእዛዝ ፡ የተሰጠለት ፡ (የተፈረደለት ፡) ሰው ፡ ስላመለከተና ፡ በ፲፱....ዓ.ም. በወጣው ፡ የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ በአንቀጽ ፡ ፫፻፸፫. መሠረት ፡ ለዚያው ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፍርድ ፡ ማረጋገጫ ፡ መላክ ፡ አስፈ ላጊና ፡ ተገቢ ፡ ሆኖ ፡ ስለታየ ፡

የዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ግልባጭ ፡ ከፍርዱና ፡ ይህንኑ ፡ ለማስፈጸም ፡ ከተሰጠ ፡ ከማናቸውም ፡ ትእዛዝ ፡ ግልባጭ ፡ ጋር ፡ እንዲሁም ፡ ፍርዱ ፡ ገና ፡ ላለመፈጸሙም ፡ ማረጋገጫ ፡ ተጨምሮ ፡ ለ. . . . . እንዲላክ ፡ ታዟል ።

. . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም.

. . . . . ዳኛ ፡

ቅጥር ፡ ፮.

ፍርድ ፡ ላለመፈጸሙ ፡ የተሰጠ ፡ ማረጋገጫ ፡

(አንቀጽ ፡ ፫፻፫፫.)

በቅጥር ፡ . . . . . በ. . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም. ለቀረበው ፡ ክስ ፡ ግልባጭ ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ የተላከው ፡ ፍርድ ፡ ያልተፈጸመ ፡ (፩) መሆኑን ፡ በዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በኩል ፡ ተረጋግጧል ።

በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም.

. . . . . ዳኛ ፡

(፩) ሳይፈጸም ፡ የቀረው ፡ በሙሉ ፡ ሳይሆን ፡ በከፊል ፡ እንደሆነ ፡ይገለፅ ።

ቅጥር ፡ ፯.

ፍርድ ፡ የማይፈጸምበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለፅ ፡ የሚላክ ፡

ማስታወቂያ ፡ (አንቀጽ ፡ ፫፻፷፩. ፫.)

ለ. . . . . .

በቅጥር ፡ በ. . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ስለቀረበው ፡ ክስ ፡ የተሰጠውን ፡ ፍርድ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የተወከለ ፡ መሆኑን ፡ ገልጾ ፡ ይኸው ፡ ፍርድ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ . . . . ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ግመልከቻ ፡ ስላቀረበ ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ቀርበው ፡ ፍርዱ፡ የማይፈጸምበት ፡ ምክንያት፡ ቢኖር ፡ እንዲያስረዱ ፡ ይህ ፡ ማስታወቂያ ፡ ተልኮልዎታል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም ፡ የተሰጠ ።

. . . . . ዳኛ ፡

ቅጥር ፡ ፰.

ፍርድ፡ የተሰጠበት ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡

(አንቀጽ ፡ ፫፻፸፱.)

ለ. . . . . .

ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡

. . . . . በዚህ ፡ አባሪ ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ (ወይም ፡ ከተንቀሳቃሹ ፡ ንብረት ፡ ውስጥ ፡ . . . .(ለክሣ ሹ ፡ እንዲያስረክብ ፡ በቅጥር ፡ . . . በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ለቀረበው ፡ ክስ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ . . . . ታዘ፡ ስለ ፡ ነበረና ፡ ንብረቱ ፡ (ወይም ፡ ከዚያው ፡ ውስጥ ፡ . . . .(ለተፈረደልት ፡ ስላል፡ተሰጠ ፡ ያንኑ ፡

ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ (ወይም ፡ ከዚያው ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ ውስጥ ፡ እንዲይዙና ፡ ለከሣሹ ፡ ወይም ፡ እሱ ፡ ምትክ ፡ እድርጉ ፡ ለቸመው ፡ ሰው ፡ እንዲያስረክቡ ፡ ያዘ ፡ ትእዛዝ ፡ ተልኮ ልዎታል

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. የተሳለፈ ፡

ሰ ን ጠ ረ ዥ ፡

. . . . . ጸኛ ፡

ቅጥር ፡ ፯.

ስል ፡ ሰነድ ፡ ረቂቅ ፡ መታወሚያ ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለፅ ፡

የሚላክ ፡ ማስታወቂያ ፡ (አንቀጽ ፡ ፀሃፊ.)

ለ. . . . . .

ከዚህ ፡ በታች ፡ ስለተመለከተው ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ ረቂቁ ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ የተያያዘ ውን ፡ የ. . . .ው ል ፡ ስለ ፡ እርስዎ ፡ ሆኖ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊፈጽምልዎ ፡ የሚፈል ፡ መሆኑን ፡ በመግ ለፅ ፡ እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ የተፈረደለት ፡ . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ስዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ያቀረበ ፡ መሆኑንና ፡ ማመልከቻው ፡ ለ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. እንዲሰማ ፡ ስለ ፡ ተቀ ጠረ ፡ በዚያን ፡ ቀን ፡ ቀርበው ፡ ረቂቁን ፡ የሚቃወሙበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖርዎ ፡ በጽሑፍ ፡ ሊገልፁ፡ የሚችሉ ፡ መሆንዎን ፡ እናስታውቃለን ።

የንብረቱ ፡ ዓይነት ፡ መግለጫ ፡

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. የተሳለፈ ፡

. . . . . ጸኛ ፡

ቅጥር ፡ ፰.

መሬት ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ ንብረት ፡ እንዲያስረክብ ፡ ለፍርድ ፡ አስፈጻሚ

የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡ (አንቀጽ ፡ ፀሃፊ.)

ለ. . . . . .

ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡

ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለከተው ፡ በ. . . . እጅ ፡ የሚገኘው ፡ ንብረት ፡ በዚህ ፡ ጉዳይ ፡ ከሣሽ ፡ ለሆነው ፡ ለ. . . . ስለ ፡ ተፈረደ ፡ ለ. . . . . እንዲያስረክቡት ፡ ታዘዋል ፡ ይህ ፡ ፍርድ ፡ የሚፈጸ ምበት ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ይህን ፡ ንብረት ፡ አልለቅም ፡ ቢል ፡ እንዲያስነሱት ፡ ተፈቅዶልዎታል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡

በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. የተሳለፈ ፡

ሰ ን ጠ ረ ዥ ፡

. . . . . ጸኛ ፡

ቁጥር ፡ ፱.

የፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ያልፈጸመ ፡ ሰው ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡
(አንቀጽ ፡ ፻፻፻፭.)

ለ. . . . . .

ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡

በቁጥር ፡ . . . . .፲፱. . . . .ዓ.ም. ለቀረበው ፡ ክስ ፡ በ. . . .ዓ.ም. በ. . . . .ላይ ፡ በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ . . . . .ብር ፡ ለ. . . .እንዲከፍል ፡ ስለ ፡ ተፈረደበትና ፡ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ የታዘዘው ፡ . . . .ብር ፡ ለተፈረደለት ፡ ሰው ፡ ስላልተከፈለ ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የሆነውን ፡ . . . .ን ፡ እንዲይዙትና ፡ እንዲሁም ፡ ያንኑ ፡ . . . .ብር ፡ ለዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ወጪ ፡ ከሚያስፈልገው ፡ ከ. . . .ብር ፡ ጋር ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ለእርስዎ ፡ ካልከፈለዎ ፡ በቀር ፡ ተከሣሹን ፡ በተቻለ ፡ ፍጥነት ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያቀርቡ ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ተልኮልዎታል ።

ከዘህም ፡ ሌላ ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ መቸ ፡ እንደተፈጸመና ፡ በምን ፡ አኳኋን ፡ እንደተፈጸመ ፡ በማረጋገጥ ፡ ወይም ፡ አልተፈጸመ ፡ እንደሆነ ፡ ያልተፈጸመበትን ፡ ምክንያት ፡ በመግለፅ ፡ ፈርመው ፡ በ. . . . .ቀን ፡ ፲፱. . . . .ዓ.ም ፡ ወይም ፡ ከዚያ ፡ በፊት ፡ መልሰው ፡ እንዲልኩት ፡ ታዘዋል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱ . . . .ዓ.ም. የተላለፈ ፡

. . . . . ፡ ፡ ፡

ቁጥር ፲፪ ፣

ፍርድ ፣ ልማዳዊነም ፣ የሚያዝ ፣ ንብረት ፣
ንብረትነቱ ፣ የተከሣሹ ፣ ሆኖ ፣ ላለ ፣ ለጊዜው ፣ በመያዣ ፣ በሌላ ፣ ሰው ፣ እጅ ፣
ሊሆን ፣ ስለሚገባው ፣ ተንቀሳቃሽ ፣ ንብረት ፣ የሚተላለፍ ፣ ማገጃ ፣ ትእዛዝ ።
(አንቀጽ ፣ ፻፻፱ ።)

ለ.....

በቁጥር ፣ ... ፲፱... ዓ.ም. በተረቀቀው ፣ ክስ ፣ ... ለ... ፣ ... ብር ፣ እንዲከፍል ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. የተረደደበትን ፣ ፍርድ ፣ ላይ፤ልም ፣ ስለተረ ፣ መደፊት ፣ ከዚህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ትእዛዝ ፣ እስኪደርስ ፣ ... የተባለው ፣ ተከሣሽ ፣ እርስም ፣ ላይ ፣ አለው ፣ የተባለውን ፣ ገንዘብ ፣ እንዳይቀበል ፣ በዚህ ፣ ትእዛዝ ፣ ታግዷል ። እርስም ፣ ... መደፊት ፣ ከዚህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ትእዛዝ ፣ እስኪደርስ ፣ ለማንም ፣ ሰው ፣ ቢሆን ፣ ለዚህ ፣ ፍርድ ፣ ዜት ፣ ካልሆነ ፣ በቀር ፣ ይህን ፣ ገንዘብ ፣ ወይም ፣ ከዚህ ፣ ገንዘብ ፣ ውስተ ፣ ምንም ፣ እንዳይክፍል ። ዝዚህ ፣ ትእዛዝ ፣ ታግደዋል ። (ወይም ፣ ከዚህ ፣ ቀጥሎ ፣ የተመለከተውን ፣ በ... እጅ ፣ የሚገኘውን ፣ ንብረት ፣ ማለት ፣ ንብረትነቱ ፣ የተከሣሹ ፣ ሆኖ ፣ ላለ ፣ ... የሚከራከርበትን ፣ ... ተከሣሽ ፣ ክ... እንዳይረከብ ፣ በዚህ ፣ ትእዛዝ ፣ ታግዷል ፤ ...ም ፣ ከዚህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ለለ ፣ ትእዛዝ ፣ እስኪደርስ ፣ ይህን ፣ ንብረት ፣ ለማንም ፣ ሰው ፣ ቢሆን ፣ እንዳያስረ ከብ ፣ በዚህ ፣ ትእዛዝ ፣ ታግዷል ።) (ወይም ፣ እላይ ፣ በተጠቀሰው ፣ ማኅበር ፣ ውስጥ ፣ ካለው ፣ አክሲዮን ፣ ምንም ፣ እንዳያዘዋውሩ ፣ ወይም ፣ ከአክሲዮኑ ፣ ላይ ፣ ምንም ፣ ድርሻ ፣ እንዳይተበሉ ፣ እር ስዎም ፣ ... የማኅበሩ ፣ ዋና ፣ ጸሐፊ ፣ ማናቸውንም ፣ የአክሲዮን ፣ ዝውውር ፣ ወይም ፣ የድርሻ ፣ ከፍያ ፣ እንዳይፈቅዱ ፣ በዚህ ፣ ትእዛዝ ፣ ታግደዋል ።) (የማያስፈልገውን ፣ ማስተረት ፣ ነው ።)

በኔ ፣ ፊርማና ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማኅተም ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. የተሳሰፈ ።

.... ዳኛ ።

ቁጥር ፣ ፲፫ ፣

ደመወዝ ፣ እንዲያዝ ፣ የሚተላለፍ ፣ ትእዛዝ ። (አንቀጽ ፣ ፻፻፲፩ ።)

ለ.....

... የተባለው ፣ የፍርድ ፣ ባለዕዳ ፣ በ... ከፍል ፣ እየሠራ ፣ ደመወዙን ፣ (አበሉን ፣) ከርስም ፣ እጅ ፣ ስለ ፣ ሚቀበል ፣ እንዲውም ፣ ... የተባለው ፣ የፍርድ ፣ ባለገንዘብ ፣ ከደመወዙ ፣ (ከአበሉ ፣) ላይ ፣ በፍርዱ ፣ መሠረት ፣ የሚገባው ፣ ... እንዲያዝለት ፣ ለዚህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ማመልከቻ ፣ ስላ ቀረበ ፣ ... ታዘዋል ።

ቁጥር ፣ ፲፬ ፣

ተጠያቂ ፣ ሰነድ ፣ እንዲያዝ ፣ የሚተላለፍ ፣ ትእዛዝ ።
(አንቀጽ ፣ ፻፻፲፪ ።)

ለ.....

ፍርድ ፣ አስፈጻሚ ።

... እንዲያዝ ፣ ይህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. ትእዛዝ ፣ ስላስተላለፈ ፣ ያንኑ ፣ ... ይዘው ፣ መደዘህ ፣ ፍርድ ፣ ዜት ፣ እንዲያመጡ ፣ ታዘዋል ።

በኔ ፣ ፊርማና ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማኅተም ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. የተሳሰፈ ።

.... ዳኛ ።

ቁጥር ፡ ፲፭ ፡

በፍርድ ፡ ፴ት ፡ (ወይም ፡ በመንግሥት ፡ ባለሥልጣን ፡)
እጅ ፡ ስለሚገኝ ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ሰዓ ፡ መያዣ ፡ የሚተላለፍ ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡
(አንቀጽ ፡ ፻፲፫ ፡)

ለከሳሽ ፡ ...

አውን ፡ በአርከም ፡ እጅ ፡ የሚገኘው ፡ ንብረቱ ፡ (ንብረቱ ፡ በምን ፡ አኳኋን ፡ እዚያ ፡ ሊገኝ ፡ እንደቻለ ፡ በመግለጽ ፡) እንዲታገዳለት ፡ ከጣቹ ፡ በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ በአንቀጽ ፡ ፻፲፫ ፡ መሠረት ፡ ማመልከቻ ፡ ስላቀረበ ፡ መደፈት ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ፴ት ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪደርስ ፡ ይህንኑ ፡ ንብረቱ ፡ እንዲያዝለት ፡ እንዲቆየ ፡ በማክበር ፡ አስታውቃለሁ ።

ታዛዥዎ ፡

.... ፋኛ ፡

ፊ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

ቁጥር ፡ ፲፮ ፡

ፍርድ ፡ ለማስፈጸም ፡ ስለሚያዝ ፡ ስለማይንቀሳቀስ ፡ ንብረት ፡ የሚተላለፍ ፡
ማገጃ ፡ ትእዛዝ ። (አንቀጽ ፡ ፻፲፯ ።)

ለ.....

ተከሣሽ ፡

በቅጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. በቀረበው ፡ ክስ ፡ ለ... ፣ ... ብር ፡ እንዲከፍሉ ፡ ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተፈረደብኝን ፡ ፍርድ ፡ ማይፈጽሙ ፡ ስለቀሩ ፡ መደፈት ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ እስኪ ፡ ደርስ ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በተላከው ፡ ለንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረት ፡ ሙሸጥ ፡ ዘለሙታ ፡ መያዣ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንዳያዘዋውሩት ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታግደዋል ፤ እንዲሁም ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ በማጭ ፡ በሽሙታ ፡ መያዣ ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ ይህን ፡ ንብረት ፡ እንዳይተዘል ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታግዷል ።

በቤ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

በ ን ጠ ረ ኛ ፡

.... ፋኛ ፡

ቁጥር ፡ ፲፯ ፡

በሶስተኛ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ የሚገኝ ፡ ንብረት ፡ ለከሣሽ ፡ እንዲከፈል ፡
የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ። (አንቀጽ ፡ ፻፲፯ ።)

ለ.....

በቅጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. ለቀረበው ፡ ክስ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ... ብር ፡ ለ....እንዲከፈል ፡ የተፈረደውን ፡ ፍርድ ፡ ለማስፈጸም ፡ ቀጥሎ ፡ የተመለከተው ፡ ንብረት ፡ እንዲያዝ ፡ ስለተወሰነ ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ የተያዘውን ፡ በንጉዘብ ፡ ... ብር ፡ እንዲሁም ፡ በናት ፡ ንጉዘብ ፡ ...ብር ፡ የሆነውን ፡ ንብረት ፡ መያዣ ፡ ከሆነ ፡ ውስጥ ፡ ለፍርዱ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ የሚበቃውን ፡ ንጉዘብ ፡ ለ... እንዲከፍሉት ፡ ታዘዋል ።

በቤ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

.... ፋኛ ፡

ቁ ፡ ፲፮ ፡

ንብረት ፡ ላስያዘ ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ የሚተላለፍ ፡ ማስታወቂያ ።
(አንቀጽ ፡ ፭፻፲፮ ።)

ለ.....

በቁጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. በተረበው ፡ ክስ ፡ ለተፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ በርስዎ ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ... እንዲያዝ ፡ ተሰጥቶ ፡ የንበረው ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲነሳለት ፡ ... ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ስላቀረበ ፡ ራስዎ ፡ ወይም ፡ ጥያቄዎን ፡ ለመደገፍ ፡ አስረጊው ፡ ትእዛዝ ፡ በተሰጠው ፡ የፍርድ ፡ ቤት ፡ ተነጋጋሪ ፡ አግባይነት ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ወደዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርቡ ፡ ይህ ፡ ማስታወቂያ ፡ ተልኮልዎታል ።

በኔ ፡ ፈርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

..... ጸኛ ።

ቁጥር ፡ ፲፱ ፡

ስለ ፡ ገንዘብ ፡ ለተሰጠ ፡ ፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ንብረት ፡ ተይዞ ፡ እንዲሸጥ ፡ የተላለፈ ፡ ትእዛዝ ። (አንቀጽ ፡ ፭፻፳፪ ።)

ለ.....

ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ።

በቁጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. ስለተረበው ፡ ክስ ፡ ለተፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በተሰጠው ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ የተያዘውን ፡ (ተንቀሳቃሽ ፡ ወይም ፡ የማይንቀሳቀስ ፡) ንብረት ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ንብረት ፡ ውስጥ ፡ በፍርድ ፡ ላይ ፡ የተመሰኑ ውን ፡ ... ብርና ፡ እስካሁን ፡ ያልተከፈለውን ፡ ወጪ ፡ ለመክፈል ፡ የሚበቃውን ፡ ያህል ፡ ማስታወቂያውን ፡ እዘዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በመለጠፍ ፡ ከ... ቀን ፡ አስተድሞው ፡ ማስታወቂያ ፡ ካወጡና ፡ በሚገባ ፡ እንዲታወቅ ፡ ካደረጉ ፡ በኋላ ፡ በሐራጅ ፡ እንዲሸጡት ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ተልኮልዎታል ።

እንዲሁም ፡ በምን ፡ እኳኋን ፡ እንደተፈጸመ ፡ ወይም ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ላይፈጸም ፡ እንደቀረ ፡ በማረጋገጥ ፡ ፈርመው ፡ ይህን ፡ ትእዛዝ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ወይም ፡ ከዚያ ፡ በፊት ፡ መልሰው ፡ እንዲልኩት ፡ ታዘዋል ።

በኔ ፡ ፈርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

..... ጸኛ ።

ቁጥር ፡ ፳ ፡

የቨያውን ፡ ሁኔታ ፡ ለማለጽ ፡ ስለ ፡ ተወሰነው ፡ ቀን ፡ የሚተላለፍ ፡ ማስታወቂያ ።

ለ.....

የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡

እላይ ፡ በተመለከተው ፡ ክስ ፡ የተፈረደልት ፡ ... እንዲቨዋ ፡ ማመልከቻ ፡ ስላቀረበ ፡ የቨያው ፡ ሁኔታ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. እንዲመሰን ፡ መቀጠሩን ፡ አስታውቃለሁ ።

በኔ ፡ ፈርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

..... ጸኛ ።

ቁጥር ፡ ፳፩ ፡

የሽያጭ ፡ ሁኔታ ፡ መግለጫ ። (አንቀጽ ፡ ፪፻፳፫ ።)

በቁጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. በተረበውና ፡ ... ከሣሽ ፡ እንዲውም ፡ ... ተከሣሽ ፡ ሆነው ፡ ከተ ሰማ ፡ በኋላ ፡ እስከ ፡ ሽያጩ ፡ ቀን ፡ ድረስ ፡ ከሊሣራውና ፡ ከመሬዱ ፡ ጋር ፡ ... ብር ፡ እንዲከፈል ፡ ተብሎ ፡ ውሣኔ ፡ ባገኘው ፡ ክስ ፡ የፍርዱ ፡ ባለገንዘብ ፡ ይተረፈደላቸው ፡ ፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ተይዞ ፡ የነበረው ፡ ከዚህ ፡ ጋር ፡ በተያያዘው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተመለከተው ፡ ንብረት ፡ እንዲ ሸጥ ፡ ይህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ መሠ ረት ፡ ትእዛዝ ፡ ያስተላለፈ ፡ መሆኑን ፡ አስታውቃለሁ ።

ሽያጩ ፡ በጨረታ ፡ ይፈጸማል ። ንብረቱም ፡ ለሽያጭ ፡ የሚቀርበው ፡ በሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ በተገለጸው ፡ አከፋፈል ፡ መሠረት ፡ ነው ።

የሚሸጠው ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ በሚገኘው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ እንደተመለከተው ፡ አላይ ፡ ስማ ቸው ፡ የተጠቀሰው ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳዎች ፡ ንብረት ፡ ነው ። እንዲሁም ፡ የተጠያቂው ፡ ዕዳና ፡ የጠ ያቂው ፡ ድርሻ ፡ ሁኔታቸው ፡ ተጣርቶ ፡ የታወቀውን ፡ ያህል ፡ ብሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ በያንዳንዱ ፡ ከፍያ ፡ አንባር ፡ የተመለከቱት ፡ ዕዳና ፡ ድርሻ ፡ ናቸው ።

ሽያጩ ፡ እንዲተላለፍ ፡ ካልታዘዘ ፡ በቀር ፡ በ... ቀን ፡ ... ዓ.ም. ፬... ሰዓት ፡ ጀምሮ ፡ በ... በየውሩ ፡ ይቀተላል ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ ከንብረቱ ፡ ላይ ፡ ምንም ፡ ከመጨመሩ ፡ አስቀድሞ ፡ አላይ ፡ የተ ገለጸው ፡ ዕዳና ፡ የሽያጩ ፡ ወጪ ፡ እንዲከፈል ፡ የተጠየቀ ፡ መይም ፡ የተከፈለ ፡ እንደሆነ ፡ ሽያጩ ፡ ያቆማል ።

ሕዝቡ ፡ በጠቅላላው ፡ ራሱ ፡ እየተረበሞ ፡ ሆነ ፡ መይም ፡ እስፈላጊው ፡ ሥልጣን ፡ በተሰጠው ፡ ወኪል ፡ አማካይነት ፡ በሽያጩ ፡ እንዲሣረት ፡ ተጋብዟል ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ አላይ ፡ የተጠቀሱት ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘቦች ፡ ራሳቸውም ፡ ሆኑ ፡ መይም ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ አማካይነት ፡ የሚያቀርቡትን ፡ ጨረታ ፡ መተበል ፡ አይቻልም ፡ እንዲሁም ፡ በትድሚያ ፡ ይገዛል ፡ የተሰጠ ፡ የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፈቃድ ፡ ከሌለ ፡ በቀር ፡ ለነሱ ፡ የተደረገ ፡ ማናቸውም ፡ ሽያጭ ፡ አይፈጸም ።

ስለ ፡ ሽያጩ ፡ ማሳሰቢያዎች ።

፩ኛ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ ባለው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ውስጥ ፡ የተመለከቱት ፡ ዝርዝር ፡ ሁኔታዎች ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ባገኘው ፡ ሙሉ ፡ መረጃ ፡ መሠረት ፡ የተገለጹ ፡ ናቸው ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ በዚሁ ፡ መግለጫ ፡ ውስጥ ፡ ለሚገኘው ፡ ለማናቸውም ፡ ስሕተት ፡ የተሳሳተ ፡ መረጃ ፡ መይም ፡ ሳይገለፅ ፡ ለቀረ ፡ ነገር ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተጠያቂ ፡ አይሆንም ።

፪ኛ ፡ በጨረታው ፡ ዋጋ ፡ ላይ ፡ የሚደረጉት ፡ ጭማሪዎች ፡ የሚወሰኑት ፡ ሽያጩን ፡ በሚያከ ናውነው ፡ ሹም ፡ ነው ። በጨረታው ፡ ዋጋ ፡ መይም ፡ በተጫራቹ ፡ ምክንያት ፡ ክርክር ፡ ቢነሳ ፡ ያከ ራክረው ፡ የንብረት ፡ ከፍያ ፡ እንደገና ፡ ለጨረታ ፡ ይቀርባል ።

፫ኛ ፡ በጨረታው ፡ ከሌሎቹ ፡ ከፍተኛ ፡ ዋጋ ፡ ያቀረበው ፡ ተጫራች ፡ ለተጫረተበት ፡ ድርሻ ፡ ገዢ ፡ ይሆናል ። ይህ ፡ የሚሆነው ፡ ግን ፡ በሕግ ፡ ረዳት ፡ ለሚሰጠረት ፡ ብቁ ፡ ሆኖ ፡ የተገ ኘና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መይም ፡ ሽያጩን ፡ ያከናውነው ፡ ሹም ፡ ለመወሰን ፡ ባላቸው ፡ ሥልጣን ፡ መሠረት ፡ እጅግ ፡ ከፍተኛ ፡ የሆነውን ፡ የጨረታ ፡ ዋጋም ፡ ዉደን ፡ የማይበቃ ፡ ዋጋ ፡ መሆኑ ፡ ግልጽ ፡ ከመሆኑ ፡ የተነሣ ፡ ሽያጩ ፡ አይጠቅምም ፡ በማለት ፡ የማይተባለት ፡ ሆነው ፡ ያልተገኙ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

፮ኛ ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢሆን ፡ በ፲፱... ዓ.ም. በወጣው ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ሕግ ፡ በአንቀጽ ፡ ፭፻፳ ፡ የተደነገጉት ፡ ውሣኔዎች ፡ ሳይጓደሉ ፡ በትክክል ፡ በተገለፁ ፡ ምክንያቶች ፡ የቪያጩን ፡ ጊዜ ፡ ለማስተላለፍ ፡ ቪያጩን ፡ የሚያከናውኑ ፡ ሹም ፡ ሥልጣን ፡ አለው ።

፯ኛ ፡ ንብረቱ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ሲሆን ፡ የያንዳንዱ ፡ ዋጋ ፡ በተሸጠበት ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ከዚ ያም ፡ በኋላ ፡ ቢሆን ፡ ቪያጩን ፡ የሚያከናውኑው ፡ ሹም ፡ ባዘዘው ፡ ጊዜ ፡ መከፈል ፡ አለበት ። ሳይከ ፈል ፡ ቢቀር ፡ ግን ፡ ንብረቱ ፡ እንደገና ፡ ተርቦ ፡ መሸጥ ፡ አለበት ።

፰ኛ ፡ ንብረቱ ፡ የማይንቀሳቀስ ፡ ሲሆን ፡ ገዥ ፡ መሆኑ ፡ የተገለፀለት ፡ ሰው ፡ ከግዢው ፡ ገን ዘብ ፡ ላይ ፡ በመቶ ፡ ሀያ ፡ መያዣ ፡ ወዲያውኑ ፡ ቪያጩን ፡ ለሚያከናውነው ፡ ሹም ፡ መከፈል ፡ አለ በት ፡ ይህ ፡ መያዣ ፡ ሳይከፈል ፡ ቢቀር ፡ ግን ፡ ንብረቱ ፡ ወዲያውኑ ፡ እንደገና ፡ ተርቦ ፡ መሸጥ ፡ አለበት ።

፱ኛ ፡ የቪያጩ ፡ ሙሉ ፡ ዋጋ ፡ የሆነውን ፡ ገንዘብ ፡ ንብረቱ ፡ ከተሸጠ ፡ በኋላ ፡ በአሥራ ፡ አም ስተኛው ፡ ቀን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ከመዝጋቱ ፡ አስቀድሞ ፡ ወይም ፡ አሥራ ፡ አምስተኛው ፡ ቀን ፡ እሁድ ፡ ወይም ፡ ሌላ ፡ የበዓል ፡ ቀን ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ከአሥራ ፡ አምስተኛው ፡ ቀን ፡ በኋላ ፡ ባለው ፡ በመጀመሪያው ፡ የቢሮ ፡ ቀን ፡ ገዢው ፡ መክፈል ፡ አለበት ።

፲ኛ ፡ ከቪያጩ ፡ ዋጋ ፡ ላይ ፡ ቀሪ ፡ የሆነው ፡ ገንዘብ ፡ በተወሰነው ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ሳይከፈል ፡ ቢቀር ፡ አዲስ ፡ የቪያጭ ፡ ማስታወቂያ ፡ ከወጣ ፡ በኋላ ፡ ንብረቱ ፡ እንደገና ፡ መሸጥ ፡ አለበት ። መያዣው ፡ ገንዘብ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ አስፈላጊ ፡ ሆኖ ፡ የታየው ፡ እንደሆነ ፡ የቪያጩ ፡ ወጪ ፡ ከተ ቀነሰለት ፡ በኋላ ፡ ለመንግሥት ፡ ገቢ ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ። ዋጋውን ፡ በጊዜው ፡ ሳይከፍል ፡ የቀረው ፡ ገዥ ፡ ለንብረቱም ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ ንብረቱ ፡ ከሚሸጥበት ፡ ገንዘብ ፡ ላይ ፡ አለኝ ፡ የሚለውን ፡ ማናቸውንም ፡ ጥያቄ ፡ ለማቅረብ ፡ መብት ፡ አይኖረውም ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ ቀ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተሰጠ ።

..... ፡ ዳኛ ።

የ ን ብ ረ ት ፡ ሰ ን ጠ ረ ዥ ፡

የከፍያ ቅጥር	የሚሸጠው ንብረት ዓይነት መግለጫ ዝርዝር፣ ካንድ በላይ የፍርድ ባለ ዕዳዎች ቢኖሩ የያን ዳንዱ ባለቤት ስም ጭ ምር ።	የሚሸጠው ንብረት ለመንግሥት ግብር በሚ ከፈልበት መሬት ወይም የመሬት አጋማሽ ውስጥ የሚገኝ የሆነ እንደሆን በመሬቱ ወይም ከመሬቱ በአጋማሹ ላይ የተገመ ተው ግብር ፤	ንብረቱ ባለዕዳ የሆነባቸው ግዴታ ዎች ዝርዝር	ስለ ንብረቱ የቀረበ ማናቸውም ጥያቄ ቢኖር ሌላም በዓይነቱም ሆነ ወይም በዋጋው ረገድ አግባብ ያልሆኑ የታወቁ ዝርዝር ሁኔታዎች ።

ቁጥር ፡ ፭፱፮ ፡

የሺያጩ ፡ አዋጅ ፡ እንዲታወቅ ፡ ያደርግ ፡ ዘንድ ፡ ለፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡
የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ። (አንቀጽ ፡ ፬፻፫፭ ።)

ለ.....

የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ።

ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተመለከተው ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ ንብረት ፡ እንዲሸጥ ፡ ትእዛዝ ፡ ስለተሰጠና ፡ የዚሁ ፡ ንብረት ፡ መሸጫም ፡ . . . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. እንዲሆን ፡ ስለተወሰነ ፡ የሺያጩ ፡ አዋጅ ፡ ግልባጮች ፡ ከዚሁ ፡ ትእዛዝ ፡ ጋር ፡ ተልከውልዎታልና ፡ በሰንጠረዡ ፡ ላይ ፡ በተመለከቱት ፡ ንብረቶች ፡ በያንዳንዳቸው ፡ ውስጥ ፡ አዋጁ ፡ በነጋሪት ፡ እንዲሰማ ፡ እንዲያደርጉ ፡ ከነዚሁ ፡ ንብረቶች ፡ በያንዳንዳቸው ፡ ውስጥ ፡ ጉልህ ፡ በሆነ ፡ ሥፍራ ፡ ላይ ፡ ቀጥሎም ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ላይ ፡ የአዋጁን ፡ ግልባጭ ፡ እንዲለጥፉ ፡ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ አዋጁ ፡ ፍቱነ ለጸበትን ፡ ቀንና ፡ አኳኋን ፡ በመግለጽ ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ሪፖርት ፡ እንዲያቀርቡ ፡ ታዘዋል ።

ቀን ፡ ... ፲፱... ዓ.ም.

ሰ ን ጠ ረ ዥ ፡

.....ኛ ።

ቁጥር ፡ ፭፫ ፡

ገዢው ፡ ዋጋውን ፡ በጊዜው ፡ ሳይከፍል ፡ በመቅረቱ ፡ ንብረቱ ፡ እንደገና ፡
ተሸጦ ፡ ስለ ፡ ደረሰው ፡ የዋጋ ፡ ጉድለት ፡ ሺያጩን ፡ ያከናወነው ፡ ሹም ፡
የሚሰጠው ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ። (አንቀጽ ፡ ፭፻፭፭ ።)

ገዢው ፡ ... ዋጋውን ፡ በጊዜው ፡ ሳይከፍል ፡ በመቅረቱ ፡ እላይ ፡ ለተመለከተው ፡ ክስ ፡ የቀረቡውን ፡ ፍርድ ፡ ለማስፈጸም ፡ ንብረቱ ፡ እንደገና ፡ ሲሸጥ ፡ የንብረቱ ፡ ዋጋ ፡ ...ብር ፡ የጉደለ ፡ መሆኑንና ፡ እንዲሁም ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ንብረቱን ፡ እንደገና ፡ ለመሸጥ ፡ የተደረገው ፡ ወጪ ፡ ...ብር ፡ በድምሩ ፡ ዋጋውን ፡ በጊዜው ፡ ሳይከፍል ፡ የቀረው ፡ ገዢ ፡ የሚከፍለው ፡ ... ብር ፡ ሙሉ ፡ ኑን ፡ እመሠክራለሁ ።

ቀን ፡ ፲፱... .ዓ.ም..

ሺያጩን ፡ ያከናወነው ፡ ሹም ።

ቁጥር ፡ ፭፬ ፡

ለፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ የተሸጠ ፡ ተንቀሳቃሽ ፡ ንብረት ፡ በይዞታው ፡
ለሚገኝ ፡ ሰው ፡ የሚላክ ፡ ማስታወቂያ ። (አንቀጽ ፡ ፬፻፭፯ ።)

ለ.....

እላይ ፡ የተጠቀሰውን ፡ ፍርድ ፡ ለማስፈጸም ፡ በይፋ ፡ በተደረገው ፡ ሺያጭ ፡ አሁን ፡ በርስዎ ፡ ይዞታ ፡ የሚገኘውን ፡ ... ስለ ፡ ገዙት ፡ ለእኛው ፡ ለ... ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ይህን ፡ ... ለማንም ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ እንዳያስረክቡ ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታግደዋል ። (እርስዎ ፡ ለ... ያለብዎትን ፡ ዕዳ ፡ ለእኛው ፡ ለ... ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ለማንም ፡ ሰው ፡ እንዳይከፍሉ ፡ ወይም ፡ ... ላይ ፡ ያለዎትን ፡ ገንዘብ ፡ እንዳይቀበሉ ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታግደዋል ።)

ቅጥር ፡ ፭፭ ፡

ፍርድ ፡ ለማስፈጸም ፡ የተሸው ፡ አክሊዮናች ፡ ለገዢው ፡ እንዳይዛወሩ ፡
ማገጃ ፡ ትእዛዝ ። (አንቀጽ ፡ ፭፻፭፱ ።)

ለ.....

እሳይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክርክር ፡ ለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ በይቱ ፡ በተደረገው ፡ ሽያጭ ፡ በማኅበሩ ፡ ውስጥ ፡ በርስዎ ፡ ስም ፡ ያሉትን ፡ አንዳንድ ፡ አክሲዮናች ፡ ... ስለገዙ ፡ ... ስለ ጨመ ፡ ለእኒሁ ፡ እሳይ ፡ ለተጠቀሱት ፡ ገዢ ፡ ለ... ካልሆነ ፡ በቀር ፡ እነዚህን ፡ አክሲዮናች ፡ በማንም ፡ ሕው ፡ ስም ፡ ቢሆን ፡ እንዳያዛውሩ ፡ ወይም ፡ በነዚሁ ፡ አክሲዮናች ፡ መሠረት ፡ ድርሻ ፡ ሂሣብዎን ፡ እንዳይቀበሉ ፡ በዚህ ፡ ትእዛዝ ፡ ታግደዋል ። እንዲሁም ፡ እርስዎ ፡ ... የማኅበሩ ፡ ዋና ፡ ጸሐፊ ፡ እሳይ ፡ ለተመለከቱት ፡ አክሲዮናች ፡ እሳይ ፡ ለተጠቀሱት ፡ ገዥ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ለማንም ፡ ቢሆን ፡ ዝውርውር ፡ እንዳይፈቅዱ ፡ ወይም ፡ ገንዘብ ፡ እንዳይከፍሉ ፡ ታዘዋል ።

(ለጉዳዩ ፡ አግባብ ፡ የሌለውን ፡ ክፍል ፡ ማስቀረት ፡ ነው ።)

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. .

... ዳኛ ።

ቅጥር ፡ ፭፮.

የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ንብረቱን ፡ በወለድ ፡ እግድ ፡ እንዲያስይዝ ፡
እንዲያከራይ ፡ ወይም ፡ እንዲሸጥ ፡ በመፍቀድ ፡ የሚሰጥ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ።
(አንቀጽ ፡ ፭፻፹፱.) 4P39

እሳይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክርክር ፡ ለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለከተው ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳ ፡ ንብረቱ ፡ እንዲሸጥ ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ትእዛዝ ፡ ስለተሰጠና ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ይህንኑ ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ገሚሱን ፡ በወለድ ፡ እግድ ፡ በማስያዝ ፡ ወይም ፡ በመሸጥ ፡ የፍርዱን ፡ ገንዘብ ፡ ለማግኘት ፡ እንዲችል ፡ የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ ጸቅረበው ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሺያጩን ፡ ስላስተላለፈው ።

ስለዚህ ፡ ከወለድ ፡ እግዱ ፡ ኪራይ ፡ ወይም ፡ ከሺያጩ ፡ የሚገኘው ፡ ማናቸውም ፡ ገንዘብ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ መከፈል ፡ ያለበት ፡ መሆኑ ፡ ታውቆ ፡ ይህን ፡ ወለድ ፡ እግድ ፡ ማስያዝ ፡ ማከራየት ፡ ወይም ፡ መሸጥ ፡ ይህ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ከተጻፈበት ፡ ቀን ፡ አንስቶ ፡ በ. . . . ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ እን ዲፈጸም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ የፈቀደለት ፡ ለመሆኑ ፡ ይህ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ተጽፎተአል ።

የንብረቱ ፡ ዓይነት ፡ መግለጫ ፡ ዝርዝር ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . . ዓ.ም. ፡ የተላለፈ ።

. . . . . ዳኛ ፡

ቁጥር ፡ ፭፮.

ሺያጭ ፡ የማይታገድበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለፅ ፡ የሚለክ ፡ ማስታወቂያ ፡
(አንቀጽ ፡ ፭፻፸፮.)

ለ. . . . . .

እላይ ፡ በተመለከተው ፡ ከርክር ፡ ለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመ ለከተው ፡ ንብረት ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ተሸጦ ፡ ስለ ፡ ነበረና ፡

ስለ ፡ ሺያጩ ፡ ማስታወቂያ ፡ በወጣ ፡ ጊዜ ፡ (ወይም ፡ ሺያጩ ፡ በተከናወነ ፡ ጊዜ ፡). . . .በማ ድረግ ፡ ትልህ ፡ በሆነ ፡ አካኋን ፡ (ወይም ፡ በማጭበርበር ፡) ከአግባብ ፡ ውጭ ፡ ተሠርቷል ፡ በማለት፡ የንብረቱ ፡ ሺያጭ ፡ እንዲታገድ ፡ . . . .የተባለው ፡ የፍርድ ፡ ባለገንዘብ ፡ (ወይም ፡ የፍርድ ፡ ባለ ዕዳው ፡) ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስላመለከተ ፡

ይህን ፡ ማመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊቀበለው ፡ እያሻም ፡ የሚሉበት ፡ እንዳች ፡ ምክንያት ፡ እንዳለም ፡ ማመልከቻው ፡ ተሰምቶ ፡ በሚወሰንበት ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. እዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከነማስረጃዎ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ይህ ፡ ማስታወቂያ ፡ ተልኮልዎታል ። ፡

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. የተላለፈ ።

የንብረቱ ፡ ዓይነት ፡ መግለጫ ፡ ዝርዝር ፡

. . . . . ዳኛ ፡

ቁጥር ፡ ፭፯.

ሺያጭ ፡ የማይታገድበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲገለፅ ፡ የሚለክ ፡ ማስታወቂያ ፡
(አንቀጽ ፡ ፭፻፸. እና ፭፻፸፩.)

ለ. . . . . .

እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ከርክር ፡ ለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለሠ ተውን ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . . .ዓ.ም. የተሸጠውን ፡ ንብረት ፡ የገዛው ፡ . . . .የፍርድ ፡ ባለዕዳው ፡ በዚህ ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ለሺያጩ ፡ የሚበቃ ፡ ጥቅም ፡ የለውም ፡ በማለት ፡ የዚሁ ፡ ንብረት ፡ ሺያጭ ፡ እንዲታገድ ፡ ለዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ስላቀረበ ፡ ይህን ፡ ማመልከቻ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሊቀበለው ፡ አያሻም ፡ የሚሉበት ፡ እንዳች ፡ ምክንያት ፡ እንዳለዎ ፡ ማመልከቻው ፡ ተሰምቶ ፡ በሚወ ሰንበት ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. እዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ከነማስረጃዎ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ይህ ፡ ማስ ታወቂያ ፡ ተልኮልዎታል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም የተላለፈ ።

የንብረተ፡ ዓይነት ፡ መግለጫ ፡ ዝርዝር ።

. . . . . ዳኛ ፡

ቁጥር ፡ ፭፰.

የመሬት ፡ ሺያጭ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡
(አንቀጽ ፡ ፭፻፸፯.)

በዚህ ፡ ከርክር ፡ ለተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. በተደረገው ፡

የሐራጅ ፡ ጨረታው ፡ . . . . . ን ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . የገዛውና ፡ ሺያጩ ፡ በዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የተረጋገጠ ፡ ለመሆኑ ፡ ይህ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ተሰጥቷል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ተሳስፈ ።

. . . . . ጸኛ ፡

ቁጥር ፡ ፴.

ለፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ የተሸጠ ፡ መሬት ፡ ለገዢው ፡ እንዲሰጥ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፻፶፰.)

ለ. . . . . .

የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡

በቁጥር ፡ . . . . . ፣ . . . . . ዓ.ም. በቀረበው ፡ ክስ ፡ ለተፈረደው ፡ ፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ የተሸጠውን ፡ . . . . ፣ . . . . . የተመሠከረላቸው ፡ ገዢ ፡ ስለሆኑ ፣

እኒህኑ ፡ . . . . . ን ፡ ለተባለው ፡ . . . . ባለይዞታ ፡ እንዲያደርጓቸው ፡ ታዘዋል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. የተሳሰፈ ።

. . . . . ጸኛ ፡

ቁጥር ፡ ፴፩.

የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ በማሰናከል ፡ የተከሰሰ ፡ ሰው ፡ ቀርቦ ፡ መልስ ፡ እንዲሰጥ ፡

የሚላክ ፡ መጥሪያ ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፻፯.)

ለ. . . . . .

እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክርክር ፡ የተፈረደለት ፡ . . . . ፣ ባለይዞታ ፡ እንዲሆን ፡ የተሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲያስፈጽም ፡ የታዘዘውን ፡ ሹም ፡ አርስዎ ፡ ተቋቁመዋል ፡ (ወይም ፡ አሰናክለዋል ፡) በማለት ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አቤቱታ ፡ ስለቀረበ ።

ለዚሁ ፡ አቤቱታ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም ፡ እዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲቀርቡ ፡ ይህ ፡ መጥሪያ ፡ ተልኮልዎታል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. የተሳሰፈ ።

. . . . . ጸኛ ፡

ቁጥር ፡ ፴፪.

በእሥር ፡ ቤት ፡ ስለሚቆይ ፡ ሰው ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፻፯.)

ለ. . . . . .

የ. . . . . ወህኒ ፡ ቤት ፡ አዣዥ ፡

ከዚህ ፡ በታች ፡ የተመለከተው ፡ ንብረት ፡ ከሣሽ ፡ ለሆነው ፡ ለ. . . . ተፈርዶለት ፡ ስለ ፡ ነበረና ፡ ምንም ፡ ተገቢ ፡ ምክንያት ፡ ሳይኖረው ፡ በይዞታው ፡ እንዳያገባው ፡ ስለተቋቋመው ፡ (ወይም ፡ ስላከናከለው ፡) አውነም ፡ መቋቋሙን ፡ (ወይም ፡ ማሰናከሉን ፡) ስለቀጠለና ፡ . . . . በሲቪል ፡ እሥር ፡ ቤት ፡ እንዲቆይ ፡ በማለት ፡ . . . ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ማመልከቻ ፡ ስላቀረበ ፡ . . . ን ፡ መስደው ፡ በሲቪል ፡ እሥር ፡ ቤት ፡ እንዲያቡትና ፡ እስከ ፡ . . . ቀን ፡ ድረስ ፡ እዚያው ፡ እንዲያቆዩት ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ ተልኮልዎታል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. የተሳሰፈ ።

. . . . . ጸኛ ፡

ሰ ን ጠ ረ ዥ ፡ ፩.

ተጨማሪ ፡ እርምጃዎች ፡

ቍጥር ፡ ፩.

ከፍርድ ፡ በፊት ፡ ሰው ፡ እንዲያዝ ፡ የሚተላለፍ ፡ ትእዛዝ ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፻፶፰.)

ለ. . . . . .

የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡

እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ ከሣሽ ፡ የሆነው ፡ . . . .ልኩ ፡ . . . .ብር ፡ የሆነ ፡ ገንዘብ ፡ ይገባ ኛል ፡ ስለሚልና ፡ ተከሣሹ ፡ . . . .ስ. . . .ለ. . . .ተቃርቧል ፡ የሚያሰኝ ፡ ምክንያት ፡ መኖሩን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በሚገባ ፡ ስላስረዳ ፡ የከሣሹ ፡ ጥያቄ ፡ ይፈጸም ፡ ዘንድ ፡ ከዚሁ ፡ ከ. . . .ላይ ፡ . . . . ብር ፡ ጠይቀው ፡ እንዲቀበሉና ፡ የተባለው ፡ . . . .ብር ፡ ከ. . . .ወይም ፡ ስለ. . . .በፍጥነት ፡ ካልተ ሰጠም ፡ በቀር ፡ ይህንኑ ፡ . . . .ን ፡ እጁ ፡ እንዲያዝ ፡ አድርገው ፡ ይህ ፡ ክስ ፡ ሙሉና ፡ የመጨረሻ ፡ ውሣኔ ፡ እስከ ፡ ተሰጠውና ፡ የሚፈረድበትም ፡ ፍርድ ፡ ቢኖር ፡ ፍርድ ፡ እስከ ፡ ተፈጸመ ፡ ድረስ ፡ እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይቀርብ ፡ ዘንድ ፡ የ. . . .ብር ፡ መያዣ ፡ የማያስይዝበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲያስረዳ ፡ ወደዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያቀርቡት ፡ ታዘዋል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. የተላለፈ ።

. . . . . .ዳኛ ፡

ቍጥር ፡ ፪.

ከፍርድ ፡ በፊት ፡ የተያዘ ፡ ሰው ፡ እንዲቀርብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መያዣ ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፻፶፱.)

እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክርክር ፡ ከሣሽ ፡ በሆነው ፡ በ. . . .ጥያቄ ፡ መሠረት ፡ ተከሣሹ ፡ . . . . ተይዞ ፡ እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለቀረበ ፡

ወደዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይቀርብ ፡ ዘንድ ፡ መያዣ ፡ የማያስይዝበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ እንዲ ያስረዳ ፡ ተጠይቆ ፡ ተከሣሹ ፡ ሳያስረዳ ፡ በመቅረቱ ፡ መያዣውን ፡ እንዲያስይዝ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ስላዘዘው ፡

ስለዚህ ፡ እኔ ፡ . . . .በፈቃዴ ፡ ዋስ ፡ በመሆን ፡ ክሱ ፡ በውዝፍ ፡ እስካለና ፡ ምናልባትም ፡ በቱክ ሣሹ ፡ ላይ ፡ ቢፈረድ ፡ ፍርዱ ፡ እስከ ፡ ተፈጸመ ፡ ድረስ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ ሲጠራ ፡ እን ዲቀርብ ፡ ለማድረግ ፡ ራሴን ፡ ወራሾቼንና ፡ ጉዳይ ፡ ፈጻሚዎቼን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግዴታ ፡ እግብ ቻለሁ ። ተከሣሹ ፡ ተጠርቶ ፡ ሳይቀርብ ፡ የቀረ ፡ እንደሆነም ፡ በዚሁ ፡ ክስ ፡ ተከሣሹ ፡ እንዲከፍል ፡ የሚፈረድበትን ፡ ማናቸውንም ፡ ገንዘብ ፡ ቢሆን ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ትእዛዝ ፡ መሠረት ፡ ልዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ልከፍል ፡ ራሴን ፡ ወራሾቼንና ፡ ጉዳይ ፡ ፈጻሚዎቼን ፡ ግዴታ ፡ እግብቻለሁ ።

በ. . . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም.

(ፊርማ ፡)

ምስክሮች ፡ ፩ኛ. . . . . .

፪ኛ. . . . . .

ቁጥር ፡ ፫.

ዋስ ፣ ዋስትናው ፣ እንዲወርድለት ፣ በሚያቀርበው ፣ ማመልከቻ ፣ መሠረት ፣
ተከሣሹ ፣ እንዲቀርብ ፣ የሚላክ ፣ መጥሪያ ፣

(አንቀጽ ፡ ፻፲.)

ለ. . . . . .

እላይ ፣ በተጠቀሰው ፣ ክስ ፣ ምክንያት ፣ እንዲቀርቡ ፣ በ. . .ቀን ፣ ፲፱. . .ዓ.ም. ዋስ ፣ የሆኑም ፣ . . . .ግዴታቸው ፣ እንዲወርድላቸው ፣ ለዚህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ማመልከቻ ፣ ስላቀረቡ ።

ይኸው ፣ ማመልከቻ ፣ ተሰምቶ ፣ በሚመለከበት ፣ በ. . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ዓ.ም. እዚህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ራሰዎ ፣ እንዲቀርቡ ፣ ይህ ፣ መጥሪያ ፣ ተልኮልዎታል ።

በኔ ፣ ፊርማና ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማኅተም ፣ በ. . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ዓ.ም. የተላለፈ ።

. . . . . .ዳኛ ፣

ቁጥር ፡ ፬.

በእሥር ፣ ቤት ፣ ስለሚቆይ ፣ ሰው ፣ የሚተላለፍ ፣ ትእዛዝ ፣

(አንቀጽ ፡ ፻፲.)

ለ. . . . . .

ተከሣሹ ፣ እላይ ፣ በተጠቀሰው ፣ ክስ ፣ ቢፈረድባቸውና ፣ እኔው ፣ . . . . .የተባሉት ፣ ተከሣሽ ፣ የሚያስረዱት ፣ ቢኖር ፣ እንዲቀርቡ ፣ ለማድረግ ፣ መያዣ ፣ ያስይዙ ፣ በማለት ፣ . . . .የተባሉት ፣ ከሣሽ ፣ ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማመልከቻ ፣ ስላቀረቡና ፣ ፍርድ ፣ ቤቱም ፣ ተከሣሹን ፣ መያዣ ፣ እንዲያስ ይዙ ፣ ወይም ፣ በቂ ፣ ንንዘብ ፣ እንዲያስይዙ ፣ ጠይቋቸው ፣ ይህንኑ ፣ ሳያደርጉ ፣ ስለቀሩ ፣ ክሱ ፣ ውሣኔ፣ እስካገኘ ፣ ወይም ፣ የተፈረደባቸውም ፣ እንደሆነ ፣ ፍርዱ ፣ እስከ ፣ ተፈጸመ ፣ ድረስ ፣ እኔው ፣ . . . . . የተባሉት ፣ ተከሣሽ ፣ በሲቪል ፣ እሥር ፣ ቤት ፣ እንዲቆዩ ፣ ታዟል ።

በኔ ፣ ፊርማና ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማኅተም ፣ በ. . . . .ቀን ፣ ፲፱. . . .ዓ.ም. የተላለፈ ።

. . . . . .ዳኛ ፣

ቁጥር ፡ ፭.

ለፍርድ ፣ ማስፈጸሚያ ፣ የሚሆን ፣ መያዣ ፣ እንዲሰጥ ፣ ከሚያስፈልገው ፣ ትእዛዝ ፣
ጋር ፣ ከፍርድ ፣ በፊት ፣ ስለሚያዝ ፣ ንብረት ፣

(አንቀጽ ፡ ፻፲፩.)

ለ. . . . . .

የፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ፍርድ ፣ አስፈጻሚ ፣

እላይ ፣ በተጠቀሰው ፣ ክስ ፣ ተከሣሹ ፣ . . . .መሆናቸውን ፣ . . . .ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በትክክል ፣ ስላስረዱ ፣ እኔው ፣ ተከሣሽ ፣ በተጠየቁ ፣ ጊዜ ፣ አቅርበው ፣ ለዚህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ የሚያስረክቡት ፣ ለ. . . .ብር ፣ መያዣ ፣ ወይም ፣ የዚያኑ ፣ ዋጋ ፣ ወይም ፣ የተፈረደባቸው ፣ እንደሆነ ፣ ዋጋው ፣ በፍርድ

ለተወሰነባቸው ፡ ሂሣብ ፡ የሚበቃ ፡ ድርሻ ፡ እንዲያስይዙ ፡ ወይም ፡ የሚያስይዙበት ፡ ምክንያት ፡ ቢኖር ፡ ቀርበው ፡ እንዲያስረዱ ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ወይም ፡ ከዚያ ፡ በፊት ፡ እንዲያስታውቋቸው ፡ ታዘዋል ። ከዚህም ፡ በላይ ፡ ይህንኑ ፡ . . .እንዲያዙና ፡ ወደፊት ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እስኪታዘዝ ፡ ድረስ ፡ የሚያስተማምን ፡ በሆነ ፡ ሁኔታ ፡ እየተጠበቀ ፡ እንዲቆይ ፡ እንዲያደርጉት ፡ ታዘዋል ። እንዲሁም ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ የተፈጸመበትን ፡ ቀንና ፡ እኳኋን ፡ ወይም ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ምክንያቱን ፡ በመግለፅ ፡ ፈርመው ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ወይም ፡ ከዚያ ፡ በፊት ፡ መልሰው ፡ እንዲልኩት ፡ ታዘዋል ።

በኔ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም. የተሳሰፈ ።

. . . . . ጸኛ ፡

ቅጥር ፡ ፮.

ንብረት ፡ ለማስረከብ ፡ ስለሚሰጥ ፡ መያዣ ፡

(አንቀጽ ፡ ፫፻፪.)

ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ ሰንጠረዥ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረት ፡ ለማቅረብና ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ለማስረከብ ፡ ተከሣሹ ፡ ለ. . .ብር ፡ መያዣ ፡ እንዲያስይዙ ፡ እላይ ፡ የተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ ከሣሽ ፡ የሆኑት ፡ . .. ባቀረቡት ፡ ማመልከቻ ፡ መሠረት ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ተከሣሹን ፡ ስላዘዛቸው ።

ስለዚህ ፡ እኔ ፡ . . . .በፈቀዱ ፡ ዋስ ፡ በመሆን ፡ እኒህ ፡ ተከሣሽ ፡ እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ሰንጠረዥ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ግምቱን ፡ ወይም ፡ ከግምቱ ፡ ላይ ፡ ለተፈረደባቸው ፡ ሂሣብ ፡ የሚበቃውን ፡ ያህል ፡ በተጠየቁ ፡ ጊዜ ፡ አቅርበው ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እንዲያስረክቡ ፡ ለማድረግ ፡ ራሴን ፡ ወራኞቼንና ፡ ጉዳይ ፡ ፈጻሚዎቼን ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ግዴታ ፡ አግብቻለሁ ። ይህንም ፡ ሳያደርጉ ፡ ቢቀሩ ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ባዘዘ ፡ ጊዜ ፡ . . . . .ብር ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የሚወስነውን ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ ከተመለከተው ፡ በላይ ፡ ያልሆነውን ፡ ማናቸውንም ፡ ገንዘብ ፡ ለዚሁ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ልከፍል ፡ ራሴን ፡ ወራኞቼንና ፡ ጉዳይ ፡ ፈጻሚዎቼን ፡ ግዴታ ፡ አግብቻለሁ ።

ሰ ን ጠ ረ ዥ ፡

በ. . . .ቀን ፡ ፲፱. . . .ዓ.ም. ፊርማ ፡. . . .

ምስክሮች ፡ ፩ኛ. . . . . .

፪ኛ. . . . . .

ቅጥር ፡ ፯.

መያዣ ፡ ሳይሰጥ ፡ መቅረቱ ፡ በተረጋገጠ ፡ ጊዜ ፡ ስለሚያዝ ፡ ንብረት ፡

(አንቀጽ ፡ ፫፻፪.)

ለ. . . . . .

የፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ፍርድ ፡ አስፈጻሚ ፡

በዚህ ፡ ክስ ፡ የተፈረደባቸው ፡ እንደሆነ ፡ ለፍርድ ፡ ማስፈጸሚያ ፡ ሂሣብ ፡ የሚበቃ ፡ መያዣ ፡ . . . .የተባሉት ፡ ተከሣሽ ፡ እንዲያስይዙ ፡ ይጠየቁ ፡ በማለት ፡ . . . .የተባሉት ፡ ከሣሽ ፡ ለፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማመልከቻ ፡ ስላቀረቡና ፡ ፍርድ ፡ ቤቱም ፡ ይህንኑ ፡ መያዣ ፡ እንዲያስይዙ ፡ ተከሣሹን ፡ ጠይቋቸው ፡ ሳያስይዙ ፡ ስለቀሩ ፡ የተባሉት ፡ የ. . . .ንብረት ፡ የሆነውን ፡ . . . .ን ፡ እንዲይዙና ፡ ወደፊት ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ እስከታዘዘ ፡ ድረስ ፡ የሚያስተማም ፡ ፡ በሆነ ፡ ሁኔታ ፡ እየተጠ

በቀ ፡ እንዲቆይ ፡ እንዲያደርጉት ፡ ታመኖል ። እንዲሁም ፡ ይህ ፡ ትእዛዝ ፡ የተፈጸመበትን ፡ ቀንና ፡ አኳኋን ፡ ወይም ፡ ሳይፈጸም ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፡ ምክንያቱን ፡ በመግለፅ ፡ ፈርመው ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ወይም ፡ ከዚያ ፡ በፊት ፡ መልሰው ፡ እንዲልኩት ፡ ታዘአል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. የተላለፈ ።

. . . . . ዳኛ ፡

ቁጥር ፡ ፰.

ጊዜያዊ ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡

(አንቀጽ ፡ ፻፻፲.)

የከሣሽ ፡ የአቶ ፡ (ወይም ፡ ፈጣሪያ ፡ ስም ፡). . . . ጠበቃ ፡ (ወይም ፡ ነባረ ፡ ፈጅ ፡)ባላሰበው ፡ መሠረት ፡ እንዲሁም ፡ ይኼው ፡ ክሣሽ ፡ ቀ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ፋይል ፡ ከፍቶ ፡ ስለዚሁ ፡ ጉዳይ ፡ ያቀረበውን ፡ አቤቱታ ፡ (ወይም ፡ ቀ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . . ዓ.ም. ስለዚህ ፡ ክርክር ፡ ፋይል ፡ የተከፈተበትን ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ ወይም ፡ በ. . . . ቀን ፡ . . . . ዓ.ም. ፋይል ፡ የተከፈተበትን ፡ የከሣሹን ፡ ጽሑፍ ፡ ማመልከቻ ፡) ፀመመልከትና ፡ ይህንኑ ፡ በመደገፍ ፡ . . . . እና ፡ . . . . የሰው ትን ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ ፀመሰማት ፡ (ማስታወቂያ ፡ ተልኮለት ፡ ተከሣሹ ፡ ሳይቀርብ ፡ ቀርቶ ፡ እንደሆነና ፡ በዚሁ ፡ ማስታወቂያ ፡ መሠረት ፡ ማስታወቂያ ፡ ለተከሣሹ ፡ ለአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡) . . . . ተሰጥቷል ፡ ቢሣልት ፡ . . . . የሰጠው ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ እንዳለ ፡ በመግለፅ ፡)

ተከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡). . . . ፣ ሠራተኞቹ ፡ ወኪሉቹ ፡ ሙያተኞቹ ፡ በክ ሣሹ ፡ ማመልከቻ ፡ ላይ ፡ (ወይም ፡ ፀከሣሹ ፡ ጽሑፍ ፡ ማመልከቻ ፡ ወይም ፡ አቤቱታና ፡ ስለዚህ ፡ ማሳሰቢያ ፡ በተሰጣው ፡ የምስክር ፡ ቃል ፡) የተመለከተውን ፡ ቢ. . . መረጻ ፡ በቁጥር ፡ . . . መንገድ ፡ የሚገኘውን ፡ ቤት ፡ እንዳያፈርስ ፡ ወይም ፡ እንዲፈርስ ፡ አድርጉ ፡ እንዳይጉዳው ፡ ቤቱ ፡ ተገማ ጭ ፡ ከተሠራበት ፡ ምንም ፡ ነገር ፡ እንዳይሸጥ ፡ ይህ ፡ ክስ ፡ እስኪሰማ ፡ ወይም ፡ ወደፊት ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እስኪታዘዝ ፡ ድረስ ፡ ማገጃ ፡ እንዲደርሰው ፡ ይህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ አዟል ።

በ. . . . ቀን ፡ ፲፱. . . ዓ.ም.

. . . . . ዳኛ ፡

(በጎንዘብ ፡ ከፍያ ፡ ወይም ፡ ሂማ ፡ ፈንድ ፡ ስምንት ፡ ለማድረግ ፡ ስለተያዘ ፡ ንግግር ፡ የሚተ ላለፍ ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ ሊሆን ፡ የንቅናቄ ፡ ክፍል ፡ እነጋገር ፡ እንደሚከተለው ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ።)

ላውኑ ፡ ክርክር ፡ ምክንያት ፡ የውጭውን ፡ በ. . . . ቀን ፡ . . . . ዓ.ም. ወይም ፡ ወደቢያው ፡ ገደማ ፡ የተጻፈውን ፡ በከሣሹ ፡ የክስ ፡ ማመልከቻ ፡ (ወይም ፡ አቤቱታ ፡) እና ፡ በዚሁ ፡ ክርክር ፡ ጊዜ ፡ በተ ሰማው ፡ የምስክርነት ፡ ቃል ፡ የተመለከተውን ፡ ዕዳ ፡ መረጋገጫ ፡ ሰነድ ፡ (ወይም ፡ ሂጣብ ፡ መክ ፈያ ፡ ሰነድ ፡) ከእጃቸው ፡ እንዲያመልጥ ፡ ወይም ፡ ከማንኛቸውም ፡ እጅ ፡ እንዳይወጣ ፡ ወይም ፡ ለሌላ ፡ እንዲከፈል ፡ እንዲያረጋግጡት ፡ ወይም ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ እንዳያደርጉት ፡ ወይም ፡ የመዋ ዋያ ፡ ንግግር ፡ እንዳያደርጉበት ፡ . . ሕና ፡ . . . . ለተባሉት ፡ ተከሣሾች ፡ ይህ ፡ ክስ ፡ እስኪሰማ ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ጌት ፡ ወደፊት ፡ እስኪታዘዝ ፡ ድረስ ፡ ማገጃ ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ታዟል ።

(ስለ ፡ ቅጅ ፡ መቁት ፡ ለተነሱ ፡ ክርክሮች ፡)

ይህ ፡ ክስ ፡ እስኪመሰን ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እስኪታዘዝ ፡ ድረስ ፡ . . . . የተባለውን ፡ መጽሐፍ ፡ ወይም ፡ ከውስጡ ፡ ማናቸውንም ፡ ክፍል ፡ ቢሆን ፡ እንዳያትሙ ፡ ፣ አሣትመው ፡ እንዳያ ውጡ ፡ ወይም ፡ እንዳይሸጡ ፡ ለተከሣሹ ፡ ለአቶ ፡ (ወይም ፡ በማዕረግ ፡ ስም ፡)). . . . ለአገልጋዮቹ ፡ ለወኪሎቹ ፡ ወይም ፡ ለሠራተኞቹ ፡ ማገጃ ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ታዟል ።

(የሚታገደው ፡ ከመጽሐፉ ፡ ውስጥ ፡ አንድ ፡ ከፍል ፡ ብቻ ፡ ሲሆን ፡)

ተከሣሹ ፡ አሳትሞ ፡ አሠራጭቷል ፡ ተብሎ ፡ በከሰሰ ፡ ግሥለከቻ ፡ (ወይም ፡ አቤቱታና ፡ የሦስ ክር ፡ ቃል ፡)የተሥለከተውን ፡ . . . .ከተባለው ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ . . . .የሚለውን ፡ (ከገጽ ፡. . . መጀመሪያ ፡ እስከ ፡ ገጽ ፡ . . . .መጨረሻ ፡ ድረስ ፡ ያለውን ፡) ከፍል ፡ ይህ ፡ ክስ ፡ እስኪመሰን ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እስኪታዘዝ ፡ ድረስ ፡ ተከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕረግ ፡ ስም ፡) . . . .አገልጋዩ ፡ (መኪናው ፡ ወይም ፡ መራተኛው ፡) እንዳያትሙ ፡ አሳትመው ፡ እንዳያወጡ ፡ እን ዳይሸጡ ፡ ወይም ፡ ለምንም ፡ ጉዳይ ፡ እንዳያውሉት ፡ ግዝ ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ታዟል ።

(ስለ ፡ ፈልሳሚነት ፡ መብት ፡ ለተነሱ ፡ ክርክሮች ፡)

ይህ ፡ ክስ ፡ እስኪ ፡ መሰን ፡ ወይም ፡ ወደፊት ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እስኪ ፡ ታዘዝ ፡ ድረስ ፡ በከሳሾቹ ፡ የክስ ፡ ግሥለከቻ ፡ (ወይም ፡ አቤቱታና ፡ አሰንቻ ፡ በመሳሰለው ፡. . . ..ወይም ፡ በጽ ሑፍ ፡ ይተሌጠው ፡ ቃልና ፡ እሰን ፡ በመሳሰለው ፡) በተሥለከተው ፡ የከሳሾቹ ፡ ወይም ፡ ከከሣሾቹ ፡ የማንኛቸውም ፡ ሥራ ፡ በመንው ፡ ጎይነት ፡ አደለሳሰም ፡ ባለቀዳዳ ፡ መብቻን ፡ (ሌላም ፡ ሥራ ፡ እንደመን ፡ ጎይነት ፡ በመገለፅ ፡) በከሣሹቹ ፡ የክስ ፡ ግሥለከቻ ፡ (ወይም ፡ በ. . . .) እንደተመለከ ተው ፡ ፈልሳሚነት ፡ መብት ፡ ከተወሰነው ፡ ውስጥ ፡ እያንዳንዳቸው ፡ የተራቸው ፡ ጊዜ ፡ እስኪያ ልት ፡ ድረስ ፡ መርተው ፡ እንዳይጨርሱና ፡ እነዚያኑ ፡ የፍለጣ ፡ ሥራዎች ፡ ወይም ፡ ከነሱ ፡ ማናቸ ውንም ፡ እንዳይገልፁ ፡ ቅጅ ፡ እንዳያደርጉ ፡ ወይም ፡ አስመስለው ፡ እንዳይሥሩ ፡ ምንም ፡ ጭግሬ ወይም ፡ ቅናፀ ፡ እንዳያደርጉ ፡ ግዝ ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ታዟል ።

(ስለ ፡ ንግድ ፡ ምልክቶች ፡ ለተነሱ ፡ ክርክሮች ።)

በክሣሹ ፡ ይእቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕርግ ፡ ስም ፡) ... የክስ ፡ ግሥለከቻ ፡ (ወይም ፡ አቤቱታ ፡) ላይ ፡ እንደተመለከተው ፡ ያለውን ፡ ምልክት ፡ በመርመስ ፡ ላይ ፡ በመለጠፍ ፡ ከሣሹ ፡ ያኔ ፡ ሥራ ፡ ነው ፡ ክስት ፡ ምልክት ፡ ውስጥ ፡ ማናቸውንም ፡ ቅርፅ ፡ ወይም ፡ ቅብ ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ቅርፁም ፡ ሆነ ፡ ቅጡ ፡ ከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕርግ ፡ ስም ፡) . . .የሸጠውን ፡ ቅርፅ ፡ ወይም ፡ ቅብ ፡ በቀ ለመም ፡ ሆነ ፡ በሌላ ፡ አካኋን ፡ ይሆንኑ ፡ ሥራ ፡ አስመስሎ ፡ በመሥራት ፡ ይህ ፡ ክስ ፡ እስኪመሰን ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እስኪታዘዝ ፡ ድረስ ፡ ተከሣሹ ፡ አቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕርግ ፡ ስም ፡) ... አገልጋዩ ፡ መኪናው ፡ ወይም ፡ መራተኞቹ ፡ እንዳይሸጡ ፡ ወይም ፡ ለመሸጥ ፡ ገበያ ፡ እንዳያ ወጡ ፡ ወይም ፡ ለመሸጥ ፡ እንዳያስግሙ ፡ ግዝ ፡ እንዲደርሳቸው ፡ ታዟል ።

(ዘረክ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ይሥራው ፡ ውስጥ ፡ ሰምንም ፡ አካኋን ፡ ግልታ ፡ እንዳይገባ ፡ የሚተላለፍ ፡ ግዝ ፡ ትእዛዝ ።)

ይህ ፡ ክስ ፡ እስኪመሰን ፡ ወይም ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ወደፊት ፡ እስኪታዘዝ ፡ ድረስ ፡ በአቶ ፡ ... እና ፡ አቶ ፡ ... የሸርክና ፡ ግንባር ፡ ስም ፡ ተከሣሹ ፡ አቶ ፡ ወይም ፡ በግዕርግ ፡ ስም ፡) ... ወኪ ልነና ፡ አገልጋዩ ፡ ማናቸውንም ፡ ውል ፡ እንዳይዋዋሉ ፡ ማናቸውንም ፡ የነገዘብ ፡ መዋዋያ ፡ በነድ ፡ ሞት ፡ ወይም ፡ የጽሑፍ ፡ መያዣ ፡ እንዳይሰበሉ ፡ እንዳያዘጋጁ ፡ እንዳይረርሙ ፡ ወይም ፡ የመዋዋያ ፡ ንግግር ፡ እንዳያደርጉና ፡ ማናቸውንም ፡ የዕላ ፡ ግዴታ ፡ እንዳይዋዋሉ ፡ ማናቸውንም ፡ ሐቃ ፡ እንዳይገዙና ፡ እንዳይጨው ፡ እንዲሁም ፡ በአቶ ፡ (ወይም ፡ በግዕርግ ፡ ስም ፡) ... እና ፡ የሸር

ከና ፣ ማጎበር ፣ ስም ፣ ወይም ፣ ገንዘብ ፣ የታልም ፣ ሆነ ፣ የጽሑፍ ፣ ተስፋ ፣ ስምምነት ፣ ወይም ፣ ግዴታ ፣ እንዳያደርጉ ፣ ወይም ፣ ይህንኑ ፣ እንዳያስደርጉ ፣ ወይም ፣ ይሽሙ ፣ የቼርከና ፣ ማጎበር ፣ ማናቸውንም ፣ ገንዘብ ፣ እንዲከፍል ፣ ባለዕዳ ፣ ወይም ፣ ማናቸውንም ፣ ውል ፣ ተስፋ ፣ ወይም ፣ ግዴታ ፣ እንዲፈጽም ፣ ባለግዴታ ፣ የሚሆንበትን ፣ እንዳያደርጉ ፣ ወይም ፣ እንዳያስደርጉ ፣ ግዢ ፣ እንዲያርሳቸው ፣ ታዟል ።

ቁጥር ፣ ፱ ፣

ስለ ፣ ተረካቢ ፣ መሾም ። (አንቀጽ ፣ ፲፲፭፩ ።)

ለ.....

እላይ ፣ በተመለከተው ፣ ክስ ፣ ለ... ለተፈረደለት ፣ ፍርድ ፣ ግዘፈጸሚያ ፣ እንዲሆን ፣ ... እንዲ ያዝ ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. ትእዛዝ ፣ ስለተላለፈ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ በቂ ፣ አድርጉ ፣ የሚተበለው ፣ መያዣ ፣ በማስያዝ ፣ በ፲፱... ዓ.ም. በመጣው ፣ የፍትሐ ፣ ብሔር ፣ ሥነ ፣ ሥርዓት ፣ ሕግ ፣ አንቀጽ ፣ ፲፲፭፩ ፣ መሠረት ፣ የዚሁ ፣ ንብረት ፣ ተረካቢ ፣ ሆነው ፣ በዚሁ ፣ አንቀጽ ፣ ከተመለከተው ፣ ሙሉ ፣ ሥልጣን ፣ ጋር ፣ ተሾመዋል ።

በዚሁ ፣ ንብረት ፣ ረገድ ፣ ስለ ፣ ገቢያዎና ፣ ወጪዎ ፣ ተገቢውንና ፣ ትክክለኛውን ፣ ሂሣብ ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. እንዲያቀርቡ ፣ ያሻል ።

በዚሁ ፣ ሹመትዎ ፣ መሠረት ፣ ንብረቱን ፣ ሲረከቡ ፣ ... በሙቶ ፣ ይከፈልዎታል ።

በኔ ፣ ፊርማና ፣ በፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ማኅተም ፣ በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. የተሳለፈ ።

.....ዳኛ ።

ቁጥር ፣ ፲ ፣

ንብረት ፣ ተረካቢው ፣ የሚሰጠው ፣ የዕዳ ፣ ማረጋገጫ ፣ ሰነድ ።
(አንቀጽ ፣ ፲፲፭፩ ።)

ለፍርድ ፣ ቤቱ ፣ ... ወይም ፣ ለጊዜው ፣ በሥራው ፣ የእሱ ፣ ተተኪ ፣ ልሆነው ፣ ለሚከፈለው ፣ ... ብር ፣ እኛ ፣ ... እና ፣ ... ባንድነትና ፣ በነጠላ ፣ ግዴታ ፣ መግባታችንን ፣ እናረጋግጣለን ። በዚ ሁም ፣ መሠረት ፣ ይህንኑ ፣ ለመክፈል ፣ ራሳችንን ፣ እያንዳንዳችን ፣ ባንድነት ፣ የሁላችንንና ፣ የያን ዳንዳችንን ፣ ወራሾች ፣ ጉዳይ ፣ ፈጻሚዎችና ፣ አስተዳዳሪዎች ፣ ባንድነትና ፣ በነጠላ ፣ ግዴታ ፣ አግ ብተናል ።

በ... ቀን ፣ ፲፱... ዓ.ም. .... በ... ላይ ፣ ... በግለት ፣ (የክሱ ፣ ዓይነት ፣ ይገለጽ ፡) በዚህ ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ከስ ፣ ስላቀረበ ፣ እንዲሁም ፣ የ...ን. የማይንቀሳቀስ ፣ ንብረት ፣ ኪራይና ፣ ትርፍ ፣ እንዲቀበል ፣ በክሱ ፣ ማመልከቻ ፣ ላይ ፣ ... ተብሎ ፣ የተጠራውን ፣ ተንቀሳቃሽ ፣ ንብረት ፣ በእጁ ፣ እንዲያገባ ፣ ይሽሙ ፣ ... እላይ ፣ በተጠቀሰው ፣ ፍርድ ፣ ቤት ፣ ትእዛዝ ፣ ስለተሾመ ።

ከማይንቀሳቀሰው ፣ ንብረት ፣ ላይ ፣ በኪራይና ፣ በትርፍ ፣ ለሚቀበለው ፣ ለማናቸውም ፣ ገንዘ ብና ፣ በተንቀሳቃሹ ፣ ንብረት ፣ ረገድም ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ በሚመስነው ፣ ጊዜ ፣ አስፈላጊውን ፣ ሂሣብ ፣ ያቀረበና ፣ ከዚሁ ፣ ገንዘብ ፣ ላይም ፣ ፍርድ ፣ ቤቱ ፣ የሚያዘውን ፣ ከመጪ ፣ ቀሪ ፣ ሂሣብ ፣ በየጊዜው ፣ የከፈለ ፣ እንደሆነ ፣ እላይ ፣ ስሙ ፣ የተጠቀሰው ፣ የንብረት ፣ ኃላፊ ፣ ከግዴታ ፣ ነፃ ፣ ሊሆን ፣ አለዚያ ፣ ግን ፣ ግዴታ ፣ ያለበት ፣ መሆኑ ፣ ታውቆ ፣ ገደብ ፣ ተደርጓል ። ... ባለበት ፣ እላይ ፣ ስሙ ፣ የተጠቀሰው ፣ የንብረት ፣ ኃላፊ ፣ ፈርሞ ፣ ያስረከበው ፣ ሰነድ ።

ግ ስ ታ ወ ሻ ፣ የገንዘብ ፣ መያዣ ፣ ተሰጥቶ ፣ እንደሆነ ፣ በጽሑፉ ፣ ውስጥ ፣ የመያዣው ፣ ግዴታ ፣ እንዲገለጽ ፣ ያስፈልጋል ።

አንጠረዥ ፤ ፮ ፡

ቅጥር ፤ ፩ ፡

የይግባኝ ፡ ማመልከቻ ፡ (አንቀጽ ፡ ፲፫ ፻፰)

... በቅጥር ፡ ... ... ዓ.ም. ለቀረበው ፡ ክስ ፡ ቤ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በተሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ... ይግባኝ ፡ እንዲታይለት ፡ እያመለከተ ፡ ይግባኝ ፡ ያቀረበበትንም ፡ ፍርድ ፡ የሚታወቀበት ፡ ምክንያት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ይገለጻል ።

ቅጥር ፤ ፪ ፡

የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ማገጃ ፡ ትእዛዝ ፡ እንዲተላለፍ ፡ የሚሰጥ ፡ ተያዥ ።
(አንቀጽ ፡ ፻፲)

ለ.....

ለፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ማገጃ ፡ ተያዥ ፡ የሆነው ፡ ... ከዚህ ፡ የሚከተለውን ፡ ግዴታ ፡ ፈርሟል ።
... የተባለው ፡ ከሣሽ ፡ በቅጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. ..... የተባለውን ፡ ተከሣሽ ፡ በዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለከሰሰና ፡ ቤ... ፲፱... ለከሣሹ ፡ ስለተፈረደ ፡ ተከሣሹም ፡ የ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፈረደውን ፡ ፍርድ ፡ ይግባኝ ፡ ብሎ ፡ ይግባኙ ፡ ገና ፡ ስላልተወሰነ ።

የተፈረደለት ፡ ከሣሽ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ አመልክቶ ፡ ላለ ፡ ተከሣሹ ፡ ግን ፡ የፍርዱ ፡ አፈጻጸም ፡ እንዲታገድለት ፡ ማመልከቻ ፡ አቅርቦ ፡ መያዣ ፡ እንዲያስይዝ ፡ ተጠይቋል ።

በዚሁ ፡ መሠረት ፡ እኔ ፡ ... ከዚህ ፡ ጋር ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረቴን ፡ ወለድ ፡ አግድ ፡ በማስያዝ ፡ ለ... ቁር ፡ ፱፻፡ ፈቃዴ ፡ ተያዥ ፡ መሆኔን ፡ ይህን ፡ ፍርድ ፡ የይግባኙ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያጸናው ፡ ወይም ፡ የሻረው ፡ እንደሆነ ፡ ይኸው ፡ ተከሣሽ ፡ የይግባኙን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ውሣኔ ፡ በትክክል ፡ እንዲፈጸም ፡ በውሣኔው ፡ መሠረት ፡ የሚከፈለውን ፡ ሁሉ ፡ እንዲከፍል ፡ ይህን ፡ ሳያደርግ ፡ ቢቀር ፡ ግን ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ የሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ በዚህ ፡ ሰነድ ፡ መሠረት ፡ በወለድ ፡ አግድ ፡ ከተያዘው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ እንዲከፈል ፡ ከዚሁ ፡ ንብረት ፡ ሺያጭ ፡ ላይ ፡ የሚገኘው ፡ ገንዘብ ፡ የተወሰነውን ፡ ዒላማ ፡ ለመክፈል ፡ የማይበቃ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ ቀሪውን ፡ እኔና ፡ ሕጋዊ ፡ ወኪሎቼ ፡ ራሳችን ፡ ልንከፍል ፡ ባለዕዳ ፡ መሆኔን ፡ አረጋግጣለሁ ።

ይህንኑ ፡ የተያዥነት ፡ ግዴታ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ፈርሜአለሁ ።

ለ ን ጠ ረ ዥ ፡
(ፈርማ)

ምስክሮች ፡ ፩ኛ.
፪ኛ

ቅጥር ፤ ፫ ፡

ጉዳዩ ፡ በይግባኝ ፡ ላለ ፡ የሚሰጥ ፡ መያዣ ፡ (አንቀጽ ፡ ፻፲)

ለ.....

ለፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ ማገጃ ፡ ተያዥ ፡ የሆነው ፡ ... ከዚህ ፡ የሚከተለውን ፡ የግዴታ ፡ ሰነድ ፡ ፈርሟል ። ... የተባለው ፡ ከሣሽ ፡ በቅጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. ..... የተባለውን ፡ ተከሣሽ ፡ ከዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ ከሰሰና ፡ ቤ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ለከሣሹ ፡ ስለ ፡ ተፈረደለት ፡ ተከሣሹ ፡ የ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ የፈረደውን ፡ ፍርድ ፡ ይግባኝ ፡ ብሎ ፡ ይግባኙ ፡ ገና ፡ ስላልተወሰነ ።

የተፈረደለት ፡ ከሣሽ ፡ ፍርዱ ፡ እንዲፈጸምለት ፡ አመልክቶ ፡ መያዣ ፡ እንዲያስይዝ ፡ ተጠ ይቋል ። በዚሁ ፡ መሠረት ፡ እኔ ፡ ... ከዚህ ፡ ጋራ ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተመ ለከተውን ፡ ንብረቱን ፡ ወለድ ፡ አግድ ፡ በማስያዝ ፡ ለ... ብር ፡ በገዛ ፡ ፈቃዱ ፡ ተያዥ ፡ መሆኑን ፡ ይህንም ፡ ፍርድ ፡ የይግባኙ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ የነሰበጠው ፡ ወይም ፡ የለወጠው ፡ እንደሆነ ፡ በፍርዱ ፡ መሠረት ፡ ተወሰዶ ፡ የንበረውን ፡ ማናቸውንም ፡ ንብረት ፡ ከሣሹ ፡ እንዲመልስና ፡ የይግባኙን ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ውጫኔ ፡ በትክክል ፡ እንዲፈጸም ፡ በይግባኙም ፡ ውሣኔ ፡ መሠረት ፡ የሚከፈለውን ፡ ሁሉ ፡ እንዲከፍል ፡ ይህን ፡ ሳያደርግ ፡ ቢቀር ፡ ግን ፡ በዚህ ፡ አካሳን ፡ የሚከፈለው ፡ ገንዘብ ፡ በዚሁ ፡ ሰነድ ፡ መሠረት ፡ በመሰድ ፡ አግድ ፡ ከተያዘው ፡ ንብረት ፡ እንዲከፈል ፡ ከዚሁ ፡ ንብረት ፡ ሽያጭ ፡ ላይ ፡ የሚገኘው ፡ ገንዘብ ፡ የተመሰነውን ፡ ሂሣብ ፡ ለመክፈል ፡ የማይበቃ ፡ የሆነ ፡ እንደ ሆነ ፡ ግን ፡ እኔና ፡ ሕጋዊ ፡ ወኪሎቼ ፡ ራሳችን ፡ ልንከፍል ፡ ባለዕዳ ፡ መሆኔን ፡ አረጋግጣለሁ ።

ይህንኑ ፡ የተያዥነት ፡ ግዴታ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ፈርሜአለሁ ።

ፈርማ ፡...

ምስክሮች ፡ ፩ኛ.
፪ኛ.

ቁጥር ፡ ፪ ፡

ለይግባኝ ፡ ወጪ ፡ የሚሰጥ ፡ መያዣ ። (አንቀጽ ፡ ፮፻፫)

ለ.....

ለይግባኝ ፡ ወጪ ፡ ተያዥ ፡ የሆነው ፡ ...ከዚህ ፡ የሚከተለውን ፡ የገዴታ ፡ ሰነድ ፡ ፈርሟል ። ይህ ፡ ይግባኝ ፡ ባይ ፡ በቁጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. ክስ ፡ ቀርቦ ፡ ስለ ፡ ተፈረደው ፡ ፍርድ ፡ በመልስ ፡ ሰጪው ፡ ላይ ፡ ይግባኝ ፡ ስላቀረበ ፡ መያዣ ፡ እንዲያስይዝ ፡ ተጠይቋል ። በዚሁ ፡ መሠረት ፡ እኔ ፡ ... ፡ ከዚሁ ፡ ጋራ ፡ ተያይዞ ፡ በሚገኘው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ንብረቴን ፡ ወለድ ፡ አግድ ፡ በማስያዝ ፡ ለይግባኙ ፡ ወጪ ፡ በገዛ ፡ ፈቃዴ ፡ ተያዥ ፡ ሆኛለሁ ።

ይህን ፡ ንብረት ፡ ወይም ፡ ከሱ ፡ ውስጥ ፡ ምንም ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ አላዛውርም ። ይግባኝ ፡ ባዩ ፡ የሚገባውን ፡ ሳይፈጽም ፡ ቢቀር ፡ ስለ ፡ ይግባኙ ፡ ወጪ ፡ ክፍያ ፡ የሚተላለፍብኝን ፡ ማናቸው ንም ፡ ትእዛዝ ፡ እፈጽማለሁ ። በዚህ ፡ አካሳን ፡ የሚከፈለው ፡ ማናቸውም ፡ ገንዘብ ፡ በዚሁ ፡ ሰንድ ፡ መሠረት ፡ በመሰድ ፡ አግድ ፡ ከተያዘው ፡ ንብረት ፡ ላይ ፡ ይከፈላል ። ከዚሁ ፡ ንብረት ፡ ሽያጭ ፡ ላይ ፡ የሚገኘው ፡ ገንዘብ ፡ የተመሰነውን ፡ ሂሣብ ፡ ለመክፈል ፡ የማይበቃ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ እኔና ፡ ሕጋዊ ፡ ወኪሎቼ ፡ ራሳችን ፡ ልንከፍል ፡ ባለዕዳ ፡ መሆኔን ፡ አረጋግጣለሁ ።

ይህንኑ ፡ የተያዥነት ፡ ግዴታ ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. ፈርሜአለሁ ።

ሰንጠረዥ ፡

ፈርማ ፡...

ምስክሮች ፡ ፩ኛ.
፪ኛ

ቅጥር ፡ ፭ ፡

ይግባኝ ፡ መቅረቡን ፡ የበታች ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ እንዲያውቀው ፡ ለማድረግ ።
(አንቀጽ ፡ ፮፻፮)

ለ.....

እላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ክስ ፡ ... የሆኑት ፡ ... በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በፈረዳችሁት ፡ ፍርድ ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ ያቀረቡ ፡ መሆናቸውን ፡ እናስታውቃለን ። ለክሱ ፡ አስፈላጊ ፡ የሆኑትን ፡ ወረቀቶች ፡ ሁሉ ፡ በተቻለ ፡ ፍጥነት ፡ እንድትልኩ ፡ ትጠየቃላችሁ ።

በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም.

....ዳኛ ።

ቅጥር ፡ ፮ ፡

ይግባኙ ፡ እንዲሰማ ፡ የተወሰነውን ፡ ቀን ፡ ለማስታወቅ ፡ ለመልስ ፡ ሰጪ ፡ የሚላክ ፡ ማስታወቂያ ። (አንቀጽ ፡ ፮፻፮)

በ.... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም.

የ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ በሰጠው ፡ ... ላይ ፡ የቀረበ ፡ ይግባኝ ።

ለ.....

በዚህ ፡ ክስ ፡ የ... በሰጠው ፡ ፍርድ ፡ ላይ ፡ ... ይግባኝ ፡ ማቅረቡንና ፡ ይግባኙ ፡ እዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መመዝገቡን ፡ እንዲሁም ፡ ይግባኙ ፡ የሚሰማው ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. እንዲሆን ፡ ይህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ መወሰኑን ፡ እናስታውቃለን ።

ራስዎ ፡ ሳይቀርቡ ፡ ቢቀሩ ፡ መጅሎ ፡ ነገረ ፡ ፈጅዎ ፡ ሆነ ፡ በዚህ ፡ ይግባኝ ፡ እንዲነጋገርልዎ ፡ በሕግ ፡ የተፈቀደለት ፡ ሰው ፡ ሳይቀርብ ፡ ቢቀር ፡ በሌሉበት ፡ ተሰምቶ ፡ ይወሰናል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

....ዳኛ ።

ማ ስ ታ ወ ሻ ፡ የፍርድ ፡ አፈጻጸም ፡ እንዲታገድ ፡ ታዞ ፡ እንደሆነ ፡ ነገሩ ፡ በዚሁ ፡ ማስታወቂያ ፡ እንዲገለፅ ፡ ያስፈልጋል ።

ቅጥር ፡ ፯ ፡

ለክሱ ፡ ተከራካሪ ፡ ለነበረና ፡ በይግባኙ ፡ ግን ፡ ተከራካሪ ፡ ሣይሆን ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ በመልስ ፡ ሰጪነት ፡ እባሪ ፡ እንዲሆን ፡ ላደረገው ፡ ወገን ፡ የሚላክ ፡ ማስታወቂያ ። (አንቀጽ ፡ ፮፻፲፮)

ለ.....

በቅጥር ፡ ... ፲፱... ዓ.ም. ለ... ፍርድ ፡ ቤት ፡ በቀረበው ፡ ክስ ፡ ተከራካሪዎች ፡ ስለ ፡ ነበራችሁና ፡ በዚያ ፡ ክስ ፡ ስለተፈረደበት ፡ ፍርድ ፡ ... ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይግባኝ ፡ አቅርቦ ፡ የይግባኙ ፡ ውጤት ፡ የሚያገባችሁ ፡ ሆኖ ፡ ለዚህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ስለታየው ፤

በዚሁ ፡ ይግባኝ ፡ መልስ ፡ ሰጪዎች ። እንድትሆኑ ፡ ይህ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ያዘዘችሁ ፡ መሆኑንና ፡ ይግባኙ ፡ የሚሰማበትንም ፡ ቀን ፡ ለ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. በ... ሰዓት ፡ ያስተላለፈው ፡ መሆኑን ፡ እናስታውቃለን ።

በዚያው ፡ ቀንና ፡ ሰዓት ፡ በናንተ ፡ በኩል ፡ ሰው ፡ ሳይቀርብ ፡ ቢቀር ፡ ይግባኙ ፡ በሌላችሁበት ፡ ተሰምቶ ፡ ይወሰናል ።

በኔ ፡ ፊርማና ፡ በፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ማኅተም ፡ በ... ቀን ፡ ፲፱... ዓ.ም. የተላለፈ ።

....ዳኛ ።